බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 9

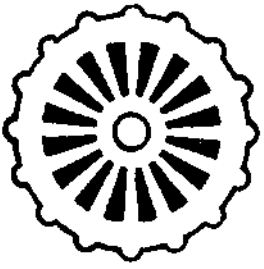

සූත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

03 වන ග්‍රන්ථය

දීඝනිකාය

තෘතීය භාගය

පාථික වග්ගය

අග්ගමහාපණ්ඩිත

බළන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක

මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ

විසින් කරනලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි

බු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

Free Distribution www.aathaapi.org

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 9

The Third Book in the

Suttanta-Pitaka

3

DĪGHA-NIKĀYA (III)

With the Sinhala translation by

The Venerable Aggamahāpandita
Balangoda Ānanda Maitreya Mahā Nāyaka Thera

Free Distribution www.aathaapi.org

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පටිහතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුවේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තුත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤුනෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිල ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වෛශාරද්‍යත්ව විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්වාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුනට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිළයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

“අපාරුතා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතවන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”

“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදත්වා
ඔවුනට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”

අප භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවෘද්ධිය පිණිස ම වන බව අපගේ හැඟීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ගලයෙකු නොසළකා හිදිත් ද ? චතු වෛශාරද්‍යත්ව සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ සර්ඥ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුල ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නොපිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුනුවන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධීධ විත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය යුතු සියල්ල ලැබෙනු නොඅනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, විරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුල ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුත්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධම්ම දේශණාමය සහ ධම්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ගෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්නට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අජර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබලේවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්නට සෙත් වේවා !

"**අමතං දදෝ ච සෝ හෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති**"
(*යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමෘතය දෙන්නේ ය*)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ තිමිර විධ්වංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සර්වඥතා ඥානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පූජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවෘද්ධිකාමී,
සමින්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සුත්තන්තපිටකෙ

දීඝනිකායො

3. පාථිකවග්ගො

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

දීඝ්සඞ්ගිය

3. පාථික වර්ගය

Free Distribution www.aathaapi.org

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති, නො පටිච්ඡන්නො."

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද ධර්ම්ය හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො ම බබලයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත – භරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුලත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුලුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:15 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	xxi
ත්‍රිපිටකසම්පාදක මණ්ඩලය	xxiii
සංඥපනය	xxv
සංක්ෂිප්ත නිරූපණය	xxvii
පාලිභෝඩිය	xxix
විෂයසූචිය	xxxi
පෙළ හා පරිවර්තනය-	2–545
ගාථාදිපාදසූචී	...547–550
සඤ්ඤානාමානුක්‍රමණිකා	...551–552
විසෙසපදානුක්‍රමණිකා	...553–582

Free Distribution www.aathaapi.org

සංස්කාරක නිවේදනය

ත්‍රිපිටක ප්‍රවචනයෙහි සූත්‍රාන්ත පිටකයට අයත් ආගමග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි පළමුවැන්න වූ දීඝනිකායෙහි පාඨිකවර්ග සංලක්ෂිත වූ මෙම තෘතීය භාගය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලායෙහි නවවැනි ග්‍රන්ථය වෙයි.

දසබල ගුණගණපරිදීපක සූත්‍රයෙන් ප්‍රතිමණ්ඩිත වූ දීඝාගමවරය සිංහල භාෂායෙන් තබන ලෙස ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ අග්‍රමහාපණ්ඩිත බළන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ ධර්මාර්ථී විසින් ගම්භීර වූ දීඝනිකාය සිංහල පරිවර්තනය මැනැවින් සපුරා නිමහම් කළහ. එහි ශීලස්කන්ධවර්ග ලක්ෂිත ප්‍රථම භාගය 1962 දී ද, ද්වීතීයභාගය වූ මහාවර්ගය 1976 නොවැම්බර් මාසයේ දී ද මුද්‍රණය වී ඇත. අවසාන පාඨිකවර්ගයෙන් යුත් මෙම තෘතීයභාගය නොසිතූ පමණ ඉක්මනින් මෙසේ මුද්‍රණය කරවාලන්නට අවස්ථාව සැලැසීම භාග්‍යයක් කොට සලකමිහ.

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යෝදය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි කලක් උපකුලපතිව සිටි ආනන්දමෛත්‍රෙය මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ සමඟ ලඞ්කා අමරපුර මහානිකායෙහි ප්‍රථම මහානායක පදවිය හෙබවූහ. පූර්වපර දෙශීය භාෂාන්තරයෙහි ඡේක වූ ඔබ ත්‍රිපිටක ධර්මයෙහි නිපුණත්වය හෙතු කොටගෙන බුරුමරට රජය විසින් 'අග්‍රමහාපණ්ඩිත' යන ගරු උපාධියෙන් සම්මානිත වූහ. බහුශ්‍රැත භාවයෙන් අනූන වූ උන්වහන්සේ දීඝනිකායව්‍යාඛ්‍යානය සඳහා සරල වූ සිංහල භාෂාරීතිය මෙහෙයූ සැටි සුධීන්ගේ පැසැසුමට කාරණ වෙති සිතමිහ.

දීඝනිකාය පාඨශෝධනයෙහි දී කිසි තැනෙක නිකායාන්තරීකයන්ගේ දීඝාගමයෙහි– මහාවස්තු ආදි ග්‍රන්ථයන්හි එන කිසි පාඨයෙක් ද අඩොලිපි වශයෙන් යොදා ඇත. එහෙත් දූෂිත පාඨ වශයෙන් ප්‍රකට ව පැතෙන බොහෝ පාඨාන්තර අඩොලිපියෙනුදු බැහැර කරන ලද්දේය. තවද කිසි පොතෙක ''ඉත්ථිං වාහනං කත්වා පුරිසං වාහනං කත්වා'' යනාදි පාඨ දක්වෙනුදු 'බුද්ධානුසාසනං' ආදි තැන්හි සෙයින් නිග්‍රහීත ලොපයෙහි සාධුත්වය ද සලකා ලක්දිව ඇදුරුපරපුරෙහි එන පරිදි ''ඉත්ථීවාහනං කත්වා පුරිසවාහනං කත්වා'' යනාදි විසින් නිග්‍රහීත ව්‍යුක්ත පාඨ මේ සංස්කරණයෙහි යොදා ඇත. 'ගරුං කරොත්තී' 'ගරුකරොත්තී' යනාදි තැන්හිදු එබඳු මැය. මෙසේ සංගීතිසමාරූඪ වූ බුද්ධවචනය මැ නිශ්චය කරගැනීමට බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක සංස්කරණයෙහි දී හැම පරිශ්‍රමයක් ම යොදා ඇති බව

Free Distribution www.aathaapi.org

සලකනු මැනැවි. මෙහි ඇති වෙනත් ශෝධ්‍යස්ථාන අධොලිපි අනුසාරයෙන් දත හැකි වේ. මුද්‍රණකාර්‍යය හැකිතාක් ඉක්මනින් නිමහම් කරවාලීම සඳහා ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ශාස්ත්‍රාගමධර පූජ්‍ය පණ්ඩිත මහතෙරවරුන්ගේ සහාය ද ඇති ව ආනන්දමෛත්‍රෙය මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ මැ නිරතුරු ව්‍යාපෘත වූ බව කෘතඥතා පූර්වක ව සඳහන් කරම්හ.

තවද සම්බුද්ධශාසනයාගේ උද්දීප්තියට අතිශයින් පිහිට වන පරිශුද්ධ වූ ත්‍රිපිටක පර්‍යාප්තිය ව්‍යාප්ත කරවාලීම සඳහා ශ්‍රී ලඞ්කා ජනරජයේ අග්‍රාමාත්‍ය වර ගරු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක උත්තමාව දක්වන බලවත් ප්‍රසාදය හා අනුග්‍රහය ද, ගරු සංස්කෘතික අමාත්‍ය තැන්පත් **ටී. බී. තෙන්නකෝන්** මැතිතුමන්ගේ උත්සාහය ද, ප්‍රශංසා මුඛයෙන් සඳහන් කරන අතර සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් **කේ. එච්. ඇම්. සුමතිපාල** මහතාණන්, සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ **පී. ඒ. අබේවික්‍රම** මහතාණන් හා සාහිත්‍ය සංවර්ධන නිලධාරී **කේ. ජී. අමරදස** මහතාණන් ද මෙහි ලා සඳහන් කළ යුතු ය. සහකාර සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ **සෝමපාල ජයවර්ධන** මහතාණන් ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය නොපමාව අවසන් කිරීම සඳහා ස්වකීය විවේකය ද නොතකා හුදු ආගමහක්තිය මැ පෙරදැරි කොටගෙන ක්‍රියා කරන බව ප්‍රශංසා පූර්වක වැ සඳහන් කළ යුතු ය.

දෙහිවල **තිසර** මුද්‍රණාලයාධිකාරී **ඇස්. ඩී. සපරමාදු** මහතාණන් ප්‍රමුඛ කාර්‍යමණ්ඩලය ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය නොපමාව නිමහම් කිරීමට දරන උද්‍යොගය ද, ත්‍රිපිටක කාර්යාලය පිහිටි කොළඹ මහානායක චාරිකාරාමයෙහි භාරකාර ඇම්. ඒ. ආර්. සමරසිංහ මහතාගෙන් ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයට දිවරයෙහි ලැබෙන උපස්තම්භය ද අනුස්මරණීය වේ.

සදේවක ලෝකයාහට උභයාර්ථ සංසිද්ධිය පිණිස පවත්නා අතිපරිශුද්ධ පර්යාප්තිධර්මය ව්‍යාප්ත කරවාලීමෙහි යත්න දරන හැම පින්වත් සුධීහු ධර්මදානමය කුශලයෙන් සුබභාගී වෙත්වා'යි ආශංසනය කරම්හ.

මේ වගට:

ශාසනෝදයකාරී,
ලබුගම ලඞ්කානන්ද ස්ථවිර
ත්‍රිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක

1976. 12. 10 වැනි දින,
ත්‍රිපිටක කාර්‍යාලය
මහානායකචාරිකාරාමය
115, විජේරාම මාවත
කොළඹ 7.

Free Distribution www.aathaapi.org

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදේශක:

අග්‍රමහාපණ්ඩිත බළන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රේය මහානායක මහා සථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධම්පියයෙහි (**භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලයෙහි**) අධිපති ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාචාර්ය, කෝදාගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණ ලඞ්කායෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක **සථවිරයන්** වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රවචනෝදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාගීශ්වර, රාජකීය පණ්ඩිත ලබුගම ශ්‍රී ලඞ්කානන්ද-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධර්ම මහා සඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක **සථවිරයන්** වහන්සේ.

සම්පාදක:

ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලෝක - ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක **සථවිරයන්** වහන්සේ.

ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වේඩරුවේ සිරි අනෝමදස්සී බටහිර දිශාවෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායකසථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සිරි සුමනසාර **සථවිරයන්වහන්සේ.**

කොළඹ, තිමිරිගස්යායේ අශොකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන පඤ්ඤාලඞ්කාර නායක **සථවිරයන්** වහන්සේ.

ලේඛකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධානසඞ්ඝනායක **සථවිරයන්** වහන්සේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සංඥපනය

මෙහි පළමු දෙවැනි කාණ්ඩ දෙක්හි ම සංඥාපන ඇති බැවින් මෙයට විශේෂ සංඥාපනයක් අවශ්‍ය නොවේ. සූත්‍ර සාරාංශය පමණක් මෙහි දක්වේ.

1. පාථික සූත්‍රය. සුනක්ඛත්ත නම් පැවිද්ද බුදුරජුන් අග්ගඤ්ඤය නොපනවතැයි කළ දෝෂාරෝපණය, ඔහු කොරක්ඛත්තිය නම් බලු තවුසාට පැහැදීම, සුනක්ඛත්තයා කළාරමට්ටක නම් අවෙලක යන් කරා යෑම, අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා ගේ මිගඛස් දෙඩීම, බුදුරජුන් අග්ගඤ්ඤය ලොකොත්පත්ති වංශ කථාව පැහැදිලි කිරීම. භග්ගව-ගොත්ත පිරිවැජියාගේ ප්‍රසාදය පහළ කිරීම යන මෙතෙක් දෑ මෙහි දක්වේ.

2. උදුම්බරික සූත්‍රය. තපොජුගුප්සාව පරිපූර්ණ වන සැටි තථාගත-වරුන් පනවන පිළිවෙත් මඟ තපොජුගුප්සාවට වඩා උසස් බව මෙහි ප්‍රකාශිත ය.

3. චක්‍රවර්ති සිංහනාද සූත්‍රය. මෙහි දළ්හනෙමි සක්විති රජුගේ පුවත ලොවැ දිළිඳුබව නිසා සොරකම ද, එය නිසා ප්‍රාණඝාතය ද, එය නිසා බොරු කීම ද, බොරු කීම වැඩීම නිසා කේලාම් කීම ද එයින් පසු කාමමිථ්‍යාචාරය ද එයට පසු එරුෂ වචනය හා සම්ඵප්‍රලාප ද එයට පසු අභිධ්‍යා ව්‍යාපාද ද එයට පසු දශවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය ද එයින් පසු අධර්මරාග විෂම ලෝභ හා මිථ්‍යාධර්ම ද පහළ වී වැඩී ගිය සැටි ද මෙ හැම අකුශලයක් ම වැඩී යත් යත් ආයුෂ පිරිහුණු සැටි ද අකුසල් වැඩී යෑමෙන් දස හවුරුද්ද තෙක් ආයු පිරිහීම ද ඒසමයෙහි අවිවලින් මිනිසුන් උනුන් මරා ගැන්ම ද ඉතිරි වූ ජනයා ගේ පරපුර ක්‍රමයෙන් ප්‍රාණඝාතාදියෙන් වැළැකීම ද එයින් පරමායුෂ වැඩීම ද අන්තයේදී පරමායුෂ අසූදහස් හවුරුද්දට නැඟී සමයෙහි මෙතේ බුදුරජුන් පහළ වීම ද දක්වණ. මෙයට පසු පැවිද්දහු ආත්මඟරණ ව වසන සැටි ද, පැවිද්දහු ගේ ආයුෂ වර්ණ සැප බල ප්‍රඥා ද විස්තර කැරිණ.

4. අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය. බමුණන් ගේ කුලවාදය සදෙස් බව, කුලයෙන් නොව කුසල් දහමින් ම මිනිසා පිරිසිදු වන බව, සස්නෙහි පැවිදි වූවහු බුද්ධපුත්‍ර වන නියාව, අග්ගඤ්ඤය (ලොකොත්පත්ති වංශ කථාව), සතර වර්ණයන් පහළ වීම ධර්මයෙන් ම කෙනකු ශ්‍රේෂ්ඨ වන නියාව යන මෙතෙක්දෑ මෙහි දක්වණ.

Free Distribution www.aathaapi.org

5. **සම්පසාදනීය සූත්‍රය.** තමන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණු කරුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැවැති අනුත්තරිය ධර්ම සැරියුත් තෙරුන් වදළ නියාව මෙහි දක්වේ.

6. **පාසාදික සූත්‍රය.** නිර්ග්‍රන්ථඥාත පුත්‍රයන් මළ පසු ඔවුන් සවිවන් ගේ භේදය, අසම්‍යක් සම්බුද්ධ ශාස්තෘහු ගේ ශාසනයේ අපරිපූර්ණත්වය සම්‍යක් සම්බුද්ධ ශාස්තෘහුගේ ශාසනයේ පූර්ණත්වය, සත්තිස් බෝ පැකි දහම් අන්තොවුවන් නඟන දෙස්, ඒවාට පිළිතුරු සුබල්ලිකාතුමයාණ තථාගතයන් වහන්සේ වදරන නොවදරන දෑ, දෘෂ්ටිනිඃශ්‍රයයෝ, දෘෂ්ටිනිඃශ්‍රය ප්‍රහාණය – මෙතෙක් දෑ මෙහි සවිස්තර ව දක්වේ.

7. **ලක්ඛණ සූත්‍රය.** සක්විති රජුන්ගේ ද ලොවුතුරු බුදුරජුන්ගේ ද ගතැ පිහිටන දෙතිස් මහාපුරිස් ලකුණු ද ඒවා ඇති වීමට කාරණ වූ ඉණ ධර්ම ද ඒවායේ අනුසස් ද යන මෙතෙක් දෑ මෙහි දක්වේ.

8. **සිඟාලෝවාද සූත්‍රය.** සිඟාලක ගෘහපති පුත්‍රයාට වදළ ගිහි විනය සවිස්තර ව මෙහි දක්වේ.

9. **ආටානාටිය සූත්‍රය.** ගිජුකුළු පව්වෙහි වසන බුදුරජුන් වෙනට එක් රැයෙක සිවුවරම් දෙවියන් සපිරිවරින් ආ නියාව ද වෙසවුණු රජු විපස්සී බුදුරජුන් පටන් කොට අප බුදුරජුන් තෙක් සිටි සත් බුදුරජුන් ගේ නම් ඇතුළත් කොට, සිවුපිරිසේ ආරක්ෂාව සඳහා රැසැයු පිරිත බුදුරජුන් හමුවේ පැවැසූ නියාව ද බුදුරජුන් එය අනුමත කොට, භික්ෂු භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකාවන් විසින් යක්ෂභූත දෝෂ නිවාරණය පිණිස එය පුහුණු කරන සේ වදළ නියාව ද මෙහි දක්වේ.

10. **සඞ්ගීති සූත්‍රය.** බුදුරජුන් ගේ නියෝගයෙන් සැරියුත් මහතෙරුන් වදළ දේශනාවෙකි. මෙහි ඒකක ද්වික ත්‍රික චතුෂ්කාදි වශයෙන් බුදුරජුන් වදළ දහම් පරිච්ඡේද කොට දක්වීණ.

11. **දසුත්තර සූත්‍රය.** එක දෙක තුන ආදි වශයින් බුදුරජුන් වදළ දහම් වර්ග වශයෙන් බෙදා සැරියුත් මහතෙරුන් විසින් මේ සූත්‍රය වදරණ ලදී.

මෙයට,

බළත්ගොඩ ඇතාන්ද මෛත්‍රෙය ස්ථවිර

ශ්‍රී චන්ද්‍රශේඛරාරාමය,
වටයවත්ත පාර,
මහරගම.
1976-12-17.

Free Distribution www.aathaapi.org

සංකේත නිරූපණය

සී. සිංහල පුස්කොළ පිටපත්

සීමු. සිංහල මුද්‍රිත දීඝනිකාය

මජඣං. බුරුම ඡට්ඨසඞ්ගීතිසොධිත දීඝනිකාය

සය්‍යා. සය්‍යාම-කාශ්අක්ෂර මුද්‍රිත දීඝනිකාය

කා: කාම්බෝජඅක්ෂර දීඝනිකාය

PTS. Pali Text Society Edition

Free Distribution www.aathaapi.org

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña
ටṭa	ඨṭha	ඩḍa	ඪḍha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma

යya රra ලla වva සsa හha ළḷa ංṃ

කka	කාkā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොko
ඛkha	ඛාkhā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkho
ගga	ගාgā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගොgo

CONJUCT - CONSONANTS

කකkka	ඤඤññа	ත්‍රtra	මථmpha
කඛkkha	ණහṇha	ද්දdda	මබ ,mba
ක්‍යkya	ඤචñca	ද්ධddha	මහmbha
ක්‍රkri	ඤජ, ñcha	ද්‍රdra	මමmma
ක්වkva	ඤජ, ñja	ද්ව, චdva	මහmbha
ඛ්‍යkhya	ඤඣñjha	ධවdhva	යය, ය්‍යyya
ඛවkhva	ටටṭṭa	නතnta	යහyha
ගහgga	ටඨ, ඨṭṭha	න්ථntha	ලලlla
ගඝggha	ඩඩdda	ඤnda	ල්‍යlya
ඞකṅka	ඞඪddha	ඣndha	ලහlha
ග්‍රgrâ	ණණṇṇa	න්නnna	වහwha
ඞඛñkha	ණටṇṭa	නහnha	සසssa
ඞහñga	ණඨṇṭha	පපppa	සමsma
ඞඝṅgha	ණඩ, ṇda	පථppha	සවsva
චචcca	තතtta	බබbba	හමhma
චඡccha	ත්ථttha	බහbbha	හවhva
ජජjja	ත්වtva	බ්‍රbra	ළහḷha
ජඣjjha		මපmpa	

ාā ිi ීī ැu ැū ෙe ො

Free Distribution www.aathaapi.org

විෂය සූචිය

පාථිකවග්ගො

1.	පාථික සුත්තං	2
2.	උදුම්බරික සීහනාද සුත්තං	58
3.	චක්කවත්තිසීහනාද සුත්තං	96
4.	අග්ඝඤ්ඤ සුත්තං	137
5.	සම්පසාදනීය සුත්තං	166
6.	පාසාදික සුත්තං	194
7.	ලක්ඛණ සුත්තං	236
8.	සිඟාල සුත්තං	288
9.	ආටානාටිය සුත්තං	312
10.	සඩ්ගීති සුත්තං	352
11.	දසුත්තර සුත්තං	468

Free Distribution www.aathaapi.org

සුත්තන්තපිටකෙ

දීඝනිකායො

(තතියො භාගො)

පාථිකවග්ගො

Free Distribution www.aathaapi.org

සුත්තන්තපිටකෙ

දීඝනිකායො

තතිය භාගො

පාථිකවගෙගා

නමොතස්ස භගවතො අරහතො
සම්මා සම්බුද්ධස්ස

1

පාථිකසුත්තං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා මල්ලෙසු විහරති, අනුපියා නාම මල්ලානං නිගමො.

අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං[1] නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදය අනුපියං[2] පිණ්ඩාය පාවිසි. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: "අතිප්පගො ඛො තාව අනුපියායං[3] පිණ්ඩාය චරිතුං, යන්නුනාහං යෙන භග්ගවගොත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ආරාමො, යෙන භග්ගවගොත්තො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යන්නි."

2. අථ ඛො භගවා යෙන භග්ගවගොත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ආරාමො යෙන භග්ගවගොත්තො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමි. අථ ඛො භග්ගවගොත්තො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච: "එතු ඛො භන්තෙ භගවා. ස්වාගතං භන්තෙ භගවතො, චිරස්සං ඛො භන්තෙ භගවා ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. නිසීදතු භන්තෙ භගවා, ඉදමාසනං පඤ්ඤත්තන්නි." නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ. භග්ගවගොත්තො'පි ඛො පරිබ්බාජකො අඤ්ඤතරං නීචං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.

---

1. පාරෙය්‍ය වගෙගා (සීමු)
2. අනුපපියම් (ස්‍යා), අනුපිගං (කාම්)
3. අනුපියං (කාම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

දීඝනිකාය

තෘතීය භාගය

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා!

පාථික වග්ගය

1

පාථික සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, මල්ල රටැ – මල්ලයන්ගේ අනුපියා නම් යම් නියම්ගමෙක් වී ද – එහි වැඩ වසන සේක.

එ කලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙර වරුයෙහි හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන, අනුපියා නිගමයට පිඬු පිණිස වන් සේක. එ කල්හි (එසේ වඩනා) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට 'අනුපියා නිගමයෙහි පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නට තව ම ඉතා උදසන ය. මේ භාරීවගෝත්‍ර පිරිවැජ්ජා ගේ අරමට, භාරීවගෝත්‍ර පිරිවැජ්ජා කරා, ගියෙම් වීම් නම් යෙහෙකැ' යි මෙ සිත විය.

2. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භාරීවගෝත්‍ර පිරිවැජ්ජා ගේ ආරාමය යම් තැනෙක ද, භාරීවගෝත්‍ර පිරිවැජ්ජා යම් තැනෙක ද, එ තැනට වැඩි සේක. එකල්හි භාරීවගෝත්‍ර පිරිවැජි තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි වඩිනා සේක් වා; වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි වැඩි සේ මැනව, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අද මෙහි වැඩියේ බොහෝ කලකට පසු යැ[1]; වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳිනා සේක් වා; මේ අස්නෙක් පනවන ලද්දේ වේ' යැ යි මෙ වචන කී ය. පනවන ලද අස්නෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් සේක. භාරීවගෝත්‍ර පිරිවැජි ද එක්තරා මිටි අස්නෙක් ගෙන පසෙක ඉඳ ගත.

---

1. 'මෙහි වඩින්නට අද යම් වාරයක් (අවසරයක්) කොද ඇත් සේක් ද ඒ බොහෝ කලෙකිනි' යනු පදානුක්‍රමික අර්ථයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

3. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ භගවාවග්ගොත්තෝ පරිබ්බාජකෝ භගවන්තං එතදවෝච:

"පුරිමානි භන්තෙ දිවසානි පුරිමතරානි සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මං එතදවෝච: 'පවත්තඛාතෝ'දනි මයා භග්ගව භගවා, නදනාහං භග්ගව භගවන්තං උද්දිස්ස විහරාමී'ති. කච්චෙතං භන්තෙ තථෙව, යථා සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ අවචා?"ති.

4. "තථෙව ඛෝ එතං භග්ගව යථා සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ අවච. පුරිමානි භග්ගව දිවසානි පුරිමතරානි සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මං අඞ්වාදෙවා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ භග්ගව සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ මං එතදවෝච: 'පවත්තඛාමි'දනාහං භන්තෙ භගවන්තං, නාහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමී'ති. එවං වුත්තෙ අහං භග්ගව සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවෝචං:

"අපි නු ත්‍යාහං[1] සුනක්ඛත්ත එවං අවචං: එහි ත්වං සුනක්ඛත්ත, මමං උද්දිස්ස විහරාහී කි?"

"නෝ හෙතං භන්තෙ."

"ත්වං වා පන මං එවං අවච: අහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමි කි?".

"නෝ හෙතං භන්තෙ."

"ඉති කිර සුනක්ඛත්ත නෙවාහන්තං වදමි:

එහි ත්වං සුනක්ඛත්ත මමං උද්දිස්ස විහරාහීති. නපි කිර මං ත්වං වදෙසි: අහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමී කි. එවං සන්තෙ මොඝපුරිස ත්වං සන්තෝ කං පච්චාචික්ඛසි? පස්ස මොඝපුරිස යාවඤ්ච[2] තෙ ඉදං අපරද්ධන්ති."

5. "න හි පන මේ භන්තෙ භගවා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරොතී"ති.

"අපි නු ත්‍යාහං සුනක්ඛත්ත එවං අවචං: එහි ත්වං සුනක්ඛත්ත, මමං උද්දිස්ස විහරාහි, අහන්තෙ උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සාමී කි?"

---

1. ත්‍යාහං, සීවු, PTS.
2. යාව ඒ (මස්ස)

Free Distribution www.aathaapi.org

3. එකත් පස් වැ හුන්නාවූ ම භාර්ගවගෝත්‍ර පිරිවැජි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ බස් පැවැසී ය:

''වහන්ස, පෙර දවසැ, බොහෝ පෙර දවසැ, ලිච්ඡවිරාජපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමේ මා වෙත ආයේ ය. අවුත්, භාර්ගවය, දැන් මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පරිත්‍යක්ත සේක. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් වෙන් වීමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා නො වෙසෙමි' යි මට සැළ කෙළේය. වහන්ස, කිමෙක් ද? මෙය ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා කී සේ ම වී ද?'' (යනු යැ).

4. ''භාර්ගවය, මෙය ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා කී සේ ම විය. භාර්ගවය, පෙර දවසැ බොහෝ පෙර දවසැ, ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා මා වෙත ආයේ ය, අවුත් මා වැඳ, පසෙක ඉඳ ගත්තේ ය, එසේ හුන්නේ ම ''වහනස, මම දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැරපියා යෙමි, වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා නො වසන්නෙමි'' යි කී ය. භාර්ගවය, ඔහු මෙසේ කී කලැ, මම ඔහු අමතා,

'සුනක්ඛත්තය, තෝ මෙහි එව, මා උදෙසා වසව' යි මම තට කිම ද?' යි

ඔහු පුළුවුත්මි.

'වහන්ස, එසේ වූ කථාවෙක් නො වී යැ' යි හේ කී ය.

''තෝ හෝ මට 'මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා වසන්නෙමි' යි කිහි ද?'' යි පුළුවුත්මි.

'වහන්ස, මෙසේ වූ කථාවෙක් ද නො වී' යැ යි හේ කිව.

''සුනක්ඛත්තය, මෙසේ 'මෙහි එව මා උදෙසා වසවැ' යි මම තව නො ම කිමි. 'මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා වසන්නෙමි' යි තෝ ද මට නො කී ය. හිස් මිනිස, මෙසේ ඇති කලැ, තෝ කවරෙක් වනුයෙහි, කවරක්හු හැරපියා යෙහි ද? හිස් මිනිස, මෙහි ලා තා කෙළේ කොතරම් මහත් වරදෙක් ද? යි සලකා බලව' යි මම ඔහුට කිමි.

5. එවිටැ, 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට උතුරුමිනිස් දහමින් පෙළහර නො කරන සේකැ' යි සුනක්ඛත්තයා කී ය. එවිටැ

'සුනක්ඛත්තය, තෝ එව, මා උදෙසා වසව, මම තට උතුරුමිනිස්-දහමින් පෙළහර කරන්නෙමි' යි තා අමතා මම කීයෙමි ද?' යි ඔහු පුළුවුත්මි.

Free Distribution www.aathaapi.org

"නෝ හෙතං භන්තෙ."

"සචං ච පන මං එවං අවච:

අහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමි, භගවා මෙ උත්තරි මනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති ති?"

"නෝ හෙතං භන්තෙ."

"ඉති කිර සුනක්ඛත්ත නෙවාහන්තං වදමි: එහි ත්වං සුනක්ඛත්ත, මමං උද්දිස්ස විහරාහි, අහන්තෙ උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සාමී ති. න පි කිර මං ත්වං වදෙසි: අහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමි, භගවා මෙ උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති ති. එවං සන්තෙ මොඝපුරිස කො සන්තෙ කං පච්චාවික්ඛසි? තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත? කතෙ වා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියෙ අකතෙ වා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියෙ, යස්සත්ථාය මයා ධම්මං දෙසිතං සො නියාති තක්කරස්ස සම්මාදුක්ඛක්ඛයායා?" ති.

"කතෙ වා භන්තෙ උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියෙ අකතෙ වා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියෙ, යස්සත්ථාය භගවතා ධම්මං දෙසිතං සො නියාති තක්කරස්ස සම්මාදුක්ඛක්ඛයායා" ති. "ඉති කිර සුනක්ඛත්ත කතෙ වා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියෙ අකතෙ වා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියෙ, යස්සත්ථාය මයා ධම්මං දෙසිතං සො නියාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයායා ති, තත්ර සුනක්ඛත්ත කිං උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කතං කරිස්සති? පස්ස මොඝපුරිස යාවඤ්ච තෙ ඉදං අපරද්ධන්ති."

6. "න හි පන මෙ භන්තෙ භගවා අඤ්ඤඤ්ඤං පඤ්ඤපෙති" ති.

"අපි නු ත්‍යාහං සුනක්ඛත්ත එවං අවචං. එහි ත්වං සුනක්ඛත්ත මමං උද්දිස්ස විහරාහි, අහන්තෙ අඤ්ඤඤ්ඤං පඤ්ඤපෙස්සාමී ති?"

"නෝ හෙතං භන්තෙ."

"සචං වා පන මං එවං අවච: අහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමි, භගවා මෙ අඤ්ඤඤ්ඤං පඤ්ඤපෙස්සති ති?"

"නෝ හෙතං භන්තෙ."

"ඉති කිර සුනක්ඛත්ත නෙවාහන්තං වදමි:

Free Distribution www.aathaapi.org

'වහන්ස, මෙය එසේ නො ම වී' යැ යි සුනක්ඛත්තයා කී ය.

'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට උතුරුමිනිස්දහමින් පෙළහර කරති' යි සිතා මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදෙසා වසන්නෙමි' යි ද තෝ මට නො කිහි. මෙසේ ඇති කලැ, හිස් මිනිස, තෝ කවරෙක් වනුයෙහි කවරක්හු හැරපියා යෙහි ද? සුනක්ඛත්තය, ඒ කිමැ යි සිතහි ද? උතුරුමිනිස්දහමින් ඉදු පෙළහර කළ ද නො කළ ද, යම් දුක්වැනැස්මක් පිණිස මා විසින් දහම් දෙසන ලද නම්, එය ඒ දහම පරිදි පිළිපදනහුට මොනොවට දුක් නසනු පිණිස පවත්නේ ද?' යි මම පුළුවුත්මි.

'වහන්ස, උතුරුමිනිස් දහමින් පෙළහර කළත් නොකළත් යම් දුක්-වැනැස්මක් පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් දෙසන ලද නම්, ඒ දහම් එය වූ පරිදි පිළිපදනහුට මොනොවට දුක් නසනු පිණිස පවතී' යැ යි සුනක්ඛත්තයා කී ය.

'සුනක්ඛත්තය, මෙසේ කලැ උතුරුමිනිස් දහමින් පෙළහර කළ ද නො කළ ද, යම් දුක්වැනැස්මක් පිණිස මා විසින් දහම් දෙසන ලද නම්, එහි කී පරිදි පිළිපදනහුට එය මොනොවට දුක් නසනු පිණිස පවත්නේ නම්, උතුරුමිනිස් දහමින් ඉදුපෙළහර කරන ලදුයේ කවර නම් වැඩක් සිදු කරන්නේ ද? හිස් මිනිස, මෙහි තා කෙළේ කොතරම් මහ වරදෙක් ද? යි බලව' යි මම කීමි.

6. 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව නො ම වදරන සේකැ' යි සුනක්ඛත්තයා කී ය.

'සුනක්ඛත්තය,තෝ මෙහි එව, මා උදෙසා වස, මම තට ලෝකෝත්-පත්ති වංශකථාව කියන්නෙමි' යි මම තට කීම ද?' යි

මම ඔහු පුළුවුත්මි.

'වහන්ස, එ වැනි බසක් නො වදළ සේකැ' යි හේ කී ය.

'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ලොකෝත්පත්ති වංශකථාව වදරති' යි-භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිසා වසන්නෙමි' යි හෝ තෝ මට කිහි ද?' යි

මම ඔහු පුළුවුත්මි.

'වහන්ස, එවැනි බසක් නොකීමි'යි හේ කිව.

Free Distribution www.aathaapi.org

"එහි තුවං සුනක්ඛත්ත මමං උද්දිස්ස විහරාහි, අහන්තෙ අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙස්සාමී'ති. න පි කිර මං තුවං වදෙසි: අහං භන්තෙ භගවන්තං උද්දිස්ස විහරිස්සාමි, භගවා මෙ අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙස්සති ති. එවං සන්තෙ මොඝපුරිස තෝ සන්තෙන කං පච්චුච්චක්ඛසි? තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත? පඤ්ඤත්තෙ වා අග්ගඤ්ඤෙ අපඤ්ඤත්තෙ වා අග්ගඤ්ඤෙ යස්සත්ථාය මයා ධම්මෝ දෙසිතෝ, සෝ නියාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය?"ති.

'පඤ්ඤත්තෙ වා භන්තෙ අග්ගඤ්ඤෙ අපඤ්ඤත්තෙ වා අග්ගඤ්ඤෙ, යස්සත්ථාය භගවතා ධම්මෝ දෙසිතෝ සෝ නියාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය'ති.

'ඉති කිර සුනක්ඛත්ත පඤ්ඤත්තෙ වා අග්ගඤ්ඤෙ අපඤ්ඤත්තෙ වා අග්ගඤ්ඤෙ, යස්සත්ථාය මයා ධම්මෝ දෙසිතෝ, සෝ නියාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය. තත්‍ර සුනක්ඛත්ත කිං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤත්තං කරිස්සසි?. පස්ස මොඝපුරිස යාවඤ්ඳ තෙ ඉදං අපරද්ධං. අනෙකපරියායෙන තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත මම වණ්ණෝ භාසිතෝ වජ්ජිගාමෙ: ඉතිපි සෝ භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ සුගතෝ ලෝකවිදූ අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධෝ භගවා ති. ඉති තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත අනෙකපරියායෙන මම වණ්ණෝ භාසිතෝ වජ්ජිගාමෙ.

අනෙකපරියායෙන තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත ධම්මස්ස වණ්ණෝ භාසිතෝ වජ්ජිගාමෙ; ස්වාක්ඛාතෝ භගවතා ධම්මෝ සන්දිට්ඨිකෝ අකාලිකෝ එහිපස්සිකෝ ඔපනයිකෝ[1] පච්චත්තං වෙදිතබ්බෝ විඤ්ඤූහී"ති. ඉති තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත අනෙකපරියායෙන ධම්මස්ස වණ්ණෝ භාසිතෝ වජ්ජිගාමෙ. අනෙකපරියායෙන තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත සඞ්ඝස්ස වණ්ණෝ භාසිතෝ වජ්ජිගාමෙ: සුපටිපන්නෝ[2] භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ, උජුපටිපන්නෝ භගවතෝ[3] සාවකසඞ්ඝෝ, ඤායපටිපන්නෝ[4] භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ, සාමීචිපටිපන්නෝ භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ, යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි අට්ඨ පුරිසපුග්ගලා, එස භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ ආහුණෙය්‍යෝ පාහුණෙය්‍යෝ දක්ඛිණෙය්‍යෝ අඤ්ජලිකරණීයෝ අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලෝකස්ස ති. ඉති තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත අනෙකපරියායෙන සඞ්ඝස්ස වණ්ණෝ භාසිතෝ වජ්ජිගාමෙ. ආරොචයාමි තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත පටිවෙදයාමි තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත, භවිස්සන්ති තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත වත්තාරෝ: නෝ චිසහි සුනක්ඛත්තෙන ලිච්ඡවිපුත්තෙන සමණෙ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. සෝ අවිසහන්තෝ සික්ඛං පච්චක්ඛාය හීනායාවත්තෝ ති. ඉති තෝ තෙ සුනක්ඛත්ත භවිස්සන්ති වත්තාරෝ'ති. එවං තෝ භග්ගව සුනක්ඛත්තෙන ලිච්ඡවිපුත්තෙන මයා වුච්චමානෝ අපක්කමෙව ඉමස්මා ධම්මවිනයා යථා තං ආපායිකෝ නෙරයිකෝ.

---

1. ඔපනෙය්‍යිකෝ (මජ්ඣං)
2. සුපටිපන්නෝ. (මජ්ඣං)
3. උජුපටිපන්නෝ, (මජ්ඣං)
4. ඤායපටිපන්නෝ. (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

'සුනක්ඛත්තය, මම ද 'මෙහි එව, මා උදෙසා වසව, මම තට ලොකෝත්පත්ති වංශකථාව කියන්නෙමි' යි මෙසේ නො කීම. තෝ හෝ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව වදරකි. මම ඔබ උදෙසා වසන්නෙමි'යි නො කීයෙහි. හිස් මිනිස, මෙසේ ඇති කලැ තෝ කවරෙක් වතුයෙහි කවරක්හු පියා යෙහි ද? සුනක්ඛත්තය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද? ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව කිවත් නොකිවත්, යම් දුක්වැනැස්-මක් පිණිස මා විසින් දහම් දෙසිණි නම්, ඒ දහම් එය අනුව පිළිපදනහුට මොනොවට දුක්නැසීම පිණිස නො පවත්නේ ද?' යි මම දුළුවුක්මි.

'වහන්ස, ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව වදළ ද නො වදළ ද, යමක් පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දහම් දෙසිණි නම්, ඒ දහම් එය අනුව පිළිපදනහුට දුක්වැනැස්ම පිණිස පවත්නේ යැ' යි සුනක්ඛත්තයා කි ය.

එවිට, 'සුනක්ඛත්තය, මෙසේ ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව කිව ද නො කිව ද, යමක් පිණිස මා විසින් දහම් දෙසන ලද නම්, එය පිළිපදනහුට ඒ දහම මොනොවට දුක් වැනැස්ම පිණිස පවත්නේ නම්, එහි ලා ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව කියන ලදුයේ කවර අර්ථයක් සිදු කරන්නේ ද? හිස් මිනිස, මෙහි තා විසින් කොතරම් මහ වරදෙක් කරන ලද දැ යි සිතා බලව. සුනක්ඛත්තය, පෙර තා විසින් වැදෑගම (විසල් මහ පුර) වැද නොයෙක් කරුණින් මා ගුණ කියන ලද්දේ ය. 'ඒ භගවත්හු මේ මේ කරුණින් අර්හත් හ, සම්‍යක්සම්බුද්ධ හ, විද්‍යාචරණසම්පන්න හ, සුගත හ, ලොකවිත් හ, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථි හ, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ හ, බුද්ධ හ, භගවත්හ'යි මෙසේ නොයෙක් කරුණින් මා ගුණ වර්ණනා ලද්දේ ය. වැදෑගමෙහි දී නොයෙක් කරුණින් දහමහි ගුණ කියන ලද්දේ යැ. භගවත් බුදුන් විසින් ධර්මය මොනොවට වදරන ලද්දේ යැ, එය සාන්දෘෂ්-ටික යැ, අකාලික යැ, ඒහිපස්සික යැ, උපනෙයික යැ, තුවණැත්තන් විසින් තමන් සිත්හි ලා දතයුතු යැ' යි මෙසේ තා විසින් නොයෙක් කරුණින් දහමැ ගුණ කියන ලද්දේ ය. සුනක්ඛත්තය, තා විසින් 'යම් පුරුෂ යුග සතරක් වූ, පුරුෂපුද්ගල අට දෙනෙක් වූ ශ්‍රාවක කෙනෙක් වෙත් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ශ්‍රාවක සඞ්ඝ තෙමේ සුප්‍රතිපන්න යැ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ශ්‍රාවක සඞ්ඝ තෙමේ ඍජුප්‍රතිපන්න යැ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ශ්‍රාවක සඞ්ඝ තෙමේ ඤායප්‍රතිපන්න යැ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ශ්‍රාවක සඞ්ඝ තෙමේ සාමීචිප්‍රතිපන්න යැ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ශ්‍රාවක සඞ්ඝ තෙමේ ආහුනෙය යැ, ප්‍රාහුණේය යැ, දක්ඛිණේය යැ අඤ්ජලිකරණීය යැ, ලොවට නිරුත්තර පුණ්‍යක්ෂේත්‍රය යැ' යි මෙසේ වැදෑ ගමැදි සඞ්ඝයා ගේ ගුණ නොයෙක් කරුණින් කියන ලද්දේ ය. සුනක්ඛත්තය, මම තට කියමි, මම තට දන්වමි, තට දෙස් කියන්නන් වෙති: 'ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා මහණ ගොයුමන් වෙත බඹසර පුරන්නට නො හැකි විය. නො හැකි වූයේ ශික්ෂාව හැර පියා ගිහි බවට පෙරළී ආයේ වනැ'යි මෙසේ තව දෙස් කියන්නන් වෙති' යි මම කීමි. භාග්‍යවය, මෙසේ මා විසින් කියනු ලබනුයේ ම ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙම, අපායෙහි උපදනට සුදුසු වූවක්හු සේ, නිරයෙහි උපදනට සුදුසු වූවක්හු සේ, මේ සස්නෙහා බැහැරැ වැ ගියේ ම ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

කොරක්ඛත්තියවත්ථු

7. එකමිදාහං භගවා සමයං බුල්ලේසු විහරාමි, උක්කාරකා නාම බුල්ලානං නිගමෝ. අථ ඛ්වාහං භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය සුනක්ඛත්තෙන ලිච්ඡවිපුත්තෙන පච්ඡාසමණෙන උක්කාරකං පිණ්ඩාය පාවිසිං. තෙන ඛෝ පන සමයෙන අවෙලෝ කොරක්ඛත්තියෝ කුක්කුරවතිකෝ වාතුකුණ්ඩිකෝ ජම්මා නික්ඛිණ්ණං භක්ඛයං මුඛෙනෙව ඛාදති මුඛෙනෙව භුඤ්ජති අද්දසා ඛෝ භගවා සුනක්ඛත්තෙ ලිච්ඡවිපුත්තෙ අවෙලං කොරක්ඛත්තියං කුක්කුරවතිකං වාතුකුණ්ඩිකං ජම්මා නික්ඛිණ්ණං භක්ඛයං මුඛෙනෙව ඛාදන්තං මුඛෙනෙව භුඤ්ජන්තං. දිස්වානස්ස එතදහොසි: සාධුරූපෝ වත භෝ අරහං සමණෝ වාතුකුණ්ඩිකෝ[1] ජම්මා නික්ඛිණ්ණං භක්ඛයං මුඛෙනෙව ඛාදති මුඛෙනෙව භුඤ්ජති ති.

8. අථ ඛ්වාහං භගවා සුනක්ඛත්තස්ස ලිච්ඡවිපුත්තස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොචං: 'තථාපි නාම මොඝපුරිස සමණෝ සක්‍යපුත්තියෝ පටිජානිස්සති?' ති.

'කිං පන මං භන්තෙ භගවා එවමාහ: තථාපි නාම මොඝපුරිස සමණෝ සක්‍යපුත්තියෝ පටිජානිස්සති ති?'

"නනු තෙ සුනක්ඛත්ත ඉමං අවෙලං කොරක්ඛත්තියං කුක්කුරවතිකං වාතුකුණ්ඩිකං ජම්මා නික්ඛිණ්ණං භක්ඛයං මුඛෙනෙව ඛාදන්තං මුඛෙනෙව භුඤ්ජන්තං. දිස්වාන එතදහොසි: සාධුරූපෝ වත භෝ අරහා[2] සමණෝ වාතුකුණ්ඩිකෝ ජම්මා නික්ඛිණ්ණං භක්ඛයං මුඛෙනෙව ඛාදති මුඛෙනෙව භුඤ්ජති ති?"

"එවං භන්තෙ. කිං පන භන්තෙ භගවා අරහන්තස්ස මච්ඡරායති?" ති.

---

1. වතුකුණ්ඩිකෝ (සී), වතුකොණ්ඩිකෝ (පීටි.)
2. අරහං පීටි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කොරක්ඛත්තිය වස්තුව

7. භාග්‍යවය, එක් සමයෙක්හි මම බුලු ජනපදයෙහි, බුලු රටට අයත් උත්තරකා නම් යම් නිගමයෙක් වේ ද, එහි වෙසෙමි. භාග්‍යවය, එ කලැ මම (එක් දවසෙක) පෙර වරුයෙහි හැඳ පෙරෙව්ව, පා සිවුරු ගෙන, පසුමහණහු වූ ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා හා උත්තරකා නිගමයට පිඬු පිණිස වැනිමි. එ සමයෙහි කොරක්ඛත්තිය නම් නිරුවත් තවුසෙක් බලු-තපස් රක්තේ, දෙ දණ හා දෙ වැලමිටු හා යන සිවු අවයව බිමැ ඔබා හැවිදුතේ, බිමැ ලූ අහර (අකින් නො ගෙන) මුවින් ම ගෙන කයි, මුවින් ම ගෙන බුදියි. භාග්‍යවය, ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා බලුතපස් කරන, දෙ දණත් දෙ වැලමිටුත් බිම ඔබා හැවිදින, බිමැ ලූ අහර මුවින් ම ගෙන කන, මුවින් ම ගෙන බුදින, කෝරක්ඛත්තිය නම් නිරුවත් තවුසා දුටුයේය. දැකම, 'ආශ්චර්යයෙක, භවත්නි, මේ සොඳුරු සැහැවි ඇති රහත් මහණ කෙනෙක! මොහු දෙ දණ හා දෙ වැලමිටු හා බිමැ ඔබා හැවිදුනා කෙනෙක. බිමැ ලූ අහර මුවින් ම ගෙන කයි, මුවින් ම ගෙන බුදී' යැ යි ඔහුට මේ සිත විය.

8. භාග්‍යවය, එ කලැ මම ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා ගේ චිත්ත-සංකල්පනාව මා සිතින් දැක, "හිස් මිනිස, තෝත් 'ශාක්‍යපුත්‍රීය මහණෙකිමි' යි පිළින කෙරෙයි ද?" යි ඔහුට කීමි.

"වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට 'හිස් මිනිස තෝත් ශාක්‍යපුත්‍රීය මහණෙකිමි' යි පිළින කෙරෙයි ද?' යි කවර හෙයින් මෙසේ වදරන සේක් ද?" යි හේ මා පුළුවුත.

"සුනක්ඛත්තය, බලුතපස් කරන දෙ දණ හා දෙ වැලමිටු හා බිමැ ඔබා හැවිදුනා, බිමැ ලූ අහර මුවින් ම ගෙන කන, මුවින් ම ගෙන බුදින මේ නිරුවත් කොරක්ඛත්තිය තවුසා දැක, 'ආශ්චර්යයෙක, භවත්නි, දෙ දණ හා දෙවැලමිටු හා බිමැ ඔබා හැවිදුනා, බිමැ ලූ අහර මුවින් ම ගෙන කන, මුවින් ම ගෙන බුදින මොහු සොඳුරු සැහැවි ඇති රහත් මහණ කෙනෙ-කැයි මේ සිත තට පහළ වූයේ නො වේ ද?" යි මම කීමි.

"එසේ යැ වහන්ස. කිමෙක් ද? වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (මෙය අනෙකකුට නො වේ වා යි) රහත්බවට මසුරුකම් කරන සේක් ද?" යි සුනක්ඛත්තයා කී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

"න ඛො'හං මොඝපුරිස අරහත්තස්ස මච්ඡරායාමි. අපි ච තුය්‍යෙ-වෙතං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං, තං පජහ, මා තෙ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය. යං ඛො පනෙතං සුනක්ඛත්ත මඤ්ඤසි අවෙලං කොරක්ඛත්තියං: සාධුරූපො අරහං සමණො ති, සො සත්තමං දිවසං අලසකෙන කාලං කරිස්සති, කාලකතො ච – කාලකඤ්ජිකා නාම අසුරා, සබ්බනිහීනො අසුරකායො – තත්‍ර උපපජ්ජිස්සති. කාලකතඤ්ච නං බීරණත්ථම්භකෙ සුසානෙ ඡඩ්ඩස්සන්ති. ආකඞ්ඛමානො ච ත්වං සුනක්ඛත්ත අවෙලං කොරක්ඛත්තියං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යාසි: ජානාසි ආවුසො අවෙල කොරක්ඛත්තිය අත්තනො ගතින්ති? ඨානං ඛො පනෙතං සුනක්ඛත්ත විජ්ජති, යන්නෙ අවෙලො කොරක්ඛත්තියො බ්‍යාකරිස්සති: ජානාමි ආවුසො සුනක්ඛත්ත අත්තනො ගතිං – කාලකඤ්ජිකා නාම අසුරා, සබ්බනිහීනො අසුරකායො – තත්‍රම්හි උපපන්නො''ති.

9. අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙන අවෙලො කොරක්ඛත්තියො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා අවෙලං කොරක්ඛත්තියං එතදවොච: බ්‍යාකතො ඛො'සි ආවුසො කොරක්ඛත්තිය සමණෙන ගොතමෙන; අවෙලො කොරක්ඛත්තියො සත්තමං දිවසං අලසකෙන කාලං කරිස්සති, කාලකතො ච – කාලකඤ්ජිකා නාම අසුරා, සබ්බනිහීනො අසුරකායො – තත්‍ර උපපජ්ජිස්සති. කාලකතඤ්ච නං බීරණත්ථම්භකෙ සුසානෙ ඡඩ්ඩස්සන්ති''ති. යෙන ත්වං ආවුසො කොරක්ඛත්තය මත්තමත්තඤ්ච හත්තං[1] භුඤ්ජෙය්‍යාසි, මත්තමත්තඤ්ච පානීයං පිවෙය්‍යාසි, යථා සමණස්ස ගොතමස්ස මිච්ඡා අස්ස වචනන්ති''. අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො එකදවිහිකාය සත්තරත්තින්දිවානි ගණෙසි යථා තං තථාගතස්ස අසද්දහමානො.

අථ ඛො භග්ගව අවෙලො කොරක්ඛත්තියො සත්තමං දිවසං අලස-කෙන කාලමකාසි. කාලකතො ච – කාලකඤ්ජිකා නාම අසුරා, සබ්බනිහී-නො අසුරකායො – තත්‍ර උපපජ්ජි. කාලකතඤ්ච නං බීරණත්ථම්භකෙ සුසානෙ ඡඩ්ඩිසුං. අස්සොසි ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො අවෙලො කිර කොරක්ඛත්තියො අලසකෙන කාලකතො බීරණත්ථම්භකෙ සුසානෙ ඡඩ්ඩිතො'ති.

1. මත්තමත්තංව සිමු.

Free Distribution www.aathaapi.org

''භිස් මිනිස, මම රහත්බවට නො ම මසුරුකම් කරමි. වැලි තට ම මේ ලාමක මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය උපන. එය බැහැර කරව. එය තට බොහෝ කල් අවැඩ පිණිස, දුක් පිණිස නොවේ වා. සුනක්ඛත්තය, තෝ 'සොඳුරු සැහැවී ඇති රහත් මහණෙකැ යි මේ කෝරක්ඛත්තිය නම් යම් නිරුවත් තවුසකු හඟනොහි ද, හේ මෙයින් සත්වන ද අලසක රෝගයෙන් මියෙන්නේ ය. මිය ගියේ, හැමට නිහීන වූ කාලකඤ්ජ නම් යම් අසුර-නිකායයෙක් ඇත් ද, එහි උපදනේ ය.(මිනිස්සු) මළා වූ ඔහු බිරණසුමහක නම් සොහොනට ඇද දමන්නාහ. සුනක්ඛත්තය, ඉදින් තෝ කැමැත්තෙහි නම්, අවෙලක කෝරක්ඛත්තියයා කරා ගොස්, 'ඇවැත් කෝරක්ඛත්තිය-යෙනි, තොප ගතිය දනිවු ද?'යි විචාරව. 'ඇවැත් සුනක්ඛත්තය, මම තමා ගේ ගතිය දනිමි. හැමට නිහීන වූ කාලකඤ්ජ නම් යම් අසුර නිකායෙක් ඇද්ද, මම එහි උපන්නෙමි වෙමි'යි අවෙලක කෝරක්ඛත්ති-යයා තට හෙළි කරන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන යැ'' යි මම ඔහුට කීමි.

9. භාගීවය, ඉක්බිති ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමේ අවෙලක කෝරක්ඛත්තියයා කරා ගියේ ය. ගොස්, කෝරක්ඛත්තියයා බණවා, 'ඇවැත් කෝරක්ඛත්තියය, 'අවෙලක කෝරක්ඛත්තියයා මෙයින් සත්වන දවසැ අලසක රෝගයෙන් මියෙති' යි, 'මිය ගියාහු ම කාලකඤ්ජ නම් හැමට නිහීන අසුර නිකායෙහි උපදිති' යි, 'මිය ගිය ඔහු බිරණසුමහක නම් සොහොනට ඇද දමන්නැ'යි ශ්‍රමණ ගෞතමයන් විසින් ඔබ ව්‍යාකෘතය (ඔබේ අනාගත ගතිය හෙළි කොට කියන ලදී). ඇවැත් කෝරක්ඛත්තිය-යෙනි, එබැවින් ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ගේ බස යම් සේ බොරු වන්නේ ද, එසේ වතු පිණිස තෙපි මඳ මඳ කොට බොස්සන් වළඳවු, මඳ මඳ කොට පැන් බොවු' යැ යි කී ය. භාගීවය, එ කලැ ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමේ තථාගතයන් කී බස යම් සේ නො අදහන්නේ ද, එසේ එක් දවසෙක් ගෙවිණ, දෙ දවසෙක් ගෙවිණැ යි යන ආදි වශයෙන් සත් රෑ දවලක් ගිණුයේ ය.

භාගීවය, එ කල් සත් වන දවසැ අවෙලක කෝරක්ඛත්තිය තෙමේ අලසක රෝගයෙන් මිය ගියේ ය. මියැ කාලකඤ්ජ නම් සහීනිහීන අසුර නිකායයෙහි උපන්නේ ය. (මිනිස්සු) මිය ගියා වූ ද ඔහු බිරණසුමහක නම් සොහොනට ඇද දමූහ. භාගීවය, ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙම 'අවෙලක කෝරක්ඛත්තියයා අලසක රෝගයෙන් මිය ගියේ, බිරණසුම-හක නම් සොහොනට ඇද දමන ලද' යි යන්න ඇසිය.

Free Distribution www.aathaapi.org

අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙන බීරණත්ථම්භකං සුසානං යෙන අවෙලො කොරක්ඛත්තියො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා අවෙලං කොරක්ඛත්තියං තික්ඛත්තුං පාණිනා ආකොටෙසි: "ජානාසි ආවුසො කොරක්ඛත්තිය අත්තනො ගතින්ති?". අථ ඛො භග්ගව අවෙලො කොරඛත්තියො පාණිනා පිට්ඨිං පරිපුඤ්ජන්තො වුට්ඨාසි 'ජානාමි ආවුසො සුනක්ඛත්ත අත්තනො ගතිං— කාලකඤ්ජිකා නාම අසුරා— සබ්බ-නිහීනො අසුරකායො, තත්‍රම්හි උපපන්නො ති වත්වා තත්ථෙව උත්තානො පරිපති.

10. අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙනාහං තෙනු-පසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අහං භග්ගව සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොචං: තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත? යථෙව තෙ අහං අවෙලං කොරක්ඛත්තියං ආරබ්භ බ්‍යාකාසිං, තථෙව තං විපක්කං[1] අඤ්ඤථා වා?ති.

"යථෙව මෙ භන්තෙ භගවා අවෙලං කොරක්ඛත්තියං ආරබ්භ බ්‍යාකාසි, තථෙව තං විපක්කං නො අඤ්ඤථා"ති.

"තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත යදි එවං සන්තෙ කතං වා හොති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං අකතං වා?"ති. "අද්ධා ඛො භන්තෙ එවං සන්තෙ කතං හොති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං නො අකතන්ති." එවම්පි ඛො මං ත්වං මොඝපුරිස උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධි-පාටිහාරියං කරොන්තං එවං වදෙසි: න හි පන මෙ භන්තෙ භගවා උත්තරි-මනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරොති'ති. පස්ස මොඝපුරිස යාවඤ්ච තෙ ඉදං අපරද්ධන්ති. එවම්පි ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො මයා වුච්චමානො අපක්කමෙව ඉමස්මා ධම්මවිනයා, යථා තං ආපායිකො නෙරයිකො.

කළාරමට්ඨුකවත්ථු

11. එකමිදාහං භග්ගව සමයං වෙසාලියං විහරාමි මහාවනෙ කූටා-ගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන අවෙලො කළාරමට්ඨුකො[2] වෙසාලියං පටිවසති ලාභග්ගප්පත්තො චෙව යසග්ගප්පත්තොව වජ්ජිගාමෙ තස්ස සත්ත වතපදානි සමත්තානි සමාදින්නානි හොන්ති:

යාවජීවං අවෙලකො අස්සං න වත්ථං පරිදහෙය්‍යං.

යාවජීවං බ්‍රහ්මචාරී අස්සං න මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවෙය්‍යං.

යාවජීවං සුරාමංසෙනෙව යාපෙය්‍යං න ඔදනකුම්මාසං භුඤ්ජෙය්‍යං

1. විපාකං (සීමු)
2. කොරමට්ඨකො සීමු. කණ්ඩරමසුකො PTS. කලාරමට්ඨකො, මජසං

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉක්බිති ගේ බිරණසෝමහක සොහොන කරා, අවේලක කෝරක්ඛත්තියයා ගේ මළසිරුර වෙතට ගියේ ය. ගොස්, 'ඇවැත්නි, කෝරක්ඛත්තියයෙනි, ඔබ තමන් ඉපැද ඉන්නා ගතිය දනිත් ද?'යි ඔහු මළ සිරුර තෙවිටක් අත්ලෙන් පහළේ ය. භාග්‍යවය, එවිටැ අවේලක කෝරක්ඛත්තියයා අත්ලෙන් පිට පිස දමනුයේ නැඟී සිටියේ ය. නැඟී සිට, 'ඇවැත් සුනක්ඛත්තය, මම සිය ගතිය දනිමි. කාලකංජක නම් සර්වනිඟින අසුර නිකායයෙහි උපනිමි'යි කියා එ තැන්හි ම උඩුකුරු වැ ඇද වැටුණේ ය.

10. භාග්‍යවය, එවිටැ ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා මා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹැ මා වැඳ පසෙක ඉදගත්තේ ය. එසේ පසෙක හුන් ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා අමතා, 'සුනක්ඛත්තය, එය කිමැ යි සිතයි ද? මම් අවේලක කෝරක්ඛත්තියයා ඇරැබැ යමසේ තට කියෙම් ද, එසේ ම ඒ වචනයේ නිෂ්පත්තිය වී ද? නැත හොත් අන් සැටියකින් වී ද?' යි පුළුවුත්මි. 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවේලක කෝරක්ඛත්තියයා ඇරැබ මට යම් සේ වදළ සේක් ද, එසේ ම ඒ විපාකය විය, අන් ලෙසෙකින් නො වී යැ' යි ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත කී ය. 'සුනක්ඛත්තය, ඉදින් මෙසේ ඇති කලැ, උතුරුමිනිස් දහමින් ඉදුපෙළහර කරන ලදද? නොකරන ලද ද?' යි ඇසීමි.

'වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ ඒකාන්තයෙන් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදුපෙළහර කරන ලද්දේ ය, නො කරන ලද්දේ නො වෙයි' හේ කී ය. භිස් මිනිස, මෙසේ උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදුපෙළහර කරන මට 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට උතුරු මිනිස්දහමින් ඉදුපෙළහර නොකරන සේකැ'යි නෝ කියෙහි, භිස් මිනිස, බලව, තා කළ මේ වරදෙහි මහත!' යැ යි මම කීමි. භාග්‍යවය, ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා මා විසින් මෙසේ කියනු ලබනුයේ ද, අපායට සුදුසු වූවකු, නිරයට සුදුසු වූවකු සේ මේ සස්තෙන් බැහැර වැ ගියේ ම ය.

කළාරමටඨුක වස්තුව

11. භාග්‍යවය, මම එක් සමයෙක විසල්පුර මහ වෙනෙහි කූළාර හල් වෙහෙර වෙසෙමි. එ සමයෙහි වූ කලී කළාරමටඨුක නම් අවේලකයෙක් ලාභයෙන් අක් පත් වූයේ, යසයින් අක් පත් වූයේ වැදැගමැ වූ විසල්පුර වෙසෙයි. ඔහු විසින්,

"දිවි ඇති තාක් ගිරුවත් වන්නෙමි, පිළි නො හඳින්නෙමි යි,
දිවි ඇති තාක් ඔඔසැරි වන්නෙමි, මෙවුන්දම නො ඉසවින්නෙමි යි,

Free Distribution www.aathaapi.org

පුරත්ථිමෙන වෙසාලිං උදේනං නාම චෙතියං තං නාතික්කමෙය්‍යං දක්ඛිණෙන වෙසාලිං ගෝතමකං නාම චෙතියං තං නාතික්කමෙය්‍යං, පච්ඡිමෙන වෙසාලිං සත්තම්බං නාම චෙතියං තං නාතික්කමෙය්‍යං උත්තරෙන වෙසාලිං බහුපුත්තකං නාම චෙතියං, තං නාතික්කමෙය්‍යාත්‍යි.''

සෝ ඉමෙසං සත්තන්නං වත්තපදානං[1] සමාදානහේතු ලාභග්ගයසග්ගයෝ චේව යසග්ගයසග්ගයෝ ච විජීගාමේ. අථ බෝ භගවා සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ යෙන අචේලෝ කළාරමට්ඨකෝ තේනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අචේලං කළාරමට්ඨකං පඤ්හං පුච්ඡි. තස්ස අචේලෝ කළාරමට්ඨකෝ පඤ්හං පුට්ඨෝ න සම්පායාසි. අසම්පායන්තෝ කොපඤ්ච දෝසඤ්ච අපච්චයඤ්ච පාතුකාසි. අථ බෝ භගවා සුනක්ඛත්තස්ස ලිච්ඡවිපුත්තස්ස එතදහොසි ''සාධුරූපං වත භෝ අරහන්තං සමණං ආසාදිමහසෙ, මා වත නෝ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය''කි.

12. අථ බෝ භගවා සුනක්ඛත්තෝ ලිච්ඡවිපුත්තෝ යෙනාහං තේනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ බෝ අහං භගවා සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොචං: සචේපි නාම මොඝපුරිස සමණෝ සක්‍යපුත්තියෝ පටිජානිස්සති?කි.

''කිං පන මං භන්තෙ භගවා එවමාහ: සචේපි නාම මොඝපුරිස සමණෝ සක්‍යපුත්තියෝ පටිජානිස්සති?''කි.

''නනු ත්වං සුනක්ඛත්ත අචේලං කළාරමට්ඨකං උපසඞ්කමිත්වා පඤ්හං පුච්ඡි? තස්ස තෙ අචේලෝ කළාරමට්ඨකෝ පඤ්හං පුට්ඨෝ න සම්පායාසි. අසම්පායන්තෝ කොපඤ්ච දෝසඤ්ච අපච්චයඤ්ච පාතුකාසි. තස්ස තෙ එතදහොසි: සාධුරූපං වත භෝ අරහන්තං සමණං ආසාදිමහසෙ, මා වත නෝ අහොසි දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය''කි

''එවං භන්තෙ. කිං පන භන්තෙ භගවා අරහන්තස්ස මච්ඡරායති?''කි.

1. වත්තපදානි PTS

Free Distribution www.aathaapi.org

දිවි ඇති තාක් රා මස් දෙකින් යැපෙන්නෙමි, බත් කොමුපිඬු ඇ අහර නො වළඳන්නෙමි යි,
විසල්පුරට පැදුම් දෙසින් උදේන නම් දෙවොල ඇත, එය ඉක්මැ නොයන්නෙමි යි,
විසල්පුරට දකුණු දෙසින් ගොතමක නම් දෙවොල ඇත, එය ඉක්මැ නොයන්නෙමි යි,
විසල්පුරට පැළ දිගින් සත්තම්බ නම් දෙවොල ඇත, එය ඉක්මැ නො යන්නෙමි යි,
විසල්පුරට උතුරු දිගින් බහුපුත්තක නම් දෙවොල ඇත, එය ඉක්මැ නො යන්නෙමි යි''

මෙසේ වූ සප්ත වතපද කෙනෙක් සමාදන් කොට ගන්නා ලද්දහු වෙත්. මේ වතපද සත සමාදන් කොට ගෙන වසන හෙයින් හෙ තෙමේ වැදැගමැ ලාභයෙන් අග පත් වූයේ ද යසයින් අග පත් වූයේ ද වෙයි. භාගීවය, එ කල්හි ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමේ නිරුවත් කළාරමටඨුකයා කරා එළැඹියේ ය, එළැඹැ ඔහු ගෙන් ප්‍රශ්න විවෘළේය. ඔහු විසින් පැණ පුළුවුස්නා ලද කළාරමටඨුක තෙමේ ඒ පැණ විසඳන්නට (සපයා කියන්නට) නොහැකි විය, එසේ නො හැකි වූයේ, කෝපය ද ද්වේෂය ද නොසතුට ද පහළ කෙළේ ය. භාගීවය, එ විටැ ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයාට 'අහෝ! සාධු ගුණ ඇති රහත් මහණක්හු කෙරේ ගැහැටුණුමහ. එය අපට බොහෝ කල් අවැඩ පිණිස, දුක් පිණිස නො වේ ව' යි මේ සිත විය.

12. භාගීවය, ඉක්බිත්තෙන් ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමේ මා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹැ, මා වැඳ පසෙක හිඳගත්තේ ය. භාගීවය, එසේ පසෙක හුන් ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා අමතා, 'හිස් මිනිස, තෝත් ශාක්‍යපුත්‍රීය මහණෙකිම්' යි පිළිනා කෙරෙයි ද?' යි කීම්.

'වහන්ස, කවර හෙයින් මට එසේ වදරනා සෙයෙක් ද?' යි හේ කීය.

'සුනක්ඛත්තය, තෝ නිරුවත් කළාරමටඨුකයා කරා එළැඹැ පැණ පුළුවුසුයෙහි නො වෙහි ද? නිරුවත් කළාරමටඨුක තෙමේ ඒ තා විසින් පැණ පුළුවුස්නා ලදුයේ, එය විසඳන්නට නොහැකි වූයේ නො වේ ද? නො හැකි වනුයේ කෝපයත් ද්වේෂයත් නොසතුටත් පහළ කෙළේ නොවේ ද? ඒ තට 'සාධු ගුණ ඇති රහත් මහණක්හු කෙරේ ගැහැටුණුමහ, එය අපට බොහෝ කලක් අවැඩ පිණිස, දුක් පිණිස නො වේ ව' යි මේ සිත වූයේ නො වේ ද?' යි මම කීම්.

'වහන්ස, එසේ ය, කිමෙක් ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රහත් බවට මසුරු වනා සේක් ද?' යි හේ කී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

"න ඛො අහං මොඝපුරිස අරහත්තස්ස මච්ඡරායාමි. අපි ච තුයෙහ-වෙතං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං, තං පජහ, මා තෙ අහොසි දීඝරත්ත-අහිතාය දුක්ඛාය. යං ඛො පනෙතං සුනක්ඛත්ත මඤ්ඤසි අචෙලං කළාර-මත්තුකං 'සාධුරූපො අරහං සමණො''ති, සො න චිරස්සෙව පරිහිතො[1] සානුචරියො[2] විචරන්නො ඔදනකුම්මාසං භුඤ්ජමානො සබ්බානෙව වෙසා-ලියානි චෙතියානි සමතික්කමිත්වා යසා නික්කිණ්ණො[3] කාලං කරිස්සති''ති.

13. අථ ඛො භග්ගව අචෙලො කළාරමත්තුකො න චිරස්සෙව පරි-හිතො සානුචරියො විචරන්නො ඔදනකුම්මාසං භුඤ්ජමානො සබ්බානෙව වෙසාලියානි චෙතියානි සමතික්කමිත්වා යසා නික්කිණ්ණො කාලමකාසි. අස්සොසි ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො: අචෙලො කිර කළාර-මත්තුකො පරිහිතො සානුචරියො විචරන්නො ඔදනකුම්මාසං භුඤ්ජමානො සබ්බානෙව වෙසාලියානි චෙතියානි සමතික්කමිත්වා යසා නික්කිණ්ණො කාලං කතො'ති. අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අහං භග්ගව සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොචං:

තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත යථෙව තෙ අහං අචෙලං කළාරමත්තුකං ආරබ්භ ඛ්‍යාකාසිං, තථෙව තං විපක්කං අඤ්ඤථා වා?ති.

"යථෙව මෙ භන්තෙ භගවා අචෙලං කළාරමත්තුකං ආරබ්භ ඛ්‍යාකාසි, තථෙව තං විපක්කං නො අඤ්ඤථා''ති.

"තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත යදි එවං සන්තෙ කතං වා හොති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං, අකතං වා?''ති,

"අද්ධා ඛො භන්තෙ එවං සන්තෙ කතං හොති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං, නො අකතන්ති.''

"එවම්පි ඛො මං ත්වං මොඝපුරිස උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරොන්තං එවං වදෙසි න හි පන මෙ භන්තෙ භගවා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරොති'ති. පස්ස මොඝපුරිස යාවඤ්ච තෙ ඉදං අප-රද්ධන්ති.''

එවම්පි ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො මයා වුච්චමානො අපක්කමෙව ඉමස්මා ධම්මවිනයා, යථා තං ආපායිකො නෙරයිකො.

---

1. පරිදහිතො –සීමු–
2. සානුචරිකො, –මජ්ස–
3. නික්කිණ්ණ (සීමු. කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

'හිස් මිනිස, මම රහත්බවට මසුරු නොවෙමි. වැලි, තා හට මේ ලාමක මිසදිටෙක් උපන. එය බැහැර ලව. එය තට බොහෝ කල් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස නො වේ වා. සුනක්ඛත්තය, නිරුවත් කළාර-මට්ඨුක නම් යම් එකකු 'සාධු ගුණ ඇති රහත් මහණෙකැ'යි තෝ සිතයි ද, හේ නො බෝ දිනෙකින් ම පිළී හැන්දේ බිරියක ඇති වැ හැවිදුනේ, බත් කොමු ඈ අහර වළඳනුයේ විසල්පුර හැම දෙවොල් ම ඉක්මැ ගොස් යසසින් පිරිහුණේ කලුරිය කරන්නේ යැ' යි කීමි.

13. භාර්ගවය, එ කලැ නිරුවත් කළාරමට්ඨුක තෙමෙ නොබෝ දිනෙකින් පිළී හැන්දේ, බිරියක් ඇති වැ හැවිදිනුයේ, බත් කොමු ඈ අහර වළඳනුයේ, විසල්පුර සියලු දෙවොල් ම ඉක්මැ ගොස්, යසසින් පිරිහී කළුරිය කෙළේ ලැ'යි සුනක්ඛත්තයා ඇසී ය. එ කලැ හේ මා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹැ මා වැඳ පසෙකැ හුන්නේ ය. පසෙකැ හුන් සුනක්ඛත්තයා අමතා, 'සුනක්ඛත්තය, එය කිමැ යි සිතයි ද? නිරුවත් කළාරමට්ඨුකයා ඇරැබැ තට යම් සේ මම් කීම ද, එසේ ම එය නිපන්නේ ද? නැත හොත් අන් සැටියෙකින් වී ද?' යි කීමි.

'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිරුවත් කළාරමට්ඨුක තවුසා ඇරැබැ යම් සේ මට වදාළ සේක් ද, එසේ ම එය නිපන, අන් සැටියෙකින් නො වී යැ' යි හේ කී ය.

'සුනක්ඛත්තය, තෝ එය කෙසේ සිතහි ද? ඉදින් මෙ ලෙස ඇති කලැ මා විසින් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදුපෙළහර කරන ලද ද?, නො කරන ලද ද?' යි ඇසීමි.

'වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ. උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන ලදුයේ වෙයි, නො කරන ලදුයේ නොවේ' යැ යි හේ කී ය.

'හිස් මිනිස, මෙසේත් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන මට; 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර නො කරන සේකැ' යි තෝ කියෙහි. හිස් මිනිස, බලව, තා විසින් කොතරම් මහ වරදෙක් කරන ලද ද?' යි මම් කීමි. භාර්ගවය, ලිච්ඡවීපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා මා විසින් මෙසේ කියනු ලබනුයේ ම, අපායට සුදුසු වූවක්හු, නිරයට සුදුසු වූවක්හු සේ ම හේ මේ ධර්මවිනය කෙරෙන් (මෙ සස්නෙන් බැහැර වැ) ගියේ ම ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

පාථිකපුත්තවත්ථු

14. එකමිදාහං භග්ගව සමයං තත්ථෙව වෙසාලියං විහරාමි මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන අවෙලො පාථිකපුත්තො[1] වෙසාලියං පටිවසති ලාභග්ගප්පත්තො චෙව යසග්ගප්පත්තො ච වජ්ජිගාමෙ. සො ච වෙසාලියං පරිසතිං එවං වාචං භාසති: සමණො ගොතමො ඤාණවාදෙ අහම්පි ඤාණවාදෙ. ඤාණවාදෙ ඛො පන ඤාණවාදෙන අරහති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං දස්සෙතුං. සමණො චෙ ගොතමො උපඩ්ඪපථං ආගච්ඡෙය්‍ය, අහම්පි උපඩ්ඪපථං ගච්ඡෙය්‍යං. තෙ තත්ථ උභොපි උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං කරෙය්‍යාම. එකං චෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං කරිස්සති, ද්වාහං කරිස්සාමි. දෙව චෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියානි කරිස්සති, චත්තාරාහං කරිස්සාමි. චත්තාරි චෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියානි කරිස්සති, අට්ඨාහං කරිස්සාමි. ඉති යාවතකං සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං කරිස්සති, තන්දිගුණං තන්දිගුණාහං[2] කරිස්සාමි''ති.

15. ''අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො මං එතදවොච: අවෙලො භන්තෙ පාථිකපුත්තො වෙසාලියං පටිවසති ලාභග්ගප්පත්තො චෙව යසග්ගප්පත්තො ච වජ්ජිගාමෙ. සො වෙසාලියං පරිසතිං එවං වාචං භාසති: 'සමණො ගොතමො ඤාණවාදෙ, අහම්පි ඤාණවාදෙ. ඤාණවාදෙ ඛො පන ඤාණවාදෙන අරහති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං දස්සෙතුං. සමණො ගොතමො චෙ උපඩ්ඪපථං ආගච්ඡෙය්‍ය, අහම්පි උපඩ්ඪපථං ගච්ඡෙය්‍යං. තෙ තත්ථ උභො පි උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං කරෙය්‍යාම. එකං චෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉදධිපාටිහාරියං කරිස්සති, ද්වාහං කරිස්සාමි –පෙ– තන්දිගුණං තන්දිගුණාහං කරිස්සාමි'ති.

---

1. පාථික සිමු. පාටික (ඝ්‍යා PTS)
2. තද්දිගුණං –PTS–

Free Distribution www.aathaapi.org

පාථික පුත්‍ර වස්තුව

14. භාග්‍යවය, මම එක් කලෙක වීසල්පුර අසලැ මහ වෙනෙහි කූළාරහල් වෙහෙර වෙසෙමි. එ සමයෙහි පාථිකපුත්‍ර නම නිරුවත් තවුසෙක් ලාභයෙන් ද යසයින් ද අගපත් වූයේ, වැදැරජුන් ගේ වාසභූමි වූ වීසල්පුර වෙසෙයි. හේ 'මහණ ගොයුම ඥනවාද ඇත්තෙක මම ද ඥනවාද ඇතියෙමි. ඥනවාද ඇත්තේ වූ කලි ඥනවාද ඇත්තක්හු හා උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දක්වන්නට සුදුස්සේ ය. ඉදින් මහණ ගොයුම (වාද පිණිස) අඩ මහක් එන්නේ වී නම; මම ද අඩ මහක් (ඔහු දෙසට) ඉදිරි වැ යන්නෙමි. එහි දී ඒ අපි දෙ දෙනා ම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන්නමු. මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් එක් ඉදු පෙළහරක් කරන්නේ නම, මම ඉදු පෙළහර දෙකක් කරන්නෙමි. මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දෙකක් කරන්නේ නම, මම සතරක් කරන්නෙමි. ඉදින් මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර සතරක් කරන්නේ නම; මම අටක් කරන්නෙමි. මෙසේ මහණ-ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් යම පමණ පෙළහර කරන්නේ ද, මම එ මෙන් දෙගුණයක් දෙගුණයක් ඉදු පෙළහර කරන්නෙමි'යි පිරිස් මැද මෙසේ වූ බසක් කියයි.

15. භාග්‍යවය, එ කලැ ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා මා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ මා වැඳ පසෙක උන්නේ ය. පසෙක හුන්නේ ම, ''වහන්ස, වැදැගම වූ වීසල්පුර පාථිකපුත්‍ර නම නිරුවත් තවුසෙක් ලාභයෙන් ද යසයින් ද අගපත් වැ වෙසෙයි. ඔහු වීසල්පුර පිරිස් මැද දී ''මහණගොයුම (මම පියල්ල දනිමි යි) ඥනවාද ඇත්තෙක. මම ද ඥනවාද ඇත්තෙකිමි. ඥනවාද ඇත්තේ වූ කලි ඥනවාද ඇත්තකු හා උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දක්වන්නට සුදුස්සේ ය. ඉදින් මහණ ගොයුම (වාද පිණිස) අඩ මහක් එන්නේ වී නම; මම ද අඩ මහක් ඉදිරියට යන්නෙමි. එහි දී ඒ අපි දෙ දෙනා ම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන්නමු. මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් එක් ඉදු පෙළහරක් කරන්නේ නම, මම ඉදු පෙළහර දෙකක් කරන්නෙමි. මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දෙකක් කරන්නේ නම, මම සතරක් කරන්නෙමි. ඉදින් මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර සතරක් කරන්නේ නම, මම අටක් කරන්නෙමි. මෙසේ මහණ ගොයුම උතුරු මිනිස් දහමින් යම පමණ ඉදු පෙළහර කරන්නේ ද, මම එ මෙන් දෙගුණ දෙගුණ ඉදු පෙළහර කරන්නෙමි' යි මෙසේ කියතැ'' යි මට සැළ කෙළේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

16. එවං වුත්තෙ අහං භගවන්තං සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොචං: අභික්කන්තා තෙ සුනක්ඛත්ත අවෙලා පාථිකපුත්තෙන තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙපි'ස්ස එවමස්ස 'අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති.

"රක්ඛතෙතං භන්තෙ භගවා වාචං, රක්ඛතෙතං සුගතො වාචන්ති."

"කිම්පන මං භවං සුනක්ඛත්ත එවං වදෙසි: රක්ඛතෙතං භන්තෙ භගවා වාචං, රක්ඛතෙතං සුගතො වාචන්ති?".

"භගවතා වස්ස භන්තෙ එසා වාචා එකංසෙන ඔධාරිතා[1] 'අභික්කන්තා අවෙලා පාථිකපුත්තෙන තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස 'අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති. අවෙලො ව භන්තෙ පාථිකපුත්තෙන විරූපරූපෙන භගවතො සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡෙය්‍ය, තදස්ස භගවතො මුසා"ති.

"අපි නු සුනක්ඛත්ත තථාගතො තං වාචං භාසෙය්‍ය යා සා වාචා දුය්‍යගාමිනී?" ති

"කිං පන භන්තෙ භගවතා අවෙලා පාථිකපුත්තෙන චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො අභික්කන්තා අවෙලා පාථිකපුත්තෙන තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං, සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති. උදහු ඉදවතා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං අභික්කන්තා භන්තෙ ච අවෙලා පාථිකපුත්තෙන තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා භගවතො සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස; අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා ති?"

1. ඔවාදිතා, සීහ

Free Distribution www.aathaapi.org

16. භාග්‍යවය, මෙසේ කී කලැ මම ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයාට, "සුනක්ඛත්තය, නිරුවත් පාථිකපුත්‍රයා ඒ තෙපුල් නො හැරපියා ඒ සිත නො හැරපියා ඒ දෘෂ්ටිය නොදුරලා මා හමුවට එන්නට නො හැක්ක. ඉදින් ඒ වචන නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරු ලා, 'මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි මෙසේ ඔහුට සිතෙක් වී නම් ඔහුගේ හිස ද ගිලි හෙතැ" යි මම කිමි.

"වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ වචනය රක්නා සේක් වා, සුගතයන් වහන්සේ මේ වචනය රක්නා සේක් වා' යි සුනක්ඛත්ත කී ය.

"සුනක්ඛත්තය, කිමෙක් ද? 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ වචනය රක්නා සේක් වා, සුගතයන් වහන්සේ මේ වචනය රක්නා සේක් වා' යි මෙසේ මට කවර හෙයින් කියහි ද?" යි මම පුළුවුසිමි.

'වහන්ස, නිරුවත් පාථිකපුත්‍ර තවුසා ඒ තෙපුල් නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දෘෂ්ටිය නො දුරු ලා, මා හමුවට එන්නට නො හැක්ක. ඉදින් 'මම ඒ තෙපුල් නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරු ලා, මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වී නම්, ඔහුගේ හිස ද ගිලිහෙතැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ වචනය එකාන්තයෙන් අවධාරණය කොට (නියත කොට) ම වදරන ලද සේ යැ. වහන්ස, අවේලක පාථිකපුත්‍ර තෙමෙ සෘද්ධියෙන් වෙස්වළා (සිංහ ව්‍යාඝ්‍රාදීන් බඳු අන් වෙසෙකින්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ආයේ වී නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ තෙපුල බොරු වන්නේ යැ" යි හේ කී ය.

'සුනක්ඛත්තය, තථාගත තෙමේ සැටියෙන් එකක් වූ, අරුතෙන් වෙනෙකක් වූ, දැතකට යන බසක් කියන්නේ ද?' යි මම ඇසිමි.

'කිමෙක් ද වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'අවේලක පාථිකපුත්‍ර තෙම ඒ තෙපුල් නො හැරපියා, ඒ සිත නොහැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරු ලා මා හමුවට එන්නට නො හැක්කැ' යි ද, එසේ ඒ තෙපුල් නො හැරපියා, ඒ සිත නොහැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරු ලා මහණ ගොයුම් වෙත යන්නෙමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වී නම්, ඔහු හිස ද ගිලිහෙතැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිය සිතින් ඔහු සිත පිරිසිඳ අවේලක පාථිකපුත්‍රයා දන්නා ලද්දේ ද? නැත හොත්, 'අවේලක පාථිකපුත්‍ර ඒ තෙපුල් නො හැරපියා ... භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවට එනු නො හැක්කැ'යි, ... ඉදින් ඒ තෙපුල නො හැරපියා ... මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි සිතා යන්නේ නම්, ඔහු හිස ගිලි හෙතැ' යි දේවතා කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කළෝ ද?" යි හේ පුළුවුත.

Free Distribution www.aathaapi.org

17. "චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො වෙව මෙ සුනක්ඛත්ත අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙහි අභඤ්ඤා අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙහි තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස: අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡිස්සාමීති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති. දෙවතා පි මෙ එතමත්ථං ආරොචෙසුං: අභඤ්ඤා භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙහි තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා භගවතො සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං, සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස: අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡිස්සාමීති මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති.

අජිතො පි නාම ලිච්ඡවීනං සෙනාපති අධුනා කාලකතො තාවතිංසකායං උපපන්නො. සො පි මං උපසඞ්කමිත්වා එවමාරොචෙසි: 'අලජ්ජී භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ මුසාවාදී භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ මච්ඡි- භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ බ්‍යාකාසි වජ්ජිගාමෙ 'අජිතො ලිච්ඡවී සෙනාපති මහානිරයං උපපන්නො'ති. න බො පනාහං භන්තෙ මහානිරයං උපපන්නො තාවතිංසකායම්හි උපපන්නො. අලජ්ජී භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ, මුසාවාදී භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ, අභඤ්ඤා ච භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා භගවතො සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස: අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡිස්සාමීති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා''ති.

ඉති බො සුනක්ඛත්ත චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතො වෙව මෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙහි අභඤ්ඤා අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙහි තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස 'අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡිස්සාමීති' මුද්ධාපි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති. දෙවතා'පි මෙ එතමත්ථං ආරොචෙසුං අභඤ්ඤා භන්තෙ අවෙලෝ පාථිකපුත්තෙ තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා භගවතො සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ'පි'ස්ස එවමස්ස අහං තං වාචං අපහාය තං චිත්තං අපහාය තං දිට්ඨිං අපටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡිස්සාමීති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති. සො බො පනාහං සුනක්ඛත්ත වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන අවෙලස්ස පාථිකපුත්තස්ස ආරාමො තෙනුපසඞ්කමිස්සාමි දිවාවිහාරාය. යස්ස දානි තං සුනක්ඛත්ත ඉච්ඡසි, තස්ස ආරොචෙහී''ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

17. ''සුනක්ඛත්තය, අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා මා හමුවට එන්නට නො සුදුස්සේ ය. ඉදින් ඔහුට 'මම ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා, මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි මෙසේ සිතක් වතොත්, ඔහුගේ භිස ද ගිලිහෙතැ යි මා සිතින් ඔහු සිත පිරිසිඳ අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා මා විසින් දන්නා ලද්දේ ය. දේවතා කෙනෙක් ද 'වහන්ස, අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවට එන්නට නො සුදුස්සේ ය. ඉදින් ඔහුට 'මම ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා, 'මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි'යි මෙසේ සිතක් වතොත් ඔහු භිස ද ගිලි හෙතැ' යි මෙ පවත මට සැළ කළහ.

ලිච්ඡවීන්ගේ අජිත නම් සෙනෙවි ද නොබෝ දවස්හි කළුරිය කෙළේ, තවුතිසා දෙව ලොවැ උපන්නේ ය. හේ ද මා කරා එළැඹ, ''වහන්ස, පාථිකපුත්‍ර අවෙලක තෙමෙ මුසාබස් දෙඩන්නෙක. වහන්ස, 'ලිච්ඡවීන්ගේ අජිත නම් සෙනෙවි මහ නිරයට වන්හ' යි පාථිකපුත්‍ර අවෙලක තෙමෙ වැදෑගමහි මා ඇරබැ ද දෙඩී ය. වහන්ස, මම මහ නිරයට නො වනිමි. මම තවුතිසා දෙවලොවැ උපනිමි. වහන්ස, පාථිකපුත්‍ර අවෙලක අලජ්ජී යැ, පාථිකපුත්‍ර අවෙලක මුසාවාදී යැ, වහන්ස, පාථිකපුත්‍ර අවෙලක ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවට එන්නට නො සුදුස්සේ ය. ඉදින්, 'මම ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා, මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතක් වතොත් (එසේ යතොත්), ඔහු භිස ද ගිලිහෙතැ'' යි මට සැළ කෙළේ ය,

සුනක්ඛත්තය, මෙසේ මා විසින් අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමෙ 'ඒ තෙප්ල නො හැරපියා,ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතක් වතොත් (එසේ එතොත්), ඔහු භිස ද ගිලිහෙතැ' යි පාථිකපුත්‍ර තෙමේ ඔහු සිත් මා සිතින් පිරිසිඳ මා විසින් ද දන්නා ලද්දේ වෙයි. දෙවතා කෙනෙක් ද 'වහන්ස, අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවට එන්නට නො සුදුස්සේ ය. ඉදින් ඔහුට 'මම ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨ නො දුරලා, මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි'යි මෙසේ සිතක් වතොත්, (එසේ ම යතොත්) ඔහු භිය ගිලිහෙතැ යි' ද මට මෙ පවත් සැළ කළහ. සුනක්ඛත්තය, ඒ මම විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර, පසුබත්හි පිඬුපායෙන් පෙරළා ඇක්මුණෙම්, දිවා විහාරය පිණිස, අවෙලක පාථිකපුත්‍රයාගේ ආරාමය කරා යන්නෙමි. සුනක්ඛත්තය, දැන් තෝ මෙ පවත් යමකුට සැළ කරනු රිස්සෙහි නම් ඔහුට සැළ කරව' යි කීමි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉද්ධිපාටිහාරියකථා

18. අථ ඛ්වාහං[1] භග්ගව පුබ්බණ්ඝසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසිං. වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන අචෙලස්ස පාථිකපුත්තස්ස ආරාමො තෙනුපසඞ්කමිං දිවාවිහාරාය. අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො තරමානරූපො වෙසාලිං පවිසිත්වා යෙන අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා ලිච්ඡවී තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා අභික්ඛුඤ්ඤතෙ අභික්ඛුඤ්ඤතෙ ලිච්ඡවී එතදවොව: එසාවුසො භගවා වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන අචෙලස්ස පාථිකපුත්තස්ස ආරාමො තෙනුපසඞ්කමි දිවාවිහාරාය. අභික්කමථායස්මන්තො අභික්කමථායස්මන්තො. සාධුරූපානං සමණානං උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං භවිස්සති ති.

අථ ඛො භග්ගව අභික්ඛුඤ්ඤතානං අභික්ඛුඤ්ඤතානං ලිච්ඡවීනං එතදහොසි: සාධුරූපානං කිර හො සමණානං උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං භවිස්ස ති. හන්ද වත හො ගච්ඡාමා ති.

අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙන අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතිනෙවයිකා නානාතිත්ථියා සමණබ්‍රාහ්මණා[2] තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අභික්ඛුඤ්ඤතෙ අභික්ඛුඤ්ඤතෙ නානාතිත්ථියෙ සමණබ්‍රාහ්මණෙ එතදවොව: එසාවුසො භගවා වෙසාලියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො යෙන අචෙලස්ස පාථිකපුත්තස්ස ආරාමො තෙනුපසඞ්කමි දිවාවිහාරාය. අභික්කමථායස්මන්තො අභික්කමථායස්මන්තො. සාධුරූපානං සමණානං උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං භවිස්සති ති. අථ ඛො භග්ගව අභික්ඛුඤ්ඤතානං අභික්ඛුඤ්ඤතානං නානාතිත්ථියානං සමණබ්‍රාහ්මණානං එතදහොසි: සාධුරූපානං කිර හො සමණානං උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං භවිස්සති. හන්ද වත හො ගච්ඡාමා''ති.

19. අථ ඛො භග්ගව අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා ලිච්ඡවී අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතිනෙවයිකා නානාතිත්ථියා සමණබ්‍රාහ්මණා යෙන අචෙලස්ස පාථිකපුත්තස්ස ආරාමො තෙනුපසඞ්කමිංසු. සා එසා භග්ගව පරිසා හොති[3] අනෙකසතා අනෙකසහස්සා. අස්සොසි ඛො භග්ගව අචෙලො පාථිකපුත්තො 'අභික්කන්තා කිර අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා ලිච්ඡවී, අභික්කන්තා අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලා අභික්ඛුඤ්ඤතා අභික්ඛුඤ්ඤතා ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතිනෙවයිකා නානාතිත්ථියා සමණබ්‍රාහ්මණා, සමණො පි ගොතමො මය්හං ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො'ති. සුත්වානස්ස භයං ඡම්භිතත්තං ලොමහංසො උදපාදි.

---

1. අථ ඛො සවාහං (ස්‍යා)
2. නානාතිත්ථිය සමණබ්‍රාහ්මණා (ස්‍යා)
3. මහා හොති (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ශබ්දාධිප්‍රාතිහාර්ය කථා

18. භාග්‍යවය, එ කල්හි මම පෙර වරුයෙහි හැඳ පෙරෙවැ පෑ සිවුරු ගෙන පිඬු පිණිස විසල්පුරට පිවිසියෙමි. විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ඇක්මුණෙමි, පසුබත්හි දිවාවිහරණය පිණිස අවෙලක පාථිකපුත්‍රයාගේ ආරාමය කරා ගියෙමි. භාග්‍යවය, එ කල්හි ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙම වෙළෙව් වෙළෙව් වැ විසල්පුර වැද, ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ, 'ඇවැත්නි, තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර, පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ඇක්මුණාහු පසුබත්හි දිවාවිහරණ පිණිස අවෙලක පාථිකපුත්‍රයාගේ ආරාමය කරා වැඩි සේක. ආයුෂ්මත්නි, එහි යවු. සාධු සුභාවය ඇති මහණුන් ගේ උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහරෙක් වන්නේ යැ' යි කී ය.

භාග්‍යවය, එ විටැ ඒ ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීනට, 'සාධුරූප වූ මහණුන් ගේ උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහරක් වන්නේ ල. භවත්නි, දැන් එහි යමහ' යි මේ සිත විය.

ඉක්බිති ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමේ ප්‍රකට ප්‍රකට නන් තොටු මහණ බමුණන් ද කරා එළැඹැ, 'ඇවැත්නි, තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල් පුර පිඬු පිණිස හැසිර, පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ඇක්මුණාහු, පසුබත්හි-දිවාවිහරණය පිණිස අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා ගේ ආරාමයට වැඩි සේක. ආයුෂ්මත්නි, එහි යවු, ආයුෂ්මත්නි, එහි යවු, සාධු සුභාවය ඇති මහණුන්ගේ උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහරෙක් වන්නේ යැ' යි සැළ කෙළේ ය. භාග්‍යවය, එ කලැ ඒ ප්‍රකට ප්‍රකට නන්තොටුවනට, මහණ-බමුණනට 'භවත්නි, සාධුරූප වූ මහණුන්ගේ උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහරෙක් වන්නේ ල. භවත්නි, දැන් එහි යමහ' යි මේ සිත විය.

19. භාග්‍යවය, එ කලැ ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීහු ද, ප්‍රකට ප්‍රකට බමුණු මහසල්හු ද, ගැහැවි මහසල්හු ද, නන් තොටුවෝ ද, මහණබමුණෝ ද පාථිකපුත්‍ර අවෙලකයා ගේ ආරාමය කරා එළැඹියහ. භාග්‍යවය, ඒ නොයෙක් සිය ගණන් නොයෙක් දහස් ගණන් ජනයා ඇති පිරිසෙක් විය. භාග්‍යවය, පාථිකපුත්‍ර අවෙලක තෙමේ 'ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීන් ආහ යි, ප්‍රකට ප්‍රකට බමුණු මහසලුන් ද ගැහැවි මහසලුන් ද නන් තොටු මහණ-බමුණන් ද ආහ' යි, මහණ ගොයුම්හු ද මා අරමෙහි දිවාවිහාර පිණිස භුන්හ යි ද ඇසි ය. ඇසීමෙන් ඔහුට බිය ද කැකි ගැන්ම ද ලොමුදහ ගැන්ම ද උපන.

Free Distribution www.aathaapi.org

20. අථ ඛො භග්ගව අවෙලො පාථිකපුත්තො භීතො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො යෙන තින්දුකබාණුපරිබ්බාජකාරාමො[1] තෙනුපසඞ්කමි. අස්සොසි ඛො භග්ගව සා පරිසා 'අවෙලො කිර පාථිකපුත්තො භීතො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො යෙන තින්දුකබාණුපරිබ්බාජකාරාමො තෙනුපසඞ්කන්තො' ති. අථ ඛො භග්ගව සා පරිසා අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමන්තෙසි: එහි ත්වං භො පුරිස, යෙන තින්දුබාණුපරිබ්බාජකාරාමො යෙන අවෙලො පාථික පුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අවෙලං පාථිකපුත්තං එවං වදෙහි: අභික්කමාවුසො පාථිකපුත්ත. අභික්කන්තා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී, අභික්කන්තා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතිනෙචයිකා නානාතිත්ථියා සමණබ්‍රාහ්මණා, සමණො පි ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො. භාසිතා ඛො පන තෙ එසා ආවුසො පාථිකපුත්ත වෙසාලියං පරිසතිං වාචා: සමණො පි ගොතමො ඤාණවාදෙ අහම්පි ඤාණවාදෙ. ඤාණවාදෙ ඛො පන ඤාණවාදෙන අරහති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙතුං. සමණො වෙ ගොතමො උපඩ්ඪපථං ආගච්ඡෙය්‍ය, අහම්පි උපඩ්ඪපථං ගච්ඡෙය්‍යං. තෙ තත්ථ උභො පි උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරෙය්‍යාම. එකං වෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති, ද්වාහං කරිස්සාමි, ද්වෙ වෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියානි කරිස්සති, චත්තාරාහං කරිස්සාමි. චත්තාරි වෙ සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියානි කරිස්සති, අට්ඨාහං කරිස්සාමි. ඉති යාවතකං සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපටිහාරියං කරිස්සති, තත්දිගුණං තත්දිගුණාහං කරිස්සාමි''ති. අභික්කමස්සෙව[2] ඛො ආවුසො පාථිකපුත්ත උපඩ්ඪපථං. සබ්බපඨමං යෙව ආගන්ත්වා සමණො ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො'ති

1. තිණ්ඩුකබාණු (මජ්ඣං)
2. අභික්කමයෙව PTS

Free Distribution www.aathaapi.org

20. භාග්‍යවය, එකලැ වනාහි අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ බිය පත් වූයේ, බියෙන් කලකිරුණේ, උපන් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, තින්දුකඛාණු පරිව්‍රාජකයා ගේ (තිණ්ඩිකණ්ණු පිරිවැජ්ජා ගේ) ආරාමය කරා ගියේ ය. භාග්‍යවය, අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ බිය පත්තේ, බියෙන් කලකිරුණේ, භටගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, තිණ්ඩිකණ්ණු පිරිවැජ්ජා ගේ ආරාමය කරා ගියේ ලැ' යි ඒ පිරිස ඇසූහු ම ය. භාග්‍යවය ඉක්බිති එ පිරිස එක් පුරුෂයකු ඛණවා, 'භවත් පුරුෂය, මෙහි එව, තිණ්ඩිකණ්ණු පිරිවැජ්ජාගේ අරමට, අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා වෙතට යා. ගොස්, අවෙලක පාථිකපුත්‍රයාට, 'ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, නැඟී එවු. ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීහු ඔබ අරමැ රැස් වූහ. ප්‍රකට ප්‍රකට බමුණු මහසල්හු ද ගැහැවි මහසල්හු ද නාන්-කොටුවෝ ද මහණබමුණෝ ද (ඔබ අරමැ) රැස් වූහ. මහණ ගොයුම්හු ද ආයුෂ්මතුන් ගේ ආරාමයෙහි දිවාවිහරණය පිණිස අවුත් උන්හ. ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, විසල්පුර පිරිස් මැද දී ඔබ විසින් "මහණ ගොයුම් ඥනවාද ඇත්තේ ය, මම ද ඥනවාද ඇතියෙමි. ඥනවාද ඇත්තේ ඥනවාද ඇත්තකු හා උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දක්වන්නට සුදුස්සේ ය. මහණ ගොයුම් වාද පිණිස අඩ මහක් එන්නේ නම්; මමත් අඩ මහක් ඉදිරියට යන්නෙමි. එහිදී ඒ අපි දෙ දෙනා ම උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන්නමු. මහණ ගොයුම් උතුරු මිනිස් දහමින් එක් ඉදු පෙළහරක් කරන්නේ නම්, මම ඉදු පෙළහර දෙකක් කරන්නෙමි. මහණ ගොයුම් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දෙකක් කරන්නේ නම්, මම සතරක් කරන්නෙමි, මහණ ගොයුම් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර සතරක් කරන්නේ නම්, මම අටක් කරන්නෙමි. මෙසේ මහණ ගොයුම් උතුරු මිනිස් දහමින් යම් පමණ පෙළහර කරන්නේ ද, මම එමෙන් දෙගුණ දෙගුණ ඉදු පෙළහර කරන්නෙමි" යි මෙ තෙපුල් කියන ලද්දේ ය. "ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයිනි, අඩ මහක් නැඟී එවු. හැමට පළමු ම මහණ ගොයුම්හු අවුත්, ආයුෂ්මතුන් ගේ ආරාමයෙහි දිවාවිහරණය පිණිස ඉන්නාහ'යි මෙසේ කියව" යි කියා යැවූහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

"එවං හො"ති ඛො භග්ගව සො පුරිසො තස්සා පරිසාය පටිස්සුත්වා යෙන තින්දුකඛාණුපරිබ්බාජකාරාමො යෙන අවෙලො පාථිකපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා අවෙලං පාථිකපුත්තං එතදවොච: අභික්කමාවුසො පාථිකපුත්ත. අභික්කන්තා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී අභික්කන්තා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ච බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ගහපතිනෙවයිකා නානාතිත්ථියා සමණබ්‍රාහ්මණා සමණො පි ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො. භාසිතා ඛො පන තෙ එසා ආවුසො පාථිකපුත්ත වෙසාලියං පරිසතිං වාචා: සමණො පි ගොතමො ඤාණවාදෙ අහම්පි ඤාණවාදෙ. ඤාණවාදෙ ඛො පන ඤාණවාදෙන අරහති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙතුං -පෙ- ඉති යාවතකං සමණො ගොතමො උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති තන්දිගුණං තන්දිගුණාහං කරිස්සාමි"ති. අභික්කමස්සෙව ඛො ආවුසො පාථිකපුත්ත උපඩ්ඪපථං. සඛ්ඛපඨමං යෙව ආගන්ත්වා සමණො ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො"ති.

21. එවං වුත්තෙ භග්ගව අවෙලො පාථිකපුත්තො 'ආයාමි ආවුසො ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති. න සක්කොති ආසනාපි වුට්ඨාතුං. අථ ඛො භග්ගව සො පුරිසො අවෙලං පාථිකපුත්තං එතදවොච: කිංසු නාම තෙ ආවුසො පාථිකපුත්ත පාවළා[1] සු නාම තෙ පීඨකස්මිං අල්ලීනා පීඨකං සු නාම තෙ පාවළාසු අල්ලීනං? 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුන්ති. එවම්පි ඛො භග්ගව වුච්චමානො අවෙලො පාථිකපුත්තො 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුං. යදා ඛො සො භග්ගව පුරිසො අඤ්ඤාසි 'පරාභූතරූපො අයං අවෙලො පාථිකපුත්තො, 'ආයාමි ආවුසො ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති. න සක්කොති ආසනාපි වුට්ඨාතුන්ති, අථ තං පරිසං ආගන්ත්වා එවමාරොචෙයි: පරාභූතරූපො හො අයං අවෙලො පාථිකපුත්තො, 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුන්ති.

එවං වුත්තෙ අහං භග්ගව තං පරිසං එතදවොචං: අභක්ඛො ඛො ආවුසො අවෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස 'අහං තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා"ති.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

1. පාවුළා -සිමු-

Free Distribution www.aathaapi.org

භාග්‍යවය, 'එසේ යැ භවත්නි'යි කියා ම ඒ පුරුෂ තෙම එ පිරිසට පිළිවදන් දී, තිගිරිකණ්ඩු පිරිවැජ්ජාගේ අරම කරා, අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඔහු බණවා, 'ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයිනි, නැඟී එවු. ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීහු ද අවුත් රැස් වූවාහු වෙත්, ප්‍රකට ප්‍රකට බමුණු මහසල්හු ද ගැහැවි මහසල්හු ද නන් කොටුවෝ ද මහණබමුණෝ ද අවුත් රැස් වූවාහු වෙත්. මහණ ගොයුම්හු ද ආයුෂ්මතුන්ගේ ආරාමයෙහි දිවාවිහරණය පිණිස අවුත් උන්නාහු වෙත්. ඇවැත්නි, ඔබ විසින් විසල්පුර පිරිස් මැද දී 'මහණ ගොයුම් ද ඥානවාද ඇත්තේ ය, මම ද ඥානවාද ඇත්තෙමි. ඥානවාද ඇත්තේ වූ කලි ඥානවාද ඇත්තක්හු හා උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර දක්වන්නට සුදුස්සේ ය, මෙසේ යම් පමණ මහණ ගොයුම් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන්නේ ද, එමෙන් දෙගුණ දෙගුණ මම් ඉදු පෙළහර කරන්නෙමි යි මේ තෙප්ල කියන ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, අඩ මහක් නැඟී එවු. හැමට පෙරාතුව ම මහණ ගොයුම්හු අවුත් ආයුෂ්මතුන්ගේ ආරාමයෙහි දිවාවිහරණ පිණිස ඉන්නාහු වෙති''යි කී ය.

21. භාග්‍යවය, ඔහු මෙසේ කී කලැ පාථිකපුත්‍ර අවෙලක තෙමේ 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි, එම්'යි කියා එතැන ම ගැලී, ඒ මේ අතට සැලෙයි. හුන් තැනින් නැඟෙන්නට ද නොහැකි වෙයි. භාග්‍යවය, ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ අවෙලක පාථිකපුත්‍රයාට, ''ඇවැත් පාථික පුත්‍රයෙනි, කිමෙක් ද? ඔබේ හිද්මඇට හුන් තැනැ ඇලුණේ ද? ඔබ හුන් තැන හෝ ඔබේ හිද්මඇටෙහි ඇලුණේ ද? 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්' යි කියා ඔහි ම ගැලී ඒ මේ අතට සැලෙති. හුනස්තෙන් නැඟෙන්නට දු නොහැකි වෙති'' යි කිය.

භාග්‍යවය, අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ මෙසේ කියනු ලබන්නේ ද, 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්' යි කියා එහි ම ගැලී ඒ මේ අතට සැලෙයි, හුනස්තෙනුදු නැංග නො හෙයි. ඒ පුරුෂ තෙම ''මේ අවෙලක පාථික-පුත්‍රයා පැරැදුණු සැහැවි (හෝ නටුවාවු සැහැවි) ඇත්තේ ය: ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්'යි කියා එහි ම ගැලී ඒ මේ අත සැලෙයි. හුනස්තෙනුදු නො නැංග හේ' යැ යි යම් විටෙක දනගත්තේ ද, එ විට ඒ පිරිස කරා අවුත්, 'භවත්නි, මේ අවේලක පාථිකපුත්‍ර පැරැදුණු සැහැවි ඇත්තේ ය; 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්'යි එ තැනැ මැ ගැලී ඒ මේ අත සැලෙයි. හුනස්තෙනුදු නො නැංග හේ'' යැ යි මෙසේ සැළ කෙළේ ය.

භාග්‍යවය, ඔහු මෙසේ කී කල්හි, මම ඒ පිරිස බණවා, 'ඇවැත්නි, අවේලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට බැහැර නො කොට, මා හමුවට එන්නට නො සුදුසු ය. ඉදින් ඔහුට, 'මම ඒ තෙප්ල නො පියා, ඒ සිත නො පියා, ඒ දිට බැහැර නො කොට, මහණ ගොයුම්හු හමුවට යන්නෙමි'යි මෙසේ සිතක් වන්නේ නම්, ඔහු ගේ හිස ද ගිලිහෙන්නේ යැ' යි මේ පවත් කිමි.

පළමු බණවර නිමියේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

22. අථ ඛො භග්ගව අඤ්ඤතරො ලිච්ඡවී මහාමත්තො උට්ඨායාසනා තං පරිසං එතදවොච: තෙන හි හො මුහුත්තං තාව ආගමෙථ යාවාහං ගච්ඡාමි. අපෙපවනාම අහම්පි සක්කුණෙය්‍යං අචෙලං පාථිකපුත්තං ඉමං පරිසං ආනෙතුන්ති. අථ ඛො සො භග්ගව ලිච්ඡවී මහාමත්තො යෙන තින්දුකඛාණුපරිබ්බාජකාරාමො යෙන අචෙලො පාථිකපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අචෙලං පාථිකපුත්තං එතදවොච. අභික්කමාවුසො පාථිකපුත්ත, අභික්කන්තං තෙ සෙය්‍යො, අභික්කන්තා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී -පෙ- සමණො පි ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො. භාසිතා ඛො පන තෙ එසා ආවුසො පාථිකපුත්ත වෙසාලියං පරිසතිං වාචා 'සමණො පි ගොතමො ඤාණපාදෙ -පෙ- තංදිගුණං තංදිගුණාහං කරිස්සාමී'ති. අභික්කමස්සෙව ඛො ආවුසො පාථිකපුත්ත උපඩ්ඪපථං. සබ්බපඨමඤ්ඤෙව ආගන්ත්වා සමණො ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො භාසිතා ඛො පනෙසා ආවුසො පාථිකපුත්ත, සමණෙන ගොතමෙන පරිසතිං වාචා: 'අභබ්බො ඛො අචෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස අහං තං වාචං අප්පහාය -පෙ- සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති, මුද්ධං පි තස්ස විපතෙය්‍යා'ති. අභික්කමාවුසො පාථිකපුත්ත, අභික්කමනෙනෙව තෙ ජයං කරිස්සාම, සමණස්ස ගොතමස්ස පරාජසන්නි.''

එවං වුත්තෙ භග්ගව අචෙලො පාථිකපුත්තො 'ආයාමි ආවුසො ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුං. අථ ඛො භග්ගව ලිච්ඡවී මහාමත්තො අචෙලං පාථිකපුත්තං එතදවොච: කිං සු නාම තෙ ආවුසො පාථිකපුත්ත, පාවළා සු නාම තෙ පීඨකස්මිං අලලීනා, පීඨකං සු නාම තෙ පාවළාසු අලලීනං? 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පසි, න සක්කොසි ආසනා පි වුට්ඨාතුන්ති.

එවම්පි ඛො භග්ගව වුච්චමානො අචෙලො පාථිකපුත්තො 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනාපි වුට්ඨාතුං. යදා ඛො සො භග්ගව ලිච්ඡවී මහාමත්තො අඤ්ඤාසි පරාභූතරූපො අයං අචෙලො පාථිකපුත්තො, ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනාපි වුට්ඨාතුන්ති, අථ තං පරිසං ආගන්ත්වා එවමාරොචෙසි: පරාභූතරූපො භො අචෙලො පාථිකපුත්තො, 'ආයාමි ආවුසො ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුන්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

22. භාග්‍යවය, ඒ කලැ එත්තරා ලිච්ඡවී මහ ඇමැත්තෙක් හුනස්නෙන් නැඟ, ඒ පිරිස අමතා, "භවත්නි, එසේ වී නම්, මා ගොස් එන තාක් තව මොහොතක් බලවු. මමත් ගොස් අචේලක පාථිකපුත්‍රයා මෙ පිරිස කරා ගෙන එන්නට හැකි වීම නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ" යි කීය. භාග්‍යවය, ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවී මහ ඇමැත්තා කිඹිරිකණු පිරිවැරියා අරමට, අචේලක පාථිකපුත්‍රයා වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඔහු අමතා, 'ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, නැඟී එන්න. ඔබ නැඟී ආවොත් ඒ මැනැව. ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවිහු අවුත් රස් වැ උන්නාහ ... මහණ ගොයුම්හු ද ආයුෂ්මතුන් ගේ ආරාමයෙහි දිවා-විහරණ පිණිස හුන්හ. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, 'මහණ ගොයුම් ද ඥනවාද ඇත්තේ ය, මම ද ඥනවාද ඇත්තෙමි ... මම් එ මෙන් දෙගුණයක් දෙගුණයක් ඉදු පෙළහර කරන්නෙමි'යි විසල් පුරැ පිරිසෙහි මේ තෙප්ල ඔබ වීසින් කියන ලදය. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, අඩමඟක් නැඟී එන්න. මහණ ගොයුම්හු හැමට පළමුවූ ම අවුත් ආයුෂ්මතුන් ගේ ආරාමයෙහි දිවාවිහරණ පිණිස හුන්හ. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, 'අචේලක පාථික-පුත්‍රයා ඒ වචනය නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිටි බැහැර නො කොට මා හමුවට එන්නට නො නිස්ස. ඉදින් ඔහුට, 'එ වචන නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිටි බැහැර නො කොට මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි' යි මෙසේ සිතක් වුවොත් ඔහු හිස ද ගිලිහෙතැ'යි මහණ ගොයුමන් වීසින් පිරිස මැද මේ වචනය කියන ලද ම ය. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, නැඟී එන්න. නැඟී ඊම පමණින් ඔබට ජය ලබවත්නමු, මහණ ගොයුමනට පරාජය කරන්නමු" යි මෙ තෙපුල් කීය.

භාග්‍යවය, ඔහු එසේ කී කල්හි අචේලක පාථිකපුත්‍ර 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්' යි කියා එහි ම ගැලී සැලෙයි. හුනස්නෙනුදු නො නැංඟ හෙයි. භාග්‍යවය, එ කල්හි ලිච්ඡවී මහ ඇමැති අචේලක පාථිකපුත්‍රයා බණවා "කිමෙක් ද ඇවැත්නි පාථිකපුත්‍රයෙනි, ඔබ හිද්මඇට හුන්කැන්හි ඇලීගත්තේ ද? නැත හොත් හුන් කැන ඔබ හිද්මෙහි ඇලීගත්තේ ද? එම් ඇවැත්නි, එම් ඇවැත්නි'යි කියා එහි ම ගැලී සැලෙකි, හුන් කැනිනුදු නො නැංඟ හෙති" කී ය.

භාග්‍යවය, මෙසේ කියනු ලබනුයේ ද අචේලක පාථිකපුත්‍ර 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්' යි එහිම ගැලී සැලෙයි. හුනස්නෙනුදු නො නැංඟ හෙයි. භාග්‍යවය, ඒ ලිච්ඡවී මහමැති තෙමේ 'මේ අචේලක පාථිකපුත්‍ර පැරදුණු සැහැවි ඇතියේ ය. 'එම් ඇවැත්නි, එම් ඇවැත්නි'යි එහි ම ගැලී සැලෙයි, හුනස්නෙනුදු නො නැංඟ හේ' යැ යි දත් කෙණෙහි ම ඒ පිරිස කරා අවුත් භවත්නි' අචේලක පාථික පුත්‍ර පැරදුණු සැහැවී ඇත්තේ, 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්' යි එහි ම ගැලී සැලෙයි, හුනස්නෙන් නො නැංඟ හේ' යැ යි සැළ කෙළේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

23. එවං වුත්තෙ අහං භග්ගව තං පරිසං එතදවොචං: අභබ්බො ඛො ආවුසො අචෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය -පෙ- මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස: අහං තං වාචං අප්පහාය-පෙ- සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍ය, සචෙ පායස්මන්තානං ලිච්ඡවීනං එවමස්ස: 'මයං අචෙලං පාථිකපුත්තං වරත්තාහි බන්ධිත්වා ගොයුගෙහි ආවිඤ්ඡෙය්‍යාමා,ති[1], තා වරත්තා ජිජ්ජෙරං පාථිකපුත්තො වා. අභබ්බො අචෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය -පෙ- සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස 'අහං තං වාචං අප්පහාය -පෙ- සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා''ති.

අථ ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්තිකන්තෙවාසී උට්ඨායාසනා තං පරිසං එතදවොච: තෙන හි භො මුහුත්තං තාව ආගමෙථ යාවාහං ගච්ඡාමි, අප්පවනාම අහම්පි සක්කුණෙය්‍යං අචෙලං පාථිකපුත්තං ඉමං පරිසං ආනෙතුන්ති. අථ ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්ති-කන්තෙවාසී යෙන තින්දුකබාණුපරිබ්බාජකාරාමො යෙන අචෙලො පාථිකපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා අචෙලං පාථිකපුත්තං එතදවොච: අභික්කමාවුසො පාථිකපුත්ත. අභික්කන්තං තෙ සෙය්‍යො. අභික්කන්තා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී -පෙ- සමණො පි ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො. භාසිතා ඛො පන තෙ ආවුසො පාථිකපුත්ත වෙසාලියං පරිසතිං වාචා: ''සමණො පි ගොතමො ඤාණවාදෙ -පෙ- තංදිගුණං තංදිගුණාහං කරිස්සාමි''ති. අභික්ක-මස්සෙව ආවුසො පාථිකපුත්ත උපඩ්ඪපථං. සබ්බපඨමඤ්ඤෙව ආගන්ත්වා සමණො ගොතමො ආයස්මතො ආරාමෙ දිවාවිහාරං නිසින්නො. භාසිතා ඛො පන තෙ එසාවුසො පාථිකපුත්ත සමණෙන ගොත-මෙන පරිසතිං වාචා: ''අභබ්බො අචෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය -පෙ- සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස ''අහං තං වාචං අප්පහාය -පෙ- සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍ය''න්ති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍ය. සචෙ'පායස්මන්තානං ලිච්ඡවීනං එවමස්ස: මයං අචෙලං පාථිකපුත්තං වරත්තාහි බන්ධිත්වා ගොයුගෙහි ආවිඤ්ඡෙය්‍යාමා ති, තා වරත්තා ජිජ්ජෙරං පාථිකපුත්තො වා. අභබ්බො අචෙලො පාථික පුත්තො තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටි-නිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස ''අහං තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ආගච්ඡෙය්‍යන්ති මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා''ති. අභික්කමාවුසො පාථිකපුත්ත, අභික්කමනෙනෙව තෙ ජයං කරිස්සාම, සමණස්ස ගොතමස්ස පරාජයන්ති.

---

1. ආවිඤ්ඤෙය්‍යාමාති (සීමු)

Free Distribution www.aathaapi.org

23. භාග්‍යවය, ඔහු එසේ කී කලැ මම් ඒ පිරිස අමතා, "ඇවැත්නි, අවේලක පාථිකපුත්‍ර ඒ තෙප්ල නෝ පියා ... මා හමුවට එන්නට නෝ නිස්ස. ඉදින් ඔහුට 'මම් ඒ තෙප්ල නෝ හැරපියා ... මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි'යි මෙසේ සිතක් වතොත්, ඔහු හිස ද ගිලිහෙන්නේ ය. ඉදින් ආයුෂ්මත් ලිච්ඡවීනට 'අපි අවේලක පාථිකපුත්‍රයා වර පටින් බැඳ ගොනුන් යෙදූ වියෙන් ඇද ගෙන එන්නමු' යි මෙසේ සිතක් වතොත්, ඒ වරපට සිඳෙන්නේ ය. බත් කැනිත් පාථිකපුත්‍ර හෝ බිඳි වෙන් වන්නේ ය. හේ ඒ තෙප්ල නෝ හැරපියා... මා හමුවට එන්නට නෝ නිස්ස. ඉදින් 'මම් ඒ තෙප්ල නෝ හැරපියා ... මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතක් වතොත් ඔහු ගේ හිස ද ගිලිහෙන්නේ යැ' යි කීම්.

භාග්‍යවය, එ කල්හි දරුපාත්‍රික පිරිවැජියක්හු අතැවැසි ජාලිය නමැත්තෙක් හුනස්නෙන් නැඟී, "භවත්නි, එසේ වී නම් මා එන කුරු මොහොත්තමක් බලවු. අවේලක පාථිකපුත්‍රයා මේ පිරිස කරා ගෙන එන්නට මම් වත් හැකි වීම් නම් යෙහෙකැ' යි කී ය. භාග්‍යවය, ඉක්බිති දරුපාත්‍රික පිරිවැජ්ජහු අතැවැසි ජාලිය තෙමේ තිඹිරිකණ්ඩු පිරිවැජ්ජා අරම යම් තැනෙක ද, (එහි) අවේලක පාථිකපුත්‍රයා යම් තැනෙක ද එ තැනට ගියේ ය. ගොස් ඔහු ඛණවා, 'ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, නැඟී එවු. ඔබ නැඟී අව උතුම. ප්‍රකට ප්‍රකට ලිච්ඡවීහු ... අවුත් රැස් වැ ඉඳිති. මහණ ගොයුම්හු ද දිවාවිහරණ පිණිස අවුත් ආයුෂ්මතුන් ගේ ආරාමයෙහි උන්නාහු වෙත්. ඇවැත්නි, ඔබ විසින් විසල්පුර මහ පිරිස් මැද දී 'මහණ ගොයුම් ද ඥනවාද ඇත්තේ ය, මම් ද ඥනවාද ඇත්තෙමි ... ඔහු එක් ඉදු පෙළහරක් කළ විට මම් එ මෙන් දෙ ඉණයක් දෙ ඉණයක් ඉදු පෙළහර කරන්නෙමි' යි මේ වචන කියන ලදුයේ ම ය. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, අඩ මහක් නැඟී එවු. මහණ ගොයුම්හු හැමට පෙරාතු වැ මැ අවුත් අයුෂ්මතුන් ගේ ආරාමයෙහි දිවාවිහරණ පිණිස උන්නාහු වෙත්. ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, මහණ ගොයුමන් විසින් 'අවේලක පාථිකපුත්‍ර ඒ තෙප්ල නෝ හැරපියා, ඒ සිත නෝ හැරපියා ... මා හමුවට එන්නට නෝ නිස්ස. ඉදින් 'මම් ඒ තෙප්ල නෝ හැරපියා...මහණ ගොයුම් හමුවට යන්නෙමි'යි ඔහුට සිතක් වතොත්, ඔහු හිස ද ගිලිහෙන්නේ ය. ඉදින් ආයුෂ්මත් ලිච්ඡවීනටත් 'අපි අවේලක පාථිකපුත්‍රයා වර පටින් බැඳ ගවයන් යෙදූ වියෙන් ඇද ගෙන එන්නමු'යි මෙසේ සිතෙක් වී නම් (එසේ කරන්නට තැත් කරන්නාහු නම්), ඒ වරපට සිඳි යන්නේ ය, පාථිකපුත්‍රයා හෝ බත් කැනින් බිඳි වෙන් වන්නේ ය. අවේලක පාථිකපුත්‍රයාට'ඒ තෙප්ල නෝ පියා, ඒ සිත නෝ පියා, ඒ දිට බැහැර නෝ කොට මහණගොයුම් හමුවට යන්නෙමි'යි මේ සිත වතොත් ඔහු හිස ගිලිහෙන්නේ යැ'යි මහපිරිස් මැද මෙ බස් තෙපලන ලද්දේ ය. ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, නැඟී එවු, නැඟී ඊමෙන් ම ඔබට ජය ද මහණ ගොයුම්හට පරාජය ද ලබවන්නාමු'යි කී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

එවං වුත්තෙ භග්ගව අචෙලො පාථිකපුත්තො 'ආයාමි ආවුසො ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා'පි වුට්ඨාතුං, අථ ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්තිකන්තෙවාසී අචෙලං පාථිකපුත්තං එතදවොච: "කිං සු නාම තෙ ආවුසො පාථිකපුත්ත පාවළා සු නාම තෙ පීඨකස්මිං අල්ලීනා, පීඨකං සු නාම තෙ පාවළාසු අල්ලීන. ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පසි, න සක්කොසි ආසනා පි වුට්ඨා-තුන්ති?"

එවම්පි ඛො භග්ගව වුච්චමානො අචෙලො පාථිකපුත්තො 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුන්ති. යදා ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්ති-කන්තෙවාසී අඤ්ඤාසි පරාභූතරූපො අයං අචෙලො පාථිකපුත්තො, 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනා පි වුට්ඨාතුන්ති, අථ නං එතදවොච:

24. "භූතපුබ්බං ආවුසො පාථිකපුත්ත සීහස්ස මිගරඤ්ඤො එතදහොසි: යන්නුනාහං අඤ්ඤතරං වනසණ්ඩං නිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යං, තත්‍රා-සයං කප්පෙත්වා සායණ්හසමයං ආසයා නික්ඛමෙය්‍යං, ආසයා නික්ඛ-මිත්වා විජම්භෙය්‍යං, විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙය්‍යං, සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදෙය්‍යං, තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිත්වා ගොවරාය පක්කමෙය්‍යං, සො වරං වරං විගසඛ්ඛෙ[1] වධිත්වා මුදුමංසානි මුදුමංසානි භක්ඛයිත්වා තමෙව ආසයං අජ්ඣුපෙය්‍යන්ති. අථ ඛො සො සීහො මිගරාජා අඤ්ඤතරං වන-සණ්ඩං නිස්සාය ආසයං කප්පෙසි. තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා සායණ්හ-සමයං ආසයා නික්ඛමි. ආසයා නික්ඛමිත්වා විජම්භි. විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙසි. සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදි. තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිත්වා ගොවරාය පක්කමි. සො වරං වරං මිගසඛ්ඛෙ වධිත්වා මුදුමංසානි මුදුමංසානි භක්ඛයිත්වා තමෙව ආසයං අජ්ඣුපෙසි.

---

1. මිගසඞ්ඛා (සීමු. ස්‍යා. කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

භාගීවය, එසේ කී කල්හි අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ 'එම් ඇවැත්නි, එම් ඇවැත්නි' යි එහි ම ගැලි සැලෙයි. හුනස්නෙන් නැඟෙතු ද නො හැකි වෙයි. භාගීවය, එ කල්හි දරුපාත්‍රිකාන්තේවාසී ජාලිය තෙමේ අවෙලක පාථිකපුත්‍රයා අමතා, 'ඇවැත්නි, පාථිකපුත්‍රයෙනි, කිමෙක් ද? ඔබේ හිද්මඇට හුනස්නෑ ඇලිගත්තේ ද? හුනස්න හෝ ඔබ හිද්ම ඇටෙහි ඇලිගත්තේ ද? 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්' යි උන් තැන්හිම ගැලි සැලෙහු. හුනස්නෙන් නැඟෙන්නට දු නො හැක්කහු'යැ යි කී ය. භාගීවය, එසේ කියතු ලබතුයේ ද, අවෙලක පාථිකපුත්‍ර තෙමේ 'එම් ඇවැත්නි, එම් ඇවැත්නි'යි උන් තන්හි ම ගැලි සැලෙයි, හුනස්නෙන් නැඟෙතුවටදු නො හැකි වෙයි.

භාගීවය, දරුපාත්‍රිකාන්තේවාසී ජාලිය තෙම 'මේ අවෙලක පාථිකපුත්‍ර පැරදුණු සැහැවි ඇත්තේ ය. 'ඇවැත්නි එම්, ඇවැත්නි එම්'යි කියා එහි ම ගැලි සැලෙයි, හුනස්නෙන් නැඟෙතුවටදු නො හැකි වේ' යැ යි දැනගත් කෙණෙහි, ඔහුට මෙ කෙපුල් කී ය:

24. "ඇවත් පාථිකපුත්‍රයෙනි පෙර වූවක් කියම්. මෘගරාජ වූ එක්තරා සිංහයකුට කිසි වන ලැහැබක් නිසා ලැග්මක් කැරගන්නෙම් වීම නම් යෙහෙක, එහි ලැග සවස් වේලේ ඒ ලැග්මෙන් නික්මෙන්නෙම් නම්, එසේ නික්මැ වැජඹෙන්නෙම් නම්, වැජැඹූ භාත්පස සිවු දිසා බලන්නෙම් නම්, භාත්පසැ සිවු දිසා බලා, තෙවරක් සිංහනාද කරන්නෙම් නම්, තෙ වරක් සිංහනාද කොට ගොදුරු පිණිස බැහැර යන්නෙම් නම්, මුව මුළුව අතුරෙන් හොඳ හොඳ මුවකු මරා මොළොක් මොළොක් මස් කා, ඒ ලැග්මට පෙරළා යන්නෙම් නම් යෙහෙකැ'යි මේ සිත විය. එයින් පසු මෘගරාජ වූ ඒ සිංහ තෙමේ එක්තරා වන ලැහැබක් නිසා ලැඟුම් ගත. එහි සවස් වේලෙහි ඒ ලැග්මෙන් නික්මිණ. ලැග්මෙන් නික්මැ වැජැඹිණ. වැජැඹූ භාත්පස සිවු දිසා බැලී ය. භාත්පස සිවු දිසා බලා, තුන් වරක් සිංහනාද කෙළේ ය. තුන් වරක් සිංහනාද කොට, ගොදුරු සඳහා බැහැර ගියේ ය. හේ මුවමුළුව අතුරෙන් උතුම් උතුම් මුවකු මරා, මොළොක් මොළොක් මස් කා, ඒ ලැග්මට ම පෙරළා ආයේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තසෙසව බො ආවුසො පාථිකපුත්තස්ස සීහස්ස මිගරාජිනියා විසාසෙ සංවද්ධෝ ජරසිගාලෝ[1] දිත්තෝ චෙව බලවා ච. අථ බො ආවුසො තස්ස ජරසිගාලස්ස එතදහොසි "කො චාහං කො සීහෝ මිගරාජා? යන්නූනාහම්පි අඤ්ඤතරං වනසණ්ඩං නිස්සාය ආසයං කප්පෙය්‍යං, තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා සායන්හසමයං ආසයා නික්ඛමෙය්‍යං, ආසයා නික්ඛමිත්වා විජම්භෙය්‍යං, විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙය්‍යං, සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදෙය්‍යං, තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිත්වා ගොචරාය පක්කමෙය්‍යං, සෙ වරං වරං මිගසංඝෙ වධිත්වා මුදුමංසානි මුදුමංසානි භක්ඛයිත්වා තමෙවාසයං අජ්ඣුපෙය්‍යන්ති" අථ බො සො ආවුසො ජරසිගාලෝ අඤ්ඤතරං වනසණ්ඩං නිස්සාය ආසයං කප්පෙසි. තත්‍රාසයං කප්පෙත්වා සායණ්හසමයං ආසයා නික්ඛමි.

ආසයා නික්ඛමිත්වා විජම්භි. විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙසි. සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිස්සාමි ති සෙගාලකං යෙව අනදි, භෙරණ්ඩකං[2] යෙව අනදි. කො ච ජවෙ සෙගාලකො කො පන සීහනාදෙ![3]

"එවමෙව බො ඛො ආවුසො පාථිකපුත්ත සුගතාපදෙසෙ ජීවමානෙ සුගතාතිරිත්තානි ඉසභ්මාණෙ තථාගතෙ අරහන්තෙ සම්මාසම්බුද්ධෙ ආසාදෙතබ්බං මඤ්ඤසි. කො ච ජවෙ පාථිකපුත්තෙ[4] කා ච තථාගතානං අරහන්තානං සම්මාසම්බුද්ධානං ආසාදනා!" ති.

25. යතො බො භගවා ජාලියෙ දරුපක්ඛිකන්තෙවාසී ඉමිනා ඔපමෙන නෙව අසක්ඛි අවෙලං පාථිකපුත්තං තමහා ආසනා වාවෙතුං, අථ නං එතදවොච.

---

1. ජරසිඬ්ඩාලෝ (මජසං)
2. භෙදණ්ඩකං යෙව (කම්)
3. කෙ ච ජවෙ සිංගාලෙ කෙ පන සීහනාදෙති (මජසං)
4. කෙ ච ජවෙ පාථිකපුත්තෙක (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත් පථිකපුත්‍රයෙනි, මෘගරාජ වූ ඒ සිංහයා ගේ විසාසයෙහි (කෘ ඉතිරිකළ දෑයින්) වැඩුණු මහළු කැණහිලෙක් දෘප්ත (දුපුණේ) ද ශක්තිමත් ද විය. එ කල්හි ඒ මහළු කැණහිලුට 'මම කවරෙමි ද! මෘගරාජ වූ සිංහ කවරේ ද?මමත් එක්තරා වනලැහැබක් නිසා තිත්පලක් කෑරූ ගත්නෙමි නම්, එහි ලැග සවස් වේලේ තිත්පොලෙන් නික්මෙන්නෙමි නම්, එසේ නික්මූ වැජඹෙන්නෙමි නම්, වැජඹූ භාත්පසැ සිවූ දිග බලන්නෙමි නම්, භාත්පසැ සිවූ දිග බලා තුන් යලක් සිංහනාද කරන්නෙමි නම්, තුන් යලක් සිංහනාද කොට ගොදුරු සඳහා පිටත් වූ යන්නෙමි නම්, ඒ මම මුවමුළුයෙන් සොදුරු සොදුරු මුවකු මරා මොළොක් මොළොක් මස් කා ඒ තිත්පොලටම එළැඹෙන්නෙමි නම් යෙහෙකැ'යි මේ සිත විය. ඇවැත්නි, ඉක්බිති ඒ මහළු කැණහිල් එක්තරා වනලැහැබක් නිසා ලැගුම් ගත්තේ ය. ලැගුම් ගෙන සවස් වේලෙහි ඒ තිත්පොලෙන් නික්මියේ ය. තිත්පොලෙන් නික්මූ වැජඹුණේ ය. වැජඹූ භාත්පස සිවූ දිග බැලී ය. භාත්පසැ සිවූ දිග බලා 'සිංහනාද කරන්නෙමි'යි තුන් යලක් කැණහිල් හඬ ම හැඩී ය. නොමනා හඬක් ම හැඩී ය. ලාමක සිවලා කවරේ ද! සිංහනාදය කවරේ ද!! (මොවුන් දෙදෙනා ගේ කවර සමතාවෙක් ද!) ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, ඒ කැණහිලු සේ ම තෙපි සුගතයන් වහන්සේට නියමිත වූ පසය නිසා ජීවත් වන්නහු, සුගතයන් වහන්සේ වළඳා ඉතිරි වූ දෑ වළඳන්නහු, 'ඒ තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ගැටියෑ යුතු යැ' යි සිතවූ ද? ලාමක වූ පාථිකපුත්‍රයා කවර යැ! තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා (ඉදු-පෙළහර කරමි යි) ගැටෙනු කවර යැ!'' (යනු යි)

භාගීවය, යම් හෙයකින් දරුපාත්‍රිකාන්තේවාසී ජාලිය තෙමේ මේ උපමායෙන් අවේලක පාථිකපුත්‍රයා ඒ අස්නොනුදු ඉවත් කරන්නට නො හැකි වී ද, එ හෙයින් හේ ඔහුට මෙය (මතු දක්වෙන පරිදි) කී ය: ''සිවලෙක් තමා දෙස බලා 'මම මෘගරාජ වූ සිංහයෙමි'යි සිතී ය. එසේ ම හේ සිවල් හඬ ම හැඬී ය, සිවල් හඬම හැඬිය. ලාමක සිවල් හඬ කවර යැ! සිංහනාදය කවර යැ!

පාථිකපුත්‍රයෙනි, එසේ ම තෙපි සුගතයනට නිසි පසයෙන් දිවි පවත්වනුවෝ, සුගතයන් ඉතිරි කළ දෑ වළඳනුවෝ, ඒ තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ගැටියෑ යුතු කොට සිතවූ ද? නිව පාථිකපුත්‍රයෝ කවුරු යැ! තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ඔවුන් ගැටෙනු කවර යැ!''

25. භාගීවය, දරුපාත්‍රිකාන්තේවාසී ජාලිය තෙම මේ උපමායෙනුත් අවේලක පාථිකපුත්‍රයා එ අස්නොන් සොලොවන්නට යම් හෙයකින් නො හැකි වී ද, එ හෙයින් ඔහුට මෙ බස් ද තෙප්ලී ය:

Free Distribution www.aathaapi.org

සීහො'ති අත්තානං සමෙක්ඛියාන
අමඤ්ඤී කොත්ථු මිගරාජා, හමස්මි,
තථෙව සො සෙගාලකං[1] අනදි
කො ච ජවො සෙගාලො[2] කො පන සීහනාදෝ ති.

එවමෙව ඛො ත්වං ආවුසො පාථිකපුත්ත සුගතාපදනෙසු ජීවමානො සුගතාතිරිත්තානි භුඤ්ජමානො තථාගතෙ අරහන්තෙ සම්මාසම්බුද්ධෙ ආසාදෙතබ්බං මඤ්ඤසි. කො ච ජවො පාථිකපුත්තො කා ච තථාගතානං අරහන්තානං සම්මාසම්බුද්ධානං ආසාදනා!ති,

26. යතො ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්තිකන්තෙවාසී ඉමිනාපි ඔපම්මෙන නෙව අසක්ඛි අචෙලං පාථිකපුත්තං තම්හා ආසනා චාවෙතුං, අථ නං එතදවොච:

අමඤ්ඤී අනුවඩ්කමනං
අත්තානං විසාසෙ සමෙක්ඛිය
යාවත්තානං න පස්සති
කොත්ථු තාව ඛ්‍යගෙසා ති මඤ්ඤති
තථෙව සො සෙගාලකං[1] අනදි
කො ච ජවො සෙගාලො[2] කො පන සීහනාදෝ!ති.

එවමෙව ඛො ත්වං ආවුසො පාථිකපුත්ත සුගතාපදනෙසු ජීවමානො සුගතාතිරිත්තානි භුඤ්ජමානො තථාගතෙ අරහන්තෙ සම්මාසම්බුද්ධෙ ආසාදෙතබ්බං මඤ්ඤසි. කො ච ජවො පාථිකපුත්තො කා ච තථාගතානං අරහන්තානං සම්මාසම්බුද්ධානං ආසාදනා!ති.

27. යතො ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්තිකන්තෙවාසී ඉමිනාපි ඔපම්මෙන නෙව අසක්ඛි අචෙලං පාථිකපුත්තං තම්හා ආසනා චාවෙතුං, අථ නං එතදවොච:

භුත්වාන හෙකෙ[3] බළමූසිකායො
කටසීසු බිත්තානි ච කොණපානි,[4]
මහාවනෙ සුඤ්ඤවනෙ විවඩ්ඪා
අමඤ්ඤී කොත්ථු මිගරාජාහමස්මි.
තථෙව සො සෙගාලකං අනදි
කො ච ජවො සෙගාලො කො පන සීහනාදෝ!ති.

එවමෙව ඛො ත්වං ආවුසො පාථිකපුත්ත සුගතපදනෙසු ජීවමානො සුගතාතිරිත්තානි භුඤ්ජමානො තථාගතෙ අරහන්තෙ සම්මාසම්බුද්ධෙ ආසාදෙතබ්බං මඤ්ඤසි. කො ච ජවො පාථිකපුත්තො, කා ච තථාගතානං අරහන්තාන. සම්මාසම්බුද්ධානං ආසාදනා!ති.

---

1. සිගාලකං–මජසං
2. සෙගාලො–මජසං, සීමු
3. හිඩෙග (කම්)
4. තුණපානි - ස්‍යා

Free Distribution www.aathaapi.org

'කැණහිල් තෙමේ වෙනෙහි හැඳුනේ, තර වූ තම සිරුර පිළිබිඹුව ඉදුල්දිය පිරි දිය වළෙකැ දැක, යම් තාක් 'තමා සිංහයා ගේ ඉදුල් කා වැඩුණෙකැ යි නො දක්නේ ද, ඒ තාක් ම තමා සිංහයකුට බදු බල ඇත්තෙකැ යි (ව්‍යාඝ්‍ර සමාන බල ඇත්තෙකැ යි) සිතී. එසේ ම හේ කැණැහිල් හඬ ම හැඬී ය. ලාමක සිවල් හඬ කවර යැ! සිංහනාදය කවර යැ!

"ඇවැත් පාථිකපුත්‍රයෙනි, තෙපි එසේ ම සුගතයනට නියමිත පසයෙන් දිවී පවත්වනුවෝ, සුගතයන් ඉතිරි කළ දැ වළඳනුවෝ ඒ තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ගැටිය යුතු කොට සිතවු ද? ලාමක පාථිකපුත්‍ර කවර යැ! තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ගැටෙනු කවර යැ!"

26. භාග්‍යවය, දරු පාත්‍රිකාන්තේවාසී ජාලිය තෙමේ මේ උපමායෙනුත් අචේලක පාථික පුත්‍රයා ඒ අස්තෙන් ඉවත් කරන්නට යම් හෙයෙකින් නො හැකි වී ද, එ හෙයින් ඔහුට මෙ තෙපුල් තෙපළී ය:

"මහ වෙනෙහි, සිංහව්‍යාඝ්‍රාදීන් ගෙන් භිස් වූ වෙනෙහි මැඩියන් ද කලව්ටි බිල්හි වූ මීයන්ද සොහොන්හි වූ මළ කුණු ද කා මහත් වැ වැඩුණු කැණැහිල් තෙමේ 'මම මෘගරාජයයමි'යි සිතී. එසේ ම (සිංහ නාද යැ යි සිතා) කැණැහිල් හඬ ම හැඬී. නීව කැණහිල්හඬ කවරයැ! සිංහනාදය කවර යැ!"

පාථිකපුත්‍රයෙනි, මෙසේ ම තෙපි සුගතයනට නියමිත පසය නිසා දිවි රක්නාහු, සුගතයන් ඉතිරි කළ දැ වළඳන්නාහු, තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ගැටිය යුතු සේ සිතහු. ලාමක පාථිකපුත්‍ර කවර යැ! තථාගත අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් හා ගැටෙනු කවර යැ!"

Free Distribution www.aathaapi.org

යතො ඛො භග්ගව ජාලියො දරුපත්තිකන්තෙවාසී ඉමිනා පි ඔපම්මෙන නෙව අසක්ඛි අචෙලං පාථිකපුත්තං තම්හා ආසනා චාවෙතුං, අථ තං පරිසං ආගන්ත්වා එවමාරොවෙසි: "පරාභූතරූපො හො අචෙලො පාථිකපුත්තො, 'ආයාමි ආවුසො, ආයාමි ආවුසො'ති වත්වා තත්ථෙව සංසප්පති, න සක්කොති ආසනාපි වුට්ඨාතුන්ති. එවං වුත්තෙ අහං භග්ගව තං පරිසං එතදවොචං:

"අහඞ්ඛො ඛො ආවුසො අචෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ පි'ස්ස එවමස්ස: අහං තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති, මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍ය. සචෙ' පායස්මන්තානං ලිච්ඡවීනං එවමස්ස "මයං අචෙලං පාථිකපුත්තං වරත්තාහි ඛන්ධිත්වා ගොයුගෙහි ආවිඤ්ඡෙය්‍යාමාති, තා වරත්තා ඡිජ්ජෙරං පාථිකපුත්තො වා. අහඞ්ඛො පන අචෙලො පාථිකපුත්තො තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා මම සම්මුඛීභාවං ආගන්තුං. සචෙ'පි'ස්ස එවමස්ස 'අහං තං වාචං අප්පහාය තං චිත්තං අප්පහාය තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස සම්මුඛීභාවං ගච්ඡෙය්‍යන්ති මුද්ධා පි තස්ස විපතෙය්‍යා''ති.

28. අථ ඛවාහං භග්ගව තං පරිසං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසිං සමාදපෙසිං සමුත්තෙජෙසිං සම්පහංසෙසිං. තං පරිසං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා මහාඛන්ධනා මොක්ඛං කරිත්වා, චතුරාසීතිපාණසහස්සානි මහාවිදුග්ගා උද්ධරිත්වා, තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා සත්තතාලං වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා අඤ්ඤං සත්තතාලම්පි අච්චිං[1] අභිනිම්මිනිත්වා පජ්ජලිත්වා ධූමායිත්වා[2] මහාවනෙ කූටාගාරසාලාය පච්චුට්ඨාසිං. අථ ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අහං භග්ගව සුනක්ඛත්තං ලිච්ඡවිපුත්තං එතදවොචං: තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත, යථෙව තෙ අහං අචෙලං පාථිකපුත්තං ආරබ්භ ඛ්‍යාකාසිං, තථෙව තං විපක්කං අඤ්ඤථා වා?ති. "යථෙව මෙ භන්තෙ භගවා අචෙලං පාථිකපුත්තං ආරබ්භ ඛ්‍යාකාසි, තථෙව තං විපක්කං නො අඤ්ඤථා''ති.

1. අගගී. (ස්‍යා)
2. ධූමායිත්වා (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

27. භාග්‍යවය, දරුපාත්‍රිකාරාමේ වාසි ජාලිය තෙම මේ උපමායෙහුත් අවේලක පාථිකපුත්‍රයා ඒ හුත් කැනින් ඉවත් කරන්නට යම් විටෙක නොහැකි වී ද, එ විට ඒ පිරිස් වෙත අවුත්, 'භවත්නි, අවේලක "පාථිකපුත්‍රයා පැරැදුණු සැහැවි ඇත්තේ ය. 'ඇවැත්නි එමි, ඇවැත්නි එමි යි එතන්හි ම ගැලී ඒ මේ අතැ සැලෙයි. හුනස්නෙන් නැඟෙන්නට ද නොහැකි වේ' යැ යි සැළ කෙළේ ය. භාග්‍යවය, ඔහු මෙසේ කී කලැ මම ඒ පිරිසට මේ වචන කිමි:

"ඇවැත්නි, අවේලක පාථිකපුත්‍ර ඒ තෙප්ල නො හැරපියා, ඒ සිත නො හැරපියා, ඒ දිට්ඨි බැහැර නො කොට, මා හමුවට එන්නට නො නිසි ය. ඉදින් 'මම ඒ තෙපුල් නො පියා, ඒ සිත නො පියා, ඒ දිට්ඨි බැහැර නො කොට, මහණ ගොයුම් හමුවට යත්නෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතක් වතොත් (එසේ එන්නට තැත් කළ හොත්), ඔහු හිස ද ගිලිහෙන්නේ ය. ඉදින් ආයුෂ්මත් ලිච්ඡවීනට, 'අපි අවේලක පාථිකපුත්‍රයා වර පටින් බැඳ ගොනුන් බැඳි වියෙන් ඇද ගෙන එමිහ 'යි මෙසේ සිතක් වුවොත් (එයට තැත් කළ හොත්), ඒ වරපට හෝ සිඳෙන්නේ ය, පාථිකපුත්‍රයා හෝ ඒ වර පට කෙරෙන් කැඩී වෙන් වන්නේ ය. අවේලක පාථිකපුත්‍ර ඒ තෙප්ල නො පියා, ඒ සිත නො පියා, ඒ දිට්ඨි බැහැර නො කොට මා හමුවට එන්නට නො නිසි ය. ඉදින් ඔහුට 'මම ඒ තෙප්ල නො පියා, ඒ සිත නො පියා, ඒ දිට්ඨි බැහැර නො කොට මහණ ගොයුම් හමුවට යත්නෙමි'යි මෙ සිත වී නම්, (එයට තැත් කෙළේ නම්), ඔහු හිස ද ගිලිහෙන්නේ ය" (යනුයි).

28. භාග්‍යවය, ඉක්බිති මම ඒ පිරිසට දහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වා කිමි, කී දෑ සමාදන් කැරැවීමි (ගැන්වීමි), එහි ඔවුන් සිත් තියුණු කෙළෙමි, එහි ඔවුන් තුටු පහටු කෙළෙමි. එ පිරිසට දහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වා, දක්වූ කරුණු ගන්වා, එහි ඔවුන් සිත් තියුණු කොට, එහි ඔවුන් තුටු පහටු කොට, මහ කෙලෙස් බැමෙන් ඔවුන් ගේ මිදීම සිදු කොට, සුවාසූ දහසක් ප්‍රාණීන් මහා විදුගියෙන් (කාමාදී සතර ඔසයෙන්) ගොඩ ලා, තෙජෝධාතු සමාපත්තියට සමවැද, සත් තලක් අහස් නැඟ, අන් සත් තලක් ද උසට ගිනි දැල් මවා, දිලිඟි දුමා, මහ වෙනෙහි කුළාර හලැ පිහිටියෙමි. භාග්‍යවය, එ කලැ ලිච්ඡවීපුත්‍ර සුනක්ඛත්ත තෙමෙ මා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ මා වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ලිච්ඡවීපුත්‍ර සුනක්ඛත්තයා, බණවා 'සුනක්ඛත්තය, එය කිමැයි සිතයි ද? මම තට අවේලක පාථිකපුත්‍රයා ඇරබැ කී නියායෙන් ම එය නිපන්නේ ද? නැත හොත් අන් නියායෙකින් වී ද?' යි පුළුවුනිමි. 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවේලක පාථිකපුත්‍රයා ඇරබැ මට වදළ නියායෙන් ම එය නිපන. අන් සැටියෙකින් එය නො වී යැ 'යි හේ කීය.

Free Distribution www.aathaapi.org

"තං කිම්මඤ්ඤසි සුනක්ඛත්ත, යදි එවං සන්තෙ කතං වා හොති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං අකතං වා?"ති.

"අද්ධා ඛො පන භන්තෙ එවං සන්තෙ කතං හොති උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං නො අකතන්ති."

"එවම්පි ඛො මං ත්වං මොඝපුරිස උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරොන්නං එවං වදෙසි: න හි පන මෙ භන්තෙ භගවා උත්තරිමනුස්සධම්මා ඉද්ධිපාටිහාරියං කරොති ති. පස්ස මොඝපුරිස තඤ්ච තෙ ඉදං අපරද්ධන්ති."

එවම්පි ඛො භග්ගව සුනක්ඛත්තො ලිච්ඡවිපුත්තො මයා වුච්චමානො අපක්කමෙව ඉමස්මා ධම්මවිනයා යථා තං ආපාධිකො නෙරයිකො.

අග්ගඤ්ඤපඤ්ඤත්තිකථා

29. අග්ගඤ්ඤඤ්චාහං භග්ගව පජානාමි, තඤ්ච පජානාමි තතො ච උත්තරිතරං පජානාමි, තඤ්ච පජානනංන පරාමසාමි, අපරාමසතො ච මෙ පච්චත්තඤ්ඤෙව නිබ්බුති විදිතා, යදභිජානං තථාගතො නො අනයං ආපජ්ජති.

සන්ති භග්ගව එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ඉස්සරකුත්තං බ්‍රහ්මකුත්තං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. ත්‍යාහං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි: සච්චං කිර තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉස්සරකුත්තං බ්‍රහ්මකුත්තං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?"ති. තෙ ච මෙ එවං පුට්ඨා 'ආමො'ති[1] පටිජානන්ති. ත්‍යාහං එවං වදමි: කථංවිහිතකං පන[2] තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉස්සරකුත්තං බ්‍රහ්මකුත්තං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා"ති. තෙ මයා පුට්ඨා න සම්පායන්ති. අසම්පායන්තා මම-ඤ්ඤෙව පටිපුච්ඡන්ති. තෙසාහං පුට්ඨො ඛ්‍යාකරොමි:

1. ආමාති (ස්‍යා)
2. කථංවිහිතකං නො පන (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

'සුනක්ඛත්තය, එය කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ වන කලැ උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන ලද ද? නො කරන ලද දැ?' යි පුළුවුතිමි.

"වහන්ස, මෙසේ වන කලැ එකාන්තයෙන් උතුරු මිනිස් දහමින් ඉදු පෙළහර කරන ලදුයේ ය. නො කරන ලදුයේ නොවේ"යි හේ කී ය.

"හිස් පුරුෂය, මෙසේත් උතුරු මිනිස් දහමින් පෙළහර කරන මට, 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට උතුරු මිනිස් දහ-මින් ඉදු පෙළහර නො කරන සේකැ'යි කීයෙහි, හිස් පුරුෂය, බලව, තා විසින් මේ කොතරම් මහ වරදෙක් කරන ලද දැ?"යි ඔහුට කීමි.

භාර්ගවය, මෙසේත් මා විසින් කියනු ලබනුයේ ද ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනක්-ඛත්ත තෙමේ අපායට නිස්සක්හු, නිරයට සුදුස්සක්හු සෙයින් මේ දහම්විනයෙන් (මෙ සස්නෙන්) බැහැර වැ ගියේ මැ ය.

අග්ගඤ්ඤ ප්‍රඥප්ති කථාව

29. භාර්ගවය, මම අග්ගඤ්ඤය ද (ලෝකෝත්පත්ති වංශ කථාව ද) දනිමි. එය ද දනිමි. එ මතු නොව එයින් මත්තෙහි දෑත් දනිමි. එය දන්නෙම් ද (ඒ දැන්ම තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වශයෙන්) පරාමර්ශනය නො කරමි. එසේ එය පරාමර්ශනය නොකරන්නාවූ ද මා විසින් තමා කෙරෙහි ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. යම් නිවීමක් දන්නා තථාගත තෙමේ අනයව්‍යසනයකට නො පැමිණෙන්නේ ද, ඒ එබඳු වූ නිවීමෙක.

භාර්ගවය, "ලොව ඉසුරකු විසින් මැවිණැ යි, බඹකු විසින් මැවිණැයි යන ආචාර්‍ය්‍යවාද වූ ලෝකෝත්පත්තිවංශකථාව පණවන ඇතැම් මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ඇත. මම ඔවුන් කරා එළැඹ, 'ආයුෂ්මත්නි, ලොව ඉසුරක්හු විසින් මැවිණ බඹහු විසින් මැවිණ යන ආචාර්‍ය්‍යවාද වූ ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව (අග්ගඤ්ඤය) තෙපි පණවවු දැ?යි ඔවුන් විචාරමි. මා විසින් විචාරන ලද ඔහු, 'එසේ යැ'යි පිළිණ කෙරෙත්. මම ඔවුනට 'ආයුෂ්මත්නි, ලොව කවර සැටියෙන් මවන ලද්දේ දැ යි යන ඊශ්වරනිර්මාණයක්, බ්‍රහ්මනිර්මාණයක්, ආචාර්‍ය්‍යවාදයක්, ලොකොත්-පත්තිවංශ කථාවක් පණවවු දැ?'යි ඔවුන් පිළිවිසිමි. ඔහු මා විසින් (මෙසේ) විචාරන ලද්දහු, (පිළිතුරු දීම විසින්) ඥානගතියෙන් ඉදිරි-යට නො යත්. එසේ නො යන්නාහු, ඔහු මා ම පිළිවිසිත්. ඔවුන් විසින් විචාරන ලද මම මෙසේ (එය) හෙළි කෙරෙමි:

Free Distribution www.aathaapi.org

30. භොති බෝ සෝ ආවුසෝ සමයෝ යං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අද්ධුනෝ අච්චයෙන අයං ලෝකෝ සංවට්ටති. සංවට්ටමානෙ ලෝකෙ යෙභුය්‍යෙන සත්තා ආභස්සරසංවත්තනිකා හොන්ති. තෙ තත්‍ථ හොන්ති මනොමයා පීතිභක්ඛා සයංපභා අන්තලික්ඛචරා සුභට්ඨායිනෝ, චිරං දීඝමද්ධානං තිට්ඨන්ති. භොති බෝ සෝ ආවුසෝ සමයෝ යං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අද්ධුනෝ අච්චයෙන අයං ලෝකෝ විවට්ටති, විවට්ටමානෙ ලෝකෙ සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං පාතුභවති. අථ බෝ අඤ්ඤතරෝ[1] සත්තෝ ආයුක්ඛයා වා පුඤ්ඤක්ඛයා වා ආභස්සරකායා චවිත්වා සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජති. සෝ තත්‍ථ හොති මනොමයෝ පීතිභක්ඛෝ සයංපභෝ අන්තලික්ඛචරෝ සුභට්ඨායී, චිරං දීඝමද්ධානං තිට්ඨති. තස්ස තත්‍ථ එකකස්ස දීඝරත්තං නිවුසිතත්තා අනභිරති පරිතස්සනා උපපජ්ජති: ''අහො වත අඤ්ඤෝ පි සත්තා ඉත්‍ථත්තං ආගච්ඡෙය්‍යුන්ති''. අථ අඤ්ඤතරෝ පි සත්තා ආයුක්ඛයා වා පුඤ්ඤක්ඛයා වා ආභස්සරකායා චවිත්වා සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජන්ති තස්ස සත්තස්ස සහබ්‍යතං. තෙ පි තත්‍ථ හොන්ති මනොමයා පීතිභක්ඛා සයංපභා අන්තලික්ඛචරා සුභට්ඨායිනෝ චිරං දීඝමද්ධානං තිට්ඨන්ති. තත්‍රාවුසෝ යෝ සෝ සත්තෝ පඨමං උපපන්නෝ, තස්ස එවං හොති: අහමස්මි බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතෝ අඤ්ඤදත්‍ථුදසෝ වසවත්තී ඉස්සරෝ කත්තා නිම්මාතා සට්ඨා[2] සජිතා[3] වසී පිතා භූත-භව්‍යානං. මයා ඉමෙ සත්තා නිම්මිතා. තං කිස්ස හෙතු? මමඤ්හි පුබ්බෙ එතදහොසි: ''අහො වත අඤ්ඤෝ පි සත්තා ඉත්‍ථත්තං ආගච්ඡෙය්‍යුන්ති. ඉති මමඤ්ච මනොපණිධි, ඉමෙ ච සත්තා ඉත්‍ථත්තං ආගතා''ති.

---

1. අථ අඤ්ඤතරෝ (සබ්බත්‍ථ P.T.S.)
2. සෙට්ඨෝ (සබ්බත්‍ථ)
3. සඤ්ජිතා P.T.S. සජ්ජිතා (සබ්බත්‍ථ, සබ)

Free Distribution www.aathaapi.org

30: "ඇවැත්නි, දීක් කලක් ඇවැමෙන් කිසි සමයෙක මේ ලොව නැසෙයි ද, එ බදු කාලපරිච්ඡේදයෙක් වෙයි. ලොව නැසෙන සමයෙහි සත්වයෝ බොහෙවින් ආභස්සර බඹ ලොව උපදනාහු වෙත්. ඔහු එහි ධ්‍යාන චිත්ත බලයෙන් උපන්නාහු, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොටැත්තාහු, සිය සිරුරු එළියෙන් ම බබළන්නාහු, අහසැ හැසිරෙන්නාහු, සිත්කලු උයන් වීමන් ඇති සිටුනාහු (නොහොත් සිත්කලු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලැඳ සිටුනාහු) වෙත්. ඔහු එහි ඉතා බොහෝ කල් සිටුනාහ. ඇවැත්නි, දීක්කලක් ඇවැමෙන් කිසි සමයෙක මේ ලොව හැදෙන්නේ ද, එසේ වූ කාලපරිච්ඡේදයෙක් වෙයි. ලොව හැදෙන කලැ හිස් බඹ විමනෙක් පහළ වෙයි. එ කලැ එක්තරා සත්වයෙක් ආයු ගෙවීමෙන් හෝ පින් ගෙවීමෙන් ආභස්සර බඹලොවින් සැව එකී හිස් බඹ විමනට පැමිණෙයි (හිස් බඹ විමනැ උපදී). හෙ තෙමේ එහි ධ්‍යාන සිතින් උපන්නේ, ප්‍රීතිය ගොදුරු කොටැත්තේ, සිය සිරිරෙන් විහිදෙන එළියෙන් බබළනුයේ, අහසැ හැසිරෙනුයේ, ශොභන උද්‍යාන විමාන ආදියෙහි සිටුනේ (නොහොත් ශෝභන වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලැඳ සිටුනේ) වෙයි. හේ එසේ බොහෝ කලක් සිටියි. එහි එකලා වැ දිගු කලක් වූසූ බැවින් 'අන් සත් කෙනෙකුත් මෙ අත්බවට එන්නාහු නම් යෙහෙකැ' යි එ කලා විසිමෙහි නො ඇල්මෙක්, අමුතු කෙනකු හා සහභාවයෙහි ආශාවෙක් උපදී. එයින් පසු අන් සත් කෙනෙක් ද ආයු ගෙවීමෙන් හෝ පින් ගෙවීමෙන් හෝ ආභස්සර බඹලොවින් සැව, ඒ හිස් බඹ විමනට, ඒ පළමු ඉපැද සිටියහුගේ සහභාවයට පැමිණෙයි. ඔහු ද එහි ධ්‍යාන සිතින් උපන්නාහු, ප්‍රීතිය ගොදුරු කොටැත්තාහු, ස්වයම්ප්‍රභ වූවාහු, අහසැ හැසිරෙන්නාහු, සිත්කලු උයන් ඇති සිටිනාහු වෙත්. එසේ දිගු කලක් ඔහු එහි සිටිත්. ඇවැත්නි, එහි යම් සතෙක් පළමුව උපන්නේ ද, ඔහුට, "මම බ්‍රහ්ම වෙමි, මහා බ්‍රහ්ම වෙමි, මෙරමා මැඩ අධිපති වැ සිටුනෙමි වෙමි, අනුන් විසින් නො මඩනා ලදුයෙමි වෙමි, එකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි, සියල්ලන් සිය වශයෙහි පවත්වනු යෙමි වෙමි, ලොවැ ඊශ්වර වෙමි, ලොවැ කාරකවෙමි, ලොවැ නිර්මාතෘ වෙමි, ලොවැ ස්‍රෂ්ටෘ වෙමි, ලොවැ සකසන්නා වෙමි. මෙරමා කමා වශයෙන් පවත්වන්නෙමි වෙමි, උපන් උපදනා හැම ගේ පියා වෙමි. මේ සත්හු මා විසින් මවන ලදහ. ඒ (කියනුයේ) කවර හෙයින? පෙරැ මට 'අන් සත් කෙනෙකුත් මේ අත්බවට එන්නාහු නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ'යි මෙ සිත විය. මෙසේ මගේ ප්‍රාර්ථනාව ද විය. 'මේ සත්හු ද මෙහි ආහ'යි මට මේ සිත වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

යෙ පි තෙ සත්තා පච්ඡා උපපන්නා, තෙසම්පි එවං හොති; අයං ඛො භවං බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤදත්ථුදසො වසවත්තී ඉස්සරො කත්තා නිම්මාතා සට්ඨා සජිතා වසී පිතා භූතභව්‍යානං. ඉමිනා මයං හොතා බ්‍රහ්මුනා නිම්මිතා. තං කිස්ස හෙතු? ඉමඤ්ඤි මයං අද්දසාම ඉධ පඨමං උපපන්නං, මයං පනම්හා පච්ඡා උපපන්නා'ති. තත්‍රාවුසො යො සො සත්තො පඨමං උපපන්නො, සො දීඝායුකතරො ච හොති වණ්ණවන්තතරො ච මහෙසක්ඛතරො ච. යෙ පන තෙ සත්තා පච්ඡා උපපන්නා, තෙ අප්පායුකතරා ච හොන්ති දුබ්බණ්ණතරා ච අප්පෙ-සක්ඛතරා ච. ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති යං අඤ්ඤතරො සත්තො තම්හා කායා චවිත්වා ඉත්ථත්තං ආගච්ඡති. ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො ආතප්පමණ්ඩාය පධානමණ්ඩාය අනුයොගමණ්ඩාය අප්පමාදමණ්ඩාය සම්මාමනසිකාරමණ්ඩාය තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති, යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ තං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, තතො පරං නානුස්සරති ති. සො එවමාහ: යො ඛො සො භවං බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභූ අනභිභූතො අඤ්ඤදත්ථුදසො වසවත්තී ඉස්සරො කත්තා නිම්මාතා සට්ඨා සජිතා වසී පිතා භූතභව්‍යානං, යෙන මයං හොතා බ්‍රහ්මුනා නිම්මිතා, සො ඛිච්චො ධුවො සස්සතො[1] අවිපරිණාමධම්මො සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සති. යෙ පන මයං අහුම්හා තෙන හොතා බ්‍රහ්මුනා නිම්මිතා, තෙ මයං අනිච්චා අද්ධුවා[2] අප්පායුකා චවනධම්මා ඉත්ථත්තං ආගතා ති. එවංවිහිතකං නො තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉස්සරකුත්තං බ්‍රහ්මකුත්තං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤ-පෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු: ''එවං ඛො නො ආවුසො ගොතම සුතං යථෙවායස්මා ගොතමො ආහා''ති. අග්ගඤ්ඤඤ්චාහං භග්ගව පජානාමි -පෙ- යදභිජානං තථාගතො නො අනයං ආපජ්ජති.

1. සස්සතො දීඝායුකො (ස්‍යා. කම්)
2. අද්ධුවා අසස්සතා. (ස්‍යා. කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

යම් සත්ව කෙනෙක් පසු වැ උපන්නාහු ද, ඔවුනටත් 'මේ භවත් තෙමේ බ්‍රහ්මයා ය, මහා බ්‍රහ්මයා ය, අනුන් මැඩ අධිපති වැ සිටුනේ ය. මෙරමා විසින් නොමැඩුණේ ය, එකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නේ ය, මෙරමා සිය වශයෙහි පවත්වන්නේ ය, ඊශ්වර ය, කර්තෘ ය, නිර්මාතෘ ය, ස්‍රෂ්ටා ය, ලොව සදන්නා ය, මෙරමා තමන් වශයෙහි පවත්වන්නේ ය, උපන් උපදනා හැම දෙනාගේ පියා ය, මේ භවත් බ්‍රහ්මයා විසින් අපි මවන ලදුම්හ, එසේ කියනුයේ කවර හෙයින? යත්: අපි අපට පෙර මොහු ඉපිද සිටියහු අපි දුටුමු. අපි වූ කලි පසු ව උපන්නමෝ යැ" යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි. ඇවැත්නි, එහි යම් සතෙක් පළමු ව උපන්නේ ද, හේ වඩා දීර්ඝායුෂ්ක ද වඩා පැහැපත් ද වඩා මහත් යසස් ඇත්තේ ද විය. යම් සත් කෙනෙක් පසු වැ උපන්නාහු ද, ඔහු පළ මු උපන්නා-හට වඩා අල්පායුෂ්ක ද වඩා අල්ප වර්ණ සම්පත් ඇත්තාහු ද වඩා අල්ප යශස්ක ද වූහ. එක් සත්වයෙක් එ බඹමුළුවයෙන් සැව, මෙ මිනිසත් බවට එන්නේ ය හේ මේ මිනිසත්බවට පැමිණියේ ම ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වෙයි. ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වූයේ ම, උත්සාහ වඩා, වෑර වඩා පුන පුනා වැයම් කොට, නොපමා බව නිසා, තුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනාව පිහිටි කලැ මෙයින් පළමු වූ අත්බව සිහි කළ හැකි වෙයි. එයින් ඔබ්බෙහි සිහි කළ නොහැකි වෙයි ද, එබඳු චිත්ත සමාධියක් ලබයි යන මේ කරුණ ඇත. (එසේ චිත්ත සමාධියක් ලත්) හෙ තෙම "යම් ඒ භවත් බ්‍රහ්මයෙක් මහා බ්‍රහ්ම ද. අනුන් මැඩ අධිපති වේ ද, ඊශ්වර ද, කාරක ද, නිර්මාපක ද, ස්‍රෂ්ටා ද, ලොව සකසන්නේ ද, මෙරමා සිය වශයෙහි පවත්වන්නේ ද, උපන් උපදනා හැම ගේ පිතෘ ද, යම් ඒ භවත් මහ බඹක්හු විසින් අපි මවන ලදුමෝ ද, හෙ තෙමේ නිත්‍ය ය, ඕරුවි ය (නොමැරෙන්නේ ය), සද-හාවී ය, වෙනස් නොවන සුලු ය, මහ පොළෝ ඇ ශාශ්වත වස්තූන් හා සම වැ එ සැටියෙන් ම නොවෙනස් වැ සිටුනේ ය. යම්බඳු වූ අපි ඒ භවත් බඹුහු විසින් මවන ලදුමෝ ද, ඒ අපි අනිත්‍යයම හ, අධිරුවයමහ, අල්පායුෂ්කයමහ, සැවෙන සුල්ලමහ, එහෙයින් එයින් සැව මේ මිනිස් බවට ආමහ"යි කියයි. ආයුෂ්මත්නි, තෙපි මෙසේ සකස් කැරෙන්නා ලද ඊශ්වර නිර්මිතයක්, බ්‍රහ්මනිර්මිතයක්, ආවෘත්‍යවාදයක් ලෝකෝත්පත්ති වංශකරාවක් පණවවු ද? (යනුයි). "ඇවැත්නි, ගෞතමයිනි, යම් සේ ම ආයුෂ්මත් ගෞතමයෝ කීහු ද, එ සේ ම අප විසින් අසන ලදි" යි මෙසේ ඔහු කිවු ය. භාර්ගවය මම අග්ගඤ්ඤය ද (ලෝකෝත්පත්ති කරාව ද) දනිමි.....තථාගත තෙමේ යමක් දන්නේ අතය ව්‍යසනයකට නොපැමි-ණේ ද, එසේ වූ කෙලෙස් නිවීම මා විසින් දන්නා ලද්දේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

31. සන්ති භග්ගව එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ඛිඩ්ඩාපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. ත්‍යාහං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි: සච්චං කිර තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඛිඩ්ඩාපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?ති'' තෙ ච මෙ එවං පුට්ඨා 'ආමො'ති පටිජානන්ති. ත්‍යාහං එවං වදමි: කථංවිහිතකං නො පන තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඛිඩ්ඩාපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?ති. තෙ මයා පුට්ඨා න සම්පායන්ති. අසම්පායන්තා මමඤ්ඤෙව පටිපුච්ඡන්ති. තෙසාහං පුට්ඨො බ්‍යාකරොමි: සන්තාවුසො ඛිඩ්ඩාපදෙසිකා නාම දෙවා. තෙ අතිවෙලං හස්සඛිඩ්ඩාරතිධම්මසමාපන්නා විහරන්ති තෙසං අතිවෙලං හස්සඛිඩ්ඩාරතිධම්මසමාපන්නානං[1] විහරතං සති සම්මුස්සති. සතියා සම්මොසා[2] තෙ දෙවා තම්හා කායා චවන්ති. ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤතරො සත්තො තම්හා කායා චවිත්වා ඉත්ථත්තං ආගච්ඡති. ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො ආතප්පමණ්ඩාය පධානමණ්ඩාය අනුයොගමණ්ඩාය අප්පමාදමණ්ඩාය සම්මාමනසිකාරමණ්ඩාය තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ තං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති තතොපරං නානුස්සරති ති. සො එවමාහ: යෙ ඛො තෙ භොන්තො දෙවා න, ඛිඩ්ඩාපදෙසිකා තෙ න අතිවෙලං හස්සඛිඩ්ඩාරතිධම්මසමාපන්නා විහරන්ති. තෙසං න අතිවෙලං හස්සකිඩ්ඩාරතිධම්මසමාපන්නානං විහරතං සති න සම්මුස්සති. සතියා අසම්මොසා තෙ දෙවා තම්හා කායා න චවන්ති, නිච්චා ධුවා සස්සතා අවිපරිණාමධම්මා සස්සතිසමං තථෙව ඨස්සන්ති. යෙ පන මයං අහුම්හා ඛිඩ්ඩාපදෙසිකා තෙ මයං අතිවෙලං හස්සඛිඩ්ඩාරතිධම්මසමාපන්නා විහරිම්හා. තෙසං නො අතිවෙලං හස්සඛිඩ්ඩාරතිධම්මසමාපන්නානං විහරතං සති සම්මුස්සි. සතියා සම්මොසා එවං[3] මයං තම්හා කායා චුතා අනිච්චා අද්ධුවා අප්පායුකා චවනධම්ම ඉත්ථත්තං ආගතා''ති.

---

1. හස්සඛිඩ්ඩාරති ධම්මසමාපන්නා (කම්)
2. සතියා සම්මොසාය (ස්‍යා)
3. සම්මොසා එවං P.T.S.

Free Distribution www.aathaapi.org

31. භාර්ගවය, ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක දෙවියන් මුල් කොටැති ආචාර්‍යවාද වූ ලෞකෝත්පත්ති වංශකථාවක් (අග්ගඤ්ඤයක්) යම් කෙනෙක් පණවත් ද, එසේ වූ ඇතැම් මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ඇත. මම ඔවුන් කරා එළැඹ "ආයුෂ්මත්නි, තෙපි ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක මූලක ආචාර්‍යවාදයක් වූ ලෞකෝත්පත්ති වංශ කථාවක් පණවවු ද? ඒ සැබෑ ද?"යි කියමි. ඔහු මා විසින් මෙසේ විචාරන ලද්දහු, 'එසේ'යි පිළින කෙරෙත්. "ආයුෂ්මත්නි, තෙපි කෙසේ පිළියෙල කැරඟන්නා ලද ආචාර්‍යවාදයක් වූ ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක මූලක ලෝකෝත්පත්ති වංශ කථාවක් පණවවු ද?"යි මෙසේ මම ඔවුන් විචාරමි. ඔහු මා විසින් විචාරන ලද්දහු, පිළිතුරු දිය නො හැකි වෙත්. නො හැකි වන්නාහු, මා ම පුළුවුසිත්. එසේ විචාරන ලද මම ඔවුනට මෙසේ හෙළි කොට කියමි: "ඇවැත්නි, ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. ඔහු ඉතා අසික වෙලාවක් (අහර වළඳනා කාලය ද ඉක්මැ) මෙවුන්දම්හි ද කායික වාචසික ක්‍රීඩාහි ද ඇලෙන සැහැවියට වැටුණාහු වෙසෙත්. ඉතා අසික වෙලාවක් මෙවුන්දම්හි ද කායික වාචසික ක්‍රීඩාහි ද ඇලෙන සැහැවියට වැටී වසන ඔවුනට බොජුන් ගනුවට සිහි නැති වේ. එසේ සිහි නැති වීමෙන් (බොජුන් නොගැනුම් හේතුයෙන්) ඒ දෙවියෝ ඒ දිව්‍ය නිකායයෙන් චුත වෙත්. මෙසේ චුත වූ එක්තරා සත්වයෙක් ඒ දේව නිකායයෙන් චුත ව මේ මිනිස් බවට පැමිණේ. එසේ මිනිසත් බවට පැමිණියා වූ ම හෙ තෙම ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි වේ. පැවිදි වූයේ ම උත්සාහ වඩා, වැර වඩා, පුන පුනා වැර වඩා, සිහිය වඩා, නුවණ වඩා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කලැ ඒ පෙර අත් බව සිහි කළ හැකි වේ ද, එයින් යට සිහි කළ හැකි නො වේ ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලබයි' යන මෙය විද්‍යමාන එකෙකි. හේ මෙසේ කියයි: 'යම් භවත් දෙවි කෙනෙක් ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක නො වෙත් ද, ඔහු බොජුන් වේලාව ඉක්මැ මෙවුන්දම්හිත් කායික වාචසික ක්‍රීඩාහිත් ඇලෙන සැහැවියට පත්තෝ වැ නො වෙසෙත් ද, එසේ වේලාව ඉක්මැ මෙවුන්දම්හිත් සෙසු කායික වාචසික ක්‍රීඩාහිත් ඇලෙන සැහැවියට පැමිණ නො වසන ඔවුනට බොජුන් ගනුයෙහි සිහි නැති නො වේ. එසේ සිහි නැති නොවනුයෙන් ඒ දෙවියෝ ඒ දෙවනිකායයෙන් නො සැවෙත්. ඔහු නිත්‍ය හ, ධ්‍රැව හ, සදහාවී හ. නො පෙරළෙන සුල්ලහ. හැම කල් පවත්නා පොළෝ ආදි වස්තූනට සම වැ එසේ ම (නො වෙනස් ව) සිටුනාහ. යම් බදු අපි වනාහි ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක වූමෝ ද, වේලාව ඉක්මැ හඹී ක්‍රීඩාරති සඞ්ඛාවයට පැමිණියෝ වැ වුසුමෝ ද, එසේ වසන අපට බොජුන් ගැන්මෙහි සිහි නැති විය. එයින් අපි ඒ දෙවනිකායයෙන් චුත වූ මෝ එහෙයින් ම අනිත්‍ය වූමෝ අධ්‍රැව වූ මෝ අල්පායුෂ්ක වූමෝ මැරෙන සුලු වූමෝ මේ මිනිස් බවට පැමිණියමහ." (යනු යි.)

Free Distribution www.aathaapi.org

එවංවිහිතකං නො තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඛිඩ්ඩාපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?ති. තෙ එවමාහංසු: එවං ඛො නො ආවුසො ගොතම සුතං යථෙවායස්මා ගොතමො ආහා ති. අග්ගඤ්ඤඤ්චාහං භග්ගව පජානාමි -පෙ- යදභිජානං තථාගතො නො අනයං ආපජ්ජති.

31. සන්නි භග්ගව එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා මනොපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්නි. ත්‍යාහං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි: සච්චං කිර තුම්හෙ ආයස්මන්තො මනොපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤ-පෙථා?ති. තෙ ච මෙ එවං පුට්ඨා 'ආමො'ති පටිජානන්නි. ත්‍යාහං එවං වදමි: කථංවිහිතකං නො පන තුම්හෙ ආයස්මන්තො මනොපදෙසිකං ආච-රියකං අග්ගඤ්ඤංපඤ්ඤපෙථා?ති. තෙ මයා පුට්ඨා න සම්පායන්ති. අසම්පා-යන්තා මමඤ්ඤෙව පටිපුච්ඡන්ති. තෙසාහං පුට්ඨො බ්‍යාකරොමි: සන්තා-වුසො මනොපදෙසිකා නාම දෙවා. තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්නි. තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්තා අඤ්ඤ-මඤ්ඤම්හි චිත්තානි පදූසෙන්නි. අඤ්ඤමඤ්ඤං පදූට්ඨචිත්තා කිලන්තකායා කිලන්තචිත්තා තෙ දෙවා තම්හා කායා චවන්නි. ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති යං අඤ්ඤතරො සත්තො තම්හා කායා චවිත්වා ඉත්ථත්තං ආගච්ඡති, ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො ආතප්පමන්වාය -පෙ- තථාරූපං වෙතොසමාධිං ඵුසති, යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ තං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, තතො පරං නානුස්සරතීති. සො එවමාහ: "යෙ ඛො තෙ භොන්තො දෙවා න මනොපදෙසිකා තෙ නාතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්නි. තෙ නාතිවෙලං අඤ්ඤ-මඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්තා අඤ්ඤමඤ්ඤම්හි චිත්තානි නප්පදූසෙන්නි. අඤ්ඤමඤ්ඤම්හි[1] අප්පදූට්ඨචිත්තා අකිලන්තකායා අකිලන්තචිත්තා[2] තෙ දෙවා තම්හා කායා න චවන්නි නිච්චා ධුවා සස්සතා අවිපරිණාමධම්මා සස්සති-සමං තථෙව ඨස්සන්නි. යෙ පන මයං අහුම්හා මනොපදෙසිකා තෙ මයං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායිම්හා.

1. අඤ්ඤමඤ්ඤං - සීමු
2. අකිලන්තචිත්තා තම්හා - මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

ආයුෂ්මත්නි, මෙසේ සකස් කැරගත්නා ලද ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක මූලක ආත්මවාදයක් වූ ලොකොත්පත්ති වංශකථාවක් තෙපි පණවවු ද''යි මම අසමි. 'ඇවැත්නි ගෞතමයිනි, එසේ ආයුෂ්මත් ගෞතමයන් පැවැසූ පරිදි ම අප විසින් අසන ලදි'යි ඔහු කීහ. භාර්ගවය, මේ ලොකොත්පත්ති වංශකථාව ද මම දනිමි.....යමක් තථාගත තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දන්නේ අන්‍ය ව්‍යසනයට නොපැමිණේ ද, එසේ වූ කෙලෙස් නිවීම මා විසින් තමා කෙරෙහි ම දන්නා ලද්දේ ය.

32. භාර්ගවය, මනඃප්‍රදූෂක මූලක ආත්මවාදයක් වූ ලොකොත්පත්ති වංශකථාවක් යම් කෙනෙක් පණවත් ද, එසේ වූ සමහර මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ඇත. මම ඔවුන් කරා ගොස් මෙසේ කියමි. ''ආයුෂ්මත්නි, තෙපි මනඃප්‍රදූෂකමූලක වූ ආත්මවාදය වූ සත්වොත්පත්ති වංශකථාවක් පණවවු ද? ඒ සැබෑ ද?' යි ප්‍රශ්න කරමි. මා විසින් මෙසේ විචාරනු ලැබූ ඔහු 'එසේ යැ'යි පිළිතුරු කෙරෙත්. මම ඔවුන් බණවා, ''ආයුෂ්මත්නි, කෙසේ සැදුණු මනඃප්‍රදූෂකමූලක ආත්මවාදය වූ ලොකොත්පත්ති වංශකථාවක් තෙපි පණවවු දැ?'යි මෙසේ කියමි. මා විසින් ප්‍රශ්න කරන ලද ඔහු එයට පිළිතුරු දෙනු නොහැකි වෙත්. නොහැකිවන්නාහු පෙරළා මා ම විචාරත්. ඔවුන් විසින් විචාරන ලද මම ඔවුනට මෙසේ හෙළි කරමි: ''ඇවැත්නි, මනඃප්‍රදූෂක නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. ඔහු ඉතා බොහෝ වෙලාවක් උනුන් දෙස බලා හිඳිත්. ඉතා බොහෝ වෙලා උනුන් දෙස බලා ඉන්නා ඔහු උනුන් කෙරෙහි සිත් දූෂිත කැරැ ගනිත්. උනුන් කෙරෙහි ප්‍රදූෂිත වූ සිතැත්තාහු ක්ලාන්ත වූ කයැත්තාහු ක්ලාන්ත සිතැත්තාහු ඒ දෙවියෝ ඒ දෙවලොවින් චුත වෙත්, ඔවුන් අතුරෙන් එක්තරා සත්වයකු ඒ දෙවලොවින් සැව, මේ මිනිසත්බවට එතැ යි ද මේ මිනිසත් බවට ආවහු ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බවට පැමිණෙතැ යි ද, පැවිදි බිමට පැමිණියහු ම උත්සාහ වඩා.....යමසේ සිත සමාධිගත කල්හි ඒ පෙරැ වුසූ අත්බව සිහි කරතැ යි ද, එයින් ඔබ්බෙහි සිහි නොකරතැ යි ද යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. හේ මෙසේ කියයි: ''යම් භවත් දෙවි කෙනෙක් මනඃප්‍රදූෂක නොවූහු ද, ඔහු අධික වෙලාවක් උනුන් නොබලන්නාහු උනුන් කෙරෙහි සිත් දූෂිත කැරැ නොගනිත්. උනුන් කෙරෙහි ප්‍රදුෂ්ට නොවූ සිතැත්තාහු, ක්ලාන්ත නොවූ කයැත්තාහු, ක්ලාන්ත නොවූ සිතැත්තාහු, ඒ දෙවියෝ ඒ දෙවලොවින් නොසැවෙත් නිත්‍ය වැ ධ්‍රුව වැ ශාශ්වත වැ නොපෙරළෙන සැහැවි ඇති වැ (මහාපෘථිවි ආදි) ශාශ්වත වස්තූන් සෙයින් ම නොවෙනස් ව සිටුන්නාහ. යම් බඳු වූ අපි මනඃප්‍රදූෂක වූවු ද, ඒ අපි අධික වෙලාවක් උනුන් දෙස බලා උන්නමහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

තෙ මයං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤම්හි චිත්තානි පදූසයිම්හා. තෙ මයං අඤ්ඤමඤ්ඤම්හි පදුට්ඨචිත්තා කිලන්නකාය කිලන්නචිත්තා එවං මයං[2] තම්හා කායා චුතා අනිච්චා අද්ධුවා අසස්සතා අපායුකා චවනධම්මා ඉත්ථත්තං ආගතා''ති. එවංවිහිතකං නො තුම්හෙ ආයස්මන්නො මනොපදෙසිකං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?''ති තෙ එවමාහංසු: ''එවං ඛො නො ආවුසො ගොතම සුතං යථෙවායස්මා ගොතමො ආහා''ති.

අග්ගඤ්ඤඤ්චාහං භග්ගව පජානාමි තඤ්ච පජානාමි –පෙ– යදභිජානං තථාගතො නො අනයං ආපජ්ජති.

33. සන්ති භග්ගව එකෙ සමණබ්‍රාම්හණා අධිච්චසමුප්පන්නං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙන්ති. ත්‍යාහං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදාමි: සච්චං කිර තුම්හෙ ආයස්මන්නො අධිච්චසමුප්පන්නං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?ති. තෙ ච මෙ එවං පුට්ඨා 'ආමො'ති පටිජානන්ති. ත්‍යාහං එවං වදාමි: කථංවිහිතකං නො පන තුම්හෙ ආයස්මන්නො අධිච්චසමුප්පන්නං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා?ති. තෙ ච මයා පුට්ඨා න සම්පායන්ති. අසම්පායන්නා මමඤ්ඤෙව පටිපුච්ඡන්ති. තෙසාහං පුට්ඨො ඛ්‍යාකරොමි: ''සන්නාවුසො සඤ්ඤසත්තා නාම දෙවා. සඤ්ඤුප්පාද ච පන තෙ දෙවා තම්හා කාය චවන්ති. ඨානං ඛො පනෙතං ආවුසො විජ්ජති, යං අඤ්ඤතරො ත්තො තම්හා කායා චවිත්වා ඉත්ථත්තං ආගච්ඡති, ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො ආතප්පමන්වාය පධානමන්වාය –පෙ– තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ තං සඤ්ඤුප්පාදං අනුස්සරති, තතො පරං නානුස්සරතී ති. සො එවමාහ: අධිච්චසමුප්පන්නො අත්තා ච ලොකො ච. තං කිස්ස හෙතු? අහං පුබ්බෙ නාහොසිං, සො'ම්හි එතරහි අහුත්වා සන්තතාය[3] පරිණතො''ති. එවංවිහිතකං නො පන තුම්හෙ ආයස්මන්නො අධිච්චසමුප්පන්නං ආචරියකං අග්ගඤ්ඤං පඤ්ඤපෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු: ''එවං ඛො නො ආවුසො ගොතම සුතං යථෙවායස්මා ගොතමො ආහා''ති. අග්ගඤ්ඤඤ්චාහං භග්ගව පජානාමි, තඤ්ච පජානාමි, තතො ච උත්තරිතරං පජානාමි, තඤ්ච පජානනං න පරාමසාමි, අපරාමසතො ච මෙ පච්චත්තඤ්ඤෙව නිබ්බුති විදිතා, යදභිජානං තථාගතො නො අනයං ආපජ්ජති.

---

1. පදෙසියිම්හා (ස්‍යා)
2. කිලන්නචිත්තා එව මයං (P.T.S.) කිලන්නචිත්තා (මජ්ඣං)
3. සන්තතාය (P.T.S.)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඒ අපි උතුන් දෙස බලා ඉන්නමෝ උතුන් කෙරෙහි සිත් දූෂිත කැරැ ගතුම්හ. ඒ අපි උතුනට ප්‍රදුෂ්ට වූ සිතැත්තමෝ එයින් ක්ලාන්ත කයැති වැ ක්ලාන්ත සිතැති වැ මෙසේ ඒ දෙව්ලොවින් චුත වූමෝ, අනිත්‍ය වූමෝ, අධ්‍රැව වූමෝ, ආශාශ්වත වූමෝ, අල්පායුෂ්ක වූමෝ, සැවෙන සුල්ලමෝ මේ මිනිස්බවට ආම්හ'යි මෙසේ කියයි. ආයුෂ්මත්නි, තෙපි මෙසේ සැකැසුණු මනඃප්‍රදූෂක මූලක ආචාර්‍යවාද වූ ලොකොත්පත්ති වංශකථාවක් පනවවු ද?'යි මම ඇසීම්. 'ඇවැත්නි, ගෞතමයිනි, යම්සේ ආයුෂ්මත් ගෞතමයෝ කිහු ද, එසේ ම අප විසින් අසන ලද'යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවය, මම ලොකෝත්පත්ති වංශකථාව ද දනිමි. එය ද දනිමි... තථාගත තෙමේ යමක් වෙසෙසි නුවණින් දන්නෝ අනයව්‍යසනයට නො පැමිණේ ද එසේ වූ කෙලෙස් නිවීම තමා කෙරෙහි ම දන්නා ලද්දේ ය.

33. භාග්‍යවය, යම් කෙනෙක් යදෘච්ඡාසමුත්පන්න වූ, ආචාර්‍යවාද වූ, ලෝකෝත්පත්ති වංශ කථාවක් පනවත් ද, එසේ වූ සම්භර මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ඇත. මම ඔවුන් කරා එළැඹ 'ආයුෂ්මත්නි, තෙපි යදෘච්ඡාසමුත්පන්න ලොකොත්පත්ති වංශකථා සංඛ්‍යාත ආචාර්‍යවාදයක් පණවන්නහු ලු. ඒ සැබෑ ද?'යි මෙසේ ප්‍රශ්න කරම්. මා විසින් පුළුවුත් ඔහු එසේ යැ'යි පිළින කෙරෙත්. 'ආයුෂ්මත්නි, කෙසේ සැදුණු, යදෘච්ඡාසමුත්පන්න වූ, ආචාර්‍යවාද වූ ලොකොත්පත්ති වංශකථාවක් තෙපි පණවවුද?'යි මම ඔවුන් පිළිවිසිම්. මා විසින් පුළුවුස්නා ලද ඔහු එයට උත්තර දෙනු නො හැකි වෙත්. උත්තර දිය නො හැකි වන්නාහු, මා ම පුළුවුසින්. එසේ පුළුවුස්නා ලදුයෙම් මම ඔවුනට මෙසේ හෙළි කොට කියමි "ඇවැත්නි, අසංඥසත්ව නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත. සංඥාව ඉපැත්මෙන් ම ඒ දෙවියෝ ඒ දෙව්ලොවින් චුතත වෙත්. ඇවැත්නි, එක්තරා සත්වයකු ඒ දෙව්ලොවින් සැවැ මෙ මිනිස් බවට පැමිණෙතැයි ද, එසේ මෙ මිනිසත් බවට පැමිණියාහු ගිහි ගෙන් පැවිදි බිමට යෙතැ යි ද, ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිමට පැමිණ ම උත්සාහ වඩා.....යම් සේ ම සිත සමාහිත කල්හි ඒ සංඥාව ගේ ඉපැත්ම සිහි කෙරේ නම් එයින් ඔබ්බෙහි සිහි නො කෙරේ නම් එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ඔහු ස්පර්ශ කරතැ යි ද යන මේ කාරණය විද්‍යමාන එකෙක. හෙ තෙමේ ආත්මයත් ලොකයත් යදෘච්ඡා සමුත්පන්නය (ඉබේ පහළ වූහ)'යි පණවයි. එසේ කියනු යේ කවර හෙයින? යත්: 'මම පෙර නොවීම්, ඒ මම පෙර නො වී දැන් පස්ව භාවයට පෙරළිණිම් යි හේ කියයි. ආයුෂ්මත්නි, තෙපි මෙසේ සැකැසුණු ආචාර්‍යවාද වූ යදෘච්ඡාසමුත්පනන ලොකොත්පත්ති වංශකථාවක් පණවවු ද?'යි මම ඔවුන් පිළිවිසිම්: 'ඇවැත්නි, ගෞතමයිනි, යම්සේ ආයුෂ්මත් ගෞතමයෝ කිහු ද, එසේ ම අප විසින් අසන ලද්දේ යැ යි ඔහු කියත්.භාග්‍යවය,අග්ගඤ්ඤය ද(ලෝකෝත්පත්ති වංශකථාව ද)මම දනිමි.එය ද දනිමි, එයින් වඩා උසස් වූ දෑය ද දනිමි, ඒ දැනීම ද තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වශයෙන් පරාමර්ශනය නො කරමි.එය පරාමර්ශ නොකරන්නා වූද මා විසින් යමක් වෙසෙසි නුවණින් දන්නා තථාගත තෙම අනයව්‍යසනයකට නො පැමිණෙයි ද, එසේ වූ කෙලෙස් නිවීම තමා කෙරෙහි ම දන්නා ලද්දේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

33. එවංවාදිං බො මං භග්ගව එවමක්ඛායිං එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අසතා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අබ්භාචික්ඛන්ති: "විපරිතෝ සමණො ගොතමෝ භික්ඛවෝ ච. සමණෝ ගොතමෝ එවමාහ: යස්මිං සමයෙ සුඛං විමොක්ඛං උපසම්පජ්ජ විහරති සබ්බං තස්මිං සමයෙ අසුඛන්වෙව[1] පජානාති ති. න බො පනාහං භග්ගව එවං වදාමි: යස්මිං සමයෙ සුඛං විමොක්ඛං උපසම්පජ්ජ විහරති. සබ්බං තස්මිං සමයෙ අසුඛන්වෙව පජානාතීති.[2] එවං ච බවාහං භග්ගව වදාමි: යස්මිං සමයෙ සුඛං විමොක්ඛං උපසම්පජ්ජ විහරති, සුඛන්වෙව තස්මිං සමයෙ පජානාති'ති.

"තෙ'ව භන්තෙ විපරිතා යෙ භගවන්තං විපරිතතෝ දහන්ති භික්ඛවෝ ච. එවං පසන්නො අහං භන්තෙ භගවති, පහොති ච මෙ භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතුං යථා අහං සුඛං විමොක්ඛං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති."

"දුක්කරං බො එවං භග්ගව තයා අඤ්ඤදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤඛන්තිකෙන අඤ්ඤරුචිකෙන අඤ්ඤත්‍රායොගෙන අඤ්ඤත්‍රාචරියකෙන සුඛං විමොක්ඛං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. ඉඞ්ඝ තුවං භග්ගව, යො ච තෙ අයං මයි පසාදෙ, තමෙව ත්වං සාධුකමනුරක්ඛ"ති.

"සචෙ තං භන්තෙ මයා දුක්කරං අඤ්ඤදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤඛන්තිකෙන අඤ්ඤරුචිකෙන අඤ්ඤත්‍රායොගෙන අඤ්ඤත්‍ර ආචරියකෙන සුඛං විමොක්ඛං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං, යො ච මෙ අයං භන්තෙ භගවති පසාදෙ, තමෙවාහං සාධුකමනුරක්ඛිස්සාමී"ති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනෝ භග්ගවගොත්තෝ පරිබ්බාජකෝ භගවතො භාසිතං අභිනන්දී ති.

පාථිකසුත්තං නිට්ඨිතං පඨමං.

---

1. අසුඛන්වෙව (සබ්බ.-PTS.)
2. සඤ්ජානාතීති (PTS.)
3. දිවාදිවස්සෙව (සබ්බ PTS.)

Free Distribution www.aathaapi.org

33. භාගීවය, මෙසේ කියන, මෙසේ කරුණු පවසන මට, ඇතැම් මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් 'මහණ ගොයුම් පෙරළුණු සංඥ ඇත්තේ ය, ඔහු සවු මහණහු ද පෙරළුණු සංඥා ඇත්තෝ යැ'යි ද, 'යම් විටෙක ශුභ විමොක්ෂය ලැබ වෙසේ නම් එ කලැ සියල්ල අශුභ යැ යි ම හඳුනා යැ යි ද' යි නැති දසින්, හිස් මුසායෙන්, අභූතයෙන් දෙස් නඟත්. භාගීවය, ශුභවිමොක්ෂය ලැබ වසන කලැ 'සියල්ල අශුභ යැ යි හඳුනා යැ' යි මෙසේ මම නො කියමි. වැලි 'යම් සමයෙක ශුභවිමොක්ෂය ලැබ වෙසේ නම්, එ කලැ ශුභ යැ යි ම හඳුනා යැ'යි මෙසේ නම් මම් කියමි.

"වහන්ස යම් කෙනෙක් වූකලී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද භික්ෂූන් ද, විපරීත වශයෙන් පිහිටුවත් නම් (ඇති තතු වෙනස් කොටැ දක්වා දෙස් නඟත් නම්), ඔහු ම විපරීතයෝ ය (පෙරළුණු සංඥ ඇත්තෝ ය). වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මෙසේ පැහැදුණෙමි වෙමි. යම් සේ මම ශුභ විමොක්ෂය ලැබ විසිය හැකි වන්නෙමි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට එසේ දහම් දෙසන්නට පොහොසත් සේකැ'යි මෙසේ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙමි වෙමි"යි භාගීව කී ය.

"භාගීවය, අන්‍ය දෘෂ්ටික වූ අන්‍යාලබ්ධික වූ අන්‍යාරුචික වූ අන්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙක යෙදුණු, අන්‍යතීර්ථායතනයෙක ඇදුරු වූ තා විසින් මෙසේ ශුභ විමොක්ෂය ලැබ වසන්නට දුෂ්කර ය. එබැවින් භාගීවය, මා කෙරෙහි තා ගේ මේ යම් පැහැදීමෙක් ඇද්ද, එය ම තෝ මොනොවට රකුව"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

"වහන්ස, ඉදින් අන්‍යදෘෂ්ටික අන්‍යාලබ්ධික අන්‍යාරුචික අන්‍යප්‍රතිපත්තියෙක යෙදුණු අන් තීර්ථායතනයෙක ඇදුරු වූ මා විසින් ඒ ශුභ විමොක්ෂය ලැබ වසන්නට දුෂ්කර වේ නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මගේ මේ යම් පැහැදීමෙක් ඇද්ද, එය ම මම මොනොවට රකින්නෙමි"යි භාගීව තෙම පැවසී ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ දහම් දෙසූ සේක. භාගීවගෝත්‍ර පරිව්‍රාජක තෙම ආරාධිත සිතැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය පිළිගත්තේ ය.

පළමු වන පාථික සූත්‍රය නිමියේ යැ. (24)

Free Distribution www.aathaapi.org

2

උදුම්බරිකසුත්තං

1. එවං මේ සුතං:

එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො උදුම්බරිකාය පරිබ්බාජකාරාමෙ පටිවසති මහතියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං තිංසමත්තෙහි පරිබ්බාජකසතෙහි. අථ ඛො සඤ්ඣානො ගහපති දිවා දිවස[1] රාජගහා නික්ඛමි භගවන්තං දස්සනාය. අථ ඛො සඤ්ඣානස්ස ගහපතිස්ස එතදහොසි: අකාලො ඛො තාව භගවන්තං දස්සනාය, පටිසල්ලීනො භගවා, මනොභාවනියානම්පි භික්ඛූනං අසමයො දස්සනාය. පටිසල්ලීනා මනොභාවනීයා භික්ඛූ. යන්නූනාහං යෙන උදුම්බරිකාය පරිබ්බාජකාරාමො යෙන නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යන්ති.

2. අථ ඛො සඤ්ඣානො ගහපති යෙන උදුම්බරිකාය පරිබ්බාජකාරාමො යෙන නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො මහතියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං නිසින්නො හොති උච්චාසද්දමහාසද්දය අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තියා -සෙය්‍යථිදං: රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්නකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථිකථං පුරිසකථං සූරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකක්ඛායිකං සමුද්දක්ඛායිකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා. අද්දසා ඛො නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො සඤ්ඣානං ගහපතිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වා සකං පරිසං සණ්ඨපෙසි: අප්පසද්දා හොන්තු භොන්තු, මා භොන්තු සද්දමකත්ථ. අයං සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකො ආගච්ඡති සඤ්ඣානො ගහපති. යාවතා ඛො පන සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා ගිහී ඔදාතවසනා රාජගහෙ පටිවසන්ති, අයං තෙසං අඤ්ඤතරො සඤ්ඣානො ගහපති. අප්පසද්දකාමා ඛො පනෙතෙ ආයස්මන්තා අප්පසද්දවිනීතා අප්පසද්දස්ස වණ්ණවාදිනො. අප්පෙවනාම අප්පසද්දං පරිසං විදිත්වා උපසඞ්කමිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාති. එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හී අහෙසුං.

---

1. දිවා දිවස්සෙව, (සී॰ ස්‍යා॰ PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

2

උදුම්බරික සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී:

එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවරට නොදුරු නොළඟ කන්හි වූ ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි න්‍යග්‍රෝධ නම් පිරිවැජි තෙමේ තුන් දහසක් පමණ වූ මහත් පිරිවැජි පිරිසක් හා උදුම්බරිකා දේවියගේ පිරිවැජි අරමෙහි වෙසෙයි. එ කල්හි සන්ධාන නම් ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස ඉරමුදුන් වේලෙහි රජගහ නුවරින් නික්මිණ. එ කලෑ ඔහුට 'තව ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට නො කල් ම ය. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ චිත්ත විවේකයෙන් වැඩ ඉන්නා සේක. සිත වඩන භික්ෂූන් ද දක්නට කාලය නො වේ. සිතවඩන භික්ෂූහු චිත්ත විවේකයෙන් උන්නාහු වෙති. උදුම්බරිකා දේවියගේ පිරිවැජි අරමට, න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියා කරා ගියෙම් වීම් නම් යෙහෙකැ යි මේ සිත විය.

2. එ කල්හි සන්ධාන ගෘහපති තෙම උදුම්බරිකා දේවිය ගේ පිරිවැජි අරම කරා, න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියා වෙතට ගියේ ය. එ සමයෙහි න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි තෙම උන්නාදී වැ සෝෂයෙන් යුක්ත වැ උස් හඬ මහ හඬ ඇති වැ, මහත් පිරිවැජි පිරිස හා රාජකථා චොරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙනාකථා භයකථා යුද්ධකථා අන්නකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා මාලාකථා ගන්ධකථා ඥතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා ස්ත්‍රීකථා පුරුෂකථා සූරකථා විසිබෑකථා කුම්භට්ඨානකථා පූර්වප්‍රේතකථා නානාත්වකථා ලෝකාඛ්‍යායිකා සමුද්‍රාඛ්‍යායිකා ඉතිභවාභවකථා යන මේ කථා හෝ මෙ බදු වූ තිරශ්චීන කථා කියමින් හුන්නේ වෙයි. න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි තෙම එන්නාවූ සන්ධාන ගෘහපතියා දුටුයේ ය. දැක 'භවත්නු නිහඬ වෙත් වා. භවත්නි, ශබ්ද නො කරවු. මහණ ගොයුමන් ගේ සවු වූ මේ සන්ධාන ගෘහපති එයි. මහණ ගොයුමන් ගේ සවු වූ සුදු වත් හඳිනා, යම් පමණ ගිහි කෙනෙක් රජගහ නුවර වෙසෙත් ද, මේ සන්ධාන ගෘහපති ඔවුන්ගෙන් එක්තරා කෙනෙක. මේ ආයුෂ්මත්නු නිහඬ බව කැමැත්තෝ ය, නිහඬ බවිහි භික්මුණෝ ය, නිහඬ බවෙ ඉණ කියන්නෝ ය. නිහඬ පිරිස දැන මෙහි එළැඹියැ යුතු යැ යි සිතුවොත් යෙහෙකැ''යි කියා සිය පිරිස නිහඬ කෙළේ ය. මෙසේ කී කල්හි ඒ පිරිවැජියෝ නිහඬ වූහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

9. අථ ඛො සන්ධානො ගහපති යෙන නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා නිග්‍රොධෙන පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං සම්මොදි සම්මොදනීයං කථං සාරානීයං විතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සන්ධානො ගහපති නිග්‍රොධං පරිබ්බාජකං එතදවොච: අඤ්ඤථා ඛො ඉමෙ භොන්තො අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා සංගම්ම සමාගම්ම උන්නාදිනො උච්චාසද්දමහාසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං ඉති වා අනුයුත්තා විහරන්ති - සෙය්‍යථිදං රාජකථං -පෙ- ඉතිභවාභව කථං අඤ්ඤථා ඛො[1] පන සො භගවා අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති අප්පසද්දානි අප්පනිග්ඝොසානි විජනවාතානි මනුස්සරාහසෙය්‍යකානි පටිසල්ලානසාරුප්පානී'ති.

එවං වුත්තෙ නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො සන්ධානං ගහපතිං එතදවොච: යග්ඝෙ ගහපති ජානෙය්‍යාසි, කෙන සමණො ගොතමො සද්ධිං සල්ලපති? කෙන සාකච්ඡං සමාපජ්ජති? කෙන පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං ආපජ්ජති. සුඤ්ඤාගාරහතා සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤා, අපරිසාවචරො සමණො ගොතමො, නාලං සල්ලාපාය. සො අන්තමන්තානෙව[1] සෙවති. සෙය්‍යථාපි නාම ගො කාණා පරියන්තචාරිනී අන්තමන්තානෙව සෙවති. එවමෙව සුඤ්ඤාගාරහතා සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤා, අපරිසාවචරො සමණො ගොතමො, නාලං සල්ලාපාය. සො අන්තමන්තානෙව සෙවති. ඉඞ්ඝ ගහපති, සමණො ගොතමො ඉමං පරිසං ආගච්ඡෙය්‍ය, එකපඤ්ඤෙහනෙව නං සංසාදෙය්‍යාම,[2] තුච්ඡකුම්භිව නං මඤ්ඤෙ ඔරොධෙය්‍යාමා'ති.

4. අස්සොසි ඛො භගවා දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසකාය සන්ධානස්ස ගහපතිස්ස නිග්‍රොධෙන පරිබ්බාජකෙන සද්ධිං ඉමං කථාසල්ලාපං. අථ ඛො භගවා ගිජ්ඣකූටා පබ්බතා ඔරොහිත්ව යෙන සුමාගධාය තීරෙ මොරනිවාපො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා සුමාගධාය තීරෙ මොරනිවාපෙ අඛ්ඝොකාසෙ වඩ්කමි. අද්දසා ඛො නිග්‍රොධො පරිබ්බාජකො භගවන්තං සුමාගධාය තීරෙ මොරනිවාපෙ අඛ්ඝොකාසෙ වඩ්කමන්තං. දිස්වාන සකං පරිසං සණ්ඨපෙසි: අප්පසද්දා භොන්තො භොනතු, මා භොන්තො සද්දමකත්ථ. අයං සමණො ගොතමො සුමාගධාය තීරෙ මොරනිවාපෙ අඛ්ඝොකාසෙ වඩ්කමති. අප්පසද්දකාමො ඛො පන සො ආයස්මා, අප්පසද්දස්ස වණ්ණවාදී, අප්පෙවනාම අප්ප-සද්දං පරිසං විදිත්වා උපසඞ්කමිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය. සචෙ සමණො ගොතමො ඉමං පරිසං ආගච්ඡෙය්‍ය, ඉමං තං පඤ්හං පුච්ඡෙය්‍යාම 'කො නාම සො භන්තෙ භගවතො ධම්මො යෙන භගවා සාවකෙ විනෙති යෙන භගවතා සාවකා විනීතා අස්සාසප්පත්තා පටිජානන්ති අජ්ඣාසයං ආදිබ්‍රහ්මචරියන්ති? එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හී අහෙසුං.

---

1. අඤ්ඤථා ච පන (PTS)
   අත්‍යපනතානෙව (ස්‍යා)
2. සංඝරෙය්‍යාම (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

3. එ කල්හි සන්ධාන ගෘහපති න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියා හා සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිතෑ රැඳවිය යුතු කථාව අවසන් කොට එකත් පසෙක හුන්නේ ය. එකත් පසෙක හුන්නාවූ ම සන්ධාන ගෘහපති තෙම න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියාට මෙය කී ය: "මේ භවත් අන්තොටු පිරිවැජියෝ එක්තැන් ව එක්රැස් ව සොම ඇත්තාහු, උස් හඬ මහ හඬ ඇත්තාහු, රාජකථා.....ඉතිහවා භව කථා යන මේ හෝ මෙබඳු වූ අනෙකවිධ තිරශ්චීන කථාහි යෙදුණාහු අන් සැටියෙකින් වෙසෙත්. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඎල්ප හඬ ඇති, මද හඬ ඇති, ජනවාත රහිත වූ, හුදෙකලා වැ කරන කටයුතුවලට සුදුසු වූ, ඒකීභ වයට යොග්‍ය වූ අරණ්‍ය වනප්‍රස්ථයන්, ගොදුරු ගමට දුර සෙනසුන් සේවනාහු අන් සැටියෙකින් ම වෙසෙත්" (යනුයි).

මෙසේ කී කල්හි න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි තෙම, සන්ධාන ගෘහපතියාට මෙය කී ය: "එසේ නම් ගැහැවිය දැන ගන්න. මහණ ගොයුම් කවරකු හා කතා බස් කෙරේ ද? කවරකු හා සාකච්ඡාවට බස්නේ ද? කවරකු හා උතුරු පිළිතුරු කතායෙන් ප්‍රඥාව්‍යක්තතාවට පැමිණේ ද? මහණගොයුම්හු ගේ ප්‍රඥව ශූන්‍යාගාරයන්හි ම නවුයේ ය. මහණ ගොයුම් අවිසාරද බැවින් පිරිස් මැදට බස්නට නො හැක්කේ ය. ආලාපසංලාපයට සමත් නො වෙයි. ඇතේ කිසිවක් හැපෙතැ යි මහ හැර හැර යන එකැස් කණ දෙනක සේ ප්‍රශ්න අසතැ යි බියෙන් ගමින් බොහෝ දුරවූ සෙනසුන් සෙවිනේ ය. එබැවින් දැනගනුව, ගැහැවිය, මහණ ගොයුම් මේ පිරිසට ආවොත් එක් ප්‍රශ්නයෙන් ම ඔහු යටපත් කරන්නමු, හිස් කළයක් (ඒ මේ අත පෙරළා බැද තබන්නාක්) සෙයින් වාද කථායෙන් බැද තබන්නෙමු" (යනු යි).

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මනුෂ්‍ය විෂය සීමා ඉක්මී පිරිසිදු දිවකන් තුවණින් සන්ධාන ගෘහපතිහු න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියා හා කැරෙන මේ කථා-සංලාපය අසා වදළසේක. ඉක්බිති ගිජ්ඣකූට පර්වතෙන් බැස, සුමාගධා පොකුණු තෙරැ වූ මයුරනිවාප නම් තැනට වැඩි සේක. වැඩ එහි සුමාගධා පොකුණු තෙරැ මයුර නිවාපයෙහි එළිමහනෙහි සක්මන් කළ-සේක. න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි තෙම සුමාගධාතීරයෙහි මයුර නිවාප-යෙහි එළිමහනැ සක්මන් කරන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටි ය. දක සිය පිරිස බණවා, 'භවත්හු නිහඬ වෙත් වා. භවත්නි, ශබ්ද නො කරවු. මේ ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ සුමාගධාව තෙරැ මයුර නිවාපයෙහි පිළිමහනැ සක්මන් කෙරෙයි. ඒ ආයුෂ්මත් තෙමේ නිහැඩියාව කැමැත්තේ, නිහඬ බවැ ගුණ කියන සුලු ය. මෙ පිරිස නිහඬ වැ ඉඳි-නාහු දැන එළැඹියැ යුතු කොට සිතුයේ වී නම් ඉතා යෙහෙක. ඉදින් ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ මෙ පිරිස කරා ආයේ වී නම්, 'වහන්ස' භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ යම් දහමෙකින් ශ්‍රාවකයන් හික්මවන සේක් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් දහමෙකින් හික්මවන ලද සවිවෝ සතුටට පැමිණි-යාහු උත්තම නිඃශ්‍රයයක්, ආදිම බ්‍රහ්මචර්‍යයක් (ලොවුතුරා මගක්) තමන් සතුටට කාරණ යැ යි) පිළිනා කෙරෙත් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ධර්මය කවරේ වේ ද?' යි මේ පැණය විචාරන්නමු' යි කී ය. මෙසේ කී කලැ ඒ පිරිවැජියෝ නිහඬ වූහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

තපොජිගුච්ඡාවාද

5. අථ ඛෝ භගවා යෙන නිග්‍රෝධෝ පරිබ්බාජකෝ තෙනුපසඞ්කමි. අථ ඛෝ නිග්‍රෝධෝ පරිබ්බාජකෝ භගවන්තං එතදවොච: එතු ඛෝ භන්තෙ භගවා, සුආගතං භන්තෙ භගවතෝ. චිරසසං ඛෝ භන්තෙ භගවා ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. නිසීදතු භන්තෙ භගවා, ඉදමාසනං පඤ්ඤත්තන්ති. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ. නිග්‍රෝධෝ පි ඛෝ පරිබ්බාජකෝ අඤ්ඤතරං නීචං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි එකමන්තං නිසින්නං ඛෝ නිග්‍රෝධං පරිබ්බාජකං භගවා එතදවොච: 'කාය-නුත්ථ නිග්‍රොධ එතරහි කථාය සන්නිසින්නා? කා ච පන වෝ අන්තරා කථා විප්පකතා?ති. එවං වුත්තෙ නිග්‍රෝධෝ පරිබ්බාජකෝ භගවන්තං එතද-වොච: "ඉධ මයං භන්තෙ අද්දසාම භගවන්තං සුමාගධාය තීරෙ මොරනිවාපෙ අඛ්භොකාසෙ චඞ්කමන්තං. දිස්වාන එවං අවොචුම්හ: සචෙ සමණෝ ගොතමෝ ඉමං පරිසං ආගචෙය්‍ය, ඉමං තං පඤ්හං පුචෙය්‍යාම: කෝ නාම සෝ භන්තෙ භගවතෝ ධම්මෝ යෙන භගවා සාවකෙ විනෙති, යෙන භගවතා සාවකා විනීතා අසසාසපපත්තා පටි-ජානන්ති අජ්ඣාසයං ආදිබ්‍රහ්මචරියන්ති?" අයං ඛෝ නො භන්තෙ අන්තරා කථා විප්පකතා, අථ භගවා අනුප්පත්තොා"ති.

"දුජ්ජානං ඛෝ පනෙතං නිග්‍රොධ තයා අඤ්ඤදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤඛන්ති කෙන අඤ්ඤරුචිකෙ අඤ්ඤත්‍රායොගෙන අඤ්ඤත්‍රාචරියකෙන 'යෙනාහං සාවකෙ විනෙමි, යෙන මයා සාවකා විනීතා අසසාසපපත්තා පටිජානන්ති අජ්ඣාසයං ආදිබ්‍රහ්මචරියන්ති. ඉඞ්ඝ ත්වං මං නිග්‍රොධ සකෙ ආචාරියකෙ අධිජෙගුච්ඡෙ පඤ්හං පුච්ඡ "කථං සන්නා නු ඛෝ භන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිපුණ්ණා හොති, කථං අපරිපුණ්ණා"? ති.

6. එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා උන්නාදිනෝ උච්චාසද්දා මහාසද්දා අහෙසුං, "අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො සමණස්ස ගොතමස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා, යත්‍ර හි නාම සකවාදං ඨපෙස්සති, පරවාදෙන පවාරෙස්සතී"ති. අථ ඛෝ නිග්‍රෝධෝ පරිබ්බාජකෝ තෙ පරිබ්බාජකෙ අපසාදෙත්වා, භගවන්තං එතදවොච: "මයං ඛෝ භන්තෙ තපෝ-ජිගුච්ඡාවාද තපොජිගුච්ඡාසාරා[1] තපොජිගුච්ඡං අලීනා[2] විහරාම. කථං සන්නා නු ඛෝ භන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිපුණ්ණා හොති, කථං අපරි-පුණ්ණා? ති"

1. තපොජිගුච්ඡා සාරෝද (කම්)
2. තපොජිගුච්ඡා අලිනා (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

5. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ න්‍යග්‍රොධ පිරිවැජි කරා වැඩි සේක. එ විට න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජිතෙම "වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි වැඩි සේ මැනැව. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි වඩනා පිණිස යම් ගමන වාරයෙක් වේ ද, බොහෝ කලෙකින් ඒ ගමනවාරය කළ සේක. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳිනා සේක් වා. මේ අස්නෙක් පැනැවිණැ" යි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙ බස් කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රඥප්තාසන-යෙහි වැඩ හුන් සේක. න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි ද එක්තරා මිටි අස්නක් ගෙන පසෙක උන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසෙක උන්නාවූ ම න්‍යග්‍රොධ පිරිවැජියා බණවා, "න්‍යග්‍රොධයෙනි, දැන් තෙපි කවර කථා-වෙකින් හුන්නහු ද? තොප අතර කවර කථාවෙක් අඩාළ වී ද?"යි අසා වදාළ සේක. මෙසේ වදාළ කලැ න්‍යග්‍රොධ පිරිවැජි තෙම "වහන්ස, මෙහි සුමාගධා පොකුණු තෙරැ මයූර නිවාපයෙහි එළිමහනැ සක්මන් කරන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුමු. දැක, 'ඉදින් ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ මේ පිරිස කරා වඩනාහු නම්, 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් දහමෙකින් ශ්‍රාවක-යන් හික්මවන සේක් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් දහමෙකින් හික්මවන ලද සව්වෝ සතුටට පැමිණියාහු උත්තම නිඃශ්‍රය වූ පැරණිතම බඹසරක් පිළින කෙරෙත් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ධර්මය කවරේ වේ ද?'යි මේ පැණය ඔබ විචාරන්නමු'යි කීම්හ. වහන්ස, අප අතරැ මේ කථාව අඩාළ විය. එ කලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි සේකැ"යි පැවැසීය.

"න්‍යග්‍රොධයෙනි, 'යමෙකින් මම සව්වන් හික්මවන්නෙම් ද, මා විසින් යමෙකින් හික්මවන ලද සව්වෝ සතුටට පැමිණියාහු, උත්තමා-ධාරය වූ පැරණිතම බඹසරක් පිළින කෙරෙත් ද, එය අන්‍යදෘෂ්ටික වූ අන්‍යලබ්ධික වූ අන්‍යරුචික වූ අන්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙක යෙදුණු, අන්‍ය තීර්ථායතනයෙක ඇදුරු වූ තොප විසින් දත නො හැක්ක. එබැවින් න්‍යග්‍රොධයිනි, 'වහන්ස, කෙසේ වූ තපොජුගුප්සාව පරිපූර්ණ වේ ද? කෙසේ වූ තපොජුගුප්සාව අපරිපූර්ණ වේ ද?'යි තෙපි ස්වකීය ආචාර්‍ය වාදය වූ අධිජෙගුච්ඡයෙහි (රූක්ෂ පිළිවෙතින් අතිශයින් පව් බැහැරැ ලීමෙහි) මා විචාරවූ"යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

6. මෙසේ වදාළ කලැ ඒ පිරිවැජියෝ 'ස්වකීය වාදය පසෙක තබා පරවාදයෙන් පවරන සේ වූ මහණ ගොයුමන්ගේ මහ ඉදුමත් බව අසිරිය, මහ තෙද බලැති බව පුදුම යැ! යි සොෂ පවත්වනුවෝ උස් හඬැත්තාහු මහත් හඬැත්තාහු වූහ, ඉක්බිති න්‍යග්‍රොධ පිරිවැජි ඒ පිරිවැජ්ජන් නිහඬ කොට, 'වහන්ස, අපි තපොජුගුප්සාවාදය (රළු පිළිවෙතින් පව් අරැ ලියැ යුතුය යන දෘෂ්ටිය) ඇත්තමෝ, තපොජුගුප්සාව සාරය කොටැත්තමෝ තපොජුගුප්සාවාදයෙහි ඇලුණමෝ වසම්හ. වහන්ස, කෙබඳු වූ ම තපො-ජුගුප්සාව පරිපූර්ණ වේ ද? කෙබඳු වූ ම තපොජුගුප්සාව පරිපූර්ණ නො වේ ද?"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් මේ පැණය පුළුවුත.

Free Distribution www.aathaapi.org

"ඉධ නිග්‍රොධ තපස්සී අචෙලකො හොති, මුත්තාචාරො හත්ථාප-ලෙඛනො,[1] නඑහිහදත්තිකො, නතිඨහදත්තිකො, නාභිහටං න උද්දිස්සකටං න නිමන්තනං සාදියති. සො න කුම්භිමුඛා පටිගණ්හාති, න කලොපිමුඛා පටිගණ්හාති. න එළකමන්තරං, න දණ්ඩමන්තරං, න මුසලමන්තරං, න දවීත්තං භුඤ්ජමානානං, න ගබ්භිනියා, න පාය-මානාය, න පුරිසන්තරගතාය, න සංකිත්තීසු, න යත්ථ සා උවසිතො හොති, න යත්ථ මක්ඛිකා සණ්ඩසණ්ඩචාරිනී, න මච්ඡං, න මංසං, න සුරං, න මෙරයං, න ථුසොදකං පිවති. සො එකාගාරිකො වා හොති එකාලොපිකො, ද්වාගාරිකො වා හොති ද්වා ලොපිකො, සත්තාගාරිකො වා හොති සත්තාලොපිකො. එකිස්සාපි දත්තියා යාපෙති, දවිහි පි දත්තීහි යාපෙති -පෙ- සත්තහි පි දත්තීහි යාපෙති. එකාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙති, ද්වාහිකම්පි[2] ආහාරං ආහාරෙති තීහිකම්පි...චතුහිකම්පි...පඤ්චාහි-කම්පි...ඡාහිකම්පි... සත්තාහිකම්පි ආහාරං ආහාරෙති -පෙ- ඉති එවරූපං අද්ධමාසිකම්පි පරියායභත්තභොජනානුයොගමනුයුත්තො විහරති.

සො සාකභක්ඛො වා හොති, සාමාකභක්ඛො වා හොති, නිවාරභක්ඛො වා හොති, දද්දුලභක්ඛො වා හොති, හටභක්ඛො වා හොති, කණභක්ඛො වා හොති, ආචාමභක්ඛො වා හොති, පිඤ්ඤාකභක්ඛො වා හොති, තිණභක්ඛො වා හොති, ගොමයභක්ඛො වා හොති, වනමූලඵලාහාරො යාපෙති පවත්තඵලභොජී.

1. හත්ථාවලෙඛනො (කම්)
2. දවිහිකම්පි (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

"න්‍යග්‍රොධයෙනි, මෙහි තපස්වී තෙම නිරුවත් වෙයි, සිට ගෙන මල මූ පහකිරීම් ආදි වශයෙන් තොරවූ ශිෂ්ටාචාර ඇත්තේ වෙයි. කෑම කා අත ලෝනේ ය. මෙහි වඩින්නැ වහන්සැ යි බික් පිළිගන්නට කැඳවූ විට නො එන්නේ ය. මෙහි වැඩ සිටින්නැ'යි අයැදූ විට නො සිටී, වේලායෙන් පළමු එළවූ බොජුන් නො පිළිගනී, තමා උදෙසා පිළියෙල කළ බොජුන් නො පිළිගනී, නිමන්ත්‍රණය නො ඉවසයි. හෙ තෙම සැළිමුවින් නඟා දුන් බොජුන් නො පිළිගනී. සැළිපසින් නඟා දුන් බොජුන් නො පිළිගනී. එළිපත අතර කොට (එළිපතින් එහා පැත්තේ සිට) තුබූ බොජුන් නො පිළිගනී. දංඩක් අතර කොට තුබූ බොජුන් නො පිළිගනී. මොහොලක් අතර කොට තුබූ බොජුන් නො පිළිගනී. බොජුන් වළඳන දෙදෙනෙකු ගෙන් එකකු නැගී එළැවූ බොජුන් නො පිළිගනී. ගැබින්නක දුන් බොජුන් නො පිළිගනී. කිරි පොවන්නියක එළැවූ බොජුන් නො පිළිගනී. පුරුෂයකු හා වාසයට ගිය ස්ත්‍රියක දුන් බොජුන් නො පිළිගනී, කිහිප දෙනෙකුගේ සම්මාදමින් පිළියෙල කොට එළැවූ බොජුන් නො පිළිගනී. ළඟ හුන් සුනඛයාට නොදී තමාට දුන් අහර නො පිළිගනී. මැස්සන් කැටි කැටි ව ගැවැසෙන තැනදී දුන් අහර නො පිළිගනී. දියමස් නො වළඳයි. ගොඩමස් නො වළඳයි. සුරා නො බොයි. පුෂ්පාසවාදි ආසව නො බොයි. සොවිරකය (සියලු ශශ්‍යසම්භාරයෙන් කළ කාඩිය) නො-බොයි. හේ ඒකාගාරික (එක් ගෙයෙකින් පමණක් අහර ලැබ නවත්නේ) හෝ ඒකාලොපික (එක් බත් පිඬෙකින් පමණක් යැපෙන්නේ) හෝ වෙයි. සාප්තාගාරික (සත් ගෙයෙකින් පමණක් අහර ලැබ නවත්නේ හෝ සත් අහර පිඬෙකින් පමණක් යැපෙන්නේ) වෙයි. එක් දත්තියෙක (කුඩා තලියෙක) බතින් ද යැපෙයි. දත්ති (කුඩා තලි) දෙකෙක බතින් ද යැපෙයි, ...දත්ති සතෙක බතින් ද යැපෙයි. දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. දෙ දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. තුන් දවසක්... සතර වසක්...පස් දවසක්... ස දවසක් ... සත් දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී ... මෙසේ මෙ අයුරින් අඩ මසක් හැර දවසක් ද වාර බත් වැළඳීමේ ව්‍රතයේ යෙදුණේ වෙසෙයි.

හේ අමු පලා බුදින්නේ හෝ වෙයි, බොඩහමු බුදින්නේ හෝ වෙයි. සියදා වී (ඌරුහැල්) බුදින්නේ හෝ වෙයි. සම් ලියාලූ කසට බුදින්නේ හෝ වෙයි. ලහටු ද දිය සෙවෙල් ද බුදින්නේ හෝ වෙයි. සහල්කුඩු බුදින්-නේ හෝ වෙයි. දඹු බත් කන්නේ හෝ වෙයි. මුරුවට කන්නේ හෝ වෙයි. තණකොළ කන්නේ හෝ වෙයි. ගොම කන්නේ හෝ වෙයි. තමන් ම වැටුණු පල වළඳනුයේ, වනැ මුල් පල අහර කොටැත්තේ යැපෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

7. සෝ සාණානි පි ධාරෙති, මසාණානි පි ධාරෙති, ඡවදුසානි පි ධාරෙති, පංසුකූලානි පි ධාරෙති, තිරීටානි පි ධාරෙති, අජිනානි පි ධාරෙති අජිනක්ඛිපම්පි ධාරෙති, කුසචීරම්පි ධාරෙති, වාකචීරම්පි ධාරෙති, එලකචීරම්පි ධාරෙති, කෙසකම්බලම්පි ධාරෙති, වාළකම්බලම්පි ධාරෙති, උලූකපක්ඛම්පි ධාරෙති.

කෙසමස්සුලොචකෝ පි හොති කෙසමස්සුලොචනානුයොගමනුයුත්තෝ, උබ්භට්ඨකෝ පි[1] හොති ආසනපටික්ඛිත්තෝ, උක්කුටිකෝ පි හොති උක්කුටිකප්පධානමනුයුත්තෝ, කණ්ටකාපස්සයිකෝ පි හොති කණ්ටකාපස්සෙ සෙය්‍යං කප්පෙති, එලකසෙය්‍යම්පි කප්පෙති, ථණ්ඩිලසෙය්‍යම්පි කප්පෙති, එකපස්සයිකෝ පි හොති රජොජල්ලධරෝ, අබ්භෝකාසිකෝ පි හොති යථාසන්ථතිකෝ, වෙකටිකෝ පි හොති විකටභොජනානුයොගමනුයුත්තෝ, ආපානකෝ පි හොති ආපානකත්තමනුයුත්තෝ, සායංතතියකම්පි උදකොරොහනානුයොගමනුයුත්තෝ විහරති.

තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රොධ යදි එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිපූණ්ණා වා හොති අපරිපූණ්ණා වා? කි.

අද්ධා බෝ භන්තෙ එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිපූණ්ණා හොති නෝ අපරිපූණ්ණා''කි.

තපෝ උපක්කිලෙසා

8. ''එවං පරිපූණ්ණාය පි බෝ අහං නිග්‍රොධ තපොජිගුච්ඡාය අනෙකවිහිතෙ උපක්කිලෙසෙ වදමි''කි.

''යථාකථං පන භන්තෙ භගවා එවං පරිපූණ්ණාය තපොජිගුච්ඡාය අනෙකවිහිතෙ උපක්කිලෙසෙ වදසි? කි.''

''ඉධ නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සෝ තෙන තපසා අත්තමනෝ හොති පරිපූණ්ණසංකප්පෝ. යම්පි බෝ නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සෝ තෙන තපසා අත්තමනෝ හොති පරිපූණ්ණසංකප්පෝ, අයම්පි බෝ නිග්‍රොධ තපස්සිනෝ උපක්කිලෙසෝ' හොති,

1. උභට්ඨකොපි (ස්‍යා) උබ්භටකෝ පි (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

7. හේ හණ වැහැරි ද දරයි, අන් හූ හා හණ නූල් මුසු කොට වියූ වස්ත්‍ර දරයි, මිණියෙන් බැහැරකොට ලූ වස්ත්‍ර දරයි, ඉවතැ ලූ කඩමාලු රෙදි දරයි, රිටි සුඹුලුයෙන් වියූ වස්ත්‍ර දරයි, අදුන් මුවසම් දරයි, මැදින් පළන ලද කුර සහිත අදුන් මුව සම් දරයි, කුසතණ ගොතා කළ වැහැරි ද දරයි, නියඳ වැහැරි ද දරයි, මිනිස් කෙහෙයෙන් කළ කම්බිලි ද දරයි, අස් වලග ලොමින් කළ කම්බිලි ද දරයි, මහමුහුණු පියා පතින් කළ වැහැරිද දරයි,

කේසමස්සු ලෝචනානුයෝගයෙහි යෙදුණේ කෙහෙ රවුලු උදුරන්නේ වෙයි, පිළිකෙවු කළ අසුන් ඇත්තේ නැගී (සෘජුව) සිටුනේ වෙයි. උක්කුටිකප්පධානයෙහි (එළිල්ලෙන් හිඳගෙණ කරන වීර්‍යයෙහි) යෙදුණේ උක්කුටුක (පැන පැන යන්නේ) ද වෙයි, කණ්ටකාපස්සයික වත රක්නේ කටුමැස්සෙහි ශයනය කෙරෙයි. සුවරුයෙහි ශයනය ද කෙරෙයි, බිමැ ශයනය ද කෙරෙයි, එක් ඇලයකින් හෝනේ ද වෙයි, රජස් දැලි දරනුයේ එළිමහනේ වසනුයේ ද වෙයි. අතුරන ලද පරිදි වූ අස්නැ හිඳුනේ ද වෙයි, විකෘත භෞජනයෙහි (ගුථානුභවයෙහි) යෙදුණේ වෛකෘතික වතය රක්නේ වෙයි, සිහිල් දිය නො බොනුයේ අපානක වතය (සිහිල් දිය නොබොන වත) රක්නේවෙයි, සවස තෙවැනි කොට උදේ මද්දහන සවස යන තුන් වේලෙහි (පව් සෝදන්නට) දියට බසිනුයෙහි යෙදුණේ වෙසෙයි.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, එය කිමැයි සිතවු ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි තපොජුගුප්සාව පරිපූණී වේ ද? පරිපූණී නො වේ ද?"

"වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි තපොජුගුප්සාව පරිපූණී වෙයි, අපරිපූණී නො වෙයි" පිරිවැජී කී ය.

තප උපක්ලෙෂයෝ

8. "න්‍යග්‍රොධයෙනි, මෙසේ පරිපූණී වූ ද තපොජුගුප්සාවෙහි අනෙකවිධ උපක්ලේශයන් කියමි"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. "වහන්ස, කෙසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ පරිපූණී වූ ද තපොජුගුප්සාවෙහි අනෙකවිධ උපක්ලේශයන් වදරන සේක් ද?" යි පිරිවැජී පුළුවුන.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක.: "න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙහි තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් සතුටු වූ සිතැත්තේ, අවසන් කළ සංකල්ප ඇත්තේ (තෘප්ත වූයේ) වෙයි. න්‍යග්‍රොධයිනි, තවුස් තෙම යම් තපසක් සමාදන් කොට ගනී නම්, හේ ඒ තපසින් සතුටු වේ නම්, තෘප්ත වේ නම්, න්‍යග්‍රොධයෙනි, මෙය ද තවුස් හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සො තෙන තපසා අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්භෙති. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සො තෙන තපසා අත්තානුක්කංසෙති. පරං වම්භෙති, අයම්පි නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සො තෙන තපසා මජ්ජති මුච්ඡති පමාදමාපජ්ජති.[1] යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා මජ්ජති මුච්ඡති පමාදමාපජ්ජති, අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සො තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමානො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති, සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො. අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සො තෙන තපසා ලාභසක්කාර සිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තානුක්කංසෙති පරං වම්භෙති. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති, සො තෙන් ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තානුක්කංසෙති, පරං වම්භෙති. අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති. සො තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන මජ්ජති මුච්ඡති පමාදමාපජ්ජති. යම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බත්තෙති, සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන මජ්ජති මුච්ඡති පමාද මාපජ්ජති. අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, භොජනෙසු වොදසං ආපජ්ජති 'ඉදං මෙ ඛමති, ඉදං මෙ නක්ඛමති'ති. යො යඤ්ච[2] ඛවස්ස නක්ඛමති තං සාපෙක්ඛො පජහති, යං පනස්ස ඛමති තං ගථිතො[3] මුච්ඡිතො අජ්ඣොපන්නො අනාදීනවදස්සාවී අනිස්සරණපඤ්ඤො පරිභුඤ්ජති -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

---

1. මදමාපජ්ජති -ස්‍යා-
2. යංහි (PTS)
3. ගථිතො (සිමු)

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද න්‍යග්‍රෝධයිනි, තවුස් තෙමේ තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් තමා හුවා නඹයි, මෙරමා හෙලා දකි. න්‍යග්‍රෝධයිනි, තවුසකු තපස සමාදන් කොට ගෙන එයින් තමා හුවා නඹනු ද මෙරමා හෙලා දකිනු ද යන මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙකි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ එයින් මත් වෙයි, මුසපත් වෙයි, පමාවට පැමිණෙයි. න්‍යග්‍රොධයෙනි, තවුසක්හු තපස සමාදන් කොට ගෙන එයින් මත් වනු, මුසපත් වනු පමාවට පැමිණෙනු ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙකි.

න්‍යග්‍රොධයෙනි, තව ද තවුස් තෙමේ තපස සමාදන් කොට ගනී, ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවයි. හේ ඒ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් සතුටු වෙයි, පරිපූණ් සංකල්ප ඇත්තේ වෙයි. න්‍යග්‍රොධ–යෙනි, තවුසක්හු තපස සමාදන් කොට ගෙන එයින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවනු ද ඔහු එයින් සතුටු වනු ද පරිපූණ් මනොරථ ඇති වනු ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ එයින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවයි හේ ඒ ලාභ සත්කාර කීර්ති-යෙන් තමා හුවා නඹයි මෙරමා හෙලා දකී න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුසක්හු තපස සමාදන් කොට ගෙන එයින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවනු ද එයින් තමා හුවා නඹනු ද මෙරමා හෙලා දකිනු ද යන මෙය තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ තපස සමාදන් කොට ගනී හේ ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවයි. හේ එයින් මත් වෙයි. මුස පත් වෙයි. පමාවට පැමිණෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුසක්හු තපස සමාදන් කොට ගෙන එයින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවනු ද එයින් මත් වනු ද මුස පත් වනු ද පමාවනු ද යන මෙ හැම තවුස්හට උපක්ලේශ වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රොධයෙනි, තවුස් තෙමේ තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ (තමා ලත්) බොජ්ඣන්හි මෙය 'මට රිසියෙයි, මෙය නො රිසියෙයි' කියා දෙකොටසකට බෙදන ඛවට පැමිණෙයි. හේ තමාට නො රිසියෙන බොජ්ඣන් තෘෂ්ණා සහිත ව බැහැර කෙරෙයි. තමාට රිසියෙන බොජ්ඣන් ගිජු වූයේ මුස පත් වූයේ, එහි ලැගුණේ, ආදීනවමාත්‍රා දු නො දක්නේ ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණ මාත්‍රා පරිභෝග මාත්‍රා ද නො දන්නේ වළඳයි. . . . මෙය ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස්හට උපක්ලේශ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති ලාභසක්කාරසිලොක-නිකන්තිහෙතු 'සක්කරිස්සන්ති මං රාජානො රාජමහාමත්තො ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා ගහපතිකා තිත්ථියා'ති. -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සීනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී අඤ්ඤතරං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා අපසාදෙතා[1] හොති: කිම්පනායං සම්බහුලාජීවො[2] සබ්බං සම්හ-ක්ඛෙති ස්‍යෙථිදං මූලබීජං ඛන්ධබීජං එළුබීජං අග්ගබීජං බීජබීජමෙව පඤ්චමං අසනිවිචක්කං දන්තාකූටං සමණප්පවාදෙනාති -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

9. පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී පස්සති අඤ්ඤතරං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා කුලෙසු සක්කරීයමානං ගරුකරීයමානං මානීයමානං පූජීයමානං දිස්වා තස්ස එවං 'හොති ඉමඤ්හි නාම සම්බහුලාජීවං කුලෙසු සක්කරොන්ති ගරු කරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති, මං පන තපස්සිං ලූඛාජීවිං කුලෙසු න සක්කරොන්ති න ගරු කරොන්ති න මානෙන්ති න පූජෙන්ති'ති. ඉති සො ඉස්සාමච්ඡරියං කුලෙසු උප්පා-දෙතා හොති -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී ආපාතකනිසාදී[3] හොති. යම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සී ආපාතකනිසාදී හොති අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සි-නො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී අත්තානං ආදස්සයමානො කුලෙසු චරති ඉදම්පි මෙ තපස්මිං ඉදම්පි මෙ තපස්මින්ති. -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සීනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී කිඤ්චිදෙව පටිච්ඡන්නං සෙවති සො 'ඛමති තෙ ඉදන්ති?' පුට්ඨො සමනො අක්ඛමමානං ආහ 'ඛමති'ති ඛමමානං ආහ 'නක්ඛමති'ති. ඉති සො සම්පජානමුසා භාසිතා හොති -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තථාගතස්ස සන්තඤ්ඤෙව පරියායං අනුඤ්ඤෙය්‍යං නානුජානාති -පෙ- අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

---

1. අපසාරෙතා (කම)
2. බහුලාජීවො (PTS)
3. ආපාථකනිසාදී (සීමු)

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ 'රජුන් ද රාජ මහාමාත්‍යයන් ද ක්ෂත්‍රියයන් ද බ්‍රාහ්මණයන් ද ගෘහපතියන් ද, තීර්ථකයන් ද මට සත්කාර කරතැ'යි ලාභ සත්කාර කීර්ති අපේක්ෂායෙන් තපස සමාදන් කොට ගනී ද . . . මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශ වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'කිමෙක් ද? මේ තෙම පසය බහුල කොට ඇති වැ දිවි පවත්වන්නේ, මූලවිජ, ස්කන්ධවිජ' පරුවිජ, අග්‍රවිජ, පස්වනු විජවිජ යන හැම දෙයක් ම කා දමයි. මොහු ගේ දත් (එයට හසු වන සියල්ල සුණු විසුණු කරන මහ හෙන සකක් වැන්න, එහෙත් ශ්‍රමණ නාමයෙන් මොහු හඳුනති'යි කියා තවුස් තෙමේ කිසි යම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ හෙලා දක්නේ වේ ද, මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශ වෙයි.

9. තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම කුලයන්හි සත්කාර කරනු ලබන, ගෞරව කරනු ලබන, බුහුමන් කරනු ලබන, පුදනු ලබන කිසි යම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දකී ද, දැකීමෙන් 'පසය බහුල කොටැති වැ දිවි පවත්වන මොහුට කුලයන්හි සත්කාර කරත්, ගෞරව කරත්, බුහුමන් කරත්, පුදත්. රුක්ෂ වැ ජීවත් වන මට වනාහි කුලයන්හි සත්කාර නො කරත්, ගෞරව නො කරත්, බුහුමන් නො කරත්, පූජා නො කරත්' යැ යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි ද, හෙ තෙමේ මෙසේ කුලයන් කෙරෙහි ඊර්ෂ්‍යාවක් මාත්සර්යයක් උපදවන්නේ වෙයි ද . . . න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශ වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ තපස් කරනුයේ මිනිසුනට පෙනෙන තන්හි හිඳුනේ වෙයි ද, න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මේ මිනිසුනට පෙනෙන තන්හි හිඳ තපස් කරන බව තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම මේ ද මගේ තපසැ යි මේ ද මගේ තපසැ යි තමා ගේ ගුණ දක්වනුයේ කුලයන්හි හැසිරෙයි ද . . . න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම තමා ගේ කිසි දෙසක් සහොඨා ගෙන හැසිරෙයි ද, මෙය ඔබට කැප ද ?' යි විචාරන ලදුයේ ම නො-කැප දය කැප යැ යි කියයි ද, කැප දය කැප නො වේ යැ යි කියයි ද, මෙසේ හෙ තෙමේ දැන මුසවා කියන්නේ වේ ද . . . න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, දහම් දෙසන තථාගතයන් ගේ හෝ තථා-ගත ශ්‍රාවකයකු ගේ හෝ අනුදැකියැ යුතු (මැනැවැ යි අනුමෙව්යැ යුතු) ඇත්තා වූ ම දෙශනාව නො අනුදනී ද . . . න්‍යග්‍රෝධය, මෙය ද තවුස්-හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී කොධනො හොති උපනාහී. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී කොධනො හොති උපනාහී, අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී මක්ඛි හොති. පළාසී[1] -පෙ- උස්සුකී හොති මච්ඡරී -පෙ- සඨො හොති මායාවී -පෙ- ථද්ධො හොති අතිමානී -පෙ- පාපිච්ඡො හොති පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති අන්තග්ගාහිකාය දිට්ඨියා සමන්නාගතො -පෙ- සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී, අයම්පි ඛො නිග්‍රොධ තපස්සිනො උපක්කිලෙසො හොති.

තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රොධ යදි මෙ තපොජිගුච්ඡා උපක්කිලෙසා වා අනුපක්කිලෙසා වා?ති.

"අද්ධා ඛො ඉමෙ භන්තෙ තපොජිගුච්ඡා උපක්කිලෙසා නො අනුපක්කිලෙසා. ඨානං ඛො පනෙතං භන්තෙ විජ්ජති, යං ඉධෙකච්චො තපස්සී සබ්බෙහෙව ඉමෙහි උපක්කිලෙසෙහි සමන්නාගතො අස්ස, කො පන වාදෙ අඤ්ඤතරඤ්ඤතරෙනා?"ති.

පරිසුද්ධපපටිකපපත්ති-කථා

10. ඉධ නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංකප්පො. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණ-සංකප්පො, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා න අත්තානුක්කංසෙති, න පරං වම්භෙති. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා න අත්තානුක්කංසෙති, න පරං වම්භෙති, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

11. පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති සො තෙන තපසා න මජ්ජති න මුච්ඡති න පමාදමාපජ්ජති. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී තපං සමාදියති, සො තෙන තපසා න මජ්ජති න මුච්ඡති න පමාදමාපජ්ජති, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

---

1. පලාසී (ස්‍යා, PTS) 2. උපක්කිලෙසා හොති (කම)

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුසෙක් ක්‍රෝධ කරන සුලු වෙයි. වෛර බඳින සුලු වෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුසෙක් ක්‍රෝධ කරන සුලු ය, වෛර බඳින සුලු ය යන මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුසෙක් ඉණමකු වෙයි. උතුමන් තමා හා සම කොට සිතන්නේ වෙයි, ඊර්ෂ්‍යා කරන්නේ වෙයි, මසුරු වෙයි, කෛරාටික වෙයි, කළ වරද සඟවන මායා ඇත්තේ වෙයි, තෙත් ගති නැත්තේ කරුණාව නැත්තේ තද ගති ඇත්තේ වෙයි, අධිකමාන ඇත්තේ වෙයි. ලාමක ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තේ ලාමක ඊර්ෂ්‍යාවනට වශග වූයේ වෙයි, උච්ඡේදදෘෂ්ටියෙන් සමන්විත මිසදිටුවෙක් වෙයි තමා ගත් දෘෂ්ටිය පරාමර්ශනය කරනුයේ, දැඩි කොට ගත්තේ, බැහැර කැරැවිය නො හැකි සේ ගත් දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, ඉණමකු වෙයි... තමා ගත් දෘෂ්ටිය පරාමර්ශනා කරනුයේ දැඩි කොට ගත්තේ, බැහැර කැරැවිය නො හැකි දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද තවුස්හට උපක්ලේශයෙක් වෙයි.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, එය කිමැ යි සිතවු ද? මේ තපෝජුගුප්සාවෝ උපක්ලේශ ඇත්තෝ ද? නැත හොත් උපක්ලේශ නැත්තෝ ද?''

"වහන්ස, මේ තපෝජුගුප්සාවෝ උපක්ලේශ ඇත්තෝ වෙත්, උපක්ලේශ නැත්තෝ නො වෙත්. වහන්ස, මෙහි එක්තරා තවුසෙක් මේ සියලු උපක්ලේශයන්ගෙන් සමන්විත වන්නේ ය යන මේ කාරණය ඒකාන්තයෙන් ඇත්තේ ය. එක්තරා උපක්ලේශයෙකින් සමන්විත වන්නේ ය යනු කියනු ම කවරේ ද?'' යි තවුසා කී ය.

පරිශුද්ධ ප්‍රපාචිකාප්‍රාප්ති කථා

10. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙහි තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ තපසින් ආරාධිත සිතැත්තේ නො වෙයි, පරිපූර්ණ සංකල්ප ඇත්තේ නො වෙයි. මෙසේ හෙ තෙම එ තන්හි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් තමා හුවා නො නඟයි, මෙරමා හෙලා නො දකී. මෙසේ හේ එ තන්හි පිරිසිදු වෙයි.

11. තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් මත් නො වෙයි, මුස පත් නො වෙයි, පමාවට නො පැමිණෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, යම් හෙයකින් තවුසා තපස සමාදන් කොට ගනී ද හේ ඒ තපසින් මත් නො වෙයිද මුස පත් නො වෙයිද පමාවකට නො පැමිණෙයිද මෙසේ හෙ තෙම එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති, සෝ තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලෝකං අභිනිබ්බත්තෙති. සෝ තෙන ලාභසක්කාරසිලෝකෙන න අත්තමනෝ හොති න පරිපුණ්ණසංකප්පෝ. යම්පි නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති සෝ තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලෝකං අභිනිබ්බත්තෙති, සෝ තෙන ලාභසක්කාරසිලෝකෙන න අත්තමනෝ හොති න පරිපුණ්ණසංකප්පෝ, එවං සෝ තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධෝ හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති. සෝ තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලෝකං අභිනිබ්බත්තෙති. සෝ තෙන ලාභසක්කාරසිලෝකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති. යම්පි නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති සෝ තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලෝකං අභිනිබ්බත්තෙති සෝ තෙන ලාභසක්කාරසිලෝකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති. එවං සෝ තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධෝ හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති සෝ තෙන තපසා ලාභසක්කාර සිලෝකං අභිනිබ්බත්තෙති. සෝ තෙන ලාභසක්කාරසිලෝකෙන න මජ්ජති න මුච්ඡති න පමාදමාපජ්ජති, යම්පි නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති සෝ තෙන තපසා ලාභසක්කාරසිලෝකං අභිනිබ්බත්තෙති, සෝ තෙන ලාභසක්කාර සිලෝකෙන න මජ්ජති න මුච්ඡති න පමාදමාපජ්ජති. එවං සෝ තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධෝ හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රෝධ තපස්සී තපං සමාදියති භොජනෙසු න වොදසං ආපජ්ජති 'ඉදං මෙ බලං, ඉදං මෙ නක්ඛමති'ති. සෝ යඤ්ඤ බඩිසං නක්ඛමති තං අනපෙක්ඛෝ පජහති, යං පනස්ස බලං තං අගථිතෝ අමුච්ඡිතෝ අනජ්ඣොපන්නෝ ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤෝ පරිභුඤ්ජති, එවං සෝ තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධෝ හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රෝධ තපස්සී න තපං සමාදියති, ලාභසක්කාරසිලෝකනිකන්තිහෙතු 'සක්කරිස්සන්ති මං රාජානෝ රාජමහාමත්තා ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා ගහපතිකා තිත්ථියා'ති. එවං සෝ තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධෝ හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවයි, හේ ඒ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් ආරාධිත සිතැත්තේ නො වෙයි. පිරිසුන් සංකල්ප ඇත්තේ නො වෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, යම් හෙයකින් ම තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී ද, හේ ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවා ද, හේ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් ආරාධිත සිතැත්තේ නො වෙයි ද, පිරිසුන් මනෝරථය ඇත්තේ නො වෙයි ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවයි. හේ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් තමා හුවා නො තබයි. මෙරමා හෙලා නො දකී. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, යම් හෙයකින් තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී ද, ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවා ද, හේ ඒ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් තෙම හුවා නො තබා ද, මෙරමා හෙලා නො දකී ද, මෙසේ හෙ තෙම එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී. හේ ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවයි, හේ ඒ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් මත් නො වෙයි, මුසපත් නො වෙයි, පමාවකට නො පැමිණෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, යම් හෙයකින් තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී ද, හේ ඒ තපසින් ලාභ සත්කාර කීර්ති උපදවා ද, හේ ඒ ලාභ සත්කාර කීර්තියෙන් මත් නො වේ ද, පමාවකට නො පැමිණේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තව ද තවුස් තෙම තපස සමාදන් කොට ගනී ද, 'මෙය මට රිසියෙයි, මෙය මට නො රිසියෙයි' කියා බොදුන්හි දෙකොටසකට බෙදීමට නො පැමිණෙයි ද, තමාට නොරිසි දය ආශා නැති ව බැහැර කෙරේ ද, තමාට රිසි දය ගිජු නො වූයේ මුස පත් නො වූයේ, සිතින් එහි නො ගිලුණේ, ආදීනව දක්නා සුලු වූයේ, ප්‍රතිග්‍රහණ ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණ ප්‍රමාණ දන්නේ වළඳා ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම 'රාජ රාජමහාමාත්‍ය ක්ෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ ගෘහපති තිර්ථක යන මොවුන් මට සත්කාර කරති'යි ලාභ සත්කාර කීර්තියෙහි ඇලුම හෙයින් තපස සමාදන් කොට නො ගනී ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී අඤ්ඤතරං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා නාපසාරෙතා හොති: කිම්පනායං සම්බහුලාජීවො සබ්බං සම්භක්ඛෙති සෙය්‍යථීදං, මූලබීජං ඛන්ධබීජං එළුබීජං අග්ගබීජං බීජබීජමෙව පඤ්චමං, අසනිච්චක්කං දන්තකූටං සමණප්පවාදෙනාති, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති,

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී පස්සති අඤ්ඤතරං සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා කුලෙසු සක්කරීයමානං ගරුකරීයමානං මානීයමානං පූජීයමානං. දිස්වා තස්ස න එවං හොති: ඉමඤ්හි නාම සම්බහුලාජීවිං කුලෙසු සක්ක-රොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පූජෙන්ති, මං පන තපස්සිං එබා-ජීවිං කුලෙසු න සක්කරොන්ති න ගරුකරොන්ති න මානෙන්ති න පූජෙන්තීති, ඉති සො ඉස්සාමච්ඡරියං කුලෙසු අනුප්පාදෙතා හොති, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී න ආපාතකනිසාදී හොති එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී න අත්තානං ආදස්සයමානො කුලෙසු චරති 'ඉදම්පි මෙ තපස්මිං, ඉදම්පි මෙ තපස්මින්ති', එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී න කිඤ්චිදෙව පටිච්ඡත්තං සෙවති, සො 'ඛමති තෙ ඉදන්ති?' පුට්ඨො සමානො අක්ඛමමානං ආහ නක්ඛමතීති, ඛමමානං ආහ ඛමතී ති, ඉති සො සම්පජානමුසා න භාසිතා හොති. එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා ධම්මං දෙසෙන්තස්ස සන්තං යෙව පරියායං අනුඤ්ඤෙය්‍යං අනුජානාති, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී අක්කොධනො හොති අනුපනාහී. යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී අක්කොධනො හොති අනුපනාහී, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම 'කිමෙක් ද? පසය බහුල කොට ඇති වැ දිවි පවත්වන මේ තෙමේ මූලබීජ, ස්කන්ධබීජ, පරුබීජ, අග්‍රබීජ, පස් වනු බීජ බීජ ම ද යි යන සියල්ල කෘ දමයි, මොහු ගේ දත් (එයට හසු වන සියල්ල සුණු විසුණු කරන) මහත් හෙන සෘක් වැන්න, එහෙත් ශ්‍රමණ නාමයෙන් මොහු හඳුනති' යි කිසි මහණකු හෝ බමුණකු හෙලා දක්නේ නො වේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රොධයෙනි, තවුසෙක් කුලයන්හි සත්කාර කරනු ලබන, ගෞරව කරනු ලබන, බුහුමන් කරනු ලබන, පූදනු ලබන එක්තරා මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දක්නේ ද, දැකීමෙන් ''පසය බහුල කොටැති ව දිවි පවත්වන මොහුටත් කුලයන්හි සත්කාර කරත්, ගරු කරත්, බුහුමන් කරත්, පූජා කරත්, රුක්ෂ පැවැත්මෙන් දිවි පවත්වන තපස් වූ මට කුලයන්හි සත්කාර නො කරත්, ගරු නො කරත්, බුහුමන් නො කරත්, පූජා නො කරත් යැ'' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් නො වන්නේ ද, මෙසේ හෙ තෙමේ කුලයන් කෙරෙහි ඊෂ්‍යා මාත්සර්ය නො උපදවන්නේ වේ ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම ''මෙත් මගේ තපෝගුණයෙක, මෙත් මගේ තපෝගුණයෙකැ''යි තමා දක්වනුයේ කුලයන්හි නො හැසිරෙයි ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රොධයෙනි, තවුස් තෙම කිසි දු පිළිසන් කැනක් නො සෙවී ද (කිසි දෙසක් සඟොවා ගෙන නො හැසිරෙයි ද), හෙ තෙම 'මෙය ඔබට කැප ද?' යි විචාරන ලදුයේ ම, කැප නො වන දය 'නො කැප යැ' යි කියා ද, කැප වන දය 'කැප යැ' යි කියා ද, මෙසේ හේ දැන දැන මුසවා නො බෙණෙන්නේ ද, මෙපරිද්දෙන් හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම දහම් දෙසන්නා වූ තථාගතයන් ගේ හෝ තථාගත ශ්‍රාවකයකු ගේ හෝ අනුදත යුතු වූ ම (අනුමෙවියැ යුතු වූ ම) ධර්ම කථාව අනුදනී ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙම ක්‍රෝධ නො කරන්නේ වෙර නො බඳින්නේ වේ ද, න්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'තවුසා ක්‍රෝධ නො කරන්නේ ය, වෙර නො බඳින්නේ ය' යන යමෙක් ඇද්ද, මෙසේ එ කරුණෙහි තවුස් තෙම පිරිසිදු වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං නිග්‍රොධ තපස්සී අමක්ඛී හොති අපලාසී –පෙ– අනුස්සුකී හොති අමච්ඡරී -පෙ– අසඨො හොති අමායාවී –පෙ- අත්ථද්ධො හොති අනතිමානී –පෙ– න පාපිච්ඡො හොති න පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතො, න මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති න අන්නඤ්ඤාභිකාය දිට්ඨියා සමන්නාගතො –පෙ– න සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති න ආධානග්ගාහී සුප්පටිනිස්සගගී, යම්පි නිග්‍රොධ තපස්සී න සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති න ආධානග්ගාහී සුප්පටිනිස්සගගී, එවං සො තස්මිං ඨානෙ පරිසුද්ධො හොති.

"තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රොධ? යදි එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා වා හොති අපරිසුද්ධා වා?ති"

අද්ධා ඛො භන්තෙ එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා හොති නො අපරිසුද්ධා, අග්ගප්පත්තා ච සාරප්පත්තා වා"ති.

"න ඛො නිග්‍රොධ එත්තාවතා තපොජිගුච්ඡා අග්ගප්පත්තා ච හොති සාරප්පත්තා ච. අපි ච ඛො පපටිකප්පත්තා ච[1] හොති"ති.

පරිසුද්ධත්වප්පත්තකතා – කථා

12. "කිත්තාවතා පන භන්තෙ තපොජිගුච්ඡා අග්ගප්පත්තා ච හොති සාරප්පත්තා ච. සාධු මෙ භන්තෙ භගවා තපොජිගුච්ඡාය අග්ගඤ්ඤෙව පාපෙතු සාරඤ්ඤෙව පාපෙතු"ති.

"ඉධ නිග්‍රොධ තපස්සි චාතුයාමසංවරසංවුතො හොති. කථඤ්ච නිග්‍රොධ තපස්සී චාතුයාමසංවරසංවුතො හොති?

1. පපටිකප්පත්තාව (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ ගුණමකු නො වේ ද, යුගග්‍රාහී නො වේ ද ... ඊර්ෂ්‍යා නො කරන්නේ මසුරු බව නො කරන්නේ වේ ද... ශඨ නො වන්නේ වංචා නැත්තේ වේ ද... කද ගති නැත්තේ අධික මාන නැත්තේ වේ ද... ලාමක ආශා නැත්තේ ලාමක අභිලාෂයට වශග නො වූයේ වේ ද,... මිසදිටු නො වනුයේ අන්තග්‍රාහික මිසදිටුවෙන් යුක්ත නො වේ ද,... තමා ගත් දෘෂ්ටිය පරාමර්ශනය නො කරනුයේ දඩි ගැනුම් නැත්තේ පහසුවෙන් බැහැර කළ හැකි දෘෂ්ටි ඇත්තේ වේ ද, න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මේ තවුස් තෙමේ තමා ගත් දෘෂ්ටිය පරාමර්ශනය නො කරන්නේ ය, දඩි ගැනුම් නැත්තේ ය, පහසුවෙන් බැහැර කට හැකි දෘෂ්ටි ඇත්තේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මෙසේ හේ එ කරුණෙහි පිරිසිදු වෙයි.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, එය කිමැ යි සිතහි ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි තපෝජුගුප්සාව පිරිසිදු හෝ වේ ද? අපිරිසිදු හෝ වේ ද?''

''වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි තපෝජුගුප්සාව ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු වෙයි, අපිරිසිදු නො වේ, මුදුන් පැමිණියේ වේ, හරයට පැමිණියේ වේ යැ'' යි පිරිවැජියා කී ය.

''න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙ තෙකින් තපෝජුගුප්සාව මුදුන් පැමිණියේ ද නො වේ, හරයට පැමිණියේ ද නො වේ. වැලිදු පිට සුඹුලට පැමිණියේ ම වේ'' යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

පරිශුද්ධ - සඞ්ඝාප්තකතා - කථාව

12. ''වහන්ස, තපෝජුගුප්සාව කොතෙකින් මුදුන් පැමිණියේ වේ ද, හරයට පැමිණියේ වේ ද? යාචිඤ්ඤා කරමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට තපෝජුගුප්සාව හේ මුදුන ම දක්වා දම් දෙසන සේක් වා, හරය ම දක්වා දම් දෙසන සේක් වා'' යි පිරිවැජි කී ය.

''න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙහි තවුස් තෙමේ චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවිරුණේ වෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තවුස් තෙමේ කෙසේ නම් චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවිරුණේ වේ ද? යත්:

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉධ නිග්‍රොධ තපස්සී න පාණමතිපාතෙති, න පාණමතිපාතාපයති, න පාණමතිපාතයතො සමනුඤ්ඤෝ හොති, න අදින්නං ආදියති, න අදින්නං ආදියාපෙති, න අදින්නං ආදියතො සමනුඤ්ඤෝ හොති, න මුසා භණති, න මුසා භණාපෙති, න මුසා භණතො සමනුඤ්ඤෝ හොති, න භාවිතමාසිංසති, න භාවිතමාසිංසාපෙති, න භාවිතමාසිංසතො සමනුඤ්ඤෝ හොති. එවං ඛො නිග්‍රොධ තපස්සී චාතුයාමසංවරසංවුතො හොති. යතො ඛො නිග්‍රොධ තපස්සී චාතුයාමසංවරසංවුතො හොති, අදුං වස්ස හොති තපස්සිතාය. සො අභිහරති නො හීනායාවත්තති.

සො විවිත්තං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා, උජුං කායං පණිධාය, පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන චෙතසා විහරති, අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපන්නචිත්තො විහරති, සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී බ්‍යාපාදපදෙසා චිත්තං පරිසොධෙති, ථිනමිද්ධං පහාය විගතථිනමිද්ධො විහරති, ආලොකසඤ්ඤී සතො සම්පජානො ථිනමිද්ධා චිත්තං පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහාය අනුද්ධතො විහරති, අජ්ඣත්තං වූපසන්නචිත්තො උද්ධච්චකුක්කුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති, අකතංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති. සො ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති. කරුණාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- මුදිතා සහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ත්‍යාග්‍රෝධයෙනි, මෙහි තවුස් තෙම පණිවා නො කෙරෙයි, පණිවා නො කරවයි, පණිවා කරන්නාක්හට නො ම අනුදන්නේ වෙයි. මෙරමා අයත් නො දුන් දෑ නො ගනී. නො දුන් දෑ නො ද ගන්වයි, නො දුන් දය ගන්නහුට අනුදන්නේ ද නො වෙයි. බොරු නො කිය යි, බොරු නො ද කියව යි, බොරු කියන්නහුට අනුදන්නේ ද නො වෙයි. පස් කම් සුව සෙවීනේ නො වෙයි, පස් කම් ගුණ සෙවවන්නේ නො වෙයි, පස් කම් ගුණ සෙවූනාහට අනුදන්නේ ද නො වෙයි. ත්‍යාග්‍රෝධයෙනි, මෙසේ තවුස් තෙමේ චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වෙයි. මෙය ඔහු ගේ තවුස් බව වෙයි. හේ එය මතුමත්තට ගෙන යෙයි (වඩයි), ගිහි බවට නො පෙරළෙයි.

හෙ තෙමේ අරණක් රුක්මුලක් පව්වක් කඳුරක් ගිරි ලෙනක් සොහොනක් වනපෙතක් එළි මහනක් පිදුරු ගොඩක් යන මේ කිසි විවික්ත වූ යම් සෙනස්නක් ඉපෙයි. හේ පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා ආයේ පසු බත්හි පළක් බැඳ කය සෘජු කොට පිහිටුවා, සිහිය කමටහනට යොමු කොට එළවා හිඳියි. හේ ලොවැ (අත්බව කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, (විෂ්කම්භණ ප්‍රහාණ වශයෙන්) පහ වූ අභිධ්‍යාව ඇති සිතින් වෙසෙයි. අභිධ්‍යාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද සංඛ්‍යාත ප්‍රද්වේෂය (ක්‍රෝධය) පහ කොට, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ අනුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. (විෂ්කම්භණ වශයෙන්) ක්‍රෝධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ස්ත්‍යාන මිද්ධය හැර පහ වූ ස්ත්‍යාන මිද්ධය ඇතිව, දව රෑ දෙක්හි ම දුටු එළිය හඳුනතු හැකි පිරිසිදු සංඥා ඇත්තේ, ස්මෘතිමත් වැ, නුවණ ඇති ව, ස්ත්‍යාන මිද්ධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උද්ධච්චය ද (සිතැ නො සංසුන් බව ද) කුක්කුච්චය ද (කළ නො කළ දෙයෙහි පසුතැවිල්ල ද) සිතින් දුරලා, සංසුන් වූයේ සංඛිදුණු සිත් සතත් ඇත්තේ, උද්ධච්ච කුක්කුච්ච දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විචිකිච්ඡාව (සැකය) දුරලා, තිණුං (ඉක්මි) සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි සැක නො කරනුයේ වෙසෙයි, විචි-කිච්ඡාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. හේ නුවණ දුබල කරන, සිත කෙලෙසන මේ පංච නීවරණයන් (විෂ්කම්භණ ප්‍රහාණයෙන්) පහ කොට, මෛත්‍රීසහිත සිතින් එක් දිසාවක් පැතිරගත්ත වෙසෙයි. එසේ ම දෙවෙනි දිශාව ද, තෙවෙනි දිශාව ද, සිවුවැනි දිශාව ද, මෛත්‍රී සහිත සිතින් පැතිර වෙසෙයි. මෙසේ උඩ ද යට ද සරස ද යන හැම තන්හි සර්වාත්මතායෙන් (තමා හා සම කොට) සර්වසත්වවත් (සියලු සතුන් ඇති) ලෝකය (හෙවත් මුළු ලොව) (ඵරණ වශයෙන්) විපුල වූ, (භූමි වශයෙන්) මහද්ගත වූ (ආලම්බන වශයෙන්) අප්‍රමාණ වූ ව්‍යාපාද රහිත (දෙමනස් නැති බැවින්) නිදුක් වූ මෛත්‍රී සහගත සිතින් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. ...කරුණා සහගත සිතින් ...මුදිතාසහගත සිතින්... උපෙක්ෂා සහගත සිතින් එක් දිශාවක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි, එසේ දෙවෙනි දිශාව ද තෙවෙනි දිශාව ද සිවුවැනි දිශාව ද පැතිරගෙන වෙසෙයි. මෙසේ උඩ ද යට ද සරස ද හැම තන්හි සර්වාත්මතායෙන් සර්වවත් ලොකය විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ, වෛර නැති දෙමනස් නැති උපෙක්ෂා සහගත සිතින් පැතිර ගෙන වෙසෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රෝධ යදි එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා වා හොති. නො අපරිසුද්ධා,

"අද්ධා බො භන්තෙ එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා හොති නො අපරිසුද්ධා, අඝභපත්තා ච සාරපත්තා' වා''ති.

"න බො නිග්‍රෝධ එත්තාවතා තපොජිගුච්ඡා අඝභපත්තා ච හොති සාරපත්තා ච, අපි ච බො කවපත්තං හොති''ති.

පරිසුද්ධඒගුපක්කමකතා-කථා

13. "කිත්තාවතා ච බො පන භන්තෙ තපොජිගුච්ඡා අඝභපත්තා ච හොති සාරපත්තා ච? සාධු මෙ භන්තෙ භගවා තපොජිගුච්ඡාය අඝභ-ඤ්ඤෙව පාපෙතු සාරඤ්ඤෙව පාපෙතු''ති.

"ඉධ නිග්‍රෝධ තපස්සී වාතුයාමසංවරසංවුතෝ හොති. කථඤ්ච පන නිග්‍රෝධ තපස්සී වාතුයාම සංවරසංවුතෝ හොති. -පෙ- යතෝ බො නිග්‍රෝධ තපස්සී එවං වාතුයාමසංවරසංවුතෝ හොති අද්ධං වස්ස හොති තපස්සිතාය. සෝ අභිහරති නො හීනායාවත්තති. සෝ විවිත්තං සෙනාසනං භජති -පෙ- සෝ ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසෝ උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- එරිත්වා විහරති. සෝ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං එකම්පි ජාතිං දෙ පි ජාතියෝ තිස්සොපි ජාතියෝ චතස්සොපි ජාතියෝ පඤ්ච පි ජාතියෝ දස පි ජාතියෝ වීසම්පි ජාතියෝ තිංසම්පි ජාතියෝ චත්තාළීසම්පි ජාතියෝ පඤ්ඤාසම්පි ජාතියෝ ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි, අනෙකානි පි ජාතිසතානි අනෙකානි පි ජාතිසහස්සානි අනෙකානි පි ජාතිසතසහස්සානි, අනෙකෙ පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ පි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ: අමුත්‍රාසිං එවන්නාමෙ එවංගොත්තෙ එවංවණ්ණෙ එවමාහාරෙ එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදි එවමායුපරියන්තෙ. සෝ තතො චුතෙ අමුත්‍ර උදපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංනාමෙ එවංගොත්තෙ එවංවණ්ණෙ එවමාහාරෙ එවංසුඛදුක්ඛපටි-සංවෙදි එවමායුපරියන්තෙ. සෝ තතො චුතෙ ඉධූපපන්නෙ''ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.

තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රෝධ, යදි එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා වා හොති අපරිසුද්ධා වා?''ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි තපෝජුගුප්සාව පිරිසිදු ද නොහොත් අපිරිසිදු ද?'' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළ සේක.

''වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි ඒකාන්තයෙන් තපෝජුගුප්සාව පිරිසිදු වෙයි, අපිරිසිදු නො වෙයි, අග්‍රප්‍රාප්ත ද සාරප්‍රාප්ත ද වේ'' යැ යි පිරිවැජි කී ය.

''න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙ පමණෙකින් තපෝජුගුප්සාව අග්‍රප්‍රාප්ත ද සාරප්‍රාප්ත ද නො වේ ම ය. වැලි එහි පොත්ත බදු බවට පැමිණියේ වේ'' යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

පරිශුද්ධ එල්ගුප්‍රාප්තකතා කථාව

13. ''වහන්ස, කොපමණෙකින් තපෝජුගුප්සාව අග්‍රප්‍රාප්තත් සාරප්‍රාප්තත් වේ ද? යාච්ඤා කරමි, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට තපෝජුගුප්සාවේ අග ම (දේශනයෙන්) පමුණුවන සේක් වා, හරය ම (දේශනායෙන්) පමුණුවන සේක් වා'' යි පිරිවැජි කී ය.

''න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙහි තවුස් තෙම චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වෙයි. කෙසේ නම් තවුස් තෙම චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වේ ද? යත්:... න්‍යග්‍රෝධයෙනි යම් කලෙක තවුස් තෙම මෙසේ චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වේ ද, එය ඔහුගේ තපස්වී බව වෙයි. හෙ තෙම එය වඩ යි, ගිහි බවට පෙරළා නො හැරෙයි: හේ... විවික්ත සෙනස්නක් බෙජෙයි. හේ සිත කෙලෙසන, ප්‍රඥාව දුබල කරන මේ පංච නීවරණ දුරු කොට, මෛත්‍රීසහගත සිතින්... පැතිර ගෙන වෙසෙයි. හේ අනෙකවිධ පෙරවුසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි: ''අසෝ තැනැ මෙනම් ඇති වීමි, මෙගොත් ඇති වීමි, මෙවන් පැහැ ඇත්තෙම් වීමි, මෙවන් අහර ඇත්තෙම් වීමි, මෙ බදු සුවදුක් විඳුනෙම් වීමි, මෙ තෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීමි, ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙනම් ඇත්තෙම්, මෙබදු ගොත් ඇත්තෙම්, මෙබදු පැහැ ඇත්තෙම්, මෙබදු අහර ඇත්තෙම්, මෙසේ සුවදුක් විඳුනෙම්, මෙසේ වූ ආයු ශීමා ඇතියෙම් වීමි. ඒ මම එයින් සැව, මෙහි උපනිමි'යි. මෙසේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දහයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිසක් ද ජාති සතළිසක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සිය දහසක් ද නොයෙක් සිය ගණන් ජාතීන් ද නොයෙක් දහස් ගණන් ජාතීන් ද නොයෙක් සිය දහස් ගණන් ජාතීන් ද නොයෙක් සංවර්ත කල්ප ද නොයෙක් විවර්ත කල්ප ද නොයෙක් සංවර්ත විවර්ත කල්ප ද යි ආකාර සහිත උද්දේස සහිත නොයෙක් වැදැරුම් පෙරවුසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, එය කිමැයි සිතවු ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි තපෝජුගුප්සාව පිරිසිදු වේ ද? නැත හොත් අපිරිසිදු වේ ද?'' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළ සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

"අද්ධා බෝ භන්තෙ එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා හොති නෝ අපරිසුද්ධා, අග්ගපත්තා ච සාරපත්තාචා"ති.

"න බෝ නිග්‍රෝධ එත්තාවතා තපොජිගුච්ඡා අග්ගපත්තා ච හොති සාරපත්තා ච. අපි ච බෝ එතගුපත්තා හොතී"ති.

පරිසුද්ධ අග්ගපත්තසාරපත්තකතා – කථා

14. "කිත්තාවතා පන භන්තෙ තපොජිගුච්ඡා අග්ගපත්තා ච හොති සාරපත්තා ච? සාධු මෙ භන්තෙ භගවා තපොජිගුච්ඡාය අග්ගඤ්ඤදව පාපෙතු සාරඤ්ඤදව පාපෙතු"ති.

"ඉධ නිග්‍රෝධ තපස්සී වාතුයාමසංවරසංවුතෝ හොති. කථඤ්ච නිග්‍රෝධ තපස්සී වාතුයාමසංවරසංවුතෝ හොති -පෙ- යතෝ බෝ නිග්‍රෝධ තපස්සී වාතුයාමසංවරසංවුතෝ හොති, අදුං වස්ස හොති තපස්සිතාය. සෝ අභිහරති නෝ භීනායාවත්තති. සෝ විවිත්තං සෙනාසනං භජති -පෙ- සෝ ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පහාය චෙතසෝ උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා-පෙ-උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන එරිත්වා විහරති. සෝ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථිදං එකම්පි ජාතිං දෙවපි ජාතියෝ -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙක විහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.

සෝ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති "ඉමෙ වත භොන්තෝ සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පන භොන්තෝ සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා"ති. තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රෝධ යදි එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා වා හොති අපරිසුද්ධා වා?"ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

"වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි තපොජුගුප්සාව එකාන්තයෙන් පිරිසිදු වෙයි, අපිරිසිදු නො වෙයි, අග්‍රප්‍රාප්ත ද සාර ප්‍රාප්ත ද වේ යැ"යි පිරිවැජි කී ය.

"න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙතෙකින් තපෝජුගුප්සාව අග්‍රප්‍රාප්ත ද සාර-ප්‍රාප්ත ද නො වෙයි. වැලි දූ එහි එළයට පැමිණියේ වේ" යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

පරිශුද්ධ-අග්‍රප්‍රාප්තසාරප්‍රාප්තතා-කථාව

14. "වහන්ස, කොතෙකින් තපොජුගුප්සාව අග්‍රප්‍රාප්තත් සාර-ප්‍රාප්තත් වේ ද? යාවඤ්ඤා කරම, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට තපෝජුගුප්සාව ගේ කෙළවර ම සාරය ම (දේශනායෙන්) පවසනුවන සේක් වා" යි පිරිවැජි කී ය.

"න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙහි තවුස් තෙම චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වෙයි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, කෙසේ නම් තවුස් තෙම චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වේ ද?... යම් විටෙක තවුස් තෙම චාතුර්යාම සංවරයෙන් හැවුරුණේ වේ ද, එය ඔහු ගේ තවුස් බව වේ. හෙ තෙම එය මතු මත්තට ගෙන යයි, ගිහි බවට නො පෙරළෙයි. හේ... විචිත්‍ර සෙනස්නක් බෙහෙයි... සිත කෙලෙසන, නුවණ දුබල කරන, මේ පංච නීවරණයන් ප්‍රහීණ කොට, විපුල වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ අවෙර වූ දෙමනස් රහිත වූ මෛත්‍රී සහගත සිතින්...උපෙක්ෂා සහගත සිතින් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද... මෙසේ ආකාර සහිත ව උද්දෙස සහිත ව අනෙකවිධ වූ පෙර වුසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි.

හේ මිනිසුන් ගේ දකුම් ඉම් ඉක්මැ පැවැති පිරිසිදු දිවැසින් 'අහෝ, මේ භවත් සත්වයෝ කායදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු, වාග්-දුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු, මනෝදුශ්චරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු, ආර්යෝපවාද කරන්නාහු, මිසදිටු ගත්තාහු, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකර්ම සමාදන ඇත්තෝ වූහ. ඒ මොහු කයින් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුකට සංතන වූ, සතුන් වීවශ ව පතිත වන තැන වූ නිරයට වන්නාහ. මේ සත්ත්‍ව වූ කලී කායසුචරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු, වාක් සුචරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු, මනස්සුචරිතයෙන් යුක්ත වූවාහු, ආර්යයනට උපවාද නො කළාහු, සම්දිටු ඇත්තාහු, සම්‍යග්දෘෂ්ටි විසින් ගත් කර්ම සමාදන ඇත්තාහු ය. ඒ මොහු කයින් මරණින් මතු සැපයට සංතන වූ සග ලොවට පැමිණියාහ' යි පහත් වූ ද උසස් වූ ද, සුරූප වූ ද, විරූප වූ ද, ධනවත් වූ ද, දිළිඳු වූ ද, තම තමන් ගේ කර්මයට අනුරූප වැ එළ ඔැ සිටියා වූ මරණසන්න වූ ද, ඵ කෙණෙහි උපන්නා වූ ද, සත්ත්වයන් දකියි. න්‍යග්‍රොධයිනි, එය කිමැයි සිතවු ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි තපෝජුගුප්සාව පිරිසිදු ද නොහොත් නො පිරිසිදු ද?" යි අසා වදළ සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

"අද්ධා බො භන්තෙ එවං සන්තෙ තපොජිගුච්ඡා පරිසුද්ධා හොති, නො අපරිසුද්ධා, අග්ගහිතත්තා ච සාරහිතත්තා චා"ති.

"එත්තාවතා බො නිග්‍රොධ තපොජිගුච්ඡා අග්ගහිතත්තා ච හොති සාරහිතත්තා ච. ඉති බො නිග්‍රොධ[1] යං මං ත්වං අවචාසි; කො නාම සො භන්තෙ භගවතා ධම්මො යෙන භගවා සාවකෙ විනෙති, යෙන භගවතා සාවකා විනීතා අසාසපත්තා පටිජානන්ති අජ්ඣාසයං ආදිබ්‍රහ්මචරියන්ති, ඉති බො තං නිග්‍රොධ යාතං උත්තරිතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච යෙනාහං සාවකෙ විනෙමි, යෙන මයා සාවකා විනීතා අසාසපත්තා පටිජානන්ති අජ්ඣාසයං ආදිබ්‍රහ්මචරියන්ති".

එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා උන්නාදිනො උච්චාසද්දමහාසද්දා අහෙසුං "එත්ථ මයං අනස්සාම සාචරියකා, එත්ථ මයං පනස්සාම සාචරියකා න මයං ඉතො භීය්‍යො උත්තරිතරං පජානාමා"ති.

නිග්‍රොධස්ස පජ්ඣායනං

15. යද අඤ්ඤාසි සඞ්ඛාතො ගහපති 'අඤ්ඤදත්ථු බො' දානිමෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා භගවතො භාසිතං සුස්සූසන්ති, සොතං ඔදහන්ති, අඤ්ඤාචිත්තං උපට්ඨපෙන්ති'ති අථ නිග්‍රොධං පරිබ්බාජකං එතදවොච: ඉති බො භන්තෙ නිග්‍රොධ යං මං ත්වං අවචාසි, 'යඤ්ච ගහපති ජානෙය්‍යාසි කෙන සමණො ගොතමො සද්ධිං සල්ලපති? කෙන සාකච්ඡං සමාපජ්ජති? කෙන පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං සමාපජ්ජති? සුඤ්ඤාගාරහතා සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤා, අපරිසාවචරො සමණො ගොතමො, නාලං සල්ලාපාය, සො අත්තමත්තානෙව සෙවති. සෙය්‍යථාපි නාම ගො කාණා පරියන්තචාරිනී අත්තමත්තානෙව සෙවති, එවමෙව සුඤ්ඤාගාරහතා සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤා, අපරිසාවචරො සමණො ගොතමො, නාලං සල්ලාපාය, සො අත්තමත්තානෙව සෙවති. ඉංඝ ච ගහපති සමණං ගොතමං ඉමං පරිසං ආගච්ඡෙය්‍ය, එකපඤ්හෙනෙව නං සංසාදෙය්‍යාම, තුච්ඡකුම්භී'ව නං මඤ්ඤෙ ඔරොධෙය්‍යාමා"ති. අයං බො සො භන්තෙ භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධා ඉධානුප්පත්තා. අපරිසාවචරං පනා නං කරොථ, ගොකාණං පරියන්තචාරිනිං කරොථ, එකපඤ්හෙනෙව නං සංසාදෙථ, තුච්ඡකුම්භී'ව නං මඤ්ඤෙ ඔරොධෙථා"ති.

1. අථ නං නිග්‍රොධං (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

"එහන්ය, මෙසේ ඇති කල්හි තපොජුගුප්සා ව එකාන්තයෙන් පිරිසිදු වේ. අපිරිසිදු නො වේ, අග්‍රප්‍රාප්ත ද සාර ප්‍රාප්ත ද වේ" යැ යි පිරිවැජි කී ය.

"න්‍යග්‍රෝධයෙනි, තපොජුගුප්සාවාදී තීර්ථකයන් ගේ සමය පරීදි තපෝජුගුප්සාව මෙතෙකින් අග්‍රප්‍රාප්ත ද සාර ප්‍රාප්ත ද වේ. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'යමෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ශ්‍රාවකයෝ භික්මවන ලද්දාහු, සතුටට පැමිණියාහු උත්තම නිඃශ්‍රය වූ පැරණිතම බඹසරක් පිළිනා කෙරෙද් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ඒ ධර්මය කවරේ ද?" යි යම් වචනයක් තෙපි මට කිවු ද (යම් ප්‍රශ්නයක් තෙපි මා විවාළහු ද), එහි ලා මා විසින් භික්මවන ලද ශ්‍රාවකයෝ මෙයින් සතුටට පැමිණියමහ යි උත්තමනිඃශ්‍රය වූ යම් ආදි බ්‍රහ්මචර්යයක් පිළිනා කෙරෙත් ද, න්‍යග්‍රොධයෙනි, මෙසේ ඒ කාරණය මේ ඉහත කී හැමට ම වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ ද වඩා උතුම් ද වේ" යැ යි වදළ සේක.

මෙසේ වදළ කල්හි ඒ පිරිවැජියෝ "මෙහි ආචාර්යයා සහිත වූ, අපි නටුවමහ, මෙහි ආචාර්යයා සහිත වූ අපි වැනැසුණමහ. අපි මෙයව වැඩි තරම් කිසිවක් මෙයට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ දයක් නො දන්මහ" යි උද්ඝොෂවත් වූවාහු උස් හඬ මහ හඬ ඇත්තෝ වූ හ.

න්‍යග්‍රෝධයාගේ ප්‍රධ්‍යානය

15. සන්ධාන ගෘහපති තෙම යම් වීටෙක මේ අන්තොවු පිරිවැජියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය අසනු කැමැත්තාහ යි, එයට කන් එළවත් යැ යි, දන ගැන්ම පිණිස සිත යොමු කෙරෙත් යැ යි දන ගත්තේ ද, එ කල්හි න්‍යග්‍රොධ පිරිවැජියා අමතා "එහන්ස, න්‍යග්‍රොධයෙනි, "එසේ නම් ගැහැවිය, දනුව. කවරකු හා මහණ ගොයුම් කතාබස් කෙරේ ද? කවරකු හා සාකච්ඡාවට බස්නේ ද? කවරකු හා උතුරු පිළිතුරු කතායෙන් ප්‍රඥව්‍යක්තතාවට පැමිණේ ද? මහණ ගොයුමිහු ගේ ප්‍රඥව ශූන්‍යාගාරයන්හි ම නටුයේ ය. මහණ ගොයුම් අවිසාර ද බැවින් පිරිස් මැදට බස්නට නො හැක්කේ ය. ආලාපසංලාපයට සමත් නො වෙයි. කිසිවක් ඇහැ හැපෙතැයි බියෙන් මහ හැර යන එකැස් කණ දොනක මෙන් ප්‍රශ්න අසතැ යි බියෙන් ගමින් බොහෝ දුර සෙනසුන් සෙවනේ ය. ඒ බැවින් දන ඔතුව ගැහැවිය, මහණ ගොයුම් මේ පිරිසට ආවොත් එක් ප්‍රශ්නයෙන් ම ඔහු යටපත් කරන්නමු. හිස් කළයක් (ඒ මේ අත පෙරළා බැඳ තබන්නාක්) සෙයින් වාද කථායෙන් බැඳ තබන්නමු" යි මෙසේ ඔබ මට යම් වචනයක් කීවෝ ද, වහන්ස, ඒ අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දන් මෙහි වැඩ ඉන්නා සේක. උන්වහන්සේ පිරිස් මැදට නො බස්නකු කරන්න, මහැ අයින් වෙවී යන දොනක වැන්නකු කරන්න. එක් ප්‍රශ්නයෙකින් ම උන්වහන්සේ යටපත් කරන්න, හිස් කළයක් මෙන් උන්වහන්සේ පෙරළා බැඳ තබන්නැ යි කී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

16. "එවං වුත්තෙ නිග්‍රොධෝ පරිබ්බාජකෝ තුණ්හීභූතෝ මඞ්කුභූතෝ පත්තක්ඛන්ධෝ අධොමුඛෝ පජ්ඣායන්තෝ අප්පටිභාණෝ නිසීදි.

අථ බොා භගවා නිග්‍රොධං පරිබ්බාජකං තුණ්හීභූතං මඞ්කුභූතං පත්තක්ඛන්ධං අධොමුඛං පජ්ඣායන්තං අප්පටිභාණං විදිත්වා නිග්‍රොධං පරිබ්බාජකං එතදවොච; "සච්චං කිර නිග්‍රොධ භාසිතා තෙ එසා වාචා"ති.

"සච්චං භන්තෙ භාසිතා මෙ එසා වාචා යථා බාලෙන යථා මූළ්හෙන යථා අකුසලෙනා"ති.

"තං කිම්මඤ්ඤසි නිග්‍රොධ, කිත්තී තෙ සුතං පරිබ්බාජකානං වුද්ධානං මහල්ලකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං යෙ තෙ අහෙසුං අතීතමද්ධානං අරහන්තෝ සම්මාසම්බුද්ධා, එවං සු තෙ භගවන්තෝ සංගම්ම උන්නාදින්නෝ උච්චාසද්දමහාසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරිංසු, සෙය්‍යථීදං රාජ කථං චොරකථං –පෙ– ඉතිභවාභවකථං ඉති වා, සෙය්‍යථාපි තුවං එතරහි සාචරියකොා? උදාහු එවං සු තෙ භගවන්තෝ අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්තී අප්පසද්දානි අප්පනිග්ඝොසානි විජනවාතානි මනුස්සරාහසෙය්‍යකානි පටිසල්ලානසාරුප්පානි සෙය්‍යථාපාහං එතරහි?"ති.

"සුතං මෙතං භන්තෙ පරිබ්බාජකානං වුද්ධානං මහල්ලකානං ආචරිය-පාචරියානං භාසමානානං: 'යෙ තෙ අහෙසුං අතීතමද්ධානං අරහන්තෝ සම්මාසම්බුද්ධා, න එවං සු තෙ භගවන්තෝ සංගම්ම සමාගම්ම උන්නාදින්නෝ උච්චාසද්දමහාසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්තී, සෙය්‍යථීදං රාජකථං චොරකථං –පෙ– ඉතිභවාභවකථං ඉති වා, සෙය්‍යථා-පාහං එතරහි සාචරියකොා, එවං සු තෙ භගවන්තෝ අරඤ්ඤවනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්තී අප්පසද්දානි අප්පනිග්ඝොසානි විජන-වාතානි මනුස්සරාහසෙය්‍යකානි පටිසල්ලානසාරුප්පානි සෙය්‍යථාපි භගවා එතරහි"ති.

---

1. නාඤ්ඤ (ෆ්‍ර)

Free Distribution www.aathaapi.org

16. මෙසේ කී කල්හි න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි තෙම නිහඬ වූයේ තෙද නැත්තේ, කර බෑ ගත්තේ, යටට හෙලූ මුහුණ ඇත්තේ, සිතිවිලි සිතනුයේ, කිසිත් වටහාගත නොහැකිව හුන්නේ ය. එ කලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජියා නිහඬ වැ තෙද නැති වැ කර බා ගත්තකු ව යටට හෙලූ මුහුණ ඇති වැ සිතිවිලි සිතමින් වැටහෙන තුවණක් නැති වැ හුන්නහු දැන, ඔහු බණවා, 'න්‍යග්‍රෝධයෙනි, සැබෑ ද? තොප ඒ වචන කීවා ද?' යි අසා වදළ සේක.

"වහන්ස, එවැනි බසක් කියන්නට තරම් ම අඳුන වූ මුළු වූ අදක්ෂ වූ මා විසින් ඒ වචන කියන ලද," යි පිරිවැජි කී ය.

"න්‍යග්‍රෝධයෙනි ඒ කිමැ යි සිතවූ ද? කරුණු කියන්නා වූ, වයසින් වැඩී සිටී, මහළු වූ තොප ගේ ආචාර්ය ප්‍රාචාර්යයන් ගේ වචනය තොප විසින් කෙසේ අසන ලද ද? ඉකුත් කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු නම්, ඒ භාග්‍යවත්හු එක් රස් ව එක් රස් වැ සොඹවත් ව උස්හඬ මහ හඬ ඇති ව, ඇදුරා සහිත ව, අද තොප කරන නියායෙන් රාජ කථා චොර කථා... ඉතිහවාභව කථා ය යන අනෙකවිධ තිරශ්චීන කථායෙහි යෙදී වූසූහු ද? නොහොත් දැන් මා කරන සෙයින් ඒ භගවත්හු අල්පශබ්ද ඇති, මඳ වූ හඬ ඇති, ජනවාත විරහිත, මන්ත්‍රණාදි මිනිසුන් ගේ රහස් ක්‍රියාවනට සුදුසු ව පිහිටි, විවෙකයට නිසි වූ, වෙනෙහි දුර සෙනසුන්, වඩාත් දුරු වූ මනුෂ්‍යොපචාර විරහිත සෙනසුන් සෙවූත් ද?" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවුත් සේක.

"වහන්ස, ඉකුත් කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු නම්, ඒ භගවත්හු එක් රස් ව එක් රස් වැ සොඹවත් ව උස් හඬ මහ හඬ ඇති ව, ඇදුරා සහිත වැ අද මා කරන නියායෙන් රාජ කථා චොර කථා... ඉතිහවාභවකථා යන අනෙකවිධ තිරශ්චීන කථායෙහි යෙදී නොවූසූහ. දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙයින් අල්පශබ්ද ඇති, මඳ වූ හඬ ඇති, ජනවාත විරහිත, මන්ත්‍රණාදි මිනිසුන් ගේ රහස් ක්‍රියාවනට සුදුසු ව පිහිටි, විවෙකයට නිසි වූ, වනයෙහි දුර පිහිටි සෙනසුන්, මනුෂ්‍යොපචාර විරහිත වඩාත් දුරු සෙනසුන් සෙවිත්" යැ යි මේ පිළිබඳ ව කරුණු කියනු වයොවෘද්ධ වූ මහලු වූ ආචාර්ය ප්‍රාචාර්ය වූ පිරිවැජියන් ගේ මේ වචනය මා විසින් අසන ලදැ" යි පිරිවැජි කී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

"තස්ස තෙ නිග්‍රෝධ විඤ්ඤුස්ස සතෝ මහල්ලකස්ස න එතදහොසි: බුද්ධා සෝ භගවා බොධාය ධම්මං දෙසෙති, දන්තා සෝ භගවා දමථාය ධම්මං දෙසෙති, සන්තා සෝ භගවා සමථාය ධම්මං දෙසෙති, තිණ්ණා සෝ භගවා තරණාය ධම්මං දෙසෙති, පරිනිබ්බුතෝ සෝ භගවා පරිනිබ්බානාය ධම්මං දෙසෙති?"ති.

බ්‍රහ්මචරියපරියෙසනා-සච්ඡිකිරියා

17. "එවං වුත්තෙ නිග්‍රොධෝ පරිබ්බාජකෝ භගවන්තං එතදවොච: "අච්චයෝ මෙ භන්තෙ අච්චගමා යථා බාලං යථා මූළ්හං යථා අකුසලං, සචාහං එවං භගවන්තං අවචාසිං. තස්ස මෙ භන්තෙ භගවා අච්චයං අච්චයතෝ පටිගණ්හාතු ආයතිං සංවරාය"ති.

"තග්ඝ තුවං නිග්‍රොධ අච්චයෝ අච්චගමා යථාබාලං යථා මූළ්හං යථා අකුසලං, යෝ මං තුවං එවං අවචාසි. යතෝ ච ඛො තුවං නිග්‍රොධ අච්චයං අච්චයතෝ දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොසි, තන්නො මයං පටිගණ්හාම, වුද්ධි හෙසා නිග්‍රොධ අරියස්ස විනයෙ, යෝ අච්චයං අච්චයතෝ දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති, ආයතිං සංවරං ආපජ්ජති. අහං ඛො පන නිග්‍රොධ එවං වදමි: "එතු විඤ්ඤු පුරිසෝ අසඨෝ අමායාවී උජුජාතිකෝ. අහමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි: යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ යසස්සාය කුල-පුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිය-පරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති සත්ත වස්සානි.

තිට්ඨන්තු නිග්‍රොධ සත්ත වස්සානි. එතු විඤ්ඤු පුරිසෝ අසඨෝ අමායාවී උජුජාතිකෝ, අහමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ යසස්සාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති ඡ වස්සානි -පෙ- පඤ්ච වස්සානි -පෙ- චත්තාරි වස්සානි -පෙ- තීණි වස්සානි -පෙ- දෙ වස්සානි -පෙ- එකං වස්සං.

Free Distribution www.aathaapi.org

"න්‍යග්‍රෝධයෙනි, විඥ වූ ම මහළු වූ ඒ තොපට, 'ඒ භගවත් තෙමේ සත්‍යාවබෝධය කෙළේ ම මෙරමාගේ සත්‍යාවබෝධය පිණිස දහම් දෙසයි, ඒ භගවත් තෙමේ ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් දන්ත වූයේ ම අනුන්ගේ ඉන්ද්‍රිය දමනය පිණිස දහම් දෙසයි, ඒ භගවත් තෙමේ ශාන්ත වූයේ ම අනුන්ගේ ශාන්තිය පිණිස දහම් දෙසයි, ඒ භගවත් තෙමේ ඔසතරණය කෙළේ ම අනුන්ගේ ඔසතරණය පිණිස දහම් දෙසයි, ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ තෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවියේ ම අනුන්ගේ තෙලෙස් නිවතු පිණිස දහම් දෙසා' යැයි මේ සිත නොවී ද?" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

17. මෙසේ වදළ කල්හි, න්‍යග්‍රෝධ පිරිවැජි තෙම 'වහන්ස, වරද තෙම යමසේ බාලයකු, යමසේ මුඬයකු, යමසේ අදක්ෂයකු ඉක්මැයේ ද (මැඩගෙන යේ ද), එසේ ම වරද බාල වූ මුඬ වූ අදක්ෂ වූ මා ඉක්මැ (මැඩගෙන) ගියේ ය. ඒ මම, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එසේ කියමි. වහන්ස, මගේ මතු සංවරය පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගේ වරද වරද වශයෙන් පිළිගන්නා සේක් වා (වරද වශයෙන් පිළිගන්නා මට ක්ෂමාව දෙන සේක්වා)' යි කී ය.

"එ බැවින් න්‍යග්‍රොධයෙනි, යම් බඳු තෙපි මට එසේ කිහු ද වරද තෙම යමසේ අනුවණයකු, මුළාවූවකු, අදක්ෂයකු ඉක්ම යේ ද, එසේ ම තොප ද ඉක්මැ ගියේ ය. න්‍යග්‍රොධයෙනි, යම් හෙයකින් තෙපි වරද වරද වශයෙන් දැක, ධර්මය වූ පරිදි එයට පිළියම් කරවු ද, තොප කරන ඒ දය අපි පිළිගනිමු. න්‍යග්‍රොධයෙනි, යමෙක් වරද වරද වශයෙන් දැක, එයට ධර්මය වූ පරිදි පිළියම් කෙරේ ද, මත්තෙහි සංවරයට පැමිණේ ද, මෙය ආර්ය විනයයෙහි වැඩීමෙක. න්‍යග්‍රොධයෙනි, මම වූ කලි මෙසේ කියමි: 'ඇති වරද නොවා සහොවන, නැති ගුණ නොවා පෙන්වන සුලු, සෘජු සභාවය ඇති, සිහි නුවණ ඇති පුරුෂ තෙමේ පැමිණේ වා. මම උපදෙස් දෙමි, මම දහම් දෙසමි. මගේ අනුශාසන පරිදි පිළිපදනේ, කුල පුත්තු යමක් පිණිස මැනැවින් ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදි බිම වදින් නම්, ඒ නිරුත්තර මාර්ග බ්‍රහ්මචර්යාවසානය (රහත් ඵලය) හේ මෙ අත්බවහි ම සත් වසක් ඇතුළත, තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දන සාක්ෂාත් කොට, ලැබ වසන්නේ ය.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, සත් වසෙක් තිබේවා. ඇති වරද නොවා සහොවන, නැති ගුණ නොවා පෙන්වන සුලු, සෘජු සභාවය ඇති, සිහි නුවණැති පුරුෂ තෙමේ පැමිණේ වා. මම උපදෙස් දෙමි, මම දහම් දෙසමි. මගේ අනුශාසන පරිදි පිළිපදනේ, යමක් පිණිස කුලපුත්තු මැනැවින් ගිහි ගෙන් නික්ම, පැවිදි බිම වදින් නම්, ඒ නිරුත්තර මාර්ග බ්‍රහ්මචර්යාවසානය (රහත් ඵලය) හේ මෙ අත්බවහි ම සත වසක් තුළ,... පස් වසක් තුළ... සිවු වසක් තුළ... තුන් වසක් තුළ... දෙ වසක් තුළ... එක් වසක් තුළ තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දන පසක් කොට, ලැබ වසන්නේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තිට්ඨතු නිග්‍රෝධ එකං වස්සං එතු විඤ්ඤූ පුරිසෝ අසඨෝ අමායාවී උජුජාතිකෝ. අහමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදේව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියෝසානං දිට්ඨේව ධම්මේ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති සත්ත මාසානි.

තිට්ඨන්තු නිග්‍රෝධ සත්ත මාසානි -පෙ- ඡ මාසානි -පෙ- පඤ්ච මාසානි -පෙ- චත්තාරි මාසානි -පෙ- තීණි මාසානි -පෙ- දේව මාසානි -පෙ- එකමාසං -පෙ- අඩ්ඪමාසං.

තිට්ඨතු නිග්‍රෝධ අඩ්ඪමාසෝ එතු විඤ්ඤූ පුරිසෝ අසඨෝ අමායාවී උජුජාතිකෝ. අහමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි, යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදේව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියෝසානං දිට්ඨේව ධම්මේ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති සත්තාහං.

පරිබ්බාජකානං පඤ්ඩායනං

18. සියා බෝ පන තෙ නිග්‍රෝධ එවමස්ස: අත්තෝවාසිකම්‍යතා නෝ සමණෙන ගොතමෙන එවමාහා ති. න බෝ පනෙතං නිග්‍රෝධ එවං දට්ඨබ්බං, යෝ එව තෙ ආචරියෝ සෝ එව තෙ ආචරියෝ හොතු.

සියා බෝ පන තෙ නිග්‍රෝධ එවමස්ස: උද්දෙසා නෝ වාවෙතුකාමෝ සමණෙන ගොතමෙන එවමාහා ති. න බෝ පනෙතං නිග්‍රෝධ එවං දට්ඨබ්බං. යෝ එව තෙ උද්දෙසෝ, සෝ එව තෙ උද්දෙසෝ හොතු.

සියා බෝ පන තෙ නිග්‍රෝධ එවමස්ස: ආජීවා නෝ වාවෙතුකාමෝ සමණෙන ගොතමෙන එවමාහා ති. න බෝ පනෙතං නිග්‍රෝධ එවං දට්ඨබ්බං. සෝ එව තෙ ආජීවෝ සෝ එව තෙ ආජීවෝ හොතු.

Free Distribution www.aathaapi.org

ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, එක් වෙසක් තිබෙ වා. ශය නො වූ මායාවී නොවූ සෘජු ජාතික නුවණැති පුරුෂ තෙමේ පැමිණේ වා. මම අනුශාසන කරමි, මම දහම දෙසමි. මගේ අනුශාසන පරිදි පිළිපදනේ, යමක් සඳහා කුලපුත්තු මැනැවින් ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි බිම වදින් නම්, ඒ නිරුත්තර මාර්ගබ්‍රහ්මචර්යාවසානය (රහත් ඵලය) හේ මෙ අත්බවහි ම සත් මසක් තුළ තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දන පසක් කොට, ලැබ වසන්නේ ය.

ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, සත් මසෙක් තිබෙ වා. අශය වූ අමායාවී වූ සෘජු ජාතික වූ නුවණැති පුරුෂ තෙමේ පැමිණේ වා. මම අනුශාසන කරමි, මම දහම දෙසමි. මගේ අනුශාසන පරිදි පිළිපදනේ, යමක් සඳහා කුලපුත්තු මැනැවින් ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි බිම වදින් නම්, ඒ නිරුත්තර මාර්ගබ්‍රහ්මචර්යාවසානය (රහත් ඵලය) හේ මෙ අත්බවහි ම ස මසක් තුළ... පස් මසක් තුළ... සිවු මසක් තුළ... තුන් මසක් තුළ... දෙ මසක් තුළ... එක් මසක් තුළ... අඩ මසක් තුළ තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දන පසක් කොට ලැබ වසන්නේ ය.

ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, අඩ මසෙක් තිබෙ වා. අශය වූ අමායාවී සෘජු ජාතික විඥ පුරුෂ තෙමේ පැමිණේ වා. මම අනුශාසන කරමි, මම දහම දෙසමි. මා අනුශාසන කළ පරිදි පිළිපදනේ, යමක් පිණිස කුලපුත්තු මොනොවට ම ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි බිම වදින් ද, ඒ නිරුත්තර මාර්ගබ්‍රහ්මචර්යාවසානය (රහත් බව) හේ මෙ අත්බවහි ම සතියක් තුළ තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දන පසක් කොට ලැබ වසන්නේ ය.

18. ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, තමා ගේ අතැවැස්සකු කැරගනු කැමැති වැ මහණ ගොයුම් තෙම මෙසේ කීයේ දෝ හෝ යි තොපට මෙසේ සිතක් විය හැක්ක. ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය එසේ නො දත යුතු. යමෙක් තොප ගේ ආචාර්ය වී ද, හේ ම තොප ගේ ආචාර්ය වේ වා.

ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'මහණ ගොයුම්හු අප ගේ ධර්මතන්ත්‍රොද්ග්‍රහණයෙන් අප බැහැර කරනු රිසි වැ මෙසේ කියතැ යි තොපට මෙසේ සිතක් වියැ හැක්ක. ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය එසේ නො ම දත යුතු. තොප ගේ යම් ධර්මතන්ත්‍ර ඉගැන්මෙක් වේ ද, එය ම තොප ගේ ඉගැන්ම වේ වා.

ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'මහණ ගොයුම්හු අප ගේ ජීවිකාවෘත්තියෙන් අප බැහැර කරනු කැමැති ව මෙසේ කියතැ යි තොපට මෙසේ සිතක් විය හැක්ක. ත්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය එසේ නො ම දත යුතු. තොපගේ යම් ජීවිකාවෘත්තියෙක් වේ ද එයම තොප ගේ ජීවිකාවෘත්තිය වේ වා.

Free Distribution www.aathaapi.org

සියා ඛො පන තෙ නිග්‍රොධ එවමස්ස: යෙ නො ධම්මා අකුසලා අකුසලසඞ්ඛාතා සාචරියකානං, තෙසු පතිට්ඨාපෙතුකාමො සමණො ගොතමො එවමාහා ති. න ඛො පනෙතං නිග්‍රොධ එවං දට්ඨබ්බං අකුසලා චෙව වො ධම්මා[1] හොන්තු අකුසලසඞ්ඛාතා ච සාචරියකානං.

සියා ඛො පන තෙ නිග්‍රොධ එවමස්ස; යෙ නො ධම්මා කුසලා කුසල-සඞ්ඛාතා සාචරියකානං, තෙහි විවෙවෙතුකාමො සමණො ගොතමො එවමාහා ති. න ඛො පනෙතං නිග්‍රොධ එවං දට්ඨබ්බං, කුසලා චෙව වො ධම්මා හොන්තු කුසලසඞ්ඛාතා ච සාචරියකානං. ඉති ඛවාහං නිග්‍රොධ නොව අත්තෙවාසිකම්‍යතා එවං වදමි, නපි උද්දෙසා වාවෙතුකාමො එවං වදමි. නපි ආජිවා වාවෙතුකාමො එවං වදමි, නපි යෙ ච වො ධම්මා[2] අකුසලා අකුසලසඞ්ඛාතා සාචරියකානං තෙසු පතිට්ඨා-පෙතුකාමො එවං වදමි. නපි යෙ ච වො ධම්මා කුසලා කුසල-සඞ්ඛාතා සාචරියකානං තෙහි විවෙවෙතුකාමො එවං වදමි. සන්ති ච ඛො නිග්‍රොධ අකුසලා ධම්මා අප්පහීණා සංකිලෙසිකා පොනොභවිකා[3] සදරා[4] දුක්ඛවිපාකා ආයතිං ජාතිජරාමරණියා, යෙසාහං පහානාය ධම්මං දෙසෙමි යථා පටිපන්නානං වො සංකිලෙසිකා ධම්මා පහීයිස්සන්ති, වොදානියා ධම්මා අභිවඩ්ඪිස්සන්ති, පඤ්ඤාපාරිපූරිං වෙපුල්ලත්තඤ්ච දිට්ඨෙව-ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා''ති.

19. ''එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හීභූතා මඞ්කුභූතා පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා පජ්ඣායන්තා අප්පටිභාණා නිසීදිංසු, යථා තං මාරෙන පරියුට්ඨිතචිත්තා. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි: සබ්බෙ පි මෙ මොස-පුරිසා ඵුට්ඨා පාපිමතා, යත්‍ර හි නාම එකස්සපි න එවං භවිස්සති ''හන්ද මයං අඤ්ඤාණත්ථම්පි සමණෙ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං චරාම, කිං කරිස්සති සත්තාහො''ති.

අථ ඛො භගවා උදුම්බරිකාය පරිබ්බාජකාරාමෙ සීහනාදං නදිත්වා, වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා, ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ පච්චුට්ඨාසි[5]. සන්ධානො පන ගහපති තාවදෙව රාජගහං පාවිසී ති.

උදුම්බරිකසුත්තං නිට්ඨිතං දුතියං (25)

---

1. වො නෙ ධම්මා (PTS)
2. න පි යෙ නෙ ධම්මා (ස්‍යා)
3. පොනොබ්භවිකා (මජ්ඣං)
4. සදදරා (PTS කම්), සදරථා, (ස්‍යා)
5. පච්චුපට්ඨාසි, (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'අකුසල් කොටසට අයත් කොට ඇදුරා සහිත අප විසින් කියන ලද අකුසල් වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම්, එහි අප පිහිටුවනු කැමැති ව, මහණ ගොයුම්හු මෙසේ කිය කැ' යි තොපට මෙසේ සිතක් විය හැක්ක. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය එසේ නො ම දත යුතු. ඇදුරා සහිත තොප විසින් අකුසල් කොටසට අයත් යැ යි කියන ලද අකුසල් වූ ඒ ධර්මයෝ එසේ ම වෙත් වා.

න්‍යග්‍රෝධයෙනි, 'කුසල් කොටසට අයත් කොට ඇදුරා සහිත අප විසින් කියන ලද යම් කුසල් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, එයින් අප බැහැර කරනු කැමැති වැ මහණ ගොයුම්හු මෙසේ කිය කැ' යි මෙසේ සිතක් තොපට විය හැක්ක. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, මෙය එසේ නො ම දත යුතු. ඇදුරා සහිත තොපගේ කුසලසංඛ්‍යාත වූ ඒ කුසල් දහම්හු එසේ ම වෙත් වා. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, අකැවැසි කැරැගනු කැමැත්තෙන් මෙසේ නො ම කියමි. තොප ගේ ඉගැන්මෙන් බැහැර කරනු කැමැති ව මෙසේ නො ද කියමි. තොපගේ ජීවිකාවෘත්තියෙන් බැහැර කරනු කැමැති ව මෙසේ නො ද කියමි. ඇදුරා සහිත තොප අකුසල් යැ යි අකුසල් කොටසට ඇතුළත් යැ යි සලකන ලද දහම් හි තොප පිහිටුවනු කැමැති ව මෙසේ නො ද කියමි. ඇදුරා සහිත තොප කුසල් යැ යි කුසල් කොටසට අයත් යැයි පිළිගත් දහම් කෙරෙන් තොප බැහැර කරනු කැමැති ව මෙසේ නො ද කියමි. න්‍යග්‍රෝධයෙනි, යම් කෙනෙකුන් ගේ ප්‍රහාණය පිණිස මම දහම් දෙසම් ද, සිත් සතන් කෙලෙසන, පුනර්භවය පිණිස පවත්නා, කෙලෙස් පෙළුම් සහිත වූ, දුක් විපාක ගෙන දෙන, මතු ජාතිජරාමරණයට ප්‍රත්‍යය වූ (තොප සිත්සතන්හි) අප්‍රහීණ වූ ඒ අකුසල ධර්ම කෙනෙක් ඇත් ම ය. යම් සේ පිළිපත් තොපගේ ඒ සිත් කෙලෙසන සුභාවයෝ ප්‍රහීණ වන්නාහු ද, සිත් සතන් පිරිසිදු කරන ධර්මයෝ තොප සිත් සතන්හි වැඩෙන්නාහු ද, මාර්ගප්‍රඥාවගේ පරිපූර්ණත්වයත් ඵල ප්‍රඥාවගේ විපුලත්වයත් මේ අත්බවිහි ම තුමූ ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වසවු ද, එසේ වනු පිණිස මම දහම් දෙසමි.''

19. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ කල්හි, මාරයා විසින් මධ්‍යා ලද සිතැත්තාහු යම් සේ ද, එසේ ඒ පිරිවැජියෝ නිහඬ ව, තෙද නැති ව, කර බා ගත්තෝ වැ, බිමට හෙලූ මුහුණු ඇති ව, සිතිවිලි සිතන්නාහු වැටහෙන නුවණ නැතියෝ ව හුන්හ. එ කලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, 'එසේ නම් අපි දැනගනු පිණිස නුමුදු මහණ ගොයුම් කෙරෙහි බඹසර කරමු' යි 'සත් දින අපට කවර අපහසුවක් කරන්නේ ද' යි මෙසේ සිතෙක් යම් ඒ පිරිවැජියන් අතුරෙහි එකකුට දු නො වන්නේද, එ පමණට ම මෙ සියලූ ම හිස් පුරුෂයෝ පාපි වූ මරහු විසින් ස්පර්ශ කරන ලදහ' යි මේ සිත විය.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදුම්බරිකාවගේ පිරිවැජි අරමැ මෙසේ පරවාදමර්දක සුභවාද සමුත්ථාපක අශ්‍රුත නාදය පවත්වා, අහස් නැඟ, ගිජ්ඣකූළු පව්වෙහි පිහිටි සේක. සඤ්ඤය ගෘහපති ඒ කෙණෙහි ම රජගහ පුරයට පිවිසියේ ය.

දෙවෙනි උදුම්බරික සීහනාද සූත්‍රය නිමියේ ය. (25)

Free Distribution www.aathaapi.org

3

චකඛවතිසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං:

එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති මාතුලායං. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති. 'භදන්තෙ'ති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

අත්තදීපා භික්ඛවෙ විහරථ අත්තසරණා අනඤ්ඤසරණා, ධම්මදීපා ධම්මසරණා අනඤ්ඤසරණා. කථඤ්ච පන භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තදීපො විහරති අත්තසරණො අනඤ්ඤසරණො, ධම්මදීපො ධම්මසරණො අනඤ්ඤසරණො?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති, ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං. වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී -පෙ- චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී, -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තදීපො විහරති අත්තසරණා අනඤ්ඤසරණා, ධම්මදීපො ධම්මසරණා අනඤ්ඤසරණා.

ගොචරෙ භික්ඛවෙ චරථ සකෙ පෙතිකෙ විසයෙ. ගොචරෙ භික්ඛවෙ චරතං සකෙ පෙතිකෙ විසයෙ න ලච්ඡති මාරො ඔතාරං, න ලච්ඡති මාරො ආරම්මණං. කුසලානං භික්ඛවෙ ධම්මානං සමාදානහෙතු එවමිදං පුඤ්ඤං පවඩ්ඪති.

Free Distribution www.aathaapi.org

3

චක්‍රවර්ති සිංහනාද සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී:

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ රටැ මෑතුලා නුවර වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි භික්ෂූන් ඇමැතූ සේක. 'පින්වතුන් වහන්ස' යි ඒ භික්ෂූහු ඔබට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මතු දක්වෙන ධර්මය වදළ සේක:

මහණෙනි, ආත්මය හෙවත් ලොව් ලොවිතුරා දහම් දිවි කොට ඇත්තෝ වැ, ආත්මය ශරණ කොට ඇත්තෝ වැ, අන් සරණයක් අපේක්ෂා නො කරන්නෝ වැ, ධර්මය දිවි කොටැත්තෝ වැ, ධර්මය ශරණ කොටැත්තෝ වැ, අන් සරණයක් නැත්තෝ වැ වසවු. මහණෙනි, මහණ තෙම කෙසේ නම් ආත්මය දිවි කොටැති ව, ආත්මය ශරණ කොටැති වැ, අනන්‍ය ශරණ වැ, ධර්මය දිවි කොටැති වැ, ධර්මය ශරණ කොටැති වැ අනන්‍ය ශරණ වැ වෙසේ ද? යත්.

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ කයෙහි කායානුපස්සී වැ (කය අනුව බලන්නෙක් වැ), කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, නුවණින් දන්නේ, එළඹැ සිටී සිහි ඇත්තේ, ලොවෙහි (කයෙහි) අභිධ්‍යාවත් දෙමනසත් බැහැර කොට වෙසෙයි. වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සී වැ... සිතෙහි චිත්තානුපස්සී වැ... ධර්මයන්හි (සංඥ සංස්කාරයන්හි) ධම්මානුපස්සී වැ කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ, නුවණින් දන්නේ, එළැඹැ සිටී සිහිඇත්තේ, ලොවෙහි (සංඥ සංස්කාර ස්කන්ධයන්හි) අභිධ්‍යාව ද දෙමනස ද බැහැර කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙසේ ම මහණ තෙම ආත්මදීප වැ ආත්ම ශරණ වැ අනන්‍ය ශරණ වැ ධර්මදීප වැ ධර්ම ශරණ වැ අනන්‍ය ශරණ වැ වෙසෙයි.

මහණෙනි, තමන් සතු වූ, පියා ගෙන් තමනට උරුම වැ පැමිණි හැසිරීමට නිසි පෙදෙසෙහි හැසිරෙවු. පියා ගෙන් උරුම ව ආ හැසිරීමට නිසි පෙදෙසෙහි හැසිරෙන්නවුන් ගේ සිදුරක් මාර තෙමේ නො දකින්නේ ය, අරමුණක් මාර තෙමේ නො ලබන්නේ ය. මහණෙනි, කුශල ධර්ම සමාදන් කොට ගෙන පවත්නා හෙයින් මෙසේ මේ පින් වැඩෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

2. භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ රාජා දළ්හනෙමි නාම අහොසි චක්කවත්තී ධම්මිකො රාජා චාතුරන්තො විජිතාවී ජනපදත්ථාවරියප්පත්තො සත්ත-රතනසමන්නාගතො. තස්සිමානි සත්තරතනානි අහෙසුං, සෙය්යථීදං: චක්කරතනං හත්ථිරතනං අස්සරතනං මණිරතනං ඉත්ථිරතනං ගහපතිරතනං පරිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං බො පනස්ස පුත්තා අහෙසුං සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසෙනාපමද්දනා. සො ඉමං පථවිං සාගරපරියන්තං අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන ධම්මෙන[1] අභිවිජිය අජ්ඣාවසි. අථ බො භික්ඛවෙ රාජා දළ්හනෙමි බහූනං වස්සානං බහූනං වස්සසතානං බහූනං වස්ස-සහස්සානං අච්චයෙන අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමන්තෙසි: "යදා භො අමුහා පුරිස පස්සෙය්යාසි දිබ්බං චක්කරතනං ඔසක්කිතං, ඨානා චුතං, අථ මෙ ආරොචෙය්යාසී"ති. 'එවං දෙවා'ති බො භික්ඛවෙ සො පුරිසො රඤ්ඤො දළ්හනෙමිස්ස පච්චස්සොසි. අද්දසා බො භික්ඛවෙ සො පුරිසො බහූනං වස්සානං බහූනං වස්සසතානං බහූනං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන දිබ්බං චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතං. දිස්වාන යෙන රාජා දළ්හනෙමී තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං දළ්හනෙමිං එතදවොච: යග්ඝෙ දෙව ජානෙය්යාසි දිබ්බං තෙ චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතන්ති.

3. අථ බො භික්ඛවෙ රාජා දළ්හනෙමි ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං ආම-න්තෙත්වා[2] එතදවොච: දිබ්බං කිර මෙ තාත කුමාර චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතං. සුතං බො පන මෙතං 'යස්ස රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස දිබ්බං චක්කරතනං ඔසක්කති, ඨානා චවති, න'දනි තෙන රඤ්ඤා චිරං ජීවිතබ්බං හොති'ති. භුඤ්ජා බො පන මෙ මානුසිකා කාමා, සමයො'දනි මෙ දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිතුං. එහි ත්වං තාත කුමාර ඉමං සමුද්දපරියන්තං පථවිං පටිපජ්ජ. අහං පන කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා, කාසායානි වත්ථානි අච්ඡා-දෙත්වා, අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමී"ති. අථ බො භික්ඛවෙ රාජා දළ්හනෙමි ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිත්වා, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා, කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා, අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජි.

1. ධම්මෙන සමෙන (සියා කම්)
2. ආමන්තෙසාපෙත්වා (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

2. මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි. පෙර දහැමි වූ දහැමින් රජය කරවන්නා වූ, සතර මහ සයුරුහිමි කොටැති (සිවු මහ දිවයින් වූ) මුළු පොළොවට අධිපති වූ, සියලු සතුරන් දිනූ, (කිසිවකු විසිනුත් සොලොවා-ලියැ නො හැකි බැවින්) දනවුඹ සථිර බවට පැමිණි, සත් රුවනින් සමන්විත දළ්හනේමි නම් වූ සක්විති රජෙක් විය. චක්‍රරත්නය හස්ති-රත්නය අශ්වරත්නය මණිරත්නය ස්ත්‍රී රත්නය ගෘහපතිරත්නය සත්වැනි පරිනායකරත්නය ම යැ යි ඔහුට මේ සත් රුවන් කෙනෙක් වූහ. බාන සුලු නොවූ, මූර්තිමත් වීර්යය බඳු ශරීර ඇති, පර සෙන් මඩිනු සමත් වූ, දහසකට වැඩි පුත්‍ර කෙනෙක් ඔහුට වූහ. ඒ සක්විති තෙම සයුරහිමි මේ මහ පොළොව දඬුවමින් තොර වැ අවියෙන් තොර වැ, දහැමෙන් සෙමෙන් දිනා අයිපති වැ විසී ය. මහණෙනි, ඒ කල්හි දළ්හනේමි රජ තෙමෙ හවුරුදු බොහෝ ගණනෙක, හවුරුදු සිය ගණනෙක, හවුරුදු දහස් ගණනෙක ඇවැමෙන් එක්තරා මිනිසකු බණවා, 'එම්බා පුරුෂය, යම් විටෙක තෝ දෙව සක්විති රුවන තුබූ තැනින් ඉවත් වැ සිටියා, තුබූ තැනින් පහ වැ සිටියා දුටුයෙහි වී නම්, ඒ විටැ මට දන්වව යි කී ය. මහණෙනි, ඒ පුරිස් තෙමේ 'එසේ ය දේවයන් වහන්සැ' යි ම දළ්හනේමි රජු බස් මුදුතින් පිළිගත. මහණෙනි, හේ පුරිස් තෙම බොහෝ හවුරුදු ගණනෙක, බොහෝ හවුරුදු සිය ගණනෙක, බොහෝ හවුරුදු දහස් ගණනෙක ඇවැමෙන් දෙව සක්රුවන තුබූ තැනින් ඉවත් වූවා, පහ වැ සිටියා දිටි ය. දැක, දළ්හනේමි රජු කරා එළඹියේ ය. එළඹ ඔහුට, 'දේවයන් වහන්ස, දනැ ගන්න. ඔබ ගේ දෙව සක්රුවන ඉවත් විය, තුබූ තැනින් පහ වියැ' යි සැළ කෙළේ ය.

3. මහණෙනි, ඒ විටැ දළ්හනේමි රජ තෙම දෙටුපුත් කුමරු කැඳවා, 'දරුව, මගේ දෙව සක්රුවන ඉවත් වී ය, තුබූ තැනින් පහ වී ය. 'යම් සක්විති රජක්හු ගේ දෙව සක්රුවන ඉවත් වේ ද, තුබූ තැනින් පහ වේ ද, දන් ඒ රජු විසින් බොහෝ කල් ජීවත් විය හැකි නො වේ' යන මෙය මා විසින් අසන ලදී. මිනිසුන් විසින් විත්ද හැකි කාමයෝ මා විසින් විඳුනා ලදුහ. දන් මට දිව්‍ය කාම සම්පත් සොයන්නට කල් පැමිණියේ වෙයි. දරුව, කුමාරය, මෙහි එව. මේ මුහුදුබිම් පොළොව තෝ අනුභව කරව. මම වනාහි කෙහෙ රවුලු බහවා, කසා වත් හැඳ, ගිහි ගෙයින් පැවිදි බිමට වදනෙමි' යි මේ බස් පැවැසී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති දළ්හනේමි සක්විති තෙමේ දෙටුපුත් කුමර හට මොනොවට රජයෙහි අනුසැසැ (මෙසේ රජය කරව යි අනුශාසන කොට), කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ, ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි බිම් වන.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්තාහපබ්බජිතෙ ඛො පන භික්ඛවෙ රාජිසිම්හි දිබ්බං චක්කරතනං අන්තරධායි.

අථ ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො යෙන රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො[1] තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා රාජානං ඛත්තියං මුද්ධාභිසිත්තං එතදවොච: යගෙස දෙව ජානෙය්‍යාසි දිබ්බං චක්කරතනං අන්තරහිතන්ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො දිබ්බෙ චක්කරතනෙ අන්තරහිතෙ අනත්තමනො අහොසි. අනත්තමනතඤ්ච පටිසංවෙදෙසි. සො යෙන රාජිසි තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා රාජිසිං එතදවොච: යගෙස දෙව ජානෙය්‍යාසි දිබ්බං චක්කරතනං අන්තරහිතන්ති. එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ රාජිසි රාජානං ඛත්තියං මුද්ධාභිසිත්තං එතදවොච: 'මා ඛො ත්වං තාත දිබ්බෙ චක්කරතනෙ අන්තරහිතෙ අනත්තමනො අහොසි, මා අනත්තමනතඤ්ච පටිසංවෙදෙසි න හි තෙ තාත දිබ්බං චක්කරතනං පෙත්තිකං දයජ්ජං, ඉඞ්ඝ ත්වං තාත අරියෙ චක්කවත්තිවත්තෙ වත්තාහි ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යත්තෙ අරියෙ චක්කවත්තිවත්තෙ වත්තමානස්ස තදහුපොසථෙ පණ්ණරසෙ සීසං නහාතස්ස[2] උපොසථිකස්ස උපරිපාසාදවරගතස්ස දිබ්බං චක්කරතනං පාතු භවිස්සති සහස්සාරං සනෙමිකං සනාභිකං සබ්බාකාරපරිපූර''න්ති.

4. ''කතමං පන තං දෙව අරියං චක්කවත්තිවත්තන්ති''?

''තෙන හි ත්වං තාත ධම්මං යෙව නිස්සාය ධම්මං සක්කරොන්නො ධම්මං ගරුකරොන්නො[3] ධම්මං මානෙන්නො ධම්මං පූජෙන්නො ධම්මං අපචායමානො, ධම්මද්ධජො ධම්මකේතු ධම්මාධිපතෙය්‍යො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහස්සු අන්නොජනස්මිං.

ධම්මං යෙව නිස්සාය -පෙ-

බලකායස්මිං ධම්මං යෙව නිස්සාය ඛත්තියෙසු අන්නුස්සුතෙසු[4].

---

1. මුද්ධාවසිත්තො (ස්‍යා PTS)
2. සීසං නහාතස්ස (PTS), සීසනහානස්ස (ස්‍යා)
3. ගරුං කරොන්නො (මජ්ජං)
4. අන්නුස්සුතෙසු (මජ්ජං)

Free Distribution www.aathaapi.org

මහණෙනි, ඒ රාජර්ෂිහු පැවිදි වූ සත් දවස් ගියකලැ දෙව් සක්‌රුවන අතුරුදහන් විය. මහණෙනි, එ කල්හි එක්තරා මිනිසෙක් මුදුනෑ ලත් අභිෂේක ඇති එ රජු කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ, මූර්ධාභිෂික්ත වූ එ රජහට, 'දේවයිනි, දැන ගන්න, දෙව් සක්‌රුවන අතුරුදහන් වී යැ' යි සැළ කෙළේ ය. මහණෙනි, ඉක්බිති මූර්ධාභිෂික්ත ඒ ක්ෂත්‍රිය රාජ තෙම දෙව් සක්‌රුවන අතුරුදහන් වූ කලැ නො සතුටු සිතැති විය. නො සතුටු සිතැති බව ද දන්වී ය. හේ රාජර්ෂිහු කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ඔහුට 'දේවයිනි, දෙව් සක්‌රුවන අතුරුදහන් වී යැ' යි සැළ කෙළේ ය. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි රාජර්ෂි තෙමෙ මූර්ධාභිෂික්ත ඒ කැත් රජුහට දරුව, දෙව් සක්‌රුවන අතුරුදහන් වූ කල්හි නො සතුටු නො වව, නොසතුටු බව නො පළ කරව, දෙව් සක්‌රුවන තට පියාගෙන් ලැබෙන දැවැද්දෙක් නො වේ, 'දරුව, දැන් තෝ අරී (නිදෙස්) සක්‌විති වත් පුරව, අරී (නිදෙස්) සක්‌විති වත් පුරන, ඒ පණුරස් පොහෝ දිනැ හිස සෝද නා, පෙහෙවස් සමාදන් කොට ගෙන, පහයැ මතු මාළුව පැමිණ ඉන්නා කෑහට දහසක් දවී ඇති නිමවළලු සහිත, නැබ සහිත, හැම අයුරින් ම පිරිපුන් දෙව් සක්‌රුවන පහළ වන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන යැ' යි කී ය.

4. "දේවයිනි, ඒ අරී (නිදෙස්) සක්‌විති වත කවර යැ?" යි රජ පුළුවත.

"දරුව එසේ නම්, (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මය ම ඇසුරු කොට, (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මයට ම සත්කාර කරමින්, (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මයට ම ගරු කරමින්, (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මයට ම බුහුමන් කරමින්, (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මය ම පුදමින්; (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මයට ම යටත් පැවැත්ම දක්වමින්; (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මය ම ධ්වජයක් සේ පෙරටු කැරගත්තෙක් වැ. (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මය ම කුන්තයක් සේ ඔසොවා ගත්තෙක් වැ (දශ කුශලකර්ම පථ) ධර්මය ම ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තෙක් වැ, (හැම ක්‍රියාවක් දශ කුශලකර්ම පථ වශයෙන් ම කරන්නෙක් වැ), (පුත්‍රදරුවි) අන්තෝජනයා කෙරෙහි ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධාන කරව.

ධර්මය ම ඇසුරු කොට...බලසෙන් කෙරෙහි ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධානය කරව.

ධර්මය ම ඇසුරු කොට...යටත් වූ අනුයුක්ත ක්ෂත්‍රියයන් කෙරෙහි ද ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධාන කරව.

Free Distribution www.aathaapi.org

ධම්මංයෙව නිස්සාය -පෙ- බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු,

ධම්මංයෙව නිස්සාය -පෙ- නෙගමජානපදෙසු,

ධම්මංයෙව නිස්සාය සමණබ්‍රාහ්මණෙසු,

ධම්මංයෙව නිස්සාය -පෙ- මිගපක්ඛීසු.

මා ච තෙ තාත විජිතෙ අධම්මකාරො පවත්තිත්ථ.

යෙ ච තෙ තාත විජිතෙ අධනා අස්සු, තෙසඤ්ච ධනමනුප්පදෙය්‍යාසි[1].

යෙ ච තෙ තාත විජිතෙ සමණබ්‍රාහ්මණා මදප්පමාද පටිවිරතා ඛන්තිසොරච්චෙ නිවිට්ඨා එකමත්තානං දමෙන්ති, එකමත්තානං සමෙන්ති, එකමත්තානං පරිනිබ්බාපෙන්ති. තෙ කාලෙන කාලං උපසඞ්කමිත්වා පරිපුච්ඡෙය්‍යාසි පරිපඤ්ඤෙය්‍යාසි: කිං භන්තෙ කුසලං, කිං අකුසලං, කිං සාවජ්ජං කිං අනවජ්ජං, කිං සෙවිතබ්බං කිං න සෙවිතබ්බං, කිං මෙ කරීයමානං දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය අස්ස, කිං වා පන මෙ කරීයමානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය අස්සා?''ති. තෙසං සුත්වා යං අකුසලං තං අභිනිවජ්ජෙය්‍යාසි, යං කුසලං තං සමාදය වත්තෙය්‍යාසි.

ඉදං ඛො තාත අරියං චක්කවත්තිවත්ත''න්ති.

''එවං දෙවා''ති ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො රාජිසිස්ස පටිස්සුත්වා අරියෙ චක්කවත්තිවත්තෙ[2] වත්ති. තස්ස අරියෙ චක්කවත්තිවත්තෙ වත්තමානස්ස තදහුපොසථෙ පණ්ණරසෙ සීසං නහාතස්ස උපොසථිකස්ස උපරිපාසාදවරගතස්ස දිබ්බං චක්කරතනං පාතුරහොසි සහස්සාරං සනෙමිකං සනාභිකං සබ්බාකාරපරිපූරං, දිස්වාන රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස එතදහොසි: සුතං ඛො පන මෙතං යස්ස රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස තදහුපොසථෙ පණ්ණරසෙ සීසං නහාතස්ස උපොසථික්ස්ස උපරිපාසාදවරගතස්ස දිබ්බං චක්කරතනං පාතු භවති.

1. ධනමනුප්පදජ්ජෙය්‍යාසි (ස්‍යා PTS)
2. අරියං චක්කවත්තිවත්තං (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

ධර්මය ම ඇසුරු කොට ..බමුණන් කෙරෙහි ද ගැහැවියන් කෙරෙහි ද ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධාන කරව.

ධර්මය ම ඇසුරු කොට...නියම්ගම්වැසි දනවුවැසි ජනයා කෙරෙහි ද ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධාන කරව.

ධර්මය ම ඇසුරු කොට...මහණුන් කෙරෙහි ද (බාහිත පාපි) බමුණන් කෙරෙහි ද ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධාන කරව.

ධර්මය ම ඇසුරු කොට...මෘගපක්ෂීන් කෙරෙහි ද ධාර්මික වූ රක්ෂාවරණගුප්තිය සංවිධාන කරව.

දරුව, තගේ රටෙහි අධර්මක්‍රියා නොපවත්නා ලෙසට කටයුතු සලසව.

දරුව, තා රටෙහි යම් කෙනෙක් ධනය නැත්තාහු ද, ඔවුනට ධනය දෙව.

දරුව, තා රටෙහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් මදයෙන් හා ප්‍රමාදයෙන් වැළැක්කාහු, ක්ෂාන්තියෙහි ද සෞරත්‍යයෙහි ද (කායික වාචසික සුවරිතයෙහි ද) පිහිටියාහු එක ම තම සිත දමනය කෙරෙත් ද, එක ම තම සිත සංහිඳුවත් ද, එක ම තම සිත පිරිනිවත් ද, ඔවුන් කරා කලින් කලැ එළැඹ, "වහන්ස, කුසල් කවර යැ? අකුසල් කවර යැ? වරද කවර යැ? නිවරද කවර යැ? සෙවියැ යුත්ත කවර යැ? නොසෙවියැ යුත්ත කවර යැ? මා කරන කිමෙක් නම් බොහෝ කලක් අවැඩ පිණිස දුක් පිණිස පවත්නේ ද? මා කරන කිමෙක් හෝ බොහෝ කලක් වැඩ පිණිස සුව පිණිස පවත්නේ ද?''යි නැවත නැවත විචාරව පුන පුනා ප්‍රශ්න කරව. ඔවුන් කී බස් අසා යමෙක් අකුසල් වේ ද, එය බැහැර කරව. යමෙක් කුසල් වේ ද, එය සමාදන් කොට ගෙන පවතුව. දරුව, මේ අරි සක්විතිවත නම් වේ'' යැ යි රාජර්ෂි කී ය.

"එසේ යැ දේවයිනි'යි කියා ම, මහණෙනි, මුදුනැ අබිසෙස් ලත් ඒ කැත් රජ රාජර්ෂිහට පිළිවදන් දී අරි සක්විති වතෙහි පැවැත්තේ ය. අරි සක්විති වත්හි පවත්නා, ඒ පසොළාස්වක් පුණු පොහෝද හිස සෝදනා, සමාදන් කොට ගත් පෙහෙවස් ඇති වැ, පහයැ මතු මහල් තලයට නැංගාවූ ඔහුට දහසක් අර ඇති, නිම්වලලු සහිත, නැබ සහිත, හැම අයුරින් පිරිපුන් දෙව සක්රුවන පහළ විය.

Free Distribution www.aathaapi.org

සහස්සාරං සනෙමික සනාභිකං සබ්බාකාරපරිපූරං, සෝ හොති රාජා චක්කවත්තීති. අසසං තුම්හෙ අහං රාජා චක්කවත්තී''ති.

5. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියෝ මුදධාභිසිත්තෝ උවථායාසනා, එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වාමෙන හත්ථෙන භිඞ්කාරං ගහෙත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන චක්කරතනං අබ්භුක්කිරි, 'පවත්තතු භවං චක්කරතනං, අභිවිජිනාතු භවං චක්කරතන'න්ති. අථ ඛො තං භික්ඛවෙ චක්කරතනං පුරත්ථිමං දිසං පවත්ති, අනුදෙව රාජා චක්කවත්තී සදධිං චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය. යසමිං ඛො පන භික්ඛවෙ පදෙසෙ චක්කරතනං පතිට්ඨාසි, තත්ථ රාජා චක්කවත්තී වාසං උපගඤ්ඡි සදධිං චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ පුරත්ථිමාය දිසාය පටිරාජානො, තෙ රාජානං චක්කවත්තිං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහංසු: එහි ඛො මහාරාජ, සුවාගතං තෙ මහාරාජ සකන්තෙ මහාරාජ, අනුසාස මහාරාජා'ති.

රාජා චක්කවත්තී එවමාහ:

පාණෙ නහන්තබ්බා. අදින්නං නාදාතබ්බං කාමෙසු මිච්ඡා න චරිතබ්බා. මුසා න භාසිතබ්බා. මජ්ජං න පාතබ්බං. යථාභුත්තඤ්ච භුඤ්ජථා'ති.

යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ පුරත්ථිමාය දිසාය පටිරාජානො තෙ රඤ්ඤෙ චක්කවත්තිස්ස අනුයුඤ්ජා[1] අහෙසුං.

අථ ඛො තං භික්ඛවෙ චක්කරතනං පුරත්ථිමං සමුද්දං අජ්ඣොගාහිත්වා පච්චුත්තරිත්වා දක්ඛිණං දිසං පවත්ති –පෙ– අනුයුඤ්ජා අහෙසුං.

අථ ඛො තං භික්ඛවෙ චක්කරතනං දක්ඛිණං සමුද්දං අජ්ඣොගාහිත්වා පච්චුත්තරිත්වා පච්ඡිමං දිසං පවත්ති, අනුදෙව රාජා චක්කවත්තී සදධිං චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය. යස්මිං ඛො පන භික්ඛවෙ පදෙසෙ දිබ්බං චක්කරතනං පතිට්ඨාසි, තත්ථ රාජා චක්කවත්තී වාසං උපගඤ්ඡි සදධිං චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ පච්ඡිමාය දිසාය පටිරාජානො, තෙ රාජානං චක්කවත්තිං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහංසු: එහි ඛො මහාරාජ, සුවාගතං තෙ මහාරාජ, සකන්තෙ මහාරාජ, අනුසාස මහාරාජා'ති.

1. අනුයන්තා (සී්ම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

එය දක්මෙන් මූර්ධාභිෂික්ත වූ ඒ කැත් රජුහට මේ සිත විය: 'එ පුණු-පොහෝ දින හිස සෝදා නා සමාදන් කොට ගත් පෙහෙවස් ඇති වැ පහයෑ මතු මහල් තලයට නැඟී හුන්, අරි සක්විති වත්හි පවත්නා මුදුනෑ අභිසෙස් ලත් යම් කැත් රජක්හට දහසක් අර ඇති නිමවළලු සහිත. නැඹ සහිත, හැම අයුරින් පිරිපුන් දෙව සක්රුවන පහළ වේ ද, හෙ තෙමේ සක්විති රජ වේ යැ''යි මෙය මා විසින් අසන ලදී. මම සක්විති රජ වන්නෙම් දෝ?'යි යනු ය.

5. මහණෙනි, ඉක්බිති මූර්ධාභිෂික්ත වූ ඒ කැත් රජ තෙමේ ඝුනස්-නෙන් නැඟී, උතුරු සළුව එකස් කොට පෙරෙවැ, වම් අතින් කෙණ්ඩිය ගෙන, 'භවත් චක්‍රරත්නය පෙරැළේ වා, භවත් චක්‍රරත්නය දිගැවිත් දිනා ව'යි දකුණතින් සක්රුවනට දිය ඉස්සේ ය. මහණෙනි, එ කලැ ඒ සක්රුවන පෙර දෙසට පෙරැළිණ. සක්විති රජ ද සිවුරඟ සෙන් හා එය අනුව ම ගියේ ය. මහණෙනි, යම් පෙදෙසෙක සක් රුවන පිහිටියේ ද, සක්විති රජ එ තන්හි සිවුරඟ සෙන් හා දිසුම් ගත්තේ ය. මහණෙනි, පෙර දෙසැ යම් පළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු සක්විති රජු කරා එළැඹ, 'මහරජුනි, වඩින්න, මහරජුනි, ඔබ මෙහි වැඩි නියා යහපත. මහරජුනි, මේ සියල්ල ඔබ සතු ය. මහරජුනි, අපට අනුශාසන කරන්නැ'යි කිහ.

එ විට සක්විති රජ ඔවුන් බණවා,

"ප්‍රාණවධ නො කටයුතු. අධිනාදන් නො කට යුතු. කාමයන්හි වරදවා නො හැසිරියැ යුතු, මුසවා නො බිණියැ යුතු, මත් පැන් නො පියැ යුතු, තමන් සතු දෑ පරිභෝග කළ පරිදි ම දහැමෙන් පරිභෝග කරවු''යැ යි මෙසේ කී ය.

මහණෙනි පෙර දෙසැ යම් පළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු සක්විති රජුට අනුකූල වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්රුවන පෙරදිගැ මුහුද වැද ගොඩ නැඟ දකුණු දිගට පෙරැළිණ ..දකුණු දිග යම් පළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු සක්විති රජුට අනුකූල වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිති සක්රුවන දකුණු දිග මුහුද වැද ගොඩ නැඟ පැසිම දිගට පෙරැළිණ. එය අනුව ම සක්විති රජ සිවුරඟ සෙන් හා ගියේ ය. මහණෙනි, යම් පෙදෙසෙක දෙව සක්රුවන පිහිටියේ ද, සක්විති රජ එහි සිවුරඟ සෙන් හා ලැගුම් ගත්තේ ය. මහණෙනි, පැසිම දිගැ යම් පළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු සක්විති රජු කරා එළැඹ, 'මහරජුනි, වඩින්න, මහරජුනි, ඔබ වැඩි සේ යහපත. මහරජුනි, මේ සියල්ල ඔබ සතු ය. මහරජුනි, අනුශාසන කරන්නැ'යි කිහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

රාජා චක්කවත්ති එවමාහ:

පාණො න හන්තබ්බො, අදින්නං නාදාතබ්බං, කාමෙසු මිච්ඡා න චරිතබ්බා, මුසා න භාසිතබ්බා, මජ්ජං න පාතබ්බං, යථා භුත්තඤ්ච භුඤ්ජථා'ති. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ පච්ඡිමාය දිසාය පටිරාජානො, තෙ රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස අනුයුත්තා[1] අහෙසුං.

අථ ඛො තං භික්ඛවෙ චක්කරතනං පච්ඡිමං සමුද්දං අජ්ඣොගාහිත්වා පච්චුත්තරිත්වා උත්තරං දිසං පවත්ති, අණ්ඩදෙව රාජා චක්කවත්ති සදධිං චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය. යස්මිං ඛො පන භික්ඛවෙ පදෙසෙ දිබ්බං චක්කරතනං පතිට්ඨාසි, තත්ථ රාජා චක්කවත්ති වාසං උපගඤ්ඡි සදධිං චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ උත්තරාය දිසාය පටිරාජානො තෙ රාජානං චක්කවත්තිං උපසඞ්කමිත්වා එවමාහංසු: එහි ඛො මහාරාජ, සවාගතං[2] තෙ මහාරාජ, ස කන්තෙ මහාරාජ, අනුසාස මහාරාජා'ති. රාජා චක්කවත්ති එවමාහ: පාණො න හන්තබ්බො, අදින්නං නාදාතබ්බං, කාමෙසු මිච්ඡා න චරිතබ්බා, මුසා න භාසිතබ්බා, මජ්ජං නපාතබ්බං, යථාභුත්තඤ්ච භුඤ්ජථා'ති.

යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ උත්තරාය දිසාය පටිරාජානො තෙ රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස අනුයුත්තා අහෙසුං.

6. අථ ඛො තං භික්ඛවෙ චක්කරතනං සමුද්දපරියන්තං පඨවිං[3] අභිවිජිනිත්වා තමෙව රාජධානිං පච්චාගන්ත්වා රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස අන්තෙපුරද්වාරෙ අත්ථකරණපමුඛෙ[4] අක්ඛාහතං මඤ්ඤෙ අට්ඨාසි, රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස අන්තෙපුරං උපසොභයමානං. –පෙ–

දුතියො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්ති –පෙ– තතියො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්ති –පෙ– චතුත්ථො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්ක–වත්ති –පෙ– පඤ්චමො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්ති -පෙ– ඡට්ඨො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්ති –පෙ– සත්තමො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්ති බහුන්නං වස්සානං බහුන්නං වස්සසතානං බහුන්නං වස්ස–සහස්සානං අච්චයෙන අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමන්තෙසි: යදා ත්වං අම්හො පුරිස පස්සෙය්‍යාසි දිබ්බං චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතං, අථ මෙ ආරො–වෙය්‍යාසි ති. 'එවං දෙවා'ති ඛො භික්ඛවෙ සො පුරිසො රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස පච්චස්සොසි. අද්දසා ඛො භික්ඛවෙ සො පුරිසො බහුන්නං වස්සානං බහුන්නං වස්සසතානං බහුන්නං වස්සසහස්සානං අච්චයෙන දිබ්බං චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතං, දිස්වාන යෙන රාජා චක්කවත්ති තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං චක්කවත්තිං එතදවොච: යගෙස දෙව ජානෙය්‍යාසි දිබ්බන්තෙ චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතන්ති.

---

1. අනුයන්තා (මජ්ජං)
2. සාගතං (PTS)
3. පඨවිං (මජ්ජං)
4. අච්චකරණපපමුඛෙ (සීමු)

Free Distribution www.aathaapi.org

එ විටැ සක්විති රජ,

'ප්‍රාණවධ නො කළ යුතු, අයිනාදන් නො කළ යුතු. කාමමිථ්‍යාචාර නො කළ යුතු, මුසවා නොබිණිය යුතු, මත් පැන් නො පියැ යුතු. තමන් පරිභෝග කළ රට එ පරිද්දෙන් ම පරිභොග කරවූ' යැ යි මෙසේ කී ය. මහණෙනි, පැසිම දිගැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු ඒ සක්විති රජු අනුව යන්නෝ වූහ.

මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ සක්රුවන පැසිම මුහුද වැද ගොඩ නැඟ, උතුරු දෙසට පෙරළිණ. සක්විති රජ ද එය අනුව ම සිවුරහ සෙන් හා ගියේ ය. මහණෙනි, යම් පෙදෙසක දෙව සක්රුවන රැඳුණේ ද, සක්විති රජ සිවුරහ සෙන් හා එහි වාසයට එළැඹියේ ය. මහණෙනි, උතුරු දිගැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු ද ඔහු සක්විති රජුහු කරා එළැඹ, 'මහරජුනි, වඩින්න. මහරජුනි, ඔබ වැඩි සේ යහපත. මහරජුනි මෙ හැම ඔබ සතු ය. මහරජුනි, අනුශාසනා කළ මැනවැ'යි කීහ. සක්විති රජ ඔවුන් බණවා:

'පණිවා නො කළ යුතු, අයිනාදන් නො කළ යුතු, කාමයන්හි වරදවා නො හැසිරියැ යුතු, මුසවා නො බිණියැ යුතු, මත්පැන් නො පියැ යුතු, වැළඳූ පරිදි ම ඕය රට වළඳවූ' යැ යි මෙසේ කී ය.

මහණෙනි, උතුරු දෙසැ යම් පිළිමල් රජ කෙනෙක් වූහු නම්, ඔහු සක්විති රජුහු අනුවැ යන්නෝ වූහ.

6. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ සක්රුවන මුහුදුබිම් පොළොව දිනා, ඒ රජදහනට ම පෙරළා අවුත්, සක්විති රජුහු ගේ ඇතොවුර බඹලවතුයේ, ඇතොවුර දෙරැ යුක්ති පසිදිනා හලැ අක්දෙරියෙහි අකුර ගැසුවාක් මෙන් සිටියේ ය...

මහණෙනි, දෙවෙනි සක්විති රජ ද...තෙවෙනි සක්විති රජ ද... සතර වැනි සක්විති රජ ද... පස්වැනි සක්විති රජ ද... සවැනි සක්විති රජ ද... සත්වැනි සක්විති රජ ද බොහෝ හවුරුදු ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු සිය ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු දහස් ගණනක් ඇවැමෙන් එක්තරා මිනිසකු බණවා, 'හෙම්බා පුරුෂය, තෝ යම් විටෙක දෙව සක්විති රුවන තුබු කැතින් ඉවත් වැ සිටියා, තුබු කැතින් පහ වැ සිටියා දුටුයෙහි වී නම්, එවිට මට දන්වව'යි කී ය. 'එසේ ය, දේවයිනි යි, එ රජුහු බස මුදුනින් පිළිගත. මහණෙනි, හේ පුරිස් තෙම බොහෝ හවුරුදු ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු සිය ගණනක්, බොහෝ හවුරුදු දහස් ගණනක් ඇවැමෙන් දෙව සක්රුවන තුබු කැතින් ඉවත් වූවා, පහ වැ සිටියා දිටී ය. දැක, සක්විති රජු කරා එළැඹ, 'දේවයිනි, දැනගන්න, ඔබ ගේ දෙව සක්රුවන ඉවත් විය, තුබු කැතින් පහ වියැ'යි සැළ කෙළේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

7. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්තී ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං ආමන්තෙසි: "දිබ්බං කිර මෙ තාත කුමාර චක්කරතනං ඔසක්කිතං ඨානා චුතං. සුතං ඛො පන මෙ තං යඤ්ඤ රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස දිබ්බං චක්කරතනං ඔසක්කති ඨානා චවති, න'දානි තෙන රඤ්ඤා චිරං ජීවිතබ්බං හොති'ති. භුඤ්ඤ ඛො පන මෙ මානුසිකා කාමා, සමයො'දානි මෙ දිබ්බෙ කාමෙ පරියෙසිතුං. එහි ත්වං තාත කුමාර, ඉමං සමුද්දපරියන්තං පථවිං පටිපජ්ජ, අහං පන කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සාමී''ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්තී ජෙට්ඨපුත්තං කුමාරං සාධුකං රජ්ජෙ සමනුසාසිත්වා, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජි. සත්තාහපබ්බජිතෙ ඛො පන භික්ඛවෙ රාජිසිම්හි දිබ්බං චක්කරතනං අන්තරධායි. අථ ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො –පෙ– අන්තරහිතා න්හී. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො දිබ්බෙ චක්කරතනෙ අන්තරහිතෙ අනත්තමනො අහොසි, අත්තමනතඤ්ච පටිසංවෙදෙසි. නො ච ඛො රාජිසිං උපසඞ්කමිත්වා අරියං චක්කවත්තිවත්තං පුච්ඡි. සො සමතෙ-නෙව සුදං ජනපදං පසාසති. තස්ස සමතෙන ජනපදං පසාසතො පුත්තඛත්ත-පරං ජනපදා න පබ්බත්තිං යථා තං පුබ්බකානං රාජූනං අරියෙ චක්කවත්ති-වත්තෙ වත්තමානානං.

8. අථ ඛො භික්ඛවෙ අමච්චා පාරිසජ්ජා ගණකා මහාමත්තා අනීකට්ඨා දොවාරිකා මන්තඤ්ඤාපීවිනො සෙනාපතිඤ්ච රාජානං ඛත්තියං මුද්ධාභි-සිත්තං උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං: "න ඛො තෙ දෙව සමතෙන සුදං ජනපදං පසාසතො පුත්තඛත්තාපරං ජනපදා පබ්බත්තති යථා තං පුබ්බකානං රාජූනං අරියෙ චක්කවත්තිවත්තෙ වත්තමානානං. සංවිජ්ජන්ති ඛො තෙ දෙව විජිතෙ අමච්චා පාරිසජ්ජා ගණකා මහාමත්තා අනීකට්ඨා දොවාරිකා මන්තඤ්ඤාපීවිනො, මයඤ්චෙව අඤ්ඤෙ ච, යෙ මයං අරියං චක්කවත්තිවත්තං ධාරෙම. ඉඞ්ඝ ත්වං දෙව අමෙහ අරියං චක්කවත්තිවත්තං පුච්ඡ, තස්ස තෙ මයං අරියං චක්කවත්තිවත්තං පුට්ඨා ඛ්‍යාකරිස්සාමා''ති.

ආයුවණ්ණාදිපරිහාණිකථා

අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො අමච්චෙ පාරිසජ්ජෙ ගණකෙ මහාමත්තෙ අනීකට්ඨෙ දොවාරිකෙ මන්තඤ්ඤාපීවිනො සෙනාපතිඤ්ච අරියං චක්කවත්තිවත්තං පුච්ඡි.

Free Distribution www.aathaapi.org

7. මහණෙනි, එ කලෑ සක්විති රජ තෙම දෙවුපුත් කුමරහු බණවා, 'දරුව, මගේ දෙව් සක්රුවන ඉවත් වී ල, තුබු තැනින් පහ වී ල. යම සක්විති රජක්හුගේ දෙව් සක්රුවන ඉවත් වේ ද, තුබු තැනින් පහ වේ ද, දන් එ සක්විති රජුහු විසින් බොහෝ කල් ජීවත් වියැ හැකි නො වේ' යැ යි මෙය මෑ විසින් අසන ලද. මිනිසුන් විසින් වින්දයුතු කාමයෝ මා විසින් විඳුනා ලදහ. දන් දෙව් කම සැපත් සොයන්නට කල් පැමිණියේ වෙයි. දරුව, කුමාරය, මෙහි එව. මේ මුහුදුකිම් පොළොව තෝ අනුභව කරව. මම වනාහි කෙහෙ රවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ, ගිහි ගෙන් පැවිදි බිමට වදනොමි' යි කී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති සක්විති රජ තෙම දෙවුපුත් කුමරහට රජයෙහි මොනවට අනුසැස, කෙහෙ රවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ, ගිහි ගෙන් නික්මූ පැවිදි බිම වනි. මහණෙනි, ඒ රාජර්ෂිහු පැවිදි වූ සතියක් ගිය කලෑ දෙව් සක්රුවන අතුරුදහන් විය. මහණෙනි, එ කල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක්...දෙව් සක්රුවන අතුරුදහන් වී යැ'යි රජහට දන්වී ය. මහණෙනි, ඉක්බිති මුදුනෑ අබිසෙස් ලත් එ කැත් රජ තෙම දෙව් සක්රුවන අතුරුදහන් වූ කල්හි නො සතුටු විය. නො සතුටු බව පළ කෙළේ ය. එහෙත් රාජර්ෂිහු කරා එළැඹ අරි සක්විතිවත් නො විචාළේ ය. හේ සිය මතයෙන් ම රට පාලනය කෙරෙයි. සිය මතයෙන් ම රට පාලනය කරන ඔහු ගේ දනවුහු පසු කලෑ අරි සක්විති වත්හි පවත්නා පෙරැසිටි රජුන් ගේ දනවු සෙයින් නො වැඩෙත්.

8. මහණෙනි, එ කල්හි ඇමැතියෝ ද රාජපර්ෂදේහි වූවෝ ද ගණකයෝ ද මහාමාත්‍රයෝ ද බල ඇණිහි සිටුනා හස්ත්‍යාචාර්යාදිහු ද දෙරටුපල්හු ද මන්ත්‍රාජීවිහු (උපදෙස් දෙන්නෝ) ද එක් රැස් ව මුර්ධාභිෂික්ත කැත් රජුහු කරා එළැඹ "දේවයිනි, සවමතයෙන් රට පාලනය කරන ඔබගේ දනවුහු පෙර සිටි අරි සක්විති වත්හි පැවැති රජුන් ගේ දනවු සෙයින් නො වැඩෙත්. දේවයිනි, යම බඳු වූ අපිත් අන්‍යයෝත් අරි සක්විති වත් සිත්හිලා දරමෝ ද, එසේ වූ ඇමතියෝ ද රාජපර්ෂදට අයත්හු ද ගණකයෝ ද මහාමාත්‍රයෝ ද අනීකස්ථයෝ ද මන්ත්‍රාජීවිහු ද ඔබ රටැ ඇත්හ. එබැවින් දේවයිනි, ඔබ අරි සක්විතිවත් අප විචාරන්න. ඔබ විසින් අරි සක්විති වත් විචාරනු ලැබූ අපි ඔබට එය පවසන්නමෝ වේ ද" යි කීහ.

ආයුෂ පිරිහීම පිළිබඳ කථා

මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ මුර්ධාභිෂික්ත කැත් රජ ඇමතියන් ද රාජපර්ෂදෙහි වූවන් ද ගණකයන් ද මහාමාත්‍රයන් ද අනීකස්ථයන් ද ද්වාරපාලයන් ද මන්ත්‍රාජීවින් ද රැස් කරවා, අරි සක්විති වත් විචාළේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තස්ස තෙ අරියං චක්කවත්තිවත්තං පුච්ඡා බ්‍යාකරිංසු. තෙසං සුත්වා ධම්මිකං භිතෝරක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහි. නො ච තෙ අධනානං ධනමනුපපාදෙසි[1] අධනානං ධනෙ අනනුපදියමානෙ දළිද්දියං[2] වෙපුල්ලමගමාසි. දළිද්දියෙ වෙපුල්ලං ගතෙ අඤ්ඤතරෝ පුරිසෝ පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි. තමෙනං අග්ගහෙසුං ගහෙත්වා රඤ්ඤෝ, ඔත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස දස්සෙසුං අයං දෙව පුරිසෝ පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී'ති. එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ රාජා ඔත්තියෝ මුද්ධාභිසිත්තෝ තං පුරිසං එතදවොච: ''සච්චං කිර භො අමෙහා පුරිස පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි?[3]''ති. ''සච්චං දෙවා''ති. ''කිං කාරණා?''ති. ''න හි දෙව ජීවාමී''ති.

9. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඔත්තියෝ මුද්ධාභිසිත්තෝ තස්ස පුරිසස්ස ධනමනුපපාදෙසි ''ඉමිනා භො අමෙහා පුරිස ධනෙන අත්තානං ච ජීවාහි, මාතාපිතරෝ ච පොසෙහි, පුත්තදාරඤ්ච පොසෙහි, කම්මන්තෙ ච පයොජෙහි, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු උද්ධග්ගිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨපෙහි[4] සොවග්ගිකං සුඛවිපාකං සග්ගසංවත්තනිකන්ති''. ''එවං දෙවා''ති ඛො භික්ඛවෙ සො පුරිසෝ රඤ්ඤෝ ඔත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස පච්චස්සොසි. අඤ්ඤතරෝ පි ඛො භික්ඛවෙ පුරිසෝ පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි. තමෙනං අග්ගහෙසුං ගහෙත්වා රඤ්ඤෝ ඔත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස දස්සෙසුං ''අයං දෙව පුරිසෝ පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී''ති. එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ රාජා ඔත්තියෝ මුද්ධාභිසිත්තෝ තං පුරිසං එතදවොච: ''සච්චං කිර භො අමෙහා පුරිස පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී''ති. ''සච්චං දෙවා''ති. ''කිං කාරණා?''ති. ''නහි දෙව ජීවාමී''ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඔත්තියෝ මුද්ධාභිසිත්තෝ තස්ස පුරිසස්ස ධනමනුපපාදෙසි ''ඉමිනා භො අමෙහා පුරිස ධනෙන අත්තානං ච ජීවාහි, මාතාපිතරෝ ච පොසෙහි, පුත්තදාරඤ්ච පොසෙහි, කම්මන්තෙ ච පයොජෙහි, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු[5] උද්ධග්ගිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨපෙහි, සොවග්ගිකං සුඛවිපාකං සග්ගසංවත්තනිකන්ති'. ''එවං දෙවා''ති ඛො භික්ඛවෙ සො පුරිසෝ රඤ්ඤෝ ඔත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස පච්චස්සොසි.

අථස්සුං ඛො භික්ඛවෙ මනුස්සා: යෙ කිර භො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියන්ති, තෙසං රාජා ධනමනුපපදෙතී[6]ති. සුත්වාන තෙසං එතදහොසි ''යනූනුත මයම්පි පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියෙය්‍යාමා''ති.

---

1. ධනමනුපපදෙසි (ම්‍යා)
2. දළිද්දියං. PTS දළිද්දියං (සී.ස්‍යා)
3. ආදියසි (සී.ස්‍යා)
4. පතිට්ඨපෙහි (ම්‍යා)
5. සමණෙසු බ්‍රාහ්මණෙසු (සී.ස්‍යා.පී)
6. ධනමනුපපදෙති (PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

එ රජුහු විසින් අරි සක්විති වත් පුළුවුස්නා ලද ඔහු ඔහුට එය පැවැසූහ. හෙ තෙමෙ ඔවුන් කී බස් අසා දහැමී රකවළ යෙදී ය. වැලි දිළින්දනට ධනය නො දුන්නේය. දිළින්දනට ධනය නො දෙනු ලබන කල්හි දිළිඳු බව විපුලත්වයට පැමිණියේ ය. දිළිඳු බව මහත් වැ ගිය කල්හි එක්තරා මිනිසෙක් අනුන් සතු නොදුන් දයක් සොර සිතින් ගත්තේ ය. මිනිස්සු ඔහු අල්ලා ගත්හ. අල්ලා ගෙන මුදුනැ අබිසෙස් ලත් ඒ කැත් රජහට 'දේවයිනි, මෙ පුරිස් තෙම මෙර මා සතු නො දුන් දයක් සොර සිතින් ගත්තේ යැ'යි දක්වූ හ. මහණෙනි, මෙසේ ඔවුන් කී කලැ, මූර්ධාභිෂික්ත ඒ කැත් රජ 'එමඛා පුරුෂය, සැබෑ ද? නෝ මෙරමා සතු දයක් සොර සිතින් ගත්තෙහි ද?' යි පුළුවුත. 'සැබෑව, දේවයිනි'යි හේ කිව. 'කවර හෙයිනැ?'යි රජ පුළුවුත. "දෙවයිනි, දිවි රකිනු නො හැක්කෙමි'යි හේ කිව.

9. මහණෙනි, එක ලැ ඒ මූර්ධාභිෂික්ත කැත් රජ 'එමඛා පුරුෂය, නෝ මේ ධනයෙන් තෙමේ ද ජීවත්වව මා පියන් ද පෝෂිත කරව, අඹු දරුවන් ද පෝෂිත කරව, කම්නත ද යොදව, මහණුන් කෙරෙහි බමුණන් කෙරෙහි සඟසුවට හිත වූ, සැප විපාක දෙන, සුගතිය පිණිස පවත්නා, මතු මතු බිමහි පල දෙන දක්ඛිණාව පිහිටුවව'යි කියා, ඒ පුරුෂයාට ධනය දුන්නේ ය. මහණෙනි "එසේ ය, දේවයිනි'යි කියා ම ඒ පුරුෂ තෙම ඒ මූර්ධාභිෂික්ත කැත් රජුහු බස මුදුනින් පිළිගත්තේ ය. මහණෙනි, අන් එක්තරා පුරුෂයෙක් ද මෙරමා සතු නොදුන් දෑ සොර සිතින් ගත්තේ ය. මිනිස්සු ඔහු අල්ලා ගත්හ. අල්ලාගෙන මූර්ධාභිෂික්ත කැත් රජහට 'දේවයිනි, මේ පුරිස් මෙරමා සතු නොදුන් දෑ සොර සිතින් ගනැ'යි දක්වූහ. මෙසේ කී කලැ එ රජ 'එමඛා පුරිස, නෝ මෙරමා සතු දෑ සොර සිතින් ගතුයෙහි සැබෑ දැ?යි විචාළේ ය. 'සැබෑව දේවයිනි'යි හේ කිව. 'කවර හෙයිනැ?'යි රජ විචාළේ ය. 'දේවයිනි, දිවි පවත්වනු නො හැක්කෙමි'යි හේ කිව. මහණෙනි, එ කලැ එ රජ 'එමඛා පුරිස, මේ ධනයෙන් නෝ තෙමෙත් යුපෙව, මා පියන් ද පෝෂිත කරව, අඹු දරුවන් ද පෝෂිත කරව, කම්නත ද යොදව, මහණ බමුණන් කෙරෙහි මතු මත්තෙහි පල දෙන, සුගතියට හිත වූ, සඟ සුව පිණිස පවත්නා දක්ඛිණාව පිහිටුවව, (දන් දෙව)' යි ඒ මිනිසාට ධනය දුන්නේ ය. 'එසේ ය, දේවයිනි'යි කියා ම හේ පුරිස් තෙම එ රජු බස මුදුනෙන් පිළිගත.

'භවත්නි, යම් කෙනෙක් මෙරමා සතු ධනය සොරා ගනිත් ද, ඔවුනට රජ තෙම ධනය දෙන්නේ යැ' යි මිනිස්සු ඇසූහ. ඇසීමෙන්, ඔවුනට අටිත් මෙරමා සතු දෑ සොරා ගනුමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මේ සිත විය.

Free Distribution www.aathaapi.org

අථ ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතරො පුරිසො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි. තමෙනං අග්ගහෙසුං ගහෙත්වා රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස දස්සෙසුං "අයං දෙව පුරිසො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී"ති.

එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො තං පුරිසං එතදවොච: "සච්චං කිර ත්වං අම්භො පුරිස පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී"ති. "සච්චං දෙවා"ති. "කිං කාරණා?"ති. "න හි දෙව ජීවාමී"ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස එතදහොසි: "සචෙ ඛො අහං යො යො පි පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියිස්සති, තස්ස තස්ස ධනමනුප්පදස්සාමි, එවම්දං අදින්නාදානං පවඩ්ඪිස්සති. යන්නනාහං ඉමං පුරිසං සුනිසෙධං නිසෙධෙය්‍යං මූලජෙජ්ජං[1] කරෙය්‍යං, සීසමස්ස ඡින්දෙය්‍ය"න්ති.

10. අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො පුරිසෙ ආණාපෙසි: "තෙන හි භණෙ ඉමං පුරිසං දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා බුරමුණ්ඩං කරිත්වා, බරස්සරෙන පණවෙන රථියා රථිං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දක්ඛිණෙන ද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛිණතො නගරස්ස සුනිසෙධං නිසෙධෙථ, මූලජෙජ්ජං කරොථ, සීසමස්ස ඡින්දථා"ති. 'එවං දෙවා'ති ඛො භික්ඛවෙ තෙ පුරිසා රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස පටිස්සුත්වා තං පුරිසං දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං[2] ගාළ්හ-බන්ධනං බන්ධිත්වා බුරමුණ්ඩං කරිත්වා, බරස්සරෙන පණවෙන රථියා[4] රථිං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා, දක්ඛිණෙන ද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා,[5] දක්ඛිණතො නගරස්ස සුනිසෙධං නිසෙධෙසුං මූලජෙජ්ජං අකංසු, සීසමස්ස ඡින්දිංසු. අස්සොසුං ඛො භික්ඛවෙ මනුස්සා, "යෙ කිර භො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියන්ති, තෙ රාජා සුනිසෙධං නිසෙධෙති, මූලජෙජ්ජං කරොති, සීසානි තෙසං ඡින්දති"ති. සුත්වාන තෙසං එතදහොසි: යන්නන මයම්පි තිණ්හානි සත්ථානි කාරාපෙස්සාම[6] තිණ්හානි සත්ථානි කාරාපෙත්වා යෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියිස්සාම, තෙ සුනිසෙධං නිසෙධෙස්සාම, මූලජෙජ්ජං කරිස්සාම, සීසානි තෙසං ඡින්දිස්සාමා"ති. තෙ තිණ්හානි සත්ථානි කාරාපෙසුං, තිණ්හානි සත්ථානි කාරාපෙත්වා ගාමසාතම්පි උපක්කමිංසු කාතුං, නිගමසාතම්පි උපක්කමිංසු කාතුං, නගරසාතම්පි උපක්කමිංසු කාතුං, පත්ථදූහනම්පි[3] උපක්කමිංසු කාතුං. යෙසං තෙ අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියන්ති, තෙ සුනිසෙධං නිසෙධෙන්ති, මූලජෙජ්ජං කරොන්ති, සීසානි තෙසං ඡින්දන්ති. ඉති ඛො භික්ඛවෙ අධනානං ධනෙ අනනුප්පදීයමානෙ දළිද්දියං වෙපුල්ලමගමාසි. දළිද්දියෙ වෙපුල්ලං ගතෙ අදින්නාදානං වෙපුල්ලමගමාසි, අදින්නාදානෙ වෙපුල්ලං ගතෙ සත්ථං වෙපුල්ල-මගමාසි. සත්ථෙ වෙපුල්ලං ගතෙ පාණාතිපාතො වෙපුල්ලමගමාසි. පාණාතිපාතෙ වෙපුල්ලං ගතෙ තෙසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණො පි පරිහායි, තෙසං ආයුනාපි පරිහායමානානං වණ්ණෙනපි පරිහායමානානං අසීතිවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං පුත්තා චත්තාරීසං වස්සසහස්සායුකා අහෙසුං.

---

1. මූලසච්චං (මජ්ස.)
2. පච්ඡාබාහුං (ස්‍යා)
3. පත්ථදූහනම්පි (මජ්ස.)
4. රථියාය රථියං (ස්‍යා)
5. නික්ඛමිත්ව (සීමු. මජ්ස., PPS)
6. කාරාපෙයකම (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

මහණෙනි, එ කල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් මෙරමා සතු දයක් සොරා ගත්තේ ය. මිනිස්සු ඔහු අල්ලා ගත්හ. අල්ලා ගෙන 'දේවයිනි, මේ පුරිස් තෙම මෙරමා සතු දෑ සොර සිතින් ගත්තේ යැ' යි රජුහට දක්වි ය.

'සැබෑ ද? තෝ මෙරමා දය සොරා ගත්තෙහි ද?' යි රජ පුළුවුහ. 'එසේ යැ දේවයිනි' යි හේ කී ය. 'කවරහෙයින් ද?' යි රජ පුළුවක. 'දේවයිනි, දිවි පැවැත්වීය නො හැක්කෙමි. එ හෙයිනැ' යි හේ කිව. එ විට 'මෙරමා සතු දය සොරා ගත්නා ගත්නා හැම එකකුට ම මම ධනය දෙත්තෙම් වීම නම් මෙසේ මේ නොදුන් දෑ සොරා ගැන්ම වැඩෙන්නේ ය. මේ මිනිසා යලි අයිනාදන් නො කළ හැකි වන සේ කළෙම් නම්, මුලින් ම සිඳැලුයෙම් නම්, මොහු ගේ හිස සිඳලුයෙම් නම් යෙහෙකැ' යි එ රජහට මෙ සිත විය.

10. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ මූර්ධාභිෂික්ත ක්ෂත්‍රිය රාජ තෙම 'සගයෙනි, එසේ වී නම්, තෙපි මේ මිනිසා දඩි රහැනින් දෙ අත් පිටට කොට තරයේ බැඳ, කරයෙන් හිස මුඩු කොට, රළු හඬ ඇති පණා බෙර හඬින් යුක්ත කොට වීරියෙන් වීරියට මංසන්ධියෙන් මංසන්ධියට ගෙන ගොස්, දකුණු දෙරින් නික්මවා, නුවරට දකුණු දික්හි දී යලි වරද නො කළ හැකි සේ කරවු, මුලින් ම සිදිම කරවු, මොහු හිස සිදිවු' යැ යි ඇණැවී ය. මහණෙනි, ඒ පුරුෂයෝ 'එසේ ය, දේවයිනි' යි කියා ම එ රජු බස මුදුනින් පිළිගෙන, ඒ මිනිසා දඩි රහැනින් දෙහොත් පිටට කොට තරයේ බැඳ කරයෙන් හිස මුඩු කොට, රළු හඬ ඇති පණාබෙරින් යුක්ත කොට, වීරියෙන් වීරියට, මංහන්දියෙන් මංහන්දියට පමුණුවා, දකුණු දෙරින් නික්මවා, නුවරට දකුණු දිගැදී යළි වරදක් නො කළ හැකියකු කළහ, ඔහු මුලින් සිඳැලූහ, ඔහු හිස සිඳැලූහ. මහණෙනි, 'යම් කෙනෙක් මෙරමා සතු නොදුන් දෑ ගනිත් නම්, රජුහු ඔවුන් යලි එ බදු වරදක් නො කළ හැකි වන සේ කරති යි, ඔවුන් මුල් සිදුමෙන් සිඳිති යි, ඔවුන් හිස සිඳලති' යි මිනිස්සු ඇසුහ. ඇසීමෙන් ඔවුනට අපිත් තියුණු ආයුධ කරවන්නමෝ නම්, තියුණු ආයුධ කරවා, යම් කෙනකුත් සතු නොදුන් දෑ, ගනුමෝ නම්, ඔවුන් දිවි තොර කරන්නමෝ නම්, මුලින් සිඳලන්නමෝ නම්, ඔවුන් හිස් සිඳ ලන්නමෝ නම් මැනැවැ' යි මෙ සිත විය. ඔහු තියුණු අවි කැරැවූහ. තියුණු අවි කරවා, ගම් වොලෝ ගන්නට ද පටන් ගත්හ, නියම්ගම් වොලෝ ගන්නට ද පටන් ගත්හ. නුවරවල් වොලෝ ගන්නට ද පටන්ගත්හ. මං පැහැරීම කරන්නට ද පටන්ගත්හ. ඔහු යම් කෙනෙකුන් සතු දෑ සොරා ගනිත් ද, ඔවුන් දිවි තොර කෙරෙත්, මුලින් සිදීම කෙරෙත්, ඔවුන් හිස් සිදිත්. මහණෙනි, මෙසේ දිළින්දනට ධනය දෙනු නො ලබන කල්හි දිළිඳු බව වැඩීමට ගියේ ය. දිළිඳු බව වැඩීමට ගිය කල්හි නොදුන් දෑ සොරා ගැන්ම වැඩීමට ගියේ ය. නොදුන් දෑ සොරා ගැන්ම වැඩීමට ගිය කල අවි දරීම වැඩීමට ගියේ ය. අවි දරීම වැඩීමට ගිය කල්හි ප්‍රාණඝාතය වැඩීමට ගියේ ය. ප්‍රාණඝාතය වැඩීමට ගිය කල්හි ඒ සත්වයන්ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වර්ණය ද පිරිහිණ. අසූදහසක් හවුරුදු ආයුෂ ඇති, ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන, වර්ණයෙන් ද පිරිහෙන මිනිසුන් ගේ දරුවෝ හවුරුදු සතළිස් දහසක් ආයුෂ ඇත්තෝ වූහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

11. චත්තාරිසංවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු අඤ්ඤතරො පුරිසො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි. තමෙනං අග්ගහෙසුං, ගහෙත්වා රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස දස්සෙසුං "අය දෙව පුරිසො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී"ති. එවං වුත්තෙ භික්ඛවෙ රාජා ඛත්තියො මුද්ධාභිසිත්තො තං පුරිසං එතදවොව; "සච්චං කිර ත්වං අම්හො පුරිස පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි?"ති. "න හි දෙවා"ති සම්පජානමුසා අහාසි. ඉති ඛො භික්ඛවෙ අධනානං ධනෙ අනනුප්පදීය-මානෙ දළිද්දියං වෙපුල්ලමගමාසි. දළිද්දියෙ වෙපුල්ලං ගතෙ අදින්නාදානං වෙපුල්ලමගමාසි. අදින්නාදානෙ වෙපුල්ලං ගතෙ සත්ථං වෙපුල්ලමගමාසි. සත්ථෙ වෙපුල්ලං ගතෙ පාණාතිපාතො වෙපුල්ලමගමාසි. පාණාතිපාතෙ වෙපුල්ලං ගතෙ මුසාවාදෙ වෙපුල්ලමගමාසි මුසාවාදෙ වෙපුල්ලං ගතෙ තෙසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණො පි පරිහායි, තෙසං ආයුනා පි පරිහායමානානං වණ්ණෙන පි පරිහායමානානං චත්තාරිසවස්සසහස්සායු-කානං මනුස්සානං වීසතිවස්සසහස්සායුකා පුත්තා අහෙසුං. වීසතිවස්ස-සහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු අඤ්ඤතරො පුරිසො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියි. තමෙනං අඤ්ඤතරො පුරිසො රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාභිසිත්තස්ස ආරොචෙසි: "ඉත්ථන්නාමො දෙව පුරිසො පරෙසං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියී"ති පෙසුඤ්ඤමකාසි. ඉති ඛො භික්ඛවෙ අධනානං ධනෙ අනනුප්පදීයමානෙ දළිද්දියං වෙපුල්ලමගමාසි. දළිද්දියෙ වෙපුල්ලං ගතෙ අදින්නාදානං වෙපුල්ලමගමාසි. අදින්නාදානෙ වෙපුල්ලං ගතෙ සත්ථං වෙපුල්ලමගමාසි. සත්ථෙ වෙපුල්ලං ගතෙ පාණාතිපාතො වෙපුල්ලමගමාසි. පාණාතිපාතෙ වෙපුල්ලං ගතෙ මුසාවාදෙ වෙපුල්ල-මගමාසි. මුසාවාදෙ වෙපුල්ලං ගතෙ පිසුණා වාචා වෙපුල්ලමගමාසි. පිසුණාය වාචාය වෙපුල්ලං ගතාය තෙසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි වණ්ණො පි පරිහායි තෙසං ආයුනා පි පරිහායමානානං වණ්ණෙන පි පරිහායමානානං වීසතිවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං දසවස්සසහස්සායුකා පුත්තා අහෙසුං.

12. දසවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු එකිදං සත්තා වණ්ණවන්තො හොන්ති, එකිදං සත්තා දුබ්බණ්ණා. තත්ථ යෙ තෙ සත්තා දුබ්බණ්ණා තෙ වණ්ණවන්තෙ සත්තෙ අභිජ්ඣායන්තා පරෙසං දරෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජිංසු. ඉති ඛො භික්ඛවෙ අධනානං ධනෙ අනනුප්පදීයමානෙ දළිද්දියං වෙපුල්ලමගමාසි, දළිද්දියෙ වෙපුල්ලං ගතෙ -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාවාරො වෙපුල්ලමගමාසි, කාමෙසු මිච්ඡාවාරෙ වෙපුල්ලං ගතෙ තෙසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි වණ්ණො පි පරිහායි. තෙසං ආයුනා පි පරිහාය-මානානං වණ්ණෙන පි පරිහායමානානං දසවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සා-නං පඤ්චවස්සසහස්සායුකා පුත්තා අහෙසුං.

1. වණ්ණවන්තා. (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

11. මහණෙනි, සතළිස් දහසක් හවුරුදු ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි එක්තරා පුරුෂයෙක් අනුන් සතු නොදුන් දයක් සොරා ගත්තේ ය. මිනිස්සු ඔහු අල්ලා ගත්හ. අල්ලා ගෙන මූර්ධාභිෂික්ත කැත් රජහට 'දේවයිනි, මේ පුරිස් තෙම මෙරමා සතු දෑ සොරා ගත්තේ' යැ යි දක්වූහ. මහණෙනි, ඔවුන් එසේ කී කල්හි එ රජ 'එමබා පුරිස, තෝ මෙරමා සතු දෑ සොරා ගත්තෙහි ද? ඒ සැබෑ ද?'යි පුළුවුත. 'දේවයිනි, නැතැ'යි (සොරා නො ගතිමියි) හේ දත බොරු කීයේ ය. මහණෙනි, මෙසේ දිළින්දනට ධනය නොදෙනු ලබන කලෑ අයිනාදන් වැඩීමට ගියේ ය. අයිනාදන වැඩීමට ගිය කලෑ අවි දැරීම වැඩීමට ගියේ ය. අවි දැරීම වැඩීමට ගිය කලෑ ප්‍රාණවධය වැඩීමට ගියේ ය. ප්‍රාණවධය වැඩීමට ගිය කලෑ බොරුකීම වැඩීමට ගියේ ය. බොරුකීම වැඩීමට ගිය කලෑ ඒ සත්වයන්ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වර්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන, වර්ණයෙන් ද පිරිහෙන සතලිස්දහසක් හවුරුදු පරමායු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ විසිදහස් හවුරුදු ආයු ඇත්තෝ වූහ. මහණෙනි, විසිදහස් හවුරුදු ආයු ඇති ඒ මිනිසුන් අතුරෙහි එක්තරා මිනිසෙක් අනුන් සතු නොදුන් දයක් සොරා ගත්තේ ය. එක්තරා පුරුෂයෙක් රජුහට 'දේවයිනි, මෙ නම් පුරුෂයා මෙරමා සතු දෑ සොරා ගත්තේ යැ'යි ඔහු ඇරබෑ කේලාම් කී ය. මහණෙනි, මෙසේ දිළින්දනට ධනය නො දෙනු ලබන කල්හි දිළිඳු බව වැඩීමට ගියේ ය. දිළිඳු බව වැඩීමට ගිය කලෑ අයිනාදන් වැඩීමට ගියේ ය. අයිනාදන් වැඩීමට ගිය කලෑ අවි දැරීම වැඩීමට ගියේ ය. අවි දැරීම වැඩීමට ගිය කලෑ ප්‍රාණවධය වැඩීමට ගියේ ය. ප්‍රාණවධය වැඩීමට ගිය කලෑ මුසාවාදය වැඩීමට ගියේ ය. මුසාවාදය වැඩීමට ගිය කලෑ කේලාම් කීම වැඩීමට ගියේ ය. කේලාම් කීම වැඩීමට ගිය කලෑ ඒ සතුන් ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වර්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන වර්ණයෙන් ද පිරිහෙන හවුරුදු විසිදහසක් ආයු ඇති ඒ මිනිසුන් ගේ දරුවෝ අවුරුදු දසදහසකට ආයු ඇත්තෝ වූහ.

12. මහණෙනි, අවුරුදු දස දහසක් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි ඇතැම් සත්ත්ව වර්ණවත් වෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් දුර්වර්ණ වෙත්,

ඔවුන් අතුරෙන් යම් සත්ව කෙනෙක් දුර්වර්ණ ද, ඔහු වර්ණවත් සත්වයන් දෙස සරාග සිතින් බලන්නාහු, ඒ මෙරමා අඹුවන් කෙරෙහි වරදවා හැසිරෙන බවට පැමිණියහ. මහණෙනි, මෙසේ දිළින්දනට ධනය නො දෙනු ලබන කල්හි දිළිඳු බව වැඩීමට පැමිණියේ ය. දිළිඳු බව වැඩීමට පැමිණි කල්හි ... කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම වැඩීමට ගියේ ය. කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම වැඩීමට ගිය කල්හි ඒ සත්වයන්ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වර්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන, වර්ණයෙන් ද පිරිහෙන හවුරුදු දස දහසක් ආයු ඇති මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු පන්දහසක් ආයු ඇත්තෝ වූහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

13. පඤ්චවස්සසහස්සායුකේසු භික්ඛවේ මනුස්සේසු දෙ ධම්මා වෙපුල්ලමගමංසු එරුසා වාචා සම්ඵප්පලාපෝ ච. දසසු ධම්මේසු වෙපුල්ලං ගතේසු තේසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණෝ පි පරිහායි. තේසං ආයුනාපි පරිහායමානානං වණ්ණේනපි පරිහායමානානං පඤ්චවස්ස-සහස්සායුකානං මනුස්සානං අපරභාගේ අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසහස්සායුකා අපරභාගේ දෙවස්සසහස්සායුකා පුත්තා අහේසුං. අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසහ-ස්සායුකේසු භික්ඛවේ මනුස්සේසු අභිජ්ඣාව්‍යාපාද[1] වෙපුල්ලමගමංසු. අභිජ්ඣාව්‍යාපාදේසු වෙපුල්ලං ගතේසු තේසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණෝ පි පරිහායි. තේසං ආයුනා පි පරිහායමානානං වණ්ණේනපි පරිහායමානානං අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං වස්සසහස්සා-යුකා පුත්තා අහේසුං. වස්සසහස්සායුකේසු භික්ඛවේ මනුස්සේසු මිච්ඡාදිට්ඨි වෙපුල්ලමගමාසි. මිච්ඡාදිට්ඨියා වෙපුල්ලං ගතාය තේසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණෝ පි පරිහායි. තේසං ආයුනා පි පරිහාය මානානං වණ්ණ-නාපි පරිහායමානානං වස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං පඤ්චවස්සසතායුකා පුත්තා අහේසුං. පඤ්චවස්සසතායුකේසු භික්ඛවේ මනුස්සේසු තයෝ ධම්මා වෙපුල්ලමගමංසු අධම්මරාගෝ විසමලෝභෝ මිච්ඡාධම්මෝ. තීසු ධම්මේසු වෙපුල්ලං ගතේසු තේසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණෝපි පරිහායි. තේසං ආයුනා පි පරිහායමානානං වණ්ණේනා පි පරිහායමාන්‍යානං පඤ්ච වස්සසතායුකානං මනුස්සානං අපරභාගේ අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසතායුකා-අපරභාගේ දෙවස්සසතායුකා පුත්තා අහේසුං. අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසතා-යුකේසු භික්ඛවේ මනුස්සේසු ඉමේ ධම්මා වෙපුල්ලමගමංසු අමත්තෙය්‍යතා අපෙත්තෙය්‍යතා අසාමඤ්ඤතා අබ්‍රහ්මඤ්ඤතා නාකුලෙජෙට්ඨාපචායිතා.

14. ඉති ඛෝ භික්ඛවේ අධනානං ධනෙ අනුප්පදීයමානෙ දළිද්දියං වෙපුල්ලමගමාසි, දළිද්දියෙ වෙපුල්ලං ගතෙ අදින්නාදානං වෙපුල්ලමගමාසි. අදින්නාදානෙ වෙපුල්ලං ගතෙ සත්ථං වෙපුල්ලමගමාසි සත්ථෙ වෙපුල්ලං ගතෙ පාණාතිපාතෝ වෙපුල්ලමගමාසි. පාණාතිපාතෙ වෙපුල්ලං ගතෙ මුසාවාදෙ වෙපුල්ලමගමාසි මුසාවාදෙ වෙපුල්ලං ගතෙ පිසුණා වාචා වෙපුල්ලමගමාසි පිසුණාය වාචාය වෙපුල්ලං ගතාය කාමේසු මිච්ඡාචාරෝ වෙපුල්ලමගමාසි කාමේසු මිච්ඡාචාරේ වෙපුල්ලං ගතෙ දෙ ධම්මා වෙපුල්ලමගමංසු එරුසා වාචා සම්ඵප්පලාපෝ ච. දසසු ධම්මේසු වෙපුල්ලං ගතෙසු අභිජ්ඣාව්‍යාපාද' වෙපුල්ලමගමංසු, අභිජ්ඣාව්‍යාපාදෙසු වෙපුල්ලං

1. අභිජ්ඣාව්‍යාපාදෙ (PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

13. මහණෙනි, පන්දහසක් හවුරුදු ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි පරුෂ වචනය ද සම්ඵප්‍රලාපය ද යන දෙ අකුසල්හු වැඩීමට ගියහ. ඒ දෙ අකුසල් වැඩීමට ගිය කලැ ඒ සත්වයන් ගේ ආයු ද පිරිහිණ, වණ්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන වණ්ණයෙන් ද පිරිහෙන, හවුරුදු පන්දහසක් ආයු ඇති මිනිසුන්ගේ ඇතැම් දරුවෝ හවුරුදු දෙදහස් පන්සියක් ද ඇතැම් දරුවෝ හවුරුදු දෙදහසක් ද ආයු ඇත්තෝ වූහ. මහණෙනි, හවුරුදු දෙදහස් පන්සියක් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් යන දෙ අකුසල් දහමහු වැඩීමට පැමිණියහ. අභිධ්‍යා ව්‍යාපාදයන් වැඩීමට ගිය කල්හි ඒ සත්වයන්ගේ ආයු ද පිරිහිණ, පැහැය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද පිරිහෙන ඒ වර්ෂ දෙදහස් පන්සියක් ආයු ඇති මිනිසුන්ගේ දරුවෝ වර්ෂ දහසක් ආයු ඇත්තෝ වූහ. මහණෙනි, වර්ෂ දහසක් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය වැඩීමට ගියේ ය. මිථ්‍යා දෘෂ්ටිය වැඩීමට ගිය කලැ ඒ සතුන් ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වණ්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන, වණ්ණයෙන් ද පිරිහෙන, වර්ෂ දහසක් ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු පන්සියක් ආයු ඇත්තෝ වූහ. මහණෙනි, හවුරුදු පන්සියක් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි අධර්ම රාගය ද විෂම ලෝභය ද මිථ්‍යාධර්මය ද යන තුන් අකුසල ධර්මයෝ වැඩීමට ගියහ. ඒ තුන් අකුශල ධර්මයන් වැඩීමට ගිය කල්හි, ඒ සත්වයන් ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වණ්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන, වණ්ණයෙන් ද පිරිහෙන පන්සියක් හවුරුදු ආයු ඇති ඒ මිනිසුන් ගේ ඇතැම් දරුවෝ දෙසිය පනසක් හවුරුදු ආයු ඇත්තෝ වූහ. ඇතැම් දරුවෝ දෙසියයක් හවුරුදු ආයු ඇත්තෝ වූහ. මහණෙනි, හවුරුදු දෙසිය පනසක් ආයු ඇති මිනිසුන් කෙරෙහි මවට සත්කාර නො කරන බව, පියාට සත්කාර නො කරන බව, මහණුනට ගරු නො කරන බව, බමුණනට ගරු නො කරන බව, කුලෙහි වැඩි සිටියනට යටත් පැවැතුම් නැති බව යන මේ ලාමක දහමහු වැඩීමට පැමිණියහ.

14. මහණෙනි, මෙසේ දිළින්දනට ධනය නොදෙනු ලබන කල්හි, දිළිඳු බව වැඩීමට ගියේ ය. දිළිඳු බව වැඩීමට ගිය කල්හි අදත්තාදනය වැඩීමට ගියේ ය. අදත්තාදනය වැඩීමට ගිය කල්හි ආයුධ වැඩීමට ගියේ ය. ආයුධ වැඩීමට ගිය කල්හි ප්‍රාණඝාතය වැඩීමට ගියේ ය. ප්‍රාණඝාතය වැඩීමට ගිය කල්හි මුසාවාදය වැඩීමට ගියේ ය. මුසාවාදය වැඩීමට ගිය කල්හි පිසුණාවාචාව (කේලාම් කීම) වැඩීමට ගියේ ය. පිසුණාවාචාව වැඩීමට ගිය කල්හි කාමමිථ්‍යාචාරය වැඩීමට ගියේ ය. කාමමිථ්‍යාචාරය වැඩීමට ගිය කල්හි පරුෂ වචනයත් සම්ඵප්‍රලාපයත් යන දෙ අකුසල්හු වැඩීමට ගියහ. ඒ දෙ අකුසල් වැඩීමට ගිය කල්හි, අභිධ්‍යාවත් ව්‍යාපාදයත් වැඩීමට ගියහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ගතෙසු මිච්ඡාදිට්ඨි වෙපුල්ලමගමංසු මිච්ඡාදිට්ඨියා වෙපුල්ලං ගතාය තයෝ ධම්මා වෙපුල්ලමගමංසු අධම්මරාගෝ විසමලෝභෝ මිච්ඡාධම්මෝ කිසු ධම්මෙසු වෙපුල්ලං ගතෙසු ඉමෙ ධම්මා වෙපුල්ලමගමංසු අමත්තඤ්ඤතා අපෙත්තඤ්ඤතා අසාමඤ්ඤතා අබ්‍රහ්මඤ්ඤතා නකුලෙපේඨාපචායිතා ඉමෙසු ධම්මෙසු වෙපුල්ලං ගතෙසු තෙසං සත්තානං ආයු පි පරිහායි, වණ්ණොපි පරිහායි තෙසං ආයුනා පි පරිහායමානානං වණ්ණෙනා පි පරිහායමානානං අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසතායුකානං මනුස්සානං වස්සසතායුකා පුත්තා අහෙසුං.

දසවස්සායුකසම්භවෝ

15. භවිස්සති භික්ඛවෙ සෝ සමයෝ යං ඉමෙසං මනුස්සානං දසවස්සායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු පඤ්චවස්සිකා[1] කුමාරිකා අලම්පතෙය්‍යා භවිස්සන්ති. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු ඉමෙසි රසානි අන්තරධායිස්සන්ති, සෙය්‍යථීදං සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණිතං ලොණං. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු කුද්‍රූසකෝ අග්ගං භොජනානං[2] භවිස්සති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ එතරහි සාලිමංසොදනෝ අග්ගං භොජනානං, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දසවස්සායුකෙසු මනුස්සෙසු කුද්‍රූසකෝ අග්ගං භොජනානං භවිස්සති. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු දසකුසලකම්මපථා සමාදාන සඛං අන්තරධායිස්සන්ති, දසඅකුසලකම්මපථා අතිබ්‍යා[3] දිපිස්සන්ති. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු කුසලන්තිපි න භවිස්සති. කුතෝ පන කුසලස්ස කාරකෝ. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු යෙ තෙ භවිස්සන්ති අමත්තෙය්‍යා අපෙත්තෙය්‍යා අසාමඤ්ඤා අබ්‍රහ්මඤ්ඤා න කුලෙ පේඨාපචායිනෝ, තෙ පූජ්‍යා ච[4] භවිස්සන්ති පාසංසා ච. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ එතරහි මත්තෙය්‍යා[5] පෙත්තෙය්‍යා සාමඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා කුලෙ පේඨාපචායිනෝ පූජ්‍යා ච පාසංසා ච, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දසවස්සායුකෙසු මනුස්සෙසු යෙ තෙ භවිස්සන්ති අමත්තෙය්‍යා අපෙත්තෙය්‍යා අසාමඤ්ඤා අබ්‍රහ්මඤ්ඤා න කුලෙ පේඨාපචායිනෝ, තෙ පූජ්‍යා ච භවිස්සන්ති පාසංසා ච. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු න භවිස්සති මාතා ති වා මාතුච්ඡා ති වා මාතුලානී ති වා ආචරියභරියා ති වා[6] ගරූනං දාරා[7] ති වා සම්භෙදං ලොකෝ ගමිස්සති යථා අජෙළකා කුක්කුටසූකරා සොණසිඟාලා[8].

---

1. පඤ්චවස්සිකා (කම)
2. අග්ගභොජනං
3. අතිවිය (PTS සහ)
4. පූජා. (සහ)
5. මෙත්තෙය්‍යා (PTS)
6. 'පිතා ති වා පිතුච්ඡා' වා ඉති අධිකෝ පාඨෝ සහමපොත්ථකෙසු දිස්සති.
7. දාරා (සීමු)
8. සොණසිඞ්ගාලා (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

අභිධ්‍යාව්‍යාපාදයන් වැඩීමට ගිය කල්හි මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය වැඩීමට ගියේ ය. මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය වැඩීමට ගිය කල්හි අධර්මරාග විෂමලෝභ මිථ්‍යාධර්ම යන තුන් ලාමක ධර්මයෝ වැඩීමට පැමිණියහ. ඒ තුන් දහමුන් වැඩීමට ගිය කල්හි, මවට සත්කාර නොකරන බව, පියාට සත්කාර නොකරන බව, මහණුනට ගරු නොකිරීම, බමුණනට ගරු නොකිරීම, කුලෙහි වැඩී සිටියනට යටත් පැවැතුම් නැති බව යන මේ පාපධර්මයෝ වැඩීමට ගියහ. මේ පාපධර්මයන් වැඩීමට ගිය කල්හි, ඒ සත්වයන් ගේ ආයුෂ ද පිරිහිණ, වර්ණය ද පිරිහිණ. ආයුෂයෙන් ද පිරිහෙන, වර්ණයෙන් ද පිරිහෙන හවුරුදු දෙයියපනසක් ආයු ඇති මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු සියයක් ආයු ඇත්තෝ වූහ.

15. මහණෙනි, මේ මිනිසුන් ගේ දරුවෝ යම් කලෙක දස හවුරුදු පරමායු ඇත්තෝ වෙත් ද, එසේ වූ කාලයෙක් වන්නේ ය. මහණෙනි, දසවස් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි, පස් හැවිරිදි කුමරියෝ පතිකුලයට යෑමට සුදුසු වන්නාහ. මහණෙනි, දශවර්ෂායුෂ්ක මිනිසුන් අතුරෙහි ගිතෙල් වෙඩරු තලතෙල් මී සකුරු ලුණු යන මේ රසයෝ අතුරුදහන් වන්නාහ. මහණෙනි, දශවර්ෂායුෂ්ක මිනිසුන් අතුරෙහි කුදෑසක ධාන්‍යය (හමු) බොජුන් අතුරෙහි අග්‍ර වන්නේ ය. මහණෙනි, දන් මස් සහිත හැල් සාල් බත මිනිසුන් ගේ පිළිගැන්ම පරිදි බොජුන් අතුරෙහි අග්‍ර වේ ද, එසේ ම දසවස් ආයු ඇති මිනිසුන් කෙරෙහි කුදෑසක ධාන්‍යය (හමු) බොජුන් අතුරෙන් අග්‍ර වන්නේ ය. මහණෙනි, දස වස් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙන් දශකුශල කර්මපථයේ හැම ලෙසින් ම අතුරු දහන් වන්නාහ. දශ අකුශල කර්මපථයෝ ඉතා මි දීප්ත වන්නාහ. මහණෙනි, දශවර්ෂ යුෂ්ක මිනිසුන් කෙරෙහි කුශල යැ යන නම පවා නො වන්නේ ය. කුසල් කරන්නෙක් කොයින් වේ ද? මහණෙනි, දශවර්ෂායුෂ්ක මිනිසුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් මවට ගරු නො කරනුවෝ, පියාට ගරු නො කරනුවෝ, මහණුනට ගරු නො කරනුවෝ, බමුණනට ගරු නො කරනුවෝ, කුලෙහි වැඩී සිටියනට යටත් පැවැතුම් නැත්තෝ වෙත් ද, ඔහු පූජ්‍ය ද ප්‍රශංසාර්හ ද වන්නාහ. මහණෙනි, මේ කලැ මව කෙරෙහි මොනොවට පිළිපදනාහු, පියා කෙරෙහි මොනොවට පිළිපදනාහු, මහණුන් කෙරෙහි මොනොවට පිළිපදනාහු, බමුණන් කෙරෙහි මොනොවට පිළිපදනාහු, කුලයෙහි වැඩී සිටියනට යටත් පැවැතුම් ඇතියාහු යම්සේ පූජ්‍යත් ප්‍රශංසාර්හත් වෙත් ද, මහණෙනි, එ සේ ම දශවර්ෂායුෂ්ක මිනිසුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් මව කෙරෙහි මොනොවට නො පිළිපදනාහු ද, පියා කෙරෙහි මොනොවට නො පිළිපදනාහු ද, මහණුන් කෙරෙහි මොනොවට නො පිළිපදනාහු ද, බමුණන් කෙරෙහි මොනොවට නො පිළිපදනාහු ද, කුලයෙහි වැඩී සිටියනට යටත් පැවැතුම් නැතියාහු ද, ඔහු පූජ්‍ය ද ප්‍රශංසාර්හ ද වන්නාහ. මහණෙනි, දශවර්ෂායුෂ්ක මිනිසුන් කෙරෙහි මෑණියෝ යැ යි හෝ සුළු මෑණියෝ යි හෝ නැන්දණියෝ යි හෝ ඇදුරු බිරින්දෑ යි හෝ සුළු පිය දෙවුපිය ආදින්ගේ බිරියෝ යි කියා හෝ (හැඟීමෙක්) නො වන්නේ ය. එළුවෝ බැටළුවෝ කුකුළෝ සූරෝ බල්ලෝ කැණහිල්ලු යම්සේ ද, එසේ ම ලෝවැසි තෙමේ (කුලසීමාව බිඳ) මිශ්‍රභාවයට යන්නේ ය. (කුල සිරිත් නොතකා ඔවුන් පාවාගන්නාහ.)

Free Distribution www.aathaapi.org

16. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු තෙසං සත්තානං අඤ්ඤ-මඤ්ඤමහි තිබ්බො ආඝාතො පච්චුපට්ඨිතො භවිස්සති, තිබ්බො ඛ්‍යාපාදො, තිබ්බො මනොපදොසො, තිබ්බං වධකචිත්තං මාතු පි පුත්තමහි, පුත්තස්ස පි මාතරි, පිතු පි පුත්තමහි පුත්තස්ස පි පිතරි, භාතු පි භාතරි භාතු පි භගිනියා, භගිනියා පි භාතරි, තිබ්බො ආඝාතො පච්චුපට්ඨිතො භවිස්සති තිබ්බො ඛ්‍යාපාදො තිබ්බො මනොපදොසො තිබ්බං වධකචිත්තං. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මාගවිකස්ස මිගං දිස්වා තිබ්බො ආඝාතො පච්චුපට්ඨිතො හොති තිබ්බො ඛ්‍යාපාදො තිබ්බො මනොපදොසො තිබ්බං වධකචිත්තං එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දසවස්සායුකෙසු මනුස්සෙසු තෙසං සත්තානං අඤ්ඤ-මඤ්ඤමහි තිබ්බො ආඝාතො පච්චුපට්ඨිතො භවිස්සති තිබ්බො ඛ්‍යාපාදො තිබ්බො මනොපදොසො තිබ්බං වධකචිත්තං මාතු පි පුත්තමහි, පුත්තස්ස පි මාතරි, පිතු පි පුත්තමහි, පුත්තස්ස පි පිතරි, භාතු පි භාතරි, භාතු පි භගිනියා, භගිනියා පි භාතරි, තිබ්බො ආඝාතො පච්චුපට්ඨිතො භවිස්සති, තිබ්බො ඛ්‍යාපාදො, තිබ්බො මනොපදොසො, තිබ්බං වධකචිත්තං. දසවස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු සත්තාහං සත්ථන්තරකප්පො භවිස්සති. තෙ අඤ්ඤ-මඤ්ඤමහි මිගසඤ්ඤං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තිණ්හානි සත්ථානි හත්ථෙසු පාතුභවිස්සන්ති. තෙ තිණ්හෙන සත්ථෙන 'එස මිගො එස මිගො'ති අඤ්ඤ-මඤ්ඤං ජීවිතා වොරොපෙස්සන්ති[1].

ආයුවණ්ණාදිවඩ්ඪනකථා

17. අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එකච්චානං එවං භවිස්සති, 'මා ච මයං කඤ්චි[2], මා ච අම්හෙ කොචි, යන්නූන මයං තිණගහණං වා වනගහණං වා රුක්ඛගහණං වා නදීවිදුග්ගං වා පබ්බතවිසමං වා පවිසිත්වා වනමූලඵලාහාරා යාපෙය්‍යාමා'ති. තෙ තිණගහණං වා වනගහණං වා රුක්ඛගහණං වා නදීවිදුග්ගං වා පබ්බතවිසමං වා පවිසිත්වා සත්තාහං වන-මූලඵලාහාරා යාපෙස්සන්ති[3]. තෙ තස්ස[4] සත්තාහස්ස අච්චයෙන තිණගහණා වනගහණා රුක්ඛගහණා නදීවිදුග්ගා පබ්බතවිසමා නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤ-මඤ්ඤං ආලිඞ්ගිත්වා සභාගාධිස්සන්ති සමස්සාසිස්සන්ති 'දිට්ඨා හො සත්ත ජීවසි, දිට්ඨා හො සත්ත ජීවසී'ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො අකුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු එවරූපං ආයතං ඤාතික්ඛයං පත්තා යන්නූන මයං කුසලං කරෙ-ය්‍යාම.

1. වොරොපිස්සන්ති (ස්‍යා)
2. කිඤ්චි (කාමි)
3. යාපෙය්‍යන්ති. PTS.
4. තත්ථ (සීමු)

Free Distribution www.aathaapi.org

16. මහණෙනි, දශවර්ෂායුෂ්ක මිනිසුන් අතුරෙහි, ඒ සත්වයන්ගේ උනුන් කෙරෙහි දැඩි වෛරයෙක්, දැඩි ව්‍යාපාදයෙක්, දැඩි මනඃප්‍රද්වේෂයෙක් දැඩි වධක චිත්තයෙක් එළැඹ සිටියේ වන්නේ ය. පුතු කෙරෙහි මවගේ ද, මව කෙරෙහි පුතුගේ ද, පුතු කෙරෙහි පියාගේ ද, පියා කෙරෙහි පුතුගේ ද, බෑයා කෙරෙහි බෑයාගේ ද, බිහිනිය කෙරෙහි බෑයාගේ ද: බෑයා කෙරෙහි බිහිනියගේ ද, දැඩි ආඝාතයෙක්, දැඩි ව්‍යාපාදයෙක්, දැඩි චිත්ත ප්‍රදෙෂයෙක්, දැඩි වධක චිත්තයෙක් එළැඹ සිටියේ වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්සේ මූවවැද්දකුට මුවකු දක්මෙන් දැඩි ආඝාතයෙක්, දැඩි දෙෂයෙක්, දැඩි චිත්ත ප්‍රදෙෂයෙක්, දැඩි වධක චිත්තයෙක් එළැඹ සිටුනේ වේ ද, මහණෙනි, එසේ ම මිනිසුන් දශවර්ෂායුෂ්ක කල්හි ඒ සත්වයන්ගේ උනුන් කෙරෙහි දැඩි ආඝාතයෙක්, දැඩි ව්‍යාපාදයෙක්, දැඩි චිත්ත ප්‍රදෙෂයෙක්, දැඩි වධක චිත්ත යෙක්, එළැඹ සිටියේ වන්නේ ය. පුතු කෙරෙහි මවගේ ද, මව කෙරෙහි පුතුගේ ද, පුතු කෙරෙහි පියාගේ ද, පියා කෙරෙහි පුතුගේ ද, බෑයා කෙරෙහි බෑයාගේ ද, බිහිනිය කෙරෙහි බෑයාගේ ද, බෑයා කෙරෙහි බිහිනියගේ ද, දැඩි ආඝාතයෙක්, දැඩි ව්‍යාපාදයෙක්, දැඩි චිත්ත ප්‍රදෙෂයෙක්, දැඩි වධක චිත්ත-යෙක් එළැඹ සිටියේ වන්නේ ය. මහණෙනි; මිනිසුන් දශවර්ෂායුෂ්ක කල්හි සත් දවසක් ශස්ත්‍රාන්තඃකල්පය වන්නේ ය. ඔහු ඔවුනොවුන් කෙරෙහි මෘගසංඥව (මේ මුවෙකැ යි හැඟීම) ලබන්නාහ. ඔවුන්ගේ අත්හි තියුණු අවි පහළ වන්නේ ය. ඔහු තියුණු අවියෙන් 'මේ මුවෙක, මේ මුවෙකැ' යි ඔවුනොවුන් දිවියෙන් තොර කරන්නාහ.

17. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සතුන් අතුරෙන් ඇතැම් කෙනෙකුට 'අපි කිසිවකුදු දිවියෙන් තොර නො කරමෝ වා, කිසිවෙක් අප ද දිවියෙන් තොර නො කෙරේවා අපි තණහඬුවකට හෝ වනලැහැබකට හෝ රුක්ඛැද්දකට හෝ අන්තර්දවීපාදි නදීන්ගේ දුර්ගමස්ථානයකට හෝ කඳුවලින් විෂම වූ තැනකට හෝ වැද, වෙනෙහි මුල් පල ආහාර කොටැකි වැ යැපෙන්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු තණහඬුවකට හෝ වනලැහැබකට හෝ රුක්ඛැද්දකට හෝ නදීවිදුර්ගයකට හෝ පර්ත විෂමයකට හෝ පිවිස සත් දවසක් වනමූලඵල ආහාර කොටැකි ව යැපෙන්නාහ. ඔහු එහි සතිය ඇවැමෙන් තණහඬුවෙන් වනලැහැබෙන් රුක්ඛැද්දෙන් නදීවිදුර්ගයෙන් පර්තවිෂමයෙන් නික්ම, උනුන් වැලැඳගෙන, භවත් සත්වය, "පිනෙකි! තව ම ජීවත් වෙහි! වූ සේ යහපති! තව ම ජීවත් වෙහි' යැ යි උනුන් හා සතුටු වන්නාහ, උනුන් අස්වසන්නාහ. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, "අපි විනාහි අකුසල් දහම් සමාදන් කොට ගත් හෙයින් මෙබඳු වූ මහත් භූතිවිනාශයකට පත්තමහ. අපි කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක.

Free Distribution www.aathaapi.org

කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං පාණාතිපාතා විරමෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා''ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිසසන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිසසන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනා පි වඩ්ඩිසසති වණ්ණන පි වඩ්ඩිසසති. තෙසං ආයුනා පි වඩ්ඪමානානං වණ්ණන පි වඩ්ඪමානානං දසවසසායුකානං මනුසසානං වීසතිවසසායුකා පුත්තා භවිසසන්ති. අථ බො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිසසති, ''මයං බො කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනා පි වඩ්ඪාම, වණ්ණන පි වඩ්ඪාම. යන්නූන මයං භියේ‍යාසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං අදින්නාදනා විරමෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිසසන්ති අදින්නාදනා විරමිසසන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිසසන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනා'පි වඩ්ඩිසසන්ති, වණ්ණනපි වඩ්ඩිසසන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණනපි වඩ්ඪමානානං වීසතිවසසායුකානං මනුසසානං චත්තාලීසතිවසසායුකා පුත්තා භවිසසන්ති.

අථ බො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිසසති 'මයං බො කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම, වණ්ණනපි වඩ්ඪාම. යන්නූන මයං භියේ‍යාසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිසසන්ති, අදින්නාදනා විරමිසසන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිසසන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිසසන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඩිසසන්ති වණ්ණනපි වඩ්ඩිසසන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණනපි වඩ්ඪමානානං චත්තාලීසවසසායුකානං මනුසසානං අසීතිවසසායුකා පුත්තා භවිසසන්ති.

18. අථ බො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිසසති 'මයං බො කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම වණ්ණනපි වඩ්ඪාම. යන්නූන මයං භියේ‍යාසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං මුසාවාදා විරමෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිසසන්ති, අදින්නාදනා විරමිසසන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිසසන්ති, මුසාවාදා විරමිසසන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිසසන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඩිසසන්ති වණ්ණනපි වඩ්ඩිසසන්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි ප්‍රාණඝාතයෙන් වළකින්නමෝ නම්, මේ කුසල් දහම සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගත් හෙයින් ඔහු ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නාහ, පැහැයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන, පැහැයෙන් ද වැඩෙන දඟවර්ෂායුෂ්ක වූ ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ විසි හවුරුද්දක් ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ. එ කල්හි, මහණෙනි, ඒ සත්නට, 'අපි, කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගත් හෙයින්, ආයුෂයෙන් ද වැඩෙමු, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු අපි තවත් බොහෝ සෙයින් කුසල් කරන්නමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරන්නමෝ ද? අපි අදත්තාදනයෙන් වළක්නමෝ නම්, මේ කුසල් දහම සමාදන් කොට ගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු පණිවායෙන් වළක්නාහ, අයිනාදනින් වළක්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. ඔහු කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, විසි හවුරුදු ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු සතලිසක් ආයු ඇතියෝ වන්නාහ.

මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, 'අපි වූ කලි කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනීමේ හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙමු, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරන්නමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරන්නමෝ ද? අපි කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්කමෝ නම්, මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පැවැත්තමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙ සිත වන්නේ ය. ඔහු ප්‍රාණඝාතයෙන් වළකින්නාහ, අයිනාදනින් වළකින්නාහ, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වළකින්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. ඔහු කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනීම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නාහ, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, සතළිස් වසක් ආයු කොටැති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ අසූ හවුරුදු ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ.

18. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, 'අපි වනාහි කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙමු, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරන්නමෝ ද? අපි මුසවා බිණීමෙන් වැළැක්කමෝ නම්, මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පැවැත්තමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු පණිවායෙන් වළක්නාහ, අයිනාදනින් වළක්නාහ, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වළක්නාහ, මුසවා බිණීමෙන් වළක්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහ. ඔහු කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නාහ, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං අසීතිවස්සායුකානං මනුස්සානං සට්ඨිවස්සසහස්සායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම. යන්නූන මයං භියෝසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං පිසුණාය වාචාය විරමෙය්‍යාම ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිස්සන්ති, අදින්නාදානා විරමිස්සන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිස්සන්ති, මුසාවාද විරමිස්සන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිස්සන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිස්සන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිස්සන්ති වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිස්සන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං සට්ඨිවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං වීසතිවස්සසහස්සායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම. යන්නූන මයං භියෝසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං එරුසාය වාචාය විරමෙය්‍යාම. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති.තෙ පාණාතිපාතා විරමිස්සන්ති, අදින්නාදානා විරමිස්සන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිස්සන්ති, මුසාවාද විරමිස්සන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිස්සන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිස්සන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිස්සන්ති. ත්‍ත කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිස්සන්ති වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිස්සන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං වීසතිවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං චත්තාරිසංඡබ්බස්සසහස්සායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම යන්නූන මයං භියෝසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං සම්ඵපලාපා විරමෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිස්සන්ති, අදින්නාදානා විරමිස්සන්ති කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිස්සන්ති, මුසාවාද විරමිස්සන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිස්සන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිස්සන්ති, සම්ඵපලාපා විරමිස්සන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිස්සන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදානහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිස්සන්ති, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිස්සන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං චත්තාරිසංඡබ්බස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං දෙවසසහස්සායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, අසූවසකට ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ එක්සිය සැට හවුරුදු ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්තට 'අපි වනාහි කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙමු, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි පෙහෙසුන් තෙප්ලෙන් වළක්නමෝ නම්, මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු පණිවාගෙන් වළකින්නාහ, අයිනාදනින් වළකින්නාහ, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වළකින්නාහ, මුසවාගෙන් වළකින්නාහ, පෙහෙසුන් තෙප්ලෙන් වළකින්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහ. ඔහු කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නා. ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, එක්සිය සැටවසක් ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ තෙසියවිසි හවුරුද්දකට ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ.

මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්තට, 'අපි වූ කලි කුශලධර්ම සමාදන හෙතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙමු, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි පරාගස් බසින් වළක්නමෝ නම්, මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු පණිවාගෙන් වළකින්නාහ, අයිනාදනින් වළකින්නාහ, කාමමිථ්‍යාචාරගෙන් වළකින්නාහ, මුසවාගෙන් වළකින්නාහ, පෙහෙසුන් තෙප්ලෙන් වළකින්නාහ, පරාගස් බසින් වළකින්නාහ, මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. ඔහු කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම් හෙයින් ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නාහ, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, තෙසිය විසි වසක් ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හයිය සතළිස් හවුරුද්දකට ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ.

මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්තට, 'අපි වූකලි කුශල ධර්ම සමාදන හෙතුයෙන් ආයුෂයන් ද වණ්ණයෙන්ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි සම්ප්‍රළාපයෙන් වළක්නමෝ නම්, මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු පණිවාගෙන් වළක්නාහ, අයිනාදනින් කාමමිථ්‍යාචාරගෙන් මුසාවාදගෙන් පිසුණාවාචාගෙන් වළක්නාහ. සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වළක්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහ. ඔහු කුශල ධර්ම සමාදන හෙතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, හයිය සතළිස් හවුරුද්දකට ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු දෙදහසකට ආයු ඇතියෝ වන්නාහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

19. අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම, යන්නූන මයං භියේ‍යාසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං අභිජ්ඣං පජහෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිස්සන්ති, අදින්නාදනා විරමිස්සන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිස්සන්ති, මුසාවාද විරමිස්සන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිස්සන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිස්සන්ති, සම්ඵපලාපා විරමිස්සන්ති, අභිජ්ඣං පජහිස්සන්ති, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිස්සන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිස්සන්ති වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිස්සන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං දෙවසසහසසායුකානං මනුසසානං චත්තාරිවසසසහසසායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම. යන්නූන මයං භියේ‍යාසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං ව්‍යාපාදං පජහෙය්‍යාම, ඉදං කුසලං 'ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිස්සන්ති, අදින්නාදනා විරමිස්සන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිස්සන්ති, මුසාවාද විරමිස්සන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිස්සන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිස්සන්ති, සම්ඵපලාපා විරමිස්සන්ති, අභිජ්ඣං පජහිස්සන්ති, ව්‍යාපාදං පජහිස්සන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිස්සන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිස්සන්ති, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිස්සන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං චත්තාරිවසසසහසසායුකානං[1] මනුසසානං අට්ඨවසසසහසසායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිස්සති 'මයං ඛො කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම, යන්නූන මයං භියේ‍යාසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම. කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යන්නූන මයං මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහෙය්‍යාම ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිස්සන්ති, අදින්නාදනා විරමිස්සන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිස්සන්ති, මුසාවාද විරමිස්සන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිස්සන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිස්සන්ති, සම්ඵපලාපා විරමිස්සන්ති, අභිජ්ඣං පජහිස්සන්ති, ව්‍යාපාදං පජහිස්සන්ති, මිච්ඡා දිට්ඨිං පජහිස්සන්ති. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිස්සන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිස්සන්ති වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිස්සන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං අට්ඨවසසසහසසායුකානං මනුසසානං වීසතිවසසසහසසායුකා පුත්තා භවිස්සන්ති,

1. චත්තාරිවසසසහසසායුකානං (මජ්ඣං Ptc)

Free Distribution www.aathaapi.org

19. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, 'අපි වූකලි කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි අභිධ්‍යාව දුරු ලන්නමෝ නම්, මේ කුසල් දහම සමාදන් කොටගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු ප්‍රාණඝාතයෙන් අදත්තාදනයෙන් කාමමිථ්‍යාචාරයෙන් මෘෂාවාදයෙන් පෙශුන්‍යයෙන් පරුෂවචනයෙන් සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වළකින්නාහ, අභිධ්‍යාව දුරුලන්නාහ. මේ කුසල් දහම සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. ඔහු කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, දෙදහසක් හවුරුද්දට ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ සාරදහස් හවුරුද්දකට ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ.

මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, 'අපි වූ කලි කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම්, යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි ව්‍යාපාදය බැහැර කරමෝ නම්, මේ කුසල් දහම (ව්‍යාපාද ප්‍රහාණය) සමාදන් කොට ගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු ප්‍රාණඝාතයෙන්, අදත්තාදනයෙන්, කාමමිථ්‍යාචාරයෙන්, මුසාවාදයෙන්, පිසුණාවාචායෙන්, එරුසවාචායෙන්, සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වළකින්නාහ. අභිධ්‍යාව බැහැර කරන්නාහ. ව්‍යාපාදය බැහැර කරන්නාහ. මේ කුසල් දහම සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගැනුම හෙතුයෙන් ඔහු ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, සාරදහසක් හවුරුදු ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ අවුරුදු අටදහසක් ආයු ඇත්තෝ වන්නාහ.

මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, 'අපි වූ කලි කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය බැහැර කරමෝ නම්, මේ (මිථ්‍යාදෘෂ්ටි ප්‍රහාණමය) කුශලධර්මය සමාදන් කොටගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු ප්‍රාණඝාතයෙන්, අදත්තාදනයෙන්, කාමමිථ්‍යාචාරයෙන්, මුසාවාදයෙන් පිසුණවාචායෙන්, එරුසවාචායෙන්, සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වළකින්නාහ. අභිධ්‍යාව, ව්‍යාපාදය බැහැර කරන්නාහ. මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය බැහැර කරන්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ඔහු ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන අටදහසක් හවුරුද්දට ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ වර්ෂ විසිදහසකට ආයුෂ ඇත්තෝ වන්නාහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

20. අථ බො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිසති: 'මයං බො කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම, යනනූන මයං භියෝසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාමාති කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යනනූන මයං තයො ධම්මෙ පජහෙය්‍යාම අධම්මරාගං විසමලොභං මිච්ඡාධම්මං, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිසන්ති, අදින්නාදනා විරමිසන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිසන්ති, මුසාවාද විරමිසන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිසන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිසන්ති, සම්ඵපපලාපා විරමිසන්ති, අභිජ්ඣං පජහිසන්ති, ව්‍යාපාදං පජහිසන්ති, මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහිසන්ති, තයො ධම්මෙ පජහිසන්ති: අධම්මරාගං විසමලොභං මිච්ඡාධම්මං. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිසන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිසන්ති, වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිසන්ති, තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං විසතිවස්සසහස්සායුකානං මනුස්සානං චත්තාරිසවස්සසහස්සායුකා දුත්තා භවිසන්ති,

21. අථ බො තෙසං භික්ඛවෙ සත්තානං එවං භවිසති 'මයං බො කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪාම වණ්ණෙනපි වඩ්ඪාම. යනනූන මයං භියෝසොමත්තාය කුසලං කරෙය්‍යාම කිං කුසලං කරෙය්‍යාම? යනනූන මයං මත්තෙය්‍යා අස්සාම පෙත්තෙය්‍යා අස්සාම සාමඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා කුලෙජෙට්ඨාපචායිනො, ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තෙය්‍යාමා'ති. තෙ පාණාතිපාතා විරමිසන්ති, අදින්නාදනා විරමිසන්ති, කාමෙසුමිච්ඡාචාරා විරමිසන්ති, මුසාවාද විරමිසන්ති, පිසුණාය වාචාය විරමිසන්ති, එරුසාය වාචාය විරමිසන්ති, සම්ඵපපලාපා විරමිසන්ති, අභිජ්ඣං පජහිසන්ති, ව්‍යාපාදං පජහිසන්ති, මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහිසන්ති, තයො ධම්මෙ පජහිසන්ති අධම්මරාගං විසමලොභං මිච්ඡාධම්මං, මත්තෙය්‍යා භවිසන්ති පෙත්තෙය්‍යා සාමඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා කුලෙජෙට්ඨාපචායිනො. ඉදං කුසලං ධම්මං සමාදය වත්තිසන්ති. තෙ කුසලානං ධම්මානං සමාදනහෙතු ආයුනාපි වඩ්ඪිසන්ති වණ්ණෙනපි වඩ්ඪිසන්ති. තෙසං ආයුනාපි වඩ්ඪමානානං වණ්ණෙනපි වඩ්ඪමානානං චත්තාරිසංවස්ස-සහස්සායුකානං මනුස්සානං අසීතිවස්සසහස්සායුකා පුත්තා භවිසන්ති. අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු පංචවස්සසතිකා කුමාරිකා අලම්පතෙය්‍යා භවිසන්ති. අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු තයො ආබාධා භවිසන්ති ඉච්ඡා අනසනං ජරා.

Free Distribution www.aathaapi.org

20. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, අපි වූ කලි කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. දැපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුසලක් කරමෝ ද? අපි අධර්ම රාගය, විෂම ලෝභය, මිථ්‍යාධර්මය යන මේ තුන් ලාමක ධර්ම දුරුලන්නමෝ නම්, මේ කුශලධර්මය සමාදන් කොට ගෙන පවත්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු ප්‍රාණඝාතයෙන්, අදත්තාදනයෙන්, කාමමිථ්‍යාචාරයෙන්, මුසාවාදයෙන්, පිසුණවාචායෙන්, ඵරුෂවාචායෙන් සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වළකින්නාහ. අභිධ්‍යාව, ව්‍යාපාදය, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය දුරු ලන්නාහ. අධර්ම රාගය, විෂම ලෝභය, මිථ්‍යාධර්මය යන තුන් පාපධර්ම බැහැරැ කරන්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. ඔහු කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන, හවුරුදු විසිදහසක් ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු සතළිස් දහසකට ආයු ඇතියෝ වන්නාහ.

21. මහණෙනි, එ කල්හි ඒ සත්නට, 'අපි වනාහි කුශලධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙමු. අපි වඩාත් කුසල් කරමෝ නම් යෙහෙක. කවර කුශලයක් කරමෝ ද? අපි මව කෙරෙහි මොනවට පිළිපදින්නමෝ, පියා කෙරෙහි මොනොවට පිළිපදින්නමෝ මහණුනට සත්කාර කරන්නමෝ, බමුණනට සත්කාර කරන්නමෝ කුලයෙහි වැඩී සිටියනට යටත් පැවැතුම් ඇත්තමෝ වන්නමු නම්, මේ කුශල ධර්ම සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නමෝ නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. ඔහු ප්‍රාණඝාතයෙන්, අදත්තාදනයෙන්, කාමමිථ්‍යාචාරයෙන්, මුසාවාදයෙන්, පිසුණවාචායෙන්, ඵරුසවාචායෙන් සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වළකින්නාහ. අභිධ්‍යාව, ව්‍යාපාදය, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය බැහැරැ ලන්නාහ. අධර්ම රාග විෂමලෝභ මිථ්‍යාධර්ම යන තුන් පාපධර්ම බැහැරැ කරන්නාහ. මවුට සත්කාර කරන්නෝ, පියාට සත්කාර කරන්නෝ, මහණුනට සත්කාර කරන්නෝ, බමුණනට සත්කාර කරන්නෝ, කුලයෙහි වැඩී සිටියනට යටත් පැවැතුම් දක්වන්නෝ වන්නාහ. මේ කුසල් දහම් සමාදන් කොට ගෙන පවතින්නාහ. ඔහු කුශල ධර්ම සමාදන හේතුයෙන් ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන්නාහ. ආයුෂයෙන් ද, වණ්ණයෙන් ද වැඩෙන හවුරුදු සතළිස් දහසකට ආයු ඇති ඒ මිනිසුන්ගේ දරුවෝ හවුරුදු අසූ දහසක් ආයුඇත්තෝ වන්නාහ. මහණෙනි, අවුරුදු අසූ-දහසක් ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි පන්සියක් හවුරුදු වයස් වූ කුමරියෝ පසිකුලයට යැමට සුදුසු වන්නාහ. මහණෙනි, අසූදහසක් හවුරුදු ආයු ඇති මිනිසුන් අතුරෙහි ආහාරතෘෂ්ණාව ද ආහාරක්ලාන්තිය ද මහලු වීම ද යන තුන් ආබාධ කෙනෙක් ම වන්නාහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සඞ්ඛරාප්පපත්ති

22. අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු අයං ජම්බුදීපො ඉද්ධඤ්ච භවිස්සති ඵීතඤ්ච, කුක්කුටසම්පාතිකා[1] ගාමනිගමජනපද රාජධානියො.[2] අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු අයං ජම්බුදීපො අවීචි මහෙස්සෙ ඵුටො භවිස්සති මනුස්සෙහි, සෙය්‍යථාපි නළවනං සරවනං[3] වා.

අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු අයං බාරාණසී කෙතුමතී නාම රාජධානි භවිස්සති ඉද්ධා චෙව ඵීතා ච බහුජනා ච ආකිණ්ණමනුස්සා ච සුභික්ඛා ච. අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු ඉමස්මිං ජම්බුදීපෙ චතුරාසීති නගරසහස්සානි භවිස්සන්ති කෙතුමතීරාජධානිපමුඛානි. අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු කෙතුමතියා රාජධානියා සංඛො නාම රාජා උපපජ්ජිස්සති චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා චාතුරන්තො විජිතාවී ජනපදත්ථාවරියපප්පත්තො සත්තරතනසමන්නාගතො. තස්සිමානි සත්තරතනානි භවිස්සන්ති, සෙය්‍යථිදං, චක්කරතනං හත්ථිරතනං අස්සරතනං මණිරතනං ඉත්ථිරතනං ගහපතිරතනං පරිණායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා භවිස්සන්ති සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසෙනප්පමද්දනා. සො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තං අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන ධම්මෙන අභිවිජිය අජ්ඣාවසිස්සති.

මෙත්තෙය්‍යබුද්ධුප්පාදෙ

23. අසීතිවස්සසහස්සායුකෙසු භික්ඛවෙ මනුස්සෙසු මෙත්තෙය්‍යො නාම භගවා ලොකෙ උපපජ්ජිස්සති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සෙය්‍යථාපහං එතරහි ලොකෙ උපපන්නො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙස්සති, සෙය්‍යථාපහං එතරහි ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙමි. සො ධම්මං දෙසෙස්සති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙස්සති. සෙය්‍යථාපහං එතරහි ධම්මං දෙසෙමි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙමි. සො අනෙකසතසහස්සං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරිස්සති සෙය්‍යථාපහං එතරහි අනෙකසතං භික්ඛුසඞ්ඝං පරිහරාමි.

---

1. කුක්කුටසම්පාතිකං (ස්‍යා)
2. ගාමනිගම ජනපද රාජධානියො [කම්], ගාමනිගමරාජධානියෝ (මජ්ඣං)
3. සාරවනං (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

මහණෙනි, මිනිසුන් හවුරුදු අසූදහසක් ආයු ඇතියන් වූ කල්හි මේ දඹදිව සමෘද්ධ (ධාන්‍යාදියෙන් සම්පන්න) ද, ස්ඵීත (වස්ත්‍රාදියෙන් පරිපූර්ණ) ද වන්නේ ය. ගම් නියම්ගම් දනවු රජදහන්හු වහළ මතුයෙන් ගමෙකින් ගමකට කුකුළකු විසින් යෑ හැකි වන සේ ඒකාබද්ධ වැ පිහිටි දහස්ගණන් ගෙවලින් යුක්ත වන්නාහ. මහණෙනි, අසූ දහසක් හවුරුදු ආයු ඇති මිනිසුන් ඇති වන කල්හි මේ දඹදිව උනවතයක් බටවතයක් සේ, අවීචිය මෙන් මිනිසුන්ගෙන් අතුරු සිදුරු නැති සේ ගැවැසුණේ වන්නේ ය.

22. මහණෙනි, මිනිසුන් වස් අසූදහසක් ආයු ඇත්තන් වන කල්හි, මේ බරණැස් නුවර සමෘද්ධ වූ ද ආඪ්‍ය වූ ද බොහෝ ජනයා ඇත්තා වූ ද මිනිසුන්ගෙන් ආකීර්ණ වූ ද සුලභ ආහාර ඇත්තාවූ ද **කේතුමති** නම් රජදහනෙක් වන්නේ ය. මහණෙනි, මිනිසුන් අසූදහසක් හවුරුදු ආයු ඇත්තවුන් වූ කල්හි මේ දඹදිවහි කේතුමති රාජධානිය පාමොක් කොටැති සුවාසූ දහසක් නගරයෝ වන්නාහ. මහණෙනි, මිනිසුන් අසූදහසක් හවුරුදු ආයු ඇතියන් වූ කල්හි කේතුමති රාජධානියෙහි ධාර්මික වූ ධර්මරාජ වූ සිව් සයුරු හිමි කොට සතර මහාද්වීපයට අධිපති වූ, සියලු සතුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්රුවනින් යුත් ශංඛ නම් සක්විති රජෙක් පහළ වන්නේ ය. ඔහුට චක්‍රරත්නය, හස්තිරත්නය, අශ්වරත්නය, මණිරත්නය, ස්ත්‍රීරත්නය, ගෘහපතිරත්නය, සක්වන පරිනායක රත්නයැ යි මේ සප්ත රත්න කෙනෙක් වන්නාහ. ඔහුට ඛාන සුලු නොවූ මූර්තිමත් වීර්යය බඳු ශරීර ඇති, පර සෙන් මඩිනු සමත් වූ, දහසකට වැඩි දරු කෙනෙක් වන්නාහ. හෙ තෙම සයුරුහිම් මේ මහ පොළොව දඬුවමින් තොර වැ, අවියෙන් තොර වැ, දැහැමෙන් සෙමෙන් ජය ගෙන අධිපති වැ වසන්නේ ය.

23. මහණෙනි, මිනිසුන් හවුරුදු අසූදහසකට පරමායුෂ ඇත්තවුන් වූ කල්හි, අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ, විද්‍යාචරණ සම්පන්න වූ, සුගත වූ, ලොව දන්නා, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථි වූ, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ වූ, සිවුසස් අවබෝධ කළ, සියලු භාග්‍යගුණ ඇති, **මෛත්‍රෙය** නම් භාග්‍යවත් තෙම ලොවැ උපදින්නේ ය. යම්සේ මම් මේ සමයෙහි දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත මේ ලෝකය ද, මහණ බමුණන් සහිත, දෙව් මිනිසුන් සහිත සත්වප්‍රජාව ද තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට පළ කෙරෙමි ද, එසේ ම ඒ මෛත්‍රෙය බුදුරජ ද දෙවියන් සහිත, මරුන් සහිත, බඹුන් සහිත, මේ ලෝකය ද, මහණ බමුණන් සහිත, දෙව් මිනිසුන් සහිත සත්වප්‍රජාව ද තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දැන, පසක් කොට දන්වන්නේ ය. යම්සේ මම් මෙ සමයෙහි ආදි කල්‍යාණ මධ්‍ය කල්‍යාණ පර්යවසාන කල්‍යාණ වූ, අර්ථ සහිත ව්‍යඤ්ජන සහිත වූ දහම් දෙසම් ද, හැම ලෙසින් පිරිපුන් වූ, පිරිසිදු බඹසර ප්‍රකාශ කරම් ද, එසේ ම ඒ බුදුරජ තෙමේ ද ආදිකල්‍යාණ මධ්‍ය කල්‍යාණ පර්යවසාන කල්‍යාණ වූ, අර්ථ සහිත ව්‍යංජන සහිත වූ දහම් දෙසන්නේ ය. හැම ලෙසින් පිරිපුන් වූ පිරිසිදු බඹසර ප්‍රකාශ කරන්නේ ය. යම්සේ මම් මෙ සමයෙහි නොයෙක් සිය ගණන් භික්ෂු සඞ්ඝයා පරිහරණය කෙරෙමි ද, එසේ ම ඒ බුදුරජ නොයෙක් සියදහස් ගණන් භික්ෂු සඞ්ඝයා පරිහරණය කරන්නේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

24. අථ ඛෝ භික්ඛවෙ සඞ්ඛෝ නාම රාජා යෝ සෝ යූපෝ රඤ්ඤෝ මහාපනාදෙන කාරාපිතෝ, තං යූපං උසාපෙත්වා අජ්ඣාවසිත්වා තං දත්වා විසජ්ජෙත්වා[1] සමණබ්‍රාහ්මණකපණද්ධිකවණිබ්බකයාචකානං දානං දත්වා[2] මෙත්තෙය්‍යස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස සන්තිකෙ කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිස්සති. සෝ එවං පබ්බජිතෝ සමානෝ එකෝ වූපකට්ඨෝ අප්පමත්තෝ ආතාපී පහිතත්තෝ විහරන්තෝ න චිරස්සෙව යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිය-පරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති.

25. අත්තදීපා භික්ඛවෙ විහරථ අත්තසරණා අනඤ්ඤසරණා ධම්ම-දීපා ධම්මසරණා අනඤ්ඤසරණා. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තදීපො විහරති අත්තසරණො අනඤ්ඤසරණො, ධම්මදීපො ධම්මසරණො අනඤ්ඤසරණො?.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං. වෙදනාසු –පෙ– චිත්තෙ –පෙ– ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදොමනස්සං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තදීපො විහරති අත්තසරණො අනඤ්ඤසරණො, ධම්මදීපො ධම්මසරණො අනඤ්ඤසරණො.

භික්ඛූනො ආයුවණ්ණාදිවඩ්ඪනකථා

26. ගොචරෙ භික්ඛවෙ චරථ සකෙ පෙත්තිකෙ විසයෙ. ගොචරෙ භික්ඛවෙ චරන්තා සකෙ පෙත්තිකෙ විසයෙ ආයුනා පි වඩ්ඪිස්සථ, වණ්ණෙන පි වඩ්ඪිස්සථ, සුඛෙන පි වඩ්ඪිස්සථ, භොගෙන පි වඩ්ඪිස්සථ, බලෙන පි වඩ්ඪිස්සථ. කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛූනො ආයුස්මා? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්දසමාධිපධානසඞ්ඛාර- සමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති, විරියසමාධි –පෙ– චිත්තසමාධි –පෙ– වීමංසා සමාධිපධානසඞ්ඛාරසමන්නාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. සො ඉමෙසං චතුන්නං ඉද්ධිපාදානං භාවිතත්තා බහුලීකතත්තා ආකඞ්ඛමානො කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍ය කප්පාවසෙසං වා. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛූනො ආයුස්මා.

1. විසජ්ජිත්වා (මජ්ඣිමං)
2. දදිත්වා (චූළ)

Free Distribution www.aathaapi.org

24. මහණෙනි, එ කල්හි ශඩ්ඛ නම් ඒ සක්විති රජ තෙම, පෙර මහාපනාද රජහු වීසින් කරවන ලද යම් ප්‍රාසාදයෙක් වේ ද, (ගංගානදියෙහි ගිලී ඇති) ඒ පහය (ගඟෙන්) මත්තට නංවා. කලක් එහි වැස, මහණ බමුණු දුගී මගී පුලඳු යදි ආදීනට එය පරිත්‍යාග කොට හැර දමා තෙහෙ රවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙයින් නික්මැ හගවත් අර්හත් මෛත්‍රෙය සම්මා-සම්බුදු රජුහු වෙතැ, පැවිදි වන්නේ ය. හෙ තෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ම, ඵුදෙකලා වූයේ, කයින් සිතින් විවික්ත වූයේ, නෞපමා වූයේ, කෙලෙස් කවන වැර ඇතියේ, නිවන් කරා මෙහෙයූ සිතැත්තේ, මද කලෙකින් ම, යමක් පිණිස කුල දරුවෝ ගිහි ගෙන් නික්ම මහා කොට ම සසුන් වදින් නම්, ඒ නිරුත්තර වූ සසුන් බඹසර අවසන වූ රහත්-පලය වත්මනු බෙලෙහි ම තමා ම දන පසක් කොට සපයා වසන්නේ ය.

25. මහණෙනි, (එබැවින්) ආත්මය (ලොව් ලොවුතුරා දහම්) වීප කොටැත්තෝ වැ ආත්මය ශරණ කොටැත්තෝ වැ අන් ශරණයක් අපෙක්ෂා නො කරන්නෝ වැ, ධර්මය ද්වීප කොටැත්තෝ වැ ධර්මය ශරණ කොටැත්තෝ වැ, අන් ශරණයක් නැත්තෝ වැ වසවු.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ තෙම ආත්මය වීප කොටැති වැ, ආත්මය ශරණ කොටැති වැ, අන් ශරණයක් නැත්තෙක් වැ වෙසේ ද? ධර්මය වීප කොටැති වැ, ධර්මය ශරණ කොටැති වැ, අන් ශරණයක් නැති වැ වෙසේ ද?

මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම කයෙහි කය අනුව බලනුයේ, කෙලෙස් කවන වැර ඇත්තේ, නුවණින් දන්නේ, එළැඹුවු සිහි ඇත්තේ, ලොවෙහි (කයෙහි) අභිධ්‍යාවත් දෙම්නසත් පහ කොට වෙසෙයි. වෙදනාවන්හි ... සිතෙහි ... ධර්මයන්හි ධර්ම අනුව බලනුයේ කෙලෙස් කවන වැර ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ එළැඹුවු සිහි ඇත්තේ, ලොවෙහි (ධර්මයන්හි) අභිධ්‍යාවත් දෙම්නසත් පහ කොට වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙසේ ම මහණ තෙම ආත්මය වීප කොටැති වැ, ආත්මය ශරණ කොටැති වැ අන් ශරණයක් නැති වැ, ධර්මය වීප කොටැති වැ ධර්මය ශරණ කොටැති වැ, අන් ශරණයක් නැති වැ වෙසෙයි. මහණෙනි, තමන් සතු වූ පියාගෙන් තමනට උරුම වැ ආ හැසිරීමට නිසි පෙදෙසෙහි හැසිරෙවු. තෙපි පියාගෙන් උරුම වැ ආ හැසිරීමට නිසි පෙදෙසෙහි හැසිරෙන්නහු, ආයුෂයෙන් ද වැඩෙන්නහු, වර්ණයෙන් ද වැඩෙන්නහු, සුවයෙන් ද වැඩෙන්නහු, භොග-යෙන් ද වැඩෙන්නහු, බලයෙන් ද වැඩෙන්නහු ය. මහණෙනි, මහණහුගේ ආයුෂයට කරුණු කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම ඡන්ද සමාධිය ප්‍රධාන කොටැති සංස්කාරයන් ගෙන් සමන්විත වූ ඍද්ධිපාදය වඩයි. වීර්ය සමාධිය ... චිත්ත සමාධිය ... වීමංසා සමාධිය ප්‍රධාන කොටැති සංස්කාර-යන්ගෙන් සමන්විත වූ ඍද්ධිපාදය වඩයි. හේ මේ සතර ඍද්ධිපාද වැඩූ බැවින් බහුල කොට කළ බැවින් කැමැති වන්නේ කල්පයක් හෝ කල්පයකට වැඩි කලක් හෝ සිටියැ හැකි වන්නේ ය. මහණෙනි, මෙය වනාහි මහණහුගේ ආයුෂයට කරුණ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වණ්ණස්මං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා ංහාති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො වණ්ණස්මං.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සුඛස්මං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඣානං[1] උපසම්පජ්ජ විහරති, විතක්කවිචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සුඛස්මං.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛුනො භොගස්මං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු මෙත්තා-සහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං, ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන[2] ඵරිත්වා විහරති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කරුණා-සහගතෙන චෙතසා -පෙ- මුදිතාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛා-සහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො භොගස්මං.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛුනො බලස්මං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසවානං ඛයාඅනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො බලස්මං.

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකබලම්පි සමනුපස්සාමි යං එවං දුප්පසහං යථයිදං භික්ඛවෙ මාරබලං කුසලානං භික්ඛවෙ ධම්මානං සමාදානහෙතු එවමිදං පුඤ්ඤං පවඩ්ඪතීති.

ඉදම වොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

චක්කවත්තිසීහනාදසුත්තං නිට්ඨිතං තතියං.

1. පඨමජ්ඣානං සීමු. (PTS)
2. අබ්‍යාපජ්ජෙන (සීමු. PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

මහණෙනි, මහණහුගේ වණ්ණයට කාරණ කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම සිල්වත් වේ ද, පාමොක් හැවිරුමෙන් හැවිරුණේ, ආචාර ගොචර දෙකින් යුක්ත වූයේ, අනුමාත්‍ර වරදෙහි ද බිය දක්නා සුලු වූයේ වෙසේ ද, සමාදන් කොට ගෙන සිකපදන්හි හික්මේ ද, මහණෙනි, මෙය මහණහුගේ වණ්ණයට කාරණ වේ.

මහණෙනි, මහණහුගේ සුවයට කාරණ කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ, තෙම කාමයන්ගෙන් වෙන් වැ ම, අකුසල් දහමුන්ගෙන් වෙන් ව ම, විතර්ක සහිත, විචාර සහිත, විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සුවය හා ඇති, පළමු දහන ලැබ වෙසෙයි. විතර්ක විචාරයන් සංසිඳීමෙන් ... දෙවෙනි දහන ... තෙවෙනි දහන ... සිවුවන දහන ලැබ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ වනාහි මහණහුගේ සුවයට කාරණ වෙයි.

මහණෙනි, මහණහුගේ භෝගයට කාරණ කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම මෛත්‍රී සහගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිරී ගෙන වෙසෙයි, එසේ දෙවෙනි දෙස, එසේ තෙවෙනි දෙස, එසේ සිවුවන දෙස, මෙසේ උඩ, යට, සරස, හැම තැන, සියලු ලොව මහත් වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර රහිත වූ ක්‍රෝධරහිත වූ මෛත්‍රී සහගත සිතින් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම කරුණා සහගත සිතින් ... මුදිතා සහගත සිතින්...උපෙක්ෂා සහගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි දෙස, එසේ තෙවෙනි දෙස, එසේ සිවුවන දෙස, මෙපරිද්දෙන් උඩ, යට, සරස, හැම තැන, සියලු ලොව මහත් වූ මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ වූ වෛර රහිත වූ, ක්‍රෝධ රහිත වූ උපෙක්ෂා සහගත සිතින් පැතිරී ගෙන වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙය මහණහුගේ භොගයට කාරණ වෙයි.

මහණෙනි, මහණහුගේ බලයට කාරණ කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම ආස්‍රවයන්ගේ විනාශයෙන් ආස්‍රව රහිත වූ චිත්ත සමාධිය ද චිත්ත ඥානය ද මේ අත්බවහි ම තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දැන, පසක් කොට ලැබ වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙය වනාහි මහණහුගේ බලයට කාරණ වේ.

මහණෙනි, මාර බලය සේ දුක සේ මැඩැලියැ යුතු වූ අන් එක ද බලයක් මම (නුවණැසින්) නො දකිමි. (එය ද මේ රහත් පල තෙම මැඩ ලයි.) මහණෙනි, මෙසේ කුශල ධර්මයන්ගේ සමාදන හෙතුයෙන් මේ (ලොවුතුරා) පින ද (රහත් පලය තෙක් ම) වැඩේ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. ආරාධිත සිතැති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ වචනය පිළිගත්හ.

තෙවෙනි චක්‍රවර්ති සිංහනාද සූත්‍රය නිමියේ යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

4

අගගඤ්ඤසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං:

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතුපාසාදෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන වාසෙට්ඨභාරද්වාජා භික්ඛුසු පරිවසන්ති[1] භික්ඛුභාවං ආකඞ්ඛමානා. අථ ඛො භගවා සායණ්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො පාසාද ඔරොහිත්වා පාසාදපච්ඡායායං[2] අබ්භොකාසෙ චඞ්කමති. අද්දසා ඛො වාසෙට්ඨො භගවන්තං සායණ්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතං පාසාද ඔරොහිත්වා පාසාදපච්ඡායායං අබ්භොකාසෙ චඞ්කමන්තං. දිස්වාන භාරද්වාජං ආමන්තෙසි: "අයං ආවුසො භාරද්වාජ භගවා සායණ්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො පාසාද ඔරොහිත්වා පාසාදපච්ඡායායං අබ්භොකාසෙ චඞ්කමති. ආයාමාවුසො භාරද්වාජ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිස්සාම. අප්පෙවනාම ලභෙය්‍යාම භගවතො සන්තිකා[3] ධම්මිං කථං සවණායා"ති. 'එවමාවුසො'ති ඛො භාරද්වාජො වාසෙට්ඨස්ස පච්චෙස්සාසි. අථ ඛො වාසෙට්ඨභාරද්වාජා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා භගවන්තං චඞ්කමන්තං අනුවඞ්කමිංසු.

2. අථ ඛො භගවා වාසෙට්ඨං ආමන්තෙසි: 'තුම්හෙ ඛ්වත්ථ වාසෙට්ඨා බ්‍රාහ්මණජච්චා බ්‍රාහ්මණකුලීනා බ්‍රාහ්මණකුලා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා. කච්චි වො වාසෙට්ඨා බ්‍රාහ්මණා න අක්කොසන්ති න පරිභාසන්ති ?ති.

"තග්ස නො භන්තෙ බ්‍රාහ්මණා අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති අත්තරූපාය පරිභාසාය පරිපුණ්ණාය නො අපරිපුණ්ණායා"ති.

"යථා කථං පන වො වාසෙට්ඨා බ්‍රාහ්මණා අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති අත්තරූපාය පරිභාසාය පරිපුණ්ණාය නො අපරිපුණ්ණායා ?ති".

---

1. පරිවසති – සීමු.
2. පාසාදච්ඡායායං–කම්.
3. සම්මුඛා–ඝ්‍යා කම්.

Free Distribution www.aathaapi.org

4

අගඤඤසුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසනලදී:

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර නිසා මිගාරමාතුපාසාද නම් වූ පූර්වාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි වාශිෂ්ඨ භාරද්වාජ යන හෙරණ දෙනම භික්ෂුභාවය (උපසපුව) පතන්නාහු භික්ෂූන් කෙරෙහි පිරිවෙසෙත්, එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි පලසමවතින් නැගී සිටියේක්. පහයෙන් බැස, පහය ඉදිරියෙහි සෙවණැහි එළිමහනෙහි සක්මන් කරන සේක. වාශිෂ්ඨ හෙරණ තෙම, සවස් වේලෙහි-පලසමවතින් නැගී සිට පහයෙන් බැස, පහය ඉදිරියෙහි සෙවණැ එළිමහනෙහි සක්මන් කරන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටි. දක භාරවාජ හෙරණහු බණවා, 'ඇවැත්නි,භාරවාජයෙනි, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලේ පලසමවතින් නැගී සිට පහයෙන් බැස, පහය ඉදිරියෙහි සෙවණැ එළිමහනෙහි සක්මන් කරන සේක. ඇවැත්නි, භාරවාජයෙනි, එමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹෙන්නමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් ධර්ම කථාවක් අසන්නට ලබන්නමෝ නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි කී ය. 'එසේ ය, ඇවැත්නි''යි කියා ම භාරද්වාජ තෙම වාශිෂ්ඨයාට පිළිවදන් දුන. ඉක්බිති වාශිෂ්ඨ භාරද්වාජ දෙ නම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියහ. ගොස් ඔබ වැඳ, සක්මන් කරන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව සක්මන් කළහ.

2. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාශිෂ්ඨයා බණවා, 'වාශිෂ්ඨයෙනි, තෙපි වූ කලි බ්‍රාහ්මණජාතික වූ බ්‍රාහ්මණයන් අතුරෙහි කුලසම්පන්න වූ බ්‍රාහ්මණ කුලය හැර ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වන්නෝ වහු. කිමෙක් ද වාශිෂ්ඨයෙනි, තොපට බ්‍රාහ්මණයෝ ආක්‍රෝශ නො කෙරෙත් ද? පරිභව නො කෙරෙත් ද?'යි අසා වදළ සේක.

'වහන්ස, එකාන්තයෙන් ම බ්‍රාහ්මණයෝ අපරිපූර්ණ නො වූ (අතරැ නොනැවැති) පරිපූර්ණ වූ (නිරතුරු වූ) තමනට හුරු වූ පරිභව වචනයෙන් අපට ආක්‍රෝශ කෙරෙත්, පරිභව කෙරෙත්' යැ යි මේ කී ය.

'වාශිෂ්ඨයෙනි, අපරිපූර්ණ නොවූ පරිපූර්ණ ම වූ තමනට හුරු වූ පරිභව වචනයෙන් කෙසේ නම් තොපට බ්‍රාහ්මණයෝ ආක්‍රෝශ පරිභව කෙරෙත් ද?' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවුත් සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

බ්‍රාහ්මණා භන්තෙ එවමාහංසු:"බ්‍රාහ්මණො'ව සෙට්ඨො වණ්ණා හීනා අඤ්ඤෙ වණ්ණා බ්‍රාහ්මණො'ව සුක්කො වණ්ණා, කණ්හා අඤ්ඤෙ වණ්ණා[1]. බ්‍රාහ්මණා'ව සුජ්ඣන්ති නො අබ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණා ව බ්‍රහ්මුනො පුත්තා ඔරසා මුඛතො ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිම්මිතා බ්‍රහ්මදයාද. තෙ තුම්හෙ සෙට්ඨං වණ්ණං හිත්වා හීනමත්ථු වණ්ණං අජ්ඣුපගතා, යදිදං මුණ්ඩකෙ සමණකෙ ඉබ්හෙ කණ්හෙ බන්ධුපාදපව්වෙ. තයිදං න සාධු, තයිදං නප්පටිරූපං, යං තුම්හෙ සෙට්ඨං වණ්ණං හිත්වා හීනමත්ථ වණ්ණං අජ්ඣුපගතා, යදිදං මුණ්ඩකෙ සමණකෙ ඉබ්හෙ කණ්හෙ බන්ධුපාද-පව්වෙ''ති. එවං ඛො නො භන්තෙ බ්‍රාහ්මණා අක්කොසන්ති පරිභාසන්ති අත්තරූපාය පරිභාසාය පරිපුණ්ණාය නො අපරිපුණ්ණායා''ති.

"තග්ස වො වාසෙට්ඨා බ්‍රාහ්මණා පොරාණං අසරන්තා එවමාහංසු: බ්‍රාහ්මණො'ව සෙට්ඨො වණ්ණා, හීනා අඤ්ඤෙ වණ්ණා, බ්‍රාහ්මණො ව සුක්කො වණ්ණා, කණ්හා අඤ්ඤෙ වණ්ණා, බ්‍රාහ්මණා'ව සුජ්ඣන්ති නො අබ්‍රාහ්මණා, බ්‍රාහ්මණා'ව බ්‍රහ්මුනො පුත්තා ඔරසා මුඛතො ජාතා බ්‍රාහ්මජා බ්‍රහ්මනිම්මිතා බ්‍රහ්මදයාද''ති. දිස්සන්ති ඛො පන වාසෙට්ඨා බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණියො උතුනියො'පි ගබ්භිනියො'පි විජායමානා'පි පායමානා'පි. තෙ ච බ්‍රාහ්මණා යොනිජා'ව සමානා එවමාහංසු: බ්‍රාහ්ම-ණො'ව සෙට්ඨො වණ්ණො –පෙ– පුත්තා ඔරසා –පෙ– බ්‍රහ්මදයාද''ති. තෙ ච බ්‍රහ්මානඤ්චෙව අබ්භාවික්ඛන්ති මුසා ව භාසන්ති බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවන්ති.

චාතුවණ්ණසුද්ධි

3. චත්තාරො' මෙ වාසෙට්ඨ වණ්ණා, ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙස්සා සුද්දා. ඛත්තියො'පි ඛො වාසෙට්ඨා ඉධෙකච්චො පාණාතිපාතී හොති අදින්නාදයී කාමෙසු මිච්ඡාචාරී මුසාවාදී පිසුණවාචො ඵරුසවාචො සම්ඵප්පලාපී අභිජ්ඣාලූ බ්‍යාපන්නචිත්තො මිච්ඡාදිට්ඨි. ඉති ඛො වාසෙට්ඨ යෙ' මෙ ධම්මා අකුසලා අකුසලසඞ්ඛාතා සාවජ්ජා සාවජ්ජසඞ්ඛාතා අසෙවිතබ්බා අසෙවිතබ්බසඞ්ඛාතා න අලමරියා න අලමරියසඞ්ඛාතා, කණ්හා කණ්හවිපාකා විඤ්ඤූගරහිතා, ඛත්තියෙ පි තෙ ඉධෙකච්චෙ සන්දිස්සන්ති. බ්‍රාහ්මණො පි ඛො වාසෙට්ඨ –පෙ– වෙස්සො පි ඛො වාසෙට්ඨ –පෙ– සුද්දෙ පි ඛො වාසෙට්ඨ ඉධෙකච්චො පාණාතිපාතී හොති අදින්නාදයී –පෙ– මිච්ඡාදිට්ඨි. ඉති ඛො වාසෙට්ඨ යෙ' මෙ ධම්මා අකුසලා අකුසල-සඞ්ඛාතා –පෙ– කණ්හා කණ්හවිපාකා විඤ්ඤූගරහිතා, සුද්දෙ පි තෙ ඉධෙකච්චෙ සන්දිස්සන්ති.

---

1. කණ්හො අඤ්ඤො වණ්ණො–PTS.

Free Distribution www.aathaapi.org

''වහන්ස, 'බ්‍රාහ්මණ වණ්ණය ම ශ්‍රෙෂ්ඨ ය, අන්‍ය වණ්ණයෝ පහත් හ. බ්‍රාහ්මණවංශය ම ශුක්ලවණ්ණ ය, ඉතිරි තුන් වංශයෝ ම කෘෂ්ණවණ්ණ හ. බ්‍රාහ්මණයෝ ම ශුඩ වෙත්. බ්‍රාහ්මණ නොවූවෝ ශුඩ නොවෙත්. බ්‍රාහ්මණයෝ ම බඹහුගේ මුවින් බිහි වූ, බඹහු ගෙන් උපන්, බඹහු විසින් මවන ලද, (වේද-වේදඩ්ගාදි) බඹහුගේ දැවැද්දට උරුම කරු වූ, බඹහු ගේ ඖරස පුත්‍රයෝ ය. ඒ තෙපි ශ්‍රෙෂ්ඨ වණ්ණය හැරැදමා, ගැහැවි වූ කලු වූ මාරපාක්ෂික වූ, බඹහුගේ පයින් උපන් මුඩු මහණුන් වූ හීන වණ්ණයකට බටුවෝ වහු. ශ්‍රෙෂ්ඨ වණ්ණය හැරැලා ගැහැවි වූ කලු වූ මාරපාක්ෂික වූ බඹහුගේ පයින් උපන් මුඩුමහණුන් වූ හීන වණ්ණයකට පැමිණියහු ය යන යමෙක් ඇද්ද, එය නො මැනව, එය නො සුදුසු යැ' යි, වහන්ස, මෙසේ අපරිපූණ්ණ නො වූ, පරිපූණ්ණ ම වූ, තමනට හුරුවූ ගැරහුම් බසින් අපට ආක්‍රොශ කෙරෙත්, පරිභව කෙරෙත්'' යැ යි වාශිෂ්ඨ තෙම කී ය.

'වාශිෂ්ඨයෙනි, බ්‍රාහ්මණයෝ එකාන්තයෙන් ම පුරාණ කථාව (ලෝකෝත්පත්තිචර්යාවංශය) සිහි නො කරන්නාහු, 'බ්‍රාහ්මණයෝ ම ශ්‍රෙෂ්ඨ වණ්ණය ය, අන් වණ්ණයෝ හීනයහ, බ්‍රාහ්මණයෝ ම ශුක්ල වණ්ණය ය, අන්‍ය වණ්ණයෝ කෘෂ්ණයහ අබ්‍රාහ්මණයෝ නො ව බ්‍රාහ්මණයෝ ම ශුඩ වෙත්, බ්‍රාහ්මණයෝ ම බ්‍රාහ්මයාගේ මුඛයෙන් බිහි වූ, බ්‍රහ්මයාගෙන් උපන් බ්‍රාහ්මයා විසින් මවන ලද, බ්‍රහ්මයාගේ දයාද වූ, බ්‍රහ්මයාගේ ඖරස පුත්‍රයෝ' යි කියත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, බ්‍රාහ්මණයන් ගේ ඔසප් වූ ද, ගැබිනි වූ ද, වදන්නාවූ ද, (දරුවනට) කිරි පොවන්නාවූ ද බැමිණියෝ දක්නා ලැබෙත්. ඒ බමුණෝ යෝනියෙන් උපන්නෝ වන්නාහු බ්‍රාහ්මණවණ්ණය ම ශ්‍රෙෂ්ඨ ය... බ්‍රහ්මයෝ ම බ්‍රහ්මයාගේ දයාද වූ බ්‍රහ්මයාගේ ඖරසපුත්‍රයෝ යැ යි මෙසේ කියත්. එසේ කියන්නාහු බ්‍රහ්මයාට ම නින්දා කෙරෙත්, මුසවා තෙපලත්, බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරෙත්.

3. වාශිෂ්ඨයෙනි, ක්ෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ වෛශ්‍ය ශුද්‍ර යැ යි මේ වණ්ණ සතරෙකි. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙහි එක්තරා ක්ෂත්‍රියයෙක් ද පණිවා කරන සුලු වෙයි නොදුන් දෑ ගන්නා සුලු වෙයි. කාමයන්හි වරදවා හැසිරෙන සුලු වෙයි. මුසවා බණන සුලු වෙයි. පෙහෙසුන් තෙප්ලන සුලු වෙයි. පරොස් බස් කියන සුලු වෙයි. සම්ඵප්‍රලාප දෙඩන සුලු වෙයි. අභිධ්‍යා බහුල වෙයි. ව්‍යාපාදයට පැමිණි සිතැත්තේ වෙයි. මිසදිට් ගත්තෙක් වෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ අකුසල් යැයි කියන ලද, අකුසල් ම වූ, වරද සහිත යැ යි කියන ලද, වරද සහිත ම වූ, නොසෙවියැ යුතු යැ යි කියන ලද, නොසෙ-වියැයුතු ම වූ, ආර්යභාවයට නොපොහොසත් යැ යි කියන ලද, ආර්යභාවය සිදු කිරීමෙහි නො පොහොසත් ම වූ, කෘෂ්ණවිපාක ඇති, කෘෂ්ණම වූ, නුවණැත්තන් විසින් ගරහන ලද. යම් පාප ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ ඇතැම් ලාමක ධර්මයෝ මෙහි ක්ෂත්‍රියයා කෙරෙහි ද දක්නා ලැබෙත්, ... බ්‍රාහ්මණයා කෙරෙහි ද දක්නා ලැබෙත්. වෛශ්‍යයා කෙරෙහි ද දක්නා ලැබෙත්... ශුද්‍රයා කෙරෙහි ද දක්නා ලැබෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

තතියෝ පි බෝ වාසෙට්ඨ ඉධේකච්චෝ පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හෝති. අදින්නාදානා පටිවිරතෝ, කාමේසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතෝ, මුසාවාදා පටිවිරතෝ, පිසුණාය වාචාය පටිවිරතෝ, ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතෝ, සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතෝ, අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපන්නචිත්තෝ සම්මාදිට්ඨි. ඉති බෝ වාසෙට්ඨ යේ' මේ ධම්මා කුසලා කුසලසඞ්ඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසඞ්ඛාතා සෙවිතබ්බා සෙවිතබ්බසඞ්ඛාතා අලමරියා අලමරිය-සඞ්ඛාතා සුක්කා සුක්කවිපාකා විඤ්ඤූපසත්ථා, තතියෝ පි තේ වාසෙට්ඨ ඉධේකච්චේ සන්දිස්සන්ති.

බ්‍රාහ්මණෝ පි බෝ වාසෙට්ඨ -පෙ- චතුත්ථෝ පි බෝ වාසෙට්ඨ-පෙ- සුද්දෝ පි බෝ වාසෙට්ඨ ඉධේකච්චෝ පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හෝති -පෙ- අනභිජ්ඣාලු අබ්‍යාපන්නචිත්තෝ සම්මාදිට්ඨි. ඉති බෝ වාසෙට්ඨ යේ'මේ ධම්මා කුසලා කුසලසඞ්ඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසඞ්ඛාතා සෙවිතබ්බා සෙවිතබ්බසඞ්ඛාතා අලමරියා අලමරියසඞ්ඛාතා සුක්කා සුක්කවිපාකා විඤ්ඤූපසත්ථා,[1] සුද්දේපි තේ ඉධේකච්චේ සන්දිස්සන්ති.

ඉමේසු බෝ වාසෙට්ඨ චතූසු වණ්ණේසු එවං උභයතෝකිණ්ණේසු වත්තමානේසු කණ්හසුක්කේසු ධම්මේසු විඤ්ඤූගරහිතේසු චේව විඤ්ඤූපසත්ථේසු ච. යදේත්ථ බ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු; බ්‍රාහ්මණෝ'ව සෙට්ඨා වණ්ණෝ සීනා අඤ්ඤේ වණ්ණා. බ්‍රාහ්මණෝ'ව සුක්කෝ වණ්ණෝ කණ්හා අඤ්ඤේ වණ්ණා, බ්‍රාහ්මණෝ'ව සුජ්ඣන්ති නෝ අබ්‍රාහ්මණා, බ්‍රාහ්මණෝ'ව බ්‍රහ්මුනෝ පුත්තා ඔරසා මුඛතෝ ජාතා බ්‍රහ්මජා බ්‍රහ්මනිම්මිතා බ්‍රහ්මදායාද''ති, තං තේසං විඤ්ඤූ නානුජානන්ති. තං කිස්ස හේතු? ඉමේසං හි වාසෙට්ඨ චතුන්නං වණ්ණානං යෝ හෝති භික්ඛු අරහං ඛීණාසවෝ වුසිතවා කතකරණීයෝ ඔහිතභාරෝ අනුප්පත්තසදත්ථෝ පරික්ඛීණභවසංයොජනෝ සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තෝ, සෝ නේසං[2] අග්ගමක්ඛායති. ධම්මේනෙව තේ අධම්මේන. ධම්මෝ හි වාසෙට්ඨ සෙට්ඨෝ ජනෙතස්මිං දිට්ඨේ චේව ධම්මේ අභිසම්පරායේව[3].

1. විඤ්ඤූපසත්ථා (සී॰)
2. තේසං. ෆී॰
3. අභිසම්පරායසුත්. (මජ්ඣං॰ ෆී॰)

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙහි ඇතැම් ක්ෂත්‍රියයෙක් ද පණිවායෙන් වැළැක්කේ වෙයි. අයිනාදනින් වැළැක්කේ වෙයි, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි, මුසවායෙන් වැළැක්කේ වෙයි, පෙහෙසුන් තෙප්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි, පරොස් බසින් වැළැක්කේ වෙයි, සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වැළැක්කේ වෙයි, අභිධ්‍යා නැත්තේ වෙයි, ව්‍යාපාදසහිත සිත් නැත්තේ වෙයි, සම්දිටු ගත්තේ වෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ කුශල යැ යි කියන ලද කුසල් ම වූ, වරද රහිත යැ යි කියන ලද, වරද රහිත ම වූ, සෙවියැ යුතු යැ යි කියන ලද සෙවියැ යුතු ම වූ, ආර්යභාවය සිදු කිරීමෙහි පොහොසත් යැ යි කියන ලද, ආර්යභාවය සිදු කිරීමෙහි පොහොසත් ම වූ ශුක්ලවිපාක ඇති, ශුක්ල ම වූ, නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ ඇතැම් දහම්හු මෙහි ක්ෂත්‍රියයා කෙරෙහි ද දක්නා ලැබෙත්.

වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙහි බ්‍රාහ්මණයා ද...වෛශ්‍යයා ද...ශූද්‍රයා ද පණිවායෙන් වැළැක්කේ වෙයි, අයිනාදනින් වැළැක්කේ වෙයි. කාමමිථ්‍යාචාරයෙන් වැළැක්කේ වෙයි, මුසවායෙන් වැළැක්කේ වෙයි, පෙහෙසුන් තෙප්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි, පරොස් බසින් වැළැක්කේ වෙයි, සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වැළැක්කේ වෙයි, අභිධ්‍යා නැත්තේ වෙයි, ව්‍යාපාද, සහිත සිත් නැත්තේ වෙයි, සම්දිටු ගත්තේ වෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ කුසල් යැ යි කියන ලද, කුසල් ම වූ, වරද රහිත යැ යි කියන ලද වරද රහිත ම වූ, සෙවියැ යුතු යැ යි කියන ලද සෙවියැ යුතු ම වූ, ආර්යභාවය සිදු කිරීමෙහි පොහොසත් යැ යි කියන ලද, ආර්යභාවය සිදු කිරීමෙහි පොහොසත් ම වූ, ශුක්ලවිපාක ඇති, ශුක්ල ම වූ, නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, ඒ ඇතැම් දහම්හු මෙහි බ්‍රාහ්මණයා කෙරෙහි ද, ... වෛශ්‍යයා කෙරෙහි ද ශූද්‍රයා කෙරෙහි ද දක්නා ලැබෙත්.

වාශිෂ්ඨයෙනි, මේ සතර වණ්ණයන් මෙසේ නුවණැත්තන් විසින් ගරහන ලද දහමහි ද නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද දහමහි ද, කෘෂ්ණ ධර්මයන්හි ද ශුක්ලධර්මයන් හි ද යි මෙසේ කුශලාකුශල යන විවිධ ධර්මයන්ගෙන් ම මිශ්‍ර ව පවත්නා කල්හි, බ්‍රාහ්මණවණ්ණය ම ශ්‍රේෂ්ඨ යැ යි ඉතර වණ්ණයෝ හීනහ යි, බ්‍රාහ්මණවණ්ණය ම සුදු යැ යි, සෙසු වණ්ණයෝ කළු හ යි, බ්‍රාහ්මණයෝ ම ශුද්ධ වෙත් යැ යි බ්‍රාහ්මණ නොවූවෝ ශුද්ධ නොවෙත් යැ යි, බ්‍රාහ්මණයෝ ම බ්‍රහ්මයාගෙන් උපන්, බ්‍රහ්මයා විසින් මවන ලද, බ්‍රහ්මදායාද වූ, බ්‍රහ්මයාගේ මුවින් උපන් ඖරස පුත්‍රයෝ හ යි යම් වචනයක් කියත් ද, ඔවුන්ගේ ඒ වචනය නුවණැත්තෝ නොම අනුදනිත්. ඒ කවර හෙයින ? යත්: වාශිෂ්ඨයෙනි, මේ සතර වණ්ණ අතුරෙන් කවරකට අයත් වුව ද යම් මහණෙක් රහත් ද, ක්ෂීණාස්‍රව ද, වුසු මහ බඹසර ඇත්තේ ද, කොට නිම් කටයුතු ඇත්තේ ද, පැමිණි ස්වාර්ථය (රහත් බව) ඇත්තේ ද, හැම ලෙයින් නැසූ භවබන්ධන ඇත්තේ ද, මොනොවට දන මිදුණේ ද, හෙ තෙමේ ඒ හැම දෙනා අතුරෙහි අග්‍ර යැ යි කියනු ලැබේ. ඒ ද අධර්මයෙන් නොව ධර්මයෙන් ම ය. වාශිෂ්ඨයෙනි, ධර්ම ය ම සත්මුළුයෙහි මේ ලොවහි ද පරලොවහි ද ශ්‍රේෂ්ඨ ය. එහෙයිනි,

Free Distribution www.aathaapi.org

4. තදම්නාපෙතං වාසෙට්ඨා පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා ධම්මොව සෙට්ඨො ජනෙතසම්ං දිට්ඨ වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෝව. ජානාති බො පන වාසෙට්ඨා රාජා පසෙනදී කොසලො "සමණා ගොතමො අනුත්තරො සක්‍යකුලා පබ්බජිතොා"ති. සක්‍යා බො පන වාසෙට්ඨා රඤ්ඤො පසෙනදිනො කොසලස්ස අනන්තරා අනුයුත්තා භවන්ති. කරොන්ති බො වාසෙට්ඨා සක්‍යා රඤ්ඤෙ පසෙනදිම්හි කොසල නිපච්චකාරං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං. ඉති බො වාසෙට්ඨා යං කරොන්ති සක්‍යා රඤ්ඤෙ පසෙනදිම්හි කොසල නිපච්චකාරං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං, කරොති තං රාජා පසෙනදී කොසලො තථාගතෙ නිපච්චකාරං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං. නත්ථු[2] 'සුජාතො සමණො ගොතමො, දුජ්ජාතො'හමස්මි, බලවා සමණො ගොතමො දුබ්බලො'හමස්මි, පාසාදිකො සමණො ගොතමො දුබ්බණ්ණො' හමස්මි, මහෙසක්ඛො සමණො ගොතමො, අපෙපසක්ඛො' හමස්මි"ති. අථ බො නං ධම්මං යෙව සක්කරොන්තො ධම්මං ගරුකරොන්තො ධම්මං මානෙන්තො ධම්මං පූජෙන්තො ධම්මං අපචායමානො එවං රාජා පසෙනදී කොසලො තථාගතෙ නිපච්චකාරං කරොති අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං. ඉම්නා'පි බො එතං වාසෙට්ඨා පරියායෙන වෙදිතබ්බං යථා ධම්මො'ව සෙට්ඨො ජනෙ'තසම්ං දිට්ඨ වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරාය[1]ව. තුම්හෙ බවන්ථ වාසෙට්ඨා නානාජච්චා නානානාමා නානාගොත්තා නානාකුලා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා. 'කෙ තුම්හෙ?'ති පුට්ඨා සමානා, 'සමණා සක්‍යපුත්තියම්හා'ති පටිජානාථ. යස්ස බො පනස්ස වාසෙට්ඨා තථාගතෙ සද්ධා නිවිට්ඨා මූලජාතා පතිට්ඨිතා දළ්හා අසංහාරියා[4] සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං, තස්සෙතං කල්ලං වචනාය: භගවතො'ම්හි පුත්තො ඔරසො මුඛතො ජාතො ධම්මජො ධම්මනිම්මිතො ධම්මදායාදො'ති. තං කිස්ස හෙතු? තථාගතස්ස හෙතං වාසෙට්ඨා අධිවචනං ධම්මකායො ඉති පි, බ්‍රහ්මකායො ඉති පි, ධම්මභූතා ඉති පි, බ්‍රහ්මභූතා ඉති පි.

---

1. අභිසම්පරායංච (මජ්ඣං. ඕපු)
2. නත්ථං. මජ්ඣං
3. දුජාතො. සබ්බ
4. අසංහාරිකා PTS

Free Distribution www.aathaapi.org

4. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙ ලොවහි ද, පර ලොවහි ද ජන මුළුලෙහි ධර්මය ම ශ්‍රේෂ්ඨ වන නියා මෙ කරුණින් ද දත යුතු. වාශිෂ්ඨයෙනි, 'මහණ ගොයුම ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ නිරුත්තර කෙනෙකැ' යි පසේනදී කොසොල් රජ දනී. වාශිෂ්ඨයෙනි, ශාක්‍යයෝ වනාහි පසේනදී කොසොල් රජුහට අතරක් නැති (කුලවශයෙන් සමාන වූ) ඔහු අනුව යන්නෝ වෙත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, ශාක්‍යයෝ පසේනදී කොසොල් රජු කෙරෙහි ආදරය දක්වීම ද වැඳීම ද දක නැගිසිටීම ද ඇදිලිබැඳීම ද (දැක මඟින් ඉවත් වීම ආදී) වත් දක්වීම ද කෙරෙත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ ශාක්‍යයෝ පසේනදී කොසොල් රජු කෙරෙහි ආදරය ද වැඳීම ද දැක නැගී සිටීම ද ඇදිලිබැඳීමද වත් දක්වීම ද යන යමක් කෙරෙත් ද, පසේනදී කොසොල් රජ තෙම තථාගතයන් කෙරෙහි ඒ ආදර දක්වීම ද වැඳීම ද දක අස්නෙන් නැගිසිටීම ද ඇදිලි බැඳීම ද වත් දක්වීම ද යන සියල්ල කෙරෙයි. 'මහණ ගොයුම සුජාත ය, මම දුර්ජාතයෙමි'යි කියා හෝ 'මහණ ගොයුම බලවත් ය, මම දුබුලිමි' යි කියා හෝ 'මහණ ගොයුම දැකුම කලු ය, මම දැකුම කලු නො වෙමි' යි කියා හෝ 'මහණගොයුම මහායශස්ක ය, මම අල්පයශස්ක වෙමි' යි කියා හෝ හෙ තෙමේ එසේ නො කෙරෙයි. වැලි ධර්මයට ම සත්කාර කරනුයේ, ධර්මයට ම ගෞරව කරනුයේ, ධර්මයට ම බුහුමන් කරනුයේ, ධර්මය ම පූදනුයේ, ධර්මයට ම යටත් පැවැතුම දක්වනුයේ, මෙසේ පසේනදී කොසොල් රජ තෙම තථාගතයන් කෙරෙහි ආදර දක්වීම ද වැඳීම ද දැක හුනස්නෙන් නැගී සිටීම ද ඇදිලිබැඳීම ද වත් දක්වීම ද යන මෙ හැම කෙරෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙ කරුණිනුත් 'මේ ජන මුළුලෙහි දිවුදම්යෙහි ද පරලොවහි ද ධර්මය ම උතුම් වන නියා දත යුතු. වාශිෂ්ඨයෙනි, තෙපි වූ කලි නානා ජාතියට අයත් වන්නාහු නානා ගොත්‍රයට අයත් වන්නාහු, නානා කුලයට අයත් වන්නාහු ගිහිගෙන් නික්මැ සස්නැ පැවිදි වූහු ය. 'තෙපි කවුරු ද?' යි විවාරනු ලද්දාහු ම 'අපි ශාක්‍යපුත්‍රීය ශ්‍රමණයමහ' යි පිළින කරවූ. වාශිෂ්ඨයෙනි, තථාගතයන් කෙරෙහි යම්කු ගේ සැදහැව නොසැලී පිහිටියේද මුල්බැස ගෙන සිටියේද දැඩි වූයේද එය මහණකු හෝ බමුණකු හෝ දෙවියකු හෝ මරකු හෝ බඹකු හෝ ලොවැ කිසි ද කෙනකු විසින් සෙලැවියැ හැකි නො වේ නම්, ඒ ආර්යශ්‍රාවකයා විසින් 'මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මුවින් උපන් ධර්මයෙන් උපන් ධර්මයෙන් නිර්මිත වූ ධර්මයට දයාද වූ ඖරස (ළෙහිදු) පුත් වෙමි'යි ඔහු විසින් මේ වචනය කියනු සුදුසු ය. ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: වාශිෂ්ඨයෙනි, ධර්මකාය යනු ද බ්‍රහ්මකාය යනු ද ධර්මභූත යනු ද බ්‍රහ්මභූත යනු දැ යි මෙ හැම තථාගතයනට නම් ය. එ හෙයිනි.

Free Distribution www.aathaapi.org

5. හොති ඛො සො වාසෙට්ඨා සමයො යං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන අයං ලොකො සංවට්ටති. සංවට්ටමානෙ ලොකෙ යෙභුය්‍යෙන සත්තා ආභස්සරසංවත්තනිකා හොන්නි. තෙ තත්ථ හොන්නි මනොමයා පීතිභක්ඛා සයම්පභා අන්තලික්ඛවරා සුභට්ඨායිනො චිරං දීඝමද්ධානං තිට්ඨන්නි. හොති ඛො සො වාසෙට්ඨා සමයො යං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන අයං ලොකො විවට්ටති. විවට්ටමානෙ ලොකෙ යෙභුය්‍යෙන සත්තා ආභස්සරකායා චවිත්වා ඉත්ථත්තං ආගච්ඡන්නි. තෙ'ධ හොන්නි මනොමයා පීතිභක්ඛා සයම්පභා අන්තලික්ඛවරා සුභට්ඨායිනො, චිරං දීඝමද්ධානං තිට්ඨන්නි.

රසපඨවිපාතුභාවො

6. එකොදකීභූතං ඛො පන වාසෙට්ඨා තෙන සමයෙන හොති අන්ධකාරො අන්ධකාරතිමිසා. න චන්දිමසුරියා පඤ්ඤායන්නි, න නක්ඛත්තානි තාරක-රූපානි පඤ්ඤායන්නි, න රත්තින්දිවා පඤ්ඤායන්නි, න මාසද්ධමාසා[1] පඤ්ඤායන්නි, න උතුසංවච්ඡරා පඤ්ඤායන්නි, න ඉත්ථිපුමා[2] පඤ්ඤායන්නි. සත්තා සත්තාත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡන්නි. අථ ඛො තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන රසා පඨවි උදකස්මිං සමතානි[3] සෙය්‍යථාපි නාම පයසො[4] තත්තස්ස[5] නිබ්බායමානස්ස උපරි සන්තානකං හොති, එව මෙව ඛො සා පාතුරහොසි. සා අහොසි වණ්ණසම්පන්නා ගන්ධසම්පන්නා රසසම්පන්නා. සෙය්‍යථාපි නාම සම්පන්නං වා සප්පි සම්පන්නං වා නවනීතං, එවංවණ්ණා අහොසි, සෙය්‍යථාපි නාම බුද්දමධු[6] අනෙළකං[7] එවමස්සාද අහොසි.

අථ ඛො වාසෙට්ඨා අඤ්ඤතරො සත්තො ලොලජාතිකො, 'අම්හො කිමෙවිදං භවිස්සති'ති රසං පඨවිං අඞ්ගුලියා සායි. තස්ස රසං පඨවිං අඞ්ගුලියා සායතො අච්ඡාදෙසි, තණ්හා චස්ස[8] ඔක්කමි. අඤ්ඤෙ'පි ඛො වාසෙට්ඨා සත්තා තස්ස සත්තස්ස දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජමානා රසං පඨවිං අඞ්ගුලියා සායිංසු. නෙසං රසං පඨවිං අඞ්ගුලියා සායතං අච්ඡාදෙසි, තණ්හා ච තෙසං ඔක්කමි.

---

1. මාසද්ධමාසා - මජ්ඣං
2. න ඉත්ථිපුරිසා. ස්‍යා
3. සමතනි–මජ්ඣං, සමත්තානි. ස්‍යා
4. පායාසො (සී.)
5. තක්කස්ස (සීමු)
6. බුද්දං මධු–කම්, බුද්දමධු–මජ්ඣං.
7. අනෙලකං–PTS.
8. පස්ස. ස්‍යා.

Free Distribution www.aathaapi.org

5. වාශිෂ්ඨයෙනි, දික් කලක් ඇවෑමෙන් කිසි යම් සමයෙක මේ ලොව වැනැසෙන්නේ ද, එසේ වූ කාලයෙක් වෙයි. එසේ ලොව නැසෙන කල්හි සත්වයෝ බෙහෙවින් ආභස්සර බඹලොවැ උපන්නාහු වෙති. ඔහු එහි ධ්‍යානචිත්තඵලයෙන් උපන්නෝ වෙති, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොටැත්තාහු වෙති, තුමූ ම (සිය සිරුරු පෙබෙන් බබලන්නාහු වෙති.) අහසින් යන්නාහු වෙති. සිත්කලු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලඳ සිටින්නාහු වෙති. එහි ඔහු ඉතා බොහෝ කලක් සිටිත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, දික් කලක් ඇවෑමෙන් කිසි සමයෙක මේ ලොව හටගන්නේ ද, එසේ වූ කාලයෙක් වෙයි. ඒ ලොව හට ගන්නා සමයෙහි බෙහෙවින් සත්වු ආභස්සර බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මෙ මිනිසත් බවට පැමිණෙත්. ඔහු මෙහි ධ්‍යාන සිතින් උපන්නාහු, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොටැත්තාහු, සිය සිරුරු පෙබෙන් බබළන්නාහු, අහසින් යන්නාහු, සිත්කලු වස්ත්‍රාභරණ ඇති වැ සිටින්නාහු ඉතා බොහෝ කලක් එසේ සිටිත්.

වාශිෂ්ඨයෙනි එ සමයෙහි සියලු සක්වළ එක් මැ දිය කඳෙක් වැ සිටියි. අඳුරෙක් මහ ගනඳුරෙන් ම වෙයි. සඳු හිරුහු නො පැනෙත්, නකත්තු තරුහු නො පැනෙත්. රෑ දවල්හු නො පැනෙත්, මාස පක්ෂයෝ නො පැනෙත්. ඍතු සංවත්සරයෝ නො පැනෙත්. ස්ත්‍රී පුරුෂයෝ නො පැනෙත්. සත්වයෝ සත්වයෝ යැ යි ම ව්‍යවහාරයට පැමිණෙත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඉක්බිති යම්සේ නිවෙන්නාවූ හුණු කිරි මත්තෙහි යොදයෙක් වේ ද, එසේ ම රස පොළොව ඒ දිය මතුයෙහි සිසාරා පැතිරගෙන පහළ විය. එය වණ්ණ සම්පන්න ද ගන්ධ සම්පන්න ද රස සම්පන්න ද විය. මනාකොට නිපැයුණු ගිතෙලෙක් හෝ වෙඩුරෙක් යම්බඳු වේ ද, ඒ රස පොළොව එබඳු පැහැ ඇත්තේ ද විය. නිදෙස් වූ (පිළවුන් නැති) දඩුවැල්බැ මිවදයෙක් යම් බඳු වේ ද, ඒ රස පොළොවේ රසය ද එබඳු විය.

වාශිෂ්ඨයෙනි, එක්තරා ලෝල ස්වභාවය ඇති සත්වයෙක් භවත්නි, මේ කුමක් විය යුතු ද?'යි රස පොළොව මදක් ඇඟිල්ලෙන් ගෙන දිවැ ගැයේ ය. රස පොළොව ඇඟිල්ලෙන් මදක් ගෙන දිවැ ගැ ඔහුට එය ප්‍රිය විය. එහි තෘෂ්ණාව ද ඔහු සිතට බැස ගත.

Free Distribution www.aathaapi.org

චන්දිමසුරියාදිපාතුභාවො

අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා රසං පඨවිං හත්ථෙහි ආලුප්පකාරකං උපක්කමිංසු පරිභුඤ්ජිතුං. යතො ඛො තෙ[1] වාසෙට්ඨා සත්තා රසං පඨවිං හත්ථෙහි ආලුප්පකාරකං උපක්කමිංසු පරිභුඤ්ජිතුං. අථ ඛො තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං සයම්පභා අන්තරධායි. සයම්පභාය අන්තරහිතාය චන්දිමසුරියා පාතුරහෙසුං. චන්දිමසුරියෙසු පාතුභූතෙසු, නක්ඛත්තානි තාරකරූපානි පාතුරහෙසුං, රත්තින්දිවා පඤ්ඤායිංසු. රත්තින්දිවෙසු පඤ්ඤායමානෙසු, මාසද්ධමාසා පඤ්ඤායිංසු. මාසද්ධමාසෙසු පඤ්ඤාය-මානෙසු උතුසංවච්ඡරා පඤ්ඤායිංසු. එත්තාවතා ඛො වාසෙට්ඨා අයං ලොකො පුන විවට්ටො හොති.

7. අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා රසං පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා[2] තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු. යථා යථා ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා රසං පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු, තථා තථා තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං රසං පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තානං බරත්තඤ්චෙව කායස්මිං ඔක්කමි, වණ්ණවෙවණ්ණතා[3] ච පඤ්ඤායිත්ථ. එකිදං සත්තා වණ්ණවන්තො හොන්ති, එකිදං සත්තා දුබ්බණ්ණා. තත්ථ යෙ තෙ සත්තා වණ්ණවන්තො, තෙ දුබ්බණ්ණෙ සත්තෙ අතිමඤ්ඤන්ති. 'මයමෙතෙහි වණ්ණවන්තතරා, අම්හෙහෙතෙ දුබ්බණ්ණතරා'ති. තෙසං වණ්ණාතිමානප්පච්චයා මානාතිමානජාතිකානං රසා පඨවී අන්තරධායි. රසාය පඨවියා අන්තරහිතාය සන්නිපතිංසු, සන්නිපතිත්වා අනුත්ථුනිංසු අහොරසං අහොරසන්ති. තදෙතරහි පි මනුස්සා කිඤ්චිදෙව සුරසං[4] ලභිත්වා එවමාහංසු අහොරසං අහොරසන්ති. තදෙව පොරාණං අග්ගඤ්ඤං අක්ඛරං අනුසරන්ති නත්වෙවස්ස අත්ථං ආජානන්ති.

---

1. යතො ඛො වාසෙට්ඨ (සීඑ)
2. තම්හක්ඛා—ස්‍යා.
3. වණ්ණවෙවජ්ජතා ච—කෙසුවි
4. සාධුරසං—ස්‍යා.—PTS.

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, අන් සත්ත්ව ද ඒ සත්වයා ගේ දෘෂ්ටානුගතියට පැමිණෙන්නාහු (ඒ සත්වයා කළ දෑ දක එය අනුගමනය කරන්නාහු) රසපොළොව ඇඟිල්ලෙන් ගෙන ලෙවැ කැහ. රස පොළොව ඇඟිල්ලෙන් ගෙන ලෙවැ කන ඔවුනට එය ප්‍රිය විය. එය කෙරෙහි තෘෂ්ණාව ද ඔවුන් සිතට බැස ගත. වාශිෂ්ඨයෙනි, එකල්හි ඒ සත්ත්ව රස පොළොව පිඬු කොට කබාගෙන වළඳන්නට පටන්ගත්හ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එසේ කරන කල්හි ඒ සත්වයන්ගේ සත්වයභාව අතුරුදහන් විය. එය අතුරුදහන් වූ පසු සඳ හිරුහු ප්‍රකට වූහ. සඳු හිරුන් ප්‍රකට වූ පසු නකත් තරුහු ප්‍රකට වූහ. රෑ දවල් පැනුණහ. රෑ දවල් පැනෙන කල්හි මාස පක්ෂයෝ පැනුණහ. මාසපක්ෂයන් පැනෙන කල්හි ඍතු සංවත්සරයෝ පහළ වූහ. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙ තෙකින් මෙ ලොව යලි ද පහළ වූයේ වෙයි.

7. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල්හි, ඒ සත්වයෝ රසපොළොව පරිභෝග කරන්නාහු, එය වළඳන්නාහු, එය ම ආහාර කොටැත්තාහු බොහෝ දීර්ඝ කලක් සිටියාහ. වාශිෂ්ඨයෙනි, යම් යම් සේ ම ඒ සත්වයෝ රසපොළොව පරිභෝග කරන්නාහු, එය වළඳන්නාහු, එය ම ආහාර කොට ඇත්තාහු ඉතා බොහෝ කලක් සිටියාහු ද, එසේ එසේ ම ඒ සතුන්ගේ සිරුරෙහි රළු බව ඇති විය, නො පැහැපත් බව පැනිණ. ඔවුන් අතුරෙහි ඇතැම් සත් කෙනෙක් පැහැපත් ද ඇතැම් සත් කෙනෙක් නො පැහැපත් ද වෙත්. ඔවුන් අතුරෙන් යම් කෙනෙක් පැහැපත් වූහු ද, ඔහු අපි මොවුනට වඩා පැහැපත්තමහ මොහු අපට වඩා පැහැයෙන් අඩුය'යි නොපැහැපත්කත් ඉක්මැ සිතත් (පාත් කොට සලකත්). වණ්ණාතිමානා හෙතුයෙන් මානාතිමාන ස්වභාවය ඇති ඔවුන්ගේ ඒ රස පොළොව අතුරුදහන් විය. රස පොළොව අතුරුදහන් වූ කල්හි, ඔහු එක් රැස්වූහ. එක්රැස් වැ 'අහෝ පෘථිවි රස ය, අහෝ පෘථිවි රසයැ' යි සුනපුනා කීහ. අද ද මිනිස්සු මනාප රසයක් ලැබ, 'අහෝ රස ය, අහෝ රස යැ' යි මෙසේ කියත්. ඒ පැරණි ලොකොත්පත්ති වංශකථාව අනුව යෙත්. එහෙත් එහි අරුත් නො දනිත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

භූමිපප්පටකපාතුභාවො

8. අථ ඛො තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං රසාය පඨවියා අන්තරහිතාය භූමිපප්පටකො[1] පාතුරහොසි. සෙය්‍යථාපි නාම අභිච්ඡත්තකො එවමෙව පාතුරහොසි. සො අහොසි වණ්ණසම්පන්නො ගන්ධසම්පන්නො රස-සම්පන්නො. සෙය්‍යථාපි නාම සම්පන්නං වා සප්පි සම්පන්නං වා නවනීතං එවංවණ්ණො අහොසි. සෙය්‍යථාපි නාම බුද්දමධු අනෙළකං එවමස්සාදෙ අහොසි.

අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා භූමිපප්පටකං උපක්කමිංසු පරිභුඤ්ජිතුං තෙ තං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු. යථා යථා ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා භූමිපප්පටකං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු, තථා තථා තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං භියොසොමත්තාය ඛරත්තඤ්චෙව කායස්මිං ඔක්කමි, වණ්ණවෙවණ්ණතා ච පඤ්ඤායිත්ථ. එකිදං සත්තා වණ්ණවන්තො හොන්ති, එකිදං සත්තා දුබ්බණ්ණා. තත්ථ යෙ තෙ සත්තා වණ්ණවන්තො, තෙ දුබ්බණ්ණෙ සත්තෙ අතිමඤ්ඤන්ති මයමෙතෙහි වණ්ණවන්තතරා, අම්හෙහෙතෙ දුබ්බණ්ණතරා'ති, තෙසං වණ්ණාතිමානප්පච්චයා මානාතිමානජාතිකානං භූමිපප්පටකො අන්තරධායි.

බදලතාපාතුභාවො

9. භූමිපප්පටකෙ අන්තරහිතෙ බදලතා[2] පාතුරහොසි. සෙය්‍යථාපි නාම කලම්බුකා,[3] එවමෙව පාතුරහොසි. සා අහොසි වණ්ණසම්පන්නා ගන්ධසම්පන්නා රසසම්පන්නා. සෙය්‍යථාපි නාම සම්පන්නං වා සප්පි සම්පන්නං වා නවනීතං, එවංවණ්ණා අහොසි. සෙය්‍යථාපි නාම බුද්දමධු අනෙළකං, එවමස්සාද අහොසි. අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා බදලතං උපක්කමිංසු පරිභුඤ්ජිතුං තෙ තං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු. යථා යථා ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා බදලතං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු, තථා තථා තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං භියොසොමත්තාය ඛරත්තඤ්චෙව කායස්මිං ඔක්කමි වණ්ණවෙවණ්ණතා ච[4] පඤ්ඤායිත්ථ. එකිදං සත්තා වණ්ණවන්තො හොන්ති, එකිදං සත්තා දුබ්බණ්ණා. තත්ථ යෙ තෙ සත්තා වණ්ණවන්තො, තෙ දුබ්බණ්ණෙ සත්තෙ අතිමඤ්ඤන්ති 'මයමෙතෙහි වණ්ණවන්තතරා, අම්හෙහෙතෙ දුබ්බණ්ණතරා'ති. තෙසං වණ්ණාතිමානප්පච්චයා මානාති-මානජාතිකානං බදලතා අන්තරධායි. බදලතාය අන්තරහිතාය සන්නිපතිංසු, සන්නිපතිත්වා අනුත්ථුනිංසු 'අහු වත නො, අහායි වත නො බදලතා'ති. තදෙතරහිපි මනුස්සා කෙනචිදෙව දුක්ඛධම්මෙන ඵුට්ඨා එවමාහංසු: 'අහු වත නො, අහායි වත නො'ති. තදෙව පොරාණං අග්ගඤ්ඤං අක්ඛරං අනුසරන්ති[5], නත්වෙවස්ස අත්ථං ආජානන්ති.

---

1. භූමිපප්පාටිකා - ස්‍යා
2. පදලතා - මජ්ඣං
3. කලම්බකා-ස්‍යා.
4. වණ්ණවෙජ්ජතා - මජ්ඣං
5. අනුපතන්ති PTS, අනුස්සරන්ති - ස්‍යා

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, එ සමයෙහි ඒ සත්තට රස පොළොව අතුරුදන් වූ කල්හි, භූමිපප්පටකය (බිම පප්පඩම) පහළ වී ය. යමසේ නාඹතු පහළ වන්නේ ද, එ මෙන් ම එය පහළ විය. එය පැහැපත් ද සුවඳවත් ද රසවත් ද විය. මොනොවට නිපැයුණු ගිතෙල් යම් සේ ද, මොනොවට නිපැයුණු වෙඩරු යම් සේ ද, එය එබඳු පැහැ ඇත්තේ විය, පිළවුන් නැති දඩුවැල් බැ මීය යමසේ ද, එය එබඳු රස ඇත්තේ විය.

වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල්හි ඒ සත්තු භූමිපථිටකය වළඳන්නට පටන් ගත්හ. ඔහු එය පරිභොග කරන්නාහු එය වළඳන්නාහු එය අහර කොට ඇත්ත හු ඉතා දික් කලක් සිටියාහ. වාශිෂ්ඨයිනි, යම යමසේ ඒ සත්තු භූමිපථිටකය පරිභොග කරන්නාහු. එය වළඳන්නාහු, එය අහර කොටැත්තාහු, ඉතා බොහෝ කලක් සිටියාහු ද, එසේ එසේ ම බොහෝසෙයින් ඒ සතුන්ගේ කයෙහි රළු බව ද බැස ගත, පැහැය අඩු බවද පැනිණ. ඇතැම් සත් කෙනෙක් පැහැපත් වෙත්, ඇතැම් කෙනෙක් නො පැහැපත් වෙත්. ඔවුන් අතුරෙන් යම් සත් කෙනෙක් පැහැපත් වෙත් ද, ඔහු 'අපි මොවුනට වඩා පැහැපතතමහ. මෙහු අපට වඩා පැහැයෙන් අඩු හ'යි නො පැහැපත් සතුන් ඉක්මැ සිතත් (අවමන් කෙරෙත්). මානාතිමානය ස්වභාවය කොටැති ඔවුන්ගේ ඒ පැහැය නිසා ඇති වූ අතිමාන කාරණයෙන් භූමිපථිටකය අතුරුදහත් විය.

භූමිපථිටකය අතුරුදහන් වූ කල්හි බදලතාව පහළ විය. වීල්පලා යම් සේ ද ඒ බදලතාව ද එසේ ම පහළ විය. එය පැහැපත් ද සුවඳවත් ද රසවත් ද විය. මොනොවට නිපැයුණු ගිතෙල් හෝ මොනොවට නිපැයුණු වෙඩරු යම් බඳු ද, එය එබඳු පැහැ ඇත්තේ විය. පිළවුන් නැති දඩුවැල් බැ මීයක් යම් බඳු ද එසේ ම එය මිහිරි රසැත්තේ විය. වාශිෂ්ඨයිනි, එකල්හි ඒ සත්තු බදලතාව වළඳන්නට පටන්ගත්හ. ඔහු එය පරිභොග කරන්නාහු, එය වළඳන්නාහු, එය ආහාර කොටැත්තාහු ඉතා බොහෝ කලක් සිටියාහ. වාශිෂ්ඨයිනි, යම් යම් සේ ම ඒ සැවයෝ බදලතාව පරිභොග කරන්නාහු, එය වළඳන්නාහු, එය අහර කොටැත්තාහු, ඉතා බොහෝ කලක් සිටියාහු ද, එසේ එසේ ම බොහෝ සෙයින් ඒ සතුන්ගේ කයෙහි රළු බව ද ඇති විය. පැහැ අඩුබව ද පැනිණ. ඇතැම් සත් කෙනෙක් පැහැපත් වෙත්. ඇතැම් කෙනෙක් නොපැහැපත් වෙත්. ඔවුන් අතුරෙන් යම් සත් කෙනෙක් පැහැපත් වෙත් ද, ඔහු 'අපි මොවුනට වඩා පැහැපත් වමහ, මොහු අපට වඩා පැහැයෙන් අඩු හ යි නොපැහැපත් සතුන් ඉක්මැ සිතත්. මානාතිමානජාතික වූ ඔවුන් ගේ වණ්ණාතිම තප්‍රත්‍යය හෙයින් බදලතාව අතුරුදහන් විය. බදලතාව අතුරුදහන් වූ කලහි ඔහු එක්රැස් වූහ. එක් රැස් වැ (මිහිරි රසැති බදලතාව) අපට ඇති විය. එය දන් නැති වී යෑ'යි පුනපුනා කිහ. දැනුදු මිනිස්සු කිසි දුකෙකි. පැහැසුණහු 'අපට ඇති විය, දන් නැති වී යැ'යි මෙසේ කියත්. ඒ පැරණි වංශකථාව අනුව යෙත්. වැලිදු එහි අර්ථය නො දනිත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

අකට්ඨපාකසාලිපාතුභාවෝ

8. අථ බෝ තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං බදලතාය අත්තභිතාය අකට්ඨපාකෝ සාලි පාතුරහොසි අකණෝ අථුසෝ සුද්ධෝ සුගන්ධෝ තණ්ඩුලඵලෝ[1] යං තං සායං සායමාසාය ආහරන්ති. පාතෝ තං හොති පක්කං පටිවිරූළ්හං, යං තං පාතෝ පාතරාසාය ආහරන්ති. සායං තං හොති පක්කං පටිවිරූළ්හං, නාපදානං පඤ්ඤායති. අථ බෝ තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා අකට්ඨපාකං සාලිං පරිභුඤ්ජන්තා තමහකඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු.

ලිඞ්ගපාතුභාවෝ

9. යථා යථා බෝ තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා අකට්ඨපාකං සාලිං පරිභුඤ්ජන්තා තමහකඛා තදහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨංසු, තථා තථා තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානං ඉත්ථියාසොමක්ඛායං ඵරන්තෙ චව කායස්මිං ඔක්කමී, වණ්ණවෙව වණ්ණතා ච පඤ්ඤායිත්ථ. ඉත්ථියා ච ඉත්ථිලිඞ්ගං පාතුරහොසි, පුරිසස්ස ච පුරිසලිඞ්ගං. ඉත්ථී ච සුදං 'පුරිසං අතිවෙලං උපනිජ්ඣායති, පුරිසෝ ච ඉත්ථිං. තෙසං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායතං සාරාගෝ උදපාදි, පරිළාහෝ කායස්මිං ඔක්කමි. තෙ පරිළාහපච්චයා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිංසු. යෙ බෝ පන තෙ වාසෙට්ඨා තෙන සමයෙන සත්තා පස්සන්ති මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවන්තෙ, අඤ්ඤෙ පංසුං ඛිපන්ති, අඤ්ඤෙ සෙට්ඨිං ඛිපන්ති, අඤ්ඤෙ ගොමයං ඛිපන්ති 'නාසස වසලී නාසස වසලී[2], කථං හි නාම සත්තෝ සත්තස්ස එවරූපං කරිස්සති'ති. තදෙතරහි පි මනුස්සා එකච්චෙසු ජනපදෙසු වඩ්ඩයා[3] නිබ්බුයහමානාය[4] අඤ්ඤෙ පංසුං ඛිපන්ති, අඤ්ඤෙ සෙට්ඨිං ඛිපන්ති, අඤ්ඤෙ ගොමයං ඛිපන්ති. තදෙව පොරාණං අග්ගඤ්ඤං අක්ඛරං අනුසරන්ති, නතෙවස්ස අත්ථං ආජානන්ති.

මෙථුනධම්මසමාචාරෝ

10. අධම්මසම්මතං බෝ[5] පන වාසෙට්ඨා යං තෙන සමයෙන හොති, තදෙතරහි ධම්මසම්මතං. යෙ බෝ පන වාසෙට්ඨා තෙන සමයෙන සත්තා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවන්ති, තෙමාසම්පි දෙවමාසම්පි න ලභන්ති ගාමං වා නිගමං වා පවිසිතුං. යතො බෝ පන තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා තස්මිං සමයෙ අසද්ධම්මෙ අතිවෙලං පාකබ්භතං ආපජ්ජිංසු, අථ බෝ අගාරානි උපක්කමිංසු කාතුං, තෙසඤ්ච අසද්ධම්මස්ස පටිච්ඡාදනත්ථං.

---

1. තණ්ඩුලප්පලෝ–මජ්ඣං.
2. නාසස අසුචී නාසස අසුචී ති.–මජ්ඣං.
3. වඩ්ඪනියා - සී්‍ය
4. නීවයහමානාය, මජ්ඣං නිඤ්ඤායමානාය–කම්.
5. අධම්මසම්මතං කං බෝ–සී්‍ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

8. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඉක්බිත්තෙන් ඒ සත්ත්වයාට බදලතාව අතුරුදහන් වූ කල්හි තොසෑ පොළොවෙහි හටගෙන පැසෙන, කුඩු නැති, දහවෙයියා නැති, සුවඳවත් සහල් ම ඵල කොට ඇති හැල් වෙසෙසෙක් පහළ විය, යම් සහලක් සවස් වේලෙහි සවස් බොජුනට ගෙනෙත් ද, පසු දින උදසනැ එය පැසුණේ යලි දු වැඩුණේ වෙයි. කපා නොගන්නා ලද කැනක් ව- (නොඅඩු ව) පැනෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, එකල්හි ඒ සත්ත්වයෝ තෝ සාන ලද බීමෙහි හටගෙන පැසුණු හැල්සහල් පරිභෝග කරන්නාහු, එය ම වළඳන්නාහු, එය ම ආහාර කොටැත්තාහු, ඉතා බොහෝ කලක් සිටියාහ.

9. වාශිෂ්ඨයෙනි, යම්සේ යම්සේ ඒ සත්ත්ව තෝ සෑ බීමැ හටහෙන පැසුණු හැල්සහල් පරිභෝග කරන්නාහු, එය ම වළඳන්නාහු, එය ම ආහාර කොටැත්තාහු, ඉතා බොහෝ කලක් සිටියාහු ද, එසේ එසේ ඒ සත්ත්වයන්ගේ සිරුරෙහි බොහෝ සෙයින් රළුබව පහළ විය, නොපැහැපත් බවද පැනිණ. ස්ත්‍රියට ස්ත්‍රීලිංගය ද, පුරුෂයාට පුරුෂලිංගය ද පහළ විය. ස්ත්‍රී ද වූ කලී ඉතා බොහෝ වේලාවක් පුරුෂයා දෙස බලාඉඳී, පුරුෂයා ද ස්ත්‍රිය දෙස බොහෝ වේලා බලාඉඳී. මෙසේ ඉතා බොහෝ වේලා ඔවුනොවුන් දෙස බලා ඉන්නා ඔවුනට සරාගය පහළ විය. රාගපරිදාහය කයෙහි බැස ගත්තේ ය. ඔහු රාගපරිදාහ හේතුයෙන් මෙවුන්දම් සෙවූහ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ සමයෙහි යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මෙවුන්දම් සෙවූනාවුන් දකින් ද ඒ අන්‍යයෝ 'වසලිය, නැසෙව, වසලිය, වැනැසෙව. කෙසේ නම් සතෙක් සතක්හට මෙබන්දක් කරන්නේ ද'යි කියා, පස් දමාගසත්, අත් කෙනෙක් අළු දමාගසත්, තව කෙනෙක් ගොම දමාගසත්. දනුදු ඇතැම් දනවුහි මිනිස්සු එය කරත්. ස්ත්‍රියක ගෙනයනු ලබන කල්හි අත් කෙනෙක් පස් දමාගසත්, අත් කෙනෙක් අළු දමාගසත, තව කෙනෙක් ගොම දමාගසත්. ඒ පැරණි ලොක්කොත්පත්තිවංශ කථාව අනුව යෙත්. එහෙත් එහි අදහස තෝ ම දනිත්.

10. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ සමයෙහි පස් දමාගැසුම ආදි වීසින් අධර්මයැ යි සම්මත වූ යමෙක් වී ද, එය දැන් ධර්ම යැ යි සම්මත වැ ඇත. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ සමයෙහි යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වත්හි මෙවුන්දම් සෙවීත් ද, ඔහු තුන් මසකුදු නැත හොත් ඒ මසකුදු ගමකට හෝ නියම්ගමකට හෝ පිවිසෙන්නට අවසර තෝ ලබත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ සමයෙහි සත්ත්වයෝ යම් හෙයෙකින් අසද්ධර්මයෙහි (මෙවුන්දමහි) ඉතා බොහෝ වේලාවක් යෙදිය යුතු බවට පැමිණියාහු ද, එහෙයින් ම ඒ අසද්ධර්මය වසා ලනු පිණිස ගෙවල් කරන්නට පටන්ගත්හ.

Free Distribution www.aathaapi.org

අථ බො වාසෙට්ඨා අඤ්ඤතරස්ස සක්කස්ස අලසජාතිකස්ස එතදහොසි: "අමෙහා කිමෙවාහං වීහඤ්ඤමි සාලිං ආහරන්නො සායං සායමාසාය පාතො පාතරාසාය? යන්නූනාහං සාලි ආහරෙය්‍යං සකිදෙව[1] සායපාතරාසායා"ති. අථ බො සො වාසෙට්ඨා සක්කො සාලිං ආහාසි සකිදෙව සායපාතරාසාය. අථ බො වාසෙට්ඨා අඤ්ඤතරො සක්කො යෙන සො සක්කො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං සක්කං එතදවොච: "එහි හො සක්ක සාලාහාරං ගම්සාමා"ති. "අලං හො සක්ක, ආහටො[2] මෙ සාලි සකිදෙව සායපාතරාසායා"ති. අථ බො සො වාසෙට්ඨා සක්කො තස්ස සක්කස්ස දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජමානො සාලිං ආහාසි සකිදෙව දිවීහාය, 'එවම්පි කිර හො සාධූ'ති. අථ බො වාසෙට්ඨා අඤ්ඤතරො සක්කො යෙන සො සක්කා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං සක්කං එතදවොච: "එහි හො සාලාහාරං ගම්සාමා"ති. "අලං හො සක්ක ආහටො මෙ සාලි සකිදෙව දවීහායා"ති. අථ බො සො වාසෙට්ඨා සක්කො තස්ස සක්කස්ස දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජමානො සාලිං ආහාසි සකිදෙව චතූහාය, 'එවම්පි කිර හො සාධූ'ති. -පෙ- අථ බො සො වාසෙට්ඨා සක්කො තස්ස සක්කස්ස දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජමානො සාලිං ආහාසි සකිදෙව අට්ඨාහාය, 'එවම්පි කිර හො සාධූ'ති. යතො බො තෙ වාසෙට්ඨා සක්කා සන්නිධිකාරකං සාලිං උපක්කමිංසු පරිභුඤ්ජිතුං, අථ කණෙපි පි තණ්ඩුලං පරියොනද්ධි, ථුසොපි තණ්ඩුලං පරියොනද්ධි, ලූනම්පි නප්පටිවිරුළ්හං අපදානං පඤ්ඤායිත්ථ, සණ්ඩසණ්ඩා සාලයො[3] අට්ඨංසු.

සාලිවිභාගො

අථ බො තෙ වාසෙට්ඨා සක්කා සන්නිපතිංසු, සන්නිපතිත්වා අනුසට්ඨිනිංසු, 'පාපකා වත හො ධම්මා සත්තෙසු පාතුභූතා, මයං හි පුබ්බෙ මනොමයා අහුම්හ පීතිභක්ඛා සයම්පභා අන්තලික්ඛචරා සුභට්ඨායිනො චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨම්හ[4] තෙසං නො අම්හාකං කදචි කරහචි දීඝස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන රසා පථවී උදකසම්මා සමතානි. සා අහොසි වණ්ණසම්පන්නා ගන්ධසම්පන්නා රසසම්පන්නා. තෙ මයං රසං පථවිං හත්ථෙහි ආලුපකාරකං උපක්කමිම්හ පරිභුඤ්ජිතුං, තෙසං නො රසපථවිං හත්ථෙහි ආලුපකාරකං උපක්කමතං පරිභුඤ්ජිතුං සයම්පභා අන්තරධායි.

---

1. සකිං-දෙව-කම්.
2. ආහතො-මජ්ඣං.
3. සාලියො PTS
4. අට්ඨම්හා - මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල්හි එක්තරා අලස ගති ඇති සත්ත්වයාට "භවත්නි, උදේ බොජුන් පිණිස උදැසන ද භවස බොජුන් පිණිස සවස් කල්හි ද හැල් ගෙන එනුයෙමි මම කුමට මෙසේ වෙහෙසෙමි ද? උදේ භවස දෙක්හි ම බොජුන් පිණිස එක් වරට ම හැල්ගෙන ආයෙමි වීමි නම් යෙහෙකැ" යි මේ සිත් වීය. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඒ සත්ත්වයා උදේ සවස බොජුන් පිණිස එක්වර ම හැල් ගෙනායේ ය. එ කලැ එක්තරා සත්වයෙක් ඒ සත්වයා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ඔහුට 'භවත් සත්වය, එව, හැල් ගෙන ඊමට යමහ'යි කී ය. 'භවත් සත්වය, කම් නැත. උදේ සවස බොජුන් පිණිස මා විසින එක් වර ම හැල් ගෙනෙන ලදැ යි හේ කී ය. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ විට ඒ සත්ව තෙම ඒ (එක් වර දෙවේලට ම හැල් ගෙනා) සත්වයා ගේ දෘෂ්ටානුගතියට (ඔහු කළා දුටු දය අනුව යෑමට) පැමිණෙනුයේ, 'භවත්නි, මෙසේත් යහපතැ' යි කියා දෙදවසකට එක් වරක් ම හැල් ගෙනායේ ය. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල්හි එක්තරා සත්වයෙක් (ඒ දෙදවසකට එක් වරක් හැල් ගෙනා) සත්වයා කරා එළැඹියේ ය, එළැඹ, 'භවත් සත්වය, හැල් ගෙනීමට යමහ'යි කී ය. 'භවත් සත්වය, එයින් කම් නැත. මා විසින් දෙදවසකට ම (පොහොනා පමණ) හැල් එක් වරට ම ගෙනෙනලදැ"යි ඒ සත්ව තෙම කී ය, වාශිෂ්ඨයෙනි, එ විට ඒ සත්ව තෙම අනෙකා කළා දුටු දැ අනුව යන්නේ, 'භවත්නි, මෙසේත් යහපතැ'යි කියා එක් වර ම සතර දිනකට පොහොනා පමණ හැල් ගෙනායේ ය... එකල්හි ඒ සත්ව තෙම අනෙකා කළා දුටු දැ අනුව යනුයේ, 'භවත්නි, මෙසේත් යහපතැ යි කියා, එක් වර ම අට දවසකට පොහොනා පමණ හැල් ගෙනායේ ය. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඒ සත්වයෝ යම් කලෙක හැල් රස් කොට තබා පරිභොග කරන්නට පටන් ගත්තු ද, එකල්හී කුඩු ද සහල වසා ගත්තේ ය. දහවෙයියා ද සහල වසා ගත්තේ ය. හැල් කපා ගත් තැන ද යළි නො වැඩුණේ ය. හැල් කපා ගත් තැන ද ඌන ව පැනුණේ ය. හැල්හු පඳුරු පඳුරු වැ සිටියාහ.

වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල් හි ඒ සත්වයෝ එක් තැනකට රැස්වූහ. රැස් ව උනුන් හා මෙසේ කතා කැරැගත්හ: භවත්නි, ඛෙදයෙක! ලාමක ස්වභාවයෝ සත්වයන් කෙරෙහි පහළ වූහ. අපි පෙර මනොමය වූ, ප්‍රීතිය භෝජනය කොටැති ව ස්වයම්ප්‍රභ ව, ගෞභන වස්ත්‍රාභරණ ඇති ව සිටින්නෙමෝ ඉතා බොහෝ කල් සිටුම්හ. ඒ අපට කිසි කලෙක්හි ඉතා බොහෝ කලක් ඇවැමෙන් රස පොළොව දියෙහි පැතිරැගෙන සිටියේය. එය පැහැවත් ද සුවඳවත් ද රසවත් ද විය. ඒ අපි රස පොළොව අත්වලින් පිඬුකොට ගෙන වළඳන්නට පටන් ගතුම්හ. රස පොළොව අත්වලින් පිඬු කොට ගෙන වළඳන්නට පටන්ගත් අපගේ ස්වයම්ප්‍රභාව අතුරුදහන් විය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තාය අන්තරහිතාය චන්දිමසුරියා[1] පාතුරහෙසුං. චන්දිමසුරියෙසු පාතුභූතෙසු නක්ඛත්තානි තාරකරූපානි පාතුරහෙසුං, නක්ඛත්තෙසු තාරකරූපෙසු පාතුභූතෙසු රත්තින්දිවා පඤ්ඤායිංසු. රත්තින්දිවෙසු පඤ්ඤායමානෙසු මාසද්ධමාසා පඤ්ඤායිංසු, මාසද්ධමාසෙසු පඤ්ඤාය-මානෙසු උතුසංවච්ඡරා පඤ්ඤායිංසු. තෙ මයං රසං පඨවිං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදාහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨම්හ. තෙසං නො පාපකා-නඤ්ඤෙව අකුසලානං ධම්මානං පාතුභාවා රසා පඨවී අන්තරධායි. රසාය පඨවියා අන්තරහිතාය භූමිපප්පටකො පාතුරහොසි. සො අහොසි වණ්ණසම්පන්නො ගන්ධසම්පන්නො රසසම්පන්නො. තෙ මයං භූමිපප්පටකං උපක්කම්ම්හ පරිභුඤ්ජිතුං. තෙ මයං තං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදාහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨම්හ. තෙසං නො පාපකානඤ්ඤෙව අකුසලානං ධම්මානං පාතුභාවා භූමිපප්පටකො අන්තරධායි. භූමිපප්පටකෙ අන්තරහිතෙ බදාලතා පාතුරහොසි. සා අහොසි වණ්ණසම්පන්නා ගන්ධසම්පන්නා රසසම්පන්නා. තෙ මයං බදාලතං උපක්කම්ම්හ පරිභුඤ්ජිතුං. තෙ මයං තං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදාහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨම්හ. තෙසං නො පාපකානඤ්ඤෙව අකුසලානං ධම්මානං පාතුභාවා බදාලතා අන්තරධායි. බදාලතාය අන්තරහිතාය අකට්ඨපාකො සාලි පාතුරහොසි, අකණො අථුසො සුද්ධො සුගන්ධො තණ්ඩුලඵලො. යං තං සායං සාය-මාසාය ආහරාම, පාතො තං හොති පක්කං පටිවිරුළ්හං. යං තං පාතො පාතරාසාය ආහරාම, සායන්තං හොති පක්කං පටිවිරුළ්හං. නාපදානං පඤ්ඤායිත්ථ. තෙ මයං අකට්ඨපාකං සාළිං පරිභුඤ්ජන්තා තම්හක්ඛා තදාහාරා චිරං දීඝමද්ධානං අට්ඨම්හ. තෙසං නො පාපකානඤ්ඤෙව අකුසලානං ධම්මානං පාතුභාවා කණො පි තණ්ඩුලං පරියොනදති, ථුසො පි තණ්ඩුලං පරියොනදති, ලූනම්පි නප්පටිවිරුළ්හං, අපදානං පඤ්ඤායිත්ථ, සණ්ඩසණ්ඩා සාලයො ඨිතා. යන්නූන මයං සාලිං විභජෙය්‍යාම, මරියාදං ඨපෙය්‍යාමා'ති. අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨ සත්තා සාලිං විභජිංසු, මරියාදං ඨපෙසුං.

11. අථ ඛො වාසෙට්ඨ අඤ්ඤතරො සත්තො ලොලජාතිකො සකං භාගං පරිරක්ඛන්නො අඤ්ඤතරං භාගං අදින්නං ආදියිත්වා පරිභුඤ්ජි. තමෙනං අග්ගහෙසුං, ගහෙත්වා එතදවොචුං: 'පාපකං වත හො සත්ත කරොසි, යත්‍ර හි නාම සකං භාගං පරිරක්ඛන්නො අඤ්ඤතරං භාගං අදින්නං ආදියිත්වා පරිභුඤ්ජස්සසි[2]. මාස්සු හො සත්ත පුනපි එවරූපමකාසී'ති.

1. චන්දිමසුරියා - මජ්ඣං 2. පරිභුඤ්ජි - ස්‍යා, පරිභුංජසි (සීමු)

Free Distribution www.aathaapi.org

එය අතුරුදහන් වූ කල්හි සඳහිරුහු ප්‍රකට වූහ. සඳුහිරුන් පහළවූ කල්හි නක්ෂත්‍රයෝ ද තාරකාරූපයෝ ද ප්‍රකට වූහ. නක්ෂත්‍රතාරකාරූප ප්‍රකට වූ පසු රැඳවල්හු පැතුණහ. රැඳවල් පැතෙන කල්හි මාස පක්ෂයෝ පැතුණහ. මාසපක්ෂයන් පැතෙන කල්හි සෘතුසංවත්සරයෝ පැතුණහ. ඒ අපි රස පොළොව පරිභොග කරන්නමෝ, එය වළඳන්නමෝ, එය ආහාර කොටැ ගත්තමෝ, ඉතා බොහෝ කලක් සිටියමහ. ඒ අපට ලාමක අකුසල් දහම් පහළ වීමෙන් ම රසපොළොව අතුරුදහන් විය. රස පොළොව අතුරුදහන් වූ කල්හි භූමිපර්‍යටකය පහළ විය. ඒ අපි භූමිපර්‍යටකය පරිභොග කරන්නට පටන් ගතුමහ. ඒ අපි එය පරිභොග කරන්නමෝ, එය වළඳන්නමෝ එය ම ආහාර කොට ඇත්තමෝ ඉතා බොහෝ කලක් සිටියමහ. ඒ අපට ලාමක අකුසල් දහමුන් පහළ වීමෙන් භූමිපර්‍යටකය අතුරුදහන් විය. භූමිපර්‍යටකය අතුරුදහන් වූ කල්හි බදලතාව පහළ විය. එය පැහැවත් සුවඳවත් රසවත් විය. ඒ අපි බදලතාව පරිභොග කරන්නට පටන් ගතුමු. එය පරිභොග කරන්නමෝ, එය වළඳන්නමෝ, එය ම ආහාර කොටැත්තමෝ ඉතා බොහෝ කලක් සිටියමහ. ඒ අපට ලාමක අකුශල ධර්ම පහළ වීමෙන් බදලතාව අතුරුදහන් විය. බදලතාව අතුරුදහන් වූ කල්හි කුඩු නැති දහවෙයියා නැති පිරිසිදු සුවඳැති සහල් ම ඵල කොටැති නො සානා ලද බිමැ හටගෙන පැසෙන හැල් වෙසෙසෙක් පහළ විය. සවස් කලැ සවස් බොජුනට යම් සහලක් ගෙනෙත් ද පසුදිනැ උදසනැ එය පැසුණේ යලි දු වැඩුණේ වෙයි. කපා නොහන්නා ලද කැනෙක් ම (නොඅඩු ව) පැතුණේ ය. ඒ අපි නො සාන ලද බිමැ හටගෙන පැසුණු ඒ හැල් සහල් පරිභොග කරන්නමෝ, එය ම වළඳන්නමෝ, එය ම අහර කොටැත්තමෝ, ඉතා බොහෝ කලක් සිටියමහ. ඒ අපට ලාමක අකුසල් දහම් පහළ වීමෙන් ම කුඩු ද සහල වසාගෙන බැඳී සිටියේ ය. දහවෙයියා ද සහල වසා බැඳී සිටියේ ය. කපා ගන්නා ලද කැන ද යලි නො නැතුණේ ය. ඌනත්වය පැතුණේ ය. පඳුරු පඳුරු වැ හැල්හු සිටියාහ. අපි හැල් (අප අතරැ) වෙන වෙන ම බෙදා ගන්නමෝ නම්, ඉම තබන්නමෝ නම් මැනැවැ''යි මෙසේ කතා කැරැගත්හ. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඉක්බිති ඒ සත්වයෝ හැල් බෙදූහ. ඉම් කැබුහ.

11. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල්හි ලොල්පියෙව් ඇති එක්තරා සතෙක් සිය කොටස රැකගනුයේ තමාට නො දෙන ලද එක්තරා කොටසක් ගෙන පරිභෝග කෙළේ ය. (සෙස්සෝ) ඔහු අල්ලා ගත්හ, අල්ලා ගෙන 'හවත් සත්වය, යම් බදු නෝ සිය කොටස රකිනුයෙහි නමහට නොදුන් එක්තරා කොටසක් ගෙන පරිභොග කෙළෙහි ද, ඒ නෝ ඒකාන්තයෙන් ලාමක දෑයක් කෙළෙහි ය. හවත් සත්වය, යලිත් මෙබන්දක් නහමක් කරව''යි කී හ.

Free Distribution www.aathaapi.org

'එවං භො'ති ඛො වාසෙට්ඨා සො සත්තො තෙසං සත්තානං පච්චස්සොසි. දුතියම්පි ඛො වාසෙට්ඨ සො සත්තො සකං භාගං පරිරක්ඛන්තො අඤ්ඤතරං භාගං අදින්න ආදියිත්වා පරිභුඤ්ජි. තමෙනං අග්ගහෙසුං, ගහෙත්වා එතදවොවුං: 'පාපකං වත භො සත්ත කරොසි, යත්‍ර හි නාම සකං භාගං පරිරක්ඛන්තො අඤ්ඤතරං භ ගං අදින්නං ආදියිත්වා පරිභුඤ්ජිස්සසි. මාස්සු භො සත්ත පුනපි එවරූපමකාසී'ති. තතියම්පි ඛො වාසෙට්ඨා සො සත්තො සකං භාගං පරිරක්ඛන්තො අඤ්ඤතරං භාගං අදින්නං ආදියිත්වා පරිභුඤ්ජි. තමෙනං අග්ගහෙසුං, ගහෙත්වා එතදවොවුං: පාපකං වත භො සත්ත කරොසි, යත්‍ර හි නාම සකං භාගං පරිරක්ඛන්තො අඤ්ඤතරං භාගං අදින්නං ආදියිත්වා පරිභුඤ්ජිස්සසි. මාස්සු භො සත්ත පුනපි එවරූපමකාසී'ති. අඤ්ඤෙ පාණිනා පහරිංසු, අඤ්ඤෙ ලෙඩ්ඩුනා[1] පහරිංසු, අඤ්ඤෙ දණ්ඩන පහරිංසු තදග්ගෙ ඛො පන වාසෙට්ඨා අදින්නාදානං පඤ්ඤායති, ගරහා පඤ්ඤායති, මුසාවාදෙ පඤ්ඤායති, දණ්ඩාදානං පඤ්ඤායති.

මහාසම්මතරාජා

12. අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා සන්නිපතිංසු, සන්නිපතිත්වා අනුත්ථුනිංසු "පාපකා වත භො ධම්මා සත්තෙසු පාතුභූතා, යත්‍ර හි නාම අදින්නාදානං පඤ්ඤායිස්සති, ගරහා පඤ්ඤායිස්සති, මුසාවාදෙ පඤ්ඤායිස්සති, දණ්ඩාදානං පඤ්ඤායිස්සති. යන්නුන මයං එකං සත්තං සම්මන්නෙය්‍යාම, යො[2] නො සම්මා ඛීයිතබ්බං ඛීයෙය්‍ය, සම්මා ගරහිතබ්බං ගරහෙය්‍ය, සම්මා පබ්බාජෙතබ්බං පබ්බාජෙය්‍ය. මයං පනස්ස සාලීනං භාගං අනුප්පදස්සාමා''ති. අථ ඛො තෙ වාසෙට්ඨා සත්තා යො තෙසං සත්තො අභිරූපතරො ච දස්සනීයතරො ච පාසාදිකතරො ච මහෙසක්ඛතරො ච, තං සත්තං උපසඞ්කමිත්වා එතදවොවුං: එහි භො[3] සත්ත, සම්මා ඛීයිතබ්බං ඛීය, සම්මා ගරහිතබ්බං ගරහ, සම්මා පබ්බාජෙතබ්බං පබ්බාජෙහි. මයං පන තෙ සාලීනං භාගං අනුප්පදස්සාමා''ති. 'එවං භො'ති ඛො වාසෙට්ඨා සො සත්තො තෙසං සත්තානං පටිස්සුණිත්වා, සම්මා ඛීයිතබ්බං ඛීයි, සම්මා ගරහිතබ්බං ගරහි, සම්මා පබ්බාජෙතබ්බං පබ්බාජෙසි. තෙ පනස්ස සාලීනං භාගං අනුප්පදංසු. මහාජනසම්මතො'ති ඛො වාසෙට්ඨා 'මහාසම්මතො මහාසම්මතො'ත්වෙව පඨමං අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං.

---

1. ලෙණ්ඩුනා - ස්‍යා
2. ඛො - PTS
3. සො - PTS

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, ඒ සත්ව තෙම 'එසේ ය භවත්නි'යි කියා ම ඒ සත්නට පිළිවදන් දුන. වාශිෂ්ඨයෙනි, දෙවෙනි වර ද ඒ සත් තෙම සිය කොටස රකිනුයේ තමාට නොදුන් එක්තරා කොටසක් ගෙන පරිභොග කළේය. සෙස්සෝ ඔහු අල්ලා ගත්හ. අල්ලා ගෙන, 'භවත් සත්වය, යම්බඳු තෝ සිය කොටස රකිනුයෙහි, තමාට නොදුන් එක්තරා කොටසක් ගෙන පරිභොග කෙරෙහි ද, ඒ තෝ ලාමක දයක් කෙරෙහි ය. භවත් සත්වය, යලි මෙබන්දක් නො කරව'යි කීහ. වාශිෂ්ඨයෙනි, තෙවෙනි වර ද ඒ සත් තෙම සිය කොටස රකිනුයේ, තමාට නො දුන් කොටසක් ගෙන පරිභොග කළේ ය. සෙස්සෝ ඔහු අල්ලා ගත්හ. අල්ලා ගෙන, 'භවත් සත්වය, යම් බඳු තෝ සිය කොටස රකිනුයෙහි, තමාහට නොදුන් එක්තරා කොටසක් ගෙන පරිභොග කෙරෙහි ද, ඒ තෝ ලාමක දයක් ම කෙරෙහි ය. භවත් සත්වය, යලිත් මෙබන්දක් නහමක් කරව'යි කීහ. කෙනෙක් අතින් පහළහ. කෙනෙක් කැටින් පහළහ. කෙනෙක් දංඩෙන් පහළහ, වාශිෂ්ඨයෙනි, එතැන් පටන් කොට අයිනාදන පැනෙයි, ගැරහුම පැනෙයි, මුසා බිණීම පැනෙයි, දඬු ගැනුම් පැනෙයි.

12. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඉක්බිති ඒ සත්වයෝ එක් රැස් වූ හ. එක්රැස් වූ, "භවත්නි, බෙදයෙක යම් කෙනෙකු කෙරෙහි අයිනාදන පැනෙන්නේ ද, ගැරහුම පැනෙන්නේ ද, මුසා බිණීම පැනෙන්නේ ද, දඬු ගැන්ම පැනෙන්නේ ද, ඒ සතුන් කෙරෙහි එසේ වූ ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙක් පහළ වූහ. යමෙක් අපගෙන් දෙස්නැගිය යුත්තාට මොනොවට දෙස්නගන්නේ ද ගැරැගිය යුත්තහුට මොනොවට ගරහන්නේ ද, නෙරැපිය යුත්තහු මොනොවට නෙරපන්නේ ද, අපි එසේ වූ එක් සත්වයකු සම්මත කැරැගනුමෝ නම් ඉතා යෙහෙක. අපි වූ කලි ඔහුට හැල් කොටසක් දෙන්නමු''යි කතා කැරැගත්හ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එ කල්හි ඒ සත්වයෝ යම් සත්වයෙක් ඔවුන් අතුරෙහි වඩා රූපසම්පන්න ද, වඩා දැකුම්කලු ද, වඩා සිත පහදවන සුලු ද, වඩා මහ තෙදැත්තේ ද, ඒ සත්වයා කරා එළැඹ, 'භවත් සත්වය, මෙහි එන්න, දෙස්නැගියැ යුත්තාට නිසිපරිදි දෙස් නගන්න. ගැරැහිය යුත්තාට මොනොවට ගරහන්න, නෙරැපිය යුත්තහු මොනොවට නෙරපන්න. අපි වනාහි ඔබට හැල් කොටසක් දෙන්නමු'යි මෙ බස් කීහ. 'භවත්නි, එසේ යැ'යි කියා ම ඒ සත්ව තෙම ඔවුනට පිළිවදන් දී දෙස් නැගිය යුත්තහුට මොනොවට දෙස් නැගිය, ගැරැහිය යුත්තහුට ගැරැහී ය. නෙරැපිය යුත්තහු මොනොවට නෙරැපී ය. ඔව්හු ඔහුට හැල් කොටසක් දුන්හ. වාශිෂ්ඨයෙනි, මහා ජනයා විසින සම්මත හෙයින් ම ඔහුට 'මහාසම්මත ය, මහාසම්මත යැ'යි ම පළමු නම් වහර ඇති විය.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඛෙත්තානං අධිපතී ති ඛො වාසෙට්ඨා 'ඛත්තියො ඛත්තියො'ත්වෙව දුතියං අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං. ධම්මෙන පරෙ[1] රඤ්ඤෙජ්ජතීති ඛො වා සට්ඨා 'රාජා රාජා'ත්වෙව තතියං අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං. ඉති ඛො වාසෙට්ඨා එවමෙතස්ස ඛත්තියමණ්ඩලස්ස පොරාණෙන අග්ගඤ්ඤෙන අක්ඛරෙන අභිනිබ්බත්තී අහොසි. තෙ සඤ්ඤෙව සත්තානං අනඤ්ඤසං,[2] සදිසානඤ්ඤෙව නො අසදිසානං, ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. ධම්මො හි වාසෙට්ඨා සෙට්ඨො ජනෙ'තස්මිං දිට්ඨෙවෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෙව.

බ්‍රාහ්මණමණ්ඩලං

13. අථ ඛො තෙසං වාසෙට්ඨා සත්තානඤ්ඤෙව එකච්චානං එතදහොසි: පාපකා වත හො ධම්මා සත්තෙසු පාතුභූතා, යත්‍ර හි නාම අදිත්තාදානං පඤ්ඤායිස්සති, ගරහා පඤ්ඤායිස්සති, මුසාවාදෙ පඤ්ඤායිස්සති, දණ්ඩාදානං පඤ්ඤායිස්සති, පබ්බාජනං පඤ්ඤායිස්සති. යන්නූන මයං පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වාහෙය්‍යාමා''ති. තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ බාහෙසුං[3]. පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ බාහෙන්තීති ඛො වාසෙට්ඨා 'බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණා'ත්වෙව පඨමං අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං. තෙ අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණකුටියො කරිත්වා පණ්ණකුටීසු ඣායන්තී, විතඞ්ගාරා විතධූමා පත්තමුසලා සායං සායමාසාය පාතො පාතරාසාය ගාමනිගමරාජධානියො ඔසරන්ති සාසමෙසානා[4] තෙ සාසං පටිලභිත්වා පුනදෙව අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණ-කුටීසු ඣායන්තී. තමෙනං මනුස්සා දිස්වා එවමාහංසු: 'ඉමෙ ඛො හො සත්තා අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණකුටියො කරිත්වා පණ්ණකුටීසු ඣායන්ති, විතඞ්ගාරා විතධූමා පත්තමුසලා සායං සායමාසාය පාතො පාතරාසාය ගාමනිගමරාජධානියො ඔසරන්ති සාසමෙසානා. තෙ සාසං පටිලභිත්වා පුනදෙව අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණකුටීසු ඣායන්ති ඣායන්තීති ඛො පන වාසෙට්ඨා 'ඣායකා ඣායකා'ත්වෙව දුතියං අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං. තෙසඤ්ඤෙව ඛො වාසෙට්ඨා සත්තානං එකච්චෙ සත්තා අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණකුටීසු තං ඣානං අනභිසම්භුණමානා ගාමසාමන්තං නිගමසාමන්තං ඔසරිත්වා ගත්ථෙ කරොන්තා අච්ඡන්ති. තමෙනං මනුස්සා දිස්වා එවමාහංසු: ඉමෙ ඛො හො සත්තා අරඤ්ඤායතනෙ පණ්ණකුටීසු තං ඣානං අනභිසම්භුණමානා ගාමසාමන්තං නිගමසාමන්තං ඔසරිත්වා ගත්ථෙ කරොන්තා අච්ඡන්ති! න'දනි මෙ ඣායන්ති, න'දනි මෙ ඣායන්ති ති ඛො වාසෙට්ඨා අජ්ඣායකා අජ්ඣායකා'ත්වෙව තතියං අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං.

---

1. පරෙසං - ස්‍යා
2. අඤ්ඤෙසං - ස්‍යා
3. වාහෙසුං - මජ්ඣං
4. සාසමෙසමානා මජ්ඣං, ඔාසමේසනා - ස්‍යා

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙත්තනට අධිපති වී නු යි 'ක්ෂත්‍රිය ය, ක්ෂත්‍රිය යැ'යි ම දෙවෙනි නම් වහර ඇති විය. වාශිෂ්ඨයෙනි, දැහැමින් මෙරමා රදවානු යි (සුවපත් කෙරේනු යි පිණවානු යි) 'රජ ය, රජ' යැ යි කියා ම තෙවෙනි නම් වහර ඇති විය. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ පැරැණි වූ අග්‍ර යැ යි දන්නා ලද නම්වහරින් ක්ෂත්‍රිය මණ්ඩලයාගේ ආරම්භය විය. එ ද ඒ සත්වයනට ම ය, අන් සත්කෙනෙකුට නො වේ. සමාන සත්වයනට ම ය, අසමාන සත්ව කෙනෙකුට නො වේ. ධර්මයෙන් ම ය, අධර්මයෙන් නො වේ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එහෙයින් මේ ජනයා කෙරෙහි මෙ ලොවහිද පරලොවහි ද ධර්මය ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

13. වාශිෂ්ඨයිනි, එක්කිසි ඒ ඇතැම් සත්ව කෙනකුට "භවත්නි, මෙදයෙක! යම් කෙනකු කෙරෙහි අයිනාදන පැනෙන්නේ ද, ඉැරහුම් පැනෙන්නේ ද, මුසවා ව පැනෙන්නේ ද, දඩු ගැන්ම පැනෙන්නේ ද, රටින් නෙරපීම පැනෙන්නේ ද එසේ වූ සතුන් කෙරෙහි ලාමක ධර්මයෝ පහළ වූවාහු වෙති. අපි ලාමක වූ අකුශල ධර්මයන් ඛාහනය (බැහැර ලීම) කරන්-නමෝ නම් යෙහෙකැ" යි මේ සිත විය. ඔහු ලාමක වූ අකුශල ධර්ම ඛාහනය කළහ (බැහැර ලූහ). වාශිෂ්ඨයෙනි, ලාමක වූ අකුශල ධර්මයන් වාහනය කෙරෙත් (බැහැර ලත්) නු යි ම 'බ්‍රාහ්මණයෝ ය, බ්‍රාහ්මණයෝ ය' කියා ම පළමු නාම ව්‍යවහාරය පහළ විය. ඔහු තුමූ වන පෙදෙස්හි පන්සල් කොට ගෙන එහි ධ්‍යාන කෙරෙත්. (පිස කැව යුතු දයක් නැති බැවින්) පහවූ අඟුරු ඇත්තාහු පහ වූ දුම ඇත්තාහු, කොටා පිසියැ යුතු දයක් නැති බැවින් බිමට වත් මෙහොල් ඇත්තාහු (අඟුරු දුම මොහොල් යන මේ කිසිවකුත් නැත්තාහු), සවස් බොජුන පිණිස සවස ද, උදේ බොජුන් පිණිස උදසන ද අහර සොයනුවෝ ගම් නියම් ගම් රජදහන්වලට බසිත්. ඔහු අහර ලැබගෙන පෙරළා ගොස් වන පෙදෙස්හි පන්සල්හි ධ්‍යාන කෙරෙත්. වාශිෂ්ඨයෙනි, 'ධ්‍යාන කෙරෙත්, ධ්‍යාන කෙරෙත් නු'යි ම 'ධ්‍යායකයෝ ය, ධ්‍යායකයෝ යැ' යි කියා ම දෙවෙනි නම් වහරෙක් ඔවුනට ඇති විය. වාශිෂ්ඨයිනි, ඒ සත්වයන් ම අතුරෙන් ඇතැම් කෙනෙක් වන පෙදෙසෙහි පන්සල්හි ඒ දහන් වැඩීම නොකළ හැකි වන්නාහු ගම් දසලට නියම්ගම් අසලට බැස,ග්‍රන්ථ කෙරෙමින් ඉඳිත් මිනිස්සු ඔවුන්දැක, "භවත්නි, මේ සත්හු වෙනෙහි පන්සල්හි ඒ ධ්‍යාන කළ නො හැක්කාහු, ගම් අසලට නියම්ගම් අසලට බැස, ග්‍රන්ථ කෙරෙමින් ඉඳිත්. වාශිෂ්ඨයිනි, 'දැන් මොහු ධ්‍යාන නො කෙරෙත්,දැන් මොහු ධ්‍යාන නො කෙරෙත්' නු යි මොහු'අධ්‍යායකයෝ'යැ යි ම ඔවුනට තෙවෙනි නම් වහරෙක් උපන්නේය.

Free Distribution www.aathaapi.org

හීනසම්මතං වෝ පන වාසෙට්ඨා යං තෙන සමයෙන හොති, තදෙතරහි සෙට්ඨසම්මතං. ඉති වෝ වාසෙට්ඨා එවමෙතස්ස බ්‍රාහ්මණමණ්ඩලස්ස පොරාණෙන අග්ගඤ්ඤෙන අක්ඛරෙන අභිනිබ්බත්ති අහොසි. තෙසඤ්ඤෙව සත්තානං අනඤ්ඤෙසං, සදිසානඤ්ඤෙව නෝ අසදිසානං, ධම්මෙනෙව නෝ අධම්මෙන. ධම්මෝ හි වාසෙට්ඨා සෙට්ඨෝ ජනෙ'තඤ්ං දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෙව.

චෙඤ්ඤමණ්ඩලං

14. තෙසඤ්ඤෙව වෝ වාසෙට්ඨා සත්තානං එකච්චෙ සත්තා මෙථුනං ධම්මං සමාදාය විසුත්තං කම්මන්තෙ[1] පයොජෙස්සුං. මෙථුනං ධම්මං සමාදාය විසුත්තං කම්මන්තෙ පයොජෙන්තීති වෝ වාසෙට්ඨා වෙසා වෙසාසුච්චෙව අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං. ඉති වෝ වාසෙට්ඨා එවමෙතස්ස වෙසමණ්ඩලස්ස පොරාණෙන අග්ගඤ්ඤෙන අක්ඛරෙන අභිනිබ්බත්ති අහොසි, තෙසඤ්ඤෙව සත්තානං අනඤ්ඤෙසං සදිසානඤ්ඤෙව නෝ අසදිසානං ධම්මෙනෙව නෝ අධම්මෙන. ධම්මෝ හි වාසෙට්ඨා සෙට්ඨෝ ජනෙ'තඤ්ං දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෙව.

සුද්දමණ්ඩලං

15. තෙසඤ්ඤෙව වෝ වාසෙට්ඨා සත්තානං යෙ තෙ සත්තා අවසෙසා තෙ එදූවාරා[2] ලුද්දාචාරා අහෙසුං එදූවාරා ලුද්දාචාරා ති වෝ වාසෙට්ඨා සුද්දා සුද්දඤ්ඤෙව අක්ඛරං උපනිබ්බත්තං. ඉති වෝ වාසෙට්ඨා එවමෙතස්ස සුද්දමණ්ඩලස්ස පොරාණෙන අග්ගඤ්ඤෙන අක්ඛරෙන අභිනිබ්බත්ති අහොසි. තෙසඤ්ඤෙව සත්තානං අනඤ්ඤෙසං, සදිසානඤ්ඤෙව නෝ අසදිසානං, ධම්මෙනෙව නෝ අධම්මෙන. ධම්මෝ හි වාසෙට්ඨා සෙට්ඨෝ ජනෙ'තඤ්ං දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෙව.

16. අත්‍ථ වෝ සෝ වාසෙට්ඨා සමයෝ යං ඛත්තියෝ පි සකං ධම්මං ගරහමානෝ අගාරස්මා අනාගාරියං පබ්බජති, 'සමණෝ භවිස්සාමී'ති. බ්‍රාහ්මණෝ පි වෝ වාසෙට්ඨා සකං ධම්මං ගරහමානෝ අගාරස්මා අනාගාරියං පබ්බජති 'සමණෝ භවිස්සාමී'ති, වෙසෝ පි වෝ වාසෙට්ඨා සකං ධම්මං ගරහමානෝ අගාරස්මා අනාගාරියං පබ්බජති, 'සමණෝ භවිස්සාමී'ති. සුද්දෝ පි වෝ වාසෙට්ඨා සකං ධම්මං ගරහමානෝ අගාරස්මා අනාගාරියං පබ්බජති 'සමණෝ භවිස්සාමී'ති. ඉමෙහි වෝ වාසෙට්ඨා චතූහි මණ්ඩලෙහි සමණමණ්ඩලස්ස අභිනිබ්බත්ති අහොසි. තෙසඤ්ඤෙව සත්තානං අනඤ්ඤෙසං, සදිසානඤ්ඤෙව නෝ අසදිසානං, ධම්මෙනෙව නෝ අධම්මෙන. ධම්මෝ හි වාසෙට්ඨා සෙට්ඨෝ ජනෙ'තඤ්ං දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෙව.

---

1. විසුත්තකම්මන්තෙහා PTS. විසුං කම්මන්තෙ-(සීවු).
2. ලුද්දාචාරා. (සී.)

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, එ සමයෙහි යම් ඒ අධ්‍යායකත්වය (ධ්‍යාන නො කරන බව) පහත් යැ යි සම්මත වී ද, එය දත් උසස් යැ යි සම්මත ය. වාශිෂ්ඨයිනි, මෙසේ පැරණි අග්‍ර යැ යි ගන්නා ලද නම්වහරින් ඒ බ්‍රාහ්මණ මණ්ඩලයා ගේ නිපැත්ම විය. එ ද ඒ සත්වයනට ම ය. අන් සත්ව කෙනෙකුට නො වේ. සමාන සත්වයනට මය, අසමාන සත්වයනට නො වේ. ධර්මයෙන් ම ය, අධර්මයෙන් නො වේ. වාශිෂ්ඨයෙනි, ධර්ම ය ම මෙලොව්හි ද පරලොව්හි ද මේ ජනයා කෙරෙහි උසස් ය.

14. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඒ සතුන් අතුරෙහි ම ඇතැම් කෙනෙක් මෛථුන ධර්ම සෙවනය කොට ඒ ඒ අවස්ථාහි නැඟුණු (හෝ ප්‍රකට වූ) ගවපාලනාදි කර්මාන්තයන් කළහ. මෛථුනධර්ම ගෙන ඒ ඒ අවස්ථාහි නැඟුණු හෝ ප්‍රකට) කර්මාන්ත කෙරෙත් නු යි 'වෛශ්‍යයෝ ය, වෛශ්‍යයෝ යැ' යි ම නම් වහර උපන. වාශිෂ්ඨයිනි, මෙසේ ම පැරණි වූ, අග්‍ර යැ යි දන්නා ලද නම් වහරින් වෛශ්‍යමණ්ඩලයාගේ ආරම්භය විය. එ ද ඒ සතුන් පිළිබඳ ව ම ය. අන් සත් කෙනකු පිළිබඳ ව නො වේ. සමානයන් පිළිබඳ ව ම ය. අසමානයන් පිළිබඳ ව නො වේ. ධර්මයෙන් ම ය, අධර්මයෙන් නො වේ. වාශිෂ්ඨයෙනි, ධර්ම ය ම මේ ජනයා කෙරෙහි මෙ ලොව්හි ද පර ලොව්හි ද ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

වාශිෂ්ඨයෙනි, ඒ සත්වයන් අතුරෙහි ම යම් කෙනෙක් රෞද්‍රාචාර ක්ෂුද්‍රාචාර ඇත්තෝ වූහු ද, මොහු රෞද්‍රාචාර ඇත්තාහ, ක්ෂුද්‍රාචාර ඇත්තාහ යි කියා ම, ඔවුනට ශුද්‍රයෝය ශුද්‍රයෝ යැ යි ම නම්වහර උපන. වාශිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ අග්‍රයැ යි දන්නා ලද පැරණි නම් වහරින් මේ ශුද්‍රගණයාගේ ආරම්භය විය. එ ද ඒ සත්වයන් පිළිබඳ ව ම ය. අන් සත්ව කෙනෙකු පිළිබඳ ව නො වේ. සමානයන් පිළිබඳ ව ම ය, අසමානයන් පිළිබඳ ව නො වේ. ධර්මයෙන් ම ය, අධර්මයෙන් නො වේ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එහෙයින් මෙලෝහි ද පරලෝහි ද ධර්ම ය ම මේ ජනයා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

15. වාශිෂ්ඨයෙනි, යම් හෙයකින් ක්ෂත්‍රියයාත් සිය දහමට ගරහනුයේ මහණ වන්නෙමි යි ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි බිම් වදනේ ද, බ්‍රාහ්මණයාත් සිය දහමට ගරහනුයේ මහණ වන්නෙමි යි ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදිබිම් වදනේ ද, වෛශ්‍යයාත් සිය දහමට ගරහමින් ගිහි ගෙන් නික්ම පැවිදිබිම් වදනේ ද, ශුද්‍රයාත් සිය දහමට ගරහනුයේ මහණ වන්නෙමි යි පැවිදි බිම් වදනේ ද, එසේ වූ කාලයෙක් විය. (එ කල්හි) මේ සතර මණ්ඩලයන්ගෙන් ම ශ්‍රමණමණ්ඩලයාගේ ආරම්භය විය. එ ද ඒ සත්වයන් පිළිබඳ ම ය, අන් සත්ව කෙනෙකු පිළිබඳ නො වේ. සමානයන් පිළිබඳ වැ ම ය, අසමානයන් පිළිබඳ වැ නො වේ. ධර්මයෙන් ම ය. අධර්මයෙන් නො වේ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එහෙයින් මෙ ලොව්හි ද පර ලොව් හි ද ධර්ම ය ම ජනයා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

දුච්චරිතාදිකථා

ඛත්තියෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා, වාචාය දුච්චරිතං චරිත්වා, මනසා දුච්චරිතං චරිත්වා, මිච්ඡාදිට්ඨිකො, මිච්ඡාදිට්ඨිකම්ම-සමාදනෝ මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානහෙතු කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. බ්‍රාහ්මණෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- වෙස්සෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- සුද්දෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- සමණෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා, වාචාය දුච්චරිතං චරිත්වා, මනසා දුච්චරිතං චරිත්වා, මිච්ඡාදිට්ඨිකො මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදනෝ මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදානහෙතු කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපාය දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඛත්තියෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන සුචරිතං චරිත්වා, වාචාය සුචරිතං චරිත්වා, මනසා සුචරිතං චරිත්වා, සම්මාදිට්ඨිකො සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදනෝ සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදානහෙතු කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. බ්‍රාහ්මණෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- වෙස්සෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- සුද්දෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- සමණෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන සුචරිතං චරිත්වා -පෙ- සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඛත්තියෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන අවයකාරී, වාචාය අවයකාරී, මනසා අවයකාරී, විමිසසදිට්ඨිකො විමිසසදිට්ඨිකම්මසමාදනෝ විමිසසදිට්ඨිකම්මසමාදානහෙතු කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුබඤ්ඤපටිසංවේදී[1] හොති. බ්‍රාහ්මණෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- වෙස්සෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා. -පෙ- සුද්දෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා -පෙ- සමණෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන අවයකාරී, වාචාය අවයකාරී, මනසා අවයකාරී, විමිසසදිට්ඨිකො විමිසසදිට්ඨිකම්මසමාදනෝ විමිසසදිට්ඨිකම්මසමාදානහෙතු කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුබඤ්ඤපටිසං-වේදී හොති.

බොධිපක්ඛියභාවනා

16. ඛත්තියෝ පි ඛො වාසෙට්ඨා කායෙන සංවුතෝ, වාචාය සංවුතා, මනසා සංවුතෝ, සත්තන්නං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනමනාය දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බායි[2].

---

1. සුඛඤ්ඤපටිසංවේදී - මජ්ඣ.
2. පරිනිබ්බායති-මජ්ඣ.

Free Distribution www.aathaapi.org

දුශ්චරිතාදිකථා

වාශිෂ්ඨයෙනි, ක්ෂත්‍රියයා ද කයින් දුසිරිත් කොට, වචනයෙන් දුසිරිත් කොට මනසින් දුසිරිත් කොට, මිසදිටු වැ, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකර්මසමාදන ඇති වැ, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකර්මසමාදන හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු, සැප නැති දුකට ස්ථාන වූ, විවස ව පතිත වන තැන වූ නිරයට පැමිණෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, බ්‍රාහ්මණයා ද... වෛශ්‍යයා ද... ශූද්‍රයා ද... ශ්‍රමණයා ද කයින් දුසිරිත් කොට, වචනයෙන් දුසිරිත් කොට, සිතින් දුසිරිත් කොට, මිථ්‍යාදෘෂ්ටික වැ මිථ්‍යාදෘෂ්ටි කර්මසමාදන ඇති වැ මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකර්මසමාදන හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු, සැප නැති, දුකට තැන් වූ, විවස වැ පතිත වන තැන වූ නිරයට පැමිණෙයි.

වාශිෂ්ඨයෙනි, ක්ෂත්‍රියයා ද කයින් සුසිරි පුරා, වචනයෙන් සුසිරි පුරා, සම්‍යග්දෘෂ්ටිකර්මසමාදන ඇති වැ සිතින් සුසිරි පුරා, සම්‍යග්දෘෂ්ටික වැ සම්‍යග්දෘෂ්ටිකර්මසමාදන හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු, මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, බ්‍රාහ්මණයා ද...වෛශ්‍යයා ද...ශූද්‍රයා ද... ශ්‍රමණයා ද කයින් සුසිරි පුරා...සග ලොවට යෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, ක්ෂත්‍රියයා ද (විටෙක කුසල් ද විටෙක අකුසල් දයි) කුශලාකුශල දෙක ම කරන සුලු වූයේ, වචනයෙන් කුශලාකුශල දෙක ම කරන සුලු වූයේ, සිතින් කුසලාකුශල දෙක ම කරන සුලු වූයේ, (විටෙක සම්‍යග්දෘෂ්ටික ද විටෙක මිථ්‍යාදෘෂ්ටික ද යි) මිශ්‍ර දෘෂ්ටි ඇතියේ, මිශ්‍රදෘෂ්ටික කර්මසමාදන ඇතියේ, මිශ්‍රදෘෂ්ටික කර්මසමාදන හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු සුව දුක් විඳුනේ වෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, බ්‍රාහ්මණයා ද... වෛශ්‍යයා ද... ශූද්‍රයා ද... ශ්‍රමණයා ද කයින් කුසල් අකුසල් දෙක ම කරන සුලු වූයේ,... වචනයෙන් කුසල් අකුසල් දෙකම කරන සුලු වූයේ,... මනසින් කුසල් අකුසල් දෙක ම කරන සුලු වූයේ, මිශ්‍ර දෘෂ්ටි ඇතියේ, මිශ්‍රදෘෂ්ටික කර්මසමාදන ඇත්තේ, මිශ්‍රදෘෂ්ටිකකර්මසමාදන හෙතුයෙන් කාබුන් මරණින් මතු සුව දුක් විඳුනේ වෙයි.

16. වාශිෂ්ඨයෙනි, ක්ෂත්‍රියයා ද කයින් සංවෘත වූයේ (හැවිරුණේ), වචනයෙන් හැවිරුණේ, සිතින් හැවිරුණේ, සත් කොටසකට අයත් වූ (සත්තිස්) බොධිපාක්ෂික ධර්මයන් වැඩීමට බැස, මේ අත්බවහි ම (කෙලෙස් පිරිනිවනින්) පිරිනිවෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

බ්‍රාහ්මණොපි බොවාසෙට්ඨා, වෙස්සොපි බොවාසෙට්ඨා, සුද්දොපි බොවාසෙට්ඨා, සමණොපි බොවාසෙට්ඨා කායෙන සංවුතො, වාචාය සංවුතො, මනසා සංවුතො, සත්තන්නං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනමත්තාය දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බාති. ඉමෙසං හි වාසෙට්ඨා චතුන්නං වණ්ණානං යො හොති භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණ-භවසංයොජනො සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තො, සො නෙසං අග්ගමක්ඛායති. ධම්මොනෙව නො අධම්මොන. ධම්මො හි වාසෙට්ඨා සෙට්ඨො ජනෙ'තස්මිං දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායෙව. බ්‍රහ්මුනා පි වාසෙට්ඨා සනඞ්කුමාරෙන ගාථා භාසිතා:

17. ''ඛත්තියො සෙට්ඨො ජනෙ'තස්මිං යෙ ගොත්තපටිසාරිනො,[1]
විජ්ජාචරණසම්පන්නො සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙ''කි.

සා බොපනෙසා වාසෙට්ඨා ගාථා බ්‍රාහ්මුනා සනඞ්කුමාරෙන සුගීතා නො දුගීතා, සුභාසිතා නො දුබ්භාසිතා, අත්ථසංහිතා[2] නො අනත්ථසංහිතා, අනුමතා මයා, අහම්පි වාසෙට්ඨා එවං වදමි:

''ඛත්තියො සෙට්ඨො ජනෙ'තස්මිං යෙ ගොත්තපටිසාරිනො,
විජ්ජාචරණසම්පන්නො සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙ''කි.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා වාසෙට්ඨභාරද්වාජා භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

අග්ගඤ්ඤසුත්තං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

1. පටිසාරිනො PTS
2. අත්ථසඤ්හිතා

Free Distribution www.aathaapi.org

වාශිෂ්ඨයෙනි, මේ සතර වර්ණයන් ගෙන් (කවර වර්ණයකට අයත් වුව ද) රහත් වූ, නැසූ ආශ්‍රව ඇති, වැස අවසන් කළ මහබඹසර ඇති, සිවුමඟින් කළයුතු කෘත්‍ය කොට නිමැවූ, බහා තැබූ ස්කන්ධභාරය ඇති, මහ පිළිවෙළින් පැමිණි ස්වාර්ථය (රහත් බව) ඇති හැම ලෙසින් ම ක්ෂයයට පැමිණෑවූ බවබැඳුම් ඇති මොනොවට (මනා ව නුවණින්) දැන කෙලෙසුන් ගෙන් මිදුණු මහණෙක් වේ ද, හෙ තෙමේ ඒ හැම දෙනාට ම අග්‍ර යැ යි කියනු ලැබේ. ඒ ද ධර්මයෙන් ම ය. අධර්මයෙන් නො වේ. වාශිෂ්ඨයෙනි, එහෙයින් ධර්මය මෙ ලොව්හි ද පරලොව්හි ද මේ ජනයා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, සනත්කුමාර බ්‍රහ්මයා විසින් ද කියන ලද ගාථාවෙක් වෙයි.

17. ''යම් කෙනෙක් සිය ගෝත්‍රය සිහිකරන්නෝ ඇත් ද, ඒ ජනයා අතුරෙහි ක්ෂත්‍රියයා ශ්‍රේෂ්ඨ ය. යමෙක් විද්‍යායෙනුත් චරණධර්මයෙනුත් යුක්ත ද ඒ සම්‍යක් සම්බුද්ධ තෙමේ දෙවිමිනිසුන් අතුරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය''. වාශිෂ්ඨයෙනි, ඒ ගාථාව වූ කලි සනත්කුමාර බඹුහු විසින් මොනොවට ගයන ලදී. නොමනා කොට ගයන ලද්දේ නො වෙයි. මොනොවට කියන ලද්දේ වෙයි. නොමනා කොට කියන ලද්දෙක් නොවෙයි. අර්ථ නිශ්‍රිතය. අනර්ථනිශ්‍රිත නො වේ. මා විසින් ද අනුමත වෙයි. වාශිෂ්ඨයෙනි, මමත් මෙසේ කියමි:

''යම් කෙනෙක් සිය ගෝත්‍ර සිහිකරන්නෝ ඇත් ද, ඒ ඒ ජනයා අතුරෙහි ක්ෂත්‍රියයා ශ්‍රේෂ්ඨ ය. යමෙක් විද්‍යායෙනුත් චරණ ධර්මයෙනුත් යුක්ත ද ඒ සම්‍යක් සම්බුද්ධ තෙමේ දෙවිමිනිසුන් අතුරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය''.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. වාශිෂ්ඨ භාරද්වාජ දෙදෙනා සතුටු සිතැත්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය ආදරයෙන් පිළිගත්හ.

සතරවන අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය නිමියේ යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

5

සමපසාදනිය සුත්තං

සාරිපුත්ත-සිහනාදෙ[1]

1. එවං මෙ සුතං:

එකං සමයං භගවා නාළන්දයං[2] විහරති පාවාරිකම්බවනෙ. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: "එවං පසන්නො අහං භන්තෙ භගවති, න චාහු න ච භවිස්සති න චෙතරහි විජ්ජති අඤ්ඤෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා භගවතා භියොභිඤ්ඤතරො යදිදං සම්බොධියන්නි".

"උළාරා ඛො තෙ අයං සාරිපුත්ත ආසභී වාචා භාසිතා, එකංසො ගහිතො, සීහනාදෙ නදිතො: 'එවං පසන්නො අහං භන්තෙ භගවති, න චාහු න ච භවිස්සති න චෙතරහි විජ්ජති අඤ්ඤෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා භගවතා භියොභිඤ්ඤතරො යදිදං සම්බොධියන්නි', කිං තෙ[3] සාරිපුත්ත යෙ තෙ අහෙසුං අතීතමද්ධානං අරහන්නො සම්මා-සම්බුද්ධා, සබ්බෙ තෙ භගවන්නො චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතා, එවංසීලා තෙ භගවන්නො අහෙසුං ඉති පි, එවංධම්මා තෙ භගවන්නො අහෙසුං ඉතිපි, එවංපඤ්ඤා තෙ භගවන්නො අහෙසුං ඉති පි, එවංවිහාරී තෙ භගවන්නො අහෙසුං ඉති පි, එවංවිමුත්තා තෙ භගවන්නො අහෙසුං ඉතිපි ? ති".

"නො හෙතං භන්තෙ".

"කිං පන තෙ සාරිපුත්ත යෙ තෙ භවිස්සන්නි අනාගතමද්ධානං අරහන්නො සම්මාසම්බුද්ධා, සබ්බෙ තෙ භගවන්නො චෙතසා චෙතො පරිච්ච විදිතා, එවංසීලා තෙ භගවන්නො භවිස්සන්නි ඉති පි, එවංධම්මා -පෙ- එවංපඤ්ඤා. එවංවිහාරී. එවංවිමුත්තා තෙ භගවන්නො භවිස්සන්නි ඉතිපි ?ති".

---

1. දුතියභාගෙ දීඝ II 130 පිටෙව.
2. නාලන්දයං - මජසං
3. කිංනු-PTS. කිං නු ඛො තෙ-ස්‍යා.

Free Distribution www.aathaapi.org

5

සම්පසාදනීය සූත්‍රය

ශාරිපුත්‍ර සිංහනාදය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී:

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්ද නුවර සම්පයේ වූ පාවාරික සිටුතුමාගේ අඹ වෙනෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළඹ ඔබ වැඳ එකත්-පස් වැ උන්හ. සැරියුත් තෙරණුවෝ එසේ එකත් පස්වැ උන්නාහු ම 'වහන්ස, යම් සම්බොධිඥනයෙක් වේ ද, එහි ලා (එයින්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඩි තරම් නුවණ ඇති අන් ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ පෙරත් නො විය, මතුත් නො වන්නේ ය, දැනුත් නැතැ යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරේ පැහැදුණෙම වෙමි'යි මෙ වචන වදළහ.

''ශාරිපුත්‍රයෙනි, 'වහන්ස, යම් සම්බොධිඥනයෙක් වේද එයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඩි තරම් නුවණ ඇති අන් ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ පෙරත් නොවී ය, මතුත් නො වන්නේය, දැනුත් නැතැ'යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙම වෙමි'යි තොප විසින් උදර වූ අතීත වචනයෙක් කියන ලද. ඒකාන්තයෙක් ගන්නා ලද. සිංහනාදයක් පවත්වන ලද. කිමෙක්ද ශාරිපුත්‍රයෙනි, ඉකුත් කල්හි යම් අර්හත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු ද ඒ සියලු භගවත්හු ඔවුන් වහන්සේගේ සිත් තොප සිතින් පිරිසිඳ, 'ඒ භගවත්හු මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ වූහයි, මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ වූහ යි, ඒ භඟවත්හු මෙසේ වූ ප්‍රඥා ඇත්තෝ වූහ යි, ඒ භගවත්හු මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ වූහ යි, ඒ භගවත්හු මෙබඳු විමුක්තියක් ඇත්තෝ වූහ' යි කියා තොප විසින් දැනගන්නා ලද්දහු ද?''යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක.

''වහන්ස මෙය එසේ දැනගන්නා ලද්දේ නො වේ'' යැ යි තෙරණුවෝ වදළහ.

''කිම ශාරිපුත්‍රයෙනි, ''මතු කල්හි යම් අර්හත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු නම්, ඒ භගවත්හු මෙ බඳු සිල් ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ වන්නාහ... මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වන්නාහ''යි ඔවුන් වහන්සේගේ සිත් තොප සිතින් පිරිසිඳ ඒ භගවත්හු තොප විසින් දන්නා ලද්දහු ද''යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදළ සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

"නෝ හෙතං භන්තෙ'.'

"කිං පන තෙ සාරිපුත්ත අහං එතරහි අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච විදිතෝ එවං සීලෝ භගවා ඉති පි එවංධම්මෝ එවංපඤ්ඤෝ එවංවිහාරී එවංවිමුත්තෝ භගවා ඉතිපී''?ති.

"නෝ හෙතං භන්තෙ''.

"එසෝ හි[1] තෙ සාරිපුත්ත අතීතානාගතපච්චුප්පන්නෙසු අරහන්තෙසු සම්මාසම්බුද්ධෙසු චෙතෝපරියඤාණං නත්ථි. අථ කිඤ්චරහි තෙ අයං සාරිපුත්ත උළාරා ආසභී වාචා භාසිතා, එකංසෝ ගහිතෝ, සීහනාදෙ නදිතෝ ''එවං පසන්නෝ අහං භන්තෙ භගවති, න චාහූ න ච භවිස්සති න චෙතරහි විජ්ජති අඤ්ඤෝ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා භගවතා භියෝ'භිඤ්ඤතරෝ යදිදං සම්බොධියන්ති?''.

"න ඛෝ මෙං[2] භන්තෙ අතීතානාගතපච්චුප්පන්නෙසු අරහන්තෙසු සම්මාසම්බුද්ධෙසු චෙතෝපරියඤාණං අත්ථි. අපි ච ඛෝ මෙ භන්තෙ ධම්මන්වයෝ විදිතෝ. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ රඤ්ඤෝ පච්චන්තිමං නගරං දළ්හුද්දාපං[3] දළ්හපාකාරතොරණං එකද්වාරං, තත්‍රස්ස දෙවාරිකෝ පණ්ඩිතෝ බ්‍යත්තෝ[4] මෙධාවී අඤ්ඤාතානං නිවාරෙතා, ඤාතානං පවෙසෙතා, සෝ තස්ස නගරස්ස සමන්තා[5] අනුපරියායපථං අනුක්කමමානෝ[6] න පස්සෙය්‍ය පාකාරසන්ධිං වා පාකාරවිවරං වා අන්තමසෝ බිළාරනිසාදකණමත්තම්පි, තස්ස එවමස්ස, යෙ කෙචි ඔළාරිකා පාණා ඉමං නගරං පවිසන්ති වා නික්ඛමන්ති වා, සබ්බෙ තෙ ඉමින්නා'ව ද්වාරෙන පවිසන්ති වා නික්ඛමන්ති වා'ති, එවමෙව ඛෝ මෙ භන්තෙ ධම්මන්වයෝ විදිතෝ. යෙ තෙ භන්තෙ අහෙසුං අතීතමද්ධානං අරහන්තෝ සම්මා සම්බුද්ධා, සබ්බෙ තෙ භගවන්තෝ පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසෝ උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, චතූසු[7] සතිපට්ඨානෙසු සුප්පතිට්ඨිතචිත්තා, සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ යථාභූතං භාවෙත්වා අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුජ්ඣිංසු.

1. එසෝ ව ඉ. මජ්ඣං
2. න ඛෝ පනෙතං. සී්මු. ක්‍යා.
3. දළ්හුද්ධාප. මජ්ඣ, දළ්හද්ධාලං. ක්‍යා.
4. ව්‍යත්තෝ. ක්‍යා, PTS.
5. සාමිත්තා. සී්මු. ක්‍යා.
6. අනුක්කමමානෝ. PTS.
7. චතූසු PTS.

Free Distribution www.aathaapi.org

"මෙය එසේ නො දන්නා ලදැ"යි තෙරණුවෝ වදළහ.

"කිම ශාරිපුත්‍රයෙනි, මේ සමයෙහි මම් අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වෙමි. මේ භගවත්හු මෙසේ වූ සිල් ඇත්තෝය, මෙසේ වූ දහම් ඇත්තෝ ය, මෙසේ වූ ප්‍රඥා ඇත්තෝය, මෙසේ වූ විහරණ ඇත්තෝය, මෙසේ වූ විමුක්ති ඇත්තෝ යැ යි ද මා සිත තොප සිතින් පිරිසිඳ දනගන්නා ලද ද?"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවුත් සේක.

"මෙය එසේ නො ම දනගන්නා ලදැ"යි තෙරණුවෝ වදළහ.

"ශාරිපුත්‍රයෙනි, මෙහි ලා ඉකුත් කලැ වූ ද, මතු කල්හි වන්නාවූ ද, දැන් ඇත්තාවූ ද රහත් සම්මාසම්බුදුවරුන් විෂයයෙහි ඔවුන් සිත් පිරිසිඳ දන්මෙක් තොපට නැත. එසේ කලැ කවර නම් සැටියෙකින් තොප විසින් 'වහන්ස, යම් සම්බෝධිඥානයෙක් වේ ද එයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඩී තරම් නුවණ ඇති අන් ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ පෙරත් නො වී ය, මතුත් නොවන්නේ ය දනුත් නැතැ යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙම් වෙමි'යි තොප විසින් මේ උදර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වචනය කියන ලද ද? ඒකාංශය ගන්නා ලද ද, සිංහනාදය පවත්වන ලද ද?"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවුත් සේක.

"වහන්ස, අතීත අනාගත වර්තමාන රහත් සම්මාසම්බුදුවරුන් විෂයයෙහි ඔබ සිත් පිරිසිඳ දන්නා නුවණෙක් මට නැත. වහන්ස, එහෙත් මට අනුමානඥානය ප්‍රකට ව ඇත. වහන්ස, යමසේ රජක්හුගේ තර වූ පවුරුපා ඇති, දැඩි පවුරු තොරණ ඇති, එක් දොරක් ඇති පසල් නුවරෙක් වන්නේද, එහි නොදන්නා ලදුවන් වළක්වන, දන්නා ලදුවන් පිරිස්වන, පණ්ඩිත වූ ව්‍යක්ත වූ, නුවණ ඇති ද්වාරපාලයෙක් වන්නේද, හෙ තෙමේ එනුවර හත්පසැ පවුරු මහ ඔස්සේ යනුයේ ප්‍රාකාරසන්ධියක් (ගඩොළු දෙකක් ගිලිහී ගිය තැනක්) හෝ ප්‍රාකාර විවරයක් (පවුර සිඳිගිය තැනක්) හෝ යටත් පිරිසෙයින් බළලකු රිංගා පිට වන පමණ සිදුරකුදු නො දක්නේද, එවිට ඔහුට යම් මහත් සත්හු කෙනෙක් මේ නුවරට වදනාහු නම්, මෙයින් නික්මෙන්නාහු නම් හෝ, උහු හැම මේ දෙරින් ම පිවිසෙන්-නෝ ද නික්මෙන්නෝ ද වෙත්'යැ යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේද, එ පරිද්දෙන් ම වහන්ස, ගිය කලැ යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු ද, ඒ සියලු භගවත්හු ම සිත කෙලසන, නුවණ දුබුල් කරන, පංච නීවරණ, යන් දුරු කොට, සිවු සිවටන්හි මොනොවට පිහිටි සිකැත්තෝ, සම්බෝධ්‍යංග සත තත් වූ පරිදි වඩා, නිරුත්තර සම්‍යක් සම්බෝධිය ලදුවහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

යෙ පි තෙ භවිස්සන්ති. අනාගතමද්ධානං අරහන්තො සම්මා-සම්බුද්ධා, සබ්බෙ තෙ භගවන්තො පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, චතූසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්පතිට්ඨිතචිත්තා සත්ත සම්බොජ්ඣඞ්ගෙ[1] යථාභූතං භාවෙත්වා, අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුජ්ඣිස්සන්ති. භගවා පි භන්තෙ එතරහි අරහං සම්මාසම්බුද්ධො පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසො උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, චතූසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්ප-තිට්ඨිතචිත්තො සත්ත සම්බොජ්ඣඞ්ගෙ යථාභූතං භාවෙත්වා, අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුද්ධො.

2. ඉදාහං[2] භන්තෙ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිං ධම්මසවණාය.[3] තස්ස මෙ භන්තෙ භගවා ධම්මං දෙසෙසි.[4] උත්තරුත්තරං පණීත-පණීතං කණ්හසුක්කසප්පටිභාගං. යථා යථා මෙ භන්තෙ භගවා ධම්මං දෙසෙසි උත්තරුත්තරං[5] පණීතපණීතං කණ්හසුක්කසප්පටිභාගං, තථා තථාහං තස්මිං ධම්මෙ අභිඤ්ඤා ඉධෙකච්චං ධම්මං ධම්මෙසු නිට්ඨම-ගමං, සත්ථරි පසීදිං, 'සම්මාසම්බුද්ධො වත සො භගවා, ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, සුපටිපන්නො[6] භගවතො සාවකසඞ්ඝො'ති.

කුසලධම්මදෙසනා

3. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති කුසලෙසු ධම්මෙසු. තත්‍රිමෙ කුසලා ධම්මා: සෙය්‍යථිදං චත්තාරො සති-පට්ඨානා, චත්තාරො සම්මප්පධානා, චත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා, අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො. ඉධ භන්තෙ භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි කත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු තං භගවා අසෙසමභිජානාති තං භගවතො අසෙසමභිජානතො උත්තරිං අභිඤ්ඤෙය්‍යං නත්ථි, යදභිජානං අඤ්ඤෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා භගවතා භියොයා' භිඤ්ඤතරො අස්ස යදිදං කුසලෙසු ධම්මෙසු.

---

1. බොජ්ඣංපෙ. PTS.
2. ඉධාහං. මජ්ඣං
3. ධම්මසවණය. මජ්ඣං ධම්ම සවනාය. PTS.
4. දෙසෙති. මජ්ඣං
5. උත්තරුත්තරිං ස්‍යා, PTS.
6. සුප්පටිපන්නො සාවකසංඝො මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

මතු කලෑ යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු නම් ඒ භගවත්හු ද සිත කෙලෙසන නුවණ දුබල කරන පංච නීවරණයන් දුරලා, සතර සීවටන්හි සුපිහිටි සිතැත්තෝ, සත් සම්බෝධ්‍යඩග තත්වූ පරිදි වඩා නිරුත්තර සම්‍යක්සම්බෝධිය ලබන්නාහ. වහන්ස, මෙ සමයෙහි රහත් සම්මා සම්බුදු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද සිත කිලිටි කරන නුවණ දුබල කරන පංචනීවරණයන් දුරලා සතර සීවටන්හි සුපිහිටි සිතැති ව, නිසි ලෙසින් සත් සම්බෝධ්‍යංඟ වඩා නිරුත්තර සම්‍යක්සම්බෝධිය ලද සේකි''යි අනුමාන දැන්ම මට ප්‍රකට විය.

2. වහන්ස, මෙහි මම දහම් අසනු පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියෙමි. වහන්ස, ඒ මට යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩ වඩා උතුම් ලෙස, වඩ වඩා ප්‍රණීත ලෙස, ප්‍රතිබාහන සහිත කොට කුශලාකුශල ධර්මයන් (කුසලුන් ප්‍රතිබාහනය කොට අකුසල් ද අකුසලුන් ප්‍රතිබාහනය කොට කුසලුන් ද සිටුනා නියාව ඔවුනට සරි ලෙස ලැබෙන විපාක ද සහිත කොට) දෙසූ සේක් ද, ඒ ඒ සැටියෙන් ඒ දෙසූ ධර්මයෙහි එක්තරා ධර්මයක් වෙසෙසි නුවණින් දන සිවුසස් දහමහි නිෂ්යාවට පැමිණියෙමි. 'ඒකාන්තයෙන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්‍යක්සම්බුද්ධ සේක, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මොනොවට වදරන ලද්දේය. ඔබගේ ශ්‍රාවක සංඝයාද සුප්‍රතිපන්න යැ යි ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙමි.

කුශල ධර්ම දේශනා

3. වහන්ස, යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුශලධර්ම විෂයයයෙහි දහම් දෙසන සේක්ද, මෙය ඔබ කෙරෙහි වූ අන් අනුත්තරිය (එයට වැඩි අන් එකක්හු නැති) ගුණයෙකි. එහි ලා සතර සීවටන්හුය, සතර සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ ය, සතර ඍද්ධිපාදයෝ ය, පංච ඉන්ද්‍රියයෝ ය, පංච බලයෝ ය, සප්ත බෝධ්‍යඩගයෝ ය, ආර්යඅෂ්ටාඩගික මාර්ගය ය යන මොහු ඒ කුශලධර්මයෝ ය.වහන්ස, මෙහි භික්ෂු තෙම ආස්‍රව නැසීමෙන් අනාස්‍රව වූ චෙතොවිමුක්තිය (ඵලසමාධිය) ද, ප්‍රඥාවිමුක්තිය (ඵල ඤාණය) ද, මේ අත්බවහි දී ම තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් පසක් කොට ලැබගෙන වෙසෙයි. එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සර්වප්‍රකාරයෙන් ම වෙසෙසි නුවණින් දන්නා සේක. මෙය කුශලධර්ම විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අනුත්තරිය ගුණයෙකි. යමක් දන්නා අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා කුශල ධර්ම විෂයයෙහි දන්නෙක් ඇතැයි නො කියැ හැක්ක. ඒ හැම නිශ්ශෙෂයෙන් වෙසෙසි නුවණින් දන්නා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එයින් මත්තෙහි දතයුතු දෙයක් නැත.

Free Distribution www.aathaapi.org

ආයතනපණ්ණත්ති

4. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති ආයතනපණ්ණත්තියා[1]. ජයිමානි භන්තෙ අජ්ඣත්තිකබාහිරානි ආයතනානි: චක්ඛුඤ්ච[2] ව රූපානි ච සොතඤ්ච[3] සද්ද ච, ඝානඤ්ච[4] ගන්ධා ච ජිව්හා ච[5] රසා ච, කායෝ ච[6] ඵොට්ඨබ්බා ච[7] මනෝ ච[8] ධම්මා ච. එතදනුත්තරියං භන්තෙ ආයතනපණ්ණත්තියා. තං භගවා අසෙසමභිජානාති. තං භගවතෝ අසෙසමභිජානතෝ උත්තරිං අභිඤ්ඤෙය්‍යං නත්ථි, යදභිජානං අඤ්ඤෙසු සමණෙසු වා බ්‍රාහ්මණෙසු වා භගවතා භියෝ භිඤ්ඤතරෙ අස්ස යදිදං ආයතනපණ්ණත්තියා.

ගබ්භාවක්කන්තිදෙසනා

5. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති ගබ්භාවක්කන්තියා. චතසෙසා ඉමා භන්තෙ ගබ්භාවක්කන්තියෝ: ඉධ භන්තෙ එකච්චෝ අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිම්හා නික්ඛමති. අයං පඨමා ගබ්භාවක්කන්ති. පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෝ සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිම්හා නික්ඛමති. අයං දුතියා ගබ්භාවක්කන්ති. පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෝ සම්පජානෝ[9] මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිම්හා[10] නික්ඛමති. අයං තතියා ගබ්භාවක්කන්ති. පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෝ සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිම්හා නික්ඛමති. අයං චතුත්ථී[11] ගබ්භාවක්කන්ති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ ගබ්භාවක්කන්තියා

ආදෙසනාවිධා දෙසනා

6. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති ආදෙසනාවිධාසු. චතසෙසා ඉමා භන්තෙ ආදෙසනාවිධා. ඉධ භන්තෙ එකච්චෝ නිමිත්තෙන ආදිසති 'එවම්පි තෙ මනෝ, ඉත්ථම්පි තෙ මනෝ, ඉති පි තෙ චිත්තන්ති'. සෝ බහුං වෙපි ආදිසති තථෙව තං හොති, නො අඤ්ඤථා. අයං පඨමා ආදෙසනාවිධා.

---

1. ආයතනපණ්ණත්තියා PTS
2. චක්ඛුඤ්චෙව–සී. මජ්ඣ.
3. සොතඤ්චෙව–PTS.
4. ඝානඤ්චෙව–PTS
5. ජිව්හාඤ්චෙව–PTS
6. කායෝචෙව - PTS.
7. ඵොට්ඨබ්බෙ චෙව. සීමු
8. මනොඤ්චෙව–PTS.
9. සම්පජානෝ පි–PTS.
10. මාතුකුච්ඡිම්හා PTS
11. චතුත්ථ – මජ්ඣ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ආයතනප්‍රඥප්ති

4. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයතන ප්‍රඥප්ති විෂයයෙහි යම්සේ දහම් දෙසන සේක් ද, මෙය ද අන් අනුත්තරිය ගුණයෙකි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ මේ ආධ්‍යාත්මික බාහිර ආයතන සයෙකි. ඇස ද රූප ද, කන ද හඬ ද, නැහැය ද ගඳ ද, දිව ද රස ද, කය ද හැපෙන දෑ ද, මනස ද දහම් ද යන මොහුය. වහන්ස, මෙය ආයතන ප්‍රඥප්ති විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අනුත්තරිය ගුණයෙකි. එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිශ්ශෙෂයෙන් වෙසෙසි ඥාණයෙන් දන්නා සේක. ආයතන ප්‍රඥප්ති විෂයයෙහි යමක් දන්නා අන් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා දැනුම් ඇත්තකු වෙතැයි නොකියැ හැක්ක. ඒ සියල්ල නිශ්ශෙෂ කොට වෙසෙසි ඥාණයෙන් දන්නා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එසින් මත්තෙහි (ඒ සම්බන්ධයෙන්) දත යුතු දෙයක් නැත.

ගර්භාවක්‍රාන්ති දේශනා

5. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගර්භාවක්‍රාන්ති විෂයයෙහි යම්සේ දහම් දෙසන සේක් ද, මෙය ද අන් අනුත්තරිය ගුණයෙකි. වහන්ස, (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ) මේ ගර්භාවක්‍රාන්ති සතරෙකි: මෙහි එක්තරා සත්වයෙක් දැනුම් නැත්තේ (සිහිමුළා ව) මවු කුස පිවිසෙයි. දැනුම් නැත්තේ මවු කුසෙහි වෙසෙයි, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසින් නික්මෙයි. මේ පළමු ගර්භාවක්‍රාන්තිය යි. තව ද වහන්ස, මෙහි එක්තරා සත්වයෙක් දැනුම් ඇත්තේ මවු කුස වදී. දැනුම් නැත්තේ මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසින් බිහි වෙයි. මේ දෙවෙනි ගර්භාවක්‍රාන්තිය යි. තව ද, වහන්ස, මෙහි එක්තරා සත්වයෙක් දැනුම් ඇත්තේ මවුකුස පිවිසෙයි, දැනුම් ඇත්තේ මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසින් බිහි වෙයි. මේ තෙවෙනි ගර්භාවක්‍රාන්තිය යි. තව ද මෙහි එක්තරා සත්වයෙක් දැනුම් ඇත්තේ මවු කුස පිවිසෙයි, දැනුම් ඇත්තේ මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් ඇත්තේ මවු කුසින් බිහි වෙයි. වහන්ස, ගර්භාවක්‍රාන්ති විෂයයෙහි මේ දැනීම් අනුත්තරිය ගුණයෙකි.

ආදේශනාවිධා දේශනා

6. වහන්ස, තව ද ආදේශනා කොටස්හ විෂයයෙහි මෙරමා සිත් පවත්නා සැටි බලා යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසනා සේක් ද, මෙය ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි වූ අනුත්තරිය ගුණයෙකි. වහන්ස, මේ ආදෙසනා කොටස්හු සතර දෙනෙකි. වහන්ස, එක්තරා එකෙක් 'තා මනස මෙසේ ය, තා මනස මෙබඳුය. තා සිත මෙසේ යැ'යි නිමිත්තෙන් කියා පායි. ඔහු බොහෝ වුව ද කියන් නමුදු ඒ එසේ ම වේ, අන් සැටියෙකින් නොවේ. මේ පළමු වැනි ආදේශනා කොටස්හය යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෝ න හෙව ඛෝ නිමිත්තෝන ආදිසති, අපි ච ඛෝ මනුස්සානං වා අමනුස්සානං වා දෙවතානං වා සද්දං සුත්වා ආදිසති'. එවම්පි තෙ මනෝ, ඉත්ථම්පි තෙ මනෝ, ඉතිපි තෙ චිත්තන්ති'. සෝ බහුං චෙපි ආදිසති, තථෙව තං හොති, නෝ අඤ්ඤථා. අයං දුතියා ආදෙසනාවිධා. පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෝ න හෙව ඛෝ නිමිත්තෝන ආදිසති, නාපි මනුස්සානං වා අමනුස්සානං වා දෙවතානං වා සද්දං සුත්වා ආදිසති, අපි ච ඛෝ විතක්කයතෝ විචාරයතෝ විතක්කවිප්ඵාරසද්දං සුත්වා ආදිසති 'එවම්පි තෙ මනෝ, ඉත්ථම්පි තෙ මනෝ, ඉතිපි තෙ චිත්තන්ති'. සෝ බහුං චෙ පි ආදිසති තථෙව තං හොති නෝ අඤ්ඤථා. අයං තතියා ආදෙසනාවිධා. පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෝ න හෙව ඛෝ නිමිත්තෝන ආදිසති, නාපි මනුස්සානං වා අමනුස්සානං වා දෙවතානං වා සද්දං සුත්වා ආදිසති, නාපි විතක්කයතෝ විචාරයතෝ විතක්කවිප්ඵාරසද්දං සුත්වා ආදිසති, අපි ච ඛෝ විතක්කවිචාරසමාධිසමාපන්නස්ස චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච පජානාති – යථා ඉමස්ස හොතෝ මනොසඞ්ඛාරා පණිහිතා, තථා ඉමස්ස විත්තස්ස අනන්තරා ඉමං නාම විතක්කං විතක්කෙස්සතීති. සෝ බහුඤ්චෙපි ආදිසති, තථෙව තං හොති නෝ අඤ්ඤථාති. අයං චතුත්ථා ආදෙසනාවිධා. එතදනුත්තරියං භන්තෙ ආදෙසනාවිධාසු.

දස්සනසමාපත්ති–දෙසනා

7. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති දස්සනසමාපත්තියා. චතස්සො ඉමා භන්තෙ දස්සනසමාපත්තියො: ඉධ භන්තෙ එකච්චෝ සමණෙ වා බ්‍රාහ්මණෙ වා ආතප්පමනුයුඤ්ජති පධානමනුයුඤ්ජති අනුයොගමනුයුඤ්ජති අප්පමාදමනුයුඤ්ජති සම්මාමනසිකාරමනුයුඤ්ජති තථා රූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනෝ පච්චවෙක්ඛති: අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තචෝ මංසං නහාරු[1] අට්ඨි[2] අට්ඨිමිඤ්ජා[3] වක්කං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඵාසං අන්ත්‍රං අන්ත්‍රගුණං උදරියං කරීසං පිත්තං සෙම්හං පුබ්බං ලොහිතං සෙදෝ මෙදෝ අස්සු වසා ඛෙළා සිඞ්ඝාණිකා ලසිකා මුත්තන්ති. අයං පඨමා දස්සනසමාපත්ති.

---

1. නහාරූ. සියා PTS
2. අට්ඨී. සියා PTS
3. අට්ඨිමිඤ්ජං. මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද වහන්ස, මෙහි ඇතැම් එකෙක් නිමිත්තෙන් මෙරමා පැවැතුම් දැන නො ම කියයි. වැලිදු මනුෂ්‍යයන්ගේ හෝ අමනුෂ්‍යයන්ගේ හෝ දේවතාවන්ගේ කථා ශබ්දය අසා 'තා මනස මෙසේ ය, තා මනස මෙබඳු ය. තා සිත මෙසේ යැ'යි කියා පායි. ඔහු බොහෝවක් ම කියතුදු ඒ එසේ ම වෙයි, අන් සැටියෙකින් නො වෙයි. මේ දෙවෙනි ආදෙසනා කොටසයි. වහන්ස, තව ද එක්තරා එකෙක් නිමිත්තෙන් නො ම කියයි. මිනිසුන්ගේ හෝ නොමිනිසුන්ගේ හෝ දෙවියන්ගේ කතා හඬ අසා ද නො කියයි. වැලිදු විතර්ක කරන, විචාර කරන තැනැත්තහුගේ විතර්ක විචාර ශබ්දය අසා 'තා මනස මෙසේ ය, තා මනස මෙබඳුය, තා සිත මෙසේ යැ'යි ප්‍රකාශ කෙරෙයි. ඔහු බොහෝවක් ම කියතුදු ඒ එසේ ම වෙයි. අන් පරිද්දෙකින් නො වෙයි, මේ තුන්වැනි ආදේසනා කොටසයි, තව ද වහන්ස, මෙහි එක්තරා පුද්ගලයෙක් නිමිත්තෙතුදු නො ම කියයි, මිනිසුන්ගේ හෝ නොමිනිසුන්ගේ හෝ දේවතාවන්ගේ හෝ ශබ්දය අසා නො ද කියයි. විතර්ක කරන විචාර කරන තැනැත්තක්හුගේ විතර්ක විචාර ශබ්දය අසා ද නො ම කියයි. වැලිදු විතර්ක විචාර සහිත සමාධියට සමවන්නාක්හුගේ සිත 'මේ භවත්හුගේ මනස් සංස්කාරයෝ යම්සේ පිහිටියාහු ද, එසේ මේ සිතට අනතුරු ව මෙ නම් කල්පනාවක් කරන්නේ යැ'යි සිය සිතින් පිරිසිඳ දනී. ඔහු බොහොවක් කියතුදු ඒ එසේ ම වෙයි, අන් සැටියෙකින් නො වෙයි. මේ සිවුවැනි ආදේසනා භාගය යි. වහන්ස, ආදේශනා භාග විෂයයෙහි (අනුන්ගේ අදහස් දැන කීම අතුරෙහි) මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ආදේශන භාගය ම අනුත්තරිය වෙයි.

දර්ශනසමාපත්තිදෙශනා

7. වහන්ස, දර්ශනසමාපත්ති විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ දහම් දෙසන සේක් ද, වහන්ස, මෙය ම අනුත්තරිය වෙයි. වහන්ස මෙහි දර්ශනසමාපත්තිහු සතර දෙනෙක් වෙත්. වහන්ස, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට, වීර්ය කොට, පුන පුනා වැර වඩා, සමාක් මනස්කාරය නිසා (නුවණ නිසා,) යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි පත්ලෙන් උඩ'හිසැ කෙහෙ මතුයෙන් යටැ සම හිම කොටැකි නත් අයුරු අඟුලියෙන් පිරුණු මේ ම සිරුර නුවණින් සලකා බලා ද එසේ වූ (ප්‍රථමධ්‍යාන) චිත්ත සමාධිය ස්පර්ශ කෙරෙයි. හේ එයින් 'මේ කයෙහි කෙස් ඇත, ලොම් ඇත, නිය දත් සම නහර ඇට ඇටමිදුළු වකුගඩු හෘදය අක්මාව දළබුව බඩදිව පපුමස අතුනු අතුනුබහන නොදිරූ අහර මල පිත සෙම පූයා ලේ ඩහදිය මේද තෙල කදුළු වුරුණුතෙල කෙල සොටු සඳමිදුලු මූත්‍ර ඇතැ'යි මේ අඟුලින් පස් විකයි. මේ පළමුවන දර්ශන සමාපත්තිය ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමන්වාය -පෙ- තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති, යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ ඉමඤ්චෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙක්ඛති: අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා -පෙ- ලසිකා මුත්තන්ති, අතික්කම්ම ච පුරිසස්ස ජවිමංස ලොහිතං අට්ඨිං පච්චවෙක්ඛති. අයං දුතියා දස්සනසමාපත්ති.

පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමන්වාය -පෙ- තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ ඉමඤ්චෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙක්ඛති: අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා -පෙ- ලසිකා මුත්තන්ති, අතික්කම්ම ච පුරිසස්ස ජවිමංස ලොහිතං අට්ඨිං පච්චවෙක්ඛති, පුරිසස්ස ච විඤ්ඤාණසොතං පජානාති උභයතො අබ්බොච්ඡින්නං ඉධ ලොකෙ පතිට්ඨිතං ච පරලොකෙ පතිට්ඨිතං ච. අයං තතියා දස්සනසමාපත්ති.

පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමන්වාය -පෙ- ලසිකා මුත්තන්ති අතික්කම්ම ච පුරිසස්ස ජවිමංසලොහිතං අට්ඨිං පච්චවෙක්ඛති, පුරිසස්ස ච විඤ්ඤාණසොතං පජානාති උභයතො අබ්බොච්ඡින්නං ඉධ ලොකෙ අප්පතිට්ඨිතඤ්ච පරලොකෙ අප්පතිට්ඨිතඤ්ච. අයං චතුත්ථා දස්සනසමාපත්ති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ දස්සනසමාපත්තිසු.

පුග්ගලපණ්ණත්තිදෙසනා

8. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති පුග්ගලපණ්ණත්තිසු.[1] සත්තිමෙ භන්තෙ පුග්ගලා: උභතොභාගවිමුත්තො, පඤ්ඤාවිමුත්තො, කායසක්ඛි, දිට්ඨිප්පත්තො, සද්ධාවිමුත්තො, ධම්මානුසාරී, සද්ධානුසාරී. එතදනුත්තරියං භන්තෙ පුග්ගලපඤ්ඤත්තිසු.

පධානදෙසනා

9. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති පධානෙසු. සත්තිමෙ භන්තෙ සම්බොජ්ඣඞ්ගා: සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගො, විරිය[2]සම්බොජ්ඣඞ්ගො, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගො. එතදනුත්තරියං භන්තෙ පධානෙසු.

---

1. පුග්ගලපඤ්ඤත්තිසු-සීමු.
2. විරිය. . .-ම ජ සං

Free Distribution www.aathaapi.org

වහන්ස, තවද මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට... යම් සමාධියෙකින් සිත මනාවැ පිහිටි කල්හි 'මේ කයෙහි කෙස් ඇත, ලොම් ඇත, නිය ඇත, දත් ඇත... සඳමිදුලු ඇත, මූත්‍ර ඇතැ'යි පත්තලෙන් උඩ හිසැකේ මත්තෙන් යට, සම ඉම කොට තත් අසුරු අඟුවියෙන් පිරුණු මේ කයත් නුවණින් බලයි ද, පුරුෂයාගේ සිවි මස් ලේ ඉක්මැ ඇට නුවණින් බලයි ද, මේ (ඇට අරමුණුකොට ඉපැදවූ දිවැස පාදක කොටැති ධ්‍යානසමාපත්තිය) දෙවෙනි දර්ශනසමාපත්තිය යි.

වහන්ස, තව ද මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට... යම් සමාධියෙකින් සිත මනාවැ පිහිටි කල්හි 'මේ කයෙහි කෙස් ඇත ලොම් ඇත, නිය ඇත... සඳමිදුලු ඇත, මූත්‍ර ඇතැ'යි පත්තලෙන් උඩ හිසකේ මත්තෙන් යට සම හිම කොට, නත් අසුරු අඟුවියෙන් පිරුණු මේ කයත් නුවණින් බලයි ද, පුරුෂයාගේ සිවි මස් ලේ ඉක්මැ ඇට නුවණින් බලයි ද, පූර්වභාග අපරභාග යන දෙපසින් අතර නොයිදී පැවැති, මෙලොවැ ද පිහිටි පරලොවහි ද පිහිටි පුරුෂයාගේ විඥාන ස්‍රොතස දනී ද මේ (ලෞකික පෘථග්ජනයන්ගේ චෙතස්පර්‍යායඥානය) තෙවෙනි දර්ශනසමාපත්තිය ය.

තව ද වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට... සඳමිදුලු ඇත, මූත්‍ර ඇතැයි... නුවණින් බලයි ද, පුරුෂයාගේ සිවි මස් ලේ ඉක්මැ ඇට පස්වකයිද, (පූර්වාපර භාග වශයෙන්) දෙපසින් ම අතර නොයිදුණු ඡන්දරාගවශයෙන් මෙලොවහි ද නොපිහිටි, පරලොවහි ද නොපිහිටි පුරුෂයාගේ විඥාන ස්‍රොතස දනී. මේ (රහත්හුගේ චෙතස්පර්‍යායඥානය) සතර වන දර්ශන සමාපත්තිය ය. වහන්ස, දර්ශනසමාපත්ති විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ධර්ම දෙශනාව අනුත්තරිය ය.

පුද්ගලප්‍රඥප්ති දෙශනා

8. වහන්ස, තවද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුද්ගල ප්‍රඥප්ති විෂයයෙහි යම්සේ දහම් දෙසන සේක් ද, මෙය අනුත්තරිය ය. වහන්ස, උභතොභාගවිමුක්ත ය, ප්‍රඥාවිමුක්ත ය, කායසාක්ෂි ය, දෘෂ්ටිප්‍රාප්ත ය, ශ්‍රද්ධාවිමුක්ත ය, ධර්මානුසාරී ය, ශ්‍රද්ධානුසාරී යැ යි මේ පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙකි.

ප්‍රධාන දෙශනා

9. වහන්ස, තවද ප්‍රධාන (භාවනානුයොග) විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ දහම් දෙසන්නා සේක් ද මෙය අනුත්තරිය ය. වහන්ස, සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගය, ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගය, විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගය, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගය පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගය, සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගය, උපෙක්ඛා සම්බොජ්ඣඞ්ගයැ යි මේ සම්බොධ්‍යඞ්ග සතෙකි. ප්‍රධාන විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ධර්ම දෙශනාව අනුත්තරිය ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

පටිපදදෙසනා

10. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති පටිපදසු. චතස්සො ඉමා භන්තෙ පටිපද: දුක්ඛා පටිපද දන්ධාභිඤ්ඤා, දුක්ඛා පටිපද ඛිප්පාභිඤ්ඤා, සුඛා පටිපද දන්ධාභිඤ්ඤා, සුඛා පටිපද ඛිප්පාභිඤ්ඤා'ති. තත්‍ර භන්තෙ යායං පටිපද දුක්ඛා දන්ධාභිඤ්ඤා, අයං භන්තෙ පටිපද උභයෙනෙව හීනා අක්ඛායති දුක්ඛත්තා ච දන්ධත්තා ච. තත්‍ර භන්තෙ යායං පටිපද දුක්ඛා ඛිප්පාභිඤ්ඤා, අයං පන භන්තෙ පටිපද දුක්ඛත්තා හීනා අක්ඛායති. තත්‍ර භන්තෙ යායං පටිපද සුඛා දන්ධාභිඤ්ඤා, අයං පන භන්තෙ පටිපද දන්ධත්තා හීනා අක්ඛායති. තත්‍ර භන්තෙ යායං පටිපද සුඛා ඛිප්පාභිඤ්ඤා, අයං පන භන්තෙ පටිපද උභයෙනෙව පණීතා අක්ඛායති සුඛත්තා ච ඛිප්පත්තා ච. එතදනුත්තරියං භන්තෙ පටිපදසු.

භස්සසමාචාරාදි - දෙසනා

11. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති භස්සසමාචාරෙ. ඉධ භන්තෙ එකච්චො න චෙව මුසාවාදූපසංහිතං වාචං භාසති, න ච වෙභූතියං න ච පෙසුණියං[1] න ච සාරම්භජං ජයාපෙක්ඛො, මන්තා මන්තා වාචං භාසති නිධානවතිං කාලෙන, එතදනුත්තරියං භන්තෙ භස්සසමාචාරෙ.

12. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති පුරිසසීලසමාචාරෙ. ඉධ භන්තෙ එකච්චො චස්ස සද්ධො ච. න ච කුහකො, න ච ලපකො, න ච නෙමිත්තිකො, න ච නිප්පෙසිකො, න ච ලාභෙන ලාභං නිජිගිංසනකො[2] ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරො, භොජනෙ මත්තඤ්ඤූ, සමකාරී, ජාගරියානුයොගමනුයුත්තො, අතන්දිතො ආරද්ධවිරියො, ඣායී, සතිමා, කල්‍යාණපටිභානො, ගතිමා, ධිතිමා, මතිමා න ච කාමෙසු ගිද්ධො, සතො ච නිපකො ච.

එතදනුත්තරියං භන්තෙ පුරිසසීලසමාචාරෙ.

---

1. පෙසුනිය—මජසං
2. නිජිගිංසනකො, ස්‍යා, නිජිගීසනකො—මජසං.

Free Distribution www.aathaapi.org

ප්‍රතිපත්ති දේශනා

10. වහන්ස, තව ද ප්‍රතිපත්ති විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ දහම් දෙසන සේක් ද මෙය අනුත්තරිය ය. දන්ධාභිඤ්ඤ දුක්ඛපටිපද ය, විප්පාභිඤ්ඤ දුක්ඛ පටිපද ය, දන්ධාභිඤ්ඤ සුඛපටිපද ය, විප්පාභිඤ්ඤ සුඛපටිපද යැ යි මේ ප්‍රතිපත්ති සතරෙකි. මොවුන්ගෙන් යම් දන්ධාභිඤ්ඤ දුක්ඛපටිපදවෙක් ඇද්ද, මෙය දුක් බැවින් ද දන්ධ බැවින් ද යි යන දෙ කරුණින් ම හීන යැ යි කියනු ලැබේ. වහන්ස එහි යම් විප්පාභිඤ්ඤ දුක්ඛ පටිපදවෙක් ඇද්ද මෙය දුක් බැවින් හීන යැයි කියනු ලැබේ. වහන්ස, එහි යම් දන්ධාභිඤ්ඤ සුඛ පටිපදවෙක් ඇද්ද, මෙය දන්ධ බැවින් හීන යැ යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, එහි යම් විප්පාභිඤ්ඤ සුඛපටිපදවෙක් ඇද්ද, මෙය සුඛ බැවින් ද, විප්පාභිඤ්ඤ බැවින් ද යි දෙ කරුණින් ම උතුම් යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, ප්‍රතිපත් විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ධර්මදේශනාව අනුත්තරිය ය.

හස්සසමාචාරාදි දේශනා

11. තව ද අනෙකෙක. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාක්සමාචාර විෂයයෙහි (කථාකිරීම පිළිබඳ ව) යම්සේ දහම් දෙසන සේක් ද මෙය අනුත්තරිය ය. වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් අතරතුර මුසවා මුසු කළ බස් නො බෙණෙයි. උනුන් බිඳුවන බස් නො බෙණෙයි. කේලාම් බස් නො බෙණෙයි. (එකට දෙකක් කෙරෙමි යි) සැහැසිමෙන් උනුන් කතා නො කියයි. දිනීම අපේක්ෂා කොට ඇති ව නො කියයි. නුවණින් පිරික්සා සුදුසු කාලයෙහි සිතැ තබා ගත යුතු බස් කියයි. වහන්ස, වාක් සමාචාර විෂයයෙහි මෙය අනුත්තරිය යැ.

12. තව ද අනෙකෙක. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ඒ පුද්ගලයන්ගේ පිරිසිදු ශීල විෂයයෙහි ද පිරිසිදු මනඃසමාචාර විෂයයෙහි ද යම්සේ දහම් දෙසනසේක් ද මෙය අනුත්තරිය යැ. වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් (ශීලයෙහි ද මනඃ සමාචාරයෙහි ද පිහිටියේ) සත්‍ය කථා ඇත්තේ ද සැදැහැ ඇත්තේ ද වන්නේ ය. කුහක නො වන්නේ ය. වංචා කථා නො කියන්නේ ය. ප්‍රත්‍යයාශාවෙන් ඉඟි දෙඩුම් නො දෙඩන්නේ ය, ලාභාශාවෙන් මෙරමාට ගරහන්නෙක් ද නොවන්නේ ය. ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෙක් ද නොවන්නේ ය. ඉඳුරන්හි වැසූ දොරක්තෙක් වන්නේ ය, බොජුනහි පමණ දන්නෙක් වන්නේ ය. (විෂමාචාර හැර) සම ව හැසිරෙන්නෙක් වන්නේ ය. නිදි දුරලීමෙහි යෙදුණෙක් වන්නේ ය. අලස නො වූයෙක්, රුකුළු වැර ඇතියෙක්, ධ්‍යානයෙහි ඇලුණෙක්, සිහි ඇතියෙක්, කලණ නුවණ ඇතියෙක්, සුන්දර ප්‍රතිභාන සම්පත් ඇතියෙක්, ගතිමතෙක් (නොඇසූ දහම් දැන ගැන්මෙහි සමත් නුවණැතියෙක්) ධාරිමෝතක් (ධාරණයෙහි සමත් ප්‍රඥ ඇතියෙක්) මතිමතෙක් (අනුමාන ප්‍රඥ ඇතියෙක්) වන්නේ ය. කාමයන්හි ගිජුවූයෙක් නොවන්නේ ය. (අභික්‍රමණ දියෙහි එළඹ සිටි සිහි ඇත්තේ, අභික්‍රමණාදි සත් තන්හි පැවැති විවසුන් නුවණ ඇත්තේ වන්නේ ය.

වහන්ස, පුරුෂශීල සමාචාර විෂයයෙහි මෙය අනුත්තරිය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

අනුසාසනවිධාදෙසනා

13. අපරං පන භන්තෙ එතදුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති අනුසාසනවිධාසු. වත්තසෙසා ඉමා භන්තෙ අනුසාසනවිධා. ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යොනිසො මනසිකාරා, 'අයං පුග්ගලො යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො, තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සොතාපන්නො භවිස්සති අවිනිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායණො'ති. ජානාති භන්තෙ භගවා පරං[1] පුග්ගලං පච්චත්තං යොනිසොමනසිකාරා,-අයං පුග්ගලො යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා රාගදොසමොහානං තනුත්තා සකදාගාමී භවිස්සති, සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ත්වා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සතීති.

ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යොනිසො මනසිකාරා, අයං පුග්ගලො යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො, පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො භවිස්සති, තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකාති.

ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යොනිසො මනසිකාරා,-අයං පුග්ගලො යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි කත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතීති.

එතදුත්තරියං භන්තෙ අනුසාසනවිධාසු.

පරපුග්ගලවිමුත්තිඤාණදෙසනා

14. අපරං පන භන්තෙ එතදුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති පරපුග්ගලවිමුත්තිඤාණෙ. ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යොනිසොමනසිකාරා, අයං පුග්ගලො තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සොතාපන්නො භවිස්සති අවිනිපාතධම්මො නියතො සම්බොධිපරායණො'ති. ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යොනිසො මනසිකාරා, අයං පුග්ගලො තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා රාගදොසමොහානං තනුත්තා සකදාගාමී භවිස්සති සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්ත්වා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති'ති.

---

1. අපරං (මජ්ඣ.) පරපුග්ගලං-ඉති.

Free Distribution www.aathaapi.org

අනුශාසනවිධා දෙශනා

13. තව ද අනෙකෙක. වහන්ස, අනුශාසන කොටස්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්සේ දහම් දෙසනා සේක් ද, මෙය අනුත්තරිය යැ. වහන්ස, මේ අනුශාසන විධා සතරෙක: මේ පුඟුල් තෙමේ අනුශාසන පරිදි පිළිපදිනුයේ, තුන් සංයෝජනයන් නැසීමෙන්, අපායෙහි නොවැටෙන සුලු වූ, ධර්මයෙන් නියත වූ, ඉදිරි තුන් මඟට අවශ්‍යයෙන් පැමිණියැ යුතු සෝවාන් පුඟුලෙක් වන්නේ යැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යොනිසොමනස්කාරයෙන් අන් පුඟුලා තමන් වහන්සේ ම දන්නා සේක. මේ පුඟුල් තෙම තුන් සංයෝජනයන් නැසීමෙන් රාග ද්වේෂ මෝහයන් තුනී කිරීමෙන් සකෘදගාමී වන්නේ ය, එක් වරක් ම මේ ලෝකයට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නේ යැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යෝනිසෝමනස්කාරයෙන් තමන් වහන්සේ ම අන් පුඟුලා දන්නා සේක.

මේ පුඟුල් තෙම ඔරම්භාගීය සංයෝජන නැසීමෙන් මරණින් මතු ශුද්ධාවාසයෙහි උපදින, එහිදී පිරිනිවෙන සුලු, ඒ ලොවින් මෙහි පෙරළා නො එන සුලු අනාගාමියෙක් වන්නේයැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යොනිසොමනස්කාරයෙන් තමන් වහන්සේ ම අන් පුඟුල්හු දන්නා සේක

'මේ පුඟුල් තෙම ආස්‍රවයන් නැසීමෙන් අනාස්‍රව වූ ඵල සමාධිය ද ඵල ප්‍රඥව ද මෙ අත්බවහි ම තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දැන, පසක් කොට, ලැබ වසන්නේ යැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යෝනිසෝමනස්කාරයෙන් තමන් වහන්සේ ම අන් පුඟුල්හු දන්නා සේක.

වහන්ස, අනුශාසනවිධාවන්හි මෙය අනුත්තරිය ය.

පරපුද්ගල විමුක්තිඥන දෙශනා

14. වහන්ස, තව ද සෝවාන් ආදී අන් පුඟුලන් ඒ ඒ මඟින් කෙලෙසුන් ගෙන් මිදෙනු දන්මෙහි යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසනා සේක් ද, මෙය අනුත්තරිය ය. වහන්ස, මේ පුඟුල් තෙමේ තුන් සංයෝජනයන් නැසීමෙන් අවාභි නොවැටෙන සුලු, රහත් බවට නියත වූ, උපරිමාර්ගත්‍රය සංඛ්‍යාත සම්බෝධිය පරායණ කොටැත්තේ සෝවාන් වූ-යෙකැ'යි තමන් වහන්සේ ම දන්නා සේක. වහන්ස, 'මේ පුඟුල් තෙමේ තුන් සංයෝජනයන් නැසීමෙන්, රාග ද්වේෂ මොහයන් තුනී වීමෙන් සකෘදගාමී වන්නේ යැ යි, එක් වරක් ම මේ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නේ යැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ම උපාය මනස්කාරයෙන් අන් පුඟුලා දන්නා සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යෝනිසෝ මනසිකාරා, 'අයං පුග්ගලෝ පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයෝජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකෝ භවිස්සති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මෝ තස්මා ලෝකා'ති.

ජානාති භන්තෙ භගවා පරං පුග්ගලං පච්චත්තං යෝනිසෝ මනසිකාරා 'අයං පුග්ගලෝ ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතෝවිමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි කත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතී'ති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ පරපුග්ගලවිමුත්තිඤාණෙ.

සස්සතවාදදෙසනා

15. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති සස්සතවාදෙසු. තයෝ මේ භන්තෙ සස්සතවාද. ඉධ භන්තෙ එකච්චෝ සමණෝ වා බ්‍රාහ්මණෝ වා ආතප්පමන්වාය පධානමන්වාය අනුයොගමන්වාය අප්පමාදමන්වාය සම්මා මනසිකාරමන්වාය තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති, යථාසමාහිතෙ චිත්තෙ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං දෙ පි ජාතියෝ තිස්සොපි ජාතියෝ චතස්සොපි ජාතියෝ පඤ්ච පි ජාතියෝ දස පි ජාතියෝ වීසම්පි[1] ජාතියෝ තිංසම්පි ජාතියෝ චත්තාළිසම්පි[2] ජාතියෝ පඤ්ඤාසම්පි ජාතියෝ ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකානි පි ජාතිසතානි අනෙකානි පි ජාතිසහස්සානි අනෙකානි පි ජාතිසතසහස්සානි, අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණෝ එවමාහාරෝ එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො. සෝ තතො චුතෝ අමුත්‍ර උදපාදිං[3]. තත්‍රාපාසිං එවංනාමෝ එවංගොත්තෝ එවංවණ්ණෝ එවමාහාරෝ එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තෝ. සෝ තතෝ චුතෝ ඉධූපපන්නෝ'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. සෝ එවමාහ, අතීතම්පාහං[4] අද්ධානං ජානාමී 'සංවට්ටී[5] පි ලොකෝ විවට්ටී පි' ති, අනාගතම්පාහං අද්ධානං ජානාමී 'සංවට්ටිස්සති වා ලොකෝ විවට්ටිස්සති වා ති. සස්සතෝ අත්තා ච ලොකෝ ච වඤ්ඣා කූටට්ඨා[6] එසිකට්ඨායී ඨිතෝ තෙ' ව සත්තා සන්ධාවන්ති සංසරන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති, අත්ථිත්වෙව සස්සතිසමං. අයං පඨමෝ සස්සතවාදෝ.

---

1. වීසතිම්පි-PTS.
2. චත්තාලීසම්පි. සියා චත්තාරිසං-PTS.
3. උපපාදි-PTS.
4. අසිතං වාහං. සියා අතීතමපිහං.-PTS.
5. සංවට්ටී වා . . . විවට්ටී වා-සීමු.
6. කූටට්ඨෙවා.-සියා

Free Distribution www.aathaapi.org

වහන්ස, මේ පුතුල් තෙම ඔරම්භාගිය සංයොජන පස නැසීමෙන් (ශුද්ධාවාසයෙහි) ඔපපාතික වැ උපදනේය, එහිදී ම පිරිනිවෙන්නේයැ. ඒ බඹලොවින් මේ කාමලොකයට උත්පත්ති වශයෙන් පෙරළී නොඑන සුලු යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ උපාය මනස්කාරයෙන් ඒ අන් පුතුලා දන්නා සේක.

වහන්ස, 'මේ පුතුලා ආස්‍රවයන්ගේ ක්ෂයයෙන් ආස්‍රවරහිත වූ ඵලසමාධිය ද ඵලඥානය ද මේ අත්බවහිදී ම තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නේ යැ' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ උපාය මනස්කාරයෙන් අන් පුතුලා දැනගන්නා සේක. වහන්ස, අන්‍ය පුද්ගලයන්ගේ මිදීම දැන්මෙහි (භාග්‍යවතුන්-වහන්සේගේ) මේ ගුණය අනුත්තරීය ය.

15. තව ද වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාශ්වතවාද විෂයයෙහි යම්සේ දහම් දෙසනා සේක් ද, මෙය අනුත්තරීය ය. වහන්ස, (ඔබ වහන්සේ වදාළ පරිදි) මේ ශාශ්වත වාද තුනෙකි. වහන්ස, මෙහි කිසි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වීර්යය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (වැර වඩා), උත්සාහය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (උත්සාහ වඩා) පුන පුනා වීර්යයෙහි යෙදීමට පැමිණ, නොපමා බවට පැමිණ (එළැබැ සිටි සිහිය නිසා), තුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි අනෙකවිධ වූ පෙරවුසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ යි: 'අසෝ තැනැ වීමි, එහි මෙ නම් ඇතියෙම වීමි, මෙ නම ගෝත්‍ර ඇතියෙම වීමි. මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම වීමි, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම වීමි, මෙබඳු සුවදුක් විඳින්නෙම වීමි, මෙතෙක් වයස් සීමා ඇතියෙම වීමි, ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැනැ උපනිමි, එහිද මෙ නම ඇතියෙම වීමි, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙම වීමි, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම වීමි, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම වීමි, මෙබඳු සුව දුක් විඳින්නෙම වීමි, මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙම වීමි, ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපනිමි'යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක්ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දශයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සියදහසක් ද, නොයෙක් සියගණන් ජාතීන් ද, නොයෙක් දහස් ගණන් ජාතීන් ද, නොයෙක් සියදහස් ගණන් ජාතීන් ද, මෙසේ පැහැසටහන් ආදි ආකාර සහිත කොට නාම ගොත්‍ර වශයෙන් උද්දේශ සහිත කොට නොයෙක් වැදැරුම් පෙරැ වුසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි. හේ තෙමේ "ලොකය නැසුණේ යැ යි හෝ හටගත්තේ යැ යි හෝ අසීත කාලය ද මම දනිමි. 'ලොකය නැසෙන්නේ යැ යි ද හට ගන්නේ යැ' යි ද අනාගත කාලය ද මම දනිමි. ආත්මය ද ලොකය ද ශාශ්වත ය වඳ ය (කිසිවක් නො උපදවන්නෝය), ගිරිකුළක් සේ නිසල වැ සිටියේ ය, ගැඹුරු වළ කැන සිටුවන ලද ඉදු කිලක් සේ කහවුරු වැ සිටියේ ය. ඒ සත්වයෝ ම මෙයින් අන් තැනට දුවත්, භවයෙන් භවයට යෙත්, චුතව වෙත්, උපදිත්. (ආත්මයත් ලෝකයත්) මහා පෘථිවි ආදි ශාශ්වතීනට (සදහටවී වස්තූනට) සම වී විද්‍යමාන ම යැ" යි මෙසේ කියයි. මේ පළමු වන ශාශ්වතවාදය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෙ සමණෙ වා බ්‍රාහ්මණෙ වා ආතප්පමන්වාය –පෙ– තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං:[1] එකම්පි සංවට්ටවිවට්ටං දෙ පි සංවට්ටවිවට්ටානි තීනි පි සංවට්ටවිවට්ටානි චත්තාරි පි සංවට්ටවිවට්ටානි පඤ්ච පි සංවට්ටවිවට්ටානි දස පි සංවට්ටවිවට්ටානි අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං, තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො –පෙ– එවමායුපරියන්තො, සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොා'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. සො එවමාහ: අතීතමද්ධානං අද්ධානං ජානාමි 'සංවට්ටි වා ලොකො විවට්ටි වා ලොකො. අනාගතඤ්ච ඛොහං අද්ධානං ජානාමි සංවට්ටිස්සති වා ලොකො විවට්ටිස්සති වාති. සස්සතො අත්තා ච ලොකො ච වඤ්ඣා කූටට්ඨා එසිකට්ඨායී ඨිතා තෙ'ව සත්තා සන්ධාවන්ති සංසරන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති, අත්ථිතෙව සස්සතිසමං'. අයං භන්තෙ දුතියො සස්සතවාදෙ.

පුන ච පරං භන්තෙ ඉධෙකච්චෙ සමණෙ වා බ්‍රාහ්මණෙ වා ආතප්පමන්වාය –පෙ– තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං: –පෙ– දස පි සංවට්ටවිවට්ටානි විසම්පි සංවට්ටවිවට්ටානි තිංසම්පි සංවට්ටවිවට්ටානි චත්තාළිසම්පි සංවට්ටවිවට්ටානි 'අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංනාමො –පෙ– එවමායුපරියන්තො. සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොා'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. සො එවමාහ: අතීතමද්ධානං අද්ධානං ජානාමි සංවට්ටි පි ලොකො විවට්ටි පී'ති. අනාගතම්පාහං අද්ධානං ජානාමි 'සංවට්ටිස්සති පි ලොකො විවට්ටිස්සති පී'ති. 'සස්සතො අත්තා ච ලොකො ච වඤ්ඣා කූටට්ඨා එසිකට්ඨායී ඨිතා, තෙ'ව සත්තා සන්ධාවන්ති සංසරන්ති චවන්ති උපපජ්ජන්ති, අත්ථිතෙව සස්සතිසමං'. අයං භන්තෙ තතියො සස්සතවාදෙ. එතදනුත්තරියං භන්තෙ සස්සතවාදෙසු.

1. සෙය්‍යථීදං—මී ජ ඉ.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකක් කියමි. වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වීර්යය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (වැර වඩා) ..... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාධි ගත වූ කල්හි 'අසෝ තැනැ මෙනම් ඇතියෙමි, මෙසේ වූ ගොත් ඇතියෙමි, මෙබඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙමි, මෙබඳු ආහාර ඇති යෙමි, මෙබඳු සුවදුක් විඳිනා සුල්ලෙමි, මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි විමි, ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙ නම් ඇත්තෙම මෙසේ වූ ගොත් ඇතියෙම, ... මෙ තෙක් ආයු සීමාවක් ඇත්තෙම විමි. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපනිමියි මෙසේ අනේකවිධ වූ පෙර වුසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි ද, එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ලබයි. හෙ තෙම එයින් උක්ත පරිදි ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට අනෙකවිධ පූර්වේනිවාසය සිහි කෙරෙයි. එසේ වූ හෙ තෙමේ 'ලෝකය නැසුණේ යැ යි හෝ හැදුණේ යැ යි අතීත කාලය ද මම දනිමි. ලෝකය නැසෙන්නේ යැ යි හෝ හැදෙන්නේ යැ යි හෝ අනාගත කාලය ද මම දනිමි (ඒ මා දන්නා පරිදි) ආත්මය ද ලෝකය ද ශාශ්වත ය, වඳ ය, ගිරිකුළක් සේ සිටියේ ය, ගැඹුරු වළැ සිටුවන ලද ඉදු කිලක් සේ තහවුරුවැ සිටියේ ය, ඒ සත්වයෝ ම මෙයින් අන් තැනට දිවෙත්, භවයෙන් භවයට යෙත්, මැරෙත්, උපදිත්. (ආත්මයත් ලෝකයත්) මහා පෘථිවිආදි ශාශ්වතිනට සම ව විද්‍යමාන ම යැ''යි කියයි. වහන්ස, මෙ දෙවෙනි ශාශ්වත වාදය යැ.

තව ද අනෙකක් කියමි. වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වැර වඩා ... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාහිත කල්හි 'අසෝ තැනැ මෙ නම් ඇත්තෙම, මෙසේ වූ ගොත් ඇත්තෙම, මෙබඳු පැහැසටහන් ඇත්තෙම, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙම, මෙසේ වූ සුවදුක් විඳුනා සුල්ලෙම, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇත්තෙම විමි. ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙ නම් ඇත්තෙම ... මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇත්තෙම විමි. ඒ මම එයින් සැව, මෙහි උපනිමි'යි ... සංවර්ත විවර්ත කල්ප දශයක් ද, සංවර්තවිවර්ත කල්ප විස්සක් ද, සංවර්තවිවර්ත කල්ප තිසක් ද, සංවර්තවිවර්ත කල්ප සතළිසක් ද පූර්වේනිවාසය සිහි කෙරෙයි. හේ මෙසේ ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට අනෙකවිධ පූර්වේනිවාසය සිහි කෙරෙයි. හෙ තෙමේ ලොකය (මෙසේ) නැසුණේ යැ යි ද (මෙසේ) සැදුණේ යැ යි ද අතීත කාලය ද මම දනිමි යි. ලොකය නැසෙන්නේ යැයි ද හැදෙන්නේ යැ යි ද අනාගත කාලයත් මම දනිමි යි, ආත්මය ද ලොකය ද ශාශ්වත ය, වඳ ය, ගිරිකුළක් සේ සිටුනේ ය, තරවැ සිටුනා ඉදුකිලක් සේ තැවුරු ය. ඒ සත්ත්‍ව ම මෙයින් අන් තැනට දිවෙත්, භවයෙන් භවයට යෙත්, මැරෙත් උපදිත්. ශාශ්වත වස්තුනට සම ව ස්ථිර ව විද්‍යමාන ම යැ''යි කියයි. වහන්ස, මෙ තුන්වැනි ශාශ්වතවාදය යැ. වහන්ස, මෙසේ ශාශ්වතවාද තත්ත්ව ප්‍රකාශන විෂයයෙහි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) මේ අනුත්තර බව වේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණදෙසනා

13. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං, යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණෙ. ඉධ භන්තෙ එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමන්වාය -පෙ- තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථාසමාහිතෙ චිත්තෙ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති- සෙය්‍යථිදං එකම්පි ජාතිං දෙ පි ජාතියො තිස්සො පි ජාතියො චතස්සො පි ජාතියො පඤ්ච පි ජාතියො දස පි ජාතියො විසම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාළීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො සතම්පි ජාතියො සහස්සම්පි ජාතියො සතසහස්සම්පි ජාතියො අනෙකෙ පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ පි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. සන්ති භන්තෙ දෙවා[1] යෙසං න සක්කා ගණනාය වා සංඛානෙන[2] වා ආයුං සංඛාතුං, අපි ච යස්මිං යස්මිං අත්තභාවෙ අභිනිවුත්ථපුබ්බො[3] හොති යදි වා රූපීසු යදි වා අරූපීසු යදි වා සඤ්ඤීසු යදි වා අසඤ්ඤීසු යදි වා නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤීසු. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණෙ.

චුතූපපාතඤාණදෙසනා

14. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති සත්තානං චුතූපපාතඤාණෙ. ඉධ භන්තෙ එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආතප්පමන්වාය -පෙ- තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති; ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදනා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදනා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ සත්තානං චුතූපපාතඤාණෙ.

---

1. සත්තා-ස්‍යා.
2. සංඛාතො-PTS
3. අභිනිවුත්ථපුබ්බො-මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

පූර්වේනිවාසානුස්මෘති ඥාණ දෙසනා

13. වහන්ස, යමසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පූර්වේනිවාසානුස්මෘති-ඥානවිෂයයෙහි දහම දෙසා ද, මේ (ඔබ පිළිබඳ) අන් අනුත්තර බවෙකි. වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වැර වඩා ... යම් බඳු සමාධියෙකින් සිත සමාහිත කල්හී, ... එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක්ද, ජාති දශයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සියදහසක් ද, නොයෙක් සංවර්ත කල්ප ද, නොයෙක් විවර්ත කල්ප ද, නොයෙක් සංවර්ත විවර්ත කල්ප ද සිහි කෙරෙයි. මෙසේ ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට, අනෙකවිධ වූ පූර්වේනිවාසය සිහි කරයි. වහන්ස, පිණ්ඩගණනායෙන් හෝ අවිඡිද්‍ර මනොගණනායෙන් හෝ යම් කෙනකුන්ගේ ආයුෂය ගණින්නට නොහැක්කේ ද එසේ වූ දීර්ඝායුෂ්ක දෙවි කෙනෙක් ඇත. එතෙකුදු වුවත් රූපී වූ හෝ අරූපී වූ හෝ සංඥී වූ හෝ අසංඥී වූ හෝ නෛවසංඥා නාසංඥී වූ හෝ දෙවියන් අතුරෙහි යම් යම් අත්බැවෙක වුසූ විරූ වේ ද, (ඒ හැම එකකුගේ ම පූර්වේනිවාසය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන වදාරන සේක.) මෙසේ ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට අනෙකවිධ වූ පූර්වේනිවාසය සිහි කරන්නා සේක. වහන්ස, පූර්වේනිවාසානුස්මෘතිඥාන විෂයයෙහි මේ (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) අනුත්තර බව යැ.

චුතූපපාත ඥාණ දෙසනා

14. වහන්ස, සත්වයන්ගේ චුතූත්‍යුපපාද ඥාන විෂයයෙහි යමසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දහම් දෙසනා සේක් ද, මේ (ඔබ ගේ) තවද අනුත්තර බවෙකි. වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වැර වඩා ... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාහිත කල්හි 'බෙදයෙක! මේ භවත් සත්වයෝ කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විත හ, වාග් දුශ්චරිතයෙන් සමන්විත හ, මනෝදුශ්චරිතයෙන් සමන්විත හ, ආර්යයනට උපවාද කරන්නාහ, මිසදිටි හ, මිථ්‍යාදෘෂ්ටික කර්ම සමාදන ඇත්තාහ, ඔහු කා බුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ විවශ ව පතිත වන ස්ථානය වූ නිරයට වන්නාහ. එතෙකුදු වුවත් මේ සත්හු වූකලි කාය සුචරිතයෙන් සමන්විත හ. වාක් සුචරිතයෙන් සමන්විත හ, මනඃ සුචරිතයෙන් සමන්විත හ, ආර්යයනට උපවාද නොකරන්නේ ය. සම්දිටි හ. සම්‍යක් දෘෂ්ටික කර්ම සමාදන ඇත්තාහ. ඔහු කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති ස්වර්ග ලොකයට වන්නාහ' යි මිනිසුන්ගේ දර්ශනොපචාරය ඉක්මැ දැක්කැ හැකි වූ විශුද්ධ වූ දිවැසින් මරණාසන්න වූ ද එ කෙණෙහි උපන්නාවූ ද පහත් වූ ද උසස් වූ මනා පැහැපත් වූ ද, නොමනා පැහැති වූ ද, මනාගති ඇත්තා වූ ද නොමනා ගති ඇත්තාවූ ද, නුඹ වූ පරිදි එළැඹැ සිටි සත්වයන් දනී මෙසේ මිනිසුන්ගේ දර්ශනෝපචාරය ඉක්මැ දැක්කැ හැකි වූ විශුද්ධ වූ දිවැසින් මරණාසන්න වූ ද, එ කෙණෙහි උපන්නාවූ ද පහත් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා ගති ඇත්තාවූ ද, නොමනා ගති ඇත්තාවූ ද, කම් වූ පරිදි එළැඹ සිටි සත්වයන් කී. වහන්ස, සත්වයන්ගේ චුතූත්‍යුපපත්ති දැන්මෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ අනුත්තර බව වේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉද්ධිවිධදෙසනා

15. අපරං පන භන්තෙ එතදනුත්තරියං යථා භගවා ධම්මං දෙසෙති ඉද්ධිවිධාසු. දෙව'මා භන්තෙ ඉද්ධිවිධායො.[1] අත්ථි භන්තෙ ඉදධි යා සාසවා සඋපධිකා නො අරියා'ති වුච්චති. අත්ථි භන්තෙ ඉදධි යා අනාසවා අනුපධිකා අරියා'ති. කතමා ච භන්තෙ ඉදධි යා සාසවා[2] සඋපධිකා නො අරියා'ති වුච්චති? ඉධ භන්තෙ එකච්චෙ සමණෙ වා බ්‍රාහ්මණෙ වා ආතපපමඤ්ඤාය -පෙ- තථාරූපං චෙතොසමාධිං ඵුසති යථා සමාහිතෙ චිත්තෙ අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභොති: එකො පි හුත්වා බහුධා හොති, බහුධා පි හුත්වා එකො හොති, ආවිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඩ්ඩං[3] තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො[4] ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියා පි උම්මුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙ පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසෙ පි පල්ලඞ්කෙන කමති සෙය්‍යථාපි පක්ඛී සකුණො. ඉමෙ පි චන්දිමසුරියෙ[5] එවංමහිද්ධිකෙ එවංමහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසති[6] පරිමජ්ජති, යාව බ්‍රහ්මලොකා පි කායෙන වසං වත්තෙති. අයං භන්තෙ ඉදධි යා සාසවා සඋපධිකා නො අරියා ති වුච්චති.

කතමා පන භන්තෙ ඉදධි යා අනාසවා අනුපධිකා අරියා ති වුච්චති? ඉධ භන්තෙ භික්ඛු සචෙ ආකඞ්ඛති පටිකූලෙ අප්පටිකූලසඤ්ඤී විහරෙය්‍යන්ති, අප්පටිකූලසඤ්ඤී තත්‍ථ විහරති. සචෙ ආකඞ්ඛති අප්පටිකූලෙ පටිකූලසඤ්ඤී විහරෙය්‍යන්ති, පටිකූලසඤ්ඤී තත්‍ථ විහරති. සචෙ ආකඞ්ඛති පටිකූලෙ ච අප්පටිකූලෙ ච අප්පටිකූලසඤ්ඤී විහරෙය්‍යන්ති අප්පටිකූලසඤ්ඤී තත්‍ථ විහරති. සචෙ ආකඞ්ඛති පටිකූලෙ ච අප්පටිකූලෙ ච පටිකූලසඤ්ඤී විහරෙය්‍යන්ති, පටිකූලසඤ්ඤී තත්‍ථ විහරති. සචෙ ආකඞ්ඛති පටිකූලඤ්ච අප්පටිකූලඤ්ච තදුභයං අභිනිවජ්ජෙත්වා උපෙක්ඛකො විහරෙය්‍යං සතො සම්පජානො'ති, උපෙක්ඛකො තත්‍ථ විහරති සතො සම්පජානො. අයං පන භන්තෙ ඉදධි අනාසවා අනුපධිකා අරියා ති වුච්චති. එතදනුත්තරියං භන්තෙ ඉද්ධිවිධාසු. තං භගවා අසෙසමභිජානාති. තං භගවතො අසෙසමභිජානතො උත්තරිං අභිඤ්ඤෙය්‍යං නත්ථි, යදභිජානං අරහතෙ සම්මණෙ වා බ්‍රාහ්මණෙ වා භගවතා භීයොය්‍යො'භිඤ්ඤතරො අස්ස යදිදං ඉද්ධිවිධාසු.

---

1. ඉදමෙ-Pts.
2. ඉදමාසවා-මජ්ඣං
3. තිරොක්වව-මජ්ඣං
4. අභිජ්ජමානෙ-Pts.
5. සූරියෙ-මජ්ඣං
6. පරිමසති-(සී.පී)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඍද්ධිවිධ දේශනා

15. වහන්ස, යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඍද්ධි ක්‍රියා විෂයයෙහි දහම් දෙසන සේක් ද, මෙය ද ඔබගේ අත් අනුත්තර බවෙකි. වහන්ස, මේ ඍද්ධිවිධාවෝ දෙදෙනෙකි. වහන්ස, යමෙක් සදෙස් යැයි දෝෂාරොපණ සහිත යැ යි ආර්ය නොවේ යැ යි කියනු ලැබේ ද එසේ වූ ඍද්ධියෙක් ඇත. වහන්ස, යමෙක් නිදෙස් යැ යි දෝෂාරොපණ රහිත යැ යි ආර්ය යැ යි කියනු ලැබේ ද, එසේ වූ ඍද්ධියෙක් ද ඇත. වහන්ස, යමෙක් සදෙසැ යි දෙෂාරොපණ සහිත යැ යි ආර්ය නොවේ යැ යි කියනු ලැබේ ද ඒ ඍද්ධිය කවර ද? වහන්ස, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ වැර වඩා ... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාහිත කල්හි නොයෙක් වැදෑරුම් ඍද්ධි කොටස් ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි ද එසේ වූ චිත්තසමාධියක් ස්පර්ශ කෙරෙයි. පියෙව්මයෙන් එකෙක් වූ හෙ තෙමේ බොහෝ දෙනෙකුන් සේ පැනෙයි. බොහෝ දෙනෙකුන් සේ වැ යලි එකෙක් ම වැ පැනෙයි. පැනෙන බවට, නො පැනෙන බවට පැමිණෙයි. බිත්තියෙන් පිටතට ද පවුරෙන් පිටතට ද, පර්වතයෙන් පිටතට ද අහසෙහි මෙන් නො ගැටෙනුයේ යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද ගැලීම මතු වීම කෙරෙයි. පොළොවෙහි මෙන් නො බිඳෙන දියෙහි (දිය නොබිඳෙන සේ) යෙයි. පියාපත් ඇති පක්ෂියකු සේ අහසෙහි ද පළඟින් යෙයි. මෙසා මහ ඉදුමත් මෙසා මහ තෙදැති මේ සඳ හිරුන්ද අත්ලෙන් ස්පර්ශ කෙරෙයි, පිරිමදියි. බඹ ලොව තෙක් ම ද කයින් වශයෙහි පවත්වයි. වහන්ස, යමෙක් සදෙස් ද දෝෂාරෝපණ සහිත ද, ආර්ය යැ යි කියනු නො ලැබේ ද, මේ ඒ ඍද්ධිය යි.

වහන්ස, යමෙක් නිදෙස් යැ යි දෝෂාරෝපණ රහිත යැ යි ආර්ය යැ යි කියනු ලැබේ ද, ඒ ඍද්ධිය කවර ද? වහන්ස, මෙහි මහණ තෙම පිළිකුල් දැයෙහි පිළිකුල් සංඥව නැති වැ වෙසෙම් වා යි ඉදින් කැමැති වේ ද එහි පිළිකුල් සංඥ නැති වැ වෙසෙයි. ඉදින් නොපිළිකුල් දැයෙහි පිළිකුල් සංඥ නැති වැ වෙසෙම් වා යි කැමැති වේ ද, එහි පිළිකුල් සංඥ නැති වැ වෙසෙයි. ඉදින් පිළිකුල් දැයෙහිත් නොපිළිකුල් දැයෙහිත් නොපිළිකුල් සංඥ ඇති වැ වෙසෙම් වා යි කැමැති වේ ද එහි පිළිකුල් සංඥ නැති වැ වෙසෙයි. ඉදින් පිළිකුල් දැයෙහිත් නොපිළිකුල් දැයෙහිත් පිළිකුල් සංඥව ඇති වැ වෙසෙම් වා යි කැමැති වේ ද එහි පිළිකුල් සංඥව ඇති වැ වෙසෙයි. ඉදින් පිළිකුල් දැය ද නොපිළිකුල් දැය ද ඒ දෙක ම ද හැර සිහි ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ එහි උපෙක්ෂක වැ වෙසෙම් වා යි කැමැති වේ ද, සිහි ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ එහි උපේක්ෂක වැ වෙසෙයි. වහන්ස, මේ වූ කලි දෙස් නැති දෝෂාරෝපණ නැති ආර්ය ඍද්ධියැ යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, ඍද්ධිවිධාවන් අතුරෙහි මෙය නිරුත්තර වේ. එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුළුල්ල ම වෙනසි නුවණින් දන්නා සේක. යමක් වෙසෙසින් දන්නා අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ යම් ඍද්ධි විධාවන්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා බොහෝ සෙයින් දන්නේ යැ යි කියැ යුතු වේ ද, (එවැන්නෙක් නැත.) එය මුළුල්ල ම දන්නා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තවත් වෙසෙසින් දත යුතු දැයෙක් නැත.

Free Distribution www.aathaapi.org

16. යන්තං භන්තෙ සද්ධෙන කුලපුත්තෙන පත්තබ්බං ආරද්ධවිරියෙන ථාමවතා පුරිසථාමෙන පුරිසවිරියෙන පුරිසපරක්කමෙන පුරිසධොරස්ගෙන, අනුප්පත්තං තං භගවතා. න ච භන්තෙ භගවා කාමෙසු කාමසුඛල්ලිකානුයොගමනුයුත්තො හීනං ගම්මං පොථුජ්ජනිකං අනරියං අනත්ථසංහිතං, න ච අත්තකිලමථානුයොගමනුයුත්තො දුක්ඛං අනරියං අනත්ථසංහිතං, චතුත්තං ච භගවා ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

අනුයොගදනප්පකාරො

සචෙ මං භන්තෙ එවං පුච්ඡෙය්‍ය 'කින්නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත, අහෙසුං අතීතමද්ධානං අඤ්ඤෙ සමණ වා බ්‍රාහ්මණා වා භගවතා භියේ‍යා'භිඤ්ඤතරා සම්බොධියන්ති? එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ නො'ති වදෙය්‍යං. 'කිං පනාවුසො සාරිපුත්ත භවිස්සන්ති අනාගතමද්ධානං අඤ්ඤෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා භගවතා භියේ‍යා'භිඤ්ඤතරා සම්බොධියන්ති?' එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ 'නො'ති වදෙය්‍යං. 'කිං පනාවුසො සාරිපුත්ත අත්ථෙතරහි අඤ්ඤෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා භගවතා භියේ‍යා'භිඤ්ඤතරො සම්බොධියන්ති?'' එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ 'නො'ති වදෙය්‍යං. සචෙ පන මං භන්තෙ එවං පුච්ඡෙය්‍ය ''කින්නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත අහෙසුං අතීතමද්ධානං අඤ්ඤෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා භගවතා සමසමා සම්බොධියන්ති?' එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ 'එවන්ති'වදෙය්‍යං. 'කිං පනාවුසො සාරිපුත්ත, භවිස්සන්ති අනාගතමද්ධානං අඤ්ඤෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා භගවතා සමසමා සම්බොධියන්ති?' එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ 'එවන්ති' වදෙය්‍යං. 'කිං පනාවුසො සාරිපුත්ත අත්ථෙතරහි අඤ්ඤෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා භගවතා සමසමා සම්බොධියන්ති?' එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ'නො'ති වදෙය්‍යං. සචෙ පන මං භන්තෙ එවං පුච්ඡෙය්‍ය, 'කිං පනායස්මා සාරිපුත්තො එකච්චං අබ්භනුජානාති එකච්චං නාබ්භනුජානාතී?'ති එවං පුට්ඨො අහං භන්තෙ එවං බ්‍යාකරෙය්‍යං 'සම්මුඛා මෙතං ආවුසො භගවතො සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහිතං: අහෙසුං අතීතමද්ධානං අරහන්තො සම්මාසම්බුද්ධා මයා සමසමා සම්බොධියන්ති. සම්මුඛා මෙතං ආවුසො භගවතො සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහිතං: භවිස්සන්ති අනාගතමද්ධානං අරහන්තොසම්මාසම්බුද්ධා මයා සමසමා සම්බොධියන්ති. සම්මුඛා මෙතං ආවුසො භගවතො සුතං සම්මුඛා පටිග්ගහිතං:

Free Distribution www.aathaapi.org

16. වහන්ස, සැදැහැවත් ආරබ්ධ වීර්ය ඇති, ස්ථිර වීර්ය ඇති පුරුෂ ස්ථාමය ඇති, පුරුෂ වීර්යය ඇති, පුරුෂ පරාක්‍රමය ඇති ධුර වහන සමර්ථ මහා පුරුෂ වූ කුල පුතක්හු විසින් යමක් ලැබියැ යුතු ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් එය ලබන ලද්දේ ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඖන වූ ග්‍රාම්‍ය වූ පුඵුදුනන් විසින් සෙවියැ හැකි, ආර්යයන් විසින් නොසෙවියැ හැකි, අනර්ථයෙන් යුක්ත වූ කාමසුඛල්ලිකානුයොගයෙහි නොයෙදුණු සේක. දුඃඛ යුක්ත වූ අනාර්ය වූ අනර්ථ නිඃශ්‍රිත වූ ආත්මක්ල-මථානු යොගයෙහි ද නොයෙදුණු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වූ කලි කාමාවචර සිත් ඉක්මැ සිටි, දෘෂ්ටධර්ම සුඛවිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැති සේ ලබන සුලු වූ සේක, නිදුකින් ඒ ලබන සුලු වූ සේක, මහත් සේ එය ලබන සුලු වූ සේක.

අනුයොගදන – ප්‍රකාරය

වහන්ස, ඉදින් 'ඇවැත් ශාරිපුත්‍රයෙනි, සම්බෝධි විෂයයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා විශිෂ්ට ඥනය ඇති අන් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ ඇද්දැ?'යි ඉදින් මා විචාරන්නේ නම්, වහන්ස, එසේ විචාරන ලද මම 'නැතැ'යි කියන්නෙමි. 'කිමෙක් ද ඇවැත් ශාරිපුත්‍රයෙනි, සම්බෝධියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා විශිෂ්ට ඥනය ඇති අන් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අනාගත කාලයෙහි වන්නාහු දැ?' යි ඉදින් මා විචාරන්නේ නම් වහන්ස, එසේ විචාරනු ලැබූ මම 'නො වන්නාහ'යි කියන්නෙමි. 'කිමෙක් ද ඇවැත් ශාරිපුත්‍රයෙනි, සම්බෝධියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා විශිෂ්ට ඥනය ඇති අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ දැන් ඇත් දැ?' යි මා විචාරන්නේ නම්, වහන්ස, එසේ විචාරන ලද, මම 'නැතැ'යි කියන්නෙමි. වහන්ස, 'සම්බෝධියෙහි භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට සම සම වූ නුවණ ඇති අන් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ වූහු දැ?'යි ඉදින් මා විචාරන්නේ නම් වහන්ස, මෙසේ විචාරන ලද මම 'එසේ යැ'යි කියන්නෙමි. 'කිමෙක් ද ඇවැත් ශාරි-පුත්‍රයෙනි, සම්බෝධියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සම සම වූ අන් මහණ බමුණු කෙනෙක් අනාගත කාලයෙහි වන්නාහු දැ?'යි මා විචාරන්නේ නම්, එසේ විචාරනු ලැබූ මම 'එසේ යැ'යි කියන්නෙමි. 'කිමෙක්ද ශාරි-පුත්‍රයෙනි, සම්බෝධියෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සම සම වූ අන් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දැන් ඇත් දැ?'යි මා විචාරන්නේ නම්, වහන්ස, එසේ විචාරනු ලැබූ මම 'නැතැ'යි කියන්නෙමි, 'කිමෙක් ද ඇවැත් ශාරිපුත්‍රයෝ එක්තරා මහණ බමුණු කෙනකු පිළිගන්නාහු එක්-තරා මහණ බමුණු කෙනකු නො පිළිගන්නාහු දැ?'යි මා පුළුටුස්නේ නම් එසේ විචාරනු ලැබූ මම 'ඇවැත්නි, "සම්බෝධියෙහි මා හා සම සම වූ රහත් සම්මා සම්බුදුවරු අතීත කාලයෙහි වූහ" යන මෙය මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හමුයෙහි අසන ලද්දේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්-සේ ගේ සම්මුඛයෙහි පිළිගන්නා ලද්දේය.. "ඇවැත්නි, සම්බෝධියෙහි මා හා සම සම වූ රහත් සම්මා සම්බුදුවරු අනාගත කාලයෙහි වන්නාහ"යි යන මෙය මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහිදී අසා සම්මුඛයෙහිදී පිළිගන්නා ලද්දේය.

Free Distribution www.aathaapi.org

"අට්ඨානමෙතං අනවකාසො යං එකිස්සා ලොකධාතුයා දෙධ අරහන්තො සම්මාසම්බුද්ධා අපුබ්බං අචරිමං උප්පජ්ජෙය්‍යුං. නෙතං ඨානං විජ්ජතී''ති. එකච්චාහං භන්තෙ එවං පුට්ඨො එවං ඛ්‍යාකරමානො වුත්තවාදී චෙව භගවතො හොමි, න ච භගවන්තං අභූතෙන අබ්භාචික්ඛාමි, ධම්මස්ස චානුධම්මං ඛ්‍යාකරොමි, න ච කොචි සහධම්මිකො. වාදානුපාතො[1] ගාරය්හං ඨානං ආගච්ඡතී?ති''.

17. "තගඝත්වං සාරිපුත්ත එවං පුට්ඨො එවං ඛ්‍යාකරමානො වුත්තවාදී චෙව මෙ හොති න ච මං අභූතෙන අබ්භාචික්ඛසි, ධම්මස්ස චානුධම්මං ඛ්‍යාකරොසි, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදානුපාතො ගාරය්හං ඨානං ආගච්ඡතී''ති.

අච්ඡරියබ්භුතානි

18. එවං වුත්තෙ ආයස්මා උදායී භගවන්තං එතදවොච: "අච්ඡරියං භන්තෙ අබ්භූතං භන්තෙ තථාගතස්ස අපපිච්ඡතා සන්තුට්ඨිතා සල්ලේඛතා යත්‍ර හි නාම තථාගතො එවංමහිද්ධිකො එවංමහානුභාවො, අථ ච පන නෙවත්තානං පාතුකරිස්සති. එකමෙකං චෙපි ඉතො භන්තෙ ධම්මං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අත්තනි සමනුපස්සෙය්‍යුං, තෙ තාවතකෙ-නෙව පටාකං පරිහරෙය්‍යුං. අච්ඡරියං භන්තෙ අබ්භූතං භන්තෙ තථාගතස්ස අපපිච්ඡතා සන්තුට්ඨිතා සල්ලේඛතා, යත්‍ර හි නාම තථාගතො එවං-මහිද්ධිකො එවංමහානුභාවො, අථ ච පන නෙවත්තානං පාතුකරිස්සතී''ති.

19. "පස්ස බො ත්වං උදායි: තථාගතස්ස අපපිච්ඡතා සන්තුට්ඨිතා සල්ලේඛතා, යත්‍ර හි නාම තථාගතො එවං මහිද්ධිකො එවංමහානුභාවො, අථ ච පන නෙවත්තානං පාතුකරිස්සති. එකමෙකං චෙපි ඉතො උදායි ධම්මං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අත්තනි සමනුපස්සෙය්‍යුං, තෙ තාවතකෙනෙව පටාකං පරිහරෙය්‍යුං. පස්ස බො ත්වං උදායි: තථාගතස්ස අපපිච්ඡතා සන්තුට්ඨිතා සල්ලේඛතා, යත්‍ර හි නාම තථාගතො එවංමහි-ද්ධිකො එවංමහානුභාවො, අථ ච පන නෙවත්තානං පාතුකරිස්සතී''ති.

20. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං, සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි: "තස්මාතිහ[2] ත්වං සාරිපුත්ත ඉමං ධම්මපරියායං අභික්ඛණං භාසෙය්‍යාසි භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං. යෙසම්පි හි සාරිපුත්ත මොඝපුරිසානං භවිස්සති තථාගතෙ කඞ්ඛා වා විමතිවා තෙසම්මං[3] ධම්ම-පරියායං සුත්වා යා තථාගතෙ කඞ්ඛා වා විමති වා සා පහීයිස්සතී''ති. ඉති හිදං ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවතො සම්මුඛා සම්පසාදං පවෙදෙසි. තස්මා ඉමස්ස වෙය්‍යාකරණස්ස සම්පසාදනියන්තෙවව අධිවචනන්තී.

සම්පසාදනීයසුත්තං නීට්ඨිතං පඤ්චමං.

---

1. වාදානුවාදෙ-මජ්ඣ
2. යස්මා-ස්‍යා.
3. තෙසම්පි ඉමං-PTS. තෙසම්පි මං-ස්‍යා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි එක් ලෝකධාතුවෙක රහත් සම්මාසම්බුදුවරු දෙ නමෙක් ඉදිරි පසු නො වැ එක් විටම පහළ වන්නාහ යන මෙය නො කරුණෙක, සිදු වන්නට අවකාශ නැත්තෙක. මේ කරුණ විද්‍යමාන නො වේ' යැ යි යන මෙය මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහිදී අසා ඔබ හමුයෙහිදී පිළිගන්නා ලද්දෙකැ'යි මෙසේ පවසන්නෙමි. 'වහන්ස, මෙසේ විචාරනු ලැබූ මම මෙපරිද්දෙන් එක්තරා ශාස්තෘ තෙනකු පිළිගන්නා බව පවසනුයෙමි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ වචනයක් ම කියන්නෙකිම් වෙම ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභූතයෙන් දෙස් නො නගන්නෙකිම් වෙම ද? නව ලොවුතුරා දහමට අනුකූල ධර්ම වූ පූර්වභාග ප්‍රතිපත්තිය පවසනුයෙම් වෙම් ද? කරුණු සහිත කිසි වාදයෙක් ගැරහියැ යුතු තැනට පැමිණෙයි දැ?'යි (සැරියුත් තෙරණුවෝ වදළහ.)

17. "ශාරිපුත්‍රයෙනි, එසේ වී නම් අසත්ත. එසේ විචාරන ලදු ව යට කී සේ විසඳන තෙපි මා කී දැයක් ම කියන්නෝ වහු, මට අභූතයෙන් දෙස් නහන්නෝ නො වහු, ධර්මයට අනුකූල ධර්මය ද පවසන්තෝ වහු, කරුණු සහිත කිසි දු වාදයෙක් ගැරහියැ යුතු තැනට නොපැමිණේ'යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. මෙසේ වදළ කලැ උදයි තෙරණුවෝ 'වහන්ස, යම්බඳු වූ තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ මහත් ඍද්ධි ඇති සේක්, මෙසේ මහත් තෙද ඇති සේක් වැලි දු එසේ තමා හෙළි නො කරන සේක. එසේ වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ අල්පේච්ඡතාව, සන්තුෂ්ටතාව සංලේඛිතාව ආශ්චර්ය ය, අද්භූත යැ' යි කිහ.

18. "උදයිනි, යම්බඳු තථාගතයෝ මෙසේ මහත් ඍද්ධි ඇත්තෝ ද, මහත් තෙදැත්තෝ ද එහෙත් තමන් නො ම හෙළි කරන්නෝය. බලවු, උදයිනි, එහි තථාගතයන්ගේ අල්පේච්ඡතාව සන්තුෂ්ටතාව, සංලේඛිතාව, කොතරම් ආශ්චර්ය ද! උදයිනි මෙයින් එක් එක් දහමක් නමුදු අන්තෝවුට පිරිවැජ්ජෝ තමන් කෙරෙහි දක්නාහු නම් එතෙකිනාම ඔහු කොඩි ඔසවා ගෙන, කුවර සිසාරා හැඹුනාහ. උදයිනි, යම්බඳු වූ තථාගතයෝ මෙසේ මහත් ඍද්ධි ඇත්තෝ ද මහත් තෙද ඇත්තෝ ද එහෙත් තමන් හෙළි නො කරන්නාහ. බලවු, උදයිනි, තථාගතයන්ගේ අල්පේච්ඡතාව, සන්තුෂ්ටතාව, සංලේඛිතාව ආශ්චර්ය ය.!

19. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදරා ඉක්බිති සැරියුත් තෙරුන් බණවා, ශාරිපුත්‍රයෙනි, එසේ වී නම් තෙපි මේ ධර්මපර්යායය මහණුනට, මෙහෙණියනට, උවසුවනට, උවැසියනට එක්වන් කියවු. ශාරිපුත්‍රයෙනි, යම් භික්ෂු පුරුෂ ජෙනකුනට තථාගතයන් කෙරෙහි සැකයෙක් හෝ විමතියෙක් හෝ වන්නේ ද, ඔවුනට මේ ධර්මපර්යායය ඇසීමෙන් තථාගතයන් කෙරෙහි යම් සැකයෙක් හෝ විමතියෙක් හෝ වී නම්, එය ප්‍රහීණ වන්නේ යැ"යි වදළ සේක.

මෙසේ ම සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි සිය පැහැදීම දැන්වූහ. එහෙයින් මේ නිර්ගාථක සූත්‍රයට 'සම්පසාදනීය' සූත්‍රය යන නම විය.

පස්වනු සම්පසාදනීය සූත්‍රය නිමියේ යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

6

පාසාදිකසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං:

එකං සමයං භගවා සක්කෙසු විහරති, වෙධඤ්ඤා නාම සක්‍යා, තෙසං අම්බවනෙ පාසාදෙ.

නිගණ්ඨනාතපුත්තකාලකිරියා

තෙන ඛො පන සමයෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො[1] පාවායං අධුනා කාලකතො හොති. තස්ස කාලකිරියාය භින්නා නිගණ්ඨා දෙවධිකජාතා භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තිහි විතුදන්තා විහරන්ති "න ත්වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසි, අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං ත්වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසි! මිච්ඡාපටිපන්නො ත්වමසි, අහමස්මි සම්මාපටිපන්නො, සහිතම්මෙ, අසහිතන්නෙ, පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච, පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච, අවිණ්ණං න්නෙ විපරාවත්තං, ආරොපිතො තෙ වාදෙ, නිග්ගහිතො ත්වමසි වර වාදප්පමොක්ඛාය, නිබ්බෙඨෙහි වා සචෙ පහොසී"ති. වධො යෙව ඛො[2] මඤ්ඤෙ නිගණ්ඨෙසු නාතපුත්තියෙසු අනුවත්තති යෙ පි නිගණ්ඨස්ස නාතපුත්තස්ස සාවකා ගිහී ඔදතවසනා, තෙ තෙසු නිගණ්ඨෙසු නාතපුත්තියෙසු නිබ්බින්නරූපා විරත්තරූපා පටිවානරූපා, යථා තං දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනිය්‍යානිකෙ අනුපසමසංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ භින්නථූපෙ අප්පටිසරණෙ.

---

1. නාටපුත්තො-මජ්ඣං
2. වධො යෙවෙකො – කම්.

Free Distribution www.aathaapi.org

6

පාසාදික සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී;

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයෙහි වෙඩඤ්ඤ නම් යම් ශාක්‍ය රජදරු කෙනෙක් වූහු ද, ඔවුන්ගේ අඹ වෙනෙහිවූ ප්‍රාසාදයෙහි වැඩ වසන සේක.

ඒ සමයෙහි වූ කලී ඥතපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ පාවා නුවරෙහි දී නොබෝ දවසකට පෙර කලුරිය කෙළේ වෙයි. ඔහුගේ කාලක්‍රියායෙන් පසු නොමනා කොට කියන ලද, නොමනා කොට දන්වනලද, නෛර්යාණික නොවූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස නො පවත්නා වූ සම්‍යක්-සම්බුද්ධ නොවූවක්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූ බිඳීගිය ස්තූපය ඇති (මළාවූ ශාස්තෘහු ඇති), ශාස්තෘහුගේ අභාවයෙන් පිළිසරණක් නැත්තාවූ සඝ-නෙක්හි යම්සේ වියැ යුතු ද, එසේ ම ඔහුගේ ශ්‍රාවක වූ නිවටුහු භෙදඟින්න වූවාහු, දෙ කොටසකට බෙදී ගියාහු, උපන් අරගල ඇත්තාහු උපන් කලහ ඇත්තාහු, විවාදයට බටුවාහු, ''තෝ මේ දහම් විනය නොදනී, මම මේ දහම්විනය දනිමි, කිම තෝ මේ දහම් විනය දනගත්තෙහි ද! තෝ වරදවා පිළිපන්නෙහි, මම මොනොවට පිළිපන්නෙමි. මා කී වචන අර්ථයුක්ත ය, තගේ වචන අර්ථරහිත ය. පළමුවෙන් කියැ යුත්ත තෝ පසු ව කියෙහි, පසු ව කියැයුත්ත පළමුයෙන් කියෙහි. තා බොහෝ කලක් ඉහුණු කළ දැ මගේ වාදය නිසා පෙරැළී ගියේ ය. තා මත්තෙහි මා විසින් වාදය ආරොපිත ය. තෝ මා විසින් නිගන්නා ලද්දෙහි. වාදයෙන් මිදෙනු පිණිස (උත්තර සොය සොයා) හැවිදුව. ඉදින් හැක්කෙහි නම් මා නැඟූ වාදයෙන් මිදී ගනුව''යි උනුන් වචන නැමැති අඩයැටියෙන් විදුනාහු වෙසෙත්. ඥතපුත්‍රයාගේ අතැවැස්සන් අතුරෙහි උනුන් මරාගැන්මක් මෙන් පවති. ඥතපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයාගේ ශ්වේතවස්ත්‍රධාරී යම් ගෘහී ශ්‍රාවක කෙනෙක් වෙත් ද, උහුත් ඥතපුත්‍රයාගේ අතැවැසි නිවටුන් කෙරෙහි කලකිරුණු ස්වභාවය ඇත්තාහු ආදර රහිත ස්වභාවය ඇත්තාහු, පළමු දක්වූ සත්කාර ගුරුකාර හැර පසුබැස ගිය ස්වභාවය ඇත්තාහු වෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

2. අථ ඛො චුන්දෙ සමණුද්දෙසො පාවායං වස්සං වුත්ථො,[1] යෙන සාම-ගාමො යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො චුන්දෙ සමණුද්දෙසො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: නිගණ්ඨො භන්තෙ නාතපුත්තො පාවායං අධුනා කාලකතො. තස්ස කාලකිරියාය භින්නා නිගණ්ඨා දෙවධිකජාතා -පෙ- භින්නථූපෙ අප්පටිසරණෙ'ති: එවං වුත්තෙ ආයස්මා ආනන්දෙ චුන්දං සමණුද්දෙසං එතදවොච: අත්ථි ඛො ඉදං ආවුසො චුන්ද කථාපාහතං භගවන්තං දස්සනාය. ආයාමාවුසො චුන්ද, යෙන භගවා තෙනුපසංකමිස්සාම. උපසඞ්කමිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරො-චෙස්සාමා'ති.[2]

'එවං භන්තෙ'ති ඛො චුන්දෙ සමණුද්දෙසො ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා ච ආනන්දෙ චුන්දෙ ච සමණුද්දෙසො යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච: අයං භන්තෙ චුන්දෙ සමණුද්දෙසො එවමාහ: "නිගණ්ඨො භන්තෙ නාතපුත්තො පාවායං අධුනා කාලකතො. තස්ස කාලකිරියාය භින්නා නිගණ්ඨා දෙවධිකජාතා -පෙ- භින්නථූපෙ අප්පටිසරණෙ" ති.

අසම්මා සම්බුද්ධප්පවෙදිත – ධම්මවිනයො

3. "එවං හෙතං චුන්ද අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ හොති දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනිය්‍යානිකෙ අනුපසමසංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ. ඉධ චුන්ද සත්ථා ච හොති අසම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච දුරක්ඛාතො දුප්පවෙදිතො අනිය්‍යානිකො අනුපසමසංවත්ත-නිකො අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, සාවකො ච තස්මිං ධම්මෙ න ධම්මානුධම්මප්පටිපන්නො විහරති න සාමීචිපටිපන්නො න අනුධම්මචාරි, වොක්කම්ම ච තම්හා ධම්මා වත්තති.

---

1. මසසං වුත්ථො–මජ්ඝං
2. ආරොචෙස්‍යාමා–ස්‍යා·

Free Distribution www.aathaapi.org

2. එ කල්හි චුන්ද සමණුද්දෙසයෝ පාවා නුවරෙහි වස් වූසුවෝ, සාමගාමයෙහි අනඳ තෙරුන් කරා එළැඹියෝ ය. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ආදරයෙන් වැඳ, පසෙක හිඳගත්හ. පසෙක හුන්නා වූ ම චුන්ද සමණුද්දෙසයෝ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුනට 'වහන්ස, ඥාතපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ පාවා නුවරදී, නොබෝ කල්හි කලුරිය කෙළේ වෙයි. ඔහුගේ කාලක්‍රියායෙන්.....බිඳිගිය ස්තූප ඇති, පිළිසරණක් නැති සස්නෙක්හි යමසේ වියැ යුතු ද, එසේ ම ඔහු සවු නිවටහු හෙදඟින්න වූවාහු, දෙකොටසකට බෙදී ගියාහු.....වෙත් යැ' යි සැළ කළෝ ය. මෙසේ සැළ කළ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ චුන්ද සමණුද්දෙසයනට ඇවැත් චුන්දයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස මෙය කථාප්‍රාභෘතයෙක් (කතා පඩුරෙක් වැ) ඇත, ඇවැත් චුන්දයෙනි, එව්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා යන්නමු. ගොස් මෙ කරුණ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට සැළ කරන්නමෝ වේ ද''යි වදළහ. 'එසේ ය, වහන්ස'යි කියා ම චුන්ද සමණුද්දෙසයෝ අනඳ තෙරුනට පිළිවදන් දුන්හ.

ඉක්බිති අනඳතෙරණුවෝ ද චුන්ද සමණුද්දෙස ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැඳ, එක් පසෙක හිඳගත්හ. එක් පසෙක හුන්නාවූ ම අනඳ තෙරණුවෝ 'වහන්ස, ඥාතපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ පාවා නුවරදී කලුරිය කෙළේ යැ යි, ඔහුගේ කාලක්‍රියායෙන් ... බිඳිගිය ස්තූප ඇති, පිළිසරණක් නැති සස්නෙකැ යමසේ වියැ යුතු ද, එසේ ම ඔහු සවු නිවටහු හෙදඟින්න වූවාහු, දෙ කොටසකට බෙදිගියාහු ... වෙත් යැ' යි මෙසේ මේ චුන්ද සමණුද්දෙසයෝ කියති'යි මෙ පවත් සැළ කළහ.

3. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ සේක: ''චුන්දයෙනි, නොමනා කොට කියන ලද, නොමනා කොට දන්වන ලද, නෛර්යා-ණික නොවූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස නො පවත්නාවූ, අසම්‍යක්සම්බුද්-ධයන්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූ සස්නෙක්හි මෙය මෙසේ ම වෙයි. චුන්දයෙනි, මෙහි ශාස්තෘ තෙමේ සම්‍යක්සම්බුද්ධත් නො වේ ද, ධර්මයත් නොමනා කොට දෙසන ලද ද, නොමනා කොට දන්වන ලද ද, අනෛර්යාණික ද, කෙලෙස් සංසිඳීම පිණිස නො පවත්නේ ද, අසම්‍යක්-සම්බුද්ධයන්හු විසින් ප්‍රකාශිත ද, ශ්‍රාවක තෙමෙත් ඒ දහමහි ධර්මානු-ධර්මප්‍රතිපන්න වැ, නිසි පිළිවෙත්හි පිළිපන් වැ අනුධර්මචාරී වැ නො වෙසෙයි. හේ ඒ ධර්මයෙන් ඉවකට පැන පැන පවසී.

Free Distribution www.aathaapi.org

සො එවමස්ස වචනීයො ''තස්ස තෙ ආවුසො ලාභා, තස්ස තෙ සුලද්ධං, සත්ථා ච තෙ අසම්මාසම්බුද්ධො ධම්මෝ ච දුරක්ඛාතො දුප්පවෙදිතො අනිය්‍යානිකො අනුපසමසංවත්තනිකො අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, සඞ්ඝ ච තයිං ධම්මෙ න ධම්මානුධම්මප්පටිපන්නො විහරසි න සාමීචිප්පටිපන්නො න අනුධම්මචාරී, වොකක්ම ච තම්හා ධම්මා වත්තසී''ති. ඉති ඛො ආවුසො සත්ථා පි තස්ස ගාරය්හො, ධම්මෝ පි තස්ස ගාරය්හො, සාවකො ච තස්ස එවං පාසංසො. යො ඛො ආවුසො එවරූපං සාවකං එවං වදෙය්‍ය ''එතායස්මා තථා පටිපජ්ජතු යථා තෙ සත්ථාරා ධම්මෝ දෙසිතො පණ්ණත්තො''ති, යො ච තං සමාදපෙති යඤ්ච සමාදපෙති යො ච සමාදපිතො තථත්තාය පටිපජ්ජති, සඛෙ තෙ බහුං අපුඤ්ඤං පසවති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං ආවුසො හොති දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනියානිකෙ අනුපසමසංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

4. ඉධ පන ආවුසො සත්ථා ච හොති අසම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මෝ ච දුරක්ඛාතො දුප්පවෙදිතො අනියානිකො අනුපසමසංවත්තනිකො අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, සාවකො ච තයිං ධම්මෙ ධම්මානුධම්මප්පටිපන්නො විහරති සාමීචිප්පටිපන්නො අනුධම්මචාරී, සමාදය තං ධම්මං වත්තති. සො එවමස්ස වචනීයො ''තස්ස තෙ ආවුසො අලාභා, තස්ස තෙ දුල්ලද්ධං, සත්ථා ච තෙ අසම්මාසම්බුද්ධො ධම්මෝ ච දුරක්ඛාතො දුප්පවෙදිතො අනියානිකො අනුපසමසංවත්තනිකො අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො ඛඞ්ඝ තයිං ධම්මෙ ධම්මානුධම්මප්පටිපන්නො විහරසි සාමීචිප්පටිපන්නො අනුධම්මචාරී, සමාදය තං ධම්මං වත්තසී''ති.

ඉති ඛො ආවුසො සත්ථාපි තස්ස ගාරය්හො, ධම්මෝ පි තස්ස ගාරය්හො, සාවකො පි තස්ස එවං ගාරය්හො. යො ඛො ආවුසො එවරූපං සාවකං එවං වදෙය්‍ය. ''අද්ධායස්මා ඤායපටිපන්නො ඤායමාරාධෙ සසති''ති, යො ච පසංසති යඤ්ච පසංසති යො ච පසංසිතො භිය්‍යොසොමත්තාය වීරියං ආරභති සඛෙ තෙ බහුං අපුඤ්ඤං පසවති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං ආවුසො හොති දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනියානිකෙ අනුපසමසංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

Free Distribution www.aathaapi.org

'ඇවැත්නි, ඒ තොපට මේ ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ති ආදීනු ලාභයෝ ය, ඒ තොප විසින් මනිසත් බව ද මොනොවට ලදුයේ ය. තොප ගේ ශාස්තෘ ද අසම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, තොපගේ ධර්මය ද දුරාඛ්‍යාත ය, දුෂ්ප්‍රවේදිත ය, අනෛර්යාණික ය, ව්‍යුපශමය පිණිස නො පවත්තේය, අසම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත ය. තෙපිත් ඒ ධර්මයෙහි ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න වැ නො වසනු. නිසි පිළිවෙත්හි නො පිළිපන්නහු අනුධර්මචාරී නො වනු. ඒ දහමින් ඉවතට පැන පවතිනු'' යැ යි හෙ තෙම මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය, (ඔහුට මෙසේ කියැ යුතු ය). චුන්දයෙනි, මෙසේ එහි ශාස්තෘ ද ඒකාන්තයෙන් ගර්හා ලබනු සුදුසු ය, එහි ධර්මය ද ගර්හා ලැබියැ යුතු ය. එහි ශ්‍රාවක තෙමේ ම මෙසේ පැසැසුම් ලැබියැ යුතු ය. චුන්දයෙනි, යමෙක් වූ කලි මෙබඳු සවිවක්හට, 'ආයුෂ්මත් තෙමේ ඒ වා යම් සේ තෑගේ ශාස්තෘහු විසින් දහම් දෙසන ලද ද, පනවන ලද ද, එසේ පිළිපදී ව' යි මෙසේ කියන්නේ ද, යමෙකුත් එය සමාදන් කරවා ද, යමකුත් සමාදන් කරවා ද (යමකු ලවා ගන්වා ද), යමෙකුත් සමාදන් කරවන ලදුයේ එය පූරාලනු පිණිස පිළිපදී ද, ඒ සියල්ලෝ බොහෝ අකුසල් රැස් කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින? යත්: චුන්දයෙනි, නො මනා කොට කියන ලද, නො මනා කොට දන්වන ලද, අනෛර්යාණික වූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස නො පවත්නා වූ අසම්‍යක් සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූ සස්තෙක්හි මෙය මෙසේ ම වෙයි. එ හෙයිනි.

4. චුන්දයෙනි, මෙහි (එක්තරා) ශාස්තෘවරයෙක් වනාහි අසම්‍යක්සම්බුද්ධ ද වෙයි. ධර්මය ද නොමනා කොට කියන ලද්දේ ද, නොමනා කොට දන්වන ලද්දේ ද, අනෛර්යාණික ද, කෙලෙස් නිවීම පිණිස නො පවත්නේ ද, අසම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත ද වෙයි. එ දහමිහි ශ්‍රාවකයා ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න වැ, නිසි පිළිවෙත්හි පිළිපන්නෙක් වැ, අනුධර්මචාරී වැ වෙසෙයි, ඒ දහම සමාදන් කොට ගෙන පවතී. 'ඇවැත්නි, ඒ තොපට අලාභ ය, ඒ තොප විසින් මිනිස්බව නපුරු කොට ලබන ලද්දෙකි. තොපගේ ශාස්තෘ ද අසම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, (තොප ගේ) ධර්මය ද නොමනා කොට කියන ලද්දේ ය, නොමනා කොට දන්වන ලද්දේ ය, අනෛර්යාණික ය, කෙලෙස් නිවීම පිණිස නො පවත්නෙක, අසම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත ය, තෙපි ද ඒ දහමිහි ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපන්න ව එයට නිසි පිළිවෙත්හි පිළිපන්නෝ ව අනුධර්මචාරී වැ වසනු. ඒ ධර්මය සමාදන් කොට ගෙන වසනු' යැ යි, මෙසේ ඒ ශ්‍රාවක තෙමේ කියැ යුතු වන්නේය.

චුන්දයෙනි මෙසේ ම එහි ශාස්තෘ ද ගැරහුම් ලැබියැ යුතු ය. එහි ධර්ම ය ද ගැරහුම් ලැබියැ යුතු ය, එහි ශ්‍රාවකයා ද මෙසේ ගැරහුම් ලැබියැ යුතු ය. චුන්දයෙනි, යමෙක් වනාහි එබඳු ශ්‍රාවකයකුට 'ආයුෂ්මත් තෙමේ ඒ කාන්තයෙන් න්‍යායප්‍රතිපන්න ය, න්‍යායය (මුක්තිය ලබන පිළිවෙත) සම්පූර්ණ කරන්නේ යැ'යි මෙසේ කියන්නේ ද යමෙක් එසේ පසසන්නේද, යමක් හු පසස්නේද, යමෙක් පසස්නා ලදුයේ බොහෝ සේ වැර වඩා ද ඒ සියල්ලෝ ම බොහෝ පව් රැස් කෙරෙත්, ඒ කවර හෙයින යත්: චුන්දයෙනි, නො මනා කොට කියන ලද, නොමනා කොට පවසන ලද, නෛර්යාණික නොවූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස නොපවත්නා වූ, අසම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූ සස්තෙක මෙය මෙසේ ම වෙයි, එ හෙයිනි.

Free Distribution www.aathaapi.org

සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිත — ධම්මවිනයො

5. ඉධ පන චුන්ද සත්ථා ච හොති සම්මාසම්බුද්ධො ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මා-සම්බුද්ධප්පවෙදිතො, සාවකො ච තස්මිං ධම්මෙ න ධම්මානුධම්මපටි-පන්නො විහරති න සාමීචිපටිපන්නො න අනුධම්මචාරී, වොක්කම්ම ච තම්හා ධම්මා වත්තති. සො එවමස්ස වචනීයො. "තස්ස තෙ ආවුසො අලාභා, තස්ස තෙ දුලලද්ධං, සත්ථා ච තෙ සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මා-සම්බුද්ධප්පවෙදිතො, ත්වඤ්ච තස්මිං ධම්මෙ න ධම්මානුධම්මපටිපන්නො විහරසි න සාමීචිපටිපන්නො න අනුධම්මචාරී, වොක්කම්ම ච තම්හා ධම්මා වත්තසී"ති. ඉති ඛො චුන්ද සත්ථා පි තත්ථ පාසංසො, ධම්මො පි තත්ථ පාසංසො, සාවකො ච තත්ථ එවං ගාරයෙහා, යො ඛො චුන්ද එවරූපං සාවකං එවං වදෙය්‍ය "එතායස්මා තථා පටිපජ්ජතු යථා තෙ සත්ථාරා ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤත්තො" ති. යො ච සමාදපෙති යං ච සමාදපෙති යො ච සමාදපිතො තථත්තාය පටිපජ්ජති, සඛ්ඛෙ තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං චුන්ද හොති ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ සුප්පවෙදිතෙ නිය්‍යානිකෙ උපසමසංවත්තනිකෙ සම්මා-සම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ.

6. ඉධ පන චුන්ද සත්ථා ච හොති සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මා-සම්බුද්ධප්පවෙදිතො, සාවකො ච තස්මිං ධම්මෙ ධම්මානුධම්මපටිපන්නො විහරති, සාමීචිපටිපන්නො අනුධම්මචාරී, සමාදය තං ධම්මං වත්තති, සො එවමස්ස වචනීයො: තස්ස තෙ ආවුසො ලාභා, තස්ස තෙ සුලද්ධං, සත්ථා ච තෙ සම්මාසම්බුද්ධො ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, ත්වඤ්ච තස්මිං ධම්මෙ ධම්මානුධම්මපටිපන්නො විහරසි, සාමීචිපටිපන්නො අනුධම්මචාරී, සමාදය තං ධම්මං වත්තසී"ති. ඉති ඛො චුන්ද සත්ථා පි තත්ථ පාසංසො, ධම්මො පි තත්ථ පාසංසො, සාවකො පි තත්ථ එවං පාසංසො.

Free Distribution www.aathaapi.org

5, චුන්දයෙනි, මෙහි ශාස්තෘ තෙමෙත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වේ ද, ධර්මයත් මොනොවට කියන ලද්දේ, මොනවට දන්වන ලද්දේ, නෛර්යාණික වූයේ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නේ සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූයේ වේ ද, ශ්‍රාවකයා වනාහි ඒ දහමෙහි ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න නො වූයේ, නිසි පිළිවෙතට නොපිළිපන්නේ, අනුධර්මචාරී නොවූයේ වෙසේ ද, ඒ ඒ පිළිවෙතින් පිටත පැන පැන වෙසෙයි ද, හෙ තෙමේ මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය: 'ඇවැත්නි, ඒ තොපට අලාභ ය, ඒ තොප විසින් මිනිස්බව නපුරු කොට ලද්දේ ය. තොපගේ ශාස්තෘ ද සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, ධර්මය ද මොනවට කියන ලද්දේ ය, මොනොවට දනවන ලද්දේ ය, නෛර්යාණික ය, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නේ ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත ය. එහෙත් තෙපි ඒ ධර්මයෙහි ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න නො වැ, නිසි පිළිවෙත්හි පිළිපන්නෙක් නො වැ, අනුධර්මචාරී නො වැ වෙසෙව්. ඒ ධර්මයෙන් පිටත පැන පැන පවත්හු' යැ යි (මෙසේ හෙ තෙම දෙස් නැගියැ යුතු වන්නේ ය. චුන්දයෙනි, මෙසේ එහි ශාස්තෘ ද පැසැසිය යුත්තේ ය, එහි ධර්මය ද පැසැසිය යුත්තේ ය, එහෙත් එහි ශ්‍රාවකයා මෙසේ ගැරැහියැ යුත්තේ ය. චුන්දයෙනි, යමෙක් වනාහි මෙබඳු ශ්‍රාවකයකුට 'ආයුෂ්මත් හු එත් වා, යම සේ තොපගේ ශාස්තෘහු විසින් දහම් දෙසන ලද ද පණවන ලද ද, එසේ පිළිපදින් ව යි මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය. එහි යමෙකුත් සමාදන් කරවා ද, යමක්හුත් සමාදන් කරවා ද, යමෙකුත් සමාදන් කරවන ලදුයේ, එය පුරුනු පිණිස පිළිපදී ද ඒ සියල්ලෝ ම බොහෝ පින් රැස් කෙරෙත්. ඒ කවර හෙයින්? යත්: චුන්දයෙනි, මොනොවට කියන ලද, මොනොවට දන්වන ලද, නෛර්යාණික වූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නාවූ, සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූ සස්නෙක්හි මෙය මෙසේ ම වෙයි. එ හෙයිනි.

6. චුන්දයෙනි, මෙහි වනාහි ශාස්තෘ තෙමෙත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වේ ද, ධර්මයත් මොනොවට කියන ලද්දේ, මොනොවට දන්වන ලද්දේ, නෛර්යාණික වූයේ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නේ, සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් පවසන ලද්දේ වේ ද, ශ්‍රාවක තෙමේ ද ඒ දහමිහි ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න වැ නිසි පිළිවෙත්හි පිළිපන්නෙක් වැ අනුධර්මචාරී වැ වෙසේ ද, ඒ ධර්මය සමාදන් කොටගෙන පවතී ද, හෙ තෙමේ මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය: 'ඇවැත්නි, ඒ තොපට ලාභ ය, ඒ තොප විසින් මිනිස් බව මොනොවට ලද්දේ ය, තොපගේ ශාස්තෘ ද සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, ධර්මයත් ස්වාඛ්‍යාත ද සුප්‍රවේදිත ද නෛර්යාණික ද, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නේ ද, සම්‍යක්සම්බුද්ධප්‍රකාශිත ද වෙයි. තොපිත් ඒ ධර්මයෙහි ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න වැ, නිසි පිළිවෙතට පිළිපන්නෝ වැ, අනුධර්මචාරි වැ වසහු. ඒ ධර්මය සමාදන් කොට ගෙන පවතිහු' යැ යි (මෙසේ කියැ යුතුවන්නේ ය). චුන්දයෙනි, මෙසේ ම එහි ශාස්තෘ ද පැසැසියැ යුත්තේ ය, එහි ධර්මය ද පැසැසියැ යුත්තේ ය, එහි ශ්‍රාවක තෙමේ ද පැසැසියැ යුත්තේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

යො ඛො වුන්ද එවරූපං සාවකං එවං වදෙය්‍ය "අද්ධායස්මා ඤ්‍ඤයපටි-පන්නො ඤ්‍ඤයමාරාධෙස්සතී"ති, යො ච පසංසති යං ච පසංසති, යො ච පසංසිතො භියේ‍යාසොමත්තාය වීරියං ආරභති, සඛ්ඛ තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. තං කිස්ස හෙතු? එවං හෙතං වුන්ද හොති ස්වාක්ඛාතෙ ධම්ම-විනයෙ සුප්පවෙදිතෙ නිය්‍යානිකෙ උපසමසංවත්තනිකෙ සම්මාසම්බුද්ධප්ප-වෙදිතෙ.

සාවකානුතාපකරා සත්ථුකාලකිරියා

7. ඉධ පන වුන්ද සත්ථා ච ලොකෙ උදපාදි අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, අවිඤ්ඤාපිතත්ථා චස්ස හොන්ති සාවකා සද්ධිම්මෙ න ච නෙසං කෙවලපරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං ආවිකතං හොති උත්තානීකතං සඛ්ඛසඞ්ඛාහපදකතං සප්පාටිහීරකතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං, අථ නෙසං සත්ථුනො අන්තරධානං හොති. එවරූපො ඛො වුන්ද සත්ථා සාවකානං කාලං කතො ආනුතප්පො හොති. තං කිස්ස හෙතු? සත්ථා ච නො ලොකෙ උදපාදි අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො. අවිඤ්ඤාපිතත්ථා චම්හ සද්ධම්මෙ, න ච නො කෙවලපරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං ආවිකතං හොති උත්තානීකතං සඛ්ඛසඞ්ඛාහපදකතං සප්පාටිහීරකතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං, අථ නො සත්ථුනො අන්තරධානං හොතී"ති. එවරූපො ඛො වුන්ද සත්ථා සාවකානං කාලකතො ආනුතප්පො හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

චුන්දයෙනි, යමෙක් වනාහි මෙබඳු ශ්‍රාවකයකුට 'ඒකාන්තයෙන් ආයුෂ්මත්තු මුක්තිමාර්ගයට පිළිපන්නෝ ය, න්‍යාය ධර්මය සපුරාලන්නෝ යැ'යි මෙසේ කියන්නේ ද, යමෙකුත් මෙසේ පසස්නේ ද, යමක්හුත් පසස්නේ ද, යමෙක් පසස්නා ලද්දේත් බොහෝ සෙයින් වැර වඩන්නේ ද, ඒ සියල්ලෝ බොහෝ පින් රැස් කරන්නාහ. ඒ කවර හෙයින? යත්: චුන්දයෙනි, මොනොවට කියන ලද මොනොවට දන්වන ලද, නෛර්යාණික වූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නාවූ, සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත වූ සස්නෙහි මෙය මෙසේ ම ය. එ හෙයිනි.

7. චුන්දයෙනි, මෙහි වූ කලී අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ශාස්තෘ ද ලොවැ උපන්නේ ය. ධර්මය ද ස්වාඛ්‍යාත ය, සුප්‍රවේදිත ය, නෛර්යාණික ය, ක්ලේශොපශමය පිණිස පවත්නේ ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත ය, ඔහු ගේ ශ්‍රාවකයෝ සද්ධර්මයෙහි අවබොධ කරවන ලද අර්ථ ඇත්තෝ නො වෙත් ද, හැම සැවියෙන් පිරිපුන් වූ සසුන් බඹසර ඔවුනට හෙළි කරන ලද්දේ ප්‍රකට කරන ලද්දේ සියලු ශාසනාර්ථයන් එකට කැටි කොට දක්වන ලද්දේ. සසර දුක් දුරලීමෙහි ප්‍රයෝජනවත් සේ කොට දෙසන ලද්දේ, දෙවලොව පවත් කොට මිනිස්ලොව තෙක් සියලු තන්හි මොනොවට ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ නො වේ ද, ඒ කල්හි ඔවුන්ගේ ශාස්තෘහුගේ පිරිනිවීම වේ ද, චුන්දයෙනි, මෙබඳු වූ ශාස්තෘ තෙමේ කලුරිය කෙළේ ශ්‍රාවකයනට අනුකම්පකර (පසුතැවිල්ල ඇති කරනුයේ) වෙයි. ඒ කවර හෙයින? යත්: 'අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ අපගේ ශාස්තෘ තෙමේ ලොවැ පහළ විය, ධර්මය ස්වාඛ්‍යාත ද සුප්‍රවේදිත ද නෛර්යාණික ද ක්ලේශොපශමය පිණිස පවත්නේ ද, සම්‍යක්සම්බුද්ධයක්හු විසින් ප්‍රකාශිත ද විය. එහෙත් අපි ඒ සද්ධර්මයෙහි අවබොධ නො කරවන ලද අර්ථ ඇත්තෝ වම්හ, කෙවලපරිපූර්ණ වූ ශාසන බ්‍රහ්මචර්යය අපට නො ම හෙළි කරන ලද්දේ වෙයි, නො ම ප්‍රකට කරන ලද්දේ වෙයි, සියලු ශාසනාර්ථයන් එකට කැටි කොට නො දක්වන ලද්දේ වෙයි. දුක් දුරු ලීමෙහි ප්‍රයෝජනවත් සේ කොට නො දෙසන ලද්දේ වෙයි, සියලු දෙවමිනිසුන් අතුරෙහි මැනවින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ නො වෙයි. එතෙකුදු වුවත් අපේ ශාස්තෘහු ගේ අන්තර්ධානය වී යැ'යි ඔවුනට පසුතැවිල්ල වෙයි. චුන්දයෙනි, මෙබඳු වූ ශාස්තෘ තෙමේ කලුරිය කළේ ශ්‍රාවකයනට පසුතැවිල්ල ඇති කරන්නේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

සාවකානං අනානුතප්පා සත්ථුකාලකිරියා

8. ඉධ පන චුන්ද සත්ථා ච ලොකෙ උදපාදි අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, විඤ්ඤාපිතත්ථා චස්ස හොන්ති සාවකා සද්ධම්මෙං කෙවලඤ්ච තෙසං පරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං ආවිකතං හොති උත්තානීකතං සබ්බසඛ්ගාහපදක්තං සප්පාටිහීරකතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං අථ නෙසං සත්ථුනො අන්තරධානං හොති එවරූපො ඛො චුන්ද සත්ථා සාවකානං කාලකතො අනානුතප්පො හොති. තං කිස්ස හෙතු? සත්ථා ච නො ලොකෙ උදපාදි අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො විඤ්ඤාපිතත්ථා චම්හා සද්ධම්මෙ, කෙවලඤ්ච නො පරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං ආවිකතං හොති උත්තානීකතං සබ්බසඛ්ගාහපදක්තං සප්පාටිහීරකතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං, අථ නො සත්ථුනො අන්තරධානං හොති''ති. එවරූපො ඛො චුන්ද සත්ථා සාවකානං කාලකතො අනානුතප්පො හොති.

බ්‍රහ්මචරියඅපරිපූරනාදි කථා

9. එතෙහි චෙ පි චුන්ද අඛ්ගෙහි සමන්නාගතං බ්‍රහ්මචරියං හොති, නො ච ඛො සත්ථා ච හොති ථෙරො රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො, එවං තං බ්‍රහ්මචරියං අපරිපූරං හොති තෙනඛ්ගෙන. යතො ච ඛො චුන්ද එතෙහි චෙ පි අඛ්ගෙහි සමන්නාගතං බ්‍රහ්මචරියං හොති සත්ථා ච හොති ථෙරො රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො, එවං තං බ්‍රහ්මචරියං පරිපූරං හොති තෙනඛ්ගෙන.

එතෙහි චෙ පි චුන්ද අඛ්ගෙහි සමන්නාගතං බ්‍රහ්මචරියං හොති, සත්ථා ච හොති ථෙරො රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො, නො ච ඛ්වස්ස ථෙරා භික්ඛු සාවකා හොන්ති වියත්තා විනීතා විසාරද පත්තයොගක්ඛෙමා, අලං සමක්ඛාතුං සද්ධම්මස්ස, අලං උප්පන්නං පරප්පවාදං සහ ධම්මෙහි සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිහාරියං ධම්මං දෙසෙතුං, එවං තං බ්‍රහ්මචරියං අපරිපූරං හොති තෙනඛ්ගෙන.

Free Distribution www.aathaapi.org

8. චුන්දයෙනි, මෙහි වනාහි අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ශාස්තෘ තෙමේ ලොවැ පහළ විය. නෛර්යාණික වූ, කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නාවූ ධර්මය ද මොනොවට වදරන ලද්දේ වෙයි. සම්‍යක්සම්බුද්ධයන්හු විසින් ප්‍රකාශිත ද වෙයි. ඔහුගේ ශ්‍රාවකයෝ ද සද්ධර්මයෙහි අවබොධ කරවන ලද අර්ථ ඇත්තෝ වෙත්. ඔවුනට කෙවල පරිපූර්ණ ශාසන බ්‍රහ්මචර්යය ද හෙළි කරන ලද්දේ, ප්‍රකට කරන ලද්දේ, සියලු ශාසනාර්ථයන් එකට කැටි කොට දක්වන ලද්දේ, දුක් බැහැරලීමෙහි ප්‍රයෝජනවත් කොට දෙසන ලද්දේ, දෙවමිනිසුන් තෙක් මොනොවට ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ වෙයි. එකල්හි ඔවුන්ගේ ශාස්තෘහුගේ අන්තර්ධානය වෙයි. චුන්දයෙනි; මෙබඳු වූ ශාස්තෘ තෙමේ කලුරිය කළේ ශ්‍රාවකයනට අනුතාප කර නො වෙයි. ඒ කවර හෙයින ? 'අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ අපගේ ශාස්තෘ තෙම ලොව පහළ විය, නෛර්යාණික වූ කෙලෙස් නිවීම පිණිස පවත්නාවූ, ධර්මය ද මොනොවට වදරන ලද්දේ ද මොනොවට දන්වන ලද්දේ ද වෙයි, සම්‍යක්සම්බුද්ධයන්හු විසින් ප්‍රකාශිත ද වෙයි. අපි ද ඒ සද්ධර්මයෙහි අවබොධ කරවන ලද අර්ථ ඇත්තමෝ වමිහ. අපට කෙවල පරිපූර්ණ වූ ශාසනබ්‍රහ්මචර්යය හෙළි කරන ලද්දේ, පෙහෙළි කරන ලද්දේ, වෙයි. ඒ ධර්මයන් සියලු ශාසනාර්ථ කැටි කොට දක්වන ලද්දේ, දුක් දුරලීමට ප්‍රයෝජනවත් සේ කොට දෙසන ලද්දේ, දෙවමිනිසුන් තෙක් සියලු දෙනා අතුරෙහි මොනොවට ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ වෙයි. එ කල්හි අපගේ ශාස්තෘහුගේ අන්තර්ධානය වූයේ යැ' යි ඔහු දනිත්. එහෙයිනි. චුන්දයෙනි, මෙබඳු වූ ශාස්තෘ තෙමේ කලුරිය කළේ ශ්‍රාවකයනට අනුතාපකර නො වෙයි.

9. චුන්දයෙනි, ඉදින් සසුන් බඹසර මේ අඞ්ගවලින් සමන්විත වේ ද, එහෙත් ශාස්තෘ තෙමේ ස්ථවිර නො වේ ද, විරරාත්‍රඥ නො වේ ද, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇත්තේ නො වේ ද, දික් කලක් ඉක්මියේ නො වේ ද, පැසීම් වයසට පැමිණියේ නො වේ ද, මෙසේ ඒ ශාසනබ්‍රහ්මචර්යය ඒ අඞ්ගයෙන් අපරිපූර්ණ වේ (අඩු වේ). චුන්දයෙනි, යම් හෙයෙකින් ශාසනබ්‍රහ්මචර්යය මේ අඞ්ගවලිනුත් සමන්විත වේ ද, ශාස්තෘ තෙමෙත් ස්ථවිරත් රාත්‍රඥත්, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇතියේත් දික් කලක් ඉක්මියේත් පැසීම් වයසට පැමිණියේත් වේ ද, මෙසේ ඒ බඹසර ඒ අඞ්ගයෙන් පරිපූර්ණ වේ.

චුන්දයෙනි, සසුන් බඹසර මේ අඞ්ගවලින් පරිපූර්ණ වන්නේ නමුදු, ශාස්තෘ තෙමෙත් ස්ථවිරත් රාත්‍රඥත් පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇතියේත් දික් කලක් ඉක්මියේත් පැසීම්වයසට පැමිණියේත් වේ ද, වැලිදු ඔහුට ව්‍යක්ත වූ විනීත වූ විසාරද වූ, රහත්බවට පැමිණියාවූ, සද්ධර්මය මොනොවට කියන්නට සමර්ථ වූ, උපන්නාවූ පරවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට නිගහා දුක් දුරලීම පිණිස ප්‍රයෝජනවත් වන සේ කොට දහම් දෙසන්නට සමර්ථ වූ, ස්ථවිර වූ, ශ්‍රාවක භික්ෂුහු නො වෙත් ද, මෙසේ මේ අඞ්ගයෙන් ඒ සසුන් බඹසර අපරිපූර්ණ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

10. යතො ච බො චුන්ද එතෙහි දෙවහි පි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං බ්‍රහ්මචරියං හොති, සත්ථා ච හොති ථෙරො රත්තඤ්ඤූ විරපබ්බජිතො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො, ථෙරා වස්ස භික්ඛූ සාවකා හොන්ති වියත්තා විනිතා විසාරද පත්තයොගක්ඛෙමා, අලං සමක්ඛාතුං සද්ධම්මස්ස අලං උප්පන්නං පරප්පවාදං සහ ධම්මෙහි සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිහාරියං ධම්මං දෙසෙතුං, එවං තං බ්‍රහ්මචරියං පරිපූරං හොති තෙනඞ්ගෙන.

එතෙහි වෙපි චුන්ද අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං බ්‍රහ්මචරියං හොති, සත්ථා ච හොති ථෙරො රත්තඤ්ඤූ විරපබ්බජිතො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො ථෙරා වස්ස භික්ඛූ සාවකා හොන්ති වියත්තා විනිතා විසාරද -පෙ- අලං උප්පන්නං පරප්පවාදං සහ ධම්මෙහි සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිහාරියං ධම්මං දෙසෙතුං, නො ච බවස්ස මජ්ඣිමා භික්ඛූ සාවකා හොන්ති, විනිතා -පෙ- මජ්ඣිමා වස්ස භික්ඛූ සාවකා හොන්ති -පෙ- නො ච බවස්ස නවා භික්ඛූ සාවකා හොන්ති ව්‍යත්තා -පෙ- නවා වස්ස භික්ඛූ සාවකා හොන්ති -පෙ- නො ච බවස්ස ථෙරා භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති ව්‍යත්තා -පෙ- ථෙරා වස්ස භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති -පෙ- නො ච බවස්ස මජ්ඣිමා භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති ව්‍යත්තා -පෙ- මජ්ඣිමා වස්ස භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති ව්‍යත්තා -පෙ- නො ච බවස්ස නවා භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති -පෙ- නවා වස්ස භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති ව්‍යත්තා -පෙ- නො ච බවස්ස උපාසකා සාවකා හොන්ති ගිහී ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනො ව්‍යත්තා -පෙ- උපාසකා වස්ස සාවකා හොන්ති ගිහී ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනො ව්‍යත්තා -පෙ- නො ච බවස්ස උපාසකා සාවකා හොන්ති ගිහී ඔදතවසනා කාමභොගිනො ව්‍යත්තා -පෙ- උපාසකා වස්ස සාවකා හොන්ති ගිහී ඔදතවසනා කාමභොගිනො ව්‍යත්තා -පෙ- නො ච බවස්ස උපාසිකා සාවිකා හොන්ති ගිහිනියො ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනියො ව්‍යත්තා -පෙ- උපාසිකා වස්ස සාවිකා හොන්ති ගිහිනියො ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනියො ව්‍යත්තා -පෙ- නො ච බවස්ස උපාසිකා සාවිකා හොන්ති ගිහිනියො ඔදතවසනා කාමභොගිනියො ව්‍යත්තා -පෙ- උපාසිකා වස්ස සාවිකා හොන්ති ගිහිනියො ඔදතවසනා කාමභොගිනියො ව්‍යත්තා -පෙ- නො ච බවස්ස බ්‍රහ්මචරියං හොති ඉද්ධඤ්චෙව ඵීතඤ්ච විත්ථාරිතං බාහුජඤ්ඤං පුථුභූතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුපකාසිතං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං වස්ස හොති ඉද්ධඤ්චෙව ඵීතඤ්ච විත්ථාරිතං බාහුජඤ්ඤං පුථුභූතං යාව දෙව-මනුස්සෙහි සුපකාසිතං, නො ච තාව ලාභග්ගයසග්ගප්පත්තං, එවං තං බ්‍රහ්මචරියං අපරිපූරං හොති තෙනඞ්ගෙන.

Free Distribution www.aathaapi.org

10. චුන්දයෙනි, යම් හෙයකින් සසුන් බඹසර මේ අඩගවලින් සමන්විතත් වේ ද, ශාස්තෘ තෙමේත් ස්ථවිරත් රාත්‍රඥත් පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇතියේත් දික් කලක් ඉක්මියේත් පැසීම වයසට පැමිණියේත් වේ ද, ඔහුට ව්‍යක්ත වූ විනීත වූ විසාරද වූ රහත් බවට පැමිණියා වූ සද්ධර්මය මොනොවට කියන්නට සමත් වූ, උපන් පරවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට නිගහා, දුක් දුරලීම පිණිස ප්‍රයෝජනවත් වන සේ කොට දහම් දෙසන්නට සමත් වූ, ස්ථවිර වූ ශ්‍රාවක භික්ෂූහු වෙත් ද, මෙසේ ඒ සසුන් බඹසර මේ අඞ්ගයෙන් පරිපූර්ණ වෙයි.

චුන්දයෙනි, සසුන් බඹසර මේ අඩගවලිනුත් සමන්විත වේ ද, ශාස්තෘ තෙමේත් ස්ථවිරත් රාත්‍රඥත් විරප්‍රවුජිතත් දික් කලක් ඉක්මියේත් පැසීම වයසට පැමිණියේත් වේ ද, ඔහුට ව්‍යක්ත වූ විනීත වූ විසාරද වූ රහත් බවට පැමිණියා වූ, සද්ධර්මය මොනොවට කියන්නට සමත් වූ, උපන් පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට නිගහා, දුක් දුරලනුවට ප්‍රයෝජනවත් සේ කොට දහම් දෙසන්නට සමත් වූ, ස්ථවිර වූ භික්ෂුශ්‍රාවකයෝ වෙත් ද, එහෙත් ඔහුට ව්‍යක්ත වූ... මැදුම් වයසෙහි සිටි භික්ෂුශ්‍රාවකයෝ නැත් ද, ව්‍යක්ත වූ...නවක භික්ෂුශ්‍රාවකයෝ නො වෙත් ද, ව්‍යක්ත වූ... ස්ථවිර වූ ශ්‍රාවිකා භික්ෂුණීහු නො වෙත් ද, ඔහුට ව්‍යක්ත වූ... ස්ථවිර වූ ශ්‍රාවිකා භික්ෂුණීහු වෙත් ද....එහෙත් ඔහුට ව්‍යක්ත වූ... මැදිම් වයස්හි සිටි ශ්‍රාවිකා භික්ෂුණීහු නො වෙත් ද,... ඉදින් ව්‍යක්ත වූ ...මැදුම් වයස්හි සිටි ශ්‍රාවිකා භික්ෂුණීහු වෙත් ද... එහෙත් ව්‍යක්ත වූ ... නවක භික්ෂුණී ශ්‍රාවිකාවෝ නො වෙත් ද,... ඉදින් ව්‍යක්ත වූ... නවක භික්ෂුණී ශ්‍රාවිකාවෝ වෙත් ද, ... එහෙත් ඔහුට ව්‍යක්ත වූ, සුදුවත් හඳනා ගෘහී බ්‍රහ්මචාරී උපාසක ශ්‍රාවකයෝ නො වෙත් ද ... ඉදින් ඔහුට ව්‍යක්ත වූ සුදුවත් හඳනා ගෘහී බ්‍රහ්මචාරී උපාසක ශ්‍රාවකයෝ වෙත් ද, ... එහෙත් ගෘහී වූ සුදුවත් හඳනා කාමභොගී වූ ව්‍යක්ත උපාසක ශ්‍රාවකයෝ ඔහුට නො වෙත් ද, ... ඉදින් ගෘහී වූ සුදුවත් හඳනා කාමභොගී වූ ව්‍යක්ත උපාසක ශ්‍රාවකයෝ ඔහුට වෙත් නමුදු සුදු වත් හඳනා ගෘහස්ථ බ්‍රහ්මචාරිණී වූ ව්‍යක්ත උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝ නො වෙත් ද, ... ඉදින් ඔහුට සුදු වත් හඳනා ගෘහස්ථ බ්‍රහ්මචාරිණී වූ ව්‍යක්ත උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝ වෙත් නුමුත් සුදුවත් හඳනා ගෘහස්ථ වූ කාමභොගී වූ ව්‍යක්ත උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝ නො වෙත් ද, එ හෙයින්... ඔහුගේ ශාසනබ්‍රහ්මචර්යය සමෘද්ධ ද, වෘද්ධිප්‍රාප්ත ද, පැතිරුණියේ ද, බොහෝ දෙනා විසින් දන්නා ලද්දේ ද, පුළුල් වූයේ ද, නුවණැති සියලු දෙව මිනිසුන් අතර මොනොවට ප්‍රකාශිත ද නො වෙයි....ඔහුගේ ශාසනබ්‍රහ්මචර්යය සමෘර්ධ ද වෘද්ධිප්‍රාප්ත ද පැතිරුණියේ ද, බොහෝ දෙනා විසින් දන්නා ලද්දේ ද, පුළුල් වූයේ ද නුවණැති සියලු දෙව මිනිසුන් අතර මොනොවට ප්‍රකාශිත ද වන්නේ නමුදු ලාභයෙන් යශසින් අගපත් නො වෙයි නම්, මෙසේ ඒ සස්න ඒ අඞ්ගයෙන් අපරිපූර්ණ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

11. යතො ච ඛො චුන්ද එතෙහි දවිහිපි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං බ්‍රහ්මචරියං හොති සත්ථා ච හොති ථෙරො රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතො අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො, ථෙරා චස්ස භික්ඛු සාවකා හොන්ති වියත්තා විනීතා විසාරද -පෙ- අලං සප්පාටිහාරියං ධම්මං දෙසෙතුං, මජ්ඣිමා චස්ස භික්ඛු සාවකා හොන්ති, නවා චස්ස භික්ඛු සාවකා හොන්ති, ථෙරා චස්ස භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති, මජ්ඣිමා චස්ස භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති, නවා චස්ස භික්ඛුනියො සාවිකා හොන්ති, උපාසකා චස්ස සාවකා හොන්ති ගිහී ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනො උපාසකා චස්ස සාවකා හොන්ති ගිහී ඔදතවසනා කාමභොගිනො. උපාසිකා චස්ස සාවිකා හොන්ති ගිහිනියො ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනියො. උපාසිකා චස්ස සාවිකා හොන්ති ගිහිනියො ඔදතවසනා කාමභොගිනියො, බ්‍රහ්ම-චරියං චස්ස හොති ඉද්ධඤ්චෙව ඵීතඤ්ච විත්ථාරිතං බාහුජඤ්ඤං පුථුභූතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං ලාභග්ගප්පත්තඤ්ච යසග්ගප්පත්තඤ්ච, එවං තං බ්‍රහ්මචරියං පරිපූරං හොති තෙනඞ්ගෙන.

12. අහං ඛො පන චුන්ද එතරහි සත්ථා ලොකෙ උප්පන්නො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, ධම්මො ච ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නියාණිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, විඤ්ඤාපිතත්ථා ච මෙ සාවකා සද්ධම්මෙ, කෙවලඤ්ච තෙසං පරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං ආචිකතං උත්තානීකතං සබ්බසඞ්ගාහපදකතං සප්පාටිහීරකතං යාව දෙවමනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං. අහං ඛො පන චුන්ද එතරහි සත්ථා ථෙරො රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතො. අද්ධගතො වයො අනුප්පත්තො. සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි ථෙරා භික්ඛු සාවකා වියත්තා විනීතා විසාරද පත්ත-යොගක්ඛෙමා, අලං සමක්ඛාතුං සද්ධම්මස්ස, අලං උප්පන්නං පරප්පවාදං සහධම්මෙහි සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙත්වා සප්පාටිහාරියං ධම්මං දෙසෙතුං. සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි මජ්ඣිමා භික්ඛු සාවකා, -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි මජ්ඣිමා භික්ඛු සාවකා -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි නවා භික්ඛු සාවකා -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි ථෙරා භික්ඛුනියො සාවිකා -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි මජ්ඣිමා භික්ඛුනියො සාවිකා -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි නවා භික්ඛුනියො සාවිකා -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි උපාසකා සාවකා ගිහී ඔදතවසනා බ්‍රහ්ම-චාරිනො -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි උපාසකා සාවකා ගිහී ඔදතවසනා කාමභොගිනො -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි උපාසිකා සාවිකා ගිහිනියො ඔදතවසනා බ්‍රහ්මචාරිනියො -පෙ- සන්ති ඛො පන මෙ චුන්ද එතරහි උපාසිකා සාවිකා ගිහිනියො ඔදත-වසනා කාමභොගිනියො.

Free Distribution www.aathaapi.org

11. චුන්දයෙනි, යම් හෙයකින් ශාසනය මේ අඩඟවලින් සමන්විත වේ ද, ශාස්තෘ තෙමෙත් ස්ථවිර ද රාත්‍රඥ ද චිරප්‍රව්‍රජිත ද දික් කලක් ඉක්මියේ ද පැසීම් වයසට පැමිණියේ ද වේ නම් කෙලෙස්නසනුවට ප්‍රයෝජනවත් සේ දහම් දෙසන්නට සමත් ව්‍යක්ත වූ විනීත වූ විසාරද වූ ස්ථවිර භික්ෂු ශ්‍රාවකයෝත් ඔහුට වෙත් නම්, මැදුම් වයස්හි වූ ... භික්ෂු ශ්‍රාවකයෝත් ඔහුට වෙත් නම්, නවක භික්ෂුශ්‍රාවකයෝත් ඔහුට වෙත් නම්, ස්ථවිර වූ භික්ෂුණී ශ්‍රාවිකාවෝත් ඔහුට වෙත් නම්, මැදුම් වයස්හි වූ භික්ෂුණී ශ්‍රාවිකාවෝත් ඔහුට වෙත් නම්, නවක භික්ෂුණී ශ්‍රාවිකාවෝත් ඔහුට වෙත් නම්, සුදුවත් හඳනා ගෘහී බ්‍රහ්මචාරී උපාසක ශ්‍රාවකයෝත් ඔහුට වෙත් නම්, සුදු වත් හඳනා ගෘහී කාමභොගී උපාසක ශ්‍රාවකයෝත් ඔහුට වෙත් නම්, සුදු වත් හඳනා ගෘහස්ථබ්‍රහ්මචාරිණී උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝත් ඔහුට වෙත් නම්, සුදුවත් හඳනා ගෘහස්ථ කාමභොගිනී උපාසිකා ශ්‍රාවිකාවෝත් ඔහුට වෙත් නම්, ඔහුගේ ඒ සස්න සමෘද්ධ ද වෘද්ධිප්‍රාප්ත ද පැතිරුගියේ ද, බොහෝ දෙනා විසින් දන්නා ලද්දේ ද, පුළුල් වූයේ ද, නුවණැති සියලු දෙවිමිනිසුන් අතර සුප්‍රකාශිත ද ලාභයෙන් අග්‍රප්‍රාප්ත ද යශසින් අග්‍රප්‍රාප්ත ද වේ. මෙසේ ඒ සස්න ඒ අඩඟයෙන් පරිපූර්ණ වේ.

12. චුන්දයෙනි, මම් වූ කලි මේ සමයෙහි පහළ වූ අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයෙමි. ඒ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ මා විසින් සුප්‍රවේදිත වූ ධර්මය ද මොනොවට කියන ලද්දේ ය, මොනොවට දන්වන ලද්දේ ය, නෛර්යාණික ය, ක්ලේශොපශමය පිණිස පවත්නේ ය. මගේ ශ්‍රාවකයෝ ද සද්ධර්මයෙහි අවබොධකරවන ලද අර්ථ ඇත්තෝ ය. ඔවුන්ගේ සියලු සසුන් බඹසර පරිපූර්ණ ය, හෙළි කරන ලද්දේ ය, පෙහෙළි කරන ලද්දේ ය, සියලු ධර්මය කැවි කොට දක්වන ලද්දේ ය, දුක් දුරුලනුවට ප්‍රයෝජනවත් සේ දෙසන ලද්දේ ය, නුවණැති සියලු දෙව්යන් මිනිසුන් අතර සුප්‍රකාශිත ය. චුන්දයෙනි, මම් වූ කලි මේ සමයෙහි ස්ථවිර වූ චිරරාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික් කලක් ඉක්මැ ගිය, පැසීම් වයසට පැමිණි ශාස්තෘ වෙමි. චුන්දයෙනි, දැන් ව්‍යක්ත වූ විනීත වූ විසාරද වූ, රහත් බවට පැමිණි, දහම් කියන්නට සමත් වූ, උපන් පරප්‍රවාදය කරුණු දක්වා මොනොවට නිගහා, දුක් දුරුලීමට ප්‍රයෝජනවත් වන සේ දහම් දෙසන්නට සමත් වූ ස්ථවිර භික්ෂු වූ මගේ ශ්‍රාවකයෝ වෙත්. චුන්දයෙනි, දැන් ... මධ්‍යම වයස්ක භික්ෂු වූ මගේ ශ්‍රාවකයෝ වෙත්. දැන් ... නවක භික්ෂු වූ මගේ ශ්‍රාවකයෝ වෙත්. චුන්දයෙනි, දැන්...ස්ථවිර භික්ෂුණී වූ මගේ ශ්‍රාවිකාවෝ වෙත්.... මධ්‍යමවයස්ක භික්ෂුණී වූ මගේ ශ්‍රාවිකාවෝ වෙත්. නවක භික්ෂුණී වූ මගේ ශ්‍රාවිකාවෝ වෙත්, චුන්දයෙනි, දැන් ... සුදු වත් හඳනා බ්‍රහ්මචාරී වූ ගෘහස්ථ ශ්‍රාවකයෝ මට වෙත්. දැන් ... සුදු වත් හඳනා කාමභොගී වූ ගෘහස්ථ ශ්‍රාවකයෝ මට වෙත්. චුන්දයෙනි, දැන් ... සුදු වත් හඳනා බ්‍රහ්මචාරිණී වූ ගෘහස්ථ ශ්‍රාවිකාවෝ මට වෙත්. දැන් ... සුදු වත් හඳනා කාමභොගී වූ ගෘහස්ථ ශ්‍රාවිකාවෝ මට වෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

එතරහි බෝ පන මේ චුන්ද බ්‍රහ්මචරියං ඉද්ධං චෙව ඵීතඤ්ච විත්ථාරිතං බාහුජඤ්ඤං පුථුභූතං යාවදෙව මනුස්සෙහි සුප්පකාසිතං.

යාවතා බෝ චුන්ද එතරහි සත්ථාරෝ ලෝකෙ උපපන්නා, නාහං චුන්ද අඤ්ඤං එකසත්ථාරම්පි සමනුපස්සාමි එවං ලාභග්ගයසග්ගප්පත්තං යථරිවාහං. යාවතා බෝ පන චුන්ද එතරහි සංඝෝ වා ගණෝ වා ලෝකෙ උපපන්නෝ, නාහං චුන්ද අඤ්ඤං එකසඞ්ඝම්පි සමනුපස්සාමි එවං ලාභග්ග-යසග්ගප්පත්තං යථරිවායං චුන්ද භික්ඛුසඞ්ඝෝ. යං බෝ තං චුන්ද සම්මා වදමානෝ වදෙය්‍ය සත්ථාකාරපරිපූරං අනූනං අනාධිකං සුවාක්ඛාතං කෙවලපරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං සුප්පකාසිතන්ති, ඉදමෙව තං සම්මා වදමානෝ වදෙය්‍ය සත්ථාකාරසම්පන්නං -පෙ- සුප්පකාසිතන්ති.

13. උදුකෝ සුදං[1] චුන්ද රාමපුත්තෝ එවං වාචං භාසති: පස්සං න පස්සතීති. කිඤ්චි පස්සං න පස්සති? ති. ඛුරස්ස සාධු නිසිතස්ස තලමස්ස පස්සති, ධාරඤ්ච ඛස්ස න පස්සති. ඉදං වුච්චති චුන්ද පස්සං න පස්සති. යං බෝ පනෙතං චුන්ද උදුකෙන රාමපුත්තෙන භාසිතං ඒතං ගම්මං පොථුජ්ජනිකං අනරියං අනත්ථසංහිතං ඛුරමෙව සන්ධාය, යඤ්චිදං චුන්ද සම්මා වදමානෝ වදෙය්‍ය 'පස්සං න පස්සති'ති, ඉදමෙවෙතං සම්මා වදමානෝ වදෙය්‍ය 'පස්සං න පස්සති'ති.

කිඤ්චි පස්සං න පස්සති?ති: එවං සත්ථාකාරසම්පන්නං සත්ථාකාර-පරිපූරං අනූනං අනාධිකං සුවාක්ඛාතං කෙවලපරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං සුප්පකාසිතන්ති, ඉති හෙතං පස්සති. ඉදමෙත්ථ අපකඩ්ඪෙය්‍ය, එවං තං පරිසුද්ධතරං අස්සාති, ඉති හෙතං න පස්සති. ඉදමෙත්ථ උපකඩ්ඪෙය්‍ය, එවං තං පරිසුද්ධතරං අස්සාති ඉති හෙතං න පස්සති. ඉදං වුච්චති පස්සං න පස්සතීති.

1. උදකෝ සුදං-ම්‍යාසං.

Free Distribution www.aathaapi.org

චුන්දයෙනි, දැන් වනාහි මගේ සස්න සමෘද්ධ ද වෘද්ධිප්‍රාප්ත ද, පැතිර ගියේ ද බොහෝ දෙනා විසින් දන්නා ලද්දේ ද, පුළුල් වූයේ ද, භූවණැති දෙවමිනිසුන් අතර ප්‍රකාශිත ද වෙයි.

චුන්දයෙනි, මෙ සමයෙහි යම් පමණ දෙනෙක් ශාස්තෘහු ලොව පහළ වූහු ද, මා සේ ලාභයෙන් යශසින් අග පත් අන් එක ද ශාස්තෘවරයකු මම නො දකිමි. චුන්දයෙනි, මෙ සමයෙහි යම් පමණ සඟ පිරිසෙක් හෝ ගණමුළුවෙක් ලොව පහළ වී ද, මෙ භික්ෂුසඞ්ඝයා සේ ලාභයෙන් යශසින් අග පත් අන් එක ද සඟ පිරිසක් මම නො දකිමි. චුන්දයෙනි, සියලු කාරණයෙන් සැපැයුණු, සියලු කාරණයෙන් පිරිපුන්, අඩු ද වැඩි ද නො වූ, මොනොවට කියන ලද, සියල්ලෙන් පිරිපුන්, මොනොවට ප්‍රකාශිත වූ ශාසන බ්‍රහ්මචර්යයෑ යි යමක් ඇරැබැ මොනොවට කියන කැනැත්තේ කියත්නේ ද, හෙ තෙමේ මේ සස්න ඇරැබැ ම සියලු කාරණයෙන් සැපැයුණු ... මොනොවට ප්‍රකාශිත වූ බ්‍රහ්මචර්යයෑ යි මොනොවට කියනුයේ කියන්නේ ය.

13. චුන්දයෙනි, රාම පුත්‍ර උද්‍රක තෙමේ 'දක්නේ නො දකී' යැ යි මෙසේ වූ වචනයක් කියයි. කුමක් දක්නේ නො දකී ද? යත්: මොනොවට මුවහත් කරන ලද ඒ කරකැත්තෙක තලය හේ දකී. එහෙත් එහි මූනත වූ කළී හේ නො දකී. චුන්දයෙනි, දක්නේ නො දකී යි යනු මේ යැ යි කියනු ලැබේ. චුන්දයෙනි, රාමපුත්‍ර උද්‍රකයා විසින් ම මේ හීන වූ ග්‍රාම්‍ය වූ පුහුදුනනට ම සුදුසු වූ ආර්ය නොවූ, ආශ්‍රිත නොවූ යම් වචනයෙක් කියන ලද ද, එහෙත් 'දක්නේ නො දකී' යැ යි මොනොවට කියන කැනැත්තේ යමක් සඳහා කියන්නේ නම්, 'දක්නේ නො දකී' යැ යි මේ සස්න සඳහා ම කියන්නේ ය.

කුමක් දක්නේ නො දකී ද? යත්: මෙසේ මේ සසුන් බඹසර සියලු කරුණින් සැපැයුණේ ය, සියලු කරුණින් සපිරුණේ ය. අඩුත් නැත, වැඩිත් නැත. මොනොවට දෙසන ලද්දේ ය, සියලු අංගයෙන් පරිපූර්ණ ය. මතා කොට පවසන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ ම හේ මේ සස්න දකී. මෙහි මෙනම් කොටස බැහැර කරන්නේ ය (බැහැර කළ යුතුය). මෙසේ එය වඩා පිරිසිදු වෙතැ යි මෙසේ හේ නො ම දකී. මෙහි (මේ සස්නට) මේ නම් කොටසක් පිටකින් ඇද ගන්නේ ය (ඇද ගත යුතුය). මෙසේ එය වඩා පිරිසිදු වන්නේ යැ යි මෙසේ මෙය හේ නො ම දකී. මෙය 'දක්නේ නො දකී' යැ යි කියනු ලැබේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

යං ඛො තං චුන්ද සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය "සබ්බාකාරසම්පන්නං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං සුප්පකාසිතන්ති" ඉදමෙව තං සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය සබ්බාකාරසම්පන්නං සබ්බාකාරපරිපූරං අනූනං අනධිකං ස්වාක්ඛාතං කෙවලපරිපූරං බ්‍රහ්මචරියං සුප්පකාසිතන්ති.

සඞ්ගායිතබ්බා ධම්මා

14. තස්මාතිහ චුන්ද යෙ වො මයා ධම්මා අභිඤ්ඤා දෙසිතා, තත්‍ර සබ්බෙහෙව සඞ්ගම්ම සමාගම්ම අත්‍රේන අත්‍රං බ්‍යඤ්ජනෙන බ්‍යඤ්ජනං සඞ්ගායිතබ්බං න විවදිතබ්බං. යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං. තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්‍රාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙ ච වො චුන්ද ධම්මා මයා අභිඤ්ඤා දෙසිතා යත්‍ර සබ්බෙහෙව සඞ්ගම්ම සමාගම්ම අත්‍රේන අත්‍රං බ්‍යඤ්ජනෙන බ්‍යඤ්ජනං සඞ්ගායිතබ්බං න විවදිතබ්බං, යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං, තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්‍රාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං සෙය්‍යථීදං: චත්තාරො සතිපට්ඨානා, චත්තාරො සම්මප්පධානා, චත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා, අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො. ඉමෙ ඛො තෙ චුන්ද ධම්මා මයා අභිඤ්ඤා දෙසිතා, යත්‍ර සබ්බෙහෙව සඞ්ගම්ම සමාගම්ම අත්‍රේන අත්‍රං බ්‍යඤ්ජනෙන බ්‍යඤ්ජනං සඞ්ගායිතබ්බං, න විවදිතබ්බං, යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං, තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්‍රාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

සඤ්ඤාපෙතබ්බ විධි

15. තෙසං ච වො චුන්ද සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං සික්ඛිතබ්බං අඤ්ඤතරො සබ්‍රහ්මචාරී සංඝෙ ධම්මං භාසෙය්‍ය, තත්‍ර චෙ තුම්හාකං එවමස්ස "අයං ඛො ආයස්මා අත්‍රඤ්ඤෙව මිච්ඡා ගණ්හාති, බ්‍යඤ්ජනානි ච මිච්ඡා රොපෙති"ති, තස්ස නෙව අභිනන්දිතබ්බං, නප්පටික්කොසිතබ්බං. අනභිනන්දිත්වා අප්පටික්කොසිත්වා සො එවමස්ස වචනීයො "ඉමස්ස නු ඛො ආවුසො අත්‍රස්ස ඉමානි වා බ්‍යඤ්ජනානි එතානි වා බ්‍යඤ්ජනානි කතමානි ඔපායිකතරානි ඉමෙසං වා බ්‍යඤ්ජනානං අයං වා අත්‍රො එසො වා අත්‍රො, කතමො ඔපායිකතරො? ති."

Free Distribution www.aathaapi.org

මොනොවට කියන කැනැත්තේ 'සියලු අයුරින් සැපයුණු ... සසුන් බඹසර මොනොවට පැවැසිණැ'යි යමක් ඇරඹැ කියන්නේ නම්, එසේ කියන කැනැත්තේ 'සියලු අයුරින් සැපයුණු, සියලු අයුරින් පිරිපුන්, අඩුක් නොවූ වැඩිත් නොවූ මොනොවට වදරන ලද, හැම ලෙසින් පිරිපුන්, බඹසර මොනොවට පවසන ලද යි මේ සසුන්බඹසර ඇරඹැ ම එය කියන්නේ ය (කිය යුතු ය.)

14. වුන්දයෙනි, ඒ හෙයින් මෙහි මා විසින් වෙසෙසි තුවණින් දන තොපට යම් දහම් දෙසන ලද ද, එහි තොප සියලු දෙනා විසින් ම, යමසේ මෙ සසුන් බඹසර දික් කලක් පැවැති යැ හැකි වන්නේ ද බොහෝ කලක් සිටී යැ හැකි වන්නේ ද, එසේ එක් වැ එක්රස් වැ අර්ථයෙන් අර්ථය ද ව්‍යංජනයෙන් ව්‍යංජනය ද සසඳනුවන් ව සැහැයිය යුතු ය. එය බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. ඒ දහම්හු නම්: සතර සතිපට්ඨානයෝ ය, සතර සම්‍යක්ප්‍රධානයෝ ය, සතර ඍද්ධිපාදයෝ ය, පඤ්ච ඉන්ද්‍රියයෝ ය, පඤ්ච බල ය, සප්ත බොධ්‍යාඞ්ගයෝ ය, ආර්ය අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය යන මොහු ය. වුන්දයෙනි, සියලු දෙනා විසින් ම එක් වැ එක්රස් වැ යමෙක අරුතින් අරුතද අකුරින් අකුර ද සසඳනුවන් ව, යමසේ මේ බඹසර දික්කලක් පැවැති යැ හැකි වන්නේ ද, බොහෝ කලක් සිටියැ හැකි වන්නේ ද, එසේ සැහැයියැ යුතු ද, විවාද නො කළ යුතු ද ඒ මාවිසින් වෙසෙසි තුවණින් දන දෙසන ලද මේ දහම්හු ය. එසේ එය සංගායනා කිරීම බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්නට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

15. වුන්දයෙනි, සමග වූ සතුටු වන්නා වූ විවාද නො කරන්නා වූ ඒ තොප විසින් මෙසේ භික්මී යැ යුතු (උගත යුතු): එක්තරා සබරම-සැරියෙක් සඬසයා කෙරෙහි දහම් දෙසන්නේ නම්, එහි තොපට 'මේ ආයුෂ්මත්හු වූකලි අර්ථය ද වරදවා ගනී, ව්‍යඤ්ජන ද වරදවා නංවා යැ'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, ඔහුගේ වචනය නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු. නො පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙවු කොට, "ඇවැත්නි, මේ අර්ථයට මොහු ව්‍යඤ්ජනයෝ ද නැත හොත් තුලු ව්‍යඤ්ජනයෝ ද? කවර ව්‍යඤ්ජන කෙනෙක් වඩා යෝග්‍ය ද? මේ ව්‍යඤ්ජනයන් ගේ අර්ථය මෙය ද? නැත හොත් එය ද? කවර අර්ථයෙක් වඩා යොග්‍ය වේ ද?"යි හෙ තෙමේ මෙසේ විවාළ යුතු වන්නේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

සෝ වේ එවං වදෙය්‍ය ''ඉමස්ස ඛෝ ආවුසෝ අස්සස්ස ඉමානෙව ඛ්‍යඤ්ජනානි ඔපායිකතරානි යානෙව එතානි' ඉමෙසං ඛ්‍යඤ්ජනානං, අයමෙව අත්ථෝ ඔපායිකතරෝ යානෙව එසෝ'ති, සෝ නෙව උස්සාදෙතබ්බෝ න අපස්සාදෙතබ්බෝ. අනුස්සාදෙත්වා අනපස්සාදෙත්වා සෙව සාධුකං සඤ්ඤපෙතබ්බෝ, තස්ස ච අස්සස්ස තෙසං ච ඛ්‍යඤ්ජනානං නිසන්තියා.

අපරෝ පි වෙ වුත්ත සබ්‍රහ්මචාරී සඤ්ඤ ධම්මං භාසෙය්‍ය, තත්‍ර වේ තුම්හාකං එවමස්ස ''අයං ඛෝ ආයස්මා අත්ථං හි ඛෝ මිච්ඡා ගණ්හාති, ඛ්‍යඤ්ජනානි සම්මා රොපෙති''ති, තස්ස නෙව අභිනන්දිතබ්බං නපපටික්කොසිතබ්බං. අනභිනන්දිත්වා අපපටික්කොසිත්වා තස්ස එවමස්ස වචනීයෝ ''ඉමෙසං නු ඛෝ ආවුසෝ ඛ්‍යඤ්ජනානං අයං වා අත්ථෝ එසෝ වා අත්ථෝ, කතමෝ ඔපායිකතරෝ?''ති, සෝ වේ එවං වදෙය්‍ය ''ඉමෙසං ඛෝ ආවුසෝ ඛ්‍යඤ්ජනානං අයමෙව අත්ථෝ ඔපායිකතරෝ, යෝ වෙව එසෝ''ති, සෝ නෙව උස්සාදෙතබ්බෝ න අපස්සාදෙතබ්බෝ. අනුස්සාදෙත්වා අනපස්සාදෙත්වා සෙව සාධුකං සඤ්ඤපෙතබ්බෝ තස්සෙව අත්ථස්ස නිසන්තියා.

අපරෝ පන වුත්ත සබ්‍රහ්මචාරී සඤ්ඤ ධම්මං භාසෙය්‍ය, තත්‍ර වේ තුම්හාකං එවමස්ස ''අයං ඛෝ ආයස්මා අත්ථං හි ඛෝ සම්මා ගණ්හාති, ඛ්‍යඤ්ජනානි මිච්ඡා රොපෙති''ති, තස්ස නෙව අභිනන්දිතබ්බං නපපටික්කොසිතබ්බං. අනභිනන්දිත්වා අපපටික්කොසිත්වා, සෝ එවමස්ස වචනීයෝ ''ඉමස්ස නු ඛෝ ආවුසෝ අත්ථස්ස ඉමානෙව ඛ්‍යඤ්ජනානි එතානි වා ඛ්‍යඤ්ජනානි, කතමානි ඔපායිකතරානි?''ති. සෝ වේ එවං වදෙය්‍ය ''ඉමස්ස නු ඛෝ ආවුසෝ අත්ථස්ස ඉමානෙව ඛ්‍යඤ්ජනානි ඔපායිකතරානි ච යානි වෙව එතානිති,[1] සෝ නෙව උස්සාදෙතබ්බෝ න අපස්සාදෙතබ්බෝ. අනුස්සාදෙත්වා අනපස්සාදෙත්වා සෙව සාධුකං සඤ්ඤපෙතබ්බෝ තෙසඤ්ඤෙව ඛ්‍යඤ්ජනානං නිසන්තියා.

අපරෝ පි වෙ වුත්ත සබ්‍රහ්මචාරී සඤ්ඤ ධම්මං භාසෙය්‍ය, තත්‍ර වේ තුම්හාකං එවමස්ස ''අයං ඛෝ ආයස්මා අත්ථඤ්ඤෙව සම්මා ගණ්හාති, ඛ්‍යඤ්ජනානි ච සම්මා රොපෙති''ති, තස්ස 'සාධු'ති භාසිතං අභිනන්දිතබ්බං අනුමොදිතබ්බං. තස්ස 'සාධු'ති භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා සෝ එවමස්ස වචනීයෝ ''ලාභා නො ආවුසෝ සුලද්ධං නො ආවුසෝ, යෙ මයං ආයස්මන්තං තාදිසං බ්‍රහ්මචාරිං පස්සාම එවං අත්ථුපෙතං ඛ්‍යඤ්ජනුපෙතන්ති.''

1. යානෙව ඔතානි – සීවූ

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉදින් හේ ඇවැත්නි, මේ අර්ථයට මේ ව්‍යඤ්ජන ම වඩා සුසුසු ය. මේ ව්‍යඤ්ජනයනට මා විසින් කියන ලද මේ යම් අර්ථ කෙනෙක් ඇද්ද, මේ අර්ථ ම වඩා සුසුසු ය. යම් තෙල අර්ථයෙක් ඇද්ද, එය නො ම හුවා දක්වි යැ යුතු, නො ද බැහැරැ කළ යුතු. නො මහුවා දක්වා, නො ම බැහැර කෙරට, 'ඒ අර්ථය ද ඒ ව්‍යඤ්ජනයන් ද සලකා බලනු පිණිස හේ ම මොනොවට දන්වියැ යුතු.

වුන්දයෙනි, අන් සබරමසැරියෙකුත්, සඩ්ඝයා කෙරෙහි දහම කියන්නේ නම්, 'මේ ආයුෂ්මත් තෙම අර්ථය වරදවා ගනී, ව්‍යඤ්ජනයන් මොනොවට නංවා' යැ යි එහි කොපට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, ඔහුගේ වචන නො ම පිළිගත යුතු නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු. සතුටු ද නො වී, නො ද පිළිකෙවු කොට, 'ඇවැත්නි, මේ ව්‍යඤ්ජනයන් ගේ මේ අර්ථය ද? නැත හොත් තෙල අර්ථය ද? මෙයින් කවර එකක් වඩා යෝග්‍ය ද?'යි මෙසේ හේ කියැ යුතු ය. ඉදින් 'ඇවැත්ති, මේ ව්‍යංජනයන් ගේ (ශබ්දයන්ගේ) යම් තෙල අරුතෙක් වේ ද, ඒ මේ අරුත ම වඩා යොග්‍ය යැ'යි හෙ තෙමෙ මෙසේ කියන්නේ නම්, හේ නො ම හුවා දක්විය යුතු, නො ද හෙලා දක්ක යුතු. නො ම හුවා දක්වා, නො ද හෙලා දක, එහි අරුත් සලකා බලනු පිණිස හේ ම මොනොවට දන්විය යුතු.

වුන්දයෙනි, අන් සබරමසැරියෙක් සඩ්ඝයා කෙරෙහි දහම කියන්නේ නම්, 'මේ ආයුෂ්මත්හු අර්ථය වූකලි මොනොවට ගනිත්, ව්‍යඤ්ජනයන් වරදවා නංවති'යි තොපට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම් ඔහු ගේ වචනයට නො ම සතුටු විය යුතු, එය නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු. එයට නො ම සතුටු ව, නො ද පිළිකෙවු කොට, 'ඇවැත්නි, මේ අර්ථයා ගේ (මේ අර්ථය පවසන) ව්‍යඤ්ජනයේ මොහු ම ද? නැත හොත් තුලුහු ද? කවර ව්‍යඤ්ජන කෙනෙක් වඩා යෝග්‍ය ද? යි හේ මෙසේ කියැ යුතු (ඔහුගෙන් මෙසේ ප්‍රශ්න කළ යුතු.) ඉදින් හෙ තෙමේ "ඇවැත්නි, (මා කී) යම් තෙල ව්‍යඤ්ජන කෙනෙක් වෙත් ද, මේ අර්ථයට ඒ ව්‍යඤ්ජනයේ ම වඩා යොග්‍ය වෙත්' යැ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, හේ නො ම හුවා කියැ යුතු නො ද හෙලා කියැ යුතු. හුවා නො කියා, හෙලා ද නො කියා, ඒ ව්‍යඤ්ජනයන් ම සලකා බලනු පිණිස හේ ම මොනොවට දන්විය යුතු.

වුන්දයෙනි, අන් සබරමසැරියෙක් ද සඩ්ඝයා කෙරෙහි දහම කියන්නේ නම්, ඉදින් එහි ලා 'මේ ආයුෂ්මත්හු වනාහි අර්ථය ද මොනොවට ගනී, ව්‍යඤ්ජනයන් ද මොනොවට නංවා යැ යි කොපට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, 'මැනැවැ'යි ඔහුගේ වචනයට සතුටු විය යුතු, අනුමෙවිය යුතු. ඔහුගේ වචනයට 'මැනැවැ යි සතුටු වී, අනුමෙවී 'ඇවැත්නි, යම්බඳු වූ අපි මෙසේ අරුත් දන්නා, ව්‍යංජන දන්නා ආයුෂ්මත් වූ ඔබ වැනි සබරමසරක්හු දක්නමේ ද, ඇවැත්නි ඒ අපට ලාභයෝ ය, අවැතනි, ඒ අප විසින් (අන්ඛව) මොනොවට ලදුයේ යැ'යි හේ මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

පච්චයානුඤ්ඤාතකාරණං

16. න වෝ අහං චුන්ද දිට්ඨධම්මිකානං යේව ආසවානං සංවරාය ධම්මං දෙසෙමි, න පනාහං චුන්ද සම්පරායිකානං යේව ආසවානං පටිඝාතාය ධම්මං දෙසෙමි. දිට්ඨධම්මිකානං වෙවාහං චුන්ද ආසවානං සංවරාය ධම්මං දෙසෙමි සම්පරායිකානඤ්ච ආසවානං පටිඝාතාය. තස්මා තිහ චුන්ද යං වෝ මයා චීවරං අනුඤ්ඤාතං, අලං වෝ තං යාවදේව සීතස්ස පටිඝාතාය, උණ්හස්ස පටිඝාතාය, ඩංසමකසවාතාතපසරිංසපසම්ඵස්සානං පටිඝාතාය, යාවදේව හිරිකෝපීන-පටිච්ඡාදනත්ථං. යෝ වෝ මයා පිණ්ඩපාතෝ අනුඤ්ඤාතෝ, අලං වෝ සෝ යාවදේව ඉමස්ස කායස්ස ඨිතියා යාපනාය විහිංසූපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගහාය.

ඉති පුරාණඤ්ච වේදනං පටිහඞ්ඛාමි නවඤ්ච වේදනං න උප්පාදෙස්සාමි, යාත්‍රා ච මේ භවිස්සති අනවජ්ජතා ච ඵාසුවිහාරෝ චාති. යං වෝ මයා සේනාසනං අනුඤ්ඤාතං, අලං වෝ තං යාවදේව සීතස්ස පටිඝාතාය උණ්හස්ස පටිඝාතාය ඩංසමකසවාතාතපසරිංසපසම්ඵස්සානං පටිඝාතාය යාවදේව උතුපරිස්සයවිනෝදනං පටිසල්ලානාරාමත්ථං.

යෝ වෝ මයා ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෝ අනුඤ්ඤාතෝ, අලං වෝ සෝ යාවදේව උප්පන්නානං වෙය්‍යාබාධිකානං වේදනානං පටිඝාතාය අබ්‍යාපජ්ඣපරමතායා හි.

සුඛල්ලිකානුයෝගෝ

17. ඨානං ඛෝ පනේතං චුන්ද විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං "සුඛල්ලිකානුයෝගමනුයුඤ්ජා සමණෝ සක්‍යපුත්තියෝ විහරතී"ති. එවං වාදිනෝ චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා "කතමෝ සෝ ආවුසෝ සුඛල්ලිකානුයෝගෝ? සුඛල්ලිකානුයෝගෝ හි බහූ අනෙකවිහිතා නානාපකාරකා"ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

16. චුන්දයිනි, මේ ලොවෑ (ප්‍රත්‍යය පර්යේෂණ ප්‍රත්‍යය පරිභෝග හේතුයෙන්) උපදනා කාමාස්‍රවාදි ආස්‍රව හැවුරුම පිණිස පමණක් තොපට දහම් නො දෙසමි. චුන්දයෙනි, (කලහ හේතුයෙන් උපදනා) පරලොවෑ දී දුක් විපාක දෙන ආස්‍රවයන් නැසීම පිණිස පමණක් දහම් නො දෙසමි. චුන්දයෙනි, තොපට මේලොවෑ උපදනා ආස්‍රවයන්ගේ සංවරය පිණිස ද, පරලොවෑ විපාක දෙන ආස්‍රවයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස ද තොපට දහම් දෙසමි. චුන්දයෙනි, එහෙයින් මෙහි මා විසින් තොපට යම් සිවුරෙක් අනුදන්නා ලද ද, එය යම්තාක් ම ශීතය නැසීම පිණිස උණුසුම නැසීම පිණිස, ඇටලේ මැස්සන් මදුරුවන් සර්පයන් අවු සුළං යන මොවුන්ගේ ස්පර්ශය වැළැක්වීම පිණිස, හිරි කොවන අඞ්ග වසාලනු පිණිස සමත් ම වෙයි. තොපට මා විසින් යම් පිණ්ඩපාතයෙක් අනුදන්නා ලද්දේ ද, එය යම්තාක් ම මෙ රූපකය සිටුනා පිණිස, "මෙසේ පැරණි බඩගිනි වේදනාව නසන්නෙමි, අළුත් බඩගිනි වේදනාවක් නො උපදවන්නෙමි, මෙයින් මගේ ජීවිත යාත්‍රාව ද වන්නේ ය, නිවරද බව ද පහසු විහරණය ද වන්නේ යැ" යි යැපෙනු පිණිස වෙහෙසින් වළකිනු පිණිස, බඹසරට අනුග්‍රහ පිණිස සමත් ම වෙයි.

මා විසින් තොපට යම් සෙනස්තෙක් අනුදන්නා ලද ද, එය යම්තාක් ම ශීත නසනු පිණිස, උෂ්ණය නසනු පිණිස ඇට මැසි මදුරු අවු සුළං සර්ප යන මොවුන්ගේ ස්පර්ශය වළක්වනු පිණිස ඍතුවිපර්යාසයෙන් වන උවදුරු දුරලීම පිණිස, විත්තවිවේකයෙහි ඇලෙනු පිණිස සැහෙයි.

මා විසින් තොපට යම් බෙහෙත් පිරිකරෙක් අනුදන්නා ලද ද, එය තොපට උපදනා යම්තාක් රෝගවේදනා වැළැක්ම පිණිස, ව්‍යාබාධ නැති බව (නිදුක් බව) පරම කොට ඇති බව පිණිස සැහෙයි.

17. චුන්දයෙනි, ශ්‍රමණශාක්‍යපුත්‍රීයයෝ සුඛල්ලිකානුයෝගයෙහි (සුව සෙවිනුයෙහි) ඇලී වෙසෙත් යැ' යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහු ය' යන මේ කාරණයෙක් ඇත. චුන්දයෙනි, මෙසේ කියන අන්තොටු පිරිවැසියෝ "ඇවැත්නි, ඒ කවර සුඛල්ලිකානුයෝගයෙක් ද? (සුව සෙවිනුයෙහි ඇලීමෙක් ද?) සුඛල්ලිකානුයෝගයෝ (සුව සෙවිනුයෙහි ඇලීම) වූ කලි බොහෝ හ, තොයෙක් වැදෑරුම් හ, නත් අයුරු හ" යි මෙසේ කියා සුතු වන්නාහ. (අන්තොටු පිරිවැජ්ජනට මෙසේ කියා යුතු)

Free Distribution www.aathaapi.org

චත්තාරෙ'මෙ භන්ද සුඛල්ලිකානුයොගා භීතා ගම්මා පොථුජ්ජනිකා අනරියා අනත්ථසංහිතා න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ චත්තාරෙ? ඉධ භන්ද එකච්චො කාලෙ පාණෙ වධිත්වා වධිත්වා අත්තානං සුඛෙති පිණෙති. අයං පඨමො සුඛල්ලිකානුයොගෙ. පුන ච පරං භන්ද ඉධෙකච්චො අදින්නං ආදියිත්වා ආදියිත්වා අත්තානං සුඛෙති පිණෙති. අයං දුතියො සුඛල්ලිකානුයොගෙ. පුන ච පරං භන්ද ඉධෙකච්චො මුසා භණිත්වා භණිත්වා අත්තානං සුඛෙති පිණෙති. අයං තතියො සුඛල්ලිකානු යොගෙ. පුන ච පරං භන්ද ඉධෙකච්චො පඤ්චහි කාම-ගුණෙහි සමප්පිතො සමඞ්ගිභූතො පරිචාරෙති, අයං චතුත්ථො සුඛල්ලිකා-නුයොගෙ. ඉමෙ ඛො භන්ද චත්තාරො සුඛල්ලිකානුයොගා භීතා ගම්මා පොථුජ්ජනිකා අනරියා අනත්ථසංහිතා න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තන්ති.

18. යානං ඛො පනෙතං භන්ද විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්යුං 'ඉමෙ චත්තාරො සුඛල්ලිකානුයොගෙ අනුයුඤ්ඤා සමණා සක්‍යපුත්තියා''ති. තෙ වො 'මා හෙවන්තිසුවචනීයා. න තෙ සම්මා වදමානා වදෙය්යුං අභ්‍යාචික්ඛෙය්යුං අසතා අභූතෙන.

චත්තාරෙ'මෙ භන්ද සුඛල්ලිකානුයොගා එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ චත්තාරෙ? ඉධ භන්ද භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං පඨමො සුඛල්ලිකානුයොගෙ. පුන ච පරං භන්ද භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං දුතියො සුඛල්ලිකානුයොගෙ.

Free Distribution www.aathaapi.org

වුන්දයෙනි, හීන වූ ග්‍රාම්‍ය වූ, පෘථග්ජනයන් අයත් වූ අනාර්ය වූ අවැඩ ඇසුරු කළාවූ සුඛල්ලිකානුයෝගයෝ (සුව සෙවීනුයෙහි ඇලීම්) සතරෙකි, ඔහු සසර කලකිරෙනු පිණිස, නොඇල්ම පිණිස, කෙලෙස් නසනු පිණිස, කෙලෙස් සංසිඳෙනු පිණිස, විශිෂ්ටඥනය පිණිස, සම්බොධිය පිණිස, නිවන් පිණිස නො පවතියි. කවර සතර දෙනෙක් ද? යත්: වුන්දයෙනි, මෙහි එක්තරා අනුවණයෙක් පණිවා කෙට කෙට තමා සුව පත් කෙරෙයි, තමා පිණවයි. මේ පළමු වන කාමසුඛල්ලිකානුයෝගය යි. තව ද වුන්දයෙනි, මෙහි එක්තරා අනුවණයෙක් අයිනාදන් කෙට කෙට තමා සුව පත් කෙරෙයි, තමා පිණවයි. මේ දෙවෙනි සුඛල්ලිකානුයෝගය යි. තව ද වුන්දයෙනි, මෙහි එක්තරා අනුවණයෙක් මුසවා බැණ බැණ තමා සුව පත් කෙරෙයි, තමා පිණවයි. මේ තෙවෙනි සුඛල්ලිකානුයෝගය යි. තව ද වුන්දයෙනි, මෙහි එක්තරා අනුවණයෙක් පස්කම් ගුණයෙන් සමර්පිත වැ යුක්ත වැ ඉඳුරන් හසුරුවයි. මේ සිව් වන සුඛල්ලිකානුයෝගය යි. වුන්දයෙනි, සතර සුඛල්ලිකානුයෝගයෝ හී නහ, ග්‍රාම්‍ය හ, පුහුදුනන් අයත් හ, අනාර්ය හ, අනර්ථනිඃශ්‍රිත හ, සසර කලකිරෙනු පිණිස නො පවත්නාහ, විරාගය පිණිස නො පවත්නාහ, නිරොධය පිණිස නො පවත්නාහ, කෙලෙස් සංසිඳීම පිණිස නො පවත්නාහ, විශිෂ්ටඥනය පිණිස නො පවත්නාහ, සම්බොධිය පිණිස නො පවත්නාහ, නිවන පිණිස නො පවත්නාහ.

18. වුන්දයෙනි, 'ශ්‍රමණ ශාක්‍යපුත්‍රීයයෝ මේ සතර කාමසුඛල්ලි-කානුයන්හි අයදුණෝ ව වෙසෙත් යැ' යි මෙසේ අත් කොටු පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ යන මේ කාරණය වුකලි ඇත. (එසේ කියන) ඔහු 'එසේ නො කියවු' යැ යි කියැ යුතු වන්නාහ. ඔහු තොපට මොනොවට නිවැරැදි ලෙස නො කියන්නෝ ම එසේ කියන්නාහ. නැති දයින් නොවූ දයින් දෙස් කියන්නාහ.

වුන්දයෙනි, මේ සුඛල්ලිකානුයෝගයෝ සතර දෙනෙකි. ඔහු එකාන්ත යෙන් සසර කලකිරෙනු පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරොධය පිණිස, ක්ලෙශොපශමය පිණිස, විශිෂ්ටඥනය පිණිස, සම්බොධිය පිණිස, නිර්වාණය පිණිස පවත්නාහ. කවර සතර දෙනෙක් ද? යත්: වුන්දයෙනි, මෙහි මහණ තෙම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුන්ගෙන් වෙන් ව ම, විතර්ක සහිත, විචාර සහිත, විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුඛය හා ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පළමු වන සුඛල්ලිකානුයෝගය යි. තව ද වුන්දයෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ විතර්ක විචාරයන් සංසිඳීමෙන්, තමා තුළ පැහැදීම ඇති කරන, සිත එකඟබව ඇති, විතර්කරහිත විචාරරහිත සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සැපය හා ඇති ද්විතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ දෙවෙනි සුඛල්ලිකානු-යෝගය යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං චුන්ද භික්ඛු පීතියා ච විරාගා –පෙ– තං තතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං තතියෝ සුඛල්ලිකානුයෝගෝ. පුන ච පරං චුන්ද භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා –පෙ– චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං චතුත්ථෝ සුඛල්ලිකානුයෝගෝ. ඉමේ ඛෝ චුන්ද චත්තාරෝ සුඛල්ලිකානුයෝගේ එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති.

18. යානං, ඛෝ පනේතං චුන්ද විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්යුං ''ඉමේ චත්තාරෝ සුඛල්ලිකානුයෝගා අනුයුත්තා සමණා සක්‍යපුත්තියා විහරන්ති''ති. තෙ වෝ එවං ති'ස්සු වචනීයා සම්මා තෙ වෝ වදමානා වදෙය්යුං, න තෙ වෝ අබ්භාචික්ඛිතබ්බං අසතා අභූතෙන.

සුඛල්ලිකානුයෝගානිසංසා

යානං ඛෝ පනේතං චුන්ද විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්යුං 'ඉමේ පන ආවුසෝ චත්තාරෝ සුඛල්ලිකානුයෝගේ අනුයුත්තානං විහරතං කති ඵලානි කතානිසංසා පාටිකඞ්ඛා?''ති. එවංවාදිනෝ චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා ''ඉමේ ඛෝ ආවුසෝ චත්තාරෝ සුඛල්ලිකානුයෝගේ අනුයුත්තානං විහරතං චත්තාරි ඵලානි චත්තාරෝ ආනිසංසා පාටිකඞ්ඛා, කතමේ චත්තාරෝ? ඉධාවුසෝ භික්ඛු තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා සොතාපන්නෝ හොති අවිනිපාතධම්මෝ නියතෝ සම්බෝධිපරායනෝ. ඉදං පඨමං ඵලං පඨමෝ ආනිසංසෝ. පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු තිණ්ණං සංයොජනානං පරික්ඛයා රාගදෙසමෝහානං තනුත්තා සකදාගාමී හොති සකිදෙව ඉමං ලෝකං ආගන්ත්වා දුක්ඛස්සන්තං කරොති. ඉදං දුතියං ඵලං දුතියෝ ආනිසංසෝ. පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකෝ හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මෝ තස්මා ලෝකා'ති. ඉදං තතියං ඵලං තතියෝ ආනිසංසෝ. පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං චතුත්ථං ඵලං චතුත්ථෝ ආනිසංසෝ. ඉමේ ඛෝ ආවුසෝ චත්තාරෝ සුඛල්ලිකානුයෝගේ අනුයුත්තානං විහරතං ඉමානි චත්තාරි ඵලානි චත්තාරෝ ආනිසංසා පාටිකඞ්ඛා''ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

චුන්දයෙනි, තව ද මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය ද පහ වීමෙන් ... ඒ තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ තෙවෙනි **සුඛල්ලිකානුයොගය** යි. චුන්දයෙනි, තව ද මහණ තෙමේ සුඛවේදනාව ද පහ කිරීමෙන් ... චතුර්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සිව්වැනි **සුඛල්ලිකානුයෝගය** යි. චුන්දයෙනි, මේ සතර **සුඛල්ලිකානුයොගයෝ** ඒකාන්තයෙන් සසර කලකිරෙනු පිණිස, විරාගය පිණිස, නිරෝධය පිණිස, ක්ලේශොපශමය පිණිස, විශිෂ්ටඥානය පිණිස, සම්බෝධිය පිණිස, නිර්වාණය පිණිස පවතිත්.

18. චුන්දයෙනි, 'ශාක්‍යපුත්‍රීය ශ්‍රමණයෝ මේ සතර **සුඛල්ලිකානුයන්හි** යෙදී වෙසෙත්' යැ යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ යන මේ කාරණය ඇත. 'එසේ යැ' යි ඔහු කියා යුත්තාහ (ඔවුනට පිළිතුරු දියැ යුතු.) ඔහු මොනොවට කියන්නාහු. නැති දයින් නොවූ දයින් තොපට දෙස් නො කියන්නාහ.

චුන්දයෙනි, 'ඇවැත්නි, මේ සතර **සුඛල්ලිකානුයොගයන්හි** යෙදී වසනවුන් විසින් ඵල කීයෙක්, අනුසස් කීයෙක් කැමැති විය යුතු ද'? යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ **පුළුවුස්නාහ**' යන මේ කාරණය වූ කලි ඇත. චුන්දයෙනි, මෙසේ පුළුවුස්නා අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ කිය යුතු (අන් තොටුපිරිවැජියනට මෙසේ පිළිතුරු දියැ යුතු:) "ඇවැත්නි, මේ සතර කාම**සුඛල්ලිකානුයොගයන්හි** යෙදී වසන්නවුන් විසින් සතර ඵල කෙනෙක් සතර ආනිසංස කෙණෙක් කැමැති විය යුතු හ. කවර සතර දෙනෙක් ද? යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ තුන් සංයෝජනයන් ක්ෂය කිරීමෙන් අපායට නොවැටෙන **සුදු**, ධර්මනියමයෙන් නියත වූ, උපරිමාර්ගත්‍රයය පරායණය කොටැති (අවශ්‍යයෙන් පැමිණිය යුතු) සෝවාන් පුගුලෙක් වෙයි. මේ පළමු වන ඵලය යැ, පළමු වන අනුසස යැ. ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙමේ තුන් සංයොජනයන්ගේ පරික්ෂයයෙන්, රාග ද්වේෂ මොහයන් තුනී වීමෙන් සෙදගැම් වෙයි, එක් වරක් ම මේ කාම ලෝකයට අවුත් දුක් කෙළවර කෙරෙයි. මේ දෙවෙනි ඵලය යි, දෙවෙනි අනුසස යි. ඇවැත්නි, තව ද, මහණ තෙමේ අවර භාගික සංයොජන පස ක්ෂය වීමෙන් ඉඩ්වාස බඹලොවහි උපදනේ, එහි පිරිනිවෙන **සුදු** වූයේ, ඒ ලොවින් මෙහි පෙරළා නොඑන **සුදු** වෙයි. මේ තෙවෙනි ඵලය යැ, තෙවෙනි අනුසස යැ. තවද ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ආස්‍රවයන්ගේ ක්ෂයයෙන් ආස්‍රවරහිත වූ ඵලසමාධියත් ඵලඥානයත් මේ අත්බවහි ම තෙමේ වෙසෙයි නුවණින් දැන පසක් කොට, එයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සතර වන ඵලය යැ, සතර වන අනුසස යැ. ඇවැත්නි, සතර **සුඛල්ලිකානුයොගයන්හි** යෙදී වසනවුන් විසින් මේ සතර ඵල, සතර අනුසස් කැමැති විය යුතු යැ යි, (ඒ අන්-තොටු පිරිවැජියනට) කියා යුතු.

Free Distribution www.aathaapi.org

නිණ්ණසවානං අභබ්බට්ඨානානි

19. යානං ඛෝ පනේතං ආවුසෝ විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්යුං "අවිත්තධම්මා සමණා සක්‍යපුත්තියා විහරන්ති"ති. එවං වාදිනෝ ආවුසෝ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා: අත්ථි ඛෝ ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සාවකානං ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤත්තා යාවජීවං අනතික්කමනීයා. සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ ඉන්දඛීලෝ වා අයොඛීලෝ වා ගම්භීරනෙමෝ සුනිඛාතෝ අචලෝ අසම්පවෙධී, එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සාවකානං ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤත්තා යාවජීවං අනතික්කමනීයා. යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු අරහං නිණ්ණාසවෝ වුසිතවා කතකරණීයෝ ඔහිතභාරෝ අනුප්පත්තසදත්ථෝ පරික්ඛීණභවසංයොජනෝ සම්මදඤ්ඤා විමුත්තෝ අභබ්බෝ සෝ නව ඨානානි අජ්ඣාවරිතුං: අභබ්බෝ ආවුසෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු සංවිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං. අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියිතුං, අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිතුං, අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු සම්පජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු සන්නිධිකාරකං කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතෝ. අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු ඡන්දගතිං ගන්තුං, අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු දෙසාගතිං ගන්තුං, අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු මොහාගතිං ගන්තුං, අභබ්බෝ නිණ්ණාසවෝ භික්ඛු භයාගතිං ගන්තුං. යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු අරහං නිණ්ණාසවෝ වුසිතවා කතකරණීයෝ ඔහිතභාරෝ අනුප්පත්තසදත්ථෝ පරික්ඛීණභවසංයොජනෝ සම්මදඤ්ඤා විමුත්තෝ, අභබ්බෝ සෝ ඉමානි නව ඨානානි අජ්ඣාවරිතු"න්ති.

පඤ්හබ්‍යාකරණානි

20. යානං ඛෝ පනේතං ආවුසෝ විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්යුං "අතීතං ඛෝ අද්ධානං අරහා සමණෝ ගොතමෝ අතිරත්තං[1] ඤාණදස්සනං පඤ්ඤපෙති, නො ච ඛෝ අනාගතං අද්ධානං අරහා අතිරත්තං ඤාණදස්සනං පඤ්ඤපෙති. තයිදං කිංසු, තයිදං කථංසූ?"ති.

1. අතිරෙකං – සීලූ

Free Distribution www.aathaapi.org

19. චුන්දයෙනි, 'මේ ශාක්‍යපුත්‍රීය ශ්‍රමණයන් ස්ථිර ස්වභාවයක් නැති වැ වෙසෙතැ'යි අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ කියත්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. චුන්දයෙනි, මෙසේ කියන සුලු අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ කියැ යුත්තාහ (අන්තොටු පිරිවැජියනට මෙසේ උත්තර දියැ යුතු): ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සවිවනට දෙසන ලද පනවන ලද දිට්ඨිමියෙන් නො ඉක්මියැයුතු දහමහු ඇත්හ. පොළොවැ ගැබුරට පිවිසී, බිමැ මොනොවට සිටුවන ලද, නො සැලෙන, කම්පිත නො වන ඉන්ද්‍රකීල යෙක් හෝ අයස්කීලයෙක් යම්සේ ද, ඇවැත්නි, එසේ ම දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භගවත්හු විසින් දිට්ඨිමියෙන් නොඉක්මියැ යුතු ධර්මයෝ දෙසන ලද හ, පනවන ලද හ. ඇවැත්නි, ක්ෂීණ ආස්‍රව ඇති, වැස නිමැවූ මහබඹසර ඇති සිවුමඟින් කෙට නිමැවූ කෘත්‍ය ඇති, බහා තුබූ කෙලෙස් බර ඇති, පැමිණි සඟාර්ථය (රහත්බව) ඇති, හැම අයුරින් නැසූ භවබන්ධන ඇති, මනාකුවණින් දන මිදුණු යම් රහත් මහණෙක් වේ ද, ඔහේ නව තැනක් ඉක්මැ හැසිරෙන්නට නො හැකි වෙයි: ඇවැත්නි, රහත් මහණ තෙමේ දන සතක්හු දිවියෙන් තොර කරන්නට නො හැකි වෙයි, රහත් මහණ තෙමේ නොදුන් දයක් සොර සිතින් ගන්නට නො හැකි වෙයි, රහත් මහණ තෙමේ මෙවුන්දම් සෙවිනුවට නො හැකි වෙයි. රහත් මහණ තෙමේ දන මුසාබස් කියන්නට නො හැකි වෙයි. රහත් මහණ තෙමේ, පෙර ගිහි වැ සිටියේ යම්සේ ද එසේ, කාමයන් රැස් කොට ගෙන පරිභොග කරන්නට නො හැකි වෙයි; රහත් මහණ තෙමේ ඡන්දයෙන් අගතියට යන්නට නො හැකි වෙයි, රහත් මහණ තෙමේ වෛෂයෙන් අගතියට යන්නට නො හැකි වෙයි, රහත් මහණ තෙමේ මෝහ-යෙන් අගතියට යන්නට නො හැකි වෙයි, රහත් මහණ තෙමේ බියෙන් අගතියට යන්නට නො හැකි වෙයි, ඇවැත්නි, කළ ආස්‍රව ඇති, වැස නිමැවූ මහබඹසර ඇති, සතර මඟින් කොටැ නිමැවූ කෘත්‍ය ඇති, බහා තුබූ කෙලෙස් බර ඇති, පැමිණි සඟාර්ථය (රහත් බව) ඇති, සියලු අයුරින් නැසූ භවබන්ධන ඇති, මොනොවට නුවණින් දනැ මිදුණු යම් රහත් මහණෙක් වේ ද, ඔහු තෙමේ මේ නව තැන් ඉක්මැ හැසිරෙන්නට නො හැකි වේ යැ යි (ඔවුනට) කියැ යුතු.

20. චුන්දයෙනි, 'මහණ ගොයුම් තෙමේ ඉකුත් කල ඇරඹැ අසීම වූ ඥානදර්ශනය පනවයි, එහෙත් අනා කල ඇරඹැ අසීම වූ ඥානදර්ශනය නො පනවයි, එය (ඒ අනාගතඥානදර්ශනය නොපැණ වීම) කිමෙක් ද? ඒ කවර හෙයින් ද?'යි අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ කියත්නාහ' යන මේ කාරණය ඇත.

Free Distribution www.aathaapi.org

තෙ ච අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අඤ්ඤවිහිතකෙන ඤාණදස්සනෙන අඤ්ඤවිහිතකං ඤාණදස්සනං පඤ්ඤපෙතබ්බං මඤ්ඤන්ති, යථරිව බාලා අබ්‍යත්තා. අතීතං වෝ වුච්චෙ අද්ධානං ආරබ්භ තථාගතස්ස සතානුසාරි ඤාණං හොති. සෝ යාවතකං ආකඞ්ඛති තාවතකං අනුස්සරති. අනාගතඤ්චෙ වෝ අද්ධානං ආරබ්භ තථාගතස්ස බොධිජං ඤාණං උප්පජ්ජති 'අයමන්තිමා ජාති, නත්ථිදානි පුනබ්භවෝ'ති. අතීතඤ්චෙපි වෝ වුච්චෙ හොති අභූතං අතච්ඡං අනත්ථසංහිතං, න තං තථාගතෝ බ්‍යාකරොති. අතීතඤ්චෙපි වුච්චෙ හොති භූතං තච්ඡං අනත්ථසංහිතං, තම්පි තථාගතෝ න බ්‍යාකරොති. අතීතඤ්චෙපි වුච්චෙ හොති භූතං තච්ඡං අත්ථසංහිතං, තත්‍ර කාලඤ්ඤූ තථාගතෝ හොති තස්ස පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණාය. අනාගතං වෙපි වුච්චෙ හොති අභූතං අතච්ඡං අනත්ථසංහිතං -පෙ- පච්චුප්පන්නං වෙපි වුච්චෙ හොති අභූතං අතච්ඡං අනත්ථසංහිතං න තං තථාගතෝ බ්‍යාකරොති. පච්චුප්පන්නඤ්චෙපි වුච්චෙ හොති භූතං තච්ඡං අනත්ථසංහිතං තම්පි තථාගතෝ න බ්‍යාකරොති. පච්චුප්පන්නඤ්චෙපි වුච්චෙ හොති භූතං තච්ඡං අත්ථසංහිතං, තත්‍ර කාලඤ්ඤූ තථාගතෝ හොති තස්ස පඤ්හස්ස වෙය්‍යාකරණාය.

21. ඉති වෝ වුච්චෙ අතීතානාගතපච්චුප්පන්නෙසු ධම්මෙසු තථාගතෝ කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී. තස්මා 'තථාගතෝ'ති වුච්චති. යඤ්ච වෝ වුච්චෙ සදෙවකස්ස ලොකස්ස සමාරකස්ස සබ්‍රහ්මකස්ස සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, සබ්බං තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධං. තස්මා 'තථාගතෝ'ති වුච්චති. යඤ්ච වුච්චෙ රත්තිං තථාගතෝ අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුජ්ඣති, යඤ්ච රත්තිං අනුපාදිසෙසාය නිබ්බාන-ධාතුයා පරිනිබ්බාති, යං එතමස්මිං අන්තරෙ භාසති ලපති නිද්දිසති, සබ්බං තං තථෙව හොති නො අඤ්ඤථා. තස්මා 'තථාගතෝ'ති වුච්චති. යථාවාදී වුච්චෙ තථාගතෝ තථාකාරී, යථාකාරී තථාවාදී ඉති යථාවාදී තථාකාරී, යථාකාරී තථාවාදී, තස්මා 'තථාගතෝ'ති වුච්චති. සදෙවකෙ ලොකෙ වුච්චෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙව-මනුස්සාය තථාගතෝ අභිභූ අනභිභූතෝ අඤ්ඤදත්ථුදසෝ වසවත්තී. තස්මා 'තථාගතෝ'ති වුච්චති.

---

1. කාලවාදී සච්චවාදී-ඡා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඒ අන්තොටු පිරිවැසියෝ වුකලි අව්‍යාක්ත අන්ධබාලයන් සේ අතොකක් ඇරබෑ පැවැති ඥානදර්ශනයෙකින් අතොකක් ඇරබෑ පවත්නා ඥානදර්ශනයක් පැනෑවියැ යුතු කොට භාග්‍ය. චුන්දයෙනි, තථාගතයාහට ඉකුත් කල ඇරබෑ සකානුස්සාරි නුවණ (පෙරවුසු අත්බව සිහි කරන) නුවණ වෙයි. හෙ තෙමේ (එයින්) යම් පමණ කැමැති වේ ද, එපමණ සිහි කෙරෙයි. අනා කල් ඇරබෑ වූ කලි තථාගතයාහට 'මේ තෙළවර ඉපැත්ම ය, දැන් මෙයින් මත්තෙහි භවයෙක් නැතැ'යි බොධිඥානය උපදී. චුන්දයෙනි, ඉකුත් කාල පිළිබඳ වුව ද යමෙක් අභූත ද අතථ්‍ය ද, අනර්ථ නිඃශ්‍රිත ද එය තථාගත තෙමේ නො පවසයි. ඉකුත් කල පිළිබඳ වූ ද යමෙක් භූත ද සත්‍ය ද එහෙත් අනර්ථනිඃශ්‍රිත ද, එයත් තථාගත තෙමේ නො පවසයි. ඉකුත්කල පිළිබඳ වූ ද යමෙක් භූත ද, සත්‍ය ද අර්ථ නිඃශ්‍රිත ද, ඒ පැනය විසැදීමෙහි තථාගත තෙමේ කාලඥ වෙයි. චුන්දයෙනි, අනාකල් පිළිබඳ වූ ද යමෙක් අභූත ද අසත්‍ය ද අනර්ථ නිඃශ්‍රිත ද,... වත්මන් කල පිළිබඳ වූ ද යමෙක් අභූත ද අසත්‍ය ද අනර්ථනිඃශ්‍රිත ද, එය තථාගත තෙමේ නො පවසයි. චුන්දයෙනි, වත්මන් කල පිළිබඳ වූ ද යමෙක් භූත ද සත්‍ය ද එහෙත් අනර්ථනිඃශ්‍රිත ද, එයත් තථාගත තෙමෙ නො පවසයි. වත්මන් කල පිළිබඳ වූව ද යමෙක් භූත ද සත්‍ය ද අර්ථනිඃශ්‍රිත ද, ඒ පැනය විසැදීමෙහි තථාගත තෙමේ කියැ යුතු කල් දන්නේ වෙයි.

21. චුන්දයෙනි, මෙසේ අතීත අනාගත වර්තමාන ධර්මයන්හි තථාගත තෙමේ කල් දන කියන සුලු ද, වූ දයක් ම කියන සුලු ද, වැඩක් ම කියන සුලු ද, දහමක් ම කියන සුලු ද, විනය ම කියන සුලු ද වෙයි. එ හෙයින් තථාගත යැ යි කියනු ලැබේ. චුන්දයෙනි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත වූ බඹුන් සහිත වූ ලොවැස්සා විසින්, දෙව් මිනිසුන් සහිත, මහණබමුණන් සහිත සඳවප්‍රජාව විසින් යමෙක් දක්ක යුතු ද, ඇසිය යුතු ද, යමෙක් යමෙක් ආඝ්‍රාණයත් ආස්වාදනයත් ස්පර්ශනයත් කළ යුතු ද, දන්නා ලද ද, ප්‍රාප්ත ද (ලබන ලද ද), පිරියෙස්නා ලද ද, සිතින් කල්පනා කරන ලද ද, ඒ සියල්ල තථාගතයන් විසින් වෙසෙසින් අවබෝධ කරන ලද්දේ ය. එහෙයින් තථාගත යැ යි කියනු ලැබේ. චුන්දයෙනි, යම් රැයෙක තථාගත තෙමේ නිරුත්තර සම්‍යක්සම්බොධිය අවබොධ කෙරෙයි ද, යම් රැයෙක අනුපාදිශේෂ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙයි ද, මේ දෙතුරෙහි හෙ තෙමෙ යමක් කියා ද, පවසා ද, දක්වා ද, ඒ සියල්ල ඒ කී පරිදි ම වේ, අන් සැටියෙකින් නො වේ. එහෙයින් 'තථාගත'යැ යි කියනු ලැබේ. චුන්දයෙනි, තථාගත තෙමේ යම් සේ කියන සුලු ද, එසේ ම කරන සුලු ය, යම්සේ කරන සුලු ද, එසේ ම කියන සුලු ය. මෙසේ තථාගත තෙමේ යථාවාදී තථාකාරී ද යථාකාරී තථාවාදී ද වේ. එහෙයින් 'තථාගත' යැ යි කියනු ලැබේ. චුන්දයෙනි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත, ලොවිහි, මහණබමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සඳවප්‍රජායෙහි තථාගත තෙමේ මෙරමා මැඩලනුයේ ය, මෙරමා විසින් නොමැඩලන ලද්දේ ය, සියල්ල දක්නේ ය, මෙරමා සිය වශයෙහි පවත්වන්නේ ය. එ හෙයින් 'තථාගත' යැ යි කියනු ලැබේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

අබ්‍යාකතට්ඨානානි

22. ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං' අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං "කින්නු ඛො ආවුසො හොති තථාගතො පරම්මරණා? ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති? එවංවාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා "අබ්‍යාකතං ඛො ආවුසො භගවතා: හොති තථාගතො පරම්මණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති." ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං කිං පනාවුසො න හොති තථාගතො පරම්මරණා. ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති?" එවං වාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා "එවම්පි ඛො ආවුසො භගවතා අබ්‍යාකතං; න හොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති'. ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති, යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං"කිං පනාවුසො හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති." එවංවාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා: "අබ්‍යාකතං ඛො පනෙතං ආවුසො භගවතා හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති".

ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං 'කිම්පනාවුසො නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝ මඤ්ඤන්ති. එවංවාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා "එවම්පි ඛො ආවුසො භගවතා අබ්‍යාකතං: නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති". ඨානං ඛො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති යං. අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: "කස්මා පනෙතං ආවුසො සමණෙන ගොතමෙන අබ්‍යාකතන්ති?" එවං වාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා: "නහෙතං ආවුසො අත්ථසංහිතං න ධම්මසංහිතං න ආදිබ්‍රහ්මචරියකං න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති. තස්මා නං භගවතා අබ්‍යාකතන්ති."

Free Distribution www.aathaapi.org

22. චුන්දයෙනි, "ඇවැත්නි, කිමෙක් ද? තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි වන්නේ ද? මෙය ම සත්‍යත් අන් සියල්ල මොසත් (අසාරත්) වේ ද? යි අන්තොටු පිරිවැජියෝ කියන්නාහුය" යන මෙ කරුණ ඇත. චුන්දයෙනි, මෙසේ කියන අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ "ඇවැත්නි, තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි වන්නේ ද? මෙය ම සත්‍යත් අන් සියල්ල මොසත් වේ ද? යි භගවත්හු විසින් මෙය නො කියන ලද" යි මෙසේ කියැ යුතු හ. "ඇවැත්නි, කිමෙක් ද? තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො වන්නේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස හිස් ද?'යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ" යන මේ කාරණය ඇත. එසේ කියන අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ඇවැත්නි, තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො වන්නේ ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ' යි මෙසේත් භගවත්හු විසින් නො කියන ලද'යි මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ.

"කිමෙක් ද? ඇවැත්නි තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි වන්නේ ත් නොවන්නේත් වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස හිස් ද?' යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ අසන්නාහුය" යන මේ කාරණය ඇත. චුන්දයෙනි, මෙසේ කියන අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ ඇවැත්නි, තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් වේ නොවන්නේත් වේ යැ යි භගවත්හු විසින් නො කියන ලද" යි මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ. චුන්දයෙනි, "ඇවැත්නි, කිමෙක් ද? තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස හිස් ද?'යි අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ කියන්නාහ" යන මේ කාරණය වනාහි ඇත. චුන්දයෙනි, මෙසේ කියත් අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ, 'ඇවැත්නි තථාගත තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේත් නො ම නොවන් නේත් වේ යැ යි මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ යි මෙසේ ද භගවත්හු විසින් නො පවසන ලද" යි මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ. චුන්දයෙනි, "ඇවැත්නි, මහණ ගොයුම්හු විසින් මෙය කවර හෙයින් අප්‍රකාශිත ද'යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ" යන මේ කාරණය ඇත. චුන්දයෙනි, මෙසේ කියන අන්තොටු පිරිවැජියෝ, "ඇවැත්නි, මෙය අර්ථනිඃශ්‍රිත ද නො වේ, ධර්මනිඃශ්‍රිත ද නො වේ. මාර්ගබ්‍රහ්මචර්යාවට මුල් ද නො වේ. සසර කලකිරෙනු පිණිස, නො පවතී, විරාගය පිණිස නො පවතී, නිරොධය පිණිස නො පවතී, ක්ලෙශොපශමය පිණිස නො පවතී, විශිෂ්ට ඥානය පිණිස නො පවතී, සම්බොධිය පිණිස නො පවතී නිර්වාණය පිණිස නො පවතී. එ හෙයින් එය භගවත්හු විසින් නො පවසන ලද"යි මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඛ්‍යාකතඨානානි

23. යානං වො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං ''කිං පනාවුසො සමණෙන ගොතමෙන ඛ්‍යාකතන්ති?'' එවං වාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා: ''ඉදං දුක්ඛන්ති වො ආවුසො භගවතා ඛ්‍යාකතං. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති වො ආවුසො භගවතා ඛ්‍යාකතං, අයං දුක්ඛනිරොධො'ති වො ආවුසො භගවතා ඛ්‍යාකතං, අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපද'ති වො ආවුසො භගවතා ඛ්‍යාකතන්ති''.

24. යානං වො පනෙතං චුන්ද විජ්ජති යං අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං ''කස්මා පනෙතං ආවුසො සමණෙන ගොතමෙන ඛ්‍යාකතන්ති? එවං වාදිනො චුන්ද අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා: ''එතඤ්හි ආවුසො අත්ථසංහිතං, එතං ධම්මසංහිතං, එතං ආදිබ්‍රහ්මචරියකං, එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. තස්මා තං භගවතා ඛ්‍යාකතන්ති.''

පුබ්බන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා

යෙ පි තෙ චුන්ද පුබ්බන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා, තෙපි වො මයා ඛ්‍යාකතා යථා තෙ ඛ්‍යාකාතබ්බා. යථා ච තෙ න ඛ්‍යාකාතබ්බා කිං වො අහං තෙ තත්‍ර ඛ්‍යාකරිස්සාමි? යෙ පි තෙ චුන්ද අපරන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා, තෙ පි වො මයා ඛ්‍යාකතා, යථා තෙ ඛ්‍යාකාතබ්බා. යථා ච තෙ න ඛ්‍යාකාතබ්බා කිං වො අහං තෙ තත්‍ර ඛ්‍යාකරිස්සාමි.

25. කතමෙ ච තෙ චුන්ද පුබ්බන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා යෙ වො මයා ඛ්‍යාකතා යථා තෙ ඛ්‍යාකාතබ්බා? සන්ති හි වො චුන්ද එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො: 'සස්සතො අත්තා ච ලොකො ච' ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති. සන්ති පන චුන්ද එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවං වාදිනො එවං දිට්ඨිනො: 'අසස්සතො අත්තා ච ලොකො ච, සස්සතො ච අසස්සතො ච අත්තා ච ලොකො ච, නෙව සස්සතො නාසස්සතො අත්තා ච ලොකො ච, සයංකතො අත්තා ච ලොකො ච, පරංකතො අත්තා ච ලොකො ච, සයං කතො ච පර කතො ච අත්තා ච ලොකො ච, අසයංකාරෙ අපරංකාරෙ අධිච්චසමුප්පන්නෙ අත්තා ච ලොකො ච, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති. සස්සතං සුබ්‍රහ්මං, අසස්සතං සුබ්‍රහ්මං, සස්සතඤ්ච අසස්සතඤ්ච සුබ්‍රහ්මං, නෙව සස්සතං නාසස්සතං සුබ්‍රහ්මං, සයංකතං සුබ්‍රහ්මං, පරංකතං සුබ්‍රහ්මං, සයං කතඤ්ච පරං කතඤ්ච සුබ්‍රහ්මං, අසයංකාරං අපරංකාරං අධිච්චසමුප්පන්නං සුබ්‍රහ්මං. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති''.

Free Distribution www.aathaapi.org

23. වුන්දයෙනි, ''ඇවැත්නි, මහණ ගොයුමහු විසින් කිමෙක් නම් පවසන ලද ද?'යි අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ අසන්නාහ'' යන මේ කාරණය වනාහී ඇත. වුන්දයෙනි, මෙසේ කියන අන්තොටු පිරිවැජියෝ ''ඇවැත්නි, මේ දුකැ යි ම භගවත්හු විසින් පවසන ලදි, මේ දුක් උපදනා හේතුව යැ යි ම භගවත්හු විසින් පවසන ලදී. මේ දුක් වැනැස්ම යැ යි ම භගවත්හු විසින් පවසන ලදි. මේ දුක් වැනැස්මට යන පිළිවෙතැ යි ම භගවත්හු විසින් පවසන ලද''යි මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ.

24. වුන්දයෙනි, ''ඇවැත්නි, කවර හෙයින් මෙය මහණ ගොයුමහු විසින් පවසන ලද ද?'යි අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ පුළුවුස්නාහ'' යන මේ කරුණ ඇත. වුන්දයෙනි, එසේ පුළුවුස්නා අන්තොටු පිරිවැජියෝ මෙසේ කියැ යුතු: ''ඇවැත්නි, මෙය අර්ථනිඃශ්‍රිත ය, මෙය ධර්මනිඃශ්‍රිත ය, මෙය මාර්ගබ්‍රහ්මචර්යාවට මූල ය. මෙය එකාන්තයෙන් සසර කලකිරෙනු පිණිස පවතී, විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස ක්ලෙශොප ශමය පිණිස විශිෂ්ට ඥනය පිණිස, සම්බෝධිය පිණිස, නිවන පිණිස පවතී. එහෙයින් එය භගවත්හු විසින් පවසන ලද' යි (කියැ යුතු.)

වුන්දයෙනි, පූර්වාන්තය (පෙර පැවැති ස්කන්ධ කොටස) පිළිබඳ වූ යම් දෘෂ්ටි කෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු ද ඔවුන් පැවැසියැ යුතු පරිදි මා විසින් ප්‍රකාශිත හ. ඔහු යම්සේ නො පැවැසියැ යුතු නම් කිම? මම එහි තොපට එය පවසන්නෙම් ද? වුන්දයෙනි, අපරාන්තයභගත (මතු ස්කන්ධ කොටස පිළිබඳ වූ) යම් දෘෂ්ටි කෙනෙක් ඇද්ද ඔවුන් හෙළි කළ යුතු පරිද්දෙන් ඔහු ද මා විසින් ප්‍රකාශිත හ. යම් හැටියෙකින් ඔහු හෙළි නො කළ යුතු නම්, කිම? එහි මම ඔවුන් තොපට හෙළි කරන්නෙම් ද?

25. වුන්දයෙනි, පැවැසියැ යුතු පරිද්දෙන් මා විසින් තොපට හෙළි කරන ලද පූර්වාන්ත සහගත දෘෂ්ටිහු කවුරු ද? යත්: වුන්දයෙනි, 'ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වත යැ' යි මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ' යි මෙසේ වාද ඇති, මෙසේ වූ දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. වුන්දයෙනි, ''ආත්මයත් ලෝකයත් අශාශ්වත යැ යි ද, ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වතත් අශාශ්වතත් වේ යැ යි ද, ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වතත් නො ම වේ අශාශ්වතත් නො ම වේ යැ යි ද, ආත්මයත් ලොකයත් ස්වයංකෘත ය යි ද, ආත්මයත් ලොකයත් පරකෘත යැ යි ද, ආත්මයත් ලොකයත් සවයංකෘතත් පරකෘතත් වෙයැ යි ද, ආත්මයත් ලොකයත් සවයාකාර ද පරකාර ද නො වේ, යදෘච්ඡාසමුත්පන්න යැ යි ද, මෙය ම සත්‍ය යැ යි, සෙස්ස හිස් යැ යි මෙසේ වාද ඇති, මෙසේ වූ දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත.

Free Distribution www.aathaapi.org

26. තත්‍ර චුන්ද යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනෝ එවංදිට්ඨිනෝ සස්සතෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති. තාහඃ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි: අත්ථි නු බෝ ඉදං, ආවුසෝ, වුච්චති සස්සතෝ අත්තා ච ලෝකෝ චා?''ති යඤ්ච බෝ තෙ එවමාහංසු 'ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති, තං තෙසං නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු? අඤ්ඤථාසඤ්ඤිනෝ පි හෙත චුන්ද සත්තෙකෙ සත්තා. ඉමාය පි බෝ අහං චුන්ද පඤ්ඤත්තියා නෙව අත්තනා සමසමං සම්පූපස්සාමි කුතෝ භියෝ, අථ බෝ අහමෙව තත්‍ර භියෝ යදිදං අධිපඤ්ඤත්ති.

27. තත්‍ර චුන්ද යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනෝ එවංදිට්ඨිනෝ ''සස්සතෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, අසස්සතෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, සස්සතෝ ච අසස්සතෝ ච අත්තා ච ලෝකෝ ච, නෙව සස්සතෝ නාසස්සතෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, සයංකතෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, පරංකතෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, සයං කතෝ ච පරකතෝ ච අත්තා ච ලෝකෝ ච, අසයංකාරෝ අපරකාරෝ අධිච්චසමුප්පන්නෝ අත්තා ච ලෝකෝ ච, සස්සතං සුබදුක්ඛං; අසස්සතං සුබදුක්ඛං, සස්සතඤ්ච අසස්සතඤ්ච සුබදුක්ඛං, නෙව සස්සතං නාසස්සතං සුබදුක්ඛං, සයංකතං සුබදුක්ඛං, පරකතං සුබදුක්ඛං, සයං කතං ච පරකතං ච සුබදුක්ඛං අසයංකාරං අපරකාරං අධිච්චසමුප්පන්නං සුබදුක්ඛං ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති''. තාහඃ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි ''අත්ථි බෝ ඉදං ආවුසෝ වුච්චති අසයංකාරං අපරකාරං අධිච්චසමුප්පන්නං සුබදුක්ඛන්ති?'' යඤ්ච බෝ තෙ එවමාහංසු ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති', තං තෙසං නානුජානාමි, තං කිස්ස හෙතු? අඤ්ඤථාසඤ්ඤිනෝ පි හෙත චුන්ද සත්තෙකෙ සත්තා. ඉමාය පි බෝ අහං චුන්ද පඤ්ඤත්තියා නෙව අත්තනා සමසමං සම්පූපස්සාමි කුතෝ භියෝ. අථ බෝ අහමෙව තත්‍ර භියෝ යදිදං අධිපඤ්ඤත්ති. ඉමෙ බෝ තෙ චුන්ද පුබ්බන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා, යෙ ත්‍ය මයා ව්‍යාකතා යථා තෙ ව්‍යාකාතබ්බා යථා ච තෙ න ව්‍යාකාතබ්බා, කිං චෝ අහං තෙ තත්‍ර ව්‍යාකරිස්සාමි?''ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

26. සුව දුක් ශාශ්වත ය, සුවදුක් අශාශ්වත ය, සුවදුක් ශාශ්වත ද අශාශ්වත ද වේ, සුවදුක් ශාශ්වත ද නො ම වේ. ආශාශ්වත ද නො ම වේ, සුවදුක් සඛයංකෘත ය, සුවදුක් පරකෘත ය, සුව දුක් සඛයංකෘත ද පරකෘත ද වේ. සුවදුක් සඛයංකාර ද නො වේ, පරකාර ද නො වේ, යදාවිඡාසමුත්පන්න ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ යි මෙසේ වූ වාද ඇති, මෙසේ වූ දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. චුන්දයෙනි, එහි 'ආත්මයත් ලොකයත් ශාශ්වත යැ' යි, 'මෙය ම සත්‍ය යැ සෙස්ස හිස් යැ' යි මෙසේ වාද ඇති, මෙසේ දෘෂ්ටි ඇති යම් මහණ කෙනෙක් බමුණුකෙනෙක් ඇද්ද, මම ඔවුන් කරා එළැඹ, 'ඇවැත්නි, ආත්මයත් ලොකයත් ශාශ්වත යැ යි කියනු ලැබේ යන මෙය ඇත්ත ද?' යි මෙසේ විචාරමි. ඔහු 'මෙය ම සත්‍ය ය සෙස්ස හිස් යැ'යි මෙසේ යම් වචනයක් කියත් ද, ඔවුන්ගේ ඒ වචනය නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින්ද? චුන්දයෙනි, මෙහි අන් සැටියෙකින් හඟිනා ඇතැම් සත්ව කෙනෙක් ඇත. චුන්දයෙනි, මේ දෘෂ්ටි ප්‍රඥප්තියෙන් ද තමාහට සමසමයක් හු නො ම දකිමි. තමාට වැඩි තරම් එකකු කොයින් දකිම් ද? වැලිදු අධිප්‍රඥප්ති (විශෙෂ පැනවීම) යන යමෙක් ඇද්ද, එහි මම ම වැඩිතරම් වෙමි.

27. චුන්දයෙනි, එහි 'ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වත යැ' යි 'ආත්මයත් ලොකයත් අශාශ්වත යැ' යි ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වතත් අශාශ්වතත් වේ' යැ යි, 'ආත්මයත් ලෝකයත් ශාශ්වත ද නො ම වේ' අශාශ්වත ද නො ම වේ' යැ යි, 'ආත්මයත් ලෝකයත් සඛයංකෘත යැ' යි 'ආත්මයත් ලෝකයත් පරකෘත යැ' යි, 'ආත්මයත් ලෝකයත් සඛයංකෘත ද පරකෘත ද වේ යැ' යි 'ආත්මයත් ලෝකයත් සඛයංකාර ද නො වේ, පරකාර ද නො වේ යදාවිඡාසමුත්පන්න යැ' යි, 'සුඛදුඃඛ දෙක ශාශ්වත යැ' යි සුඛ දුඃඛ දෙක ආශාශ්වත යැ' යි, 'සුඛ දුඃඛ දෙක ශාශ්වතත් ආශාශ්වතත් වේ යැ' යි 'සුඛ දුඃඛ දෙක ශාශ්වතත් නො ම වේ ආශාශ්වතත් නො ම වේ යැ'යි, සුඛදුඃඛ දෙක සඛයංකෘත යැ' යි, සුඛ දුඃඛ දෙක පරකෘත යැ'යි, සුඛ දුඃඛ දෙක සඛයංකෘත ද පරකෘත ද වේ' යැ' යි, 'සුඛ දුඃඛ දෙක සඛයංකාර ද පරකාර ද නො ව යදාවිඡාසමුත්පන්න යැ, 'මෙය ම සත්‍ය ය සෙස්සහිස් යැ' යි, මෙසේ වූ වාද ඇති මේ බදු වූ දෘෂ්ටි ඇති යම් මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ඇද්ද, මම ඔවුන් කරා එළැඹ, 'ඇවැත්නි, සුඛ දුඃඛ දෙක සඛයංකාර ද පරකාර ද නොව යදාවිඡාසමුත්පන්න යැ යි කියනු ලැබේ' යන මෙය ඇත්ත ද? යි විචාරමි. ඔහු 'මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ'යි යම් වචනයක් කියත් ද, ඔවුන් ගේ ඒ වචනය නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින? යත්: චුන්දයෙනි, මෙහි අන් සැටියෙකින් හඟිනා ඇතැම් සත්ව කෙනෙක් ඇත. චුන්දයෙනි, මේ දෘෂ්ටිප්‍රඥප්තියෙන් ද තමාහට සමසමයක්හු නො ම දකිමි. තමාහට වැඩිතරම් එකකු කොයින් දකිම ද? වැලි දු අධිප්‍රඥප්ති යන යමෙක් ඇද්ද, එහි මම ම වැඩිතරම් වෙමි. චුන්දයෙනි, මොහු පැවැසියැ යුතු පරිදි මා විසින් පවසන ලද පූර්වාන්තය පිළිබඳ වූ දෘෂ්ටිහු ය. යම්සේ ඔහු නො පැවැසියැ යුතු නම්, කිම? එහි මම නොපව ඒ පවසන්නෙමි ද?

Free Distribution www.aathaapi.org

අපරන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා

28. කතමෙ ච චුන්ද අපරන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා යෙ තෙ මයා ඛ්‍යාකතා යථා තෙ ඛ්‍යාකාතබ්බා? යථා ච තෙ න ඛ්‍යාකාතබ්බා, කිං වො අහං තෙ තත්‍ර ඛ්‍යාකරිස්සාමී?''ති, සන්ති චුන්ද එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො: ''රූපි අත්තා හොති අරොගො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති.'' සන්ති පන චුන්ද එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ''නොරූපි අත්තා හොති -පෙ- රූපි ච අරූපි ච අත්තා හොති -පෙ- නෙව රූපි නොරූපි අත්තා හොති -පෙ- සඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ- අසඤ්ඤී අත්තා හොති, -පෙ- නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤී අත්තා හොති, -පෙ- අත්තා උච්ඡිජ්ජති විනස්සති, න හොති පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති.'' තත්‍ර චුන්ද යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො, රූපි අත්තා හොති අරොගො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති. තාහං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි: අත්ථි කිර ඉදං ආවුසො, වුච්චති ''රූපි අත්තා හොති අරොගො පරම්මරණා?''ති. යං කිර තෙ එවමාහංසු ''ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති'' තං තෙසං නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු? අඤ්ඤථාසඤ්ඤිනොපි හෙත්ථ චුන්ද සන්තෙකෙ සත්තා. ඉමායපි කිර අහං චුන්ද පඤ්ඤත්තියා නෙව අත්තනා සමසමං සමනුපස්සාමි කුතො භියොඃ, අථ කිර අහමෙව තත්ථ භියොඃ යදිදං අධිපඤ්ඤත්තිං.

29. තත්‍ර චුන්ද යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො අරූපි අත්තා හොති -පෙ- රූපි ච අරූපි ච අත්තා හොති -පෙ- නෙව රූපි නොරූපි අත්තා හොති -පෙ- සඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ- අසඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ- නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤී අත්තා හොති -පෙ- අත්තා උච්ඡිජ්ජති විනස්සති, න හොති පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති.'' තාහං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදමි: අත්ථි කිර ඉදං ආවුසො, වුච්චති ''අත්තා උච්ඡිජ්ජති විනස්සති, න හොති පරම්මරණා කි?'' මඤ්ඤ කිර තෙ චුන්ද එවමාහංසු. ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති, තං තෙසං නානුජානාමි. තං කිස්ස හෙතු? අඤ්ඤථාසඤ්ඤිනොපි හෙත්ථ චුන්ද සන්තෙකෙ සත්තා. ඉමායපි කිර අහං චුන්ද පඤ්ඤත්තියා නෙව අත්තනා සමසමං සමනුපස්සාමි කුතො භියොඃ? අථ කිර අහමෙව තත්ථ භියොඃ යදිදං අධිපඤ්ඤත්තිං. ඉමෙ කිර තෙ චුන්ද අපරන්තසහගතා දිට්ඨිනිස්සයා, යෙ තෙ මයා ඛ්‍යාකතා යථා තෙ ඛ්‍යාකාතබ්බා. යථා ච තෙ න ඛ්‍යාකාතබ්බා කිං වො අහං තෙ තත්ථ ඛ්‍යාකරිස්සාමී''ති

Free Distribution www.aathaapi.org

28. වුන්දයෙනි, යම්සේ හෙළි කළ යුතු නො වෙත් නම්, 'එහි මම කුමට එය පවසන්නෙම් ද?' යි කියැ යුතු වූ, හෙළි කළ යුතු පරිදි මා විසින් හෙළි කරන ලද්දවූ අපරාන්ත සහගත (අනාගත ස්කන්ධ කොටස පිළිබඳ වූ) දෘෂ්ටිහු කවරහ? යත්: වුන්දයෙනි, 'ආත්මය රූපවත්ය, මරණින් මතු අරෝග යැ. මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස මිස් යැ'යි මෙසේ කියන, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. 'ආත්මය රූපරහිත ය... ආත්මය රූපවත් ද අරූපවත් ද වෙයි... ආත්මය රූපවත් ද නොම වෙයි, අරූපවත් ද නො ම වෙයි... ආත්මය සංඥාවත් වෙයි... ආත්මය සංඥා නැත්තේ වේ... ආත්මය සංඥා ඇත්තේ ද වේ.... සංඥාව නැත්තේ ද වේ... ආත්මය මරණින් පසු මුල් සුන් වෙයි, වැනැසෙයි, මරණින් මත්තෙහි නො වෙයි, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස මිස් යැ'යි මෙසේ කියන, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. වුන්දයෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ආත්මය රූපවත්ය, මරණින් මත්තෙහි අරෝග යැ, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස මිස් යැ'යි කියත් ද, මම ඔවුන් කරා එළැඹි, 'ඇවැත්නි, ආත්මය රූපවත් ය. මරණින් මතු අරෝග යැ'යි තොප විසින් යම් වචනයෙක් කියනු ලැබේ ද, එය ඇත්තේ ද? (එය හුදු වචනමාත්‍රයක් නො ව තොපගේ දෘෂ්ටිය ම ද?')යි විචාරමි. 'මෙය ම සත්‍ය යැ, සෙස්ස මිස් යැ'යි යමක් මෙසේ ඔහු කියත් ද, ඔවුන්ගේ ඒ වචනය නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින? වුන්දයෙනි, මෙහි මෙයට වෙනස් සංඥා ඇති එක්තරා සත්ව කෙනෙක් ඇත්හ. වුන්දයෙනි, මේ දෘෂ්ටිප්‍රභේදයෙන් ද තමාට සමසම එකක්හු නො දකිමි, වැඩි තරම් එකකු කොයින් දකිම් ද? වැලි දු යම් අධිප්‍රභේදයෙක් වේ ද එයින් මම ම එහි වැඩි තරම් වෙමි.

29. වුන්දයෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් 'ආත්මය රූප රහිත වෙයි... ආත්මය රූපවත් ද රූපරහිත ද වෙයි... ආත්මය රූපවත් ද නො ම වෙයි, රූපරහිත ද නොම වෙයි... ආත්මය සංඥා ඇත්තේ වෙයි... ආත්මය සංඥා නැත්තේ වෙයි.... ආත්මය සංඥීත් (සංඥාව ඇත්තේත්) නො ම වෙයි, අසංඥීත් නො ම වෙයි... ආත්මය මුල්සුන් වෙයි, වැනැසෙයි මරණින් මතු නො වෙයි. මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස මිස් යැ'යි මෙසේ කියත් ද, මම ඔවුන් කරා එළැඹි, "ඇවැත්නි, ආත්මය උපදින්න වේ, වැනසේ, මරණින් මතු නො වේ, මෙය ම සත්‍යය ය, සෙස්ස මිස්යැ'යි යමක් කියනු ලැබේ ද එය (ඒ දෘෂ්ටිය) ඔබට ඇත්දැයි?"යි මෙසේ විචාරමි. 'මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස මිස්යැ'යි මෙසේ යමක් ම ඔහු කියත් ද, ඔවුන්ගේ ඒ වචනය නො අනුදනිමි. ඒ කවර හෙයින? යත්: වුන්දයෙනි, මෙහි ඇතැම් සත්ව කෙනෙක් වෙනස් සංඥා ඇත්තාහු ද වෙත්. (එහෙයිනි.) වුන්දයෙනි, මේ දෘෂ්ටිප්‍රභේදයෙන් ද තමා හා සම-සමයකු මම නො ම දකිමි. තමාට වැඩිතරම් එකක්හු කොයින් දකිම් ද? වැලි දු යම් අධිප්‍රභේදයෙක් වේ ද එහි මම ම වැඩිතරම් වෙමි. වුන්දයෙනි, හෙළි කළ යුතු පරිද්දෙන් මා විසින් හෙළි කරන ලද, යම්සේ නොපැවැසියයුතු නම් 'කුමට එය තොපට පවසන්නෙම් ද' යි මා විසින් නො පවසන ලද, අපරාන්තසහගත වූ දෘෂ්ටිහු මොහු ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

30. ඉමෙසං ච චුන්ද පුබ්බන්තසහගතානං දිට්ඨිනිස්සයානං ඉමෙසං ච අපරන්තසහගතානං දිට්ඨිනිස්සයානං පහානාය සමතික්කමාය එවං මයා චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා දෙසිතා පඤ්ඤත්තා. කතමේ චත්තාරෝ? ඉධ චුන්ද භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානෝ සතිමා, විනෙය්‍ය ලෝකෙ අභිජ්ඣා දෙමනස්සං, වෙදනාසු -පෙ- චිත්තෙසු -පෙ- ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානෝ සතිමා, විනෙය්‍ය ලෝකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. ඉමෙසං ච චුන්ද පුබ්බන්තසහගතානං දිට්ඨිනිස්සයානං ඉමෙසං ච අපරන්තසහගතානං දිට්ඨිනිස්සයානං පහානාය සමතික්කමාය එවං මයා ඉමේ චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා දෙසිතා පඤ්ඤත්තා කි.

31. තෙන ඛෝ පන සමයෙන ආයස්මා උපවාණෝ භගවතෝ පිට්ඨිතෝ හොති භගවන්තං විජයමානෝ. අථ ඛෝ ආයස්මා උපවාණෝ භගවන්තං එතදවොච: අච්ඡරියං භන්තෙ අබ්භුතං භන්තෙ, පාසාදිකෝ වතායං භන්තෙ ධම්මපරියාය යෝ, සුපාසාදිකෝ වතායං භන්තෙ ධම්මපරියායෝ. කථා නාමායං භන්තෙ ධම්මපරියායෝ?''කි. ''තස්මා තිහ ත්වං උපවාණ ඉමං ධම්මපරියායං පාසාදිකොත්වෙව නං ධාරෙහී''කි.

ඉදමවොච භගවා අත්තමනෝ ආයස්මා උපවාණෝ භගවතෝ භාසිතං අභිනන්දීති.

පාසාදිකසුත්තං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

Free Distribution www.aathaapi.org

30. වුන්දයෙනි, මේ පූර්වාන්ත සහගත දෘෂ්ටීන්ගේ ද මේ අපරාන්ත සහගත දෘෂ්ටීන්ගේ ද ප්‍රහාණය පිණිස ඉක්මීම පිණිස, මා විසින් මෙසේ සතර සතිපට්ඨානයෝ දෙසන ලදහ, පනවන ලදහ. කවර සතරෙක් ද? යත්: වුන්දයෙනි, මෙහි මහණ තෙම කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවෑ අභිධ්‍යාව හා දෙමනස හා දුරු කොට, කයෙහි කායානුපස්සී වූ වෙසෙයි. වෙදනාවන්හි... චිත්තයන්හි... කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවෑ අභිධ්‍යාව හා දෙමනස හා දුරු කොට, ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සී වූ වෙසෙයි. වුන්දයෙනි, මේ පූර්වාන්තසහගත දෘෂ්ටීන්ගේ ද මේ අපරාන්ත සහගත දෘෂ්ටීන්ගේ ද ප්‍රහාණය පිණිස, ඉක්මීම පිණිස, මෙසේ මා විසින් සතර සතිපට්ඨානයෝ දෙසන ලද හ, පනවන ලදහ.''

31. එ සමයෙහි උපවාණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන්වහන්සේට පවන් සලනුවෝ ඔබ පිටුපසින් සිටියාහු වෙත්. එ කලෑ උපවාණ තෙරණුවෝ 'වහන්ස, ආශ්චර්‍ය්‍ය ය, වහන්ස, අද්භූත ය. වහන්ස, මේ ධර්මපර්‍ය්‍යායය එකාන්තයෙන් ප්‍රසාද එළවන සුලු ය, වහන්ස, මේ ධර්මපර්‍ය්‍යායය කිනම් ද? යි ඇසූහ. 'උපවාණයෙනි, එහෙයින් මෙහි මේ ධර්මපර්යාය **'පාසාදිකයැ'** යි කියා ම සලකවු යැ' යි වදළ සේක,

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළසේක. ආයුෂ්මත් උපවාණ තෙරණුවෝ සතුටු සිතැත්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය සතුටින් පිළිගත්හ.

සවැනි පාසාදික සූත්‍රය නිමියේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

7

ලක්ඛණසුත්තං

1. එවං මේ සුතං:

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි 'භික්ඛවෝ'ති. 'භදන්තෙ'[1]ති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

අට්ඨසීංසිමානි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණානි යෙහි සමන්නාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දෙව ගතියො භවන්ති අනඤ්ඤා: සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා චාතුරන්තො විජිතාවී ජනපදත්ථාවරියප්පත්තො සත්තරතනසමන්නාගතො. තස්සිමානි සත්ත රතනානි භවන්ති සෙය්‍යථීදං: චක්කරතනං හත්ථිරතනං අස්සරතනං මණිරතනං ඉත්ථිරතනං ගහපතිරතනං පරිණායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා හොන්ති සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසෙනප්පමද්දනා. සො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තං අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන ධම්මෙන සමෙන අභිවිජිය අජ්ඣාවසති. සචෙ ඛො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති අරහං හොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවට්ටච්ඡදෙ[2] කතමානි තානි භික්ඛවෙ අට්ඨතිංස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණානි යෙහි සමන්නාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දෙව ගතියො භවන්ති අනඤ්ඤා? සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- සචෙ ඛො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං හොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවට්ටච්ඡදෙ.

2. ඉධ භික්ඛවෙ මහාපුරිසො සුපතිට්ඨිතපාදෙ හොති. යම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසො සුපතිට්ඨිතපාදෙ හොති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති.

---

1. භදන්තෙ ති-ම්‍යා.
2. විවට්ටච්ඡදෙ-ක්‍යා, කම.—විවට්ටච්ඡදෙ-ම්‍යා

Free Distribution www.aathaapi.org

7

ලක්ඛණ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි:

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර නිසා දෙවිරම නමවූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි භික්ෂූන් ඇමැතූසේක. 'පින්වතුන් වහන්සැ'යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළසේක:

"මහණෙනි, යමෙකින් සමන්විත මහ පුරිස්හට නිමිත්ත දෙකෙක් ම වේ ද, අන් නොවැන්නෙක් නැද්ද, එසේ වූ මහපුරිස්හු ගේ මහ පුරිස් ලකුණු දෙකිසෙක් වෙත්. ඔහු පිළිබඳ වූ ඒ නිමිත්ත දෙක නම්:

ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්, දහැම් වූ (දස කුසල් දහම රක්නා), දහැමෙන් රජය ලැබ රජ වූ, සිවුසයුර ඉම කොටැති සිවු මහදිවයිනට නායක වූ, සතුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත් රුවනින් සමන්විතගත වූ, සක්විති රජෙක් වෙයි. සක්රුවන ඇත්රුවන, අස්රුවන, මිණි රුවන, ඉතිරිරුවන, ගැහැවිරුවන, සත්වනු පුත්රුවන ම යැ යි ඔහුට මේ සත්රුවන් කෙනෙක් වෙත්. ශූර, වීර ඇඟ රුව ඇති, සතුරු සෙන් මඩිනුයෙහි බුහුටි වූ පුත්තු අසිරා දහස් දෙනෙක් ඔහුට වෙත්. ඒ සක්විති තෙමේ සයුරහිම කොට මෙ පොළොව දඬුවමින් තොර වැ අවියෙන් තොර වැ දහැමෙන් දිනා එයට අධිපති වැ වෙසෙයි. ඉදින් ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිදි බිම වදනේ වී නම්. පෙරළා ලූ කෙලෙස් සෙවණි ඇති, රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වෙයි. මහණෙනි, යම් දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණින් යුත් මහ පුරිස්හට ගති දෙකෙක්ම වේ ද, අන් නොවැන්නෙක් නොවේ ද, ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්...සක්විති රජ වන්නේ ද, ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වන්නේ නම්, ලොවැ කෙලෙස් සෙවණි පෙරළා ලූ රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වන්නේ ද, මහපුරිස්හුගේ එසේ වූ දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු කවුරු ද? යත්;

2. මහණෙනි, මෙහි මහ පුරිස් තෙමේ සුපිහිටි පා ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි 'මහපුරිස්තෙමේ සුපිහිටි පා ඇත්තේය' යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය මහපුරිස්හු ගේ මහපුරිස් ලකුණෙක් වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස හෙට්ඨාපාදතලෙසු චක්කානි ජාතානි හොන්ති සහස්සාරානි සනෙමිකානි සනාභිකානි සබ්බාකාරපරිපූරානි.[1] යම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස හෙට්ඨාපාදතලෙසු චක්කානි ජාතානි හොන්ති සහස්සාරානි සනෙමිකානි සනාභිකානි සබ්බාකාරපරිපූරානි, ඉදම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ මහාපුරිසො ආයතපණ්හි හොති –පෙ– දීඝඞ්ගුලි හොති –පෙ– මුදුතලුනහත්ථපාදෙ හොති –පෙ– ජාලහත්ථපාදෙ හොති –පෙ– උස්සඞ්ඛපාදෙ හොති –පෙ– එණිජඞ්ඝො හොති –පෙ– සීත-කෝ'ව අනොනමන්තො උභොහි පාණිතලෙහි ජණ්ණුකානි පරිමසති පරිමජ්ජති –පෙ– කොසොහිතවත්ථගුය්හො හොති –පෙ– සුවණ්ණ-වණ්ණො හොති කඤ්චනාසන්නිභත්තචො –පෙ– සුඛුමච්ඡවි හොති සුඛුමත්තා ඡවියා රජොජල්ලං කායෙ න උපලිම්පති –පෙ– එකෙකලොමො හොති, එකෙකානි ලොමානි ලොමකූපෙසු ජාතානි –පෙ– උද්ධග්ගලොමො හොති, උද්ධග්ගානි ලොමානි ජාතානි නීලානි අඤ්ජනවණ්ණානි කුණ්ඩලාවත්තානි[2] පදක්ඛිණාවත්තකජාතානි –පෙ– බ්‍රහ්මුජ්ජුගත්තො හොති –පෙ– සත්තුස්සදො හොති –පෙ– සීහපුබ්බද්ධකායො හොති –පෙ– චිත්තන්තරංසො හොති –පෙ– නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො හොති, යාවතකවස්ස කායො, තාවතකවස්ස බ්‍යාමො, යාවතකවස්ස බ්‍යාමො තාවතකවස්ස කායො, –පෙ– සමවට්ටක්ඛන්ධො හොති –පෙ– රසග්ගසග්ගී හොති –පෙ– සීහහනු හොති –පෙ– චත්තාළීසදන්තො හොති –පෙ– සමදන්තො හොති –පෙ– අවිරළදන්තො හොති –පෙ– සුසුක්කදාඨො හොති –පෙ– පහූතජිව්හො හොති –පෙ– බ්‍රහ්මස්සරො හොති, කරවීකභාණී –පෙ– අභිනීල-නෙත්තො හොති –පෙ– ගොපඛුමො හොති –පෙ– උණ්ණා භමුකන්තරෙ ජාතා හොති ඔදාතා මුදුතූලසන්නිභා. යම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස උණ්ණාභමුකන්තරෙ ජාතා හොති ඔදාතා මුදුතූලසන්නිභා ඉදම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති. පුන ච පරං භික්ඛවෙ මහාපුරිසො උණ්හීසසීසො හොති. යම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසො උණ්හීසසීසො හොති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණං හවති.

---

1. සබ්බාකාර පරිපූරානි සුවිභත්තභාවානි–PTS.
2. කුණ්ඩලාවට්ටානි–මජ්ඣං.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකක් කියමි. මහ පුරිස්හුගේ යැටි පතුල්හි දහසක් දැවි ඇති, නිම්වළලු සහිත, නාභි සහිත හැම අයුරින් පිරිපුන් මොනොවට බෙදුණු අතර ඇති, සක් ලකුණෝ පහළ වූවාහු වෙත්. මහණෙනි, මහ පුරිස්හුගේ යැටි පතුල්හි දහසක් දැවි ඇති, නිම්වළලු සහිත, නාභිසහිත, හැම අයුරින් පිරිපුන්, මොනොවට බෙදුණු අතර ඇති, සක් ලකුණෝ පහළ වූවාහු වෙත් යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද මහණෙනි, මහපුරිස්හුගේ මහපුරිස් ලකුණෙක් වෙයි.

තව ද අනෙකෙකි. මහණෙනි, මහපුරිස් තෙමේ දික් විලුම් ඇත්තේ වෙයි. ... දික් ඇඟිලි ඇත්තේ වෙයි... මොළොක් වූ තුරුණු අතුල් පතුල් ඇත්තේ වෙයි .. දැල් කවුළුවකට බඳු අත් පා ඇත්තේ වෙයි... මත්තෙහි ගොප් ඇටය පිහිටි පා ඇත්තේ වෙයි... ඕළු මුවන්ගේ බඳු කෙංඩා ඇත්තේ වෙයි.... සිටියේ ම නො නැමෙනුයේ දෙ අත්ලෙන් දෙ දන ස්පර්ශ කෙරෙයි, පිරිමදියි.... කොපුයෙහි ගිලුණු වස්තු ගුහ්‍යය ඇත්තේ වෙයි... රන් බඳු පැහැ ඇත්තේ, කසුන් පැහැ සිවිය ඇත්තේ වෙයි... සියුම් සිවිය ඇත්තේ වෙයි; සිවිය සියුම් බැවින් කයෙහි රජස් දැලි නො ලැගෙයි... එකෙකී ලොම් ඇත්තේ වෙයි. රෝමකූපයන්හි තනි තනි ම වැ (එකෙක් එකෙක් ම) ලොම් හටගත්තේ වෙයි... උඩුකුරු අක්ඇති ලොම් ඇත්තේ වෙයි. උඩුකුරු වූ අක් ඇති, නිල් පැහැ අඳුන්වන්, කොඩොල් බඳු වක් වූ, දකුණට කරකැවුණු ලොම්හු හටගත්තාහු වෙත්....බඹහු ගේ බඳු සෘජු (නොනැමුණු) සිරුරු ඇත්තේ වෙයි.... ...කයැ දෙ අත් පිටු ඈ උස් වැ මතු වූ සත් තැනක් ඇත්තේ වෙයි... සීරදක්හු ගේ පෙරඩ කය බඳු පිරුණු කය ඇත්තේ වෙයි... පිරුණු (මොනොවට තැනුණු) පිටතුරු ඇත්තේ වෙයි... නුගරුකක් බඳු පිරිමඬුලු (සමප්‍රමාණ) කය ඇත්තේ වෙයි.... ඔහුගේ කය යම් පමණ ද ඔහුගේ බඹය ද එ පමණ ම ය. ඔහුගේ බඹය යම් පමණ ද ඔහුගේ කයත් එ පමණ ම ය (කයේ උස පමණ ම බඹය ද වෙයි)... සම වට ගෙල ඇත්තේ වෙයි... (සත් සියක්) රසනහර තුඩු දුන් ගෙල ඇත්තේ වෙයි... සීරදක්හු ගේ බඳු හනු ඇත්තේ වෙයි... සම සතලිසක් දත් ඇත්තේ වෙයි.... සම වූ දත් ඇත්තේ වෙයි... අතරු විවර නැති සේ පිහිටි දත් ඇත්තේ වෙයි... ඉතා සුදු දළ ඇත්තේ වෙයි....පුළුල් දිව ඇත්තේ වෙයි...බඹහු ගේ බඳු කටහඬ ඇත්තේ, කුරවිකෙවිල්ලන ගේ බඳු මධුර නාද ඇත්තේ වෙයි... ඉතා නිල් නෙතැත්තේ වෙයි... රත්පැහැ ලමා වස්සක්හුගේ බඳු ඇස්මඬල ඇත්තේ වෙයි... සුදු මොළොක් පුලුන් රොදක් බඳු ඌණ රෝමයෙක් දෙබැම අතරු හටගත්තේ වෙයි. මහණෙනි, යම් සුදු වූ මොළොක් වූ පුලුන් රොදක් බඳු ඌණ රෝමයෙක් දෙ බැම අතරු හටගත්තේ ද, මහණෙනි, මෙය ද මහපුරිස්හුගේ මහපුරිස් ලකුණෙක් වෙයි. තව ද අනෙකෙකි. මහපුරිස් තෙමේ උෂ්ණිෂ ශීර්ෂ වෙයි. (නළල් පටින් වෙළුණක්හු බඳු පිරිපුන් නළල් තල ද පිරිපුන් හිස ද ඇත්තේ වෙයි). මහණෙනි, මහපුරිස් තෙමෙ උෂ්ණිෂ ශීර්ෂ වෙයි යන යමෙක් ඇද්ද මෙය ද මහණෙනි, මහපුරිස්හුගේ මහපුරිස් ලකුණෙක් වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉමානි තො තානි භික්ඛවෙ දවත්තිංස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණානි යෙහි සමන්නාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දෙවව ගතියො භවන්ති අනඤ්ඤා. සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්ති –පෙ– සවෙ තො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං හොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවට්ටච්ඡදෙ.

3. ඉමානි තො භික්ඛවෙ වත්තිංස මහාපුරිසස්ස මහාපුරිසලක්ඛණානි බාහිරකා පි ඉසයො ධාරෙන්ති. නො ච තො තෙ ජානන්ති 'ඉමස්ස කම්මස්ස කත්තතා ඉමං ලක්ඛණං පටිලභන්ති'ති.

සුපතිට්ඨිතපාදලක්ඛණං (1)

යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො දළ්හසමාදනො අහොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු අවට්ඨිතසමාදනො, කායසුචරිතෙ වචීසුචරිතෙ මනොසුචරිතෙ, දානසංවිභාගෙ සීලසමාදනෙ උපොසථූපවාසෙ මත්තෙය්‍යතාය පෙත්තෙය්‍යතාය සාමඤ්ඤතාය බ්‍රහ්මඤ්ඤතාය කුලෙජෙට්ඨාපචායිතාය අඤ්ඤතරඤ්ඤතරෙසු ච අධිකුසලෙසු ධම්මෙසු, සො තස්ස කම්මස්ස කත්තතා උපච්චත්තා උපසන්තත්තා විපුලත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සො තත්ථ අඤ්ඤෙ දෙවෙ දසහි ඨානෙහි අධිගණ්හාති, දිබ්බෙන ආයුනා දිබ්බෙන වණ්ණෙන දිබ්බෙන සුඛෙන දිබ්බෙන යසෙන දිබ්බෙන ආධිපතෙය්‍යෙන දිබ්බෙහි රූපෙහි දිබ්බෙහි සද්දෙහි දිබ්බෙහි ගන්ධෙහි දිබ්බෙහි රසෙහි දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි. සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, සුපතිට්ඨිතපාදො හොති, සමං පාදං භූමියං නික්ඛිපති, සමං උද්ධරති, සමං සබ්බාවන්තෙහි පාදතලෙහි භූමිං ඵුසති. සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා චාතුරන්තො විජිතාවී ජනපදත්ථාවරියප්පත්තො සත්තරතනසමන්නාගතො. තස්සිමානි සත්තරතනානි භවන්ති, සෙය්‍යථීදං චක්කරතනං හත්ථිරතනං අස්සරතනං මණිරතනං ඉත්ථිරතනං ගහපතිරතනං පරිණායකරතනමෙව සත්තමං.

Free Distribution www.aathaapi.org

මහණෙනි, මොහු වනාහි යමෙකුත් යුත් මහ පුරිස්හු ගේ ගති දෙකෙක් ම වේ ද අන් කෙවැන්නෙක් නො වේ ද, ගිහිගෙහි වුසුවොත්... සක්විති වන්නේ ද, ගිහි ගෙන් නික්ම ලොව්හි කෙලෙස් සෙවණ පෙරළාලූ රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වන්නේ ද, එසේ වූ මහ පුරිසස්හු පිළිබඳ වූ ඒ දෙකිස් මහ පුරිස් ලකුණුහු වෙත්.

3. මහණෙනි, ඒ මේ දෙකිස් මහ පුරිස් ලකුණුහු සත්තෙන් බැහැර වූ සාමිහු ද සිත්හි ලා දරත්. ඔහු එය සිත්හි නො දරන්නාහු නම්, මෙබඳු කමයක් කළ බැවින් මෙ නම් ලකුණ ලබා යැ යි නො දන්නාහු ය.

සුප්‍රතිෂ්ඨිත පාද ලක්ෂණය (1)

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පෙර දැහි පෙර බෙවෙහි පෙරැවුසු තන්හි දී, පෙරැ මිනිස් වූයේ ම (පෙරැ මිනිස් වැ ඉපැද සිටි කල්හි) කුසල් දහමහි දැඩි ගැනුම් ඇත්තේ, නිසල සමාදන් ඇත්තේ වී ද, කාය සුචරිතයෙහි ද වාක් සුචරිතයෙහි ද මනස්සුචරිතයෙහි ද, තමා ලත් කොටස බෙදා දී වැළඳීමෙහි ද, පන්සිල් ඇ සිල්සමාදන් වැ ගැන්මෙහි ද, පෙහෙවස් වුසුමහි ද මවට කටයුතු වතාවත්හි ද පියාට කටයුතු වතාවත්හි ද මහණුනට කටයුතු සත්කාරයෙහි ද, බමුණනට කටයුතු සත්කාරයෙහි ද, කුලදෙටුවන් පුදන බවිහි ද, තවත් මෙ බඳුවූ අන් අන් වෙසෙසි කුසල් දහමහි දැඩි ගැනුම් ඇත්තේ නිසල සමාදන් ඇත්තේ වී ය යන යමෙක් ඇද්ද, හෙ තෙම ඒ කම් කළ බැවින්, පුන පුනා කළ බැවින්, ඒ කමයාගේ උත්සන්න බැවින් අප්‍රමාණ බැවින කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි. එහි ඒ මහපුරිස් තෙමේ දෙව් ආයෙන් ද, දෙව් පැහැයෙන් ද, දෙව් සැපයෙන් ද, දෙව් යසසින් ද, දෙව් අදිපති බැවින් ද, දෙව් රුවින් ද, දෙව් හඬින් ද, දෙව් ගඳින් ද, දෙව් රෙසෙන් ද, දෙව් පහසින් ද යන දස කරුණෙකින් අන් දෙවියන් ඉක්මැ සිටී. හේ එයින් සැව මේ මිනිසත් බවට පැමිණියේ ම මේ මහපුරිස් ලකුණු ලබයි. හේ සුපිහිටි පා ඇත්තේ වෙයි, බිමැ සම ලෙස පා තබයි, සම ලෙස පා නහයි. සියලු අවයවයෙන් යුත් පත්ලෙන් සමලෙස බිම පහයි (පෘථවි) හේ ඒ ලකුණින් සමන්විතවූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ වී නම්, දසකුසල් දහම් රක්නා, දහැමෙන් රජ වූ, සිවු සයුර බිම කොටැකි සිවු මහදිවයිනට නායක වූ, සතුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත් රුවනින් සමන්වාගත වූ සක්විති රජෙක් වෙයි. සක්රුවන ඇත්රුවන අසරුවන මිණිරුවන ඉකිරිරුවන ගැහැවිරුවන සත් වනු පුත්රුවන ම යැයි ඔහුට මේ සත් රුවන් කෙනෙක් වෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

පරොසහස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා භවන්ති සූරා විරඞ්ගරූපා පරසෙනප්පමද්දනා. සො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තං අඛිලමනිමිත්ත-මකණ්ඨකං ඉද්ධං ඵිතං ඛෙමං සිවං නිරඛ්ඛුදං අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන ධම්මෙන සමෙන අභිවිජිය අජ්ඣාවසති. රාජා සමානො කිං ලභති? අවික්ඛම්භියො හොති කෙනචි මනුස්සභූතෙන පච්චත්ථිකෙන පච්චාමිත්තෙන. රාජා සමානො ඉදං ලභති. සචෙ ඛො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං හොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවත්තච්ඡදො. බුද්ධො සමානො කිං ලභති? අවික්ඛම්භියො[1] හොති. අඛ්භන්තරෙහි වා බාහි රහි වා පච්චත්ථිකෙහි පච්චාමිත්තෙහි රාගෙන වා දොසෙන වා මොහෙන වා සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.එතමත්ථං භගවා අවොච.

තත්ථෙතං වුච්චති:

සචෙව ච ධම්මෙ ච දමෙ ච සංයමෙ
සොචෙය්‍යසීලාලයුපොසථෙසු ච,
දනෙ අහිංසාය අසාහසෙ රතො
දළ්හං සමාදය සමත්තමාචරි[2]

සො තෙන කම්මෙන දිවං අපක්කමි[3]
සුඛං ච ඛිඩ්ඩාරතියො ච අණ්ඩහි
තතො චවිත්වා පුනරාගතො ඉධ
සමෙහි පාදෙහි ඵුසී වසුත්ධරං.

ඛ්‍යාකංසු වෙය්‍යඤ්ජනිකා සමාගතා
සමප්පතිට්ඨස්ස න හොති ඛම්භනා,
ගිහිස්ස වා පබ්බජිතස්ස වා පුන[4]
තං ලක්ඛණං භවති තදත්ථජොතකං.

අක්ඛම්භියො හොති අගාරමාවසං
පරාභිභූ සත්තුභී සත්තුමද්දනො,
මනුස්සභූතෙනිධ හොති කෙනචි
අක්ඛම්භියො තස්ස එලෙන කම්මුනො

1. අක්ඛම්භියො – මජ්ඣං
2. සමත්තමාචරි – ස්‍යා. කම්.
3. සමක්කමි.–මජ්ඣං
4. ඛන – ස්‍යා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ශූර වූ, වීර ඇඟ රුවැති, සතුරු සෙන් මඩිනුයෙහි බුහුටි, අයිරාදහස් පුත් කෙනෙක් ඔහුට වෙත්. හේ සයුර හිම් කොටැති, සතුරන් නමැති හුල් නැති, උවදුරට කරුණු නැති, සතුරන් නමැති කටු නැති (නොහොත් සොරුන් සතුරන් නැති), සමෘද්ධ වූ සැපතින් පිරුණු, බිය රහිත, උවදුරු නැති, සොර සතුරු කැලැල් නැති මේ පොළොව දඬුයෙන් අවියෙන් තොර වැ දැහැමෙන් අත්පත් කොට ගෙන, නායක වැ වෙසෙයි. හෙ තෙමෙ රජ වන්නේ කුමක් නම් ලබා ද? හේ මිනිස් වූ කිසිදු සතුරු පස-මිතුරක්හු විසින් නො මැඩැ ලියැ හැක්කේ වෙයි. රජ වනුයේ හේ මේ අනුසස් ලබයි. ඉදින් හෙ තෙමෙ ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි වන්නේ නම්, රහත් වූ ලොවැ සිඳ පෙරළා හළ කෙලෙස් සෙවෙණි ඇති සම්මා සම්බුදු-වරයෙක් වෙයි. හේ බුදු වූයේ ම කුමක් නම් ලබා ද? ඇතුළතැ හෝ බැහැරතැ සිටි සතුරන් විසින්, පසමිතුරන් විසින් රාගයෙන් හෝ දෙවෙ-යෙන් හෝ මෝහයෙන් හෝ මහණක්හු විසින් හෝ බමුණක්හු විසින් හෝ දෙවියක්හු විසින් හෝ මරක්හු විසින් හෝ බඹක්හු විසින් හෝ ලොවැ කිසිදු එකක්හු විසින් මැඩැලියැ නොහැක්කේ වෙයි. බුදු වූයේ ම මේ අනුසස් ලබයි.

භගවත්හු මෙ කරුණ වදළහ. එහි මේ අර්ථය ම ගාථාබන්ධනයෙන් කියනු ලැබේ:[1]

"හෙ තෙම සබවස්හි ද දස අකුසල්දහම්හි ද ඉඳුරන් දමනුයෙහි ද සිල් හැවුරුමෙහි ද තුන්දෙරින් පිවිතුරු බව්හි ද සිල්රැක්මෙහි ද පෙහෙවස් වුසුම්හි ද දීමෙහි ද මෙරමා නොපෙළීමෙහි ද රෞද්‍ර නොවූ ක්‍රියාහි ද ඇලුණේ එය තරයේ සමාදන් ව ගෙන, නිමාවට ම පිරී ය.

හේ ඒ කුසල් කමින් දෙව්ලෝ පැමිණියේ ය. සැප ද කෙළිසුව ද පස්කම් ද හේ වැළැඳුයේ ය. එයින් සැව නැවැත මෙහි ආයේ, සම දෙපත්ලෙන් පොළොව පැහැසී

රජගෙට සපැමිණි ගත ලකුණු කියන බමුණෝ "සම ලෙස බිමැ පිහිටුනා පතුල් ඇතියහු ගේ සිටි තැනින් සැලීමෙක් නොවෙයි"ද, "ඒ සුපිහිටි පා ලකුණ ගිහියකු හෝ පැවිද්දකු හෝ පිළිබඳ වූ ඒ අරුත පවසනුයේ වෙ යැ"යි ද පැවැසූහ.

හේ ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්, සතුරන් විසින් නො මැඩැලියැ හැකි, අනුන් මැඩැ පවත්වනුයෙහි සමත්, සතුරන් මඩනා සක්විත්තෙක් වෙයි. ඒ කම්හුගේ ඵලයෙන් මිනිස් වූ කිසිවකු විසිනුත් සෙලැවියැ නො හැක්කේ වෙයි.

1. මේ ගාථාබන්ධන අනඳතෙරුන් ගේ යැ අවුවා ඇදුරෝ කීහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සවෙ ච පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො
නෙක්ඛම්මජ්ඣාභිරතො විචක්ඛණො,
අග්ගො න සො ගච්ඡති ජාතු බම්හතං
නරුත්තමො එසහි තස්ස ධම්මතා'ති.

පාදතලෙසු චක්කලක්ඛණං (2)

4. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො බහුජනස්ස සුඛාවහො අහොසි, උබ්බෙගං උත්තාසං භයං අපනුදිතා ධම්මිකං ච රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිධාතා සපරිවාරං ච දානං අදාසි. සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා උස්සන්නත්තා විපුලත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති –පෙ– සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, භෙට්ඨා පාදතලෙසු චක්කානි ජාතානි හොන්ති සහස්සාරානි සනෙමිකානි සනාභිකානි සබ්බාකාර-පරිපූරානි සුවිභත්තන්තරානි. සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති –පෙ– රාජා සමානො කිං ලභති? මහාපරිවාරො හොති, මහා'ස්ස හොන්ති පරිවාරා බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකා නෙගමජානපදා ගණකා මහාමත්තා. අනීකට්ඨා දෙවාරිකා අමච්චා පාරිසජ්ජා රාජානො හොගියා කුමාරා. රාජා සමානො ඉදං ලභති.

සවෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති, අරහං හොති සම්මා-සම්බුද්ධො ලොකෙ විවත්තච්ඡදො. බුද්ධො සමානො කිං ලභති? මහාපරිවාරො හොති, මහා'ස්ස හොන්ති පරිවාරා භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා ආවොච තත්ථෙතං වුච්චති:

පුරෙ පුරත්ථා පුරිමාසු ජාතිසු
මනුස්සභූතො බහුනං සුඛාවහො,
උබ්බෙගඋත්තාසභයාපනුදනො
ගුත්තිසු රක්ඛාවරණෙසු උස්සුකො.

සො තෙන කම්මෙන දිවං සමක්කමි
සුඛඤ්ච බිඩ්ඩා රතියො ච අප්පහී,
තතො චවිත්වා පුනරාගතො ඉධ
චක්කානි පාදෙසු දුවෙසු වින්දති
සමන්නනෙමිනි සහස්සරානි ච.

Free Distribution www.aathaapi.org

එ බඳුවූ ඒ නුවණැත්තේ මහණදහම්හි ඇලුණේ ඉදින් පැවිදි වන්නේ නම්, ලොවට අගපත් වූයේ, හැම සත්නට උතුම් වූයේ, කිසි කලෙකත් මෙරමා ගෙන් සැලෙන බවට නොපැමිණෙයි. මේ ඒ මහාපුරිස්හු පිළිබඳ ධර්මතා යි.

පාදතලයන්හි චක්‍රලක්ෂණ (2)

4. මහණෙනි, තථාගත තෙම පෙර දැහි පෙර බෙවෙහි, පෙර වුසු තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම උද්වෙග (සොර ආදීන්ගෙන් වන) බිය ද, උත්‍රාස (යක් ආදීන්ගෙන් වන උවදුරු) බිය ද දුරලනුයේ දැහැමි රකවරණ සලසනුයේ බොහෝ දෙනාගේ සුව පහසුව පිණිස වූයේ ය, පිරිවර සහිත ව දන් දුන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, හෙ තෙමෙ ඒ කර්ම කළ බැවින්, පුනපුනා කළ බැවින්, ඒ කර්මයාගේ උත්සන්න බැවින් අප්‍රමාණ බැවින් කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොව උපදී...හේ එයින් සැව, මෙ මිනිස් බවට ආයේ ම, මේ මහපුරිස් ලකුණ ලබයි. ඔහුගේ යැටි පතුල්හි දහසක් දැවි ඇති, නිම් වළලු සහිත, නැබ සහිත, හැම අයුරින් පිරිපුන්, මොනොවට බෙදුණු අතර ඇති, සක්ලකුණු පහළ වූවෝ වෙත්. ඒ ලකුණෙන් සමන්විත හෙ තෙමෙ ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්... සක්විති රජ වෙයි. රජ වූයේ ම කුමක් ලබා ද? මහ පිරිවර ඇත්තේ වෙයි. ඔහුගේ ඒ පිරිවර බමුණන් හා ගැහැවියෝ ය, නිගම්වැස්සන් හා දනවු වැස්සෝය, ගණක-යන් (රජුගේ අයවැය ගණින්නන්) හා මහ ඇමැත්තෝ ය, සෙනඟ රක්නා ඇමැත්තෝ ය, දෙරටු පල්ලෝ ය, පිරිස ද (පරපුරෙන් ම රජ පිරිසැ වූ) ඇමැතියෝ ය, රජ දරුවෝ ය, ගම් මුදලියෝ ය, රජකුමරහු ය යන මහත් පිරිවර ඔහුට වෙයි. රජ වන්නේ හේ මෙකී දැ ලබයි.

ඉදින් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වන්නේ නම්, ලොවැ පෙරළැ කෙලෙස් සෙවෙණි ඇති රහත් සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වෙයි. බුදු වනුයේ කුමක් ලබා ද? මහපිරිවර ඇත්තේ වෙයි. මහණහුය, මෙහෙණියෝ ය, උවසු-වෝ ය, උවැසියෝ ය, දෙව්හු ය, මිනිස්සු ය, අසුරයෝ ය, නාගයෝ ය, ගඳෙවුහු යැ යි මහ පිරිවර ඔහුට වෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදළසේක. එහි ගාථා බන්ධන වශයෙන් මෙය කියනු ලැබේ:

"පෙර බොහෝ පූර්ව කාලයෙහි පළමු ජාතීන්හි දී මිනිස් වූයේ, බොහෝ දෙනාට සුව එළැවි ය. උද්වෙග උත්‍රාස නිසා උපදනා බිය දුරු කරන්නේ විය. ගොපනයෙහි ද රක්ෂාවරණයෙහි ද උත්සුක විය.

හේ ඒ කර්මයෙන් දෙව්ලෝ ගියේ ය. දෙව්ලෝ සුව ද දිව්‍ය ක්‍රීඩා හා පංචකාම රතීන් ද වින්දේ ය, එයින් සැව, නැවැත මෙහි ආයේ, හාත්පස නිම්වළලු ඇති, දහසක් දැවි ආදිය ඇති සක් ලකුණු දෙපත්-ලෙහි ලබයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඛ්‍යාකංසු වෙය්‍යඤ්ජනිකා සමාගතා,
දිස්වා කුමාරං සතපුඤ්ඤලක්ඛණං
පරිවාරවා හෙස්සති සත්තුමද්දනො
තථා හි චක්කානි සමන්නනෙමිනි.

සවෙ න පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො,
වත්තෙති චක්කං පඨවිං පසාසති
තස්සානුයුත්තා'ධ[1] භවන්ති ඛත්තියා
මහායසං සම්පරිවාරයන්ති නං.

සවෙ ච පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො,
නෙක්ඛම්මජ්ඣාභිරතො විචක්ඛණො
දෙවා මනුස්සා සුරයක්ඛ[2]රක්ඛසා
ගන්ධබ්බනාගා විහගා චතුප්පද
අනුත්තරං දෙවමනුස්සපූජිතං
මහායසං සම්පරිවාරයන්ති නන්ති.

ආයතපණ්හිතාදීනි තීනි ලක්ඛණානි (3-5)

5. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො අහොසි, නිහිතදණ්ඩො නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහාසි, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා උස්සන්නත්තා විපුලත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි තීණි මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, ආයතපණ්හි ච හොති දීඝඞ්ගුලි ච බ්‍රහමුජුගත්තො ච. සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො, සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- රාජා සමානො කිං ලභති? දීඝායුකො හොති විරට්ඨිතිකො, දීඝමායුම්පාලෙති. න සක්කා හොති අන්තරා ජීවිතා වොරොපෙතුං කෙනචි මනුස්සභූතෙන පච්චත්ථිකෙන පච්චාමිත්තෙන. රාජා සමානො ඉදං ලභති -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? දීඝායුකො හොති විරට්ඨිතිකො, දීඝමායුම්පාලෙති, න සක්කා හොති අන්තරා ජීවිතා වොරොපෙතුං පච්චත්ථිකෙහි පච්චාමිත්තෙහි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහමුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා ආවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

---

1. තස්සානු යත්තා ච – මජ්ඣං
2. සත්ත (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

(රජගෙට රැස්වූ නිමිත්තඥයක බමුණෝ සිය පින් ලකුණු ඇති, කුමරහු දැක, මෙ තෙම මහත් පිරිවර ඇති, සතුරන් මඩින සක්විති රජෙක් වන්නේ ය. එසේ හෙයින් ම එයට පෙර නිමිති විසින් පතුල්හි හත්පස නිම්වළලු ඇති සක්ලකුණු ඇත.

ඉදින් එබඳු තැනැත්තේ පැවිද්දට නො පැමිණේ නම්, අණසක පවත්වයි, පෘථිවියට අනුශාසන කෙරේ. ඔහුට මෙහි ක්ෂත්‍රියයෝ අනුයුක්ත වෙත්. මහත් යශස් ඇත්තාහු ඔහු හත්පස පිරිවරත්.

ඉදින් නෛෂ්කාම්‍යඡන්දයෙහි ඇලුණු එබඳු ඒ තුවණැත්තේ පැවිදි බවට පැමිණෙන්නේ නම්, දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද යක්ෂයෝ ද රකුසෝ ද, ගන්ධර්වයෝ ද, නාගයෝ ද, පක්ෂීහු ද, සිවුපාවෝ ද අනුත්තර වූ දෙවි-මිනිසුන් විසින් පුදන ලද මහත් යසස් ඇති ඔහු පිරිවරත්.

ආයතපණ්හිතාදි තුන් ලකුණු (3,4,5)

5. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු ජාතින්හි, පෙර සසරෙහි, පෙර වුසූ තන්හි පෙර මිනිස් වූයේ ම ප්‍රාණඝාතය හැර, ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළැක්කේ වී ය, බහා තබන ලද දඬු ඇත්තේ, බහා තබන ලද ශස්ත්‍ර ඇත්තේ, පණිවෘයෙහි ලජ්ජා ඇත්තේ, සත්වයන් කෙරෙහි දයාවෙන් යුක්ත වූයේ, සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වැ විසිය යන යමෙක් ඇද්ද, හෙ තෙමේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, උත්සන්න බැවින්, අප්‍රමාණ බැවින්, කාලුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි. හේ එයින් සැව, මේ මිනිස්බවට පැමිණියේ ම, මේ මහ පුරිස් ලකුණු තුන ලබයි. හේ දික් විලුම් ඇත්තේ වෙයි, දිගැහිලි ඇත්තේ ද වෙයි, බඹහට බඳු සෘජු ශරීරය ඇත්තේ වෙයි. ඒ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වූ හෙ තෙමේ ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්,..... සක්විති රජෙක් වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබා ද? හේ බොහෝ කල් ජීවත් වනුයේ දීර්ඝායුෂ්ක වෙයි. දීර්ඝ ආයුෂයක් රක්ෂා කෙරෙයි. මනුෂ්‍ය වූ කිසි සතුරකු විසින් පසමිතුරකු විසින් අතර දිවියෙන් තොර කරන්නට නො හැකි වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි... බුදු වනුයේ කුමක් ලබා ද? බොහෝ කල් ජීවත් වනුයේ දීර්ඝායුෂ්ක වෙයි. දීර්ඝ ආයුෂ පාලනය කෙරෙයි. කිසි සතුරු පසමිතුරු මහණකු විසින් හෝ බමුණකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බඹකු විසින් හෝ ලොවැ කිසිවකුදු විසින් අතර දිවියෙන් තොර කරන්නට නො හැකි වෙයි. බුදු වන්නේ මෙය ලබයි.''

Free Distribution www.aathaapi.org

මරණවධ[1]භයත්තනො විදිත්වා
පටිවිරතො පරමාරණායහොසි[2]
තෙන සුචරිතෙන සග්ගමගමා[3]
සුකතඵලවිපාකමනුහොසි.

චවිය පුනරිධාගතො සමානො
පටිලභති ඉධ තීණි ලක්ඛණානි,
භවති විපුලදීඝපාසණ්ඩිකො
බ්‍රහ්මා'ව සූජු සුභො සුජාතගත්තො.

සුභුජො සුසු සුසණ්ඨිතො සුජාතො
මුදුතඵණ්ඩ්ගුලියස්ස හොන්ති දීඝා,
තිහි පුරිසවරග්ගලක්ඛණෙහි
චිරයපනාය[4]කුමාරමාදිසන්ති.

භවති යදි ගිහී චිරං යපෙති
චිරතරං පබ්බජති යදි තතො හි
යාපයති වසිද්ධි භාවනාය
ඉති දීඝායුකතාය තන්නිමිත්තන්ති.

සතතුසසදතාලක්ඛණං (6)

6. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො දතා අහොසි පණීතානං රසිතානං ඛාදනීයානං භොජනීයානං සායනීයානං ලෙහනීයානං පානානං, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා –පෙ– තතො වුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, සත්තුස්සදෙ හොති. සත්තස්ස උස්සද හොන්ති: උහොසු හත්ථෙසු උස්සද හොන්ති, උහොසු පාදෙසු උස්සද හොන්ති, උහොසු අංසකූටෙසු උස්සද හොන්ති, ඛන්ධෙ උස්සද හොන්ති සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති –පෙ– රාජා සමානො කිං ලභති? ලාභී හොති පණීතානං රසිතානං ඛාදනීයානං භොජනීයානං සායනීයානං ලෙහනීයානං පානානං. රාජා සමානො ඉදං ලභති. බුද්ධො සමානො කිං ලභති? ලාභී හොති පණීතානං රසිතානං ඛාදනීයානං භොජනීයානං සායනීයානං ලෙහනීයානං පානානං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවොව. තත්ථෙතං වුච්චති:

1. මරණ (මජ්ඣං)
2. මාරණාය හොති (මජ්ඣං)
3. තෙන සො සුචරිතෙන සග්ගමගමාසි (ස්‍යා)
4. චිරයාපනාය (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය ගාථායෙන් මෙසේ කියනු ලැබේ:

'තමහට මරණ වධයෙන් උපන් බිය දැන, මෙරමා නැසීමෙන් වැළැක්කේ වීය. ඒ කුශලකර්මයෙන් සඟියට පැමිණියේ ය. කුශල කර්මයාගේ ඵලවිපාකය අනුභව කෙළේ ය.

දෙවලොවින් සැව, නැවැත මෙහි ආයේ ම, ලක්ෂණ තුනක් ලබයි. මහත් වූ දික් විලුම් ඇත්තේ වෙයි. බඹහු මෙන් මොනොවට සෘජු වූයේ සොභන වෙයි, මොනොවට උපන් ගාත්‍ර ඇත්තේ වෙයි.

යහපත් බාහු ඇත්තේ, තරුණ වූයේ, මනා සටහන් ඇත්තේ, මොනොවට උපන්නේ වෙයි, ඔහුගේ මොළොක් තරුණ ඇඟිල්ලෝ දික් වෙත්. මෙකී ශ්‍රේෂ්ඨ වූ තුන් මහ පුරිස් ලකුණින් කුමරහු බොහෝ කල් ජීවත් වනු පිණිස (සමතක්හු කොට) නිමිත්තඥායකයෝ දක්වත්.

ඉදින් ගිහි වන්නේ නම්, බොහෝ කල් ජීවත් වේ. ඉදින් පැවිදි වන්නේ නම්, වශීතාප්‍රාප්ත වූයේ, සෘද්ධි භාවනායෙන් යුක්ත වූයේ, එයට වඩා බෝකල් ජීවත් වෙයි. මෙසේ දීර්ඝායුෂ්ක බවට ඒ ලකුණු යි කීහ.

සප්තෝත්සද ලක්ෂණ (6)

6. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පෙර දැහි, පෙර සසරෙහි, පළමු වුසු තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම ප්‍රණීත වූ රසවත් වූ කෑ යුතු දෑ ද, බුදියැ යුතු දෑ ද, රස විඳිය යුතු දෑ ද. ලෙවියැ යුතු දෑ ද, අෂ්ට පානයන් ද දෙන්නේ වීය යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, ඒ කර්මයා ගේ උත්සන්න බැවින්, මහත් බැවින්, කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි.... හේ එයින් සැව මේ මිනිස් බවට පැමිණියේ ම මේ මහ පුරිස්ලකුණ ලබයි: සත් තැනෙක උත්සන්න වෙයි: සත් තැනෙක්හි පිරිපුන් මස් ඇති වෙයි: දෙ පිටු අත්ලෙහි පිරිපුන් මස් ඇති වෙයි. දෙ පිටු පතුල්හි පිරිපුන් මස් ඇති වෙයි, දෙ උරහිස්හි පිරිපුන් මස් ඇති වෙයි, කරෙහි පිරිපුන් මස් ඇති වෙයි. හෙ තෙමේ ඒ[3] සප්ත උත්සද ලක්ෂණයෙන් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙහි වෙසේ නම්,... සක්විති රජ වෙයි. රජ වන්නේ මෙය ලබයි. ප්‍රණීත වූ රසවත් වූ බාද්‍ය භොජ්‍ය ලෙහ්‍ය පෙයයන් ලබන සුලු වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි. බුදු වනුයේ කුමක් ලබා ද? ප්‍රණීත වූ රසවත් වූ බාද්‍ය භොජ්‍ය ලෙහ්‍ය පෙයයන් ලබන සුලු වෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ වදළ සේක. එහි ගාථාබන්ධයෙන් මෙය කියනු ලැබෙයි:

Free Distribution www.aathaapi.org

ඛජ්ජභොජනං අථ ලෙය්‍යසායියං
උත්තමග්ගරසදායකො අහු.
තෙන සො සුචරිතේන කම්මුනා
නන්දනෙ විරමහිප්පමොදති.

සත්තවුස්සදෙ ඉධාධිගච්ඡති
හත්ථපාදමුදුතලඤ්ච වින්දති,
ආහු ඛ්‍යඤ්ජනනිමිත්තකොවිද
ඛජ්ජ භොජ්ජ රසලාභිතාය නං.

තං ගිහිස්සපි තදත්ථජොතකං
පබ්බජම්පි ච තදධිගච්ඡති,
ඛජ්ජභොජනස්ස ලාභිරුත්තමං
ආහු සබ්බගිහිබන්ධනච්ඡිදත්ති.

කරවරණමුදුතාජාලතාලක්ඛණානි (7-8)

7. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො චතූහි සඞ්ගහවත්ථූහි ජනං සඞ්ගාහකො අහොසි දානෙන පෙය්‍යවජ්ජෙන[1] අත්ථචරියාය සමානත්තතාය, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි දෙව මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, මුදුතළුණ-හත්ථපාදෙ ච හොති ජාලහත්ථපාදෙ ච. සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො, සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්තී -පෙ- රාජා සමානො කිං ලභති? සුසඞ්ගහිතපරිජනො හොති, සුසඞ්ගහිතාස්ස හොන්ති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමජානපද ගණකා මහාමත්තා අනීකඨා දෙවාරිකා අමච්චා පාරිසජ්ජා රාජානො භොගියා කුමාරා. රාජා සමානො ඉදං ලභති. බුද්ධො සමානො කිං ලභති? සුසඞ්ගහිතපරිජනො හොති, සුසඞ්ගහිතා'ස්ස හොන්ති භික්ඛු භික්ඛුණියො උපාසකා උපාසිකායො දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

දානම්පි චත්ථචරියතඤ්ච[2]
පියවදනංච සමානඡන්දතංච[3]
කරිය චරිය සුසඞ්ගහං බහුත්තං[4]
අනවමතෙන ගුණෙන යාති සග්ගං.

1. පියවාචෙන (ස්‍යා කම්)
2. දානම්පි ච අත්ථචරියතම්පි ච (PTS)
3. පියවාදිතං ච සමානාත්තතං ච (මජ්ඣං)
4. බහුනං (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

'ලොකොත්තම තෙමේ ඛාද්‍ය භොජ්‍ය ලෙහ්‍ය සාදය යන අග්‍ර රස දෙන්නේ වීය. හේ ඒ කුශල කර්මයෙන් බොහෝ කල් නදුනුයතොහි වෙසෙසින් ප්‍රමුදිත වෙයි.

මෙහි උත්සන්න වූ සත් නැනක් ලබයි. මෘදු වූ අතුල් පතුල් ද ලබයි. ඛාද්‍ය භොජ්‍ය රස ලබන බවට එය ලකුණෙකැ'යි ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රඥයෝ කිහ.

ඒ ලක්ෂණය ගිහියාටත් ඒ අර්ථය ප්‍රකාශ කරන්නේ වෙයි. පැවිදි වන්නේ ද එය ලබයි. එය උතුම් ඛාද්‍ය භොජ්‍ය රස ලබන සුලු, සියලු ගිහිබැදුම් සිදිනා කෙනකු පවසයි.

කරවරණමෘදුකාඡාලතාලක්ෂණ (7 - 8)

7. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු දැහි පළමු අත්බවහි, පළමු වාසස්ථානයන්හි පෙර මිනිස්වූයේ ම, දානයෙන් ප්‍රිය වචනයෙන් අර්ථයෙන් සමානාත්මතායෙන් යන සතර සංග්‍රහ වස්තූන් ගෙන් ජනයාට සංග්‍රහ කරන්නේ වීය යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, ඒ කර්මයාගේ උත්සන්න බැවින්, මහත් බැවින්, කාලුන් මරණින් මතු, මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි. හේ එයින් සැව, මෙ මිනිස්බවට ආයේ ම මේ මහපුරිස් ලකුණු දෙක ලබයි: හේ මොළොක් තරුණ අතුල් පතුල් ඇත්තේ ද දැල් කවුළුවකට බදු අත් පා ඇත්තේ ද වෙයි. හේ ඒ ලකුණුවලින් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙයි වසන්නේ නම්... සක්විති රජ වෙයි. රජ වන්නේ කුමක් ලබයි ද? (සිවු සහරා වකින්) මෙනොවට සංග්‍රහ කරන ලද පිරිවර ජනයා ඇත්තේ වෙයි. ඔහු වීසින් බමුණු ගැහැවි ජනයෝ ද, නිගම් වැසි දනවු වැසි ජනයෝ ද, අයවැය ගණන් කරන්නෝ ද, මහා මාත්‍රයෝ ද, සෙනාඩ්ගරක්නා භස්ත්‍යාචාර්‍යාදීහු ද ඇමැතියෝ ද පරම්පරාගත වැ රජ පිරිසෙහි වූවෝ ද, රජහු ද, රට්ඨ්ගෙන් ලත් භොග සම්පත් ඇත්තේ ද, රජකුමරුවෝ ද යන මොහු හැම ඔහු වීසින් මෙනොවට සංග්‍රහ කරන ලද්දහු වෙත්. රජ වන්නේ මෙය ලබයි. බුදු වන්නේ කුමක් ලබා ද? යත්: මෙනොවට සංග්‍රහ කරන ලද පරිවාර ජනයා ඇත්තේ වෙයි. ඔහු වීසින් මහණහු ද මෙහෙණේ ද උවසුවෝ ද උවැසියෝ ද දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද නාගයෝ ද ගන්ධර්වයෝ ද මේ නොවට සංග්‍රහ කරන ලද්දහු වෙත්. බුදු වන්නේ මෙය ලබයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ වදළ සේක. එහි එය මෙසේ ගාථායෙන් කියනු ලැබේ:

'හෙ තෙම දානය ද අර්ථචර්‍යාව ද ප්‍රියවාදිතාව ද සමානාත්මතාව ද කොට බොහෝ දෙනාට මැනැවින් සංග්‍රහ කොට, අනින්දිත (ප්‍රශස්ත) ගුණ හෙයින් සවර්ගයට යෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

වවිය පුනරිධාගතො සමානො
කරවරණමුදුතලඤ්ච ජාලිනො ච,
අතිරුචිරසුවග්ගුදස්සනෙය්‍යං
පටිලහති දහරො සුසු කුමාරො.

හවති පරිජනස්සවො විධෙය්‍යො
මහිමිම මාවසතෙ[1] සුසඞ්ගහිතො,
පියවදු හිතසුඛතං ජිගිංසමානො[2]
අභිරුචිතානි ගුණානි ආවරන්නො.[3]

යදි ච ජහති සබ්බකාමභොගං
කථයති ධම්මකථං ජිනො ජනස්ස,
වචනපටිකරස්සහිප්පසන්නා
සුත්වා ධම්මනුධම්මමාවරන්ති[4]ති

උස්සඞ්ඛපාදඋද්ධග්ගලොමතාලක්ඛණානි (9-10)

8. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුඛ්ඛෙ මනුස්සභූතො සමානො බහුනො ජනස්ස අත්ථුපසංහිතං ධම්මූපසංහිතං වාචම්භාසිතා අහොසි, බහුජනං නිදංසෙසි, පාණිනං හිතසුඛාවහො ධම්මයාගී, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි දෙ මහාපුරිස ලක්ඛණානි පටිලහති, උස්සඞ්ඛපාදෙ ච හොති උද්ධග්ගලොමො ච. සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- රාජා සමානො කිං ලහති? අග්ගො ච හොති සෙට්ඨො ච පාමොක්ඛො ච උත්තමො ච පවරො ච කාමභොගීනං. රාජා සමානො ඉදං ලහති -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලහති? අග්ගො ච හොති සෙට්ඨො ච පාමොක්ඛො ච උත්තමො ච පවරො ච සබ්බසත්තානං බුද්ධො සමානො ඉදං ලහති. එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

අත්ථධම්මසංහිතං[5] පුරෙ ගිරං
එරයං බහුජනං නිදංසයි,
පාණිනං හිතසුඛාවහො අහු
ධම්මයාගමයජි[6] අමච්ඡරී.

---

1. මහිමං ආවයතෙ (සීමු. මජ්ඣං)
2. ජිගීසමානො (මජ්ඣං)
3. ආවරති (සීමු. මජ්ඣං)
4. සුත්වාන ධම්මානුධම්ම මාවරන්ති (මජ්ඣං)
5. අත්ථධම්මසංහිතං (කම්. PTS)
6. ධම්මයාගං අසසජි (කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

එයින් සැව නැවත මෙහි ආයේ ම ළදරු වූයේ, ඉතා සිවුමැලි වූයේ, ඉතා පැහැපත්, ඉතා මනොඥ, දකුම් කටයුතු, මොළොක් වූ අතුල් පතුල් ද ජාලලක්ෂණ ද ලබයි.

පිරිවර ජන තෙමේ කීකරු වේ. කටයුත්තෙහි මෙහෙයැවියැ හැකි වේ. මොනොවට සංග්‍රහ කරන ලද්දේ මේ පොළොවෙහි වෙසෙයි. පිය බස් කියනනේ, හිත සුව සොයනුයේ, වෙසෙසින් සිත්කලු වූ ගුණයන් වඩන්නේ වෙයි.

ඉදින් සියලු පස්කම් සුව හරනේ නම්, පව් දිනුයේ (බුදු වූයේ) දහම් දෙසයි. උන්වහන්සේ ගේ දේශනාව අසා ඉතා පහන්වූවාහු, වචනය පිළිපදනාහු ධම් නුධම් ප්‍රතිපත්ති පුරත්.

උක්ඛංඛපාද උර්ධවාග්‍රලොමතා ලක්ෂණ (9,10)

8. මහණෙනි, "තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු හවයෙහි, පළමු වුසු තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම බොහෝ දෙනාට දෙලෝවැඩ ඇසුරු කළ, දශ කුශලකර්මපථ ඇසුරු කළ වචන කියන්නේ විය. බොහෝ දෙනාට දෙලෝ වැඩ දක්වී ය. සත්නට හිතසුව එළවනුයේ, ධර්මදානය කරන්නේ විය" යන යමෙක් ඇද්ද, ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, ඒ කර්මයාගේ උත්සන්න බැවින්, මහත් බැවින්, කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට යෙයි... හේ එයින් සැව මේ මිනිස් බවට ආයේ ම මේ මහ පුරිස් ලකුණු දෙක ලබයි. මත්තෙහි වූ ගොප් ඇට ඇති පා ඇත්තේ ද, උඩුකුරු වූ අක් ඇති ලොම් ඇත්තේ ද වෙයි. හේ ලකුණුවලින් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්... සක්විති රජ වෙයි... රජ වනුයේ කුමක් ලබා ද? සියලු සත්නට අග්‍ර ද ශ්‍රේෂ්ඨ ද ප්‍රමුඛ ද උත්තම ද ප්‍රවර ද වෙයි. බුදු වනුයේ කුමක් ලබා ද? සියලු සත්නට ද අග්‍ර ද ශ්‍රේෂ්ඨ ද ප්‍රමුඛ ද උත්තම ද ප්‍රවර ද වෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි." භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය වදළ සේක. එහි මෙය ගාථායෙන් මෙසේ කියනු ලැබේ:

"පෙර අර්ථ හා ධර්ම හා නිඃශ්‍රිත වූ වචන කියනුයේ, බොහෝ දෙනාට දෙලෝ වැඩ දක්වීය. ප්‍රාණීනට හිත සුව එළවන්නේ වීය, නො මසුරු වැ ධර්මයාගය කෙරේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තේන සෝ සුචරිතේන කම්මුනා
සුගතිං වජති තතෝ මොදති
ලක්ඛණානි ච දුවේ ඉධාගතෝ
උත්තමපපමුඛතාය[1] වින්දති.

උණ්හම්පපතිතලොමවාසසෝ
පාදග ණයීරහූ සාධු සණ්ඨිතා,
මංසලොහිතා විතා තවොත්ථටා
උපරිවරණා ච සොභනා[2] අහු.

ගෙහමාවසති වේ තථාවිධෝ
අග්ඝතං වජති කාමභොගිතං,
තේන උත්තරිතරෝ න විජ්ජති
ජම්බුදිපමභිභුය්‍ය ඉරියති.

පඤ්ඣජ්ඣි ච අනොමනික්කමෝ
අග්ඝතං වජති සඛ්ඛපාණිතං,
තේන උත්තරිතරෝ න විජ්ජති
සබ්බලොකමභිභුය්‍ය විහරති'ති.

එණිජඞ්ඝලක්ඛණං (11)

9. යම්පි භික්ඛවේ තථාගතෝ පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකේතං පුබ්බේ මනුසසභූතෝ සමානෝ සක්කච්චං වාවේතා අහොසි සිපපං වා විජ්ජං වා චරණං වා කම්මං වා, 'කිත්තී මේ සිපපං විජානෙය්‍යුං, කිත්ති'මේ සිපපං පටිපජ්ජෙය්‍යුං න විරං කිලිසෙසය්‍යුන්ති. සෝ තස්ස කම්මස්ස කතත්තා -පෙ- සෝ තතෝ චුතෝ ඉත්ථත්තං ආගතෝ සමානෝ ඉදං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, එණිජඞ්ඝෝ හොති. සෝ තේන ලක්ඛණේන සමන්නාගතෝ, සචේ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්තී -පෙ- රාජා සමානෝ කිං ලභති? යානි තානි රාජාරහානි රාජඞ්කානි රාජූපභොගානි රාජානුච්ඡවිකානි, තානි සිපපං පටිලභති රාජා සමානෝ ඉදං ලභති -පෙ- බුද්ධෝ සමානෝ කිං ලභති? යානි තානි සමණාරහානි සමණඞ්කානි සමණූපභොගානි සමණානුච්ඡවිකානි, තානි සිපපං පටිලභති. බුද්ධෝ සමානෝ ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවෝච. තත්ථේතං වුච්චති:

සිපෙසු විජ්ජාචරණේසු කම්මසු[3]
කථං විඤ්ඤෙය්‍යු[4] ලහුත්ති ඉච්ඡති.
යදූපසාතාය න හොති කස්සචි
වාවේති සිපපං න විරං කිලිසති.

---

1. උත්තම සුඛතාය (සී්‍යා. උත්තම පඤ්ඤතාය (කම) උත්තමපටුඛතාය සුඛිතා (සී්‍ටී)
2. උපරිජානු ශොබනා (සී්‍යා). පරි ච සා ශොභනා (ෆී්‍ර)
3. කමෙමසු-(මජ්ඣං)
4. විජානෙය්‍යු-(මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

හෙ තෙමේ ඒ කුශලකර්ම බලයෙන් ස්වර්ගයට යෙයි, එහි සතුටු වෙයි මෙහි ආයේ උතුම් සැප ඇති වන බවට නිමිති වූ ලකුණු දෙකක් ලබයි.

හේ තෙමේ උඩට නැමුණු ලොම් ඇත්තේ වෙයි. පාගැට (ගොප් ඇට) මොනොවට පිහිටියේ වෙයි. ඔහුගේ කෙණ්ඩා ද මසින් ලෙයින් පිරුණාහු, සිවියෙන් වැසුණාහු ශොභන වෙත්.

ඉදින් එබඳු පුද්ගල තෙමේ ගෙහි වසන්නේ නම්, කාම අතුරෙහි අග්‍ර බවට යෙයි. ඔහුට වඩා උතුම් වූවක් ඇති නො වෙයි. දඹදිව (මහපොළොව) අභිභවා වෙසෙයි.

අලාමක විහරණ ඇති හෙ තෙමේ පැවිදි වන්නේ ද සියලු සත්නට අක් බවට යෙයි. ඔහුට වැඩිතරම් කිසිවෙක් නොමැති වෙයි. හේ මුළු ලොව අභිබවා වෙසෙයි.

ඒණිජඞ්ඝ ලක්ඛණය (11)

9. මහණෙනි, "තථාගත තෙම පෙර භවයෙහි පළමු වූසූ තන්හි පෙරැ මිනිස් වූයේ ම, කෙසේ නම් මොහු ශිල්ප ද විද්‍යා ද වරණ ධර්ම (ශීලය) ද කර්මස්වකතාව ද වහා දනගන්නාහු ද, කෙසේ නම් මොහු වහා ඒ දැ පිළිපදනාහු ද, බොහෝ කල් නො වෙහෙසෙන්නාහු ද යි ඒ ශිල්පාදිය සකසා කියවන්නේ විය" යන යමෙක් ඇද්ද හේ ඒ කර්මය කළ බැවින් කාඛුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට යෙයි... එයින් සැව මේ මිනිසත්බවට ආයේ ම මේ මහ පුරිස් ලකුණ ලබයි. ඔලු මුවන්ගේ බඳු කෙණ්ඩා ඇත්තේ වෙයි. එ ලකුණින් යුත් හෙ තෙම ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්... සක්විති රජ වෙයි... රජ වන්නේ කුමක් ලබා ද? රජ්ජාට සුදුසු වූ ඇත් අස් ආදි යාන ද, රජුනට අවයව වූ සේනා ද, රජුනට උපභොග වූ යම් දෑ ඇද්ද, රජුනට නිසි වූ තවත් යම් දෑ ඇද්ද, ඒ සියල්ල වහා ලබයි... බුදු වනුයේ කුමක් ලබන්නේ ද? ශ්‍රමණයනට සුදුසු වූ ශ්‍රමණඵලයව වූ ශ්‍රමණයන් ගේ උපභොග පරිභොග වූ ශ්‍රමණයනට නිසි වූ යම් දෑ ඇද්ද, ඒවා වහා ලබයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය ගාථා බන්ධනයෙන් කියනු ලැබේ:

"ශිල්පයන්හි ද විද්‍යා හා වරණයන්හි ද කර්මස්වකතායෙහි ද කෙසේ වහා දන ගන්නේ ද යි හේ කැමැති වෙයි. යමෙක් කිසිවකුගේත් විනාශය පිණිස නොවේ ද, යමක් උගන්නට බොහෝ කල් නො වෙහෙසෙන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ඒ දෑ වහා උගනවයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

තං කම්මං කත්වා කුසලං සුබුද්‍රයං[1]
ජඞ්ඝා මනුඤ්ඤා ලභතෙ සුසණ්ඨිතා,
වට්ටා සුජාතා අනුපුබ්බමුග්ගතා
උද්ධග්ගලොමා සුබුමත්තවොත්ථටා.

එණෙය්‍යජඞ්ඝො'ති තමාහු පුග්ගලං
සම්පත්තියා ඛිප්පමිදාහු ලක්ඛණං,
ගෙහානුලොම නි යදභික්ඛති
අපබ්බජං ඛිප්පමිධාධිගච්ඡති.

සචෙ ච පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො
නෙක්ඛම්මජ්ඣාභිරතො විවක්ඛණො,
අනුච්ඡවිකස්ස යදනුලොමිකං
තං විඤ්ඤති ඛිප්පමනොමවික්කමො'ති.[2]

සුබුමච්ඡවිලක්ඛණං (12)

10. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා උපසඞ්කමිත්වා පරිපුච්ඡිතා අහොසි: කිං භන්තෙ කුසලං, කිං අකුසලං, කිං සාවජ්ජං, කිං අනවජ්ජං, කිං සෙවිතබ්බං, කිං නසෙවිතබ්බං, කිම්මෙ කරීයමානං දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය අස්ස, කිං වා පන මෙ කරීයමානං දීඝරත්තං හිතාය සුඛාය අස්සා? ති. සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉදං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති. සුබුමච්ඡවි හොති සුබුමත්තා ඡවියා රජොජල්ලං කායෙ න උපලිප්පති. සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො, සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- රාජා සමානො කිං ලභති? මහාපඤ්ඤො හොති, නාස්ස හොති කොචි පඤ්ඤාය සදිසො වා, සෙට්ඨො වා කාමභොගීනං. රාජා සමානො ඉදං ලභති -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? මහාපඤ්ඤො හොති පුථුපඤ්ඤො හාසපඤ්ඤො ජවනපඤ්ඤො තික්ඛපඤ්ඤො නිබ්බෙධිකපඤ්ඤො. නාස්ස හොති කොචි පඤ්ඤාය සදිසො වා, සෙට්ඨො වා සබ්බසත්තානං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

පුරෙ පුරත්ථා පුරිමාසු ජාතිසු
අඤ්ඤාතුකාමො පරිපුච්ඡිතා අහු,
සුස්සුසිතා පබ්බජිතං උපාසිතා
අත්ථන්තරො අත්ථකථං නිසාමයි.

1. සුබිනද්‍රියං-(කම)
2. ඛිප්පමනොමනික්කමො-(ස්‍යා. PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

කුසල් වූ සුව වඩන ඒ කර්මය කිරීමෙන් මොනොවට පිහිටි, වට වූ, මනාසේ හටගත්, පිළිවෙළින් නැංගාවූ, සියුම් සිවියෙන් වැසුණු, මන වඩන ජඩ්සා (කෙණ්ඩා) ද, අක් උඩුකුරු ව සිටි රොම ද ලබයි.

(එසේ වූ) ඒ පුද්ගලයා එණෙය්‍යජඩ්ස (ඕඑමුවන්ගේ කෙණ්ඩා බඳු කෙණ්ඩා ඇත්තේ) යැ යි ලක්ෂණපාඨකයෝ කීහු. ඒ ලක්ෂණය මෙහි දී වහා සම්පත් ලබනුවට නිමිත්ත යැ යි කීහු. පැවිදි නො වන්නේ යම් කලෙක ගිහිගෙට අනුලොම් වූ (සුදුසු වූ) දෑ කැමැති වේ ද, එ කල එය ද මෙහි දී වහා ලබයි.

නෛෂ්කාම්‍ය ඡන්දයෙහි ඇලුණු නුවැණැති අලාමක විහරණ ඇති එබඳු පුද්ගල තෙමේ ඉදින් පැවිදි වන්නේ ද, ඔහුට සුදුසු වූ අනුලොම් වූ යම් දැයෙක් ඇද්ද, එය වහා ලබයි.

ගුක්ෂමව්‍යවිලක්ෂණය (12)

10. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු භවයෙහි, පළමු වූසූ තන්හි, පෙරැ මිනිස් වූයේ ම, මහණකු හෝ බමුණකු හෝ කරා එළැඹ "වහන්ස, කුසල් නම් කිම? අකුසල් නම් කිම? කිමෙක් වරද සහිත ද? කිමෙක් වරද රහිත ද? කිමෙක් සෙවියැ යුතු ද? කිමෙක් නො සෙවියැ යුතු ද? මා විසින් කිමෙක් කරනු ලබනුයේ බොහෝ කල් අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේ ද? මා විසින් කිමෙක් හෝ කරනු ලබනුයේ බොහෝ කල් හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ද?'' පුන පුනා 'විචාරන්නේ චිය' යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින් කාබුන්... මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට යෙයි... හේ එයින් සැව, මෙ මිනිස් බවට ආයේ ම, මේ මහ පුරිස් ලකුණ ලබයි. සියුම් සිවිය ඇත්තේ වෙයි. සිවිය සියුම් බැවින් රජස් දැලි කයෙහි නො ලැගෙයි. ඒ ලක්ෂණයෙන් යුත් හෙ තෙමේ ඉදින් ගිහි ගෙයි වසන්නේ නම්,... සක්විති රජ වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබයි ද? මහා ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙයි. කාමභොගීන් අතුරෙහි ප්‍රඥායෙන් ඔහුට සමානයෙක් හෝ වැඩි තරම් වූයෙක් හෝ නො වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි... බුදු වනුයේ කුමක් ලබයි ද? මහ නුවණැත්තේ වෙයි, (ස්කන්ධාදී නානාතන්හි) පැතිරැ පැවැති නුවණැත්තේ වෙයි, සතුට බහුල ව මගපල පසක් කරන නුවණැත්තේ වෙයි, ස්කන්ධාදියෙහි වහා දිවෙන නුවණැත්තේ වෙයි, තියුණු නුවණැත්තේ වෙයි, විනිවිද යන නුවණ ඇත්තේ වෙයි, සියලු සතුන් අතුරෙහි මොහුට නුවණින් සමාන හෝ විශිෂ්ට වූ කිසිවෙක් නො වෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදාළ සේක. එහි මෙය (ගාථායෙන්) කියනු ලැබෙයි:

Free Distribution www.aathaapi.org

පඤ්ඤාපටිලාභගතෙන[1] කම්මුනා
මනුස්සභූතො සුබුමච්ඡවී අහු,
බ්‍යාකංසු උප්පාදනිමිත්තකොවිද
සුබුමානි අත්ථානි අවෙච්ච දක්ඛති.

සචෙ න පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො
චත්තෙති චක්කං පඨවිං පසාසති.
අත්ථානුසණ්ඨසු පරිග්ගහෙසු ච
න තෙන සෙය්‍යො සදිසො ච විජ්ජති.

සචෙ ච පබ්බජ්ජමුපෙති තාදිසො
නෙක්ඛම්මජ්ඣාභිරතො විචක්ඛණො,
පඤ්ඤාවිසිට්ඨං ලභතෙ අනුත්තරං
පප්පොති බොධිං වරභූරිමෙධසො'ති.

සුවණ්ණවණ්ණතාලක්ඛණං (13)

11. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං ගිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො අක්කොධනො අහොසි අනුපායාසබහුලො, බහුම්පි වුත්තො සමානො නාභිසජ්ජි, න කුප්පි, න බ්‍යාපජ්ජි නප්පතිණ්ඩිසි, න කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාත්වාකාසි. දතා ච අහොසි සුබුමානං මුදුකානං අත්ථරණානං පාපුරණානං[2] බොමසුබුමානං කප්පාසිකසුබුමානං කොසෙය්‍යසුබුමානං කම්බලසුබුමානං. සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, සුවණ්ණවණ්ණො හොති කඤ්චනසන්නිභත්තවො. සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො, සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්තී. -පෙ රාජා සමානො කිං ලභති? ලාභී හොති සුබුමානං මුදුකානං අත්ථරණානං පාපුරණානං බොමසුබුමානං කප්පාසිකසුබුමානං කොසෙය්‍යසුබුමානං කම්බලසුබුමානං. රාජා සමානො ඉදං ලභති -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? ලාභී හොති සුබුමානං මුදුකානං අත්ථරණානං පාපුරණානං බොමසුබුමානං. කප්පාසිකසුබුමානං කොසෙය්‍යසුබුමානං කම්බලසුබුමානං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

1. අක්කොධඤ්ච අධිට්ඨහි අදසි[3]
දනඤ්ච වත්ථානි සුබුමානි සුච්ඡවිනි.
පුරිමතරභවෙ ඨිතො'භිවිස්සජි[4]
මහිම්ච සුරො අභිවස්සං,

1. පඤ්ඤාපටිලාභගතෙන-(PTS)
2. පාරවුණානං-(මස්සං)
3. අදසි ච-(PTS)
4. අභිවිස්සජි(මස්සං)

Free Distribution www.aathaapi.org

'පෙර ඉතා පෙර පළමු ජාතීන්හි දී, දැනගනු කැමැත්තේ, ප්‍රශ්න පුළුවුස්තේ විය. ඇසියැටි වනුයේ පැවිද්දනු ඇසුරු කරන්නේ විය. අරුත් දැන ගන්නා සිතැත්තේ අර්ථකථනය ඇසි ය. මිනිස් වූයේ, ප්‍රඥාව ලබනු පිණිස පැවැති කර්මයෙන් සියුම් සිවි ඇත්තේ විය, උත්පාද ශාස්ත්‍රයෙහි ද ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහි ද දක්ෂ පඬිතු මෙ තෙම සියුම් අරුත් අවබෝධකොට දක්තේ යැ යි පැවැසූහ.

එබදු තැනැත්තේ ඉදින් පැවිද්දට නො පැමිණෙන්නේ නම්, අණ සක පවත්වයි, පොළොව පාලනය කෙරෙයි, අරිහුගාසනයන්හි ද, අරිනාථ පිරිසිඳ දන්මෙහි ද, උන්වහන්සේට වැඩිතරම් හෝ සමාන වූ හෝ එකෙක් නොමැති වෙයි.

එබදු තැනැත්තේ නෙක්ඛම්මජ්ඣාසයෙහි ඇලුණේ, ඉදින් පැවිද්දට පැමිණෙන්නේ නම්, විශිෂ්ට ප්‍රඥාව ලබයි, උතුම් වූ මහත් නුවණැත්තේ නිරුත්තර බොධියට (සම්‍යක්සම්බුද්ධත්වයට) පැමිණෙයි.

සවණ්ණවණ්ණකාලක්ඛණය (13)

11. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසු තන්හි පෙර මිනිස් වූයේ නොකිපෙන සුලු වූයේ, උපායාස බහුල කොට නැත්තේ විය. බොහෝ සේ ද කියන ලදුයේ ම ක්‍රොධ වශයෙන් නො ගැටුණේ ය, නො කිපුණේ ය, සිතැ කුණු ඇති බවට (ව්‍යාපාදයට) නො පැමිණියේ ය. ක්‍රොධය සිතැ නො පිහිටුවී ය, කෝපයත් දෙමසයත් නොසතුටත් පහළ නො කළේ ය. සියුම් වූ මොළොක් වූ ඇතිරිලි ද, පොරෝනා ද, සියුම් කොමු පිළි ද සියුම් කපුපිළි ද සියුම් තිහිරි පිළි ද සියුම් පලස් ද දෙන්නේත් විය, යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින් කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සග ලොවට පැමිණියේ ය. එයින් සැව මේ මිනිස් බවට ආයේ ම මේ මහපුරිස් ලකුණ ලබයි. හේ රත්වන් වෙයි. රත් බදු පැහැති සිවිය ඇත්තේ වෙයි. හේ ඒ ලකුණින් සමන්විත වූයේ ගිහිගෙහි වසන්නේ නම් සක්විති රජ වෙයි... රජ වනුයේ කුමක් ලබයි ද? සියුම් වූ මොළොක් වූ ඇතිරිලි ද පිළි ද සියුම් තිහිරි පිළි ද සියුම් පලස් ද ලබන්නේ වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි. ...බුදු වනුයේ කුමක් ලබයි ද? සියුම් වූ මොළොක් වූ ඇතිරිලි ද පොරෝනා ද සියුම් කොමු පිළි ද සියුම් සියුම් කොමු පිළි ද, සියුම් කපු පිළි ද, සියුම් තිහිරි පිළි ද සියුම් පලස් ද ලබන්නේ වෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි.'' භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය ගාථායෙන් කියනු ලැබේ.

'පළමු බෙවෙහි සිටියේ අක්‍රොධය ද ඉටී ය, පොළොව තෙමන මෙසය මෙන් දන් ද දුන්නේ ය. සියුම් වූ මනා පැහැති වස්ත්‍ර ද දුන්නේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

2. තං කත්වාන ඉතො චුතො දිවං
උපපජ්ජ[1] සුකතඵලවිපාකමනුභුත්වා,
කණකතනුසන්නිභො ඉධාභිභවති
සුරවරතරොරිව ඉන්දො.

3. ගෙහමාවසති නරො අපබ්බජ්ජ
මිච්ඡාමහතිමහිං අනුසාසති
පසය්‍ය ස හි ච සත්තරතනං
පටිලභති විමල[2] සුබුමච්ඡවිං සුචිඤ්ච

4. ලාභී අච්ඡාදනවත්ථමොක්ඛපාපුරණානං[3]
භවති සදි අනගාරියතං උපෙති.
ස හි[4] පුරිමකතඵලං අනුභවති
න භවති කතස්ස පනාසො'ති.

කොසොහිතවත්ථගුය්හතාලක්ඛණං (14)

12. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමංභවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙමනුස්සභූතො සමානො චිරප්පනට්ඨෙ සුචිරප්පවාසිනො ඤාති මිත්තෙ සුහජ්ජෙ සඛිනො සමානෙතා අහොසි, මාතරම්පි පුත්තෙන සමානෙතා අහොසි පුත්තම්පි මාතරා සමානෙතා අහොසි, පිතරම්පි පුත්තෙන සමානෙතා අහොසි, පුත්තම්පි පිතරා සමානෙතා අහොසි, භාතරම්පි භාතරා සමානෙතා අහොසි, භාතරම්පි භගිනියා සමානෙතා අහොසි, භගිනිම්පි භාතරා සමානෙතා අහොසි, සමඞ්ගිකත්වා ච අඛ්‍යනුමොදිතා අහොසි, සො තස්ස කම්මස්ස කත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉදං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, කොසොහිතවත්ථගුය්හො හොති සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්න ගතො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- රාජා සමානො කිං ලභති? පහුතපුත්තො හොති, පරොසහස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා භවන්ති සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසෙනප්පමද්දනා රාජා සමානො ඉදං ලභති. -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? පහූත පුත්තො හොති අනෙකසහස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා භවන්ති සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසෙනප්පමද්දනා බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවොච තත්ථෙතං වුච්චති:

පුරෙ පුරත්ථා පුරිමාසු ජාතිසු
චිරප්පනට්ඨෙ සුචිරප්පවාසිනො,
ඤාතී සුහජ්ජෙ සඛිනො සමානයී
සමඞ්ගිකත්වා[5] අනුමොදිතා අහු

1. උපපජ්ජි-(මජ්ඣං)
2. විපුල-(ස්‍යාම) විපුලං-(PTS)
3. පාවුරණානං- (මජ්ඣං)
4. සාහිතො-(මජ්ඣං)
5. සමඞ්ගිං කත්වා-(ස්‍යා PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඒ කර්මය කොට මෙයින් සැව, දෙව්ලෝ පැමිණ, කුසල් පල විඳ, මෙ ලොවහි දී දෙවියනට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ඉන්ද්‍රයා මෙන් රන් බදු පැහැති සිරුර ඇත්තේ වෙයි.

ඒ මිනිස් තෙම අප්‍රව්‍රජ්‍යාව (ගිහිබව) කැමැති වන්නේ, ගිහිගෙහි වසනතේ නම්, මහත් පොළොව අධිබවා අනුශාසන කෙරෙයි (පාලනය කෙරෙයි.) හේ වනාහි මහත් වූ ද සියුම් වූ ද මනා පැහැත්තාවූ ද ඉතා උතුම් වස්ත්‍ර ලබයි.

ඉදින් පැවිද්දට පැමිණෙන්නේ නම්, හඳනා වස්ත්‍ර හා සෙසු වස්ත්‍ර ද (කොදුපලස් ආ) පාමොක් පොරෝනා ද ලබන සුලු වෙයි. හේ වනාහි පළමු අත් බවහි කළ කුශලයන්ගේ ඵලය විඳියි. කළ කුශලයේ විපාක නොදී වැනැසී යැමෙක් ද නො වෙයි.

කොෂාවහිත වස්ත්‍රගුහ්‍යතා ලක්ෂණය (14)

12. මහණෙනි, පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසු තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම බොහෝ කල් දක්නට නැති වැ ගිය, ඉතා බොහෝ කල් පිට රටැ වුසු නැයන් ද මිතුරන් ද සුහෘදයන් ද යහළුවන් ද එක් තැනට පමුණුවන්නේ (ගළපන්නේ) වී ය, මව ද පුතු හා හමු කරන්නේ විය, පුතු ද මව හා හමු කරන්නේ විය, පියා ද පුතු හා හමු කරන්නේ විය, පුතා ද පියා හා හමු කරන්නේ විය, සොහොවුරා ද සොහොවුරා හා හමු කරන්නේ විය, සොහොවුරා ද සොහොවිරිය හා හමු කරන්නේ විය, සොහොවිරිය ද සොවුරා හා හමු කරන්නේ විය. සොහොවිරිය ද සොහොවිරිය හා හමු කරන්නේ විය. සමගිඵකතු කොට ද එයට සතුටු වන්නේ විය යන යමෙක් ඇද්ද, ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, හෙ තෙමේ කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණියේ ය... එයින් සැව, මේ මිනිස් බවට ආයේ ම මේ මහ පුරිස් ලකුණ බලයි. කොෂාවහිත වස්ත්‍රගුහ්‍ය ලක්ෂණය ඇත්තේ වෙයි. හේ ඒ ලක්ෂණයෙන් සමන්විත වූයේ ඉදින් ගිහිගෙහි වසන්නේ නම්... සක්විති රජ වෙයි. රජ වතුයේ කුමක් ලබයි ද? බොහෝ පුතුන් ඇත්තේ වෙයි. ඔහුට ශූර වූ (බිය නො ගන්නා) මූර්තිමත් වීර්‍ය්‍ය බදු වූ, සතුරු සෙන් මඩනට සමත්, දහසකට වැඩි තරමේ පුත්‍රයෝ වෙත්... බුදු ව යේ කුමක් ලබයි ද? බොහෝ පුතුන් ඇත්තේ වෙයි. ඔබට වනාහි ශූර වූ උතුම් වීර සාර ස්වභාවය ඇති ප්‍රතිපක්ෂ සෙනා මඩින්නට පොහොසත් ශ්‍රාවක පුත්‍රයෝ ද නොයෙක් දහස් ගණන් වෙත්. බුදු වතුයේ මේ අනුසස් ලබයි."

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය වදළ සේක. එහි මෙය ගාථා බන්ධනයෙන් මෙසේ කියනු ලැබේ:

Free Distribution www.aathaapi.org

සො තෙන[1] කම්මෙන දිවං අපක්කම්[2]
සුඛඤ්ච බිඩ්ඩා රතියො ච අඤ්ඤි.
තතො චවිත්වා පුනරාගතො ඉධ
කොසොහිතං චින්දති වත්ථජාදියං.

පහූතපුත්තො භවති තථාවිධො
පරොසහස්සං ච භවන්ති අත්‍රජා,
සූරා ච වීරා ච[3] අමිත්තතාපනා
ගිහිස්ස පීතිං ජනනා පියංවද.

බහුතරා පබ්බජිතස්ස ඉරීයතො
භවන්ති පුත්තා වචනානුසාරිනො.
ගිහිස්ස වා පබ්බජිතස්ස වා පුන
තං ලක්ඛණංභවති[4] තදත්ථජොතකන්ති,

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

පරිමණ්ඩල-අනොනම-ජ'ණ්ණුපරිමසනලක්ඛණානි (15,16)

13. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො මහාජනසඞ්ගහං සමෙක්ඛමානො සමං ජානාති, සාමං ජානාති, පුරිසං ජානාති, පුරිසවිසෙසං ජානාති අයමිදමරහති අයමිදමරහති'ති. තත්ථ තත්ථ පුරිසවිසෙසකරො පුරෙ අහොසි, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි දෙව මහා පුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො ච හොති ඨිතකො'ච අනොනමන්තො උභොහි පාණිතලෙහි ජණ්ණුකානි පරිමසති පරිමජ්ජති, සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- රාජා සමානො කිං ලභති? අඩ්ඪො හොති මහද්ධනො මහාභොගො පහූතජාතරූපරජතො පහූතවිත්තූපකරණො පහූතධනධඤ්ඤෙ පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. රාජා සමානො ඉදං ලභති. - පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? අඩ්ඪො හොති මහද්ධනො මහාභොගො. තස්සිමානි ධනානි හොන්ති, සෙය්‍යථිදං සද්ධාධනං සීලධනං හිරිධනං ඔත්තප්පධනං සුතධනං චාගධනං පඤ්ඤාධනං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති. එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

1. ස තෙන-(කම)
2. සම්කක්කම්-(මජ්ඣං)
3. විරඩගරූපා-(කම)
4. ජායති-(මජ්ඣං)
5. මහාණසඞ්ගාහතං සමපෙක්ඛමානො (කම)

Free Distribution www.aathaapi.org

"පෙරැ, බොහෝ පෙරැ, පළමු දැහි, බොහෝ කල් නො දක්නා ලද ඉතා බොහෝ කල් වෙන් ව වූසු නෑයන් ද මිතුරන් ද යහළුවන් ද එකතු කෙළේ ය. සමගි කොට ද එයට සතුටු විය.

හේ ඒ කර්මයෙන් දෙව්ලෝ ගියේ ය. දෙව් සුව ද ක්‍රීඩාරතීන් ද අනුභව කෙළේ ය. එයින් සැව, යලි මෙහි ආයේ කොශාවහිත වස්ත්‍රගුහ්‍යතා ලක්ෂණය ලබයි.

එබඳු තැනැත්තේ බොහෝ පුතුන් ඇත්තේ වෙයි. ගිහි වූ මොහුට ශූර වූ ද වීර වූ ද සතුරන් මඩනුයෙහි පොහොසත් වූ, ප්‍රීතිය උපදවන්නා වූ, පිය බස් තෙපලන දහසකට වැඩි දෙනෙක් පුත්‍රයෝ වෙත්.

පැවිදි වැ වසන්නහුට ඉතා බොහෝ වූ, වචනය පිළිපදනා, ශ්‍රාවක පුත්‍රයෝ වෙත්. ඒ (කොශාවහිත වස්ත්‍රගුහ්‍ය) ලක්ෂණය ගිහියාට හෝ වැලි පැවිදි වූවාහට හෝ ඒ අරුත පවසන්නේ වෙයි.

පළමු බණවර යැ.

පරිමණ්ඩලතා-අනවනත-ජානුපරාමර්ශනතා ලක්ෂණ (15,16)

13. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වූසු තන්හි, පෙරැ මිනිස් වූයේ ම මහජනයාට සංග්‍රහ කිරීම සම ව දකිනුයේ (ඒ ඒ තැනැත්හු හා) සම වූවහු දනී, තෙමේ දනී, පුරුෂයා දනී, පුරුෂයන් ගේ වෙසෙස දනී, මෙ තෙමේ මෙයට සුදුසු ය, මෙ තෙමේ මෙයට සුදුසු යැ යි ඒ ඒ දැයෙහි පුරුෂයන් ගේ වෙසෙස දැන කටයුතු කරනුයේ විය යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති, සග ලොවට යෙයි. හේ එයින් සැව මෙ මිනිස් බවට ආයේ ම මේ මහපුරිස් ලකුණු දෙක ලබයි. නුග රුකක් සේ සම පමණ ඇත්තේ වෙයි. සිටියේ ම නො නැමෙන්නේ දෙ අත්ලෙන් දෙදන පිරිමදියි, හේ ඒ ලකුණුවලින් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්... සක්විති රජ වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබයි ද? ආඪ්‍ය වෙයි, මහත් ධන ඇත්තේ වෙයි, මහත් භොග ඇත්තේ වෙයි. බොහෝ රන් රිදී ඇත්තේ, බොහෝ වස්තු උපකරණ ඇත්තේ, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇත්තේ, පිරිපුන් වස්තු ගබඩා හා කොටුගුල් ඇත්තේ වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි... බුදු වනුයේ කුමක් ලබයි ද? ආඪ්‍ය වෙයි, මහත් ධන ඇත්තේ වෙයි, මහත් භොග ඇත්තේ වෙයි. ඔහුට ශ්‍රද්ධාධනය, ශීලධනය, හිරිධනය, ඔත්තප්පධනය, ශ්‍රැතධනය, ත්‍යාගධනය, ප්‍රඥාධනය යන මේ ධනයෝ වෙත්. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

තුලිය පටිවිවිය[1] චින්තයින්වා
මහජනසඞ්ඝහනං[2] සමෙක්ඛමානො,
අයමිදමරහතීති තත්ථ තත්ථ
පුරිසවිසෙසකරෙ පුරෙ අහොසි.

[3]ස හි ච පන යිතො අනොනමත්තො
ථුසති කරෙහි උභොහි ජණ්ණුකානි,
මහිරුහපරිමණ්ඩලො අහොසි
සුචරිතකම්මවිපාකසෙසකෙන.

බහුවිධ නිමිත්ත ලක්ඛණෙසු
අභිනිපුණං මනුජාධිපා කරිංසු,
බහුවිධානි ගිණිනමරහානි
පටිලභති දහරො සුසු කුමාරො,

ඉධ මහීපති'ස කාමභොගී
ගිහිපටිරූපකා බහූ භවන්ති,
යදි ච ජහති සඞ්ඛකාමභොගං
ලහති අනුත්තරමුත්තමං ධනඝන්ති.

සීහපුබ්බද්ධකායාදීනි තීණි ලක්ඛණානි (17–19)

14. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුසහූතො සමානො බහුනො ජනස්ස අත්ථකාමො අහොසි හිතකාමො ඵාසුකාමො යොගක්ඛෙමකාමො 'කිණ්ති මෙ සද්ධාය වඩ්ඪෙය්‍යුං, සීලෙන වඩ්ඪෙය්‍යුං, සුතෙන වඩ්ඪෙය්‍යුං,[4] චාගෙන වඩ්ඪෙය්‍යුං, ධම්මෙන වඩ්ඪෙය්‍යුං, පඤ්ඤාය වඩ්ඪෙය්‍යුං ධනධඤ්ඤෙන වඩ්ඪෙය්‍යුං, මෙත්තාවත්තියා වඩ්ඪෙය්‍යුං, ද්විපදචතුප්පදෙහි වඩ්ඪෙය්‍යුං, පුත්තදාරෙහි වඩ්ඪෙය්‍යුං, දාසකම්මකරපොරිසෙහි වඩ්ඪෙය්‍යුං, ඤාතිහි වඩ්ඪෙය්‍යුං, මිත්තෙහි වඩ්ඪෙය්‍යුං, බන්ධවෙහි වඩ්ඪෙය්‍යුන්ති.

---

1. පටිවිචය –(මජ්ඣං)
2. මහාජනං සඞ්ඝාහතං –(කම)
3. මහි-ච–(මජ්ඣං) සමං ච පන (සය්‍හා)
4. සුතෙන වඩ්ඪෙය්‍යුං–(සය්‍හා)

Free Distribution www.aathaapi.org

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය ගාථායෙන් කියනු ලැබෙයි.

'පෙර ජාතියෙහි නුවණින් කිරා බලා, නැවැත නැවැත පිරික්සා සිතා, මහජනයාට සංග්‍රහ කිරීම සම ව අපෙක්ෂා කරනුයේ, 'මේ තෙමේ මෙය ලබන්නට සුදුසු වේ යැ යි ඒ ඒ තන්හි පුරුෂයන්ගේ වෙසෙස දැන සංග්‍රහ කරනුයේ විය.

ඒ කර්මයා ගේ ඉතිරි වූ විපාකයෙන් හේ සිටියේ ම නො නැමෙනුයේ දෙ අක්ලෙන් දෙ දණහිස් ස්පර්ශ කෙරෙයි, නුග රුකෙක පිරිමඩුල්ල මෙන් පිරිමඩුලු වූ සිරුර ඇත්තේ විය.

බොහෝ විවිධ නිමිත්ත ලක්ෂණ දන්නා ඉකා සියුම් නුවණැති බමුණු පඬිහු 'ළදරු වූ ළපැටි වූ මේ කුමර ගෘහස්ථයනට සුදුසු වූ බොහෝ වූ ද විවිධ වූ ද වස්තූන් ලබනෑ යි ද,

ඉදින් මෙහි රජෙක් වී නම් මොහුට ගිහියනට සුදුසු වූ කාමසම්පත් විඳිනුවට අවශ්‍ය වූ බොහෝ උපකරණයෝ වෙත්. ඉදින් සියලු කම්සැපත් අත් හරනේ නම්, නිරුත්තර වූ උතුම් ආර්ය ධනය ලබන්නේ යැ යි ද හෙළි කොට කීහ.

සිංහසුඛාර්ධකායාදි ස්ත්‍රී ලක්ෂණ (17-19)

14. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසු තන්හි, පෙරැ මිනිස් වූයේ ම, "මේ සත්වයෝ කෙසේ නම් සැදහැයෙන් වැඩෙන්නාහු ද? ශීලයෙන් වැඩෙන්නාහු ද? සුභාෂිතශ්‍රවණයෙන් වැඩෙන්නාහු ද? ත්‍යාගගුණයෙන් වැඩෙන්නාහු ද? ලෞකික ධර්මයෝ වැඩෙන්නාහු ද? ප්‍රඥාවෙන් වැඩෙන්නාහු ද? ධනධාන්‍යයෙන් වැඩෙන්නාහු ද? කෙත්වතින් වැඩෙන්නාහු ද? දෙපා සිවුපා සකුන්ගෙන්, අග්‍රුදරුවන්ගෙන්, දැසි දස් කම්කරු පුරුෂයන්ගෙන් නෑයන්ගෙන් මිතුරන්ගෙන්, (පරම්පරාගත) බන්ධුන්ගෙන් වැඩෙන්නාහු ද?'යි බොහෝ දෙනාට වැඩ කැමැති වූයේ, අභ්‍යුදය කැමැති වූයේ සැප කැමැති වූයේ, නිරුපද්‍රැත බව කැමැති වූයේ විය.

Free Distribution www.aathaapi.org

සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි තීනි මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, සීහපුබ්බද්ධකායො ච හොති චිතන්තරංසො ච සමවත්තක්ඛන්ධො ච සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්තී. රාජා සමානො කිං ලභති? අපරිහානධම්මො හොති, න පරිහායති ධනධඤ්ඤන බෙත්තවත්ථුනා දිපදචතුප්පදෙහි පුත්තදාරෙහි දාසකම්මකරපොරිසෙහි ඤාතීහි මිත්තෙහි බන්ධවෙහි. න පරිහායති සබ්බසම්පත්තියා. රාජා සමානො ඉදං ලභති. -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? අපරිහානධම්මො හොති, න පරිහායති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන චාගෙන පඤ්ඤාය න පරිහායති සබ්බසම්පත්තියා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

සද්ධාය සීලෙන සුතෙන බුද්ධියා
චාගෙන ධම්මෙන බහූහි සාධුහි
ධනෙන ධඤ්ඤෙන ච බෙත්තවත්ථුනා
පුත්තෙහි දාරෙහි චතුප්පදෙහි ච.

ඤාතීහි මිත්තෙහි ච බන්ධවෙහි ච
බලෙන වණ්ණෙන සුඛෙන චුභයං,
කථං න හායෙය්‍යුං පරෙ'ති ඉච්ඡති
ඉදං සමිද්ධං ච[2] පනාභිකඞ්ඛති.

ස සීහපුබ්බද්ධසුසණ්ඨිතො අහු
සමවත්තක්ඛන්ධො ච චිතන්තරංසො
පුබ්බෙ සුචිණ්ණෙන කතෙන කම්මුනා
අහානියං පුබ්බනිමිත්තමස්සතං.

ගිහී පි ධඤ්ඤෙන ධනෙන වඩ්ඪති
පුත්තෙහි දාරෙහි චතුප්පදෙහි ච,
අකිඤ්චනො පබ්බජිතො අනුත්තරං
පපොති සම්බොධිමහානධම්මතන්ති.[1]

1. අත්ථසස මිදධි ච-(මජසං) අදධං සමිදධං ච (ස්‍යා)
2. පපොති බොධිං අසහාන ධම්මතන්ති (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

"හෙ තෙමේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්... කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට ගියේ ය. හේ එයින් සැව, මේ මිනිසත්-බවට ආයේ ම, මේ මහ පුරිස්ලකුණු තුන ලබයි. සිංහයාගේ පෙරඩ කය මෙන් පරිපූර්ණ වූ (පූර්වාර්ධ අපරාර්ධ යන) සියලු සිරුර ඇත්තේ වෙයි. මසින් පිරුණු පිටිකර ඇත්තේ වෙයි. සම ව වට වූ කඳ ඇත්තේ වෙයි. හේ ඒ ලකුණුවලින් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහිගෙහි වසන්නේ නම්,... සක්විති රජ වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබයි ද? නො පිරිහෙන ස්වභාවය ඇත්තේ වෙයි, ධනධාන්‍යයෙන් කෙත්වතුයෙන්, දෙපාසිවුපාවන්ගෙන්, අඹුදරුවන්ගෙන්, දැසි දස් කම්කරු පුරුෂයන්ගෙන් නෑයන්ගෙන්, මිතුරන්-ගෙන්, බන්ධුන්ගෙන් නො පිරිහෙයි. සියලු සැපතින් නො පිරිහෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි. බුදු වනුයේ කුමක් ලබයි ද? නොපිරිහෙන සැහැවී ඇත්තේ වෙයි. ශ්‍රධායෙන් ශීලයෙන් ශ්‍රැතයෙන් ත්‍යාගයෙන් ප්‍රඥායෙන් නො පිරිහෙයි. සියලු සැපතින් නො පිරිහෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි."

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදාළසේක.

එහි මෙය (ගථායෙන්) මෙසේ කියනු ලැබේ:

ශ්‍රද්ධායෙන් ද ශීලයෙන් ද ශ්‍රැතයෙන් ද ප්‍රඥායෙන් ද, ත්‍යාගයෙන් ද ධර්මයෙන් ද යන බොහෝ සාධු ගුණවලින් ද, ධනයෙන් ද ධාන්‍යයෙන් ද කෙත්වතුයෙන් ද, දරුවන්ගෙන් ද, භාර්යාවන්ගෙන් ද සිවුපාවුන්ගෙන් ද, නෑයන්ගෙන් ද මිත්‍රයන්ගෙන් ද බන්ධුන්ගෙන් ද ශරීරශක්තියෙන් ද වර්ණයෙන් සැපයෙන් යන දෙකින් දූ අන්‍යයෝ කෙසේ නම් නො පිරි-හෙන්නාහු ද?'යි හේ කැමැති වෙයි. මේ අනුන්ගේ සමෘඩිය හේ පතයි.

පෙරැ කරන ලද, මොනොවට රැස් කරන ලද ඒ කර්ම හේතුයෙන් හෙ තෙමේ සිංහයකුගේ පෙරඩ කය බඳුව පිරිපුන් ව සුපිහිටි, කයැත්තේ විය. සම ව වට වූ, මසින් පිරුණු පිටිකර ඇත්තේ විය. තථාගතයන් වහන්සේ නො පිරිහෙන ඒ කර්මය ඒ ලක්ෂණත්‍රයයා ගේ ලැබීමට පෙර නිමිති වෙයි.

කුමර තෙමේ ඉදින් ගිහි ව සිටී නම්, ධනයෙන් ද ධාන්‍යයෙන් ද දූ පුතුන්ගෙන් ද භාර්යාවන්ගෙන් ද සිවුපාවන් ගෙන් ද වැඩෙයි. ඉදින් කිසි ධන රැස් කිරීමෙක් නැති පැවිද්දෙක් වී නම්, නිරුත්තර වූ නොපිරි-හෙන ධර්මතා වූ බුදුබවට පැමිණේ' යැ යි ලක්ෂණශාස්ත්‍රඥ බමුණෝ පැවැසූහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

රසග්ගසග්ගිතාලක්ඛණං (20)

15. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතෝ පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතෝ සමානෝ සත්තානං අවිහෙඨක-ජාතිකෝ අහොසි පාණිනා වා ලෙඩ්ඩුනා වා දණ්ඩෙන වා සත්ථෙන වා, සෝ තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා -පෙ- සෝ තතෝ චුතෝ ඉත්ථත්තං ආගතෝ සමානෝ ඉමං මහා පුරිසලක්ඛණං පටිලභති, රසග්ග-සග්ගී හොති, උද්ධග්ගාසස්ස රසහරණියෝ ගීවාය ජාතා හොන්ති සමා-වාහිනියෝ.[1] සෝ තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතෝ සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්තී -පෙ- රාජා සමානෝ කිං ලභති? අප්පා-බාධෝ හොති අප්පාතඞ්කෝ සම්මෙපාකිනියා ගහණියා. සමන්නාගතෝ නාතිසීතාය නාච්චුණ්හාය. රාජා සමානෝ ඉදං ලභති. බුද්ධෝ සමානෝ කිං ලභති? අප්පාබාධෝ හොති අප්පාතඞ්කෝ සම්මෙපාකිනියා ගහ-ණියා සමන්නාගතෝ නාතිසීතාය නාච්චුණ්හාය මජ්ඣිමාය පධානක්ඛ-මාය. බුද්ධෝ සමානෝ ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

න පාණිදණ්ඩෙහි පනාථ ලෙඩ්ඩුනා
සත්ථෙන වා මරණවධෙන වා පුන,
උඛ්ඛාධනාය පරිතජ්ජනාය වා
න හෙඨයී ජනතමහෙඨකෝ අහු.

තෙනෙව සෝ සුගතිසු පෙච්ච මොදති
සුඛඵලං කරිය සුඛානි වින්දති,
සම්මෙජසා[2] රසහරණී සුසණ්ඨිතා
ඉධාගතෝ ලභති රසග්ගසග්ගිතං.

තෙනාහු නං අතිනිපුණා විචක්ඛණා
අයං නරෝ සුබහුලෝ භවිස්සති
ගිහිස්ස වා පබ්බජිතස්ස වා පුන[3]
තං ලක්ඛණං භවති තදඤ්ඤථත්තතාසති.

---

1. සම්පාදිවාණිස්ස ඉමෝ (මජ්ඣං)
2. සම්පජ්ජසං (ක්‍යා) පා පුඤ්ඤජසං (ක්‍යාං) සංවඤ්ඣජසා (කම)
3. තත්ත (ක්‍යාං)

Free Distribution www.aathaapi.org

රසග්ගාසාග්‍රතා ලක්ඛණය (20)

15. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පෙර දැහි, පෙර බෙවෙහි, පෙර වුසූ තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම අතින් හෝ කැටින් හෝ දඩුමුගුරෙන් හෝ අවියෙන් හෝ සතුන් නො පෙළන ස්වභාවය ඇත්තේ විය යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්ම කළ බැවින් රස් කළ බැවින්, කායඛුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොව ගියේ ය. හේ එයින් සැව මේ මිනිස් බවට ආයේ ම, මේ මහපුරිස් ලකුණ ලබයි. අග්‍ර රස ළඳවන රස නහර ඇත්තේ වෙයි. ඔහුගේ ග්‍රීවායෙහි උඩුකුරු වැ කෙළින් නැඟී සිටි සම ව රසය ළඳවන රස නහරයෝ හටගත්තාහු වෙත්. හේ ඒ ලකුණින් සමන්විත වූයේ ඉදින් ගිහිගෙහි වසන්නේ නම්,... සක්විති රජ වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබයි ද? ඉතා ශීත ද නොවූ, ඉතා උෂ්ණ ද නොවූ, සමවෙපාකිනි වූ කර්මජ තෙජොධාතුයෙන් සමන්විත වූයේ, නිරොග වෙයි, නිදුක් වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි. බ්‍රූ වනුයේ කුමක් ලබා ද? යත්: ඉතා ශීත ද නොවූ, ඉතා උෂ්ණ ද නොවූ මධ්‍යම වූ ප්‍රධන් වීර්ය වඩනුවට පොහොසත් වූ, කර්මජ තෙජොධාතුයෙන් සමන්විත වූයේ, නිරොග වෙයි, නිදුක් වෙයි. බ්‍රූ වනුයේ මෙය ලබයි"

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. එහි මෙය ගථායෙන් මෙසේ කියනු ලැබේ:

'හේ අතින් හෝ දඩු මුගුරින් හෝ නොහොත් කැටින් හෝ අවියෙන් හෝ, තවද සිර ගෙහි ලෑමෙන් හෝ තරවටු කිරීමෙන් හෝ ජනකාව නො පෙළී ය. හේ ජනකාව නොපෙළන්නෙක් විය.

එ හෙයින් ම පර ලොව ගොස් සුගතීන්හි සතුටු වෙයි. සැප පල දෙන කර්ම කිරීමෙන් සුව විඳී. මොනොවට රස ළඳවන්නාවූ රසනහර යෝ තුමූ ම මොනොවට පිහිටියාහු වෙත්. මෙසේ මෙහි (මේ මිනිස්බවට) පැමිණියේ රසග්ගාසාග්‍රිකාව (අග්‍රරසනහර ඇති බව) ලබයි.

එ හෙයින් ඉතා සියුම් නුවණැති (නිමිත්තපාඨක) පඬිහු බබට 'මේ මිනිස් තෙමේ සුව බහුල කොවැසි වන්නේ ය. නැවැත ද ගිහියකුට හෝ පැවිද්දකුට හෝ ඒ කරුණ හෙළි කරන ඒ ලක්ෂණය වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

අභිනීලනෙත්ත – ගොපබුමලක්ඛණානි (21, 22)

16. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො න ච විසටං න ච විසාවී[1] න ච පන විචෙය්‍ය පෙක්ඛිතා, උජුං තථා පසටමුජුමනො පියවක්ඛුනා බහුජනං උදික්ඛිතා අහොසි. සො තස්ස කම්මස්ස කත්තා–පෙ–සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි දෙව මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, අභිනීල–නෙත්තො ච හොති ගොපබුමො ච. සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො, සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති –පෙ– රාජා සමානො කිං ලභති? පියදස්සනො හොති, බහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං නෙගමජානපදානං ගණකානං මහාමත්තානං අනීකට්ඨානං දෙවාරිකානං අමච්චානං පාරිසජ්ජානං රාජූනං භොගියානං කුමාරානං. රාජා සමානො ඉදං ලභති. –පෙ– බුද්ධො සමානො කිං ලභති? පියදස්සනො හොති, බහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං දෙවානං මනුස්සානං අසුරානං නාගානං ගන්ධබ්බානං. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.

එතම ත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

න ච විසටං න ච විසාවී[2]
න ච පන විචෙය්‍ය පෙක්ඛිතා
උජුං තථා පසටමුජුමනො
පියවක්ඛුනා බහුජනං උදික්ඛිතා.

සුගතීසු සො ඵලවිපාකං
අනුභවති තත්ථ මොදති.
ඉධ ච පන භවති ගොපබුමො
අභිනීලනෙත්තනයනො සුදස්සනො.

අභියොගිනො ච නිපුණා
බහු පන නිමිත්තකොවිද
සුබුමනයනකුසල මනුජා
පියදස්සනො'ති අභිනිද්දිසන්ති නං,

1. න ච විසාවිතං (PTS), න ච විසාවී (ස්‍යා)
2. න ච විසාවිතං (PTS), න ච විසාවී (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

අසිතාලනෙත්‍ර ගොපඵුමතා ලක්ඛණ (21,22)

16. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසු තන්හි පෙරැ මිනිස් වූයේ ම, කෝපයෙන් ඇස් ඔරවා බලන්නේ නො වී ය, (ක්‍රොධපර වැ) හිස ඇළ කොට ඇස් කොනින් බලන්නේ ද නො වී ය. ක්‍රොධපර ව අනුන් දෙස රහසින් රවා බලන්නේ ද නො වී ය. සෘජු ව ද ඇස් පුරා ද සෘජු සිත් ඇත්තේ සිය ඇසින් බොහෝ දෙනා දෙස බලන්නේ විය යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ කැවීත් කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට ගියේ ය හේ එයින් සැව මේ මිනිස් භවට ආයේ ම, මේ මහපුරිස්ලකුණු දෙක ලබයි. වෙසෙසින් නිල්වන් වූ ඇස් ඇත්තේ වෙයි, එකෙණෙහි උපන් රතු වස්සකුගේ ඇස් පියුම (ඇස්ගුළිය) බදු ඇස් පියුම් ඇත්තේ වෙයි. මේ ලක්ෂණවලින් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහිගෙහි වසන්නේ නම්, ... සක්විති රජ වෙයි. රජ වන්නේ කුමක් ලබයි ද? ප්‍රිය වූ දකුම ඇත්තේ වෙයි. බමුණනට ගැහැවියනට, නිගමවැසියනට දානවැසියනට, ඉණුකයනට, මහාමාත්‍රයනට, සෙනාඩඟරක්ෂකයනට, ද්වාරපාල යනට, පරම්පරාගත වැ රාජපර්ෂද්හි වූවනට, රජුනට, රාජදෙය භොග සම්පත් විඳුනවූනට රජකුමරුවනට, යන බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි ... බුදු වනුයේ කුමක් ලබයි ද? ප්‍රිය දකුම් ඇත්තේ වෙයි. බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය වෙයි, මනවඩන්නේ වෙයි. මහණුනට මෙහෙණනට උවසුවනට උවැසියනට දෙවියනට මිනිස්නට අසුරයනට නාගයනට ගඳෙව්වනට ප්‍රිය වෙයි, මනාප වෙයි. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි."

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය (ශාරීරයෙන්) කියනු ලැබේ:

'ක්‍රොධයෙන් ඇස් ඔරවා ද නො බලන්නේ විය. කෝපයෙන් හිස ඇළ කොට ඇස් කොනින් බලන්නේ ද නො වී ය. රහසින් අනුන් දෙස රවා බලන්නේ ද නො වී ය. සෘජු ලෙස, ඇසපුරා, සෘජු සිතැති ව, ප්‍රිය ඇසින් බොහෝ දෙනා දෙස බලන්නේ විය.

හේ එහි ඵලවිපාකය සුගතීන්හි විඳියි. එයින් එහි සතුටු වෙයි, නැවැත මෙහි උපදනේ ද එ කෙණෙහි උපන් වස්සකුගේ බදු ඇසිපියුම් ඇත්තේ, වෙසෙසින් නිල් වූ ඇස් ඇත්තේ, ශොභන දකුම් ඇත්තේ වෙයි.

ලක්ෂණශාස්ත්‍ර හැදෑරීමෙහි යෙදුණු සියුම් නුවණැති, නිමිති සතර දන්නා, සියුම් නෙත්‍රවිද්‍යායෙහි දක්ෂ වූ බමුණෙක් 'ප්‍රිය දර්ශන ඇත්තේ ය.'යි ඔහු වෙසෙසින් දක්වත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

පියදස්සනො ගිහි පි සත්තො ච
භවති බහුජනපියායිතො,
යදි ච න භවති ගිහී සමණො හොති
පියො බහුනං සොකනාසනො'ති.

උණ්හිසසීසලක්ඛණ (23)

17. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො බහුජනපුබ්බඞ්ගමො අහොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු බහුජනානං පාමොක්ඛො කායසුචරිතෙ වචීසුචරිතෙ මනොසුචරිතෙ දානසංවිභාගෙ සීලසමාදනෙ උපොසථූපවාසෙ මත්තෙය්‍ය-තාය පෙත්තෙය්‍යතාය සාමඤ්ඤතාය බ්‍රහ්මඤ්ඤතාය කුලෙ ජෙට්ඨාපචායි-තාය අඤ්ඤතරඤ්ඤතරෙසු ච අධිකුසලෙසු ධම්මෙසු. සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා -පෙ- සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමං මහා-පුරිසලක්ඛණං පටිලභති, උණ්හිසසීසො හොති. සො තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති -පෙ- රාජා සමානො කිං ලභති? මහා'ස්ස ජනො අන්වායිකො හොති, බ්‍රාහ්මණ-ගහපතිකා නෙගමජානපද ගණකා මහාමත්තා අනීකට්ඨා දෙවාරිකා අමච්චා පාරිසජ්ජා රාජානො භොගියා කුමාරා. රාජා සමානො ඉදං ලභති. -පෙ- බුද්ධො සමානො කිං ලභති? මහාස්ස ජනො අන්වායිකො හොති භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

පුබ්බඞ්ගමො සුචරිතෙසු අහු
ධම්මෙසු ධම්මචරියාය[1] අභිරතො,
අන්වායිකො බහුජනස්ස අහු
සග්ගෙසු වෙදයිත්ථ පුඤ්ඤඵලං.

වෙදියිත්වා සො සුචරිතස්ස ඵලං
උණ්හීස සීසත්තමිධජ්ඣගමා
ඛ්‍යාකංසු ඛ්‍යඤ්ජන නිමිත්තධරා
පුබ්බඞ්ගමො බහුජනස්ස[2] හෙස්සති

පටිභොගියා මනුජෙසු ඉධ
පුබ්බෙව තස්ස අභිහරනති තදා
යදිබත්තියො භවති භූමිපති
පටිහාරකබහුජනෙ[3] ලභති.

---

1 ධම්මචරියාභිරතො (මජ්ඣං)
2. පුබ්බඞ්ගමො බහුජනං (මජ්ඣං)
3. පටිහාරකං බහුජනො (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ගිහි වන්නේ ද ප්‍රිය දකුම් ඇත්තේ, බොහෝ ජනයා විසින් ප්‍රිය කරන ලද්දේ වෙයි. ඉදින් ගිහි නොවන්නේ නම්, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය වූ, ජනයාගේ ශොක නසන ශ්‍රමණයෙක් වෙයි.

උෂ්ණීෂශීර්ෂලක්ෂණය (23)

17. මහණෙනි, 'පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසූ තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම කුසල් දහමහි බොහෝ දෙනාට ගණදෙවු විය, කායසුචරිතයෙහි ද වාක්සුචරිතයෙහි ද මනසුචරිතයෙහි ද දන් දීමෙහි ද ශීල සමාදානයෙහි ද පෙහෙවස් වුසුමහි ද මවට උවටන්හි ද පියාට උවටන්හි ද මහණුන් පිදීමෙහි ද බමුණන් පිදීමෙහි ද කුලදෙටුවන් පිදීමෙහි ද කව තවත් අධිකුශලධර්මයන්හි ද බොහෝ දෙනාට ප්‍රමුඛ විය' යන යමෙක් ඇද් ද, හේ, ඒ කර්ම කළ හෙයින්... කෘත්‍ය මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට යෙයි. හේ එයින් සැව මේ මිනිසත් බවට ආයේ ම මේ මහ පුරිස් ලකුණ ලබයි. හේ නලල්පට බන් සෙයින් පිරිපුන් නලල ද පිරිපුන් හිස ද ඇත්තේ වෙයි. හේ ඒ ලක්ෂණයෙන් යුක්ත වූයේ, ඉදින් ගිහිගෙයි වසන්නේ නම් ... සක්විති රජ වෙයි. රජ වතුයේ කුමක් ලබයි ද? මහා ජන තෙමේ ඔහු අනුව යන්නේ වෙයි. බමුණුගෑහැවියෝ ද නියමගම දනවු වැසියෝ ද ගණකයෝ ද මහාමාත්‍රයෝ ද සෙනාඩඟරක්ෂකයෝ ද ඛාරපාලයෝ ද ඇමැතියෝ ද පරම්පරාගත ව රාජපර්ෂත්හි වූවෝ ද, රජුහු ද, රාජ දත්ත භොග ලැබ පරිභොග කරන්නෝ ද, රජකුමරුවෝ ද ඔහු අනුව යන්නෝ වෙත්. රජ වතුයේ මෙය ලබයි. ... බුදු වතුයේ කුමක් ලබා ද? මහණ, මෙහෙණ උවසු උවැයි දෙව් මිනිස් අසුර නාග ගන්ධර්ව යන මහා ජනයා ඔහු අනුව යන්නේ වෙයි. බුදු වතුයේ මෙය ලබයි.''

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය මෙසේ ගාථායෙන් කියනු ලැබේ:

හේ සුචරිත ධර්මයන්හි පුරෝගාමී විය, ධර්මචර්යායෙහි ඇලුණේ විය එහි බොහෝ දෙනා ඔහු අනුව යන්නේ විය. එහි පින්පල සගලොවහි දී වින්දේ ය.

හේ සුචරිත යේ ඵලය විඳ, මෙහි උෂ්ණීෂශීර්ෂ බව ලැබී ය. ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රධරයෝ 'මේ තෙමේ බොහෝ දෙනාට පුරෝගාමී වන්නේ යැයි' පැවැසූහ,

මෙහි මිනිසුන් අතුරෙහි වතාවත් කරුවෝ එ කල්හි පළමු ඉදරු වියෙහි ම ඔහුට කුදුමහත් වතාවත් එළවත්. ඉදින් පොළොවට අධිපති රජෙක් වී නම්, හේ වතාවත් කරන බොහෝ ජනයන් ලබයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

අථ වෙ පි පබ්බජති සෝ මනුජෝ
ධම්මේසු හොති පගුණෝ විසාවී.
තසසානුසාසනිගුණාභිරතෝ
අඤ්ඤායිකෝ බහුජනෝ භවති ති.

එකෙකලොමතාඋණණාලක්ඛණාදිනි. (24, 25)

18. යම්පී භික්ඛවෙ තථාගතෝ පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුච්ඡිත මනුසසභූතෝ සමානෝ මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතෝ අහොසි සච්චවාදී සච්චසන්ධෝ ථෙතෝ පච්චයිකෝ අවිසංවාදකෝ ලොකසස, සෝ තසස කම්මසස කතත්තා උපචිතත්තා –පෙ– සෝ තතෝ චුතෝ ඉත්ථත්තං ආගතෝ සමානෝ ඉමානි දෙව මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති: එකෙකලොමෝ ච හොති, උණණෝ ච භමුකන්තරෙ ජාතා හොති මුදුතූලසන්නිභා. සෝ තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතෝ සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්තී. රාජා සමානෝ කිං ලභති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති ඛත්තියමහාසාලකුලෙ. සෝ තත්ථ පාසාදිකෝ දස්සනීයෝ පරමාය වණණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතෝ හොති පරමාය ඡවිවණණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතෝ හොති පරමාය ආරොග්‍යපාරිපූරියා සමන්නාගතෝ හොති පරමාය සීලපාරිපූරියා සමන්නාගතෝ හොති පරමාය සීලසාමඤ්ඤතාය සමන්නාගතෝ හොති පරමාය සමාධිසාමඤ්ඤතාය සමන්නාගතෝ හොති පරමාය පඤ්ඤාසාමඤ්ඤතාය සමන්නාගතෝ හොති පරමාය විමුත්තිසාමඤ්ඤතාය සමන්නාගතෝ හොති. යෙපි තසස ගහපතිකා අහෙසුං පුබ්බඞ්ගමා මන්තිනො මන්තාජීවා, තෙපි තසස පාතෝව උපට්ඨහන්ති රඤ්ඤෝ ඛත්තියසස මුද්ධාභිසිත්තසස. සෝ ඛත්තියෝ සමානෝ කිං ලභති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති චාතුමහාරාජිකානං දෙවානං. චාතුමහාරාජිකා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති තාවතිංසානං දෙවානං. තාවතිංසා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති යාමානං දෙවානං. යාමා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති තුසිතානං දෙවානං. තුසිතා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති නිම්මානරතීනං දෙවානං. නිම්මානරතී දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති පරනිම්මිතවසවත්තීනං දෙවානං. පරනිම්මිතවසවත්තී දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං. බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති පඨමාභූමිකානං දෙවානං. පඨමාභූමිකා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති දුතියාභූමිකානං දෙවානං. දුතියාභූමිකා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති තතියාභූමිකානං දෙවානං. තතියාභූමිකා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති චතුත්ථාභූමිකානං දෙවානං. චතුත්ථාභූමිකා දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති සුදසසීනං දෙවානං. සුදසසී දෙවා සමානා කිං ලභන්ති? මහා'සස ජනෝ උපවත්තති අකනිට්ඨකානං දෙවානං. අකනිට්ඨකා

ඉදින් ඒ මිනිස් තෙමේ පැවිදි වන්නේ නම්, ධර්මයන්හි (ධ්‍යාන සමාපත්ති ධර්මයන්හි) සුහුණු වූ, පුරුදු කළ වශිතා ඇතියෙක් වෙයි. ඔහුගේ අනුශාසන ගුණයෙහි ඇලුණු බොහෝ ජනයා ඔහු අනුව යන්නේ වේ.

එකෙකලොමතා-ඌර්ණාලක්ඛණාදීනු (24, 25)

18. මහණෙනි, 'තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසු තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම මුසවා හැර මුසවායින් වැළැක්කේ, ඇත්ත කියන සුටු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගළපනුයේ, තහවුරු බස් ඇත්තේ, හැදහිය යුතු බස් ඇත්තේ, ලොව, නො රවටනුයේ වීය' යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, ඒ කර්මය රැස් කළ බැවින්...කය බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි. හේ එයින් සැව මේ මිනිස් බවට ආයේ ම මේ මහ පුරිස්ලකුණු දෙක ලබයි: එක් එක් ලෝම කූපයෙහි එක් එක් ලෝමයක් ඇත්තේ ද වෙයි, දෙ බැම අතුරෙහි සුදු පැහැති මොළොක් පුලුන් රොදක් බදු වූ ඌර්ණරෝමයෙක්ද හටගත්තේ වෙයි. හේ ඒ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම් ... සක්විති රජ වෙයි. රජ වතුයේ කුමක් ලබන්නේ ද? බමුණෝ ය, ගැහැවියෝ ය, නිගමවැස්සෝ ය දනවුවැස්සෝ ය, ගණකයෝ ය, මහාමාත්‍රයෝ ය, සෙනාඩිගරක්ෂකයෝ ය වාරපාලයෝ ය, අමාත්‍යයෝ ය, පරම්පරාගත වැ රාජපර්ෂත්හි වූවෝ ය, රජුහු ය, රාජදත්ත භොග ඇත්තෝ ය, රජකුමරුවෝ ය යන මහා ජනයෝ ඔහු අදහස අනුවැ පවත්නාහ. රජ වතුයේ මෙය ලබයි ... බුදු වතුයේ කුමක් ලබා ද? භික්ෂු භික්ෂුණී උපාසක උපාසිකා දිව්‍ය මනුෂ්‍ය අසුර නාග ගන්ධර්ව යන මහා ජනයා ඔබ අදහස අනුව පවතී. බුදු වතුයේ මෙය ලබයි."

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ වදළ සේක. එහි මෙය ගාථායෙන් කියනු ලැබේ:

"පෙර දැහි සත්‍ය ප්‍රතිඥ ඇත්තේ, දෙසැටියෙකින් නො පැවැති එකාන්ත වචන ඇත්තේ, මුසා බස් දුරැලි ය. හේ කිසිවකුත් නො රවටන්නේ වීය, සත්‍ය වූ තථ්‍ය වූ තත්ත්වාකාර වූ වචනයෙන් කථා කළේ ය.

(එයින්) සුදු පැහැති, ඉතා සුදු වූ, මොළොක් පුලුන් බදු වූ ඌර්ණාවෙක් දෙබැම අතුරෙහි මැනැවින් හට ගත්තේ විය. ලෝමකූපයන්හි එකෙක දෙකෙක් නො වී ය. එකි එකී ලොමකූපයෙහි එක් එක් ලෝමයක් ම හට ගත් සිරුර ඇත්තේ වී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තං ලක්ඛණඤ්ඤු බහවො සමාගතා
ඛ්‍යාකංසු උප්පාදනිමිත්තකොවිද.
උණ්ණා ච ලොමා ච යථා සුසණ්ඨිතා
උපවත්තති ඊදිසකං බහුජ්ජනො.

ගිහිම්පි සන්තං උපවත්තති ජනො
බහු පුරත්ථා පකතෙන කම්මුනා
අකිඤ්චනං පබ්බජිතං අනුත්තරං
බුද්ධම්පි සන්තං උපවත්තති ජනො'ති.

චත්තාළීසදන්ත – අවිරළදන්ත – ලක්ඛණාදීනි (26,27)

19. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො පිසුණං වාචං පහාය පිසුණාය වාචාය පටිවිරතො අහොසි. ඉතො සුත්වා න අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසම්භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා න ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසම්භෙදාය. ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සංහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දි සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා අහොසි, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා –පෙ– සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි දෙව මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති: චත්තාළීසදන්තො ච හොති අවිරළදන්තො ච. සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති –පෙ– රාජා සමානො කිං ලභති? අභෙජ්ජපරිසො හොති අභෙජ්ජා'ස්ස හොන්ති පරිසා බ්‍රාහ්මණ–ගහපතිකා නෙගමජානපද ගණකා මහාමත්තා අණීකට්ඨා දෙවාරිකා අම්චවා පාරිසජ්ජා රාජානො හොගියා කුමාරා. රාජා සමානො ඉදං ලභති? –පෙ– බුද්ධො සමානො කිං ලභති? අභෙජ්ජපරිසො හොති අභෙජ්ජා'ස්ස හොන්ති පරිසා භික්ඛූ භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

වෙභූතියං සංහිතභෙදකාරිං[1]
භෙදප්පවඩ්ඪනවිවාදකාරිං
කලහප්පවඩ්ඪනඅකිච්චකාරිං
සංහිතානං භෙදජනනීං න භණි.

1. සහිතභෙදකාරිං (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

උත්පාදශාස්ත්‍ර නිමිත්තශාස්ත්‍රයන්හි දක්ෂ වූ ශරීරලක්ෂණ දන්නා බොහෝ දෙනෙක් රැස්වූහුහු, "මොහු සිරුරු ඌර්ණාව ද ලොමයේ ද යම්සේ මොනොවට පිහිටියාහු ද, එහෙයින් බොහෝ දෙනා මෙබන්දහු අදහස් අනුව පවතියැ" යි එය පැවැසූහ.

පූර්ව ජාතීන්හි කරන ලද කර්ම හෙතුයෙන් බහු ජන තෙමේ ගිහි වෑ ඉන්නා වූ ද එකුමරු අනුව යෙයි. බොහෝ දෙනා කිසි ධන රැස් කිරීමක් නැති, පැවිදි වැ බුදු වූ ම ඔබ අනුව යෙයි.

චත්වාරිංශත්දන්ත- අවිරලදන්තතාදි-ලක්ෂණ (26, 27)

19. මහණෙනි, "තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු බෙවෙහි, පළමු වුසූ තන්හි, පෙරැ මිනිස් වූයේ ම කේලාම් බස් හැර, කේලාම් බසින් වැළැක්මක් විය, මෙ තැනින් අසා මොවුන් ගේ බිඳීම පිණිස එ තැන්හි නො කියන්නේ විය, එ තැන්හි හෝ අසා, ඔවුන්ගේ බිඳීම පිණිස, මොවුනට නො කියන්නේ විය, මෙසේ බිඳුණුවුන් ගළපන්නේ ද, ගැළපුණුවුනට අනුබල දෙන්නේ ද විය, සමගියෙන් සිටිනවුනට කැමැත්තේ, සමගියෙන් සිටිනවුන් කෙරෙහි ඇලුණේ, සමගියෙන් සිටිනවුනට සතුටු වූයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ විය" යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින් ... සඟ ලොවට ගියේය. හේ එයින් චුත වූයේ මෙ මිනිස්ලොවට ආයේ ය, මේ මහපුරිස් ලකුණු දෙක ලබයි: දත් සාළිසක් ඇත්තේ, විරළ නොවූ දත් ඇත්තේ ද වෙයි. හේ ඒ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම් ... සක්විති රජ වෙයි. රජ චතුයේ කුමක් ලබයි ද? නො බිඳියැ හැකි පිරිස් ඇත්තේ වෙයි, බ්‍රාහ්මණ ගෘහපති නිගමවාසී ජනපදවාසී ගණක මහාමාත්‍ර සෙනාඞ්ගරක්ෂක දොවාරපාල අමාත්‍ය පාරිෂද්‍ය රාජ කුමාර යන ඔහුගේ පිරිස්හු නොබිඳියැ හැක්කාහු වෙත්. රජ චතුයේ මෙය ලබයි. බුදු චතුයේ කුමක් ලබා ද? නොබිඳියැ හැකි පිරිස් ඇත්තේ වෙයි. භික්ෂු භික්ෂුණි උපාසක උපාසිකා දිව්‍ය මනුෂ්‍ය අසුර නාග ගන්ධර්ව යන ඔබ පිරිස්හු නොබිඳියැ හැක්කාහු වෙත්. බුදු චතුයේ මෙය ලබයි"

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. එහි මෙය (ගාථායෙන්) කියනු ලැබේ:

'හේ පෙර අත්බවහි ගැළපුණුවුන් (සමගියෙන් සිටිනවුන්) බිඳුවන්නේ හෝ භෙදවැඩෙන විවාද පහළ කරන්නේ හෝ කලහ වැඩෙන නොකටයුතු කරන්නේ හෝ නො විය. ගැළපුණුවුන් ගේ භෙද උපදවන වචන ද නො කියේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

අවිවාදවඩ්ඪනකාරිං සුගිරං
භික්ඛානං සන්ධිජනනිං අභණි.
කලහං ජනස්ස පනුදි සමඞ්ගි
සංහිතෙහි නන්දති පමොදති ච

සුගතීසු සො ඵලවිපාකං
අනුභවති තත්ථ මොදති.
දන්නා ඉධ හොන්ති අවිරළා සහිතා
චතුරො දසස්ස මුඛජා සුසණ්ඨිතා.

යදි ඛත්තියො භවති භූමිපති
අවිභෙදියා'ස්ස පරිසා භවන්ති
සමණො ච හොති විරජො විතමලො
පරිසා'ස්ස හොති අනුගතා අචලා'ති.

පහූතජිවහා–බ්‍රහ්මස්සර ලක්ඛණානි (28,29)

20. යම්පි භික්ඛවෙ පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො අහොසි, යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා අහොසි, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා –පෙ– සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි ද්වෙ මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, පහූත ජිව්හො ච හොති බ්‍රහ්මස්සරො ච කරවීකභාණී. සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො සවෙ අගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්තී. –පෙ– රාජා සමානො කිං ලභති? ආදෙය්‍යවාචො හොති, ආදියන්ති'ස්ස වචනං බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමජානපද ගණකා මහාමත්තා අකනිට්ඨා දෙවාරිකා අමච්චා පාරිසජ්ජා රාජානො භොගියා කුමාරා. රාජා සමානො ඉදං ලභති –පෙ– බුද්ධො සමානො කිං ලභති? ආදෙය්‍යවාචො හොති, ආදියන්ති'ස්ස වචනං භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

අක්කොසභණ්ඩනවිහෙසකාරිං
උබ්බාධකං[1] බහුජනමද්දනං
බාළ්හං ගිරං සො න භණි ඵරුසං
මධුරං භණී සුසඤ්ඤිතං සබ්ලං.

1. උබ්බාධකරං (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

විවාද වැඩීම කරන සුලු නොවූ, බිදුණුවුනට සමගිය උපදවන සුලු වචන කියේ ය. සමඩගි ..... ජනයාගේ කලහ දුරු කෙළේ ය. සමගියෙහි පිහිටියවුන් හා සතුටු වෙයි, ප්‍රමුදිත ද වෙයි.

සුගතීන්හි ඵලවිපාක විඳියි, එහි සතුටු වෙයි. මෙහි උපන් ඔහුගේ දක් අවිරළ වේ, එකට සම්බන්ධ වෙයි. ඔහුගේ දන්තයෝ සක්‍කළිසෙක් මොනොවට පිහිටියාහ.

ඉදින් පොළොවට ස්වාමී වූ ක්ෂත්‍රියයෙක් වී නම්, ඔහුගේ පිරිස්හු නො බීදැලියැ හැකි වෙත්. ඉදින් මහණ වන්නේ නම්, පහ වූ ඝකලෙස් ධූලි ඇතියේ, පහ වූ කෙලෙස්මල ඇතියේ වෙයි. ඔබ පිරිස ඔබ අනුව ගියේ ස්ථිර වෙයි.

ප්‍රගුතපිත්වතා – බ්‍රහ්මස්වරතා–ලක්ෂණ (28, 29)

20. මහණෙනි, "පළමු දැහි පළමු භවයෙහි, පළමු වුසූ තන්හි, පෙර මනුෂ්‍ය වනුයේ පරොස් බස් හැර, පරොස් බසින් වැළැක්කේ විය. නිදෙස් වූ, කනට සැප වූ, පෙම් කටයුතු වූ, සිතැ වැද ගන්නා, නියැරියනට සුදුසු වූ, බොහෝ දෙනාට කාන්ත වූ, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නා වූ යම් වචනයෙක් වේ ද, එබදු වචන කියන්නේ වී ය යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින් රැස් කළ බැවින් ... සඟ ලොවට ගියේ ය. හේ එයින් සැව, මේ මිනිස්බවට ආයේ ම මේ මහපුරිස් ලකුණු දෙක ලබයි: දික් සුලුල් වූ දිව ඇත්තේ වෙයි, බඹහුගේ බදු ගැඹුරු හඬ ඇත්තේ, කුරව් කොවුලකුගේ බදු මිහිරි හඬ ඇත්තේ වෙයි. හේ ඒ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහිගෙහි වසන්නේ ද, ... සක්විති රජ වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබා ද? පිළිගත යුතු වචන ඇත්තේ වෙයි, බමුණෝ ද ගැහැවියෝ ද, නිගමවැසි දනවුවැසි ජනයෝ ද, ගණකයෝ ද මහාමාත්‍රයෝ ද සෙනාඩග රක්ෂක යෝ ද වාරපාලයෝ ද ඇමැතියෝ ද පරම්පරාගත ව රාජපරම්දහි වූවෝ ද රජුහු ද රජහු දුන් භොගසම්පත් බුක්ති විඳින්නෝ ද රජකුමරුවෝ ද යන ඔහුගේ පිරිස්හු ඔහු බස් පිළිගනිත්: රජ වනුයේ මෙය ලබයි... බුදු වනුයේ කුමක් ලබා ද? පිළිගත යුතු වචන ඇත්තේ වෙයි. මහණ මෙහෙණෝ ද උවසුඋවැසියෝ ද දෙවිහු ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද නාග යෝ ද ගඳෙවුහු ද ඔබ වචන පිළිගනිත්. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි."

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ් වදළ සේක. එහි මේ (ගාථායෙන්) කියනු ලැබේ:

"හෙ තෙමේ ආක්‍රෝශ කලහ හිංසා යන මේ දෑ කරවන, සිත පෙළන, මහජනයාගේ සිත් රිදුවන, කැකුළු වූ පරොස් බස් නො බිණුයේ ය. ඉතා ප්‍රෙම සහිත වූ මෘදු වූ මිහිරි බස් බිණුයේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

මනසෝ පියා හදයගාමිනියෝ
වාචා සෝ එරයති කණ්ණසුඛා
වාචා සුවිඤ්ඤඵලමනුභවී.
සඤ්ඤස්ස වෙදය පුඤ්ඤඵලං.

වෙදිච්චා සෝ සුචරිතස්ස ඵලං
බ්‍රහ්මසහව්‍යතමිධජ්ඣගමා.
ජීවිතා'සස හොති විපුලා පුථුලා
ආදෙය්‍යවාක්‍යවචනෝ භවති.

ගිහිනෝ'පි ඉජ්ඣති යථා භණතෝ
අථ චෙ පබ්බජති සෝ මනුජෝ
ආදියති'සස වචනං ජනතා
බහුනෝ බහුං සුභණිතං[2] භණකෝ'ති.

සිහහනුලක්ඛණං (30)

21. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතෝ පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුසසභූතෝ සමානෝ සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතෝ අහොසි, කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං, සෝ තස්ස කම්මස්ස කතත්තා –පෙ– සෝ තතෝ චුතෝ ඉත්ථත්තං ආගතෝ සමානෝ ඉමං මහාපුරිසලක්ඛණං පටිලභති, සීහහනු හොති. සෝ තෙන ලක්ඛණෙන සමන්නාගතෝ සචෙඅගාරං අජ්ඣාවසති රාජා හොති චක්කවත්ති –පෙ– රාජා සමානෝ කිං ලභති? අපපටිසයෝ හොති කෙනචි මනුසස–භූතෙන පච්චත්තිකෙන පච්චාමිත්තෙන. රාජා සමානෝ ඉදං ලභති –පෙ– බුද්ධෝ සමානෝ කිං ලභති? අපපටිසයෝ හොති අබ්භන්තරෙහි වා බාහිරෙහි වා පච්චත්තිකෙහි පච්චාමිත්තෙහි රාගෙන වා දොසෙන වා මොහෙන වා සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. බුද්ධෝ සමානෝ ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්‍රෙතං වුච්චති:

සම්ඵප්පලාපං න අබුද්ධතත්තිං[3]
අචිකි ඤණවචනඛ්‍යපථෝ අහොසි.
අහිතමපි ච අපනුදි
හිතමපි ච බහුජනසුඛෙ අහණි.

---

1. අබාළහං (මජ්ඣං)
2. සුභණිතං (සහ්‍යා)
3. න සමරප්පලාපං න බුදධකං (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

හේ සිතට ප්‍රිය වූ, සිතැ වැදගන්නාවූ, කනට සැප වූ, වචන කියයි වාක්සුචරිතයාගේ ඵලය හේ වින්දේ ය. ස්වර්ගයන්හි (වාක්සුචරිතමය) පිනේ පල වින්දේ ය.

හේ සුචරිතයේ විපාක ලැබීමෙන් මෙහි දී, බ්‍රහ්මස්වර බව ලැබී ය. ඔහුගේ දිව දික් ද පුලුල් ද වෙයි. හේ පිළිගත යුතු වචන ඇත්තේ වෙයි.

යම්සේ කියන ගෘහස්ථයාගේ ද වචන ය සිදු වන්නේ ද ඉදින් ඒ මිනිස් තෙමේ පැවිදි වන්නේ නම් බොහෝ ජනයාට බොහෝ වූ මනාප වචන කියන ඔබ ගේ වචන ජනතාවෝ පිළිගනිත් යැ යි නෛමිත්තක යෝ කීහ.

සිංහහනු – ලක්ෂණය (30)

21. මහණෙනි, "තථාගත තෙමේ පළමු දැහි, පළමු භවයෙහි, පළමු වුසු තන්හි, පෙරැ මිනිස් වූයේ ම සම්ඵප්‍රලාපය හැර, සම්ඵප්‍රලාපයෙන් වැළැක්කේ, කල් දැන කියනුයේ, සත්‍යය ම කියනුයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනුයේ, කුසල් දහම් අසළ බසක් ම කියනුයේ, විනය අසළ බසක් ම කියනුයේ විය, සිතැ තබා ගන්නට නිසි වූ, කරුණු සහිත වූ, සසීම වූ අර්ථනිඃශ්‍රිත වූ වචන සුදුසු කල්හි කියන්නේ වී ය" යන යමෙක් ඇද්ද, හෙ තෙමේ ඒ කර්මය කළ බැවින් ... සග ලොවට පැමිණි යේ ය. එයින් සැව මෙ මිනිස් බවට ආයේ ම මේ මහපුරිස්ලකුණ ලබයි: හේ සිංහයකුගේ යැටි හනුව සේ පිරුණු උඩු යැටි දෙහනු ඇත්තේ වෙයි. ඒ ලක්ෂණයෙන් සමන්විත වූ හෙ තෙමේ ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්, ... සක්විති රජ වෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබා ද? මිනිස් වූ කිසි දු සතුරෙකු විසින්, පසමිතුරකු විසින්, නෙරැපියැ නො හැක්කේ වෙයි. රජ වනුයේ මෙය ලබයි ... බුදු වනුයේ කුමක් ලබා ද? අන් සත්නට උපදනා පරිදි රාගය විසින් හෝ ද්වෙෂය විසින් හෝ මොහය විසින් හෝ මෙසේ අභ්‍යන්තරික සතුරන් පසමිතුරන් විසින් හෝ මහණක් හු විසින් හෝ බමුණක්හු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බඹකු විසින් හෝ මෙසේ බාහිරක සතුරන් පසමිතුරන් විසින් හෝ ලොවැ කිසි දු කෙනකු විසින් හෝ නෙරැපියැ නොහැක්කේ වෙයි බුදු වනුයේ මෙය ලබයි.

"හේ පැණවතුන්ගේ වචන පරම්පරාවක් නොවූ සම්ඵප්‍රලාප නො දෙඩී ය. හේ නොවිසුරුණු වචනයැ යි කියන ලද වාඩිමාර්ගය ඇත්තේ වීය. අවැඩ හා බැඳුණු බස් ද දුරැ ලී ය. අභිවෘද්ධිදායක වූ ද බොහෝ දෙනාට සුව එළවන්නාවූ ද බස් බිණී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තං කත්වා ඉතො චුතො දිවමුපපජ්ජි
සුකතඵලවිපාකමනුභොසි
චවිය පුනරිධාගතො සමානො
අවිදුග්ගමවරතරහනුත්තමලත්ථ.

රාජා හොති සුදුප්පධංසියො
මනුජින්දො මනුජාධිපති මහානුභාවො,
තිදිවපුරවරසමො භවති
සුරවරතරො රිව ඉන්දො.

ගන්ධබ්බාසුරයක්ඛරක්ඛසෙහි
සුරෙහි න හි භවති සුප්පධංසියො,
තථත්තො යදි භවති තථාවිධො
ඉධ දිසා ච පටිදිසා ච විදිසාවාති.

සමදන්ත-සුසුක්කදාඨා-ලක්ඛණානි (31, 32)

22. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පුරිමං ජාතිං පුරිමං භවං පුරිමං නිකෙතං පුබ්බෙ මනුස්සභූතො සමානො මිච්ඡාආජීවං පහාය සම්මාආජීවෙන ජීවිකං කප්පෙසි තුලාකූට-කංසකූට-මානකූට-උක්කොටන-වඤ්චනනිකති – සාචියොග-ඡෙදන-වධබන්ධන විපරාමොස-ආලොප-සහසාකාරා පටිවිරතො අහොසි, සො තස්ස කම්මස්ස කතත්තා උපචිතත්තා උස්සන්නත්තා විපුලත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. සො තත්ථ අඤ්ඤෙ දෙවෙ දසහි ඨානෙහි අධිගණ්හාති දිබ්බෙන ආයුනා දිබ්බෙන වණ්ණෙන දිබ්බෙන සුඛෙන දිබ්බෙන යසෙන දිබ්බෙන ආධිපතෙය්‍යන දිබ්බෙහි රූපෙහි දිබ්බෙහි සද්දෙහි දිබ්බෙහි ගන්ධෙහි දිබ්බෙහි රසෙහි දිබ්බෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි: සො තතො චුතො ඉත්ථත්තං ආගතො සමානො ඉමානි දෙව මහාපුරිසලක්ඛණානි පටිලභති, සමදන්තො ච හොති සුසුක්කදාඨො ච.

Free Distribution www.aathaapi.org

එය කොට මෙයින් සැව, දෙව්ලොවට පැමිණියේ ය. මොනෙවට කළ කර්මයාගේ ඵලවිපාක විත්දේ ය. එයින් සැව, නැවැත මෙහි ආයේ ම, සිංහඅතු ලක්ඛණය ලද්දේ ය.

මිනිස්නට ඉන්ද්‍ර වූ, මනුෂ්‍යාධිපති වූ, මහ තෙදකි, කිසියේත් බැහැර නො කටහැකි රජෙක් වෙයි, සක්දෙව් බදු වෙයි. සුරශ්‍රේෂ්ඨ වූ ඉන්ද්‍රයා බදු වෙයි.

ඉදින් එබදු සභාවය ඇත්තේ, එබදු ලක්ඛණ ඇත්තේ මෙහි උපදනේ ද, සතර දිග ද සතර අනුදිග ද උඩ යට දෙදිග ද වසන ගදෙවු යක් රකුස් දෙව යන කිසි දු කෙනෙකු විසින් හෙළාලි යැ නො හැක්කේ වෙයි."

සමදන්ත - සුශුක්ල දංෂ්ට්‍රා ලක්ඛණ (31, 32)

22. මහණෙනි, "තථාගත තෙමේ පළමු දැහි පළමු භවයෙහි, පළමු වුසූ තන්හි, පෙර මිනිස් වූයේ ම මිථ්‍යා ආජීවය හැර, සම්‍යගාජීවයෙන් දිවි පැවැත්වී ය, තුලාකූට (තරාදියෙන් කරන වඤ්චාව) කංසකූට (රන් තලුතැටියෙන් කරන වඤ්චාව,) මානකූට (මිනිමෙන් කරන වඤ්චාව,) උත්කොටන (අල්ලස් ගෙන නොහිමියන් හිමියන් කිරීම,) වංචන (නොයෙක් උපායෙන් අනුන් රැවැටීම,) නිකති (බොරු රන් බොරු මැණික් ආදිය දීමෙන් කරන වඤ්චාව,) සාවියෝග (උත්කොටනාදි ක්‍රියා) ඡේදන වධ බන්ධන විපරාමෝස (සැහැවි සිට අන් සතු දෑ පැහැර ගැන්ම,) ආලෝප (ගම්පැහැරුම් තුවර පැහැරුම් ආදිය.) සහසාකාර (බලාත්-කාරයෙන් ගැන්ම යන මෙයින් වැළක්කේ වී ය" යන යමෙක් ඇද්ද, හේ ඒ කර්මය කළ බැවින්, රැස් කළ බැවින්, බොහෝ සේ කළ බැවින්, මහත් කොට කළ බැවින්, කාඛුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙයි. හේ දිව්‍ය ආයුෂයෙන් ද දිව්‍ය වර්ණයෙන් ද දිව්‍ය සැපයෙන් ද දිව්‍ය යශසින් ද දිව්‍ය ආධිපත්‍යයෙන් ද දිව්‍ය රූපයන්ගෙන් ද දිව්‍ය ශබ්දයන් ගෙන් ද දිව්‍ය ගන්ධයන් ගෙන් ද දිව්‍ය රසයන් ගෙන් ද දිව්‍ය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයන් ගෙන් ද යන කරුණු දශයෙකින් අන් දෙවියන් ඉක්මැ (මැඩලා) සිටියි. හේ එයින් සැව, මෙ මිනිස්බවට ආයේ ම, මේ මහපුරිස් ලකුණු දෙක ලබයි: සමදන් ඇත්තේ ද, ඉතා සුදු පැහැ දත් ඇත්තේ ද වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

සො තෙහි ලක්ඛණෙහි සමන්නාගතො සචෙ අගාරං අජ්ඣාවසති, රාජා හොති චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා චාතුරන්තො විජිතාවී ජනපදත්ථාවරියප්පත්තො සත්තරතනසමන්නාගතො. තස්සිමානි සත්ත රතනානි භවන්ති: සෙය්‍යථීදං චක්කරතනං හත්ථිරතනං අස්සරතනං මණිරතනං ඉත්ථිරතනං ගහපතිරතනං පරිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා භවන්ති සූරා වීරඞ්ගරූපා පරසෙනප්ප-මද්දනා. සො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තං අඛීලමනිමිත්තමකණ්ටකං ඉද්ධං චීතං ඛෙමං සිවං නිරබ්බුදං අදණ්ඩෙන අසත්ථෙන ධම්මෙන සමෙන අභිවිජිය අජ්ඣාවසති. රාජා සමානො කිං ලභති? සුවිපරිවාරො හොති, සුවී'ස්ස හොන්ති පරිවාරා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගම ජානපද ගණකා මහාමත්තා අනීකට්ඨා දෙවාරිකා අමච්චා පාරිසජ්ජා රාජානො භොගියා කුමාරා. රාජා සමානො ඉදං ලභති. සචෙ ඛො පන අගාරස්මා අනගාරියා පබ්බජති අරහං හොති සම්මාසම්බුද්ධො ලොකෙ විවත්තච්ඡදෙ. බුද්ධො සමානො කිං ලභති? සුවිපරිවාරො හොති, සුවී'ස්ස හොන්ති පරිවාරා භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාස්කා උපාසිකායො දෙවා මනුස්සා අසුරා නාගා ගන්ධබ්බා. බුද්ධො සමානො ඉදං ලභති.

එතමත්ථං භගවා අවොච. තත්ථෙතං වුච්චති:

මිච්ඡාජීවක්ඛ අවස්සජි සමෙන වුත්තිං
සුවිනා සො ජනයිත්ථ ධම්මිකෙන
අභිතම්පි ච අපානුදි[1]
හිතම්පි ච බහුජනසුඛක්ඛ ආචරි.[2]

සග්ගෙ වෙදයති නරො සුඛඵලානි
කරිත්වා නිපුණෙහි විදූහි
සබ්බි වණ්ණිතානි තිදිවපුරවරස්මො
අභිරමති රතිබිඩ්ඩාසමඩ්ගී.

ලද්ධා[3] මානුසකං භවං තතො
චවිත්වා[4] සුකතඵලවිපාකං
සෙසකෙන පටිලභති ලපනජං
සම්මපි සුවි සුසුක්කං.[5]

---

1. අපනුදි (මජ්ඣං)
2. අචරි (මජ්ඣං)
3. ලද්ධාන (මජ්ඣං)
4. චවිත්වාන (මජ්ඣං)
5. ලද්ධාන මනුසසකං භවං තතො චවිය පුන, සුකත, ඵලවිපාක, යෙ සකෙන පටිලභති ලපනජං සම්මපි සුවි ච සුවිසුද්ධ සුසුක්කං (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

හේ ඒ ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත වූයේ, ඉදින් ගිහිගෙයි වසන්නේ වී නම්, දැහැමි වූ ධර්මරාජ වූ, සිවුසයුර ඉම කොටැති සිවු මහ දිවයිනට නායක වූ, සතුරන් දිනූ, දනවුඉ තහවුරු බවට පැමිණි, සත් රුවනින් සමන්විතාගත සක්විති රජෙක් වෙයි. ඇත්රුවන, අස්රුවන, මණිරුවන, ඉතිරිරුවන, ගැහැවිරුවන, සත්වනු පුත්රුවන ම යැ යි ඔහුට මේ සත් රුවන් කෙනෙක් වෙත්. ශූර, වීර, ඇහරුව ඇති, සතුරුසෙන් මඩිනුයෙහි බුහුටි, අසිරූ දහස් පුත් කෙනෙක් ඔහුට වෙත්. ඒ සක්විති තෙමේ සයුර හිම කොට මෙ පොළොව, සතුරු ජන නැමැති හුල්නැති, සතුරු භීය නිමිති නැති, සතුරු ජන නැමැති කටු නැති, නිරුපද්‍රව, නිවුණු සැනැහුණු, සතුරු අර්බුද නැති ක්ෂෙම භූමියක් කොට, දඬුවමින් තොර වැ අවියෙන් තොර වැ, දැහැමින් දිනා අධිපති වැ වෙසෙයි. රජ වනුයේ කුමක් ලබයි ද? හේ පිරිසිදු පිරිවර ඇත්තේ වෙයි. නියමගම වැසි දනවැසි ජනයෝ ද, බමුණු ගැහැවියෝ ද, ගණකයෝ ද මහාමාත්‍රයෝ ද, සෙනඟිඟ රක්ෂකයෝ ද, ද්වාරපාලයෝ ද, පරම්පරාගත වැ රාජපරිෂදෙහි වූ ඇමැත්තෝ ද, රජුහු දුන් භොගසම්පත් විඳුනා ප්‍රභූහු ද, රජුහු ද රජකුමරු වෝ ද යන ඔහුගේ පිරිසිදු පිරිවරජනයෝ ගණනින් මහත් වෙති. රජ වනුයේ මෙය සපුරා ලබයි. ඉදින් ගිහි ගෙන් නික්මැ, සස්නැ පැවිදි වන්නේ නම්, අර්හත් වූ ලොවැ බැහැර කොට හළ කෙලෙස් සෙවණැ ඇති, සම්මාසම්බුදුවරයෙක් වෙයි. බුදු වනුයේ කුමක් ලබයි ද? පිරිසිදු පිරිවර ඇත්තේ වෙයි. ඔබට භික්ෂූ ද භික්ෂුණීහු ද උපාසකයෝ ද උපාසිකාවෝ ද දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද නාගයෝ ද ගන්ධර්වයෝ ද යි මේ පවිත්‍ර වූ පිරිවර සවිවෝ වෙත්. බුදු වනුයේ මෙය ලබයි.''

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණය වදළ සේක. එහි මෙය (ගාථා වචන විසින්) කියනු ලැබේ:

හෙ තෙමේ මිථ්‍යාආජීවය ද බැහැරැ ලීය. දැහැමෙන් සෙමෙන් පවිත්‍ර ආජීවයෙන් දිවිපැවැත්ම ඉපැදවී ය. අහිත දෑ ද බැහැරැකළේ ය. බොහෝ දෙනාට හිත වැඩ ද බොහෝ දෙනාට සුවය ද සිදු කෙළේ ය.

මනුෂ්‍ය වූ හෙ තෙමේ නිපුණ වූ නුවණැති සත්පුරුෂයන් විසින් වර්ණිත වූ පින් කම් කොට, සවර්ගයෙහි සැප විපාක විඳියි. ඒ දිව්‍ය සුඛක්‍රීඩායෙන් යුක්ත වැ සක්දෙව්රජු සේ වෙසෙසින් සුව විඳ වෙසෙයි.

එයින් සෑව මිනිසත් බව ලැබ, ඉතිරි කුශලවිපාකයෙන් සම වූ ද ඉතා සුදු වූ ද දත් ලබයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

තං වෙය්‍යඤ්ජනිකා සමාගතා
බහවො බ්‍යාකංසු නිපුණසම්මතා මනුජා
සුච්ජනපරිවාරගණො භවති
දිජසමසුක්කසුවිසොභනදන්තො.

රඤ්ඤෙ හොති බහුජනො
සුච්පරිවාරො මහතිං මහිං අනුසාසකො,
පසය්හ න ච ජනපදතුදනං
හිතම්පි ච බහුජනසුඛඤ්ච චරන්ති.

අථ චෙ පබ්බජති භවති විපාපො
සමණො සම්තරජො විවත්තජදෙ,
විගතදරථකිලමථො
ඉමම්පි ච පරම්පි ච[1] පස්සති ලොකං.

තස්සොවාදකරා බහූ ගිහී ච පබ්බජිතා ච
අසුචිගරහිතං[2] ධුනන්ති පාපං,
ස හි සුචිහි පරිවුතො භවති
මලබීලකලිකිලෙසෙ පනුදෙති ති.[3]

ලක්ඛණසුත්තං නිට්ඨිතං සත්තමං.

1. ඉමම්ජ් ච පරම්ජ් ච (PTS), පරම්පි පරම්පි ච (ස්‍යා)
2. අපුචිං ගරහිතං (මජ්ඣං)
3. තස්සොවාදකරා බහුගිහී ච, පබ්බජිතො ච අසුචිවිගරහිත–
පනුදි පාපස්ස හි සුචිහි පරිවුතො, භවති මලබීලක කිලෙසෙ පනුදෙති (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

පණ්ඩිතයම්මත වූ බොහෝ ලක්ෂණ පාඨක බමුණෝ රැස් වූවාහු, 'මේ තෙමේ දෙවරක් උපත් සම වූ සුදු වූ පිරිසිදු වූ ශොභන දත් ඇත්තේ පිරිසිදු ජනයන් පිරිවර මුළුව කොටැත්තේ වේ' යැ යි ද,

රජ වූ මොහුට බොහෝ දෙනා පිරිසිදු පිරිවර වෙයි. මහ පොළොව අත් කොට ගෙන පාලනය කරන්නේය. අන් කෙනෙකුගෙන් මොහුගේ රටට පීඩාවෙක් නො වෙයි. එ දනවුහි වැස්සෝ උතුනට හිතවැඩ ද බොහෝ දෙනාට සුවය ද සිදු කෙරෙත් යැ යි ද,

ඉදින් මේ තෙමේ පැවිදි වන්නේ නම්, පහ වූ පව් ඇති, සංසිදුවූ කෙලෙස් දූලි ඇති, බැහැර කළ කෙලෙස් සෙවෙනි ඇති, පහ වූ කායික පීඩා හා ක්ලාන්ති ඇති ශ්‍රමණයෙක් වනුයේ, මේ ලොව ද පර ලොව ද දකී යැ යි ද,

ඔබගේ අවවාද පිළිපදනා බොහෝ ගිහියෝ ද පැවිද්දෝ ද අඟුවී සෙයින් ගර්හිත වූ පාපය වනසත්. හේ වනාහි පිරිසිදු දහමින් පිරිවැරුණේ වෙයි. රාගාදි කෙලෙස් නැමැති මල ද කණු කටු ද දොෂ නැමැති පාපය ද සියලු කෙලෙසුන් ද ප්‍රහීණ කරන්නේ යැ'යි ද කියා පැවැසූහ.

සත්වතු ලක්ෂණ සූත්‍රය නිමියේ යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

8

සිගාලසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං:

එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සිගාලකො[1] ගහපතිපුත්තො කාලස්සෙව වුට්ඨාය රාජගහා නික්ඛමිත්වා අල්ලවත්ථො අල්ලකෙසො පඤ්ජලිකො පුථුද්දිසා[2] නමස්සති, පුරත්ථිමං දිසං දක්ඛිණං දිසං පච්ඡිමං දිසං උත්තරං දිසං හෙට්ඨිමං දිසං උපරිමං දිසං,

2. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි. අද්දසා ඛො භගවා සිගාලකං ගහපතිපුත්තං කාලස්සෙව වුට්ඨාය රාජගහා නික්ඛමිත්වා අල්ලවත්ථං අල්ලකෙසං පඤ්ජලිකං පුථුද්දිසා නමස්සන්තං, පුරත්ථිමං දිසං දක්ඛිණං දිසං පච්ඡිමං දිසං උත්තරං දිසං හෙට්ඨිමං දිසං උපරිමං දිසං. දිස්වාන සිගාලකං ගහපතිපුත්තං එතදවොච: කින්නු ඛො ත්වං ගහපතිපුත්ත කාලස්සෙව උට්ඨාය රාජගහා නික්ඛමිත්වා අල්ලවත්ථො අල්ලකෙසො පඤ්ජලිකො පුථුද්දිසා නමස්සසි, පුරත්ථිමං දිසං දක්ඛිණං දිසං පච්ඡිමං දිසං උත්තරං දිසං හෙට්ඨිමං දිසං උපරිමං දිසන්ති?''.

''පිතා මං භන්තෙ කාලං කරොන්තො එවං අවච: 'දිසා තාත නමස්සෙය්‍යාසී'ති. සො ඛො අහං භන්තෙ පිතු වචනං සක්කරොන්තො ගරුකරොන්තො මානෙන්තො පූජෙන්තො කාලස්සෙව වුට්ඨාය රාජගහා නික්ඛමිත්වා අල්ලවත්ථො අල්ලකෙසො පඤ්ජලිකො පුථුද්දිසා නමස්සාමි, පුරත්ථිමං දිසං –පෙ– උපරිමං දිසන්ති''.

''න ඛො ගහපතිපුත්ත අරියස්ස විනයෙ එවං ඡද්දිසා නමස්සිතබ්බා''ති.

''යථාකථං පන භන්තෙ අරියස්ස විනයෙ ඡද්දිසා නමස්සිතබ්බා? සාධු මෙ භන්තෙ භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අරියස්ස විනයෙ ඡද්දිසා නමස්සිතබ්බා''ති.

---

1. සිඞ්ගාලකො (මජසං)
2. පුථුදිසා (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

8

සිගාලක සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි.

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර නිසා කලන්දක නිවාප නම් වූ වෙළුවන අරමු වැඩ වසන සේක. ඒ කල්හි සිගාලක නම් ගැහැවි පුත් කලින් ම (උදසනක් සේ ම) නැඟී සිට, රජගහ නුවරින් නික්මැ ගොස්, තෙත් රෙදි ඇත්තේ, තෙත් කෙහෙ ඇත්තේ, දෙහොත් මුදුනැ තබා ගත්තේ පෙර දෙස ද, දකුණු දෙස ද, අවර දෙස ද, උතුරු දෙස ද, යට දෙස ද, උඩ දෙස ද යන බොහෝ දිශාවන් වඳී.''

2. ඒ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු සමයෙහි හැඳ පෙරෙවැ, පා සිවුරු ගෙන, රජගහ නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, කලින් ම නැඟී සිට රජගහ නුවරින් නික්මැ, තෙත් වස්ත්‍ර ඇති ව, තෙත් කෙහෙ ඇතිව, දෙහොත් මුදුනැ තබා ගෙන, පෙර දෙස ද දකුණු දෙස ද අවර දෙස ද, උතුරු දෙස ද යට දෙස ද, උඩ දෙස ද වඳින්නා සිගාලක ගැහැවි පුතු දුටු සේක් ම ය. දැක, ඔහු ඇණවා, 'ගැහැවි පුත, කවර හෙයින් තෙපි කල් තබා ම නැඟී සිට රජගහ නුවරින් නික්මැ, තෙත් වස්ත්‍ර ඇත්තෙහි, තෙත් කෙහෙ ඇත්තෙහි, දෙහොත් මුදුන් තබාගෙන, පෙර දෙස දකුණු දෙස අවර දෙස උතුරු දෙස යට දෙස උඩ දෙස යන බොහෝ දිශාවන් වඳිවු ද?''යි අසා වදළ සේක.

''වහන්ස, මා පියා කලුරිය කරනුයේ, 'දරුව, දිශාවන් වඳුව'යි මට මෙසේ කී ය. වහන්ස, ඒ මම පියාගේ වචනයට සත්කාර කරනුයෙම්, ගරුකාර කරනුයෙම්, බුහුමන් කරනුයෙම්, පූජා කරනුයෙම්, කලින් ම නැඟී සිට රජගහ පුරයෙන් නික්මැ, තෙත් රෙදි ඇති ව, තෙත් කෙහෙ ඇති ව, දෙහොත් මුදුනැ තබාගෙන, පෙර දෙස... උඩ දෙස වඳිමි'යි (සිගාලක තෙමේ) කී ය.

'ගැහැවි පුත, ආර්‍ය්‍ය විනයයෙහි ස දෙස්හු මෙසේ නො වැන්ද යුත්තා-හ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

'වහන්ස, කෙසේ නම් ආර්‍ය්‍ය විනයයෙහි ස දෙස්හු වැන්ද යුත්තා-හු ද? වහන්ස, ආර්‍ය්‍යවිනයයෙහි යම්සේ ස දෙස්හු වැන්ද යුත්තාහු නම්, එසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට දහම් දෙසනා සේක් වා'යි ගැහැවි පුත් කී ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඡද්දිසා

3. තෙන හි ගහපතිපුත්ත සුණාහි, සාධුකං මනසි කරෝහි, භාසිස්සාමී'ති.

'එවං භන්තෙ'ති ඛෝ සිඟාලෝ ගහපතිපුත්තෝ භගවතෝ පච්චස්සොසි.

භගවා එතදවොච:

"යතෝ ඛෝ ගහපතිපුත්ත අරියසාවකස්ස චත්තාරෝ කම්මකිලෙසා පහීණා හොන්ති, චතූහි ඨානෙහි පාපකම්මං න කරොති, ඡ ච භොගානං අපායමුඛානි න සෙවති, සෝ එවං වුද්ධසපාපකාපගතෝ, ඡද්දිසාපටිච්ඡාදී,[1] උභයලොකවිජයාය පටිපන්නෝ හොති, තස්ස අයං චෙව ලොකෝ ආරද්ධෝ හොති පරෝ ච ලොකෝ. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

කම්මකිලෙසා

4. කතමස්ස චත්තාරෝ කම්මකිලෙසා පහීණා හොන්ති? පාණාතිපාතෝ ඛෝ ගහපතිපුත්තස්ස කම්මකිලෙසෝ, අදින්නාදානං කම්මකිලෙසෝ, කාමෙසු මිච්ඡාචාරෝ කම්මකිලෙසෝ, මුසාවාදෝ කම්මකිලෙසෝ. ඉමස්ස චත්තාරෝ කම්මකිලෙසා පහීණා හොන්ති''ති. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්වා[2] සුගතෝ, අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

පාණාතිපාතං අදින්නාදානං මුසාවාදෙ ච වුච්චති
පරදාරගමනඤ්චව නප්පසංසන්ති පණ්ඩිතා'ති.

අගතිගමනානි

5. කතමෙහි චතූහි ඨානෙහි පාපකම්මං කරොති? ඡන්දගතිං ගච්ඡන්තෝ පාපකම්මං කරොති, දෙසාගතිං ගච්ඡන්තෝ පාපකම්මං කරොති, මොහාගතිං ගච්ඡන්තෝ පාපකම්මං කරොති, භයාගතිං ගච්ඡන්තෝ පාපකම්මං කරොති. යතෝ ඛෝ ගහපතිපුත්තස්ස අරියසාවකෝ නෙව ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොහාගතිං ගච්ඡති, න භයාගතිං ගච්ඡති, ඉමෙහි චතූහි ඨානෙහි පාපකම්මං න කරොතී'ති. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්වා සුගතෝ අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

ඡන්දා දෙසා භයා මොහා යෝ ධම්මං අතිවත්තති,
නිහීයති තස්ස යසෝ[3] කාළපක්ඛෙ'ව චන්දිමා.

---

1. ඡද්දිසා පටිච්ඡාදි තොසි (ස්‍යා)
2. වත්වාන (මජ්ඣං)
3. යසෝ තස්ස (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ස දිසා

3. 'ගැහැවි පුත, එසේ වී නම් අසව, මොනොවට මෙනෙහි කරව, කියන්නෙමි'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

එසේ ය, වහන්ස'යි ම සිගාලක ගැහැවි පුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක: "ගැහැවි පුත, යම හෙයකින් ආර්‍යශ්‍රාවකයා ගේ සතර කර්මක්ලේශයෝ ප්‍රහීණ වෙත් ද, යම හෙයකින් ආර්‍ය ශ්‍රාවක තෙම සතර කරුණෙකින් පවිකම් නො කරයි ද, යම හෙයකින් භෝගයන් ගේ විනාශමුඛ සයක් නො සෙවී ද, හෙ තෙමේ මෙසේ තුදුස් ලාමක කම්වලින් පහ වූයේ ස දිසාවන් වසාලනුයේ, දෙලෝ ජය ගැන්ම පිණිස පිළිපන්නේ වෙයි. ඔහු විසින් මෙලොවද ආරාධිත වෙයි, පරලොවද ආරාධිත වෙයි. හේ කාලුන් මරණින් මතු මනාප ගති ඇති ස්වර්ග ලෝකයට පැමිණෙයි.

කර්ම ක්ලේශ

4. ඔහු ගේ කවර සතර දෙනෙක් කර්ම ක්ලේශයෝ (අත්බව කිලිටි කරන කර්ම) ප්‍රහීණ වෙත් ද? ගැහැවිපුත, ප්‍රාණඝාතය වනාහි කර්ම ක්ලේශයෙකි, අදත්තාදනය කර්ම ක්ලේශයෙකි, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම කර්ම ක්ලේශයෙකි, මෘෂාවාදය කර්ම ක්ලේශයෙකි. ඔහු ගේ මේ කර්ම ක්ලේශයෝ ප්‍රහීණ වෙත්.'' භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා, ශාස්තෘ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නැවැත ගාථා බන්ධන වශයෙන් අනෙකක් වූ මෙය වදළ සේක:

පණිවා ද, අයිනාදන් ද, මුසවා යැ යි යමෙක් කියතු ලැබේ නම් එය ද, පරඹුන් කරා යෑම ද යන මේ දෑ නුවණැත්තෝ නො පසසත්.

අගති ගමන

5. (ආර්ය ශ්‍රාවක තෙමේ) කවර සතර කරුණෙකින් පවිකම් නො කෙරේ ද යත්: (පුහුදුන්තෙමේ), ඡන්දයෙන් අගතියට යනුයේ (නො කටයුත්තක් කරනුයේ) පවිකම් කරයි. ද්වේෂයෙන් අගතියට යනුයේ පවිකම් කරයි, බියෙන් අගතියට යනුයේ පවිකම් කරයි, මෝහයෙන් අගතියට යනුයේ පවිකම් කරයි. ගැහැවිපුත, යම හෙයකින් ආර්‍යශ්‍රාවක තෙමේ ඡන්දයෙන් අගතියට නො ම යන්නේ ද, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො ම යන්නේ ද, බියෙන් අගතියට නොම යන්නේ ද, මෝහයෙන් අගතියට නො ම යන්නේ ද, හේ මේ සතර කරුණින් පවිකම් නො කෙරෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක, ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා, නැවත ගාථාබන්ධන වශයෙන් අනෙකක් වූ මේ වචන ද වදළ සේක:

'ඡන්දයෙන් ද ද්වේෂයෙන් ද බියෙන් ද මොහයෙන් ද යමෙක් යුක්තිධර්මය ඉක්මැ යේ ද, කළුවර පසැ සඳුහු මෙන්, ඔහුගේ යශස පිරිහෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඡන්දා දෙසා භයා මොහා යො ධම්මං නාතිවත්තති,
ආපූරති තස්ස යසො[1] සුක්කපක්ඛෙ ව[2] චන්දිමා'ති.

ඡ අපායමුඛානි

6. කතමානි ඡ භොගානං අපායමුඛානි න සෙවති? සුරාමෙරයමජ්ජ-පමාදට්ඨානානුයොගො ඛො ගහපතිපුත්ත භොගානං අපායමුඛං. විකාල-විසිඛාචරියානුයොගො භොගානං අපායමුඛං. සමජ්ජාභිචරණං භොගානං අපායමුඛං. ජූතප්පමාදට්ඨානානුයොගො භොගානං අපායමුඛං. පාපමිත්තා-නුයොගො භොගානං අපායමුඛං ආලස්සානුයොගො භොගානං අපායමුඛං.

මජ්ජපානාදීනවා

ඡ ඛො' මෙ ගහපතිපුත්ත ආදීනවා සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානානු-යොගෙ: සන්දිට්ඨිකා ධනජානි, කලහප්පවඩ්ඪනී, රොගානං ආයතනං, අකිත්තිසඤ්ජනනී, කොපීනනිදංසනී පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණීත්වෙව ඡට්ඨං පදං භවති. ඉමෙ ඛො ගහපතිපුත්ත ඡ ආදීනවා සුරාමෙරයමජ්ජපමා-දට්ඨානානුයොගෙ.

විකාලචරියාදීනවා

ඡ ඛො' මෙ ගහපතිපුත්ත ආදීනවා විකාලවිසිඛාචරියානුයොගෙ: අත්තා පි'ස්ස අගුත්තො අරක්ඛිතො හොති පුත්තදාරො පි'ස්ස අගුත්තො අරක්ඛිතො හොති, සාපතෙය්‍යම්පි'ස්ස අගුත්තං අරක්ඛිතං හොති, සඞ්කියො ච හොති පාපකෙසු ඨානෙසු, අභූතවචනං ච තස්මිං රූහති, බහූනඤ්ච දුක්ඛධම්මානං පුරක්ඛතො හොති. ඉමෙ ඛො ගහපතිපුත්ත ඡ ආදීනවා විකාලවිසිඛා-චරියානුයොගෙ.

සමජ්ජාභිචරණාදීනවා

ඡ ඛො' මෙ ගහපතිපුත්ත ආදීනවා සමජ්ජාභිචරණෙ: කව[3] නච්චං කව ගීතං, කව වාදිතං, කව අක්ඛානං, කව පාණිස්සරං, කව කුම්භථූණන්නි? ඉමෙ ඛො ගහපතිපුත්ත ඡ ආදීනවා සමජ්ජාභිචරණෙ.

---

1. යසො තස්ස (මජ්ස.)
2. ජුණ්හපක්ඛෙව (කම්)
3. කුවං (PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

යමෙක් ඡන්දයෙන් ද ද්වේෂයෙන් ද බියෙන් ද මොහයෙන් ද යුක්තිධර්මය ඉක්මැ නො යේ ද, ඔහුගේ යශස පුර පසැ සඳුහු මෙන් වැඩෙයි.''

අපායමුඛ සය

6. ගේ භෝගයන් ගේ කවර විනාශමුඛ සයක් නො සෙවි ද යත්: ගැහැවි පුත, මත් බවට ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙහි යෙදීම භෝගයන් ගේ විනාශ මුඛයෙකි. නොකල්හි වීථිසංචාරයෙහි යෙදීම භොගයන් ගේ විනාශ මුඛයෙකි. උත්සව දර්ශනය පිණිස යැම භෝගයන්ගේ විනාශ මුඛයෙකි, ප්‍රමාදයට කාරණයක් වූ දූකෙළියෙහි යෙදීම භෝගයන්ගේ විනාශ මුඛයෙකි. පාපමිත්‍රයන් හා පුත පුතා එක් වීම භෝගයන් ගේ විනාශ මුඛයෙකි. අලසබවිහි නැවත නැවත යෙදීම භෝගයන් ගේ විනාශ මුඛයෙකි.

මදාපානාදීනව

ගැහැවි පුත, මත්බවටත් ප්‍රමාදයටත් කාරණ වූ රහමෙර පිමෙහි පුත පුතා යෙදීමෙහි මේ දෙස් සයෙකි: මෙ ලොවැදීම වන ධන හානිය, කලහ වැඩීම, රෝගයනට කෙතක් වීම, අපකීර්ති ඉපැදවීම, කයෙහි ගුහ්‍යසථාන විවෘත කොට හැසිරීම, නුවණ දුර්වල කිරීම යන සවැනි කාරණය ද වෙයි. ගැහැවි පුත, මදයට ප්‍රමාදයට කාරණ වූ රහමෙර පිමෙහි මේ දෙස් සය වේ.

විකාලචරියාදීනව

ගැහැවි පුත, නොකල්හි වීථි සඤ්චාරයෙහි පුත පුතා යෙදීමෙහි මේ දෙස් සයෙකි: තෙමේ ද සංගොපිත නො වූ යේ නො රක්නාලද්දේ වෙයි. ඔහුගේ අඹුදරුවෝ ද අසංගෝපිත වූවාහු නොරක්නා ලද්දාහු වෙත්, ඔහු ගේ වස්තුව ද සංගොපිත නො වූයේ නොරක්නා ලද්දේ වෙයි. පාප ක්‍රියාවන්හි සැක කටයුත්තෙක් ද වෙයි, අභූත දෝෂ කථා ද ඔහු කෙරෙහි නැඟෙයි, තවත් බොහෝ දුක් දෙමනසුන් විසින් පෙරවු කරන ලද්දේ වෙයි, (බොහෝ දුක් ඔහු පසු පස එයි). ගැහැවි පුත, මොහු සදෙන නොකල්හි වීථිසඤ්චාරයෙහි පුන පුනා යෙදීමෙහි දෙෂයෝ ය.

සමජ්ජාභිචරණාදීනව

ගැහැවි පුත, උත්සව දර්ශනයට යාමෙහි මේ දෙස් සයෙකි: කොහි නැටුම් ඇද්ද? කොහි ගැයුම් ඇත්ද? කොහි වැයුම් ඇද්ද? ආඛ්‍යාන (රූමායණාදී කථා කිම) කොහි ඇද්ද? අත්තාලම් ඇ ගැයීම කොහි ඇද්ද? කළ පිහීම ආදිය කොහි ඇද්ද?යි සොයා හැවිදින්. උත්සව දර්ශනයට යෑමෙහි මේ ආදීනව සය ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

ද්‍යූතපපමාදාදීනවා

ඡ බෝ' මේ ගහපතිපුත්ත ආදීනවා ද්‍යූතපපමාදට්ඨානානුයෝගෙ: ජයං වෙරං පසවති, ජිතෝ චිත්තමනුසොචති, සන්දිට්ඨිකා ධනජානි, සභාගතස්ස[1] වචනං න රුහති, මිත්තාමච්චානං පරිභූතෝ හොති, ආවාහවිවාහකානං අපත්ථිතෝ හොති, අක්ඛධුත්තස්ස අයං පුරිසපුග්ගලෝ නාලං දරහරණායා'ති. ඉමේ බෝ ගහපතිපුත්ත ඡ ආදීනවා ද්‍යූතපපමාදට්ඨානානුයෝගෙ.

පාපමිත්තානුයෝගාදීනවා

ඡ බෝ' මේ ගහපතිපුත්ත ආදීනවා පාපමිත්තානුයෝගෙ: යෙ ධුත්තා, තය සොණ්ඩා, යෙ පිපාසා, තය නෙකතිකා යෙ වඤ්චනිකා යෙ සාහසිකා, තාසස මිත්තා හොන්ති, තෙ සහායා. ඉමේ බෝ ගහපතිපුත්ත ඡ ආදීනවා පාපමිත්තානුයෝගෙ.

ආලසසාදීනවා

ඡ බෝ' මේ ගහපතිපුත්ත ආදීනවා ආලසසානුයෝගෙ: අතිසීතන්ති කම්මං න කරොති, අතිඋණ්හන්ති කම්මං න කරොති, අතිසායන්ති කම්මං න කරොති, අතිපාතෝ'ති කම්මං න කරොති, අතිජාතෝ'ස්මීති කම්මං න කරොති, අතිධාතෝ'ස්මීති කම්මං න කරොති. තසස එවං කිච්චාපදෙස-බහුලසස විහරතෝ අනුප්පන්නා වෙව භොගා නුප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච භොගා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති. ඉමේ බෝ ගහපති පුත්ත ඡ ආදීනවා ආලසසානුයෝගෙ''ති.

ඉදමවොච භගවා, ඉදං වත්වා සුගතෝ අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

---

1. සභාගෙ තසස (ක්‍රම)

Free Distribution www.aathaapi.org

දූනප්‍රමාදාදීනව

ගෘහපති පුත්‍ර, ප්‍රමාදයට කාරණ වූ ද්‍යූත ක්‍රීඩායෙහි යෙදීමෙහි මේ දෙස් සයෙකි: දිනනුයේ (පැරදුණුහු තුළ) වෛර උපදවයි, පැරදුණේ (නටුවාවූ) වස්තුව අනුව සොවී. තමා දක්කැදී ම ධනහානිය වේ. සභාවට ගිය ඔහු ගේ වචන නොා නැඟේ. මිත්‍රාමාත්‍යයන් විසින් පිරිහෙළන ලද්දෙක් වෙයි. 'මේ පුරුෂපුද්ගල තෙමේ අක්ෂධූර්තයෙකැ'යි අඹුදරුවන් රක්නට නොා සමත් වේ යැ'යි ආවාහක විවාහකයන් විසින් නොා පතන ලදුයේ වෙයි. ගෘහපති පුත්‍ර, මොහු ප්‍රමාදයට කාරණ වූ ද්‍යූතක්‍රීඩායෙහි පුනපුනා යෙදීමෙහි දෙෂයෝ සදෙනා වෙත්.

පාපමිත්‍රානුයෝගාදීනව

ගෘහපති පුත්‍ර, පාපමිත්‍රානුයෝගයෙහි (ලාමක මිතුරන් ඇසුරු කැරීමෙහි) මේ දෝෂ සයෙකි: අක්ෂධූර්ත (ද්‍යූතක්‍රීඩායෙහි යෙදුණු) යම් කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ඔහුට මිත්‍ර වෙත්, සහාය වෙත්, යම් ඉතිරි සොඬ ආදි සොඬහු වෙත් ද, ඔහු ඔහුට මිත්‍ර වෙත්, සහාය වෙත්, ඕමෙහි ලොල්වූ යම් කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු පාපමිත්‍රානුයුක්තයාට මිත්‍ර වෙත්, සහාය වෙත්, යම් තෙකතික (බොරුරත් ආදිය දී රවටන) කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු ඔහුට මිත්‍ර වෙත්, සහාය වෙත්, යම් වංචනික (සම්මුඛ වචනයෙන් රවටන) කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු ඔහුට මිත්‍ර වෙත්, සහාය වෙත්, ගම් පැහැරීම් ආදි සාහසික කර්මයන්හි යෙදුණු යම් කෙනෙක් වෙත් ද, ඔහු පාපමිත්‍රානුයොගියාට මිත්‍ර වෙත්, සහාය වෙත්. ගෘහපති පුත්‍ර, පාපමිත්‍රානුයොගයෙහි මේ දෙස් සය ය.

ආලස්‍යාදීනව

ගෘහපති පුත්‍ර, අලසබවහි යෙදීමෙහි මේ දෝෂයෝ ස දෙනෙක් වෙත්. ඉතා ශීත යැයි කර්මාන්ත නොා කෙරෙයි, ඉතා උෂ්ණයැ යි කර්මාන්ත නොා කෙරෙයි. ඉතා සවස් කාලය වියැ යි කර්මාන්ත නොා කෙරෙයි. ඉතා උදසන යැ යි කර්මාන්ත නොා කෙරෙයි, ඉතා බඩ සා ඇත්තෙමි යි කර්මාන්ත නොා කෙරෙයි, ඉතා වැඩියක් අහර ගතිමි යි කර්මාන්ත නොා කෙරෙයි. මෙසේ කටයුතු අතපසු කිරීම බහුල කොට ඇති ඔහුට නූපන් භෝගයෝ නොා උපදිත්; උපන් භෝගයෝ ද විනාශයට යෙත්. ගෘහපති පුත්‍රනි, මේ අලසබවහි යෙදීමෙහි දෙස් සය ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා යළි ගාථා බන්ධන වශයෙන් අනෙකක් වූ මෙය වදළ සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

7. "හොති පානසඛා නාම හොති සම්මියසම්මියො
යො ච අත්ථෙසු ජාතෙසු සහායො හොති සො සඛා. 1

උස්සුරසෙය්‍යා පරදාරසෙවනා
වෙරප්පසඞ්ඛො[1] ච අනත්ථතා ච
පාපා ච මිත්තා සුකදරියතා ච
එතෙ ඡ ඨානා පුරිසං ධංසයන්ති. 2

පාපමිත්තො පාපසඛො පාපආචාරගොචරො
අස්මා ලොකා පරම්හා ච උභයා ධංසතෙ නරො. 3

අකඛිත්ථියො වාරුණී නච්චගීතං
දිවාසොප්පං පාරිචරියා අකාලෙ
පාපා ච මිත්තා සුකදරියතා ච
එතෙ ඡ ඨානා පුරිසං ධංසයන්ති. 4

අක්ඛෙහි දිබ්බන්ති සුරං පිවන්ති
යන්තිත්ථියො පාණසමා පරෙසං
නිහීනසෙවී න ච වුද්ධසෙවී[2]
නිහීයරෙ කාළපක්ඛෙ'ව චන්දො. 5

යො වාරුණී අධනො අකිඤ්චනො
පිපාසො පිවං පාපං ගතො[3]
උදකම්ව ඉණං විගාහති
අකුලං[4] කාහිති ඛිප්පමත්තනො. 6

න දිවාසොප්පසීලෙන රත්තිමුට්ඨානදෙස්සිනා[5],
නිච්චං මත්තෙන සොණ්ඩෙන සක්කා ආවසිතුං ඝරං. 7

අතිසීතං අතිඋණ්හං අතිසායමිදං අහු,
ඉති විස්සට්ඨකම්මන්තෙ අත්ථා අච්චෙන්ති මාණවෙ. 8

යො'ධ සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච තිණා භියොා න මඤ්ඤති
කරං පුරිසකිච්චානි සො සුඛා[6] න විහායති''ති. 9

---

1. වෙරප්පසවො (මජ්ඣං)
2. වුද්ධිසෙවී (ස්‍යා), බුද්ධිසෙවී (කම්)
3. පිපාසොසි අත්ථපාගතො (ස්‍යා), පිපාසො පි සමප්පපාගතො (කම්)
පප ගතො (මජ්ඣං)
4. ආකුලං (ස්‍යා, කම්)
5. රත්තිනුට්ඨානදෙසිනා (PTS)
6. සුඛං (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

7. පානසඛි නම් (මත් පැන් බොන කැනැදී පමණක් යහලු වූ) යහලුවෙක, සම්මිය සම්මිය නම් (හමු වූ කැනදී පමණක් මිතුරු කම් අඟවන) යහලුවෙක, වැඩ ඇති වූ කල්හි යමෙක් යහලු වේ ද එසේ වූ යහලුවෙක් ඇත. 1

ඉරු උදා වන තෙක් නිදීම ය, පරඹුවන් සෙවීම ය, වෛර බහුල බව ය, අවැඩ කරන බව ය, පාප මිත්‍රයෝ ය, තද මසුරු බව ය යන මේ කරුණු සය පුරුෂයා වනසයි. 2

ලාමක මිතුරන් ඇති, ලාමක යහලුවන් ඇති, ලාමක වූ ආචාර ගොචර ඇති මිනිස් තෙමේ මෙලොවින් ද පරලොවින් ද යන දෙප සින් ම වැනැසෙයි. 3

දුකෙළීම ය, පරඹුවන් කරා යෑම ය, මත්පැන් පිම ය, නැටුම් ගැයුම් සොයා යෑම ය, දහවල් නිදීම ය, නොකල්හි වීථි සංචාරය ය, පාප මිත්‍රයෝ ය, දැඩි මසුරු බව ය යන මේ කරුණු සය මිනිසා වනසයි. 4

පසැවින් කෙළින්, රා බොන්, අනුන් ප්‍රාණ සම ව රක්නා අඹුවන් කරා යෙත්. පිරිහුණවුන් සෙවනාහුයැ වැඩුණවුන් නො සෙවනාහු ය. ඔහු කළුවර පසැ සදු සෙයින් පිරිහෙත්. 5

ධනය නැති දිළිඳු වූ යමෙක් මත්පැන් බොනුයේ පොකුණක් වෙත ගියක්හු පැන් බොන්නා සේ මත්පැන් බීමෙහි ගිජු වූයේ ද, හේ ඡය ගැති බවට බැසගනී. වහා සිය කුලය අකුලයක් (පිරිහුණු කුලයක්) කරන්නේ ය. 6

දහවල් නිදන සුලු, රෑ පිබිද සිටීම නොරිසියෙන, නිතර මත් වූ, බොඩ වූ කැනැත්තනු විසින් ගෙහි වසන්නට නො හැක්ක. 7

ධනයෝ 'දැන් ඉතා ශීත ය, ඉතා උෂ්ණ ය, ඉතා සවස්යැ'යි හරනා ලද කර්මාන්ත ඇති මිනිසුන් ඉක්මැ යෙත්. 8

මෙහි යමෙක් ශීතයත් උෂ්ණයත් තණපතකට වැඩියෙන් නො සලකා ද, පුරුෂ කාර්යයන් කරන හෙ තෙමේ සැපය අත් නො හරී. 9

Free Distribution www.aathaapi.org

මිත්තපතිරූපකා

8. චත්තාරො' මෙ ගහපතිපුත්ත අමිත්තා මිත්තපතිරූපකා[1] වෙදිතබ්බා.. අඤ්ඤදත්ථුහරො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො, වචීපරමො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො, අනුප්පියභාණී අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො, අපායසහායො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො.

චතූහි බො ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අඤ්ඤදත්ථුහරො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො.

අඤ්ඤදත්ථුහරො හොති අප්පෙන බහුම්ච්ඡති,
භයස්ස කිච්චං කරොති සෙවති අත්ථකාරණා.

ඉමෙහි බො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි අඤ්ඤදත්ථුහරො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො.

චතූහි බො ගහපති පුත්ත ඨානෙහි වචීපරමො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො. අතීතෙන පටිසන්ථරති[2] අනාගතෙන පටිසන්ථරතිං, නිරත්ථකෙන සඞ්ගණ්හාති, පච්චුප්පන්නෙසු කිච්චෙසු ඛ්‍යසනං දස්සෙති. ඉමෙහි බො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි වචීපරමො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො.

චතූහි බො ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අනුප්පියභාණී අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො. පාපකම්පි'ස්ස[3] අනුජානාති, කල්‍යාණම්පි'ස්ස අනුජානාති, සම්මුඛා'ස්ස වණ්ණං භාසති, පරම්මුඛා'ස්ස අවණ්ණං භාසති. ඉමෙහි බො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි අනුප්පියභාණී අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො.

චතූහි බො ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අපායසහායො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො: සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානානුයොගෙ සහායො හොති, විකාලවිසිඛාවරියානුයොගෙ සහායො හොති, සමජ්ජාභිවරණෙ සහායො හොති, ජුතප්පමාදට්ඨානානුයොගෙ සහායො හොති. ඉමෙහි බො ගහපති පුත්ත චතූහි ඨානෙහි අපායසහායො අමිත්තො මිත්තපතිරූපකො වෙදිතබ්බො'ති.

---

1. මිත්තපටිරූපකා (සීමු)
2. පටිසන්ධරති (කම)
3. පාපකම්මපිස්ස (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

මිත්‍රප්‍රතිරූපකයෝ

8. ගෘහවිපුත්‍ර, මිත්‍ර ප්‍රතිරූපක වූ (මිතුරු වෙසින් පැනෙන) සතර අමිත්‍රයෝ දත යුතු හ. මිත්‍රප්‍රතිරූපක අඤ්ඤදත්ථහර අමිත්‍රයා දතයුතු, මිත්‍රප්‍රතිරූපක වචිපරම අමිත්‍රයා දත යුතු. මිත්‍රප්‍රතිරූපක අනුප්‍රියභාණී අමිත්‍රයා දත යුතු. මිත්‍රප්‍රතිරූපක අපායසහාය අමිත්‍රයා දත යුතු.

ගෘහවිපුත්‍ර, සතර කරුණෙකින් මිත්‍රප්‍රතිරූපක වූ අඤ්ඤදත්ථහර (ඒකාන්තයෙන් කිසිවක් හැරගෙන ම යන) අමිත්‍රයා දත යුතු:

ඒකාන්තයෙන් සිය මිතුරා ගෙන් කිසිවක් හැරගෙන ම යන්නේ වෙයි. අල්ප දයෙකින් (ස්වල්ප දයක් දී) බොහෝ දෑ ලබන්නට පතයි. තමාට බියක් (උවදුරක්) උපන් කල්හි පමණක් මිතුරා ගේ කටයුතු කෙරෙයි. තමා ගේ වැඩ ම කරුණු කොට මිතුරා සෙවී. ගෘහවිපුත්‍ර, මේ සතර කරුණින් මිත්‍රප්‍රතිරූපකවූ අඤ්ඤදත්ථහර අමිත්‍රයා දත යුතු.

ගෘහවිපුත්‍ර, මේ සතර කරුණින් මිත්‍රප්‍රතිරූපක වචිපරම (වචනය ම පරම කොටැති) අමිත්‍රයා දත යුතු: අතීතයෙන් සඬග්‍රහ කෙරෙයි, අනාගත යෙන් සඬග්‍රහ කෙරෙයි. නිරර්ථක කථායෙන් සඬග්‍රහ කෙරෙයි. වර්තමාන කෘත්‍යයන්හි ව්‍යසන දක්වයි. ගෘහවිපුත්‍ර, මේ සතර කරුණින් වචිපරම වූ මිත්‍රප්‍රතිරූපක අමිත්‍රයා දත යුතු.

ගෘහවි පුත්‍ර, සතර කරුණෙකින් අනුප්‍රියභාණී (අනුකූල වූ පිය බස් කියන) මිත්‍රප්‍රතිරූපක අමිත්‍රයා දතයුතු: (පවක් කරම් යි කී කලෑ ඒ) ඔහුගේ පාප ක්‍රියාව ද (මැනැවැ යි) අනුදනී, (පිනක් කරමැ යි කී කලෑ ඒ) ඔහුගේ පින් කිරිය ද අනුදනී, සම්මුඛයෙහි ඔහුගේ ගුණ කියයි, අසම්මුඛයෙහි ඔහු ගේ අගුණ කියයි. ගෘහවිපුත්‍ර, මේ සතර කරුණින් මිත්‍රප්‍රතිරූපක වූ අනුප්‍රියභාණී අමිත්‍රයා දත යුතු.

ගෘහවිපුත්‍ර, සතර කරුණෙකින් මිත්‍රප්‍රතිරූපක වූ අපායසහාය වූ (වස්තු විනාශ කිරීමෙහි යහළු වූ) අමිත්‍රයා දතයුතු: මත් බවට ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙ යෙදීමෙහි යහළු වෙයි, නොකල්හි වීථි සංචාරයේ යෙදීමෙහි යහළු වෙයි. නෘත්‍යගීතාදිය දකිනු අසනු පිණිස යෑමෙහි යහළු වෙයි, ප්‍රමාදයට කාරණ වූ දුකෙළියේ යෙදීමෙහි යහළු වෙයි. ගෘහවිපුත්‍ර, මේ සතර කරුණින් අපාය සහාය වූ මිත්‍ර ප්‍රතිරූපක අමිත්‍රයා දත යුතු.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්වා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

"අඤ්ඤදත්ථුහරෝ මිත්තෝ යො ච මිත්තෝ වචීපරෝ,[1]
අනුප්පියඤ්ච යො ආහ අපායෙසු ච යො සඛා.
එතෙ අමිත්තෙ වත්තාරෝ ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඩිතෝ,
ආරකා පරිවජ්ජයේථ මග්ගං පටිභයං යථා"ති.

සුහදමිත්තා

9. **චත්තාරෝ**' මෙ ගහපතිපුත්ත මිත්තා සුහද වෙදිතබ්බා: උපකාරෝ[2] මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ, සමානසුඛදුක්ඛෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ, අත්ථක්ඛායී මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ, අනුකම්පකෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ.

චතූහි ඛො ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි උපකාරෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ. පමත්තං රක්ඛති, පමත්තස්ස සාපතෙය්‍යං රක්ඛති, භීතස්ස සරණං හොති, උප්පන්නෙසු කිච්චකරණීයෙ තදුත්තරණං හොගං අනුප්පදෙති. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි උපකාරෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ.

චතූහි ඛො ගහපතිපුත්තඨානෙහි සමානසුඛදුක්ඛෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ: ගුය්හමස්ස ආවිකරොති, ගුය්හමස්ස පරිගූහති, ආපදාසු න විජහති, ජීවිතම්පි'ස්ස අත්ථාය පරිච්චත්තං හොති. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි සමානසුඛදුක්ඛෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ.

චතූහි ඛො පන ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අත්ථක්ඛායී මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ: පාපා නිවාරෙති, කල්‍යාණෙ නිවෙසෙති, අස්සුතං සාවෙති, සග්ගස්ස මග්ගං ආචික්ඛති. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි අත්ථක්ඛායී මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ.

චතූහි ඛො පන ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අනුකම්පකෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ: අභවෙනස්ස න නන්දති, භවෙනස්ස නන්දති, අවණ්ණං භණමානං නිවාරෙති, වණ්ණං භණමානං පසංසති. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත චතූහි ඨානෙහි අනුකම්පකෝ මිත්තෝ සුහදෙ වෙදිතබ්බෙ"ති.

---

1. වචීපරමෝ (ස්‍යා)
2. උපකාරකෝ (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළ සේක. ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා, අනතුරු වැ ගාථාබන්ධන විසින් අනෙකක් වූ මේ වචන වදළ සේක:

"යමෙක් අඤ්ඤදත්ථුහර මිත්‍ර නම් වේ ද යමෙක් වචිපරම මිත්‍ර නම් වේ ද, යමෙක් අනුප්පියභාණී වේ ද, යමෙක් ධන චිනාශක ක්‍රියාහි යහලු වේ ද, මෙසේ මේ සතර අමිතුරන් නුවණැත්තේ දැන, එවදුරු ඇති මාර්ගයක් සේ දුරින් ම දුරු කරන්නේ ය."

සුහෘත්මිත්‍රයෝ

9. ගැහැවි පුත, මේ සුහෘද වූ සතර මිතුරෝ දත යුතු හ: උපකාරී වූ සුහද මිතුරා දත යුතු, සමාන සුඛ දුඃඛ වූ සුහද සුමිතුරා දත යුතු. අර්ථාඛ්‍යායී (වැඩට නිසි කරුණු ම කියන) සුහද මිතුරා දත යුතු, ආනුකම්පක (අනුකම්පා කරන) සුහද මිතුරා දත යුතු.

ගැහැවි පුත, සතර කරුණෙකින් උපකාරී වූ සුහෘද මිත්‍රයා දතයුතු: මත් වැ වැදහෙන මිතුරා රැකගනී, මත් වැ වැදහෙන්නහු ගේ ධනය රැක දෙයි, බියට පැමිණි මිතුරාට පිහිට වෙයි, කළයුතු කෘත්‍යයක් උපන් කලැ අවශ්‍ය ප්‍රමාණය මෙන් දෙගුණයක් ධනය දෙයි. ගැහැවි පුත, මේ සතර කරුණින් උපකාරී වූ සුහෘද මිතුරා දත යුතු.

ගැහැවි පුත, සතර කරුණෙකින් සමාන සුව දුක් ඇති (සැප දුක් දෙක්හි ම සමාන වැ හිතෙෂී ව පවත්නා) මිතුරා දත යුතු: සැඟෙවියැ යුතු රහස් සිය මිතුරාට නොසඟවා කියයි, ඒ මිතුරාගේ සැඟෙවියැ යුතු රහස් සඟවා රකියි, විපත්තීන්හිදී නො අත්හරී, මිතුරා විසින් ඔහු පිණිස සිය දිවි වුව ද පරිත්‍යක්ත වෙයි (සිය දිවි දනෝ තකා මිතුරාගේ කටයුතු කෑරදෙයි). ගැහැවිපුත, මේ සතර කරුණින් සමාන සුඛ දුඃඛ සුහද මිතුරා දත යුතු.

ගැහැවිපුත, සතර කරුණෙකින් අර්ථාඛ්‍යායී (දෙලෝවැඩ පවසන) සුහද මිතුරා දත යුතු: පවින් වළක්වයි, පිනෙහි යොදලයි, පෙර නො ඇසූ දහම් අස්වයි, සුගතියට මඟ කියා දෙයි. ගැහැවිපුත, මේ සතර කරුණින් අර්ථාඛ්‍යායී සුහද මිතුරා දත යුතු.

ගැහැවි පුත, සතර කරුණෙකින් ආනුකම්පක සුහෘද මිත්‍රයා දත යුතු: ඔහුගේ පිරිහීමෙන් නො සතුටු වෙයි, ඔහුගේ අභිවෘද්ධියෙන් සතුටු වෙයි, මිතුරාගේ අගුණ කියන්නහු වළක්වයි, මිතුරාගේ ගුණ කියන්නහු පසසයි, ගැහැවි පුත, මේ සතර කරුණින් ආනුකම්පක (අනුකම්පා කරන) සුහද මිතුරා දත යුතු.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්වා සුගතො, අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

10. ''උපකාරෝ ච යෝ මිත්තො යෝ ච මිත්තෝ සුඛෙ දුඛෙ[1]
අත්ථක්ඛායී ච යෝ මිත්තො යෝ ච මිත්තෝ'නුකම්පකො.

එතෙ පි මිත්තෙ වත්තාරෝ ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඩිතෝ
සක්කච්චං පයිරුපාසෙය්‍ය මාතා පුත්තං'ව ඔරසං.

පණ්ඩිතෝ සීලසම්පන්නෝ ජලං අග්ගි ව භාසති
භොගෙ සංහරමානස්ස භමරස්සෙව ඉරියතො
භොගා සන්නිචයං යන්ති වම්මිකෝ' වූපචියති.

එවං භොගෙ සමාහච්චා[2] අලමත්තෝ කුලෙ ගිහී
චතුධා විභජෙ භොගෙ ස වෙ මිත්තානි ගන්‍ථති.

එකෙන භොගෙ භුඤ්ජෙය්‍ය දවිහි කම්මං පයොජයෙ
චතුත්‍ථඤ්ච නිධාපෙය්‍ය ආපදාසු භවිස්සති''ති.

ඡද්දිසාපටිච්ඡාදනං

11. කථඤ්ච ගහපතිපුත්ත අරියසාවකෝ ඡද්දිසාපටිච්ඡාදී හොති? ඡයිමා ගහපතිපුත්ත දිසා වෙදිතබ්බා: පුරත්‍ථිමා දිසා මාතාපිතරෝ වෙදිතබ්බා දක්ඛිණා දිසා ආචරියා වෙදිතබ්බා. පච්ඡිමා දිසා පුත්තදාරා වෙදිතබ්බා. උත්තරා දිසා මිත්තාමච්චා වෙදිතබ්බා. හෙට්ඨිමා දිසා දාසකම්මකරා වෙදිතබ්බා. උපරිමා දිසා සමණබ්‍රාහ්මණා වෙදිතබ්බා.

1. සුඛෙ දුක්ඛෙ වි යෙ සන්තා (මග්ගං)
2. සමාහරිත්වා (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළසේක. ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදරා, අනතුරු වැ (ගාථාබන්ධන විසින්) අනෙකක් වූ මේ වචන වදළ සේක:

10. "යම් උපකාරී මිතුරෙක් වේද, සුවදුක් දෙක්හි ම යමෙක් යහළු ද, යම් මිතුරෙක් දෙලෝ වැඩට මහ කියන්නේ ද, යම් මිතුරෙක් අනුකම්පා කරන්නේ ද,

මෙසේ නුවණැත්තේ මේ සතර මිතුරන් ම දන, මව ළෙහි ද පුතක්හු සෙයින් සත්කාර කොට ඇසුරු කරන්නේ ය,

(සැබෑමිතුරන් ඇසුරු කරන)නුවණැති සිල්වත් තැනැත්තේ දිලියෙන ගින්නක් සේ බබලයි. (මල නො පෙළා) මල් පැණි රස් කොට මී බඳින බමරක්හු සෙයින් (මෙරමා නො පෙ ළා) භෝග රස් කරන්නාහු ගේ භොගසම්පත්හු වැඩීමට යෙත්. ක්‍රමයෙන් සුඹියක් පස්කැට රස් කොට බදිනු ලබන්නාක් මෙනි.

මෙසේ භෝගයන් එක්රැස් කොට ගිහිගෙහි වසන්නට සමර්ථ වූ ගෘහසථ තෙම භෝගයන් සතර කොටසක් කොට බෙදන්නේ ය. හේ ඒකාන්තයෙන් මිතුරන් බැඳගනී (බිඳී යනු නොදී රැකගන්නට සමත් වෙයි).

එක් කොටසෙකින් භෝගසම්පත් වළඳන්නේ ය, කොටස් දෙකෙකින් (කෘෂි වණික්කර්මාදී) කර්මාන්ත යොදන්නේ ය, විපතක් පැමිණි කල්හි ප්‍රයෝජනය පිණිස වන්නේ යැ යි සලකා සතර වන කොටස නිදහන් කොට තබන්නේ ය."

සදිසා වැඳීම

11. ගෘහවී පුත, කෙසේ නම් ආර්‍යශ්‍රාවක තෙමේ සදිසා හවුරුත්තේ වේ ද? ගෘහවිපුත, මේ ස දිසා දත යුතු: මාපියෝ පෙර දිසාව යැ යි දත යුතු. ආචාර්යයෝ දකුණු දෙස යැ යි දත යුතුහ. අඹුදරුවෝ පැසිම් දෙස යැ යි දත යුතු හ. මිත්‍රාමාත්‍යයෝ උතුරු දෙස යැ යි දත යුතු හ. දැසි දස් කම්කරුවෝ යට දෙසැ යි දත යුතු හ. මහණ බමුණෝ උඩ දෙස යැයි දත යුතු හ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පඤ්චහි ඛෝ ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි පුත්තෙන පුරත්ථිමා දිසා මාතාපිතරෝ පච්චුපට්ඨාතබ්බා: භතෝ නෙ සමහරිස්සාමි[1], කිච්චං නෙසං කරිස්සාමි, කුලවංසං ඨපෙස්සාමි, දායජ්ජං පටිපජ්ජාමි[2], අථ වා පන පෙතානං කාලකතානං දක්ඛිණං අනුප්පදස්සාමී''ති. ඉමෙහි ඛෝ ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි පුත්තෙන පුරත්ථිමා දිසා මාතාපිතරෝ පච්චුපට්ඨිතා පඤ්චහි ඨානෙහි පුත්තං අනුකම්පන්ති: පාපා නිවාරෙන්ති, කල්‍යාණෙ නිවෙසෙන්ති, සිප්පං සික්ඛාපෙන්ති, පතිරූපෙන දාරෙන සංයොජෙන්ති, සමයෙ දායජ්ජං නියාතෙන්ති[3]. ඉමෙහි ඛෝ ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි පුත්තෙන පුරත්ථිමා දිසා මාතාපිතරෝ පච්චුපට්ඨිතා ඉමෙහි පඤ්චහි ඨානෙහි පුත්තං අනුකම්පන්ති. එවමස්ස එසා පුරත්ථිමා දිසා පටිච්ඡන්නා හොති ඛෙමා අප්පටිභයා.

12. පඤ්චහි ඛෝ ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අන්තෙවාසිනා දක්ඛිණා දිසා ආචරියා පච්චුපට්ඨාතබ්බා: උට්ඨානෙන, උපට්ඨානෙන, සුස්සූසාය, පාරිචරියාය, සක්කච්චං සිප්පපටිග්ගහණෙන[4].

ඉමෙහි ඛෝ ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි අන්තෙවාසිනා දක්ඛිණා දිසා ආචරියා පච්චුපට්ඨිතා, පඤ්චහි ඨානෙහි අන්තෙවාසිං අනුකම්පන්ති: සුවිනීතං විනෙන්ති, සුග්ගහිතං ගාහාපෙන්ති, සබ්බසිප්පෙසු සමක්ඛායිනං භවන්ති, මිත්තාමච්චෙසු පටියාදෙන්ති[5], දිසාසු පරිත්තාණං කරොන්ති. ඉමෙහි ඛෝ ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි අන්තෙවාසිනා දක්ඛිණා දිසා ආචරියා පච්චුපට්ඨිතා, ඉමෙහි පඤ්චහි ඨානෙහි අන්තෙවාසිං අනුකම්පන්ති. එවමස්ස එසා දක්ඛිණා දිසා පටිච්ඡන්නා හොති ඛෙමා අප්පටිභයා.

---

1. භතෙසං භරිස්සාමි (මජ්ඣං)
2. පටිපජ්ජාමි (මජ්ඣං)
3. නියොජෙන්ති (මජ්ඣං)
4. සිප්පං පටිග්ගහණෙන (සබ්බත්ථ) සිප්පඋග්ගහණෙන (කම්)
5. පරිවෙදෙන්ති (සබ්බත්ථ)

Free Distribution www.aathaapi.org

ගෘහපති පුත්‍ර, කරුණු පසෙකින් පුතු විසින් පෙර දෙස වූ මාපියෝ උපස්ථාන කළ යුතු: ඔවුන් විසින් පෝෂිත වූ මම මහලු ව සිටින ඔවුන් පොෂිත කරන්නෙමි යි ද, ඔවුනට (මාපියනට) පැමිණි කටයුතු (ඔවුන් වෙනුවට) මම කරන්නෙමි යි ද, (මාපිය සතු වස්තුව නො නසා රක්නෙම) කුල පරම්පර රැකගන්නෙමි යි ද, මා පියන්ගෙන් ලත් දැවැද්ද (ඔවුන් ඔවා පරිදි පවත්වන්නෙම) බුත්ති වීදින්නෙමි යි ද, නැවැත, කළුරිය කළ පරලෝ ගිය මාපියනට (දන් දී) පින් දෙන්නෙමි යි ද යි මේ කරුණු පසින් පුතු විසින් පෙර දියා වූ මා පියෝ උපස්ථාන වූහු (උවටන් කරනු ලැබූ) කරුණු පසෙකින් පුතුට අනුකම්පා කෙරෙත්. (මාපියෝ) පුතු පව්වින් වළක්වත්, පිනෙහි යොදලත්, ශිල්ප හදරවත්, සුදුසු වූ ස්ත්‍රියක හා සංයුක්ත කෙරෙත් (ස්ත්‍රියක පාවා දෙත්). සුදුසු කල්හි දැවැද්ද (උරුම වූ වස්තුව) පවරා දෙත්. ගෘහපති පුත්‍ර, මෙකී කරුණු පසින් පුත්‍රයා විසින් පූර්ව දිශාව වූ මාපියෝ උවටන් කරනු ලැබුවාහු, මේ (දෙවැනි ව කී කරුණු පසින් පුතුට අනුග්‍රහ කරත්. මෙසේ ඔහු විසින් මේ පූර්ව දිශාව (එයින් බියක් නොවන පරිදි) උපද්‍රව රහිත ක්‍ෂෙම ප්‍රතිභය රහිත ක්‍ෂෙම භවූරන ලද්දේ වෙයි.

12. ගෘහපතිපුත්‍ර, දකුණ දිග වූ ආචාර්යයෝ අතවැස්සා විසින් පස් කරුණෙකින් උපස්ථාතව්‍ය වෙත් (උවටන් කළ යුතු වෙත්): ඇදුරුහු දක හුනස්නෙන් නැඟී සිටීමෙන් ද, උවටන් කිරීමෙන් ද, උගන්වන දෑ අසනු කැමැතිවීමෙන් ද (නොහොත් හදහා ඇසීමෙන් ද), වතාවත් කිරීමෙන් ද උගන්වන ශිල්ප සක්සෘ පිළිගැනීමෙන් ද යන මේ කරුණු පසිනි.

ගෘහපතිපුත්‍ර, අතවැස්සා විසින් මේ කරුණු පසින් දක්ෂිණදිශා සංඛ්‍යාත ආචාර්යයෝ උපස්ථිත වූහු, කරුණු පසෙකින් අතවැස්සාට අනුග්‍රහ කරත්: අතවැස්සා මොනොවට හික්මවත්, ඔහුට මොනොවට උගන්වත්, තමන් අසා ගත් සියලු ශිල්ප (අතවැස්සාට) මොනොවට කියත්නාහු වෙත්. මිත්‍රඇමාත්‍යයන් කෙරෙහි පිහිටුවති, දිශාවන්හි ආරක්ෂාව සලස්වත්. ගෘහපතිපුත්‍ර, මේ කරුණු පසින් උපස්ථිත වූ (උවටන් කරනු ලැබූ) ආචාර්යයෝ කරුණු පසෙකින් අතවැස්සාට අනුකම්පා කරත්. මෙසේ ඔහු විසින් මේ දක්ෂිණ දිශාව උපද්‍රව රහිත ක්‍ෂෙම, ප්‍රතිභය රහිත ක්‍ෂෙම භවූරන ලද්දේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

13. පඤ්චහි ඛො ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි සාමිකෙන පච්ඡිමා දිසා භරියා පච්චුපට්ඨාතබ්බා: සම්මානනාය, අනවමානනාය,[1] අනතිචරියාය, ඉස්සරියවොස්සග්ගෙන, අලඞ්කාරානුප්පදානෙන. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි සාමිකෙන පච්ඡිමා දිසා භරියා පච්චුපට්ඨිතා, පඤ්චහි ඨානෙහි සාමිකං අනුකම්පති: සුසංවිහිතකම්මන්තා ච හොති, සුසංගහිත-පරිජනා ච[2], අනතිචාරිනී ච, සම්භතං අනුරක්ඛති, දක්ඛා ච හොති අනලසා සබ්බකිච්චෙසු. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි සාමිකෙන පච්ඡිමා දිසා භරියා පච්චුපට්ඨිතා ඉමෙහි පඤ්චහි ඨානෙහි සාමිකං අනුකම්පති. එවමස්ස එසා පච්ඡිමා දිසා පටිච්ඡන්නා හොති ඛෙමා අප්පටිභයා.

14. පඤ්චහි ඛො ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි කුලපුත්තෙන උත්තරා දිසා මිත්තාමච්චා පච්චුපට්ඨාතබ්බා: දානෙන, පෙය්‍යවජ්ජෙන[3], අත්ථචරියාය සමානත්තතාය, අවිසංවාදනතාය. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි කුලපුත්තෙන උත්තරා දිසා මිත්තාමච්චා පච්චුපට්ඨිතා පඤ්චහි ඨානෙහි කුලපුත්තං අනුකම්පන්ති: පමත්තං රක්ඛන්ති, පමත්තස්ස සාපතෙය්‍යං රක්ඛන්ති, භීතස්ස සරණං හොන්ති, ආපදාසු න විජහන්ති අපරපජා චස්ස පටිපූජෙන්ති. ඉමෙහි ඛො ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි කුලපුත්තෙන උත්තරා දිසා මිත්තාමච්චා පච්චුපට්ඨිතා ඉමෙහි පඤ්චහි ඨානෙහි කුලපුත්තං අනුකම්පන්ති. එවමස්ස එසා උත්තරා දිසා පටිච්ඡන්නා හොති ඛෙමා අප්පටිභයා.

1. අවිමානනාය (ස්‍යා ෆෑ)
2. සම්භහිත පරිජනා ච (මජසං)
3. පියවජ්ජෙන (ස්‍යා කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

13. ගෘහපුත්‍ර, කරුණු පසෙකින් සැමියා විසින් පැසිම් දෙස වූ භාර්යාව උපස්ථාතව්‍ය (උවටන් කළ යුතු) වෙයි: සමඟාවන වචනයෙන් ද අවමන් බස් නොකීමෙන් ද, පරිත්‍රීවත් කරා නොයෑමෙන් ද, ගෙහි කටයුතුවල අධිපති බව ඇයට බාර දීමෙන් ද, තමන් පොහොසත් පරිදි ඇඳුම් පැලඳුම් සපයා දීමෙන්ද යන කරුණු පසිනි. ගෘහපුත්‍ර, මේ කරුණු පසින් සැමියා විසින් පශ්චිමදිශා සංඛ්‍යාත භාර්යාව උවටන් කරනු ලැබුවා, කරුණු පසෙකින් සැමියාට අනුකම්පා කෙරෙයි: (කැඳබත් පිසීම ආදී විසින් කලට වේලාවට) මනා කොට කරන ලද කර්මාන්ත ඇත්තී ද වෙයි, මොනොවට සංග්‍රහ කරන ලද පරිවාර ජනයා ඇත්තී ද වෙයි, සැමියා හැර අන් පුරුෂයකු සිතිනුදු නො පතන්නී වෙයි, සැමියා විසින් ගෙනෙන ලද ධනය රකියි, සියලු කටයුත්තෙහි දක්ෂ ද නොමැලි ද වෙයි. ගෘහපුත්‍ර, මේ කරුණු පසින් සැමියා විසින් පශ්චිම දිශාසංඛ්‍යාත භාර්යාව උපස්ථාන කළවා (උවටන් කරන ලද්දී) මේ පසුවැ කී කරුණු පසින් සැමියාට අනුග්‍රහ කෙරෙයි. මෙසේ ඔහු විසින් මේ පැසිම්දෙස නිරුපද්‍රැත ව, ප්‍රතිභය රක්ෂිත ව භවුරන ලද්දේ වෙයි.

14. ගෘහපති පුත්‍ර, කුලපුත්‍ර විසින් කරුණු පසෙකින් උත්තර දිශා නැමැති මිත්‍රාමාත්‍යයෝ (මිත්‍රයෝ ද සැප දුක දෙකෙහි එක් වැ කටයුතු කරන්නෝ ද) උවටන් කළයුතු හ: දානයෙන් ද ප්‍රිය වචනයෙන් ද අර්ථ චර්‍යාවෙන් ද සමානාත්මතාවෙන් ද නොරවටන බැවින් ද යන පසිනි. ගෘහපති පුත්‍ර, මේ පස් කරුණින් කුලපුත්‍ර විසින් උත්තර දිශාව වූ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ උවටන් කරන ලද්දාහු, කරුණු පසෙකින් කුලපුත්‍රට අනුකම්පා කරත්: රහමෙරින් මත් වූවහු රැකගනිත්, මත් වැ හොත්තහු ගේ වස්තුව රැක දෙත්, උවදුරකට පැමිණියාහට පිහිට වෙත්, විපත්හි දී අත් නො හරිත්, ඔහු ගේ දරුමුනුබුරනට ද මමත්වයෙන් සංග්‍රහ කරත්. ගෘහපුත්‍ර, මේ කරුණු පසින් කුලපුත්‍ර විසින් උත්තරදිශා සංඛ්‍යාත මිත්‍රාමාත්‍යයෝ උවටන් කරන ලදුවෝ, පසු වැ කී කරුණු පසින් කුලපුත්‍රට අනුග්‍රහ කෙරෙත්. මෙසේ ඔහු විසින් මේ උතුරු දෙස නිරුපද්‍රැත කොට, ප්‍රතිභය රක්ෂිත කොට, භවුරන ලද්දේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

15. පඤ්චහි බෝ ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි අයිරකෙන[1] හෙට්ඨිමා දිසා දාසකම්මකරා පච්චුපට්ඨාතබ්බා: යථාබලං කම්මන්තසංවිධානෙන, භත්ත-වෙතනානුප්පදානෙන, ගිලානුපට්ඨානෙන, අච්ඡරියානං රසානං සංවිභාගෙන, සම්මෙ වොසග්ගෙන. ඉමෙහි බෝ ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි අයිර-කෙන හෙට්ඨිමා දිසා දාසකම්මකරා පච්චුපට්ඨිතා පඤ්චහි ඨානෙහි අයිරකං අනුකම්පන්ති. සුඛාධිට්ඨායිනෝ ච හොන්ති, පච්ඡානිපාතිනෝ ච දින්නා-දායිනෝ ච, සුකතකම්මකරා ච, කිත්තිවණ්ණහරා ච. ඉමෙහි බෝ ගහපති-පුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි අයිරකෙන හෙට්ඨිමා දිසා දාසකම්මකරා පච්චු-පට්ඨිතා ඉමෙහි පඤ්චහි ඨානෙහි අයිරකං අනුකම්පන්ති. එවමස්ස එසා හෙට්ඨිමා දිසා පටිච්ඡන්නා හොති ඛෙමා අප්පටිභයා.

16. පඤ්චහි බෝ ගහපතිපුත්ත ඨානෙහි කුලපුත්තෙන උපරිමා දිසා සමණබ්‍රාහ්මණා පච්චුපට්ඨාතබ්බා: මෙත්තෙන කායකම්මෙන, මෙත්තෙන වචීකම්මෙන, මෙත්තෙන මනොකම්මෙන, අනාවටද්වා රත්‍යා, ආමිසානුප්ප-දානෙන. ඉමෙහි බෝ ගහපතිපුත්ත පඤ්චහි ඨානෙහි කුලපුත්තෙන උපරිමා දිසා සමණබ්‍රාහ්මණා පච්චුපට්ඨිතා ඡහි ඨානෙහි කුලපුත්තං අනුකම්පන්ති. පාපා නිවාරෙන්ති, කල්‍යාණෙ නිවෙසෙන්ති, කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පන්ති, අස්සුතං සාවෙන්ති, සුතං පරියොදපෙන්ති, සග්ගස්ස මග්ගං ආචික්ඛන්ති. ඉමෙහි බෝ ගහපතිපුත්ත ඡහි ඨානෙහි කුලපුත්තෙන උපරිමා දිසා සමණබ්‍රාහ්මණා පච්චුපට්ඨිතා ඉමෙහි ඡහි ඨානෙහි කුලපුත්තං අනු-කම්පන්ති. එවමස්ස එසා උපරිමා දිසා පටිච්ඡන්නා හොති ඛෙමා අප්පටි-භයා''ති.

ඉදමවොච භගවා. ඉදං වත්වා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

17. ''මාතාපිතා දිසා පුබ්බා ආචරියා දක්ඛිණා දිසා
පුත්තදාරා දිසා පච්ඡා මිත්තාමච්චා ච උත්තරා.

දාසකම්මකරා හෙට්ඨා උද්ධං සමණබ්‍රාහ්මණා
එතා දිසා නමස්සෙය්‍ය අලමත්තො කුලෙ ගිහී.

1. අසිරකෙන (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

15. ගෘහපති පුත්‍ර, කරුණු පහෙකින් ස්වාමියා විසින් යට දිසාව යැයි කියන ලද දසදිසි දස් කම්කරුවෝ උවටන් කළ යුතු හ: ඔවුන්ගේ ශක්තියට අනුරූප ලෙස කර්මාන්ත විධාන කිරීමෙන් ද බත් වැටුප් දීමෙන් ද, ගිලන් වූ කල ඔවුනට නිසි උපස්ථාන යොදලීමෙන් ද, මිහිරි රස කොප්පන් (තමා හුදෙකලාව නො වළඳා) ඔවුනටත් දීමෙන් ද සුදුසු කාලයන්හි වැඩෙන් මුදා හැරීමෙන් ද යන පසිනි. ගෘහපති පුත්‍ර, මේ කරුණු පසින් ස්වාමියා විසින් යට දෙස යැයි කියන ලද දසදිසි දස් කඹුරෝ උවටන් කරන ලද්දාහු මේ කරුණු පහෙකින් ස්වාමියාට අනුග්‍රහ කරත්; ස්වාමියාට පළමුවෙන් ම නැඟී සිටින්නාහු ද වෙත්, ස්වාමියාට පසුව නිදන්නාහු ද වෙත්, (කිසිත් හොරු නොගන්නාහු) ස්වාමියා දුන් දෑයම ගන්නා සුලු වෙත්, මනා කොට කරන ලද කර්මාන්ත ඇත්තාහු ද වෙත්, ස්වාමියාගේ ගුණ කථාව පතුරුවන්නාහු ද වෙත්. ගෘහපුත්‍ර, මේ පස් කරුණින් ස්වාමියා විසින් යට දෙස නැමැති දසදිසි දස් කඹුරෝ උවටන් කරනු ලැබුවාහු, පසු වැ කී කරුණු පසින් ස්වාමියාට අනුග්‍රහ කරත්. මෙසේ ඔහු විසින් මේ යට දෙස නිරුපද්‍රැත කොට ප්‍රතිභය රහිත කොට භවුරන ලද්දේ වෙයි.

16. ගෘහපති පුත්‍ර, කරුණු පහෙකින් කුලපුතු විසින් උපරිම දිශාසංඛ්‍යාත මහණ බමුණෝ උවටන් කළ යුතු හ: මෛත්‍රී සහගත කායකර්මයෙන්, මෛත්‍රී සහගත වාක්කර්මයෙන්, මෛත්‍රී සහගත මනඃකර්මයෙන්, නො වැසූ දෙර ඇති බැවින්, ආහාරපාන සැපයීමෙන් යන පසිනි. ගෘහපුත්‍ර, මේ පස් කරුණින් කුලපුතු විසින් උඩ දිසාව යැයි කියන ලද මහණ බමුණෝ උපස්ථාන වූවාහු, කරුණු සයකින් කුලපුතුට අනුග්‍රහ කෙරෙත්: පවින් වළකාලත්, පිණෙහි යොදලත්, කලන සිතින් අනුග්‍රහ කෙරෙත්, නො ඇසූ විරූ දහම් අස්වත්, අසා ඇති දහම් (සැක දුරලැවීමෙන්) පිරිසිදු කරවත්, සුගතියට මහ කියත්. ගෘහපුත්‍ර, මේ කරුණු සයින් කුලපුතු විසින් උපරිමදිශාසංඛ්‍යාත මහණ බමුණෝ උවටන් කරන ලද්දාහු, මේ කරුණු සයින් කුලපුතුට අනුග්‍රහ කෙරෙත්. මෙසේ ඔහු විසින් මේ උඩ දෙස නිරුපද්‍රැත කොට, ප්‍රතිභය රහිත කොට, භවුරන ලද්දේ වෙයි."

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා ගාථා බන්ධන වසින් අනෙකක් වූ මේ වචන වදාළ සේක:

මෑ පියෝ පෙර දෙස ය. ආචාර්යයෝ දකුණු දෙස ය, අඹුදරුවෝ පැසිම දෙස ය, මිත්‍රාමාත්‍යයෝ උතුරු දෙස ය

දසදිස් කඹුරෝ යට දෙස ය, මහණ බමුණෝ උඩ දෙස ය. කුලයෙහි (කුලය රැක්මෙහි) සමර්ථ ස්වභාවය ඇති ගෘහපති තෙමේ මේ ස දිසා නමදනේය.

Free Distribution www.aathaapi.org

පණ්ඩිතො සීලසම්පන්නො සණ්ඨො ච පටිභානවා,
නිවාතවුත්ති අත්ථද්ධො තාදිසො ලභතෙ යසං.

උට්ඨානකො අනලසො ආපදසු න වෙධති,
අච්ඡින්නවුත්ති මෙධාවී තාදිසො ලභතෙ යසං.

සඞ්ගාහකො මිත්තකරො වදඤ්ඤූ විතමච්ඡරො,
නෙතා විනෙතා අනුනෙතා තාදිසො ලභතෙ යසං

දානඤ්ච පෙය්‍යවජ්ජඤ්ච අත්ථචරියා ච යා ඉධ,
සමානත්තතා ච ධම්මෙසු තත්ථ තත්ථ යථාරහං.

එතෙ ඛො සඞ්ගහා ලොකෙ රථස්සාණී'ව යායතො,
එතෙ ච සඞ්ගහා නාස්සු න මාතා පුත්තකාරණා,
ලභෙථ මානං පූජං වා පිතා වා පුත්තකාරණා.

යස්මා ච සඞ්ගහෙ එතෙ සම්වෙක්ඛන්ති[1] පණ්ඩිතා,
තස්මා මහත්තං පප්පොන්ති පාසංසා ච භවන්ති තෙ''ති.

18. එවං වුත්තෙ සිගාලකො[2] ගහපතිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං භන්තෙ, අභික්කන්තං භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තීති, එවමෙව භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භන්තෙ භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

සිගාලසුත්තං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

1. සම්මපෙක්ඛන්ති (මජ්ඣං)
2. සිඩ්ගාලොවාදසුත්තංතං (PTS)

Free Distribution www.aathaapi.org

පණ්ඩිත වූ, සිල්වත්, සියුම් අරුත් දන්නා, වැටැහෙන නුවණැති, යටත් පැවැතුම් ඇති, හැඩි දැඩි නොවූ, එබඳු තැනැත්තේ යශස් ලබයි.

නැණ සිටුනා (උට්ඨානවීර්ය යුක්ත) අලස නොවූ තැනැත්තේ ආපදා වන්හිදී නොසැලෙයි. අඛණ්ඩ වෘත්ති ඇති, සඨානෝවිත ප්‍රඥා ඇති, එ බඳු තැනැත්තේ යශස් ලබයි.

සිටු සහරාවතින් සංග්‍රහ කරන, මිතුරන් සොයන, වදන්‍ය වූ, පහ වූ මසුරු බව ඇති, කරුණු දක්වා මහ පෙන්වන, භික්මවන, පුන පුනා මහ පෙන්වන, එබඳු තැනැත්තේ යශස් ලබයි.

දනය ද ප්‍රිය වචන ද මෙහි යම් අර්ථවයවෙක් වේ නම් එය ද, ඒ ඒ පුහුලා කෙරෙහි සුදුසු පරිදි, ධර්මයන්හි සුදුසු පරිදි සමානාත්මතාව ද, යන මොහු යන්නාවූ රියකට එහි ඇණය මෙන් ලොවැ සඩග්‍රහයෝ ය. මේ සංග්‍රහයෝ නොමැත්තාහු නම්, පුතුගේ කරුණින් මව හෝ පුතුගේ කරුණින් පියා හෝ බුහුමනක් හෝ පූජාවක් හෝ නොලබන්නේ ය.

යම් හෙයකින් පණ්ඩිතයෝ මේ සඩග්‍රහයන් මොහොතකට දක්නාහු ද, එහෙයින් මහත්වයට පැමිණෙත්. ඔහු සෙසු ලෝ වැස්සා විසින් පැසැසියැ යුත්තෝ ද වෙත්."

18. මෙසේ වදළ කල්හි ගැහැවිපුත් සිඟාලක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, "වහන්ස, අභික්කන්ත යැ, වහන්ස, අභික්කන්ත යැ. වහන්ස, යමසේ යටිකුරු කළ දයක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මුළා වූවක්හට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, 'ඇස් ඇතියන් රූප දකිති' යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කාරණයෙන් ධර්මය පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සරණ යෙමි, ධර්මය ද භික්ෂුසඩඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අද පටන් කොට යවිදිව සරණ ගිය උවසක්හු කොට සලකන සේක් වා'යි මේ වචන කී ය.

අට වැනි සිඟාලක සූත්‍රය නිමියේ යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

9

ආටානාටියසුත්තං

1. එවං මේ සුතං:

එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො චත්තාරො මහාරාජා[1] මහතියා ච යක්ඛසෙනාය මහතියා ච ගන්ධබ්බසෙනාය මහතියා ච කුම්භණ්ඩසෙනාය මහතියා ච නාගසෙනාය, චතුද්දිසං රක්ඛං ඨපෙත්වා, චතුද්දිසං ගුම්බං ඨපෙත්වා, චතුද්දිසං ඔවරණං ඨපෙත්වා, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ගිජ්ඣකූටං[2] ඔභාසෙත්වා, යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙ පි ඛො යක්ඛා අපෙක්ඛකෙව භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අපෙක්ඛකෙව භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අපෙක්ඛකෙව යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අපෙක්ඛකෙව නාමගොත්තං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු අපෙක්ඛකෙව තුණ්හීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු.

2. එකමන්තං නිසින්නො ඛො වෙස්සවණො මහාරාජා භගවන්තං එතදවොච:

"සන්ති හි භන්තෙ උළාරා යක්ඛා භගවතො අප්පසන්නා. සන්ති හි භන්තෙ උළාරා යක්ඛා භගවතො පසන්නා. සන්ති හි භන්තෙ මජ්ඣිමා යක්ඛා භගවතො අප්පසන්නා. සන්ති හි භන්තෙ මජ්ඣිමා යක්ඛා භගවතො පසන්නා. සන්ති හි භන්තෙ නීචා යක්ඛා භගවතො අප්පසන්නා. සන්ති හි භන්තෙ නීචා යක්ඛා භගවතො පසන්නා.

---

1. මහාරාජානො – මජ්ඣං
2. ගිජ්ඣකූටං පබ්බතං – මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

9

ආටානාටිය සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී:

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර නිසා ගිජ්ඣකූළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. ඒ කලෑ වරම් දෙව් මහරජුහු සතර දෙනා මහත් යක්ෂසේනායෙන් ද මහත් ගන්ධර්ව සේනායෙන් ද මහත් කුම්භාණ්ඩ සේනායෙන් ද මහත් නාගසේනායෙන් ද (අසුරසෙන් වළක්වාලනු පිණිස සක්දෙවිඳුහු ගේ) සතර දෙසෑ රකවල් තබා, සතර දෙසෑ බලමුළු පිහිටුවා, සතර දිගැ මුර කරුවන් රඳවා, රෑ (පෙරයම) ඉක්මී කල්හි, අභිකාන්ත වූ ශරීරප්‍රභා ඇත්තාහු, සියලු ගිජ්ඣකූළු පව්ව එකලු කොට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියාහ. එළැඹ ඔබ ආදරයෙන් වැඳ එකත් පස් වැ හුන්හ. (ඔවුන් පිරිවර වූ) ඒ යක්කු ද ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැඳ එක් පසෙක උන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටට කරුණු වූ, සිතෑ රැඳවියැ ශ්‍රුතු වූ කරාව නිමවා එක් පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසට ඇදිලි නමා එක් පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් නම ගොත් අස්වා එක් පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් නිහඬ වැ එක් පසෙක හුන්හ.

2. එක් පසෙක හුන් ම වෙසවුණු මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සැළ කෙළේ ය:

"වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො පැහැදුණු මහ තෙදකි යක්කු වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පැහැදුණු මහ තෙදකි යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො පහන් වූ මැදුම් තෙදකි යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පහන් වූ මැදුම් තෙදකි යක්කු ද වෙත් ම ය, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො පහන් වූ හීන තෙද ඇති යක්කු ද වෙත් ම ය, වහන්ස භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පහන් වූ හීන තෙද ඇති යක්කු ද වෙත් ම ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

යෙභුය්‍යෙන ඛො පන භන්තෙ යක්ඛා අප්පසන්නා යෙව භගවතො. තං කිස්ස හෙතු: භගවා හි භන්තෙ පාණාතිපාතා වෙරමණියා ධම්මං දෙසෙති, අදින්නාදානා වෙරමණියා ධම්මං දෙසෙති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා ධම්මං දෙසෙති, මුසාවාදා වෙරමණියා ධම්මං දෙසෙති, සුරාමෙරයමජ්ජප්පමාදට්ඨානා වෙරමණියා ධම්මං දෙසෙති, යෙභුය්‍යෙන ඛො පන භන්තෙ යක්ඛා අප්පටිවිරතා යෙව පාණාතිපාතා, අප්පටිවිරතා අදින්නාදානා, අප්පටිවිරතා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා, අප්පටිවිරතා මුසාවාදා, අප්පටිවිරතා සුරාමෙරයමජ්ජප්පමාදට්ඨානා. තෙසන්නං හොති අප්පයං අමනාපං. සන්තී හි භන්තෙ භගවතො සාවකා, අරඤ්ඤෙ වනපත්ථානි[1] පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති අප්පසද්දානි අප්පනීගෙසාසානි විජනවාතානි මනුස්සරාහසෙය්‍යකානි[2] පටිසල්ලානසාරුප්පානි. තත්ථ සන්ති උළාරා යක්ඛා නිවාසිනො යෙ ඉමස්මිං භගවතො පාවචනෙ අප්පසන්නා. තෙසං පසාදය උග්ගණ්ගාතු භන්තෙ භගවා ආටානාටියං රක්ඛං භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං ගුත්තියා රක්ඛාය අවිහිංසාය ඵාසුවිහාරායා''ති.

3. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො වෙස්සවණො මහාරාජා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං ආටානාටියං රක්ඛං අභාසී:

4. "විපස්සිස්ස[3] නමත්ථු චක්ඛුමන්තස්ස සිරීමතො
සිඛිස්ස පි[4] නමත්ථු සබ්බභූතානුකම්පිනො

වෙස්සභුස්ස නමත්ථු නහාතකස්ස[5] තපස්සිනො
නමත්ථු කකුසන්ධස්ස මාරසෙනාපමද්දිනො

කොණාගමනස්ස නමත්ථු බ්‍රාහ්මණස්ස වුසීමතො,
කස්සපස්ස නමත්ථු විප්පමුත්තස්ස සබ්බධි.

1. අරඤ්ඤවනපත්ථානි (මජ්ඣං)
2. රාරසෙය්‍යකානි (සීමු, මජ්ඣං)
3. විපස්සිස්ස ච (මජ්ඣං)
4. සිඛිස්සපි ච (මජ්ඣං)
5. වෙස්සභුස්ස ච (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

වහන්ස, බොහෝ සෙයින් යක්ඛ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො පැහැණෝ ම වෙත්. ඒ කවර හෙයින් ද යත්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි පණිවායෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක, අයිනාදනින් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක, කාමයන්හි වැරැදි හැසිරීමෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක, මුසවායෙන් වළක්නා පිණිස දහම් දෙසන සේක, මත්බවට හා පමාවට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක. වහන්ස, යක්ඛ වනාහි බොහෝ සෙයින් පණිවායෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය, අයිනාදනින් නො වැළැක්කාහු ම ය, කාමයන්හි වැරැදි හැසිරීමෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය, මුසවා-යෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය, මත් බවට ද පමාවට ද කාරණ වූ රහමෙර පිමෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය, ඔවුනට ඒ (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ) දහම් දෙසුම අප්‍රිය වේ, අමනාප වේ. වහන්ස, යම් කෙනෙක් අල්පශබ්ද ඇති, මද වූ හඬ ඇති, පහ වූ ජනවාතය ඇති, මිනිසුන්ගේ හුදෙකලා වැ කළ යුතු ක්‍රියාවනට නිසි වූ, එකලා වැ හිඳීමට සුදුසු වූ, අරණ්‍ය වනප්‍රස්ථයන් (ග්‍රාමෝපචාරයෙන් දුර වූ සෙනසුන්) ද, (මනුෂ්‍යෝපචාර විරහිත) බොහෝ දුර සෙනසුන් ද සේවනය කෙරෙත් ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ එසේ වූ ශ්‍රාවකයෝ වෙත් ම ය. මේ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ ගේ සස්නෙහි නො පහන් වූ ඒ සෙනසුන්හි නිවැසි මහ තෙදකි යක්ඛ වෙත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් ගේ පැහැදීම පිණිස මහණුන් ගේ මෙහෙණන් ගේ උවසුවන්ගේ උවැසියන් ගේ ඉප්තිය පිණිස, ආරක්ෂාව පිණිස, පිඩාවක් නොවනු පිණිස, පහසු වාසය පිණිස, ආටානාටිය පිරිත උගන්නා සේක් ව" යි (කියේ ය). භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිහඬ වැ ඉවසූ සේක.

3. ඉක්බිති වෙසවුණු මහ රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවැසූ නියා දැන, ඒ වේලෙහි මේ ආටානාටිය පිරිත කියේ ය:

4. "පසැස් ඇති සිරිමත් වූ විපස්සි බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා. සියලු සත්නට අනුකම්පා ඇති සිඹී බුදුරජුනට ද නමස්කාර වේ වා..

සෝදහළ කෙලෙස් ඇති, තපස්වී වූ වෙස්සභූ බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා. මරසෙන් මැඩැලූ කකුසඳ බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා,

බාහිත පාපී වූ, වැස නිමූ වූ මහ බඹසර ඇති, කෝණාගමන බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා. හැම දෙයෙහි මිදුණා වූ කසුප් බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා.

Free Distribution www.aathaapi.org

අඞ්ගිරසස්ස නම්ඤ්ච සක්‍යපුත්තස්ස සිරිමතෝ
යෝ ඉමං ධම්මමදෙසෙසි[1] සබ්බදුක්ඛාපනූදනං.

යෙ චාපි නිබ්බුතා ලොකෙ යථාභූතං විපස්සිසුං
තෙ ජනා අපිසුණා[2] මහන්තා විතසාරද.

5. භිතං දෙවමනුස්සානං යං නමස්සන්ති ගොතමං
විජ්ජාචරණසම්පන්නං මහන්තං විතසාරදං.

යතෝ උග්ගච්ඡති සූරියෝ[3] ආදිච්චෝ මණ්ඩලී මහා
යස්ස චුග්ගච්ඡමානස්ස සංවරී පි නිරුජ්ඣති.

යඤ්ච වුග්ගතෙ සූරියෙ[3] දිවසෝ'ති පවුච්චති,
රහදෙ පි තස්මිං ගම්භීරෙ සමුද්දෙ සරිතොදකෙ

එවං නං තත්ථ ජානන්ති සමුද්දෙ සරිතොදකෙ,
ඉතෝ සා පුරිමා දිසා ඉති නං ආචික්ඛති ජනෝ
යං දිසං දණ්ඩපාලෙති මහාරාජා යසස්සි සෝ

ගන්ධබ්බානං ආධිපති ධතරට්ඨෝ'ති නාම සෝ
රමති නච්චගීතෙහි ගන්ධබ්බෙහි පුරක්ඛතෝ

පුත්තා පි තස්ස බහවෝ එකනාමා'ති මෙ සුතං,
අසීතිං දස එකෝ ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා

තෙ චාපි බුද්ධං දිස්වාන බුද්ධං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතෝ'ව නමස්සන්ති මහන්තං විතසාරදං
නමෝ තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමෝ තෙ පුරිසුත්තම

කුසලෙන සමෙක්ඛති
අමනුස්සා පි තං වන්දන්ති,
සුතං නෙතං අභිණ්හසෝ තස්මා එවං වදෙමසෙ

---

1. ධම්මං දෙසෙසි-මජ්ඣං
2. සුරියෝ -මජ්ඣං
3. සුරියෙ -මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

යමෙක් සියලු දුක් දුරු ලත මේ ධර්මය දෙසී ද, ශ්‍රීමත් වූ ඒ ශාක්‍යපුත්‍ර අඩ්ගීරසයන් වහන්සේට නමස්කාර වේ වා,

ලොවැ යම් කෙනෙක් තුමූ නිවුණාහු තත් වූ පරිදි (සත්‍යයන්) විවසුන් නුවණින් දුටුහු ද, මහත් වූ, පහ වූ බිය ඇති, මාත්‍රහාණි වූ (මුසවා කේලාම් ඇ තොා කියන) ඒ ක්ෂීණාස්‍රවයෝ,

5. දෙවමිනිස්නට හිත වූ (මෙත් පතුරුවන), විද්‍යා හා චරණධර්මයෙන් සම්පූර්ණ වූ, මහත්ත්වයට පැමිණි, පහ වූ බිය ඇති යම් බදු වූ ගෞතමයන් වහන්සේට නමස්කාර කෙරෙත් ද, ඒ බුදුරජුනට ද ඔබට පළමු වැ සිටි බුදුවරුනට ද නමස්කාර වේ වා,

මහා රශ්මි මණ්ඩලයක් ඇති, ආදිත්‍යසඩ්ඛ්‍යාත සූර්ය තෙමේ යම් තැනෙකින් උදා වේ ද, යම් ඒ හිරුහු නැගෙන කල්හි රාත්‍රියක් අතුරු දහන් වේ ද,

යම් දිගෙක හිරු නැඟි කල්හි දහවලැ ශී කියතු ලැබේ ද, ඒ දිගැ, පිවිසුණු නදී ජලය ඇති සමුද්‍ර නම් වූ ගැඹුරු ජලාශයය වෙයි.

මෙසේ එහි එය නදීජලය ඇති මුහුදු යැ යි දනිත්. කීර්තිමත් ඒ මහ රජෙක් යම් දිශාවක් පාලනය කෙරෙයි ද, එය මේ කැනින් පෙර දෙස යැ යි මහ ජන තෙමේ කියයි.

ගන්ධර්වයනට අධිපති වූ, නම් වශයෙන් ධෘතරාෂ්ට්‍ර යැ යි ප්‍රකට වූ හේ තෙමේ ගඳෙව්වන් විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ, නැටුම්ගැයුම්-නෙන් එහි සිත් අලවා වෙසෙයි.

ඔහුට (ඉන්ද්‍ර යන) එක් ම නමක් ඇති පුත්තු ද බොහෝ ඇතැ යි මා විසින් අසන ලදී. මහ බලැති ඉන්ද්‍ර නම් වූ ඔහු අසූවෙක් ද දහයෙක් ද එකෙක් ද (එක් අතු දෙනෙක්) වෙත්.

ඔහුද සූර්යබන්ධු වූ, කෙලෙස් නින්දෙන් පිබිදියා වූ, මහත්ත්වයට පැමිණි, පහ වූ භය ඇති බුදුරජුන් දැක,

'පුරුෂාජාතේයයෙනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා, පුරුෂොත්තමයෙනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා' යි දුරු සිට ම නමස්කාර කෙරෙත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහජනයා දෙස බලති' යි කියා අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වඳිති, මෙය අප විසින් එක්වත් අසන ලදී. ඒ හෙයින්,

Free Distribution www.aathaapi.org

'ජිනං වන්දථ ගොතමං'ජිනං වන්දාම ගොතමං'
''විජ්ජාවරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දාම ගොතමං''

6. යෙන පෙතා පවුච්චන්ති පිසුණා පිච්ඡිමංසිකා,
පාණාතිපාතිනො එද්ද වොරා නෙකතිකා ජනා

ඉතො සා දක්ඛිණා දිසා ඉති නං ආචික්ඛති ජනො,
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සි සො

කුම්භණ්ඩානං ආධිපති විරුළ්හො ඉති නාමසො,
රමති නච්චගීතෙහි කුම්භණ්ඩෙහි පුරක්ඛතො.

පුත්තා පි තස්ස බහවො එකනාමා'ති මෙ සුතං
අසීතිං දස එකො ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා

තෙ චාපි බුද්ධං දිස්වාන බුඩං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතො'ව නමස්සන්ති මහන්තං වීතසාරදං
'නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම'.

කුසලෙන සමෙක්ඛසි
අමනුස්සා පි තං වන්දන්ති
සුතං නෙතං අභිණ්හසො තස්මා එවං වදෙමසෙ

'ජිනං වන්දථ ගොතමං ජිනං වන්දාම ගොතමං,
විජ්ජාවරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දාම ගොතමං'.

7. යත්ථ වොග්ගච්ඡති සුරියො ආදිච්චො මණ්ඩලී මහා
යස්ස වොග්ගච්ඡමානස්ස දිවසො පි නිරුජ්ඣති.

යස්ස වොග්ගතෙ සුරියෙ සංවරී'ති පවුච්චති,
රහදෙ පි තත්ථ ගම්භිරො සමුද්දෙ සරිතොදකො.

---

1. ලුද්ධා –PTS. කම
2. තෙසාමධිපති රාජා ධාතරාෂ්ට්‍රඉති නාමතඃ
ගන්ධර්වාධිපති රාජා දෙවෙහි ස ච රක්ෂිතඃ
3. තෙසාමධිපති රාජා විරුළ්හොති නාමතඃ, කුම්භාණ්ඩාධිපති රාජා යමෙන සහ රක්ෂිතඃ
කුම්භණ්ඩෙහි සුරක්ෂිතඃ–මහාවසතු.
පුත්‍රා පි තස්‍ය බහව – එකනාමා විචක්ෂණාඃ
අශීතිර්දශ චෛකාශ්ව – ඉන්ද්‍රනාමා මහාබලාඃ –ලලිතවිස්තර

Free Distribution www.aathaapi.org

'කෙපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිහු ද?'යි මෙසේ අපි කියමහ (අසමහ). 'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳුමහ. විද්‍යාචරණසම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳුමහ'යි ඔහු කියත්.

6. කලුරිය කළාහු (මළ සිරුරු) යම් දෙසකට 'ගෙන යනු ලැබෙත් ව'යි කියනු ලැබෙත් ද, කේලාම් කියන, පිටු මස් කන්නවුන් සේ පිටුපා ගිය කලැ ගරහන, පණිවා කරන, රෞද්‍ර වූ, සොර වූ කපට වූ (අපරාධකාරී)ජනයෝ යම් දිගකට ගෙන ගොස් නසනු ලබත් වා'යි කියනු ලැබෙත් ද,

ඒ යම් දිශාවක් යශස්වී මහරජෙක් පාලනය කෙරෙයි ද, ඒ මෙයින් දකුණු දිග යැ යි මහ ජන තෙමේ කියයි.

ඒ දෙසෙහි කුම්භාණ්ඩයනට අධිපති වූ, නම විසින් විරූඪක යැ යි ප්‍රකට රජ තෙමේ කුම්භාණ්ඩයන් විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ නැවුමෙන් ගැයුමෙන් සිත් අලවා වෙසෙයි.

ඔහුට එක්ම නමක් ඇති කොහෝ පුත්‍රයෝ ද වෙත්. ඉන්ද්‍ර නම් වූ මහ බලැති ඔවිහු එක් අතු දෙනෙකැ යි මා විසින් අසන ලදී.

ඔහු ද සූර්යබන්ධු වූ, මහත් බවට පැමිණි, පහ වූ බිය ඇති, කෙලෙස් නින්දෙන් පිබිදුණු බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක, 'ආජානෙය පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා' පුරුෂෝත්තමයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා' යි දුරැ සිට ම නමස්කාර කෙරෙත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහජනයා දෙස බලති' යි අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වඳිති. මෙය අප විසින් එක්වන් අසන ලදී. එහෙයින්,

'කෙපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිහු ද?' යි අපි මෙසේ ප්‍රශ්න වශයෙන් කියමහ. 'අපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිමහ. විද්‍යාචරණසම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳිමහ'යි (ඔහු උත්තර දෙත්).

7. මහ රස්මඩුලු ඇති, ආදිත්‍ය නම් වූ හිරු යම් දිගෙක බස්නේ ද, යම් ඒ හිරු බස්නා කල්හි දහවලත් අතුරුදහන් වේ ද,

යම් දිනකට හිරු බැස ගිය කලැ රාත්‍රි යැ යි කියනු ලැබේ ද, ඒ දිශා, පිවිසුණු නදීජලය ඇති සමුද්‍ර නම් වූ ගැඹුරු ජලාශයය වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

එවං නං තත්ථ ජානන්ති සමුද්දෙ සරිතොදකො
ඉතො සා පච්ඡිමා දිසා ඉති නං ආවික්ඛති ජනො
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සී සො.

නාගානඤ්ච[1] ආධිපති විරූපක්ඛො'ඉති නාමසො,
රමති නච්චගීතෙහි නාගෙහෙව පුරෙක්ඛතො[2]

පුත්තා පි තස්ස බහවො එකනාමා'ති මෙ සුතං,
අසීතිං දස එකො ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා

තෙ චාපි බුඩං දිස්වාන බුඩං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතො'ව නමස්සන්ති මහන්තං චිතසාරදං,
නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම

කුසලෙන සමෙක්ඛසි
අමනුස්සා පි තං වන්දන්ති
සුතං නෙතං අභිණ්හසො තස්මා එවං වදෙමසෙ:

"ජිනං වන්දථ ගොතමං ජිනං වන්දම ගොතමං,
විජ්ජාචරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දම ගොතමං"

8. යෙන උත්තරකුරු රම්මා[3] මහානෙරු සුදස්සනො,
මනුස්සා තත්ථ ජායන්ති අමමා අපරිග්ගහා

න තෙ බීජං පවපන්ති නපි නීයන්ති නඞ්ගලා
අකට්ඨපාකිමං සාලිං පරිභුඤ්ජන්ති මානුසා

අකණං අථුසං සුද්ධං සුගන්ධං තණ්ඩුලප්ඵලං,
තුණ්ඩිකීරෙ පචිත්වාන තතො භුඤ්ජන්ති භොජනං

ගාවිං එකබුරං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං,
පසුං එකබුරං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං

---

1. නාගානං – PTS
2. විරූපක්ඛො ඉති – PTS
3. උත්තර කුරුවෙහා – මජ්ජ
4. ඉත්ථිවාහනං – PTS, ඉත්ථිං වා වාහනං – මජ්ජ
5. තෙෂාමධිපති රාජා විරූපාක්ෂෙඉති නාමතඃ
ස වො නාගාධිපො රාජා වරුණෙන සහ රක්ෂතු
සවිනාගෙහි රක්ෂිතඃ – මහාවසතු

Free Distribution www.aathaapi.org

මෙසේ එහි එය නදීජලය ඇති මුහුදු යැ යි දනිත්. යශස් ඇති ඒ මහරජෙක් යම් දිගක් පාලනය කෙරෙයි ද, එය මේ කැනින් පැසිම දෙස යැ යි මහ ජනයා කියයි.

නාගයනට අධිපති වූ, නම විසින් විරූපාක්ෂ යැ යි ප්‍රකට වූ හේ නාගයන් විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ, නැටුම් ගැයුම්නෙන් සිත් අලවා එහි වෙසෙයි.

ඔහුට එක් ම නමක් ඇති පුතුන් ද බොහෝ ඇතැ යි මා විසින් අසන ලදි. මහ බලැති ඉන්ද්‍ර නම් වූ ඔහු එක් අතු දෙනෙක් වෙත්.

ඔහු ද සූර්යබන්ධු වූ, කෙලෙස් නින්දෙන් පිබිදියා වූ, මහත්ත්වයට පැමිණි, පහ වූ බිය ඇති, බුදුරජුන් දැක,

'ආජානෙය පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා, පුරුෂොත්තමයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ' වා යි දුර සිට ම නමස්කාර කෙරෙත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහ ජනයා දෙස බලති' යි අමතුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වඳිත්. මෙය අප විසින් එක්වන් අසන ලදී. එ හෙයින්,

'තෙපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිනු ද?' යි මෙසේ අපි ප්‍රශ්න කරමහ. 'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳුමහ, විද්‍යාචරණසම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳුමහ' යි ඔහු කියත්.

8. යම් දිග් භාගයක ඉතා දැකුම්කලු මහාමේරු පර්වතය වෙයි ද, එහි සිත් කලු වූ උතුරුකුරුව වෙයි. එහි (වස්ත්‍රාදීන්හි) මමත්වය නැති, ('මේ මා බිරිය යැ' යි) ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි පරිග්‍රහයක් (තමා අයත් කැරැ ගැන්මක්) නැති මිනිස්සු උපදිත්.

ඔහු ධාන්‍ය බීජවට නො වපුරත්. නගුල්හු ද කෙතට නො පමුණුවනු ලැබෙත්. ඒ මිනිස්සු නො සානා ලද බිමැ තමන් ම නැඟී පැසුණු හැල් පරිභොග කරත්.

කුඩු නැති, තොහොං නැති, ශුද්ධ වූ, සුවඳ ඇති සහල් සැළියෙක බහා පිසැ එයින් ගෙන බොජුන් වළඳත්.

එහි (වෙසවුණු රජු ගේ පිරිවර) යක්ෂ එළඳෙන එක් කුරුකි වාහනයක් කොට ගෙන, දිශාවෙන් දිශාවට යෙත්. සිවුපාවකු එක් කුරයක් ඇති වාහනයක් කොටැ ගෙන දෙයින් දෙස යෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉත්ථීවාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං,
පුරිසවාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං.

කුමාරිවාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං,
කුමාරවාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං.

තෙ යානෙ අභිරුහිත්වා සබ්බා දිසා අනුපරියන්ති[1]
පවාරා තස්ස රාජිනෝ:

හත්ථියානං අස්සයානං දිබ්බංයානං උපට්ඨිතං.

පාසාදා සිවිකා චෙව මහාරාජස්ස යසස්සිනො
තස්ස ච නගරා අනු අන්තලික්ඛෙ සුමාපිතා
ආටානාටා කුසිනාටා පරකුසිනාටා
නාටපුරියා[2] පරකුසික නාටා[3].

උත්තරෙන කපිවන්තෙනා[4] ජනොසමපරෙන ච,
නවනවුතියො අම්බරම්බරවතියො ආළකමන්දා නාම රාජධානී

කුවෙරසභිබ්බො පන මාරිස මහාරාජස්ස විසාණා නාම රාජධානී
තස්මා කුවෙරොා මහාරාජා වෙස්සවණොා'ති පවුච්චති.

පවෙවසන්නො පකාසෙන්ති කතොාලා තක්කලා තතොාතලා
ඔජසි තෙජසි තතොාජසී සූරො රාජා අරින්දමා නෙමි.

රහදෙ පි තස්ස ධරණී නාම යතොා මෙඝා පවස්සන්ති
වස්සා යතොා පභාවන්ති.
සබ්බාපි තස්ස භගලවතී[5] නාම යස්ස යක්ඛා පතිරූපාසන්ති.

තස්ස නිච්චඵලා රුක්ඛා නානාදිජගණායුතා
මයූරකොඤ්චාභිරුතා[6] කොකිලාදිහි වග්ගුභි.

---

1. අනුපරියායන්ති –මජ්ඣං
2. නාවසුරියා –මජ්ඣං
3. පරකුසිවනාවා –මජ්ඣං
4. කසිවන්තෙනා –මජ්ඣං
5. සාලවතී –මජ්ඣං
6. මයූරකොඤ්චාභිරුදා –මජ්ඣං

Free Distribution www.aathaapi.org

ගැබිනි ස්ත්‍රියක වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්. පුරුෂයකු වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්.

කුමරියක වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්. කුමරකු වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්.

ඒ වෙසවුණු රජු ගේ පරිවාරක යක්ෂයෝ එලැඹැ සිටි හස්තියාන ද අශ්වයාන ද (අන්‍ය බහුවිධ) දිව්‍ය යාන ද යන එකී යානයන් අරා සියලු දික් සිසාරා යෙත්.

යශස් ඇති ඒ වෙසවුණු මහ රජුට ප්‍රාසාද ද සිවිගෙවල් ද වෙත්. එ රජුව අහසැ මොනොවට මවන ලද ආටානාටා ය, කුසිනාටා ය, පරකුසිනාටා ය, නාටපුරියා ය, පරකුසිතනාටා යැ යි නගරයෝ වූහ.

එයින් (ඒ පරකුසිතනාට නුවරින්) ඉදුරා උතුරුදිගැ කපිවන්ත නම් නුවරෙක් ද, එයින් ඔබ්බෙහි ජනෝස නම් නුවරෙක් ද, අන්‍ය නවනවතිය නම් නුවරෙක් ද, අම්බරඅම්බරවතිය නම් නුවරෙක් ද, අන්‍ය ආලකමන්ද නම් රාජධානියෙක් ද ඇත. නිදුකාණනි, කුවෙර මහ රජුගේ රජදහන විසාණ නම්, එ හෙයින් කුවෙර මහ රජ වෙස්සවණ (වෙසවුණු) යැ යි නම් කරනු ලැබෙයි. එහි තතොලා, තත්තලා, තතොතලා, ඔජසී, තෙජසී, තතොජසී, සූර, රාජ, සූරරාජ, අරිෂ්ට, නෙමි, අරිෂ්ටනෙමි යන නම් ඇති (දෙළොස්) යක් රැවියෝ කරුණු විමසා පවසත්.

යම් පොකුණෙකින් දිය ඇද ගෙන මෙසයෝ වසිත් ද, යම් පොකුණෙකින් වර්ෂාවෝ පැතිරෙත් ද, එසේ වූ ධරණී නම් ජලාශයයෙක් ද එහි වෙයි. එහි තෙර යකුන් රැස් වැ හිඳුනා භගලවතී නම් රුවන් මඩුවෙක් වෙයි.

එහි (ඒ මඩුව හත්පසැ) විවිධ පක්ෂිසමූහයන් ගෙන් යුක්ත වූ, මොනරුන් ද කොස්ලිහිණියන් ද විසින් දුන් නාද ඇති, කෝකිලාදීන් විසින් මනොඥ නාදයෙන් උත්නාදිත වූ, නිති පල දරන වෘක්ෂයෝ වෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

ජීවංජීවකසද්දෙත්ථ අථො උට්ඨවචිත්තකා[1]
කුකුත්ථකා[2] කුළීරකා වනෙ පොක්ඛරසාතකා.

සුකසාළිකසද්දෙත්ථ දණ්ඩමාණවකානි ච
සොභති සබ්බකාලං සා කුවෙරනළිනී සදා.

10. ඉතො සා උත්තරා දිසා ඉති නං ආචික්ඛති ජනො
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සිසො.

යක්ඛානං ආධිපති කුවෙරො ඉති නාමසො[3]
රමති නච්චගීතෙහි යක්ඛෙහි පුරක්ඛතො.

පුත්තා පි තස්ස බහවො එකනාමා'ති මෙ සුතං,
අසීතිං දස එකො ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා.

තෙ චාපි බුද්ධං දිස්වාන බුද්ධං ආදිච්චබන්ධුනං,
දූරතො'ව නමස්සන්ති මහත්තං වීතසාරදං
'නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමො තෙ පුරිසුත්තම'

'කුසලෙන සමෙක්ඛසි'
අමනුස්සා පි තං වන්දන්ති, සුතං නෙතං අභිණ්හසො
තස්මා එවං වදෙමසෙ:
'ජිනං වන්දථ ගොතමං' 'ජිනං වන්දාම ගොතමං,
විජ්ජාචරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දාම ගොතමන්ති''.

11. අයං ඛො සා මාරිස ආටානාටියා රක්ඛා භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං ගුත්තියා රක්ඛාය අවිහිංසාය ඵාසුවිහාරායාති. යස්ස කස්සචි මාරිස භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා උපාසකස්ස වා උපාසිකාය වා අයං ආටානාටියා රක්ඛා සුග්ගහිතා භවිස්සති සමත්තාපරියාපුතා,[4]

1. ඔට්ඨවචිත්තකා (මජසං)
2. කුක්කුළකා (මජසං)
3. නාමාමධිපති රාජා කුවෙර ඉති නාමතඃ
සව්යක්ෂාධිපො රාජා රාක්ෂසීහි සහ රක්ෂතු යක්ෂ රාක්ෂස රක්ෂිතඃ—මහාවස්තු.
4. පරියාපුටා -කම.

Free Distribution www.aathaapi.org

මෙහි පියුම් වෙනෙහි 'ජීව ජීව' යැ යි හඬ නඟන **(ජීවජීවක නම්)** පක්ෂි කෙනෙක් ද, තව උච්ඨවචිත්තක නම් පක්ෂිහු ද, වලිකුකුළෝ ද, රන්වන් කකුළුවෝ ද, ඒ මොකඛරසාතක නම් පක්ෂිහු ද වෙත්.

මෙහි ගිරවුන්ගේ ද සැළළිහිණියන්ගේ ද හඬ ඇත. දණ්ඩමානවක නම් පක්ෂිහු ද මෙහි හැසිරෙත්. මෙසේ හැම කල්හි ඒ කුවේරයා ගේ පියුම් විල නිරතුරු හොඬනේ ය.

10. යශස් ඇති ඒ කුවෙර මහරජ යම් දිගක් පාලනය කෙරෙයි ද, ඒ මේ තැනින් උතුරු දෙස යැ යි මහජන තෙමේ කියයි.

නම් විසින් කුවෙර යැ යි ප්‍රකට වූ, යක්ෂයනට අධිපති වූ, හෙ තෙමේ යකුන් විසින් පෙරටු කැරැ ගන්නා ලද්දේ, නෘත්‍ය ගීතයෙන් සිත් අලවා වෙසෙයි.

ඔහුට එක් නම ඇති බොහෝ පුතුන් ද වෙති යි මා විසින් අසන ලදී. ඔහු ඉන්ද්‍ර යන නම ඇති මහා බලැති එක් අතු දෙනෙකි.

ඔහු ද සූර්යබන්ධු වූ, ක්ලෙශනිද්‍රායෙන් පිබිදුණු මහත්ත්ව ප්‍රාප්ත, පහ වූ බියැති බුදුරජුන් දැක, 'ආජානෙය පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා. උත්තම පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා' යි දුරැ සිට ම නමදිත්.

'ඔබ නිප්‍රණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහ ජනයා දෙස බලති' යි කියා අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වඳිත්. මෙය අප විසින් එක්වන් අසන ලදී. ඒ හෙයින්,

'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිහු දැ?'යි මෙසේ අපි (ප්‍රශ්න කොට) කියමහ. 'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ අපි වඳිමු. විද්‍යා චරණ දෙකින් සම්පූර්ණ වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳිමු'යි ඔහු උත්තර දෙත්.

11. නිදුකාණන් වහන්ස, මහණුනට ද මෙහෙණනට ද උවසුවනට ද උවැසියනට ද ගුප්තිය පිණිස, රැක්ම පිණිස, නොවෙහෙසීම පිණිස, සැප විහරණ පිණිස වූ ඒ ආටානාටිය පිරිත නම් මෙය ය. නිදුකාණන් වහන්ස, යම් කිසි මහණක්හු හෝ මෙහෙණක හෝ උවසුවකු හෝ උවැසියක විසින් මේ ආටානාටිය පිරිත මනා කොට උගන්නා ලද්දේ, අර්ථ ව්‍යංජනයෙන් පිරිපුන් කොට පුහුණු කරන ලද්දේ වී නම්,

Free Distribution www.aathaapi.org

තඤ්ච අමනුස්සො යක්ඛො වා යක්ඛිනී වා යක්ඛපොතකො වා යක්ඛපොතිකා වා යක්ඛමහාමත්තො වා යක්ඛපාරිසජ්ජො වා යක්ඛපචාරො වා, ගන්ධබ්බො වා ගන්ධබ්බී වා ගන්ධබ්බපොතකො වා ගන්ධබ්බපොතිකා වා ගන්ධබ්බමහාමත්තො වා ගන්ධබ්බපාරිසජ්ජො වා ගන්ධබ්බපචාරො වා, කුම්භණ්ඩො වා කුම්භණ්ඩී වා කුම්භණ්ඩපොතකො වා කුම්භණ්ඩපොතිකා වා කුම්භණ්ඩමහාමත්තො වා කුම්භණ්ඩපාරිසජ්ජො වා කුම්භණ්ඩපචාරො වා, නාගො වා නාගිනී[1] වා, නාගපොතකො වා නාගපොතිකා වා නාගමහාමත්තො වා නාගපාරිසජ්ජො වා නාගපචාරො වා පදුට්ඨචිත්තො භික්ඛුං වා භික්ඛුනිං වා උපාසකං වා උපාසිකං වා ගච්ඡන්තං වා අනුගච්ඡෙය්‍ය, ඨිතං වා උපතිට්ඨෙය්‍ය, නිසින්නං වා උපනිසීදෙය්‍ය, නිපන්නං වා උපනිපජ්ජෙය්‍ය, න මෙ සො මාරිස අමනුස්සො ලභෙය්‍ය ගාමෙසු වා නිගමෙසු වා සක්කාරං වා ගරුකාරං වා. න මෙ සො මාරිස අමනුස්සො ලභෙය්‍ය ආළකමන්දය රාජධානියා වත්ථුං වා වාසං වා, න මෙ සො මාරිස අමනුස්සො ලභෙය්‍ය යක්ඛානං සමිතිං ගන්තුං. අපිස්සු නං මාරිස අමනුස්සා අනවස්සම්පි නං කරෙය්‍යුං අච්චස්සං. අපිස්සු නං මාරිස අමනුස්සා අත්තාහි'පි පරිපුණ්ණාහි පරිභාසාහි පරිභාසෙය්‍යුං. අපිස්සු නං මාරිස අමනුස්සා රිත්තම්පිස්ස පත්තං සීසෙ නික්කුජ්ජෙය්‍යුං. අපිස්සු නං මාරිස අමනුස්සා සත්තධාපි'ස්ස මුද්ධං ඵාලෙය්‍යුං.

12. සන්ති හි මාරිස අමනුස්සා චණ්ඩා රුද්දා රහසා. තෙ නෙව මහාරාජානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං ආදියන්ති' න මහාරාජානං පුරිසකානං පුරිසකානං ආදියන්ති. තෙ ඛො තෙ මාරිස අමනුස්සා මහාරාජානං අවරුද්ධා නාම වුච්චන්ති.

1. නාගී වා (මස්සං)

Free Distribution www.aathaapi.org

යක්ෂයෙක් හෝ යක්ෂණියක් හෝ යක්ෂපෝතකයෙක් හෝ යක්ෂපෝතිකාවක් හෝ යක්ෂ මහාමාත්‍රයෙක් හෝ යක්ෂ පාරිෂද්‍යයෙක් හෝ යක්ෂ පරිවාරකයෙක් හෝ, ගන්ධර්වයෙක් හෝ ගන්ධර්වියක් හෝ ගන්ධර්ව පෝතකයෙක් හෝ ගන්ධර්වපෝතිකාවක් හෝ ගන්ධර්ව මහාමාත්‍රයෙක් හෝ ගන්ධර්ව පාරිෂද්‍යයෙක් හෝ ගන්ධර්ව පරිවාරකයෙක් හෝ, කුම්භාණ්ඩයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩියෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පොතකයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පොතිකාවක් හෝ කුම්භාණ්ඩ මහාමාත්‍රයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පාරිෂද්‍යයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පරිවාරකයෙක් හෝ නාගයෙක් හෝ නාගිනියක් හෝ නාගපොතකයෙක් හෝ නාගපොතිකාවක් හෝ නාග මහාමාත්‍රයෙක් හෝ නාග පාරිෂද්‍යයෙක් හෝ නාග පරිවාරකයෙක් හෝ මෙකී කිසි යම් අමනුෂ්‍යයෙක් ද්වේෂයෙන් ප්‍රද්විෂ්ට සිතැත්තේ මහණකු හෝ මෙහෙණක හෝ උවසුවකු හෝ උවැසියක හෝ මේ කිසිවකු යන්නහු අතුව (පසු පසැ) යන්නේ ද, සිටියහු වෙත සිටින්නේ ද, උන්නහු වෙත ඉඳුනේ ද, හොත්තහු වෙත හෝනේ ද, නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍ය තෙමේ මාගේ ගමහි හෝ නියමගමහි හෝ සත්කාරයක් හෝ ගෞරවයක් හෝ නො ලබන්නේ ය. නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍ය තෙමේ මගේ ආළකමන්ද රාජධානියෙහි වසන ගෙයක් හෝ නවාතැනක් හෝ නො ලබන්නේ ය. නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍ය තෙමේ මගේ යක්ෂ සමාගමයට යන්නට හෝ නො ලබන්නේ ය. වැලි දු නිදුකාණන් වහන්ස, අමනුෂ්‍යයෝ ඔහු ආවාහයක් නො කටහැක්කකු ද විවාහයක් නො කටහැක්කකු ද කරන්නාහ. තව ද නිදුකාණන් වහන්ස, අමනුෂ්‍යයෝ ඔහුට අත්බව එළවා කියනු ලබන පරිපූර්ණ පරිභව වචනයෙන් බණින්නාහ. නිදුකාණන් වහන්ස, තව ද අමනුෂ්‍යයෝ හිස් වූ ලොහපාත්‍රයක් යැටිකුරු කොට ඔහු හිසැ ලන්නාහ. තව ද නිදුකාණන් වහන්ස, අමනුෂ්‍යයෝ ඔහු හිස සත් කඩක් කොට පළන්නාහු ද වෙත්.

12. නිදුකාණන් වහන්ස, නපුරු වූ, සතුරු වූ, කළ දයට වැඩියක් කරන්නාවූ අමනුෂ්‍යයෝ ඇත. ඔහු සතර වරම් මහරජදරුවන් ගේ බස් නො ම පිළිගනිත්. වරම්රජුන් අයත් සෙනෙවියන් ගේ බස් ද නො ම පිළිගනිත්. වරම්රජුන් යටතැ සිටිනා යක් සෙනෙවියන් ගේ මෙහෙකරුවන් ගේ බස් දු නො ම පිළිගනිත්. නිදුකාණන් වහන්ස. ඒ අමනුෂ්‍යයෝ වරම් මහරජුන් ගේ සතුරෝ නමැ යි කියනු ලබත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

සෙය්‍යථාපි මාරිස රඤ්ඤෝ මාගධස්ස විජිතෙ මහාචොරා තෙ නෙව රඤ්ඤෝ මාගධස්ස ආදියන්ති, න රඤ්ඤෝ මාගධස්ස පුරිසකානං ආදියන්ති, න රඤ්ඤෝ මාගධස්ස පුරිසකානං පුරිසකානං ආදියන්ති, තෙ ඛො තෙ මාරිස මහාචොරා රඤ්ඤෝ මාගධස්ස අවරුද්ධා නාම වුච්චන්ති, එවමෙව ඛො මාරිස සන්ති හි අමනුස්සා චණ්ඩා රුද්ධා රභසා, තෙ නෙව මහාරාජානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං පුරිසකානං ආදියන්ති. තෙ ඛො තෙ මාරිස අමනුස්සා මහාරාජානං අවරුද්ධා නාම වුච්චන්ති.

13. යො හි කොචි මාරිස අමනුස්සෙසා යක්ඛො වා යක්ඛිනී වා යක්ඛපොතකො වා යක්ඛපොතිකා වා යක්ඛමහාමත්තො වා යක්ඛපාරිසජ්ජා වා යක්ඛපච්චරෝ වා, ගන්ධබ්බා වා ගන්ධබ්බී වා ගන්ධබ්බපොතකො වා ගන්ධබ්බපොතිකා වා ගන්ධබ්බමහාමත්තා වා ගන්ධබ්බපාරිසජ්ජා වා ගන්ධබ්බපච්චරෝ වා, කුම්භණ්ඩා වා කුම්භණ්ඩී වා කුම්භණ්ඩපොතකො වා කුම්භණ්ඩපොතිකා වා කුම්භණ්ඩමහාමත්තා වා කුම්භණ්ඩපාරිසජ්ජා වා කුම්භණ්ඩපච්චරෝ වා, නාගා වා නාගිනී වා නාගපොතකා වා නාගපොතිකා වා නාගමහාමත්තා වා නාගපාරිසජ්ජා වා නාගපච්චරෝ වා, පදුට්ඨචිත්තෝ භික්ඛුං වා භික්ඛුනිං වා උපාසකං වා උපාසිකං වා ගච්ඡන්තං වා අනුගච්ඡෙය්‍ය, ඨිතං වා උපතිට්ඨෙය්‍ය, නිසින්නං වා උපනිසීදෙය්‍ය, නිපන්නං වා උපනිපජ්ජෙය්‍ය, ඉමෙසං යක්ඛානං මහායක්ඛානං සෙනාපතීනං මහාසෙනාපතීනං උජ්ඣාපෙතබ්බං විකන්දිතබ්බං විරවිතබ්බං; "අයං යක්ඛා ගණ්හාති, අයං යක්ඛා ආවිසති, අයං යක්ඛා හෙඨෙති, අයං යක්ඛා විහෙඨෙති අයං යක්ඛා හිංසති, අයං යක්ඛා විහිංසති, අයං යක්ඛා න මුඤ්චති" ති.

14. කතමෙසං යක්ඛානං මහායක්ඛානං සෙනාපතීනං මහාසෙනාපතීනං:

Free Distribution www.aathaapi.org

නිදුකාණන් වහන්ස, යමයේ මහාධිපති රජු ගේ රටෙහි මහ සොරහු ඇත් ද, ඔහු මහාධිපති රජු ගේ වචන නො ම පිළිගනිත් ද, මහාධිපති රජුගේ සෙනෙවියන් ගේ වචන ද නො ම පිළිගනිත් ද, මහාධිපති රජු ගේ සෙනෙවියන්ගේ මෙහෙකරුවන් වචනත් නො ම පිළිගනිත් ද, නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ මහ සොරු මහාධිපති රජුහු ගේ සතුරෝ නමැ යි කියනු ලැබෙත් ද, එසේ ම නිදුකාණන් වහන්ස, නපුරු වූ සතුරු වූ කළ එකට වැඩියක් කරන්නා වූ අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් වෙත් ම ය. ඔහු වරම් මහ රජුන්ගේ බස් නො ම පිළිගනිත්, වරම් මහ රජුන්ගේ සෙනෙවියන් බස් ද නො ම පිළිගනිත්, වරම් මහරජුන් අයත් සෙනෙවියන්ගේ මෙහෙකරුවන් බස් ද නො පිළිගනිත්, නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍යයෝ වරම් මහ රජුන්ගේ සතුරෝ යැ යි කියනු ලබත්.

13. නිදුකාණන් වහන්ස, යකෙක් හෝ යකින්නක් හෝ යක් දරුවෙක් හෝ යක් දරියක් හෝ යක් දෙටුවෙක් හෝ යක් පිරිසඳ වූයෙක් හෝ යක් මෙහෙකරුවෙක් හෝ, ගඳෙව්වෙක් හෝ ගඳෙව්යක් හෝ ගඳෙවු දරුවෙක් හෝ ගඳෙවු දරියක් හෝ ගඳෙවු දෙටුවෙක් හෝ ගඳෙවු පිරිසඳ වූයෙක් හෝ ගඳෙවු මෙහෙකරුවෙක් හෝ, කුම්භාණ්ඩයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩියක් හෝ කුම්භාණ්ඩ දරුවෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ දරියක් හෝ කුම්භාණ්ඩ දෙටුවෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පර්ෂත්හි වූයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පරිවාරකයෙක් හෝ, නාගයෙක් හෝ නැයිනියක් හෝ නා දරුවෙක් හෝ නා දරියක් හෝ නා දෙටුවෙක් හෝ නා පිරිසඳ වූයෙක් හෝ නා මෙහෙකරුවෙක් හෝ මෙ කී කිසි අමනුෂ්‍යයෙක් ද්වේෂයෙන් ප්‍රද්විෂ්ට සිතැත්තේ, මහණකු හෝ මෙහෙණක හෝ උවසුවකු හෝ උවැසියක හෝ මෙ කිසිවක්හු යන්නහු පසු පසැ යන්නේ වී නම්, සිටියහු වෙත සිටින්නේ වී නම් හෝ හුන්නහු වෙත හිඳින්නේ වී නම් හෝ හොක්නහු වෙත හෝ නේ වී නම් හෝ, මේ යකුනට, මහයකුනට, යක් සෙනෙවියනට, යක්මහ සෙනෙවියනට, "මේ යක් තෙමේ මා අල්ලා ගනී, මේ යක් තෙමේ මට ආවිෂ්ට වෙයි, මේ යක් තෙමේ මා පෙළයි, මේ යක් තෙමේ වෙසෙසින් මා පෙළයි, මේ යක් තෙමේ මට භිංසා කෙරෙයි, මේ යක් තෙමේ මා වෙහෙසයි, මේ යක් තෙමේ මා නො මුදු (අත් නො හරී) යැ" යි දැන්විය යුතු, හඬ නහා කියා යුතු, ඔවුන් හා කියා යුතු.

14. (එසේ දැන්විය යුත්තේ) කවර යකුනට ද? කවර මහ යකුනට ද? කවර යක් සෙනෙවියනට ද? කවර මහ යක් සෙනෙවියනට ද යත්:

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉත්ථෙ සොමෝ වරුණෝ ච භාරද්වාජෝ පජාපති,
වස්සභඤ්ඤෝ කාමසෙට්ඨෝ ච කිඤ්ඤිසණ්ඩු නිසණ්ඩු ච.

පනාදෙ ඔපමඤ්ඤෝ ච දෙවසූතෝ ච මාතලි,
චිත්තසෙනෝ ච ගන්ධබ්බා නළෝ රාජා ජනෙසභෝ.

සාතාගිරෝ හෙමවතෝ පුණ්ණකෝ කරතියෝ ගුළෝ,
සිවකෝ මුචලින්දෙ ච වෙස්සාමිත්තෝ යුගන්ධරෝ.

ගොපාලෝ සුපගෙධෝ[1] හිරි නෙත්ති ච මන්දියෝ.
පඤ්චාලචණ්ඩා ආළවකා පජ්ජුන්නා[2] සුමනෝ සුමුඛෝ දධිමුඛෝ,
මණි මාණි වරෝ දීඝෝ අථෝ සෙරිස්සකෝ[3] සහ.

15. ඉමෙසං යක්ඛානං මහායක්ඛානං සෙනාපතීනං මහාසෙනාපතීනං උජ්ඣාපෙතබ්බං වික්කන්දිතබ්බං විරවිතබ්බං: අයං යක්ඛෝ ගණ්හාති, අයං යක්ඛෝ ආවීසති, අයං යක්ඛෝ හෙඨෙති, අයං යක්ඛෝ විහෙඨෙති, අයං යක්ඛෝ හිංසති, අයං යක්ඛෝ විහිංසති, අයං යක්ඛෝ න මුඤ්චති කි.

අයං තෙසං භාරිස ආටානාටියා රක්ඛා භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං ගුත්තියා රක්ඛාය අවිහිංසාය ඵාසු විහාරාය'ති.

හන්ද ච දනි මයං මාරිස ගච්ඡාම, බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයා'ති.

'යස්ස' දනි තුම්හෙ මහාරාජානෝ කාලං මඤ්ඤථා'ති.

16. අථ ඛෝ චත්තාරෝ මහාරාජානෝ උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායිංසු. තෙ පි ඛෝ යක්ඛා උට්ඨායාසනා අපෙපකත්වෙව භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායිංසු, අපෙපකත්වෙව භගවතා සද්ධිං සම්මෝදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා තත්ථෙවන්තරධායිංසු, අපෙපකත්වෙව යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිම්පණාමෙත්වා තත්ථෙවන්තරධායිංසු, අපෙපකත්වෙව නාමගොත්තං සාවෙත්වා තත්ථෙවන්තරධායිංසු, අපෙපකත්වෙව තුණ්හීභූතා තත්ථෙවන්තරධායිංසු'ති.

පඨමභාණවාරෝ නිට්ඨිතෝ.

---

1. සිවකෝ –මජ්ඣ.
2. සුපපරෝධෝ ච –මජ්ඣ.
3. පජ්ජුන්නෙනා –මජ්ඣ.
4. සෙරිසකෝ –මජ්ඣ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉන්ද්‍ර ය, සෝම ය, වරුණ ය, භාරද්වාජ ය, ප්‍රජාපති ය, වසුන ය, කාමශ්‍රේෂ්ඨ ය, කිනාසිසණ්ඩු ය, නිසණ්ඩු ය, ප්‍රණාද ය, ඔපමඤ්ඤ ය, දෙව සැරි මාතලි ය, චිත්‍රසේන ය, ගන්ධර්ව ය, නළ ය, රාජ ය, ජනර්ෂභ ය, සාතාගිර ය, හෙමවත ය, පූර්ණක ය, කරතිය ය (කාර්තිකෙය ය), ගුඩ ය. ගොපාල ය, සුපගෙධ ය, හිරිනෙත්ති ය, මන්දිය ය, පඤ්චාල චණ්ඩ ය, ආළවක ය, පර්ජන්‍ය ය, සුමන ය, සුමුඛ ය, දධිමුඛ ය, මණි ය, මානී ය, චර ය, දීර්ඝ ය, තව ද සෙරිසක ය යන මොවුනට ය.

15. මේ යක්ෂයනට ද මහා යක්ෂයනට ද යක්ෂ සෙනාපතීනට ද මහා යක්ෂ සෙනාපතීනට ද,

'මේ යක් තෙමේ මා අල්ලා ගනී යැ යි, මේ යක් තෙමේ මට ආවිෂ්ට වේ යැ යි, මේ යක් තෙමේ මා පෙළා යැ යි, මේ යක් තෙමේ වෙසෙසින් පෙළා යැ යි, මේ යක් තෙමේ මට හිංසා කෙරේ යැ යි, මේ යක් තෙමේ මා වෙහෙසා යැ යි, මේ යක් තෙමේ මා නො මුදා යැ' යි දන්වියැ යුතු, හඬ නඟා කියැ යුතු.

නිදුකාණන් වහන්ස, මේ මහණුනට මෙහෙණනට උවසුවනට, උවැසියනට ශ්‍රද්ධිය පිණිස, රකවරණ පිණිස, නො වෙහෙසීම පිණිස, පහසු විහරණ පිණිස වූ ඒ ආටානාටිය පිරිත ය.

නිදුකාණන් වහන්ස, දන් අපි යමිහ. අපි බොහෝ කෘත්‍ය ඇත්තමිහ, බොහෝ කටයුතු ඇත්තමිහ'' යි වරම් රජුහු කීහ.

'මහ රජුනි, තෙපි යම් ගමනකට දන් කල් වේ යැ යි සලකන්නහු ද,

ඒ ගමන කරනු ලැබේ වා' යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

16. ඉක්බිති සතර වරම් මහරජහු හුනස්නෙන් නැඟී, සාදර වැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට, එහි ම අතුරුදහන් වූහ. ඒ යක්කු ද හුනස්නෙන් නැඟී, ඇතැම් කෙනෙක් සාදර වැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් වූහ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටට කරුණු වූ පිනැ රැඳැවියැ යුතු වූ කථා නිමවා එහි ම අතුරුදහන් වූහ. ඇතැම් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිසාවට දෙහොත් නමා, එහි ම අතුරුදහන් වූහ. ඇතැම් කෙනෙක් නම ගොත් අස්වා එහි ම අතුරුදහන් වූහ. ඇතැම් කෙනෙක් නිහඬ වූවාහු, එහි ම අතුරුදහන් වූහ.

පළමු බණවර නිමියේ ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

16. අථ ඛෝ භගවා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන භික්ඛූ ආමන්තෙසි:

ඉමං භික්ඛවේ රත්තිං චත්තාරෝ මහාරාජානෝ මහතියා ච යක්ඛ සේනාය මහතියා ච ගන්ධබ්බසේනාය මහතියා ච කුම්භණ්ඩසේනාය මහතියා ච නාගසේනාය චතුද්දිසං රක්ඛං ඨපේත්වා, චතුද්දිසං ඉමඛං ඨපේත්වා, චතුද්දිසං ඔවරණං ඨපේත්වා, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කේවලකප්පං ගිජ්ඣකූටං පභාසේත්වා යේනාහං තේනුපසංකමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදේත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. කේචි ඛෝ භික්ඛවේ යක්ඛා අප්පේකච්චේ මං අභිවාදේත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු: අප්පේකච්චේ මම සද්ධිං සම්මෝදිංසු, සම්මෝදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරේත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු: අප්පේකච්චේ යේනාහං තේනඤ්ජලිං පණාමේත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු: අප්පේකච්චේ නාමගෝත්තං සාවේත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු: අප්පේකච්චේ තුණ්හීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු.

17. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ භික්ඛවේ වේස්සවණෝ මහාරාජා මං එතදවෝච :

සන්ති හි භන්තේ උළාරා යක්ඛා භගවතෝ අපසන්නා, සන්ති හි භන්තේ උළාරා යක්ඛා භගවතෝ පසන්නා: සන්ති හි භන්තේ මජ්ඣිමා යක්ඛා භගවතෝ අපසන්නා, සන්ති හි භන්තේ මජ්ඣිමා යක්ඛා භගවතෝ පසන්නා: සන්ති හි භන්තේ නීචා යක්ඛා භගවතෝ අපසන්නා, සන්ති හි භන්තේ නීචා යක්ඛා භගවතෝ පසන්නා: යේභුය්‍යේන ඛෝ පන භන්තේ යක්ඛා අප්පසන්නා යේව භගවතෝ. තං කිස්ස හේතු? භගවා හි භන්තේ පාණාතිපාතා වේරමණියා ධම්මං දේසේති, අදින්නාදානා වේරමණියා ධම්මං දේසේති, කාමේසු මිච්ඡාචාරා වේරමණියා ධම්මං දේසේති, මුසාවාද වේරමණියා ධම්මං දේසේති, සුරාමේරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වේරමණියා ධම්මං දේසේති. යේභුය්‍යේන ඛෝ පන භන්තේ යක්ඛා අපටිවිරතායේව පාණාතිපාතා, අපටිවිරතා අදින්නාදානා, අපටිවිරතා කාමේසු මිච්ඡාචාරා, අපටිවිරතා මුසාවාදා, අපටිවිරතා සුරාමේරයමජ්ජපමාදට්ඨානා. තේසං තං හොති අප්පියං අමනාපං.

Free Distribution www.aathaapi.org

16. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රැය ඇවෑමෙන් භික්ෂූන් බණවා මෙසේ වදළ සේක:

මහණෙනි, මේ ගත වූ රාත්‍රියෙහි සතර වරම් මහරජුහු මහත් යක්ෂ සේනායෙන් ද මහත් ගාන්ධර්ව සේනායෙන් ද මහත් කුම්භාණ්ඩ සේනා-යෙන් ද මහත් නාගසේනායෙන් ද සතර දිගැ රකවල් තබා, සතර දිගැ බලමුළු පිහිටුවා, සතර දිගැ මුරකරුවන් රඳවා, රෑ (පෙර යම) ඉක්මී කල්හි, විශිෂ්ට ශරීරප්‍රභා ඇත්තාහු, සියලු ගිජුකුළු පව්වි එකලු කොට, මා කරා එළැඹිය හ. එළැඹි මා සාදර වැ වැඳ, එක් පසෙක හුන්හ. (ඔවුන්ගේ පිරිවර වූ) යක්කු ද ඇතැම් කෙනෙක් මා සාදර වැ වැඳ එක් පසෙක හුන්හ. ඇතැම් කෙනෙක් මා හා සතුටු වූහ. සතුටට කරුණු වූ සිත රැඳැවියැ යුතු වූ, කථාව නිමවා, එක් පසෙක හුන්හ, ඇතැම් කෙනෙක් මා දිසාවට දෙහොත් නමා පසෙක හුන්හ, ඇතැම් කෙනෙක් නම් ගොත් අස්වා පසෙක හුන්හ, ඇතැම් කෙනෙක් නිහඬ වැ පසෙකැ හුන්හ.

17. මහණෙනි, පසෙක උන් ම වෙසවුණු මහ රජ මට මේ පවත් කී ය:

"වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො පැහැදුණු මහතෙදැති යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පැහැදුණු මහ තෙදැති යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නො පහන් වූ මැදුම් තෙදැති යක්කු ද වෙත්මය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පහන් වූ මැදුම් තෙදැති යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්-සේට නොපහන් වූ හීන තෙදැති යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පහන් වූ හීන තෙදැති යක්කු ද වෙත් ම ය. වහන්ස, බොහෝ සෙයින් යක්කු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නොපැහැදුණු හු ම වෙත්. ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වනාහි පණිවායෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක. අයිනාදනින් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක. කාමයන්හි වැරැද්ද හැසිරීමෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක. මුසාවායෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසනා සේක. මත්බවට හා පමාවට හා කරුණු වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැක්ම පිණිස දහම් දෙසන සේක. වහන්ස, යක්කු වනාහි බොහෝ සෙයින් පණිවායෙන් නො වැළක්කාහු ම ය, අයිනාදනින් නො වැළැක්නාහු ම ය, කාමයන්හි වැරැද්ද හැසිරීමෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය, මුසාවායෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය, මත්බවට ද පමාවට ද කාරණ වූ රහමෙර පිමෙන් නො වැළැක්කාහු ම ය. ඔවුනට (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ) ඒ දහම් දෙසුම අප්‍රිය වේ, අමනාප වේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සන්ති හි භන්තෙ භගවතෝ සාවකා, අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති අප්පසද්දානි අප්පනිග්ඝොසානි විජ්තවාතානි මනුස්සරාහසෙය්‍යකානි පටිසල්ලානසාරුප්පානි.

තත්‍ර සන්තී උළාරා යක්ඛා නිවාසිනෝ යෙ ඉමස්මිං භගවතෝ පාවචනෙ අප්පසන්නා තෙසං පසාදය. උග්ගණ්හාතු භන්තෙ භගවා ආටානාටියං රක්ඛං භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං ගුත්තියා රක්ඛාය අවිහිංසාය ඵාසුවිහාරාය‍ාති.

අධිවාසෙසිං ඛො අහං භික්ඛවෙ තුණ්හීභාවෙන.

18. අථ ඛො භික්ඛවෙ වෙස්සවණො මහාරාජා මං අධිවාසනං විදිත්වා තාය‍ං වෙලාය‍ං ඉමං ආටානාටියං රක්ඛං අභාසි:

විපස්සිස්ස නමත්ථු චක්ඛුමන්තස්ස සිරීමතෝ,
සිඛිස්සපි නමත්ථු සබ්බභූතානුකම්පිනෝ. 1.

වෙස්සභුස්ස නමත්ථු න්හාතකස්ස තපස්සිනෝ,
නමත්ථු කකුසන්ධස්ස මාරසෙනාපමද්දිනෝ. 2.

කොණාගමනස්ස නමත්ථු බ්‍රාහ්මණස්ස වුසීමතෝ,
කස්සපස්ස ච නමත්ථු විපමුත්තස්ස සබ්බධි. 3.

අඞ්ගීරසස්ස නමත්ථු සක්‍යපුත්තස්ස සිරීමතෝ,
යෝ ඉමං ධම්මමදෙසෙසි සබ්බදුක්ඛාපනූදනං 4.

යෙ චාපි නිබ්බුතා ලොකෙ යථාභූතං විපස්සිසුං,
තෙ ජනා අපිසුනා මහන්තා වීතසාරද. 5.

19. භිතං දෙවමනුස්සානං යං නමස්සන්ති ගොතමං,
විජ්ජාචරණසම්පන්නං මහන්තං වීතසාරදං 6.

යතෝ උග්ගච්ඡති සූරියෝ ආදිච්චෝ මණ්ඩලී මහා,
යස්ස චුග්ගච්ඡමානස්ස සංවරී පි නිරුජ්ඣති 7.

Free Distribution www.aathaapi.org

වහන්ස, යම් කෙනෙක් අල්ප ශබ්ද ඇති. මද වූ හඬ ඇති, පහ වූ ජනවාතය ඇති, මිනිසුන්ගේ රහස් ක්‍රියාවනට නිසි වූ, එකලා වැ හිඳීමට සුදුසු වූ, අරණ්‍ය වන ප්‍රස්ථයන් ද, බොහෝ දුර සෙනසුන් ද සෙවිත් නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ එසේ වූ ශ්‍රාවකයෝ වෙත් ම ය.

වහන්ස. මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සස්න කෙරෙහි නො පහන් වූ. ඒ (යට කී) සෙනසුන්හි නිවැසි මහ තෙදැති යක්කු වෙත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් ගේ පැහැදීම පිණිස, මහණුන්ගේ මෙහෙණන්ගේ උවසුවන්ගේ උවැසියන්ගේ ඉප්තිය පිණිස, ආරක්ෂාව පිණිස, පිඩාවක් නොවනු පිණිස, පහසු වාසය පිණිස, ආටානාටිය පිරිත උගන්නා සේක් ව' යි (කියේ ය.)

මහණෙනි, මම නිහඬ වැ ඉවැසිමි.

18. මහණෙනි, ඉක්බිති වෙසවුණු මහ රජ මා ඉවැසූ නියා දැන, එ වේලෙහි මේ ආටානාටිය පිරිත කියේ ය:

"පසැස් ඇති සිරිමත් වූ, විපස්සි බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා. සියලු සත්නට අනුකම්පා ඇති සිඹී බුදුරජුනට ද නමස්කාර වේ වා. සෝදු හළ කෙලෙස් ඇති, තපස්වී වූ වෙස්සභූ බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා. මරසෙන් මැඩැලූ කකුසඳ බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා.

බාහිත පාපී වූ, වැස නිමැ වූ මහබඹසර ඇති, කොණාගමන බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා. හැම දෑයෙහි මිදුණා වූ කසුප් බුදුරජුනට නමස්කාර වේ වා.

යමෙක් සියලු දුක් දුරු ලන මෙ ධර්මය දෙසි ද, ශ්‍රීමත් වූ ඒ ශාක්‍ය–පුත්‍ර අඞ්ගීරසයන් වහන්සේට නමස්කාර වේ වා.

ලොවැ යම් කෙනෙක් තුමූ නිවුණහු තත් වූ පරිදි (සත්‍යයන්) විමැසුම් නුවණින් දුටුහු ද, මහත් වූ, පහ වූ බිය ඇති මාත්‍රභාණී වූ ඒ ක්ෂීණාස්‍රවයෝ,

19. දෙවිමිනිස්නට හිත වූ, විද්‍යා හා චරණධර්මයෙන් සම්පූර්ණ වූ, මහත්ඵලයට පැමිණි, පහ වූ බිය ඇති, යම් බදු වූ ගෞතමයන් වහන්සේට නමස්කාර කෙරෙත් ද, ඒ බුදුරජුනට ද ඔබට පළමු වැ සිටි බුදුවරුනට ද නමස්කාර වේ වා.

මහා රශ්මි මණ්ඩලයක් ඇති ආදිත්‍ය සංඛ්‍යාත සූර්ය තෙමේ යම් තැනෙකින් උදා වේ ද, යම් ඒ හිරුහු නැඟෙන කල්හි රාත්‍රියක් අතුරුදහන් වේ ද,

Free Distribution www.aathaapi.org

යසස චුග්ගතෙ සුරිමය දිවසෝ කි පවුච්චති,
රහදෙ පි තස්ථ ගම්භීරෝ සමුද්දෙ සරිතොදකෝ. 8.

එවං නං තස්ථ ජානන්ති සමුද්දෙ සරිතොදකෝ
ඉතෝ සා පුරිමා දිසා ඉති නං ආචික්ඛති ජනා,
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සි සෝ. 9.

ගන්ධබ්බානං ආධිපති ධතරට්ඨෝ ඉති නාමසෝ,
රමති නච්චගීතෙහි ගන්ධබ්බෙහි පුරක්ඛතෝ. 10.

පුත්තා පි තස්ස බහවෝ එකනාමා'ති මෙ සුතං,
අසීතිං දස එකෝ ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා 11.

තෙ චාපි බුද්ධං දිස්වාන බුද්ධං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතෝ'ව නමස්සන්ති මහන්තං වීතසාරදං,
නමෝ තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමෝ තෙ පුරිසුත්තම 12.

කුසලෙන සමෙක්ඛති අම්හාකසාපි තං වත්තන්ති,
සුතං නෙතං අභිණ්හසෝ තස්මා එවං වදෙමසෙ 13.

ජිනං වන්දථ ගොතමං ජිනං වන්දාම ගොතමං,
විජ්ජාචරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දාම ගොතමං 14.

යෙන පෙතා පවුච්චන්ති පිසුණා පිට්ඨිමංසිකා,
පාණාතිපාතිනෝ එදද චොරා නෙකතිකා ජනා 15.

ඉතෝ සා දක්ඛිණා දිසා ඉති නං ආචික්ඛති ජනෝ,
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සි සෝ 16.

කුම්භණ්ඩානං ආධිපති විරූළ්හෝ ඉති නාමසෝ,
රමති නච්චගීතෙහි කුම්භණ්ඩෙහි පුරක්ඛතෝ 17.

පුත්තා පි තස්ස බහවෝ එකනාමා'ති මෙ සුතං,
අසීතිං දස එකෝ ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා 18.

Free Distribution www.aathaapi.org

යම් දිගෙක ගිරු නැඟී කල්හි දහවලැ යි කියනු ලැබේ ද, එ දිගැ පිව්සිඤ්ඤ නදී ජලය ඇති සමුද්‍ර නම වූ ගැඹුරු ජලාසය වෙයි. 8.

මෙසේ එහි එය නදී ජලය ඇති වුහුද යැ යි දනිත්. කිර්තිමත් ඒ මහ රජෙක් යම් දිශාවක් පාලනය කෙරෙයි ද එය මෙ කැනින් පෙර දෙස යැ යි මහ ජන තෙමේ කිය යි. 9.

ගාන්ධර්වයනට අධිපති වූ, නාම වශයෙන් ධෘතරාෂ්ට්‍ර යැ යි ප්‍රකට වූ හෙ තෙමේ ගඳෙව්වන් විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ, නැටුම් ගැයුම්නෙත් එහි සිත් අලවා වෙසෙයි. 10.

ඔහුට එක් ම නමක් ඇති පුතුන් ද බොහෝ ඇතැයි මා විසින් අසන ලදී. මහ බලැති ඉන්ද්‍ර නම වූ ඔහු අසුවෙක් ද දශයෙක් ද එකෙක් ද (එක් අතු දෙනෙක්) වෙත්. 11.

ඔහු ද සූර්යබන්ධු වූ කෙලෙස් නිත්දෙන් පිබිදියා වූ, මහත්බවට පැමිණි, පහ වූ භය ඇති බුදුරජුන් දැක,

'පුරුෂාජානෙයයෙනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා, පුරුෂෝත්තමයෙනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා' යි දුර සිට ම නමස්කාර කෙරෙත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහ ජනයා දෙස බලති' යි කියා අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වඳිති. මෙය අප විසින් එක්වන් අසන ලදී. එ හෙයින්,

'තෙපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිනු ද?' යි මෙසේ අපි අසම්හ. 'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳුම්හ. විද්‍යාචරණසම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳුම්හ,' යි ඔහු කියත්,

කලුරිය කළාහු යම් දෙසකට 'ගෙන යනු ලබත් ව' යි කියනු ලැබෙත් ද, කේලාම් කියන, පිටුමස් කන්නවුන් සේ පිටු පෑ ගිය කලැ ගරහන, පණිවා කරන, රෞද්‍ර වූ සොර වූ කපට වූ ජනයෝ යම් දිගකට ගෙන ගොස් නසනු ලබත් ව' යි කියනු ලැබෙත් ද,

ඒ යම් දිශාවක් යශස්වී මහ රජෙක් පාලනය කරයි ද, ඒ මෙයින් දකුණු දිග යැ යි මහ ජන තෙමේ කිය යි.

එ දෙයෙහි කුම්භාණ්ඩයනට අධිපති වූ, නම විසින් විරූඪක යැ යි ප්‍රකට රජ තෙමේ කුම්භාණ්ඩයන් විසින් පෙරටු කරනු ලද්දේ නැටුමෙන් ගැයුමෙන් සිත් අලවා වෙසෙයි.

ඔහුට එස් ම නමක් ඇති බොහෝ පුත්‍රයෝ ද වෙත්. ඉන්ද්‍ර නම් වූ මහ බලැති ඔහු එක් අතු දෙනෙකැ යි මා විසින් අසන ලදී.

Free Distribution www.aathaapi.org

තෙ වාපි බුද්ධං දිස්වාන බුද්ධං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතෝ'ව නමස්සන්ති මහන්තං විතසාරදං,
නමෝ තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමෝ තෙ පුරිසුත්තම.

කුසලෙන සමෙක්ඛසි,
අමනුස්සා පි නං වන්දන්ති, සුතං නෙතං අභිණ්හසෝ
තස්මා එවං වදෙමසෙ.
ජිනං වන්දථ ගොතමං ජිනං වන්දම ගොතමං.
විජ්ජාචරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දම ගොතමං.

21. යථා වොග්ගච්ඡති සූරියෝ ආදිච්චෝ මණ්ඩලී මහා,
යස්ස චොග්ගච්ඡමානස්ස දිවසෝ පි නිරුජ්ඣති.

යස්ස චොග්ගතෙ සූරියෙ සංවරී ති පවුච්චති,
රහදෙ පි තත්ථ ගම්භීරෝ සමුද්දෙ සරිතොදකෝ.

එවං නං තත්ථ ජානන්ති සමුද්දෙ සරිතොදකෝ,
ඉතෝ සා පච්ඡිමා දිසා ඉති නං ආචික්ඛති ජනෝ
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සි සෝ.

නාගානං ආධිපති විරූපක්ඛෝ ඉති නාමසෝ,
රමති නච්චගීතෙභි නාගෙහෙව පූරක්ඛතෝ,

පුත්තා පි තස්ස බහවෝ එකනාමා' ති මෙ සුතං
අසීතිං දස එකෝ ච ඉන්දනාමා මහබ්බලා.

තෙ වාපි බුද්ධං දිස්වාන බුද්ධං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතෝ'ච නමස්සන්ති මහන්තං විතසාරදං,
'නමෝ තෙ පුරිසාජඤ්ඤ නමෝ තෙ පුරිසුත්තම'

කුසලෙන සමෙක්ඛසි
අමනුස්සා පි නං වන්දන්ති, සුතං නෙතං අභිණ්හසෝ
තස්මා එවං වදෙම සෙ.
ජිනං වන්දථ ගොතමං ජිනං වන්දම ගොතමං,
විජ්ජාචරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දම ගොතමං

Free Distribution www.aathaapi.org

ඔහු ද සූර්ය බන්ධු වූ, මහත් බවට පැමිණි, පහ වූ බිය ඇති, කෙලෙස් නිනදෙන් පිබිදුණු, බුදුරජාණන් වහන්සේ දැක, 'ආජානෙය පුරුෂයාණෙනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා, පුරුෂෝත්තමයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ ව' යි දුරු සිට ම නමස්කාර කෙරෙත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහා ජනයා දෙස බලති'යි අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වදිත්. මෙය අප විසින් එක්වන් අසන ලදී. එ හෙයින්, 'කෙපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිහු ද?' යි අපි මෙසේ (ප්‍රශ්න වශයෙන්) කියමහ. 'අපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳුමහ. විද්‍යාචරණ සම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳුමහ' යි (ඔහු උත්තර දෙත්.)

21. මහ රස් මඬුලු ඇති ආදිත්‍ය නම් වූ හිරු යම් දිගෙක බස්නේ ද, යම් ඒ හිරු බස්නා කල්හි දහවලත් අතුරුදහන් වේ ද,

යම් දිහාකට හිරු බැස හිය කලෑ රාත්‍රී යැ යි කියනු ලැබේ ද, එ දිගැ, පිවිසුණු නදීජලය ඇති සමුද්‍ර නම් වූ ගැඹුරු ජලාශය ය වෙයි.

මෙසේ එහි එය පිවිසි නදීජලය ඇති මුහුදු යැ යි දනිත්. යශස් ඇති ඒ මහරජෙක් යම් දිගක් පාලනය කෙරෙයි ද, එය මෙ කැනින් පැසිම දෙසැ යි මහජනයා කිය යි.

නාගයනට අධිපති වූ, නම විසින් විරූපාක්ෂ යැ යි ප්‍රකට වූ හේ නාගයන් විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ, නැවුම් ගැයුම්තෙන් තෙක්සිත් අලවා එහි වෙසෙයි.

ඔහුට එක් ම නමක් ඇති පුතුන් ද බොහෝ ඇතැ යි මා විසින් අසන ලදී. මග බලැති ඉන්ද්‍ර නම් වූ ඔහු එක් අතු දෙනෙක් වෙත්.

ඔහු ද සූර්ය බන්ධු වූ, කෙලෙස් නින්දෙන් පිබිදියා වූ, මහත්බවයට පැමිණි, පහ වූ බිය ඇති බුදුරජුන් දැක,

'ආජානෙය පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා, පුරුෂෝත්තම-යාණනි ඔබට නමස්කාර වේ ව' යි දුරු සිට ම නමස්කාර කෙරෙත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහ ජනයා දෙස බලති'යි අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වදිත්. මෙය අප විසින් එක්වන් අසනලදී. එ හෙයින්, 'කෙපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිහු ද?' යි මෙසේ අපි ප්‍රශ්න කරමහ. 'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳුම , විද්‍යාචරණ සම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳුමහ' යි ඔහු කියත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

22. යෙන උත්තරකුරූ රම්මා මහානෙරූ සුදස්සනෝ,
මනුස්සා තත්ථ ජායන්ති අමමා අපරිග්ගහා.

න තෙ බීජං පවපන්ති නපි නීයන්ති නඞ්ගලා,
අකට්ඨපාකිමං සාලිං පරිභුඤ්ජන්ති මානුසා.

අකණං අථුසං සුද්ධං සුගන්ධං තණ්ඩුලඵලං,
තුණ්ඩිකීරෙ පවිත්වාන තතෝ භුඤ්ජන්ති භොජනං.

ගාවිං එකඛුරං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං,
පසුං එකඛුරං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං.

ඉත්ථී වාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං,
පුරිස වාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං

කුමාරි වාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං,
කුමාර වාහනං කත්වා අනුයන්ති දිසොදිසං.

තෙ යානෙ අභිරුහිත්වා සබ්බා දිසා අනුපරියන්ති,
පචාරා තස්ස රාජිනො.

හත්ථියානං අස්සයානං දිබ්බං යානං උපට්ඨිතං
පාසාද සිවිකා චෙව මහාරාජස්ස යසස්සිනො.

තස්ස ච නගරා අහු අන්තලික්ඛෙ සුමාපිතා,
ආටානාටා කුසිනාටා පරකුසිනාටා නාටපුරියා පරකුසිතනාටා.

උත්තරෙන කපිවන්තෙනා ජනොඝමපරෙන ච
නවනවුතියොජනා අළකමන්දා නාම රාජධානී,

කුවෙරස්ස බොා පන මාරිස මහාරාජස්ස විසාණා නාම රාජධානී.
තපමා කුවෙරො මහාරාජා වෙස්සවණො'ති පවුච්චති.

23. පවෙච්ඡන්තෙනා පකාසෙන්ති තතොලා තත්තලා තතොතලා,
ඔජසී තෙජසී තතොජසී සූරො රාජා අරිට්ඨකා නෙමී.

Free Distribution www.aathaapi.org

22. යම් දිග්භාගයෙක ඉතා දැකුම්කලු මහාමේරු පර්වතය වෙයි ද, එහි සිත්කලු වූ උතුරුකුරුව වෙයි. එහි මමත්වය නැති, ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි පරිග්‍රහ නැති මිනිස්සු උපදිත්.

ඔහු ධාන්‍ය බිජුවට නොවපුරත්. තණුල්හු ද කෙතට නොපමුණුවනු ලබත්. ඒ මිනිස්සු නොසෑන ලද බිමැ තමන් ම නැඟී පැසුණු හැල් පරිභෝග කෙරෙත්.

කුඩු නැති, තොඟෝ නැති, ශුද්ධ වූ, සුවඳැති සහල් සැළියෙක මහා පිසැ, එයින් ගෙන බොජුන් වළඳත්.

එහි යක්කු එළ දෙන එක් කුරුකි වාහනයක් කොට ගෙන දිගාමෙන් දිගාවට යෙත්. සිවුපාවකු එක් කුරයක් ඇති වාහනයක් කොට ගෙන, දෙසින් දෙසට යෙත්.

ගැබිනි ස්ත්‍රියක වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්. පුරුෂයකු වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්.

කුමරියක වාහන කොට ගෙන දෙසින් දෙස යෙත්, කුමරුකු වාහන කොට ගෙන, දෙසින් දෙස යෙත්.

ඒ වෙසවුණු රජු ගේ පරිවාරක යක්ෂයෝ එළැඹී සිටි හස්තියානෙ ද අඹෙයානා ද (අන්‍ය බහුවිධ) දිව්‍යයානා ද යන එකී යානයන් අරා සියලු දිස් සිසාරා යෙත්. යශස් ඇති ඒ වෙසවුණු මහ රජුට ප්‍රාසාද ද සිවිගෙවල් ද වෙයි.

එ රජුට අහසැ මෙනවට මවන ලද ආටානාටා ය, කුසිනාටා ය, පරකුසිනාටා ය, නාටපුරියා ය, පරකුසිතනාටා යැ යි නගරයෝ වෙත්.

එයින් (ඒ පරකුසිතනාටා නුවරින්) ඉදුරා උතුරු දිගැ කපිවන්ත නම් නුවරෙක් ද. එයින් ඔබ්බෙහි ජනෝඝ නම් නුවරෙක් ද, අන්‍ය නවනවතිය නම් නුවරෙක් ද අම්බරඅම්බරවතිය නම් නුවරෙක් ද ආළකමන්ද නම් අන්‍ය රාජධානියෙක් ද ඇත.

23. නිදුකාණෙනි, කුවේර මහ රජුගේ රජදහන විසාණ නම්. එතෙයින් කුවේර මහ රජ වෙස්සවණ යැ යි නම් කරනු ලැබෙයි.

එහි තතෝල්ලා, කත්තලා, තතෝතලා, ඕජසී, තේජසී, තතෝජසී, සූර, සුරරාජ, අරිට්ඨ, නෙමී, අරිට්ඨනෙමී යන නම් ඇති යක්ඛරාජයෝ කරුණු විමසා පවසත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

රහදෝ'පි තස්ස ධරණී නාම යතෝ මෙඝා පවස්සන්ති
වස්සා යතෝ පතායන්ති,
යතෝ පි තස්ස භගවතෝ නාම යස්ස යක්ඛා පයිරුපාසන්ති.

තස්ස නිච්චඵලා රුක්ඛා නානාදිජගණායුතා,
මයූරකොඤ්චාභිරුදා කොකිලාදීහි වග්ගුභි.

ජීවජීවක සද්දෙත්ථ අථෝ උච්චාවචිත්තකා,
කුකුත්ථකා කුළීරකා වතෝ පොක්ඛරසාතකා

සුකසාළිකසද්දෙත්ථ දණ්ඩමාණවකානි ච,
යොහන්ති සඛඛකාලං සා කුවේරනලිනී සද.

ඉතෝ සා උත්තරා දිසා ඉති නං ආචික්ඛන්ති ජනෝ,
යං දිසං අභිපාලෙති මහාරාජා යසස්සී සෝ.

යක්ඛානං ආධිපති කුවේරෝ ඉති නාමසෝ,
රමති නාවගීතෙහි යසෙඛහෙව පුරක්ඛතෝ.

පුන්නාපි තස්ස ඛහවෝ එකනාමා ති මේ සුතං,
අසීතිං දස එකෝ ච ඉද්ධනාමා මහබ්බලා.

තේ චාපි බුද්ධං දිස්වාන බුද්ධං ආදිච්චබන්ධුනං
දූරතෝ ව නමස්සන්ති මහන්තං වීතසාරදං,
නමෝ තේ පුරිසාජඤ්ඤ නමෝ තේ පුරිසුත්තම

කුසලේන සමේක්ඛසි
අමනුස්සා පි තං වන්දන්ති, සුතං නෙතං අභිණ්හසෝ
තස්මා එවං වදේමසේ.
ජිනං වන්දාම ගොතමං ජිනං වන්දාම ගොතමං,
විජ්ජාචරණසම්පන්නං බුද්ධං වන්දාම ගොතමන්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

යම් පෙකුණෙකින් දිය ඇද ගෙන මෙසයෝ වසිත් ද, යම් පෙකුණෙකින් වර්ෂාවෝ පැතිරෙත් ද, එසේ වූ ධරණී නම් ප්‍රාසයෙක් ද, එහි වෙයි. එහි තෙරැ යකුන් රැස්වැ හිඳුනා භගලවතී නම් මඩුවෙක් වෙයි.

එහි භාත්පසැ විවිධ පක්ෂී සමූහයන් ගෙන් යුක්ත වූ, මොණරුන් ද කොස් ලිහිණියන් ද විසින් දුන් නාද ඇති, කෝකිලාදීන් විසින් මනෝඥ නාදයෙන් උන්නාදික වූ, නිති ඵල දරන වෘක්ෂයෝ වෙත්.

මෙහි ඒ පියුම් වෙනෙහි 'ජීව ජීව' යැ යි හඬ නඟා, (ජීව ජීවක නම්) පක්ෂි කෙනෙක් ද, තව උධ්‍යවර්තනක නම් පක්ෂිහු ද, වලිකුකුළෝ ද, රත්වත් කකුළුවෝ ද, පෞකබරාඝතක නම් පක්ෂීහු ද වෙත්.

මෙහි ගිරවුන්ගේ ද සැළලිහිණියන්ගේ ද හඬ ඇත. දණ්ඩමානවක නම් පක්ෂීහු ද, මෙහි හැසිරෙත්, මෙසේ හැම කල්හි ඒ කුවෙරයා ගේ පියුම් විල නිරතුරු හොබනේ ය.

යශස් ඇති ඒ කුවෙර මහරජ යම් දිගක් පාලනය කෙරෙයි ද, ඒ මෙතැනින් උතුරු දෙස යැ යි මහජනයා කියයි.

නම් වසින් කුවෙර යැ යි ප්‍රකට, යක්ෂාධිපති වූ, හේ යකුන් විසින් පෙරටු කරන ලද්දේ නෘත්‍ය ගීතයෙන් සිත් අලවා වෙසෙයි.

ඔහුට එක් නම ඇති බොහෝ පුතුන් ද වෙති යි මා විසින් අසන ලදී, ඉන්ද්‍ර යන නම ඇති, මහබලැති ඔහු එක් අතු දෙනෙකි.

ඔහු ද සූර්යබන්ධු වූ, ක්ලෙශනිද්‍රායෙන් පිබිදුණු, මහත්ත්වප්‍රාප්ත වූ, පහ වූ බිය ඇති බුදුරජුන් දැක, 'ආජානෙය පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා, උත්තම පුරුෂයාණනි, ඔබට නමස්කාර වේ වා' යි දුර සිට ම නමදිත්.

'ඔබ නිපුණ වූ සර්වඥතාඥානයෙන් මහ ජනයා දෙස බලයි'යි කියා අමනුෂ්‍යයෝ ද ඔබ වඳිත්. මෙය අප විසින් එක්වන් අසන ලදී. එ හෙයින්, 'ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳිහු ද?'යි මෙසේ අපි (ප්‍රශ්න කිරීම් වශයෙන්) කියමහ. 'අපි ගෞතම ජිනයන් වහන්සේ වඳුමහ. විද්‍යාචරණසම්පන්න වූ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ වඳුමහ' යි ඔහු උත්තර දෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

24. අයං ඛෝ සා මාරිස, ආටානාටියා රක්ඛා භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං ගුත්තියා රක්ඛාය අවිහිංසාය ඵාසුවිහාරායකි. යස්ස කස්සචී මාරිස භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා උපාසකස්ස වා උපාසිකාය වා අයං ආටානාටියා රක්ඛා සුග්ගහිතා භවිස්සති සමත්තා පරියාපුතා. තඤ්ච අමනුස්සා යක්ඛෝ වා යක්ඛිනීවා යක්ඛපොතකෝ වා යක්ඛපොතිකා වා යක්ඛමහාමත්තෝ වා යක්ඛපාරිසජ්ජෝ වා යක්ඛපචාරෝ වා, ගන්ධබ්බෝ වා ගන්ධබ්බී වා ගන්ධබ්බපොතකෝ වා ගන්ධබ්බපොතිකා වා ගන්ධබ්බමහාමත්තෝ වා ගන්ධබ්බපාරිසජ්ජා වා ගන්ධබ්බපචාරෝ වා, කුම්භණ්ඩෝ වා කුම්භණ්ඩී වා, කුම්භණ්ඩපොතකෝ වා කුම්භණ්ඩපොතිකා වා, කුම්භණ්ඩමහාමත්තෝ වා කුම්භණ්ඩපාරිසජ්ජා වා කුම්භණ්ඩපචාරෝ වා, නාගෝ වා නාගිනී වා, නාගපොතකෝ වා නාගපොතිකා වා, නාගමහාමත්තෝ වා නාගපාරිසජ්ජෝ වා නාගපචාරෝ වා, පදුට්ඨචිත්තෝ, භික්ඛුං වා භික්ඛුනිං වා උපාසකං වා උපාසිකං වා පදුට්ඨචිත්තෝ ගච්ඡන්තං වා අනුගච්ඡෙය්‍ය, ඨිතං වා උපතිට්ඨෙය්‍ය. නිසින්නං වා උපනිසිදෙය්‍ය, නිපන්නං වා උපනිපජ්ජෙය්‍ය, න මෙ සෝ මාරිස, අමනුස්සා ලභෙය්‍ය ගාමෙසු වා නිගමෙසු වා සක්කාරං වා ගරුකාරං වා. න මෙ යෝ මාරිස, අමනුස්සා ලභෙය්‍ය ආළකමන්දය නාම රාජධානියා වත්ථුං වා වාසං වා. න මෙ සෝ මාරිස, අමනුස්සා ලභෙය්‍ය යක්ඛානං සමිතිං ගන්තුං. අපිස්සු නං මාරිස, අමනුස්සා අනවයෝපි නං කරෙය්‍යුං අවිවයං. අපිස්සු නං ම රිස, අමනුස්සා අත්තාහි පරිපුණ්ණාහි පරිහාසාහි පරිහාසෙය්‍යුං. අපිස්සු නං මාරිස, අමනුස්සා රත්තාමපි'ස්ස පත්තං සීසෙ නික්කුජ්ජෙය්‍යුං, අපිස්සු නං මාරිස, අමනුස්සා සත්තධා පි'ස්ස මූධං ඵාලෙය්‍යුං. සන්තී හි මාරිස, අමනුස්සා චණ්ඩා රුද්ධා රභසා. තෙ නෙව මහාරාජානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං පුරිසකානං ආදියන්ති. තෙ ඛෝ තෙ මාරිස, අමනුස්සා මහාරාජානං අවරුද්ධා නාම වුච්චන්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

24. 'නිදුකාණන් වහන්ස, මහණුනට ද මෙහෙණනට ද උවසුවනට ද උවැසියනට ද ගුප්තිය පිණිස රැක්ම පිණිස නො වෙහෙසීම පිණිස සැප විහරණ පිණිස වූ ඒ ආටානාටිය පිරිත නම් මෙය ය. නිදුකාණන් වහන්ස, යම් කිසි මහණක්හු හෝ මෙහෙණක හෝ උවසුවකු හෝ උවැසියක විසින් මේ ආටානාටිය පිරිත මනා කොට උගන්නා ලද්දේ, අර්ථව්‍යංජන වසින් පිරිපුන් කොට සුහුණු කරන ලද්දේ වී නම්, යක්ෂයෙක් හෝ යක්ෂිණියක් හෝ යක්ෂපෝතකයෙක් හෝ යක්ෂ පොතිකාවක් හෝ යක්ෂමහාමාත්‍රයෙක් හෝ යක්ෂපාරිෂද්‍යයෙක් හෝ යක්ෂපරිචාරකයෙක් හෝ, ගාන්ධර්වයෙක් හෝ ගාන්ධර්වියක් හෝ ගාන්ධර්ව-පෝතකයෙක් ගාන්ධර්වපෝතිකාවක් හෝ ගාන්ධර්වමහාමාත්‍රයෙක් හෝ ගාන්ධර්වපාරිෂද්‍යයෙක් හෝ ගාන්ධර්වපරිචාරකයෙක් හෝ, කුම්භාණ්ඩයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩියක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පෝතකයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පෝතිකාවක් හෝ කුම්භාණ්ඩ මහාමාත්‍රයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පාරිෂද්‍යයෙක් හෝ කුම්භාණ්ඩ පරිචාරකයෙක් හෝ; නාගයෙක් හෝ නාගිනියක් හෝ නාගපෝතකයෙක් හෝ නාග-පෝතිකාවක් හෝ නාග මහාමාත්‍රයෙක් හෝ නාග පාරිෂද්‍යයෙක් හෝ නාග පරිචාරකයෙක් හෝ, මෙකී කිසි යම් අමනුෂ්‍යයෙක් දොසයෙන් ප්‍රද්විෂ්ට වූ සිතැත්තේ, මහණකු හෝ මෙහෙණක හෝ උවසුවකු හෝ උවැසියක හෝ, මෙ කිසිවකු යන්නහු අනුව (පසු පසැ) යන්නේ ද, සිටියහු වෙතැ සිටින්නේ ද, උන්නහු වෙතැ ඉඳුනේ ද, හොත්කහු වෙතැ හෝනේ ද, නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍යයා මගේ ගමෙහි හෝ නියමගමහි හෝ සත්කාරයක් හෝ ගෞරවයක් හෝ නො ලබන්නේ ය. නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍ය තෙමේ මගේ ආළකමන්ද රාජධානියෙහි වසන ගෙයක් හෝ නවාතැනක් හෝ නො ලබන්නේ ය; නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍ය තෙමේ මගේ යක්ෂ සමාගමයට යන්නට හෝ නො ලබන්නේ ය. වැලි දූ නිදුකාණන් වහන්ස, අමනුෂ්‍යයෝ ඔහු ආවාහයක් නො කට හැක්කකු ද විවාහයක් නො කටහැක්කකු ද කරන්නාහ. තව ද නිදුකාණන් වහන්ස, අමනුෂ්‍යයෝ ඔහුට අත්බව එළවා කියනු ලබන පරිපූර්ණ පරිභව වචනයෙන් බණින්නාහ. නිදුකාණන් වහන්ස, තව ද අමනුෂ්‍යයෝ බිස් වූ ලෝහ පාත්‍රයක් යැවිකුරු කොටැ ඔහු හිසැ ලන්නාහ. තව ද නිදුකාණන් වහන්ස, අමනුෂ්‍යයෝ ඔහු හිස සත් කඩක් කොට හෝ පළන්නාහු ද වෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

25. සෙය්‍යථාපි මාරිස රඤ්ඤෝ මාගධස්ස විජිතෙ මහාචෝරා තෙ නෙව රඤ්ඤෝ මාගධස්ස ආදියන්ති, න රඤ්ඤෝ මාගධස්ස පුරිසකානං ආදියන්ති, න රඤ්ඤෝ මාගධස්ස පුරිසකානං පුරිසකානං ආදියන්ති, තෙ යො තෙ මාරිස මහාචෝරා රඤ්ඤෝ මාගධස්ස අවරුද්ධා නාම වුච්චන්ති, එවමෙව යො මාරිස සන්ති භි අමනුස්සා වණ්ඨා රුද්ධා රහසා. තෙ නෙව මහාරාජානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං ආදියන්ති, න මහාරාජානං පුරිසකානං පුරිසකානං ආදියන්ති, තෙ යො මාරිස අමනුස්සා මහාරාජානං අවරුද්ධා නාම වුච්චන්ති.

26. යො භි කොචි මාරිස අමනුස්සා යක්ඛො වා යක්ඛිනී වා යක්ඛපොතකො වා යක්ඛපොතිකා වා යක්ඛමහාමත්තො වා යක්ඛපාරිසජ්ජා වා යක්ඛපචාරෝ වා, ‘ගන්ධබ්බා වා ගන්ධබ්බි වා ගන්ධබ්බපොතකො වා ගන්ධබ්බපොතිකා වා ගන්ධබ්බමහාමත්තා වා ගන්ධබ්බපාරිසජ්ජා වා ගන්ධබ්බපචාරෝ වා, කුම්භණ්ඩා වා කුම්භණ්ඩී වා කුම්භණ්ඩපොතකො වා කුම්භණ්ඩපොතිකා වා කුම්භණ්ඩමහාමත්තා වා කුම්භණ්ඩපාරිසජ්ජා වා කුම්භණ්ඩපචාරෝ වා, නාගා වා නාගිනී වා නාගපොතකො වා නාගපොතිකා වා නාගමහාමත්තා වා, නාගපාරිසජ්ජා වා නාගපචාරෝ වා. පදුට්ඨචිත්තො භික්ඛුං වා භික්ඛුනිං වා උපාසකං වා උපාසිකං වා ගච්ඡන්තං වා අනුගවෙය්‍යය, යීතං වා උපතිට්ඨෙය්‍ය, නිසින්නං වා උපනිසීදෙය්‍ය, නිපන්නං වා උපනිපජ්ජෙය්‍යය, ඉමෙසං යක්ඛානං මහායක්ඛානං සෙනාපතීනං මහාසෙනාපතීනං උජ්ඣාපෙතබ්බං විඤ්ඤාපෙතබ්බං විරවිතබ්බං: ‘‘අයං යක්ඛො ගණ්හාති, අයං යක්ඛො ආවිසති, අයං යක්ඛො හෙඨෙති, අයං යක්ඛො විහෙඨෙති, අයං යක්ඛො භිංසති, අයං යක්ඛො විහිංසති, අයං යක්ඛො නමුඤ්චති’’ති,

Free Distribution www.aathaapi.org

25. නිදුකාණන් වහන්ස, නාපුරු වූ සතුරු වූ, කළ දෑයට වැඩියක් කරනා අමනුෂ්‍යයෝ ඇත. ඔහු සතර වරම් මහ රජ දරුවන් ගේ බස් නො ම පිළිගනිත්. නිදුකාණන් වහන්ස, ඒ අමනුෂ්‍යයෝ වරම් මහ-රජුන් ගේ සතුරෝ නමැයි කියනු ලබත්. නිදුකාණන් වහන්ස, යම්සේ මගධාධිපති රජුගේ රටෙහි මහ සොරහු ඇත් ද, ඔහු මගධාධිපති රජුහු ගේ වචන නො ම පිළිගනිත් ද, මගධාධිපති රජුගේ සෙනෙවි-යන්ගේ වචන ද නො ම පිළිගනිත් ද. මගධාධිපති රජගේ සෙනෙවි-

Free Distribution www.aathaapi.org

10

සඩ්ගීතිසුත්තන්තං

1. එවං මෙ සුතං:

Free Distribution www.aathaapi.org

10

සඞ්ගීති සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි:

එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් පමණ වූ මහත් භික්ෂු සඞ්ඝයා හා මල්ල රටෙහි සැරි සරන සේක්, පාවා නම් වූ මල්ල රජුන් ගේ නගරය යම් තැනෙක ද, එයට වැඩ වදළ සේක. ඒ සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාවා නුවර වූන්ද කම්මාරපුත්‍රයා ගේ අඹවෙනෙහි වාසය කරන සේක.

2. ඒ සමයෙහි වූ කලි පාවා නුවර වැසි මල්ල රජුන් ගේ උඛ්භතක නම් අළුත් සන්ථාගාරය කරවන ලද නොබෝ කල් ඇත්තේ, මහණක්හු විසින් හෝ බමුණක්හු විසින් හෝ මිනිස් වූ කිසිදු කෙනකු විසින් වාසග්‍රහණ වශයෙන් පරිභෝග නො කරන ලදුයේ වෙයි. පාවා නුවර වැසි මල්ලයෝ 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් පමණ වූ මහත් භික්ෂු සඞ්ඝයා කැටුව මල්ල රටැ සැරි සරන්නාහු පාවා නුවරට වැඩියහු, එහි වූන්දකම්මාරපුත්‍රයා ගේ අඹ වෙනෙහි වසන සේක් ලැ' යි ඇසූහ. ඉක්බිත්-තෙන් පාවා නුවර වැසි මල්ලයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ ඔබ සාදර වැ වැඳ, පසෙක හිඳගත්හ. පසෙක හිඳගත්තාවූ ම පාවා නුවර වැසි මල්ලයෝ, "වහන්ස, මෙහි පාවා නුවර වැසි මල්ල-යන් ගේ උඛ්භතක නම් අළුත් සන්ථාගාරයෙක් කරවන ලද නොබෝ කල් ඇත්තේ, මහණක්හු විසින් හෝ බමුණක්හු විසින් හෝ කිසිදු මිනිස් වූවක්හු විසින් වාසග්‍රහණ විසින් අපරිභුක්ත වෙයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එය පළමුවෙන් පරිභෝග කරන සේක් වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පළමුවෙන් පරිභෝභ කරන ලද එය පසු වැ පාවා නුවර වැසි මල්ලයෝ පරිභෝග කරන්නාහ. එය පාවෙයක මල්ලයනට බොහෝ කලක් වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ යැ" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ කීහ.

3. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිහඬ බැවින් එය ඉවැසූ සේක. ඒ කල්හි පාවෙයක මල්ලයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවැසූ නියාව දැන, හුනස්-නෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාදර වැ වැඳ පැදකුණු කොට, සන්ථාගාරශාලාව කරා ගියහ. ගොස් සන්ථාගාරය සියලු කැන බුමුතුරුතු අතුට, අසුන් පණවා, දියසැළක් තබා, තෙල් පහනක් තබා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ ඔබ සාදර වැ වැඳ එක් පසෙක සිටියාහ.

Free Distribution www.aathaapi.org

එකමන්තං ඨිතා ඛෝ තෙ පාවෙය්‍යකා මල්ලා භගවන්තං එතදවොචුං, සඛ්ඛසන්ථරිං සන්ථතං භන්තෙ සන්ථාගාරං, ආසනානි පඤ්ඤත්තානි: උදකමණිකෝ පතිට්ඨාපිතෝ, තෙලප්පදීපෝ ආරොපිතෝ. යස්ස'දානි භන්තෙ භගවා කාලං මඤ්ඤතී''ති.

4. අථ ඛෝ භගවා නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යදධිං භික්ඛුසඞ්ඝස්ස යෙන සන්ථාගාරං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා සන්ථාගාරං පවිසිත්වා මජ්ඣිමං ථම්භං නිස්සාය පුරත්ථාභිමුඛෝ නිසීදි. භික්ඛුසඞ්ඝෝ පි ඛෝ පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා සන්ථාගාරං පවිසිත්වා පච්ඡිමං භිත්තිං නිස්සාය පුරත්ථාභිමුඛෝ නිසීදි භගවන්තංයෙව පුරක්ඛත්වා. පාවෙය්‍යකා පි ඛෝ මල්ලා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා සන්ථාගාරං පවිසිත්වා පුරත්ථිමං භිත්තිං නිස්සාය පච්ඡිමාභිමුඛා නිසීදිංසු භගවන්තංයෙව පුරක්ඛත්වා. අථ ඛෝ භගවා පාවෙය්‍යකෙ මල්ලෙ බහුදෙවා රත්තිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උය්‍යොජෙසි; අභික්කන්තා ඛෝ වා‍සෙට්ඨා රත්ති. යස්ස'දානි තුම්හෙ කාලං මඤ්ඤථා''ති. 'එවං භන්තෙ'ති ඛෝ පාවෙය්‍යකා මල්ලා භගවතො පටිස්සුත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු.

5. අථ ඛෝ භගවා අචිරපක්කන්තෙසු පාවෙය්‍යකෙසු මල්ලෙසු තුණ්හීභූතං තුණ්හීභූතං භික්ඛුසඞ්ඝං අනුවිලොකෙත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි, 'වීගතථීනමිද්ධා ඛෝ සාරිපුත්ත භික්ඛුසඞ්ඝා පටිභාතු තං සාරිපුත්ත භික්ඛූනං ධම්මී කථා පිට්ඨී මෙ ආගිලායති, තමහං ආයමිස්සාමී''ති. 'එවං භන්තෙ'ති ඛෝ ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භගවතො පච්චස්සොසි.

අථ ඛෝ භගවා චතුගඟුණං සඞ්ඝාටිං පඤ්ඤපෙත්වා දක්ඛිණෙන පස්සෙන සීහසෙය්‍යං කප්පෙසි, පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතෝ සම්පජානෝ උට්ඨානසඤ්ඤං මනසි කරිත්වා,

Free Distribution www.aathaapi.org

එක් පසෙකැ සිටියා වූ ම ඒ පාවෙයක මල්ලයෝ 'වහන්ස, සන්ථාගාර-ශාලාව හැම තැනම බුමුතුරුනු අතුරන ලද්දේය, අසුන් පැනැවිණ, දියසැළෙක් තැබිණ, තෙල් පහනෙක් නැංවිණ. යම් ගමනකට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බලාපොරොත්තු වනු සේක් ද, දැන් එයට කල් පැමිණියේ යැ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කළහ.

4. එ කලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හැඳ පෙරෙවැ පා සිවුරු ගෙන භික්ෂුසඞ්ඝයා කැටුවැ සන්ථාගාරය කරා එළැඹි සේක. එළැඹ පා දෙවැ සන්ථාගාරයට පිවිසැ, එහි මැද ටැඹ නිසා පෙරදිගට මුහුණ ලා වැඩහුන් සේක. භික්ෂුසඞ්ඝයා ද පා දෙවැ, සන්ථාගාරයට පිවිසැ පැසිම් බිත්තිය නිසා, පැසිම් දිගට මුහුණු ලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හිඳගත්හ. පාවා තුවරැ වැසි මල්ලයෝ ද පා දෙවැ සන්ථාගාරයට වැද, පෙරදිගැ බිත්තියට පිටු දී, පැසිම් දිගට මුහුණු ලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට හුන්හ. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ බොහෝ වේලාවක් පාවෙයක මල්ලයනට දහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වා, දක්වූ වැඩෙහි සිත් ගන්වා, එහි ඔවුන් සිත් තියුණු කොට, එහි (යහපතැ යි) සිත් සතුටු කොට, 'වාශිෂ්ඨයෙනි, රාත්‍රිය බොහෝ ඉක්මිණ, සිය ගෙවලට යම් පෙරළා යෑමක් කළ යුතු ද, දැන් එයට කල් නියාව දනිවු' යැ යි ඔවුන් නික්මැ යන්නට උදොස්ගි කළ සේක. 'එසේ යැ වහන්සේ' යි කියා ම පාවා තුවරැ වැසි මල්ලයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැඟී, ඔබ සාදර වැ වැඳ පැදකුණු කොට නික්මැ ගියාහ.

5. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාවෙයක මල්ලයන් නික්මැගිය නොබෝ වේලායෙහි, නිහඬ නිහඬ වැ හුන් බික්සහන දෙස බලා, සැරියුත් තෙරුන් බණවා, 'ශාරිපුත්‍රයෙනි, භික්ෂුසඞ්ඝ තෙමේ පහ වූ ථීනමිද්ධය ඇත්තේ වෙයි, ශාරිපුත්‍රයෙනි, ඔබට භික්ෂූන් පිණිස ධර්ම කථාවෙක් වැටහේ වා (භික්ෂූනට දහමක් දෙසන්නැ), මා පිට රිදෙයි එ හෙයින් මම හෝනෙමි'යි වදළ සේක. 'එසේ ය වහන්සැ'යි කියා ම සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ.

එයින් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සඟළ සිවුර සතර පට කොට පණවා (එළා), උත්ථානසංඥව සිත්හි කොට (මෙතෙක් වේලායෙන් නැඟී සිටිමි යි ඉටා), දකුණු පය මතැ වම් පය මඳක් ඉක්මැ තබා දකුණැලයෙන් සිංහශය්‍යාව කළ සේක.

Free Distribution www.aathaapi.org

භින්නනිගණ්ඨවත්ථු

6. තෙන ඛො පන සමයෙන නිගණ්ඨො නාතපුත්තො පාවායං අධුනා කාලකතො හොති. තස්ස කාලකිරියාය භින්නා නිගණ්ඨා දෙවධිකජාතා[1] භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරන්ති: 'න ත්වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසි, අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං ත්වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසි? මිච්ඡාපටිපන්නො ත්වමසි, අහමස්මි සම්මාපටිපන්නො සංහිතමෙම[2] අසංහිතන්තෙ, පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච, පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච, ආවිණ්ණන්තෙ විපරාවත්තං, ආරොපිතො තෙ වාදො, නිග්ගහිතො ත්වමසි, වර වාදප්පමොක්ඛාය, නිබ්බෙඨෙහි ච සවෙ පහොසි'ති. වධො යෙව ඛො මඤ්ඤෙ නිගණ්ඨෙසු නාතපුත්තියෙසු අනුවත්තති. යෙ'පි තෙ නිගණ්ඨස්ස නාතපුත්තස්ස සාවකා ගිහී ඔදාතවසනා, තෙ'පි තෙසු නිගණ්ඨෙසු නාතපුත්තියෙසු නිබ්බින්නරූපා විරත්තරූපා පටිවානරූපා යථා තං දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනිය්‍යානිකෙ අනුපසම-සංවත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ භින්නථූපෙ අප්පටිසරණෙ.

7. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛූ ආමන්තෙසි: නිගණ්ඨො ආවුසො නාතපුත්තො පාවායං අධුනා කාලකතො, තස්ස කාලකිරියාය භින්නා නිගණ්ඨා දෙවධිකජාතා -පෙ- භින්නථූපෙ අප්පටිසරණෙ එවං හෙතං ආවුසො හොති දුරක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ දුප්පවෙදිතෙ අනිය්‍යානිකෙ අනුපසමස වත්තනිකෙ අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ. අයං ඛො පන ආවුසො අම්හාකං භගවතා ධම්මො ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො. තත්ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං න විවදිතබ්බං, යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං. තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමො චාවුසො අම්හාකං භගවතා ධම්මො ස්වාක්ඛාතො සුප්පවෙදිතො නිය්‍යානිකො උපසමසංවත්තනිකො සම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතො, තත්ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං න විවදිතබ්බං යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං, තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

---

1. දෙවජ්ඣකජාතා (ස්‍යා. කම්)
2. සහිතං මෙ (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

එහි සියල්ලන් වීසින් ම, යමෙහේ මෙ සස්න බොහෝ කල් පැවැතියැ හැකි වන්නේ ද, බොහෝ කල් සිටුතෙක් වන්නේ ද, එසේ සමග වැ ගැයිය යුතු. එහෙ බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව

Free distribution www.dhamma.org

සමාපත්තිකුසලතා ච සමාපත්තිවුට්ඨානකුසලතා ච

ධාතුකුසලතා ච මනසිකාරකුසලතා ච

ආයතනකුසලතා ච පටිච්චසමුප්පාදකුසලතා ච

ඨානකුසලතා ච අට්ඨානකුසලතා ච

අජ්ජවඤ්ච ලජ්ජවඤ්ච

ඛන්ති ච සොරච්චඤ්ච

සාඛල්‍යඤ්ච පටිසන්ථාරො ච

අවිහිංසා ච සොචෙය්‍යඤ්ච

මුට්ඨසච්චඤ්ච අසම්පජඤ්ඤඤ්ච

සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච

ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තද්වාරතා ච භොජනෙ අමත්තඤ්ඤුතා ච

ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරතා ච භොජනෙ මත්තඤ්ඤුතා ච

පටිසඞ්ඛානබලඤ්ච[1] භාවනාබලඤ්ච

සතිබලඤ්ච සමාධිබලඤ්ච

සමථො ච විපස්සනා ච

සමථනිමිත්තඤ්ච පග්ගහනිමිත්තඤ්ච

පග්ගාහො ච අවික්ඛෙපො ච

සීලවිපත්ති ච දිට්ඨිවිපත්ති ච

සීලසම්පදා ච දිට්ඨිසම්පදා ච

සීල විසුද්ධි ච දිට්ඨිවිසුද්ධි ච

දිට්ඨිවිසුද්ධි ඛො පන යථා දිට්ඨිස්ස ච පධානං සංවෙගො ච සංවෙජනීයෙසු ඨානෙසු සංවිග්ගස්ස ච යොනිසො පධානං

අසන්තුට්ඨිතා ච කුසලෙසු ධම්මෙසු අප්පටිවානිතා ච පධානස්මිං

විජ්ජා ච විමුත්ති ච

ඛයෙ ඤාණං අනුප්පාදෙ ඤාණං

1. පටිසන්ධාන බලංච (ස්‍යා)

Free Distribution www.aathaapi.org

සමාපත්තිකුශලතාව (සමවතුන් දැනීම) ද, සමාපත්ත්‍යුත්ථානකුශලතාව (සමවත්තෙන් නැඟිසිටීම දන්නා නුවණ) ද ...
ධාතුකුශලතාව (ධාතූන් දන්නා නුවණ) ද, මනස්කාරකුශලතාව (ධාතූන් මෙනෙහි කරන්නට දන්නා නුවණ) ද...
ආයතනකුශලතාව (ආයතනයන් දන්ම) ද, ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදකුශලතාව (ප්‍රතීත්‍යසමුත්පාදය දන්නා නුවණ) ද...
ස්ථානකුශලතාව (ස්ථාන දන්නා නුවණ) ද, අස්ථානකුශලතාව (අස්ථාන දන්නා නුවණ) ද, ...
සාපු බව ද, ලජ්ජාව ද...
ක්ෂාන්තිය ද සෞරත්‍යය (සිල්වත්බව) ද,...
සාධුත්‍වය (මොළොක් වචන ඇති බව) ද පටිසන්ථාරය (පිළිසඳර) ද...
අවිහිංසාව (කරුණාව) ද ශුභ බව (මෛත්‍රිය) ද...
නපුවාවූ සිහි ඇති බව ද නුවණැති බව ද...
සිහිය ද නුවණ ද...
ඉදුරන්හි නොවැසූ දොර ඇති බව ද බොජ්ඣංගෙහි පමණ නොදන්නා බව ද...
ඉදුරන්හි වැසූ දොර ඇති බවද බොජ්ඣංගෙහි පමණ දන්නා බව ද...
ප්‍රතිසඩ්ඛ්‍යාන බලය (නුවණින් සැලිය නොහැකි නුවණ) ද, භාවනාබලය (බවුන් වැඩීමෙහි තහවුරු බව) ද...
ස්මෘතිබලය (තර වැ සිටුනා සිහිය) ද සමාධිබලය (සමාධියෙහි තහවුරු බව) ද...
ශමථය ද විදර්ශනාව ද...
ශමථනිමිත්තය ද ප්‍රග්‍රහනිමිත්තය ද ..
ප්‍රග්‍රහය (වීර්යය) ද අවික්ෂේපය (එකඟබව) ද...
ශීලවිපත්තිය (දුසිල් බව) ද දෘෂ්ටිවිපත්තිය (මිසදිට) ද...
ශීලසම්පත්තිය (ශීලසංවරය) ද දෘෂ්ටිසම්පත්තිය (ඥානය) ද...
ශීලවිශුද්ධිය ද දෘෂ්ටිවිශුද්ධිය ද...
දෘෂ්ටිවිශුද්ධිය (ඥානදර්ශනය) ද දෘෂ්ටිවිශුද්ධිය හා එක්වැ යෙදුණ වීර්යය ද...
සංවේගය (ජාතිජරාදි සංවේගවස්තූන් හය වශයෙන් හයජාතක වශයෙන් දක්නා නුවණ) ද සංවේග කටයුතු කරුණෙහි සංවේගයට පත්කහු ගේ උපාය (වීර්යය) ද...
කුසල්දහමහි අකෘත්තිකර බවද ප්‍රධන් වීර්යයෙහි නොපසුබස්නා බව ද...
විද්‍යාව (පූර්වේනිවාසානුස්මෘතිඥානාදි තුන්විද්‍යා) ද විමුක්තිය (නීවරණ යන් ගෙන් හා සංස්කෘතධර්මයන් ගෙන් හා මිදීම) ද...
ක්ෂයයෙහි නුවණ (මාර්ගඥානය) ද අනුත්පාදයෙහි නුවණ (ඵලඥානය) ද යන මොහු ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉමෙ ඛො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන දෙව ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සඞ්ගම්හෙව සඞ්ගායිතබ්බං න විවදිතබ්බං –පෙ– අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

තිකං

10. අසී ඛො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන තයො ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සඞ්ගම්හෙව සඞ්ගායිතබ්බං –පෙ– අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

කතමෙ තයො?

තීණි අකුසලමූලානි: ලොභො අකුසලමූලං, දොසො අකුසලමූලං, මොහො අකුසලමූලං.

තීණි කුසලමූලානි: අලොභො කුසලමූලං, අදොසො කුසලමූලං, අමොහො කුසලමූලං.

තීණි දුච්චරිතානි: කායදුච්චරිතං, වචීදුච්චරිතං, මනොදුච්චරිතං.

තීණි සුචරිතානි: කායසුචරිතං, වචීසුචරිතං, මනොසුචරිතං.

තයො අකුසලවිතක්කා: කාමවිතක්කො, බ්‍යාපාදවිතක්කො, විහිංසාවිතක්කො.

තයො කුසලවිතක්කා: නෙක්ඛම්මවිතක්කො, අබ්‍යාපාදවිතක්කො, අවිහිංසාවිතක්කො.

තයො අකුසලසංකප්පා: කාමසංකප්පො, බ්‍යාපාදසංකප්පො, විහිංසාසංකප්පො.

තයො කුසලසංකප්පා: නෙක්ඛම්මසංකප්පො, අබ්‍යාපාදසංකප්පො, අවිහිංසාසංකප්පො.

තිස්සො අකුසලසඤ්ඤා: කාමසඤ්ඤා, බ්‍යාපාදසඤ්ඤා, විහිංසාසඤ්ඤා.

තිස්සො කුසලසඤ්ඤා: නෙක්ඛම්මසඤ්ඤා, අබ්‍යාපාදසඤ්ඤා, අවිහිංසාසඤ්ඤා.

තිස්සො අකුසලධාතුයො: කාමධාතු, බ්‍යාපාදධාතු, විහිංසාධාතු,

තිස්සො කුසලධාතුයො: නෙක්ඛම්මධාතු, අබ්‍යාපාදධාතු, අවිහිංසාධාතු

අපරා පි තිස්සො ධාතුයො: කාමධාතු, රූපධාතු, අරූපධාතු.

අපරා පි තිස්සො ධාතුයො: රූපධාතු, අරූපධාතු, නිරොධධාතු.

අපරා පි තිස්සො ධාතුයො: හීනධාතු, මජ්ඣිමධාතු, පණීතධාතු.

තිස්සො තණ්හා: කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, මොහු දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරන ලද ධර්ම ධර්මයෝ ය. එහි ... දෙවිමිනිස්නට යහපත පිණිස වැඩ පිණිස සුව පිණිස සියල්ලන් විසින් ම සමඟ වැ ගැයිය යුතු, විවාද නො කටයුතු.

ත්‍රිකය

10. ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරන ලද තුන් ධර්ම කෙනෙක් ඇත. එහි ... දෙවිමිනිස්නට යහපත පිණිස වැඩ පිණිස සුව පිණිස සියල්ලන් විසින් ම සමඟ වැ ගැයිය යුතු විවාද නො කටයුතු.

කවර දහමිහු තිදෙනෙක් ද යත්:

අකුසල්මුල් තුනෙක: ලෝභය අකුසල් මුලෙක, ද්වේෂය අකුසල් මුලෙක, මෝහය අකුසල් මුලෙක...

කුසල්මුල් තුනෙක: අලෝභය කුසල් මුලෙක, අද්වේෂ ය කුසල් මුලෙක, අමෝහය කුසල් මුලෙක...

දුසිරිත් තුනෙක: කායදුශ්චරිත ය, වාග්දුශ්චරිත ය, මනොදුශ්චරිත ය...

සුසිරිත් තුනෙක: කායසුචරිත ය, වාක්සුචරිත ය, මනස්සුචරිත ය ...

අකුශලවිතර්ක තුනෙක: කාමවිතර්ක, ව්‍යාපාදවිතර්ක, විහිංසා-විතර්ක ...

කුශලවිතර්ක තුනෙක: නෛෂ්කාම්‍යවිතර්ක, අව්‍යාපාදවිතර්ක, අවි-හිංසාවිතර්ක ...

කුශල සංකල්ප තුනෙක: නෛෂ්කාම්‍යසංකල්පය, අව්‍යාපාද-සංකල්පය, අවිහිංසා සංකල්පය ...

අකුශල සංඥ තුනෙක: කාමසංඥ, ව්‍යාපාදසංඥ, විහිංසාසංඥ ...

කුශලසංඥ තුනෙක: නෛෂ්කාම්‍යසංඥ, අව්‍යාපාදසංඥා, අවිහිංසා සංඥ ...

අකුශලධාතු තුනෙක: කාම ධාතු, ව්‍යාපාද ධාතු, විහිංසා ධාතු ...

කුශල ධාතු තුනෙක: නෛෂ්කාම්‍ය ධාතු, අව්‍යාපාද ධාතු. අවිහිංසා ධාතු ...

අන්‍ය ද ධාතු තුනෙක: කාම ධාතු, රූප ධාතු, අරූප ධාතු ...

අන්‍ය ද ධාතු තුනෙක: රූප ධාතු, අරූප ධාතු, නිරෝධ ධාතු ...

අන්‍ය ද ධාතු තුනෙක: හීන ධාතු, මධ්‍යම ධාතු, ප්‍රණීත ධාතු ...

තෘෂ්ණා තුනෙක: කාමතෘෂ්ණා, භවතෘෂ්ණා, විභවතෘෂ්ණා ...

Free Distribution www.aathaapi.org

අපරාපි තිස්සෝ තණ්හා: කාමතණ්හා, රූපතණ්හා, අරූපතණ්හා.

අපරා පි **තිස්සෝ තණ්හා:** රූපතණ්හා,අරූපතණ්හා,නිරෝධතණ්හා.

තීණි සංයොජනානි: සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසෝ.

තයෝ ආසවා: කාමාසවෝ, භවාසවෝ, අවිජ්ජාසවෝ.

තයෝ භවා: කාමභවෝ, රූපභවෝ, අරූපභවෝ.

තිස්සෝ එසනා: කාමෙසනා, භවෙසනා, බ්‍රහ්මචරියෙසනා.

තිස්සෝ විධා: සෙය්‍යෝ'හමස්මී ති විධා, සදිසෝ' හමස්මීති විධා, හීනෝ'හමස්මීති විධා.

තයෝ අද්ධා: අතීතෝ අද්ධා, අනාගතෝ අද්ධා,පච්චුප්පන්නෝ අද්ධා.

තයෝ අත්තා: සක්කායෝ අත්තෝ, සක්කායසමුදයෝ අත්තෝ, සක්කායනිරොධෝ අත්තෝ.

තිස්සෝ වෙදනා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා.

තිස්සෝ දුක්ඛතා: දුක්ඛදුක්ඛතා, සඞ්ඛාරදුක්ඛතා, විපරිණාමදුක්ඛතා.

තයෝ රාසී: මිච්ඡත්තනියතෝ රාසි, සම්මත්තනියතෝ රාසි, අනියතෝ රාසි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කිඤ්චන (සත්වයන් බඳනා පරිබොධ) තුනෙකි: රාගය කිඤ්චනයෙකි (පරිබොධයෙකි). ද්වේෂය කිඤ්චනයෙකි (පරිබොධයෙකි), මෝහය කිඤ්චනයෙකි (පරිබොධයෙකි).

අග්නි (ගිනි) තුනෙක: රාග ගින්න ය, ද්වේෂ ගින්න ය, මෝහ ගින්න ය.

තව ද **අග්නි** තුනෙක: ආහුනෙයාග්නිය (මාපිය නැමැති ගින්න ය), ගාහපත්‍යාග්නිය (ගෙහිමියා නැමැති ගින්න ය), දක්ඛිණෙයාග්නිය (භික්ෂුසඩ්ඝ නැමැති ගින්න ය).

තුන් කොටසෙකින් **රූපසඩ්ග්‍රහය** (රූපයන් ගණන් ගැන්ම)වේ: නිදර්ශන (චක්ෂුර්විඥාන) සහිත ප්‍රතිඝ (ඇසට ගොදුරු වීම් වශයෙන් හැපීම්) සහිත රූපයෙක (රූපායතනය ය), නිදර්ශන (චක්ෂුර්විඥාන) නොමැති ප්‍රතිඝ (ශ්‍රොත්‍රාදියේ හැපීම්) සහිත රූපයෙක (චක්ෂුරායතනාදි නව ආයතන ය), නිදර්ශන (චක්ෂුර්විඥාන) නැති, ප්‍රතිඝ (හැපීම්) නැති රූපයෙක (සූක්ෂ්මරූප ය).

සංස්කාර තුනෙක: පුණ්‍යාභිසංස්කාරය (කාමාවචර රූපාවචර කුශල චේතනා ය), අපුණ්‍යාභිසංස්කාරය (අකුශල චේතනා), ආනෙඤ්ජාභි සංස්කාරය (අරූපාවචර කුශල චේතනා ය).

පුද්ගලයෝ ති දෙනෙක: ශෛක්ෂ පුද්ගලයා ය, අශෛක්ෂ පුද්ගලයා ය, නෛවශෛක්ෂ නාශෛක්ෂ පුද්ගලයා ය.

ස්ථවිර ති දෙනෙකි: ජාතිස්ථවිරය (මහලුගිහි ය), ධර්මස්ථවිර ය (ථෙරකරණීය ධර්ම වූ සිල්වත්බව ආදී සතර ධර්මයෙන් යුක්ත පැවිද්ද ය), සම්මති ස්ථවිරය (නමින් පමණක් ස්ථවිර වූයේ ය).

පුණ්‍යක්‍රියාවස්තු (පුණ්‍යක්‍රියා වූ ද ඒ ඒ ආනිසංසයන වස්තු කාරණ වූ ද දෑ) තුනෙක: දානමය පුණ්‍යක්‍රියාවස්තුව, ශීලමය පුණ්‍යක්‍රියාවස්තුව භාවනාමය පුණ්‍යක්‍රියා වස්තුව.

වොදනාවස්තු (වොදනාවනට කරුණු වූ දෑ තුනෙක: දැකීමෙන් වොදනා කෙරෙති, ඇසීමෙන් වොදනා කෙරෙති, සෑක කිරීමෙන් වෙන්දනා කෙරෙති.

කාමෝපපත්ති (කම සුව විඳුම) තුනෙක: ඇවැත්නි එළැඹ සිටි කාම ඇති (නිබඳ වැ පැවැති කාමවස්තු ඇති) සත්ව කෙනෙක් ඇත. මිනිස්සු ද ඇතැම් දෙවියෝ ද (යාමාදි සතර දෙවලෝ වැස්සෝ ද) ඇතැම් විනිපාතිකයෝ ද (නිරිසතුන් හැර සෙසු අපායිකයෝ ද) යන ඒ සත්වයෝ එළඹැ සිටි කාමවස්තූන්හි සිය වශය (කැමැති සේ පවත්නා බව) පවත්වත්. මේ පළමු කාමෝපපත්තිය ය. ඇවැත්නි, මවාගන්නා ලද කාමවස්තු ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. ඔහු නිර්මාණරති දෙවියෝ යම් සේ ද එසේ ම නිර්මිත කොට කොට ගෙන කාමවස්තූන්හි වශය පවත්වත්. මේ දෙවෙනි කාමෝපපත්තිය ය. ඇවැත්නි, මෙරමා විසින් මවන ලද කාමවස්තූන් පරිභොග කරන සත්ව කෙනෙක් ඇත. ඔහු පරනිර්මිත වශවර්ත්ති දෙවියෝ යම්සේ ද එසේ අනුන් විසින් නිර්මිත කරන ලද කාමවස්තූන්හි වශය පවත්වත්. මේ තෙවෙනි කාමෝපපත්තිය ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තියෙසා සුඛුපපත්තියෝ[1] සත්තාවුසෝ සත්තා උපපාදෙත්වා උපපාදෙත්වා සුඛං විහරන්ති, සෙය්‍යථාපි දෙවා ඉභමකායිකා. අයං පඨමා සුඛුපපත්ති සත්තාවුසෝ සත්තා සුඛෙන අභිසන්නා පරිසන්නා පරිපූරා පරිපුණ්ණා. තෙ කදාචි කරහචි උදානං උදානෙන්ති අහො සුඛං අහො සුඛන්ති, සෙය්‍යථාපි දෙවා ආභස්සරා. අයං දුතියා සුඛුපපත්ති. සත්තාවුසෝ සත්තා සුඛෙන අභිසන්නා පරිසන්නා පරිපූරා පරිපුණ්ණා, තෙ සත්තා යෙව කූසිතා සුඛං පටිසංවෙදෙන්ති, සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභකිණ්හා. අයං තතියා සුඛුපපත්ති.

තියෙසා පඤ්ඤා: සෙක්ඛා පඤ්ඤා, අසෙක්ඛා පඤ්ඤා, නෙවසෙක්ඛා නාසෙක්ඛා පඤ්ඤා.

අපරා පි තියෙසා පඤ්ඤා: චින්තාමයා පඤ්ඤා, සුතමයා පඤ්ඤා භාවනාමයා පඤ්ඤා.

තීණාවුධානි: සුතාවුධං, පච්චෙකාවුධං, පඤ්ඤාවුධං.

තීණින්ද්‍රියානි: අනාඤ්ඤස්සතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤතා-වින්ද්‍රියං.

තීණි චක්ඛූනි: මංසචක්ඛු, දිබ්බචක්ඛු, පඤ්ඤාචක්ඛු.

තියෙසා සික්ඛා: අධිසීලසික්ඛා, අධිචිත්තසික්ඛා, අධිපඤ්ඤාසික්ඛා.

තියෙසා භාවනා: කායභාවනා, චිත්තභාවනා, පඤ්ඤාභාවනා.

තීණි අනුත්තරියානි: දස්සනානුත්තරියං, පටිපදානුත්තරියං, විමුත්තානු-ත්තරියං.

තයො සමාධි: සවිතක්කසවිචාරො සමාධි, අවිතක්කවිචාරමත්තො සමාධි, අවිතක්කඅවිචාරො සමාධි.

අපරෙ පි තයො සමාධි: සුඤ්ඤතො සමාධි, අනිමිත්තො සමාධි, අපණිහිතො සමාධි.

---

1. සුඛුපපත්තියෝ (ෆා, සයා, කම)

Free Distribution www.aathaapi.org

සුඛෝපපත්ති (සුව ලැබීම) තුනෙක: ඇවැත්නි, බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ යම් සේ ද, එසේ උපදව උපදවා පළමු දහන් සුව විඳුනා සත් කෙනෙක් ඇත. මේ පළමු සුව ලැබීම ය. ඇවැත්නි, ආභාස්වර දෙවියෝ යම් සේ ද, එසේ (දෙවෙනි දහන්) සුවයෙන් තෙමුණු, හැම ලෙසින් ම තෙමුණු, පිරුණු, පැතිරුණත් සත් කෙනෙක් ඇත. ඔහු කිසි විටෙක 'අහෝ සුවයෙක! අහෝ සුවයෙකැ'! යි උදන් අනත්. මේ දෙවෙනි සුඛොපපත්තිය ය. ඇවැත්නි, ශුභකෘත්ස්නක දෙවියෝ යම් සේ ද, එසේ (තෙවෙනි දහන්) සුවයෙන් තෙමුණු, හැම ලෙසින් තෙමුණු, පිරුණු, පැතිරුණත් සත් කෙනෙක් ඇත. ඔහු (තමන් ලත් දහන් සුවින්) සතුටු වූවාහු, ශාන්ත (ප්‍රණීත) වූ ම සිත් සුවය විඳිත්. මේ තෙවෙනි සුවලැබීම ය.

ප්‍රඥ තුනෙක: ශෛක්ෂ ප්‍රඥ ය (සෝවාන් ආදී සත් ආර්ය ප්‍රඥ ය,) අශෛක්ෂ ප්‍රඥ ය (රහත් පල නුවණ ය), නෛවශෛක්ෂ නාශෛක්ෂ ප්‍රඥ ය (මාර්ගඵලප්‍රඥයෙන් අන්‍ය වූ සියලු ලොව් නුවණ ය).

තව ද ප්‍රඥ තුනෙක: චින්තාමය ප්‍රඥව, ශ්‍රුතමය ප්‍රඥව, භාවනාමය ප්‍රඥව.

ආයුධ තුනෙක: ශ්‍රුත්‍යායුධය, ප්‍රවිවේකායුධය, ප්‍රඥායුධය.

ඉන්ද්‍රිය: තුනෙක: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතීන්ද්‍රියය (සෝවාන් මඟ නුවණ), අඤ්ඤින්ද්‍රිය ය (සෝවාන් පලය පටන් කොට ඉදිරි සතන්හී නුවණ) අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය ය (රහත්පල නුවණ).

ඇස් තුනෙක: මසැස, දිවැස, පැණැස.

ශික්ෂා තුනෙක: අධිශීලශික්ෂාව, අධිචිත්තශික්ෂාව, අධිප්‍රඥශික්ෂාව.

භාවනා තුනෙක: කායභාවනාව (රහත්හුගේ පස් දෙර), චිත්තභාවනාව (අට සමවත්), ප්‍රඥභාවනාව (රහත්පල නුවණ)

අනුත්තරිය තුනෙක: දස්සනානුත්තරියය(උතුම් ම දක් ම විදර්ශනාව) පටිපදානුත්තරිය ය (උතුම් ම පිළිපැදීම=ආර්යමාර්ග ය), විමුත්තානුත්තරි-ය ය (උතුම් ම මිදීම=ආර්යඵලය).

සමාධි තුනෙක: සවිතර්ක සවිචාර සමාධිය, අවිතර්ක විචාරමාත්‍ර සමාධිය, අවිතර්ක අවිචාර සමාධිය.

අන්‍ය දු සමාධි තුනෙක: ශූන්‍යතාසමාධිය, අනිමිත්ත සමාධිය, අප්‍රණිහිත සමාධිය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තීණි සොචෙය්‍යානි: කායසොචෙය්‍යං වචීසොචෙය්‍යං මනො-සොචෙය්‍යං.

තීණි මොනෙය්‍යානි: කායමොනෙය්‍යං වචීමොනෙය්‍යං මනො-මොනෙය්‍යං.

තීණි කොසල්ලානි: ආයකොසල්ලං අපායකොසල්ලං උපාය-කොසල්ලං.

තයො මදා; ආරොග්‍යමදෙ යොබ්බනමදෙ ජීවිතමදෙ.

තීණි ආධිපතෙය්‍යානි: අත්තාධිපතෙය්‍යං ලොකාධිපතෙය්‍යං ධම්මාධි-පතෙය්‍යං.

තීණි කථාවත්ථූනි: අතීතං වා අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය එවං අහොසි අතීතමද්ධානන්ති, අනාගතං වා අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය එවං භවිස්සති අනාගතමද්ධානන්ති, එතරහි වා පච්චුප්පන්නං අද්ධානං ආරබ්භ කථං කථෙය්‍ය එවං හොති එතරහි පච්චුප්පන්නං අද්ධානන්ති.

තිස්සො විජ්ජා: පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණං විජ්ජා, සත්තානං චුතූපපාතෙ ඤාණං විජ්ජා, ආසවානං ඛයෙ ඤාණං විජ්ජා.

තයො විහාරා: දිබ්බා විහාරා, බ්‍රහ්මා විහාරා, අරියා විහාරා.

තීණි පාටිහාරියානි: ඉද්ධිපාටිහාරියා, ආදෙසනාපාටිහාරියං, අනුසාසනී-පාටිහාරියං.

ඉමෙ බො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන තයො ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං –පෙ– අස්සාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

Free Distribution www.aathaapi.org

චතුෂ්කය.

10. ඇවැත්නි, දන්නාවූ දක්නාවූ අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනෙවට වදරන ලද සතර ධර්ම කෙනෙක් ඇත. එහි මෙ සස්නා බොහෝ කල් පැවැතියැ හැකි වනු පිණිස, විරස්ථායි වනු පිණිස සියලු දෙනා විසින් ම සමග වැ ගැයියැ යුතු, විවාද නො කළ යුතු. එය බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, දෙවමිනිස්නාට යහපත පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය. ඒ කවර සතර ධර්මයෝ ද? යත්:

Free Distribution www.sathsaru.org

චත්තාරි ඣානානි: ඉධාවුසෝ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං[1] උපසම්පජ්ජ විහරති, විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසෝ එකෝදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං ඣානං[2] උපසම්පජ්ජ විහරති, පීතියා ච විරාගා උපෙක්ඛකෝ ච විහරති, සතෝ ච සම්පජානෝ සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යන්තං අරියා ආචික්ඛන්ති 'උපෙක්ඛකෝ සතිමා සුඛවිහාරී'ති, තං තතියං ඣානං[3] උපසම්පජ්ජ විහරති. සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදෝමනස්සානං. අදසගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඣානං[4] උපසම්පජ්ජ විහරති.

චතස්සෝ සමාධිභාවනා: අත්ථාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරාය සංවත්තති, අත්ථාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ඤාණදස්සනපටිලාභාය සංවත්තති, අත්ථාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා සතිසම්පජඤ්ඤාය සංවත්තති, අත්ථාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තති.

කතමා චාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරාය සංවත්තති? ඉධාවුසෝ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං -පෙ- පඨමං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං ආවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරාය සංවත්තති.

කතමා චාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ඤාණදස්සන-පටිලාභාය සංවත්තති? ඉධාවුසෝ භික්ඛු ආලොකසඤ්ඤං මනසි කරොති, දිවාසඤ්ඤං අධිට්ඨාති යථා දිවා තථා රත්තිං යථා රත්තිං තථා දිවා. ඉති විවටෙන චෙතසා අපරියොනද්ධෙන සපභාසං චිත්තං භාවෙති. අයං ආවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ඤාණදස්සනපටිලාභාය සංවත්තති.

---

1. පඨමජ්ඣානං (සී්‍ය, කම)
2. දුතියජ්ඣානං (සී්‍ය. කම)
3. තතියජ්ඣානං (සී්‍ය, කම)
4. චතුත්ථජ්ඣානං (සී්‍ය කම)

Free Distribution www.aathaapi.org

ධ්‍යාන සතරෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුන් ගෙන් වෙන් ව ම, විතර්ක සහිත වූ, විචාර සහිත වූ, විවෙකයෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුඛවෙදනාව ඇති ප්‍රථම ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි; විතර්ක විචාර දෙක සංසිඳීමෙන් තමා තුළ පහන්බව ඇති කරන, සිතේ එක් අරමුණෙක ම පිහිටි බව ඇති, විතර්ක නැති, විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුඛවෙදනාව ඇති, ද්විතීය ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි; ප්‍රීතිය ද දුරු කිරීමෙන් උපෙක්ෂක ව ද වෙසෙයි, සිහි ඇත්තේ ද නුවණින් දන්නේ, නාම කයින් සුවය විඳියි. 'උපෙක්ෂා ඇති, සිහි ඇති, සුව වුසුම් ඇති යේ යැ' යි යමක්හු ඇරඹූ ආර්යයෝ කියත් ද, ඒ තුන්වැනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි; සුඛවෙදනාව ද බැහැර කිරීමෙන්, දුක් වේදනාව ද බැහැර කිරීමෙන් පළමුවෙන් ම සොම්නස් දෙම්නසුන් පහ වැ යෑමෙන්, සුව ද දුක් ද නොවන, උපෙක්ෂායෙන් සිදුවූ සිහියෑ පිරිසිදු බව ඇති චතුර්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

සමාධිභාවනා සතරෙක: ඇවැත්නි, යමෙක් භාවිත වූයේ (වඩන ලද්දේ) බහුලීකෘත වූයේ (බහුල කොට කරන ලද්දේ) මෙ අත්බවහි ම සුව වුසුම පිණිස පවත්නේ ද එසේ වූ සමාධිභාවනාවෙක් ඇත; යමෙක් භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ දර්ශනඥනය ලබනු පිණිස පවත්නේ ද එසේ වූ සමාධිභාවනාවෙක් ඇත; යමෙක් භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ සිහි නුවණ පිණිස පවත්නේ ද එසේ වූ සමාධිභාවනාවෙක් ඇත; යමෙක් භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ ආස්‍රවයන්ගේ ක්ෂයය පිණිස පවත්නේ ද එසේ වූ සමාධිභාවනාවෙක් ඇත.

ඇවැත්නි, කවර සමාධිභාවනාවෙක් භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ මෙ අත්බවහි සුව වුසුම පිණිස පවතී ද? යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ කාමයන් ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුන් ගෙන් වෙන් ව ම විතර්කසහිත ... ප්‍රථම ධ්‍යානයට ... ද්විතීය ධ්‍යානයට... තෘතීය ධ්‍යානයට චතුර්ථ ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. ඇවැත්නි, මේ සමාධිභාවනාව භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ මෙ අත්බවහි සුව වුසුම පිණිස පවතී.

ඇවැත්නි, කවර සමාධිභාවනාවෙක් භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ දර්ශනඥනය (දිවැස් නුවණ) ලබනු පිණිස පවත්නේ ද? යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ තමා දහවල් දුටු ආලෝකය යම් සේ නම් එසේ ම එය රාත්‍රියෙහි ද, රාත්‍රියෙහි දුටු ආලෝකය යම්සේ නම් එසේ ම එය දහවල් ද යි (හිරු පහන් ආදීන් ගේ ආලෝකය අරමුණු කොට) ආලෝක සංඥව මෙනෙහි කෙරෙයි, දහවලැ යි සංඥව සිතැ පිහිටුවයි. මෙසේ නොවැසුණු (විවෘත වූ) හාත්පසැ නොබැඳුණු සිතින් ආලෝක සහිත ධ්‍යාන සිත වඩයි. ඇවැත්නි, මෙ සමාධිභාවනාව භාවිත වූයේ බහුලීකෘත වූයේ දර්ශනඥනය (දිවැස්නුවණ) ලබනු පිණිස පවතී.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමා චාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා සතිසම්පජඤ්ඤාය සංවත්තති? ඉධාවුසෝ භික්ඛුනෝ විදිතා වෙදනා උපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති, විදිතා සඤ්ඤා උපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති, විදිතා විතක්කා උපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති. අයං ආවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා සතිසම්පජඤ්ඤාය සංවත්තති.

කතමා චාවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තති? ඉධාවුසෝ භික්ඛු පඤ්චසු උපාදානක්ඛන්ධේසු උදයබ්බයානුපස්සී විහරති. ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයෝ, ඉති රූපස්ස අත්ථඞ්ගමෝ. ඉති වෙදනා -පෙ- ඉති සඤ්ඤා -පෙ- ඉති සංඛාරා -පෙ- ඉති විඤ්ඤාණං, ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයෝ, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථඞ්ගමෝ. අයං ආවුසෝ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තති.

චතස්සෝ අප්පමඤ්ඤා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධෝ තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලෝකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන[1] ඵරිත්වා විහරති -පෙ- කරුණාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- මුදිතාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති, තථා දුතියං, තථා තතියං, තථා චතුත්ථං. ඉති උද්ධමධෝ තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලෝකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

චත්තාරෝ ආරුප්පා[2] ඉධාවුසෝ භික්ඛු සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා 'අනන්තෝ ආකාසෝ'ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම 'අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති' විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම 'නත්ථි කිඤ්චී'ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

---

1. අබ්‍යාපජ්ඣෙන (PTS සහ, කම)
2. අරූපා (PTS සහ, කම)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, කවර සමාධිභාවනාවෙක් භාවිත වූයේ, බහුලීකෘත වූයේ, ස්මෘතිසම්ප්‍රජඤ්ඤය පිණිස පවත්නේ ද? යත්. මහණෙනි, මෙහි මහණහු විසින් වේදනාවෝ දන්නා ලද්දහු උපදිත්, දන්නා ලද්දහු එළැඹ සිටිත්, දන්නා ලද්දහු නැසීමට යෙත්; සංඥාවෝ දන්නා ලද්දහු උපදිත්, දන්නා ලද්දහු එළැඹ සිටිත්, දන්නා ලද්දහු නැසීමට යෙත්: විතර්කයෝ දන්නා ලද්දහු උපදිත්, දන්නා ලද්දහු එළැඹ සිටිත්, දන්නා ලද්දහු නැසීමට යෙත්. ඇවැත්නි, මේ සමාධිභාවනාව භාවිත වූයේ, බහුලීකෘත වූයේ, ස්මෘතිසම්ප්‍රජඤ්ඤය පිණිස පවතී.

ඇවැත්නි, කවර සමාධිභාවනායෙක් භාවිත වූයේ, බහුලීකෘත වූයේ, ආස්‍රවයන්ගේ ක්ෂයය පිණිස පවත්නේ ද? යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ 'රූපය මෙසේ ය, රූපයේ ඉපැද්ම මෙසේ ය, රූපයේ වැනැස්ම මෙසේ ය, වේදනාව මෙසේ ය, වේදනාවේ ඉපැද්ම මෙසේ ය, වේදනාවේ වැනැස්ම මෙසේ ය, සංඥාව මෙසේ ය ... සංස්කාරයෝ මෙසේ ය... විඤ්ඤාණය මෙසේ ය, විඤ්ඤාණයේ ඉපැද්ම මෙසේ ය, විඤ්ඤාණයේ වැනැස්ම මෙසේ යැ' යි උපාදානස්කන්ධ පසෙහි උදය ව්‍යයය (ඉපැද්ම හා වැනැස්ම) අනුව දක්නේ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මේ සමාධිභාවනාව භාවිත වූයේ, බහුලීකෘත වූයේ ආස්‍රවයන්ගේ ක්ෂයය පිණිස පවතී.

අප්‍රමාණයෝ සතර දෙනෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ මෙත් සහගිය සිතින් එක් දෙසක් පැතිරගෙන වෙසෙයි, එසේ දෙවෙනි දෙස එසේ තෙවෙනි දෙස, එසේ සතරවැනි දෙස පැතිර ගෙන වෙසෙයි. මෙ පරිද්දෙන් උඩ යට සරස යන හැම තන්හි සියලු සතුන් තමාට සමකා යෙන්, සියලු සතුන් ගෙන් යුත් සඞ්ගලොකය (පැතිරීම වශයෙන්) විපුල වූ, (හුම්වශයෙන්) මහද්ගත වූ අප්‍රමාණ සතුන් අරමුණු කොටැති, සතුරන් නැති, ව්‍යාපාද (වෛර) නැති, මෙත් සහගත සිතින් පැතිරගෙන වෙසෙයි ... කරුණා සහගත සිතින් ... මුදිතා සහගත සිතින් .. උපෙක්ෂා සහගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි දෙසක්, එසේ තෙවෙනි දෙස, එසේ සතරවැනි දෙස පැතිරගෙන වෙසෙයි. මේ පරිද්දෙන් උඩ යට සරස යන හැම තන්හි සියලු සතුන් කමාට සමකායෙන්, සියලු සතුන්ගෙන් යුත් සත්වලොකය විපුල වූ, මහද්ගත වූ, අප්‍රමාණ සතුන් අරමුණු කොටැති, සතුරන් නැති, ව්‍යාපාද නැති උපෙක්ෂාසහගත සිතින් පැතිර ගෙන වෙසෙයි.

ආරූප්‍ය සතරෙක: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ හැම ලෙසින් රූපසංඥාවන් ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝසංඥාවන් දුරු වීමෙන්, නානාත්වසංඥාවන් නොමෙනෙහි කිරීමෙන්, 'ආකාශය අනන්ත යැ' යි ආකාසානඤ්චායතන සමාධියට පැමිණ වෙසෙයි, හැම පරිද්දෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ 'විඤ්ඤාණය අනන්ත යැ' යි විඤ්ඤාණඤ්චායතන සමාධියට පැමිණ වෙසෙයි, හැම පරිද්දෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ 'කිසිත් නැතැ'යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමාධියට පැමිණ වෙසෙයි, හැම පරිද්දෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමාධිය ඉක්මැ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමාධියට පැමිණ වෙසෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

චත්තාරි අපස්සෙනානි: ඉධාවුසෝ භික්ඛු සඞ්ඛායෙකං පටිසේවති, සඞ්ඛායෙකං අධිවාසෙති, සඞ්ඛායෙකං පරිවජ්ජෙති සඞ්ඛායෙකං විනොදෙති.

චත්තාරෝ අරියවංසා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, ඉතරීතරචීවරසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී, න ච, චීවරහෙතු අනෙසනං අප්පතිරූපං ආපජ්ජති, අලද්ධා ච චීවරං න පරිතස්සති, ලද්ධා ච චීවරං අගථිතෝ[1] අමුච්ඡිතෝ අනජ්ඣාපන්නෝ ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤෝ පරිභුඤ්ජති. තාය ච පන ඉතරීතරචීවරසන්තුට්ඨියා නෙවත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති සෝ හි තත්ථ දක්ඛෝ හොති අනලසෝ සම්පජානෝ පතිස්සතෝ. අයං වුච්චතාවුසෝ භික්ඛු පොරාණෙ අග්ගඤ්ඤෙ අරියවංසෙ ඨිතොති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, ඉතරීතරපිණ්ඩපාතසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී, න ච පිණ්ඩපාතහෙතු අනෙසනං අප්පතිරූපං ආපජ්ජති, අලද්ධා ච පිණ්ඩපාතං න පරිතස්සති, ලද්ධා ච පිණ්ඩපාතං අගථිතෝ අමුච්ඡිතෝ අනජ්ඣාපන්නෝ ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤෝ පරිභුඤ්ජති, තාය ච පන ඉතරීතරපිණ්ඩපාතසන්තුට්ඨියා නෙවත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති. සෝ හි තත්ථ දක්ඛෝ හොති අනලසෝ සම්පජානෝ පතිස්සතෝ, අයං වුච්චතාවුසෝ භික්ඛු පොරාණෙ අග්ගඤ්ඤෙ අරියවංසෙ ඨිතොති.

1. අගථිතෝ (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

අපස්සෙනා (අපශ්‍රයණ) සතරෙක: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් දන සෙවනය කළ යුතු එක ම සෙවියි, නුවණින් දන ඉවැසියැ යුතු එක ම ඉවසයි, නුවණින් දන ඉවත් කළ යුතු එක ම ඉවත් කෙරෙයි, නුවණින් දන දුරු කළ යුතු එක ම දය දුරු කෙරෙයි.

ආර්යවංශ ධර්ම සතරෙක: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ ඉතරෙතර චීවරයෙන් (ලැබුණු යම් කවර හෝ සිවුරෙකින්) සතුටු වෙයි. ලැබුණු කවර හෝ සිවුරෙකින් සතුටු වීමෙහි ගුණ කියන සුලු ද වෙයි, සිවුර හේතු කොට ගෙන නො සුදුසු වූ අනෙෂණයකට නො පැමිණෙයි, සිවුරක් නො නොලැබීමෙන් ද නො කලකිරෙයි. සිවුරක් ලැබ ද ලොභයෙන් නො ගැටගැසුණේ (අධික තෘෂ්ණායෙන්) මුසපත් නොවූයේ, (තෘෂ්ණා යෙන්) නොබැඳුණේ (අනෙෂණයෙන් ප්‍රත්‍යයලැබීමෙහිත් තෘෂ්ණායෙන් බැඳී පරිභොග කිරීමෙහිත්) දෙස් දක්නා සුලු වූයේ, (හුදු ශීත නැසීම පිණිසය යන ආදීන් පස්විකීම වශයෙන්) නිඃශරණප්‍රඥා ඇත්තේ පරිභොග කෙරෙයි. ඒ ඉතරෙතරචීවර සන්තොෂයෙන් තමා හුවා නො දක්වයි, මෙරමා හෙලා නො දකී. හේ වූ කලි ඒ චීවරසන්තොෂයෙහි ව්‍යක්ත වූයේ, අනලස් වූයේ, මනා නුවණින් දන්නේ, එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ පැරණි වූ අග්‍ර යැ යි දන්නා ලද, ආර්යවංශ ධර්මයෙහි සිටියේ යැ යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙමේ ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් (යම් කවර හෝ ලැබුණු බොජුනෙකින්) තෘප්ත වෙයි, ඉතරෙතර පිණ්ඩපාත යෙන් තෘප්ත වීමෙහි ගුණ කියන සුලු ද වෙයි, පිණ්ඩපාතය හේතු කොට ගෙන නොසුදුසු අනෙෂණයකට නො පැමිණෙයි, පිණ්ඩපාතය නො ලැබීමෙන් ද නො කලකිරෙයි, පිණ්ඩපාතය ලැබ ද ලොභයෙන් නො ගැට ගැසුණේ, අධික තෘෂ්ණායෙන් මුස පත් නො වූයේ, (තෘෂ්ණායෙන්) නො බැඳුණේ, එහි දෙස් දක්නා සුලු වූයේ, නිඃශරණ ප්‍රඥා ඇත්තේ පරිභොග කෙරෙයි, ඒ ඉතරෙතර පිණ්ඩපාත සන්තෙෂයෙන් තමා හුවා නො දක්වයි, මෙරමා හෙලා නො දකී. හේ වූ කලි ඒ පිණ්ඩපාත සන්තොෂයෙහි ව්‍යක්ත වූයේ, අනලස් වූයේ, මනා නුවණින් දන්නේ, එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ තෙමේ පැරණි වූ, අග්‍ර යැ යි දන්නා ලද, ආර්යවංශ ධර්මයෙහි සිටියේ යැ යි කියනු ලැබේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හෝති ඉතරීතරේන සේනාසනේන, ඉතරීතරසේනාසනසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී, න ච සේනාසනහේතු අනේසනං අප්පතිරූපං ආපජ්ජති, අලද්ධා ච සේනාසනං න පරිතස්සති ලද්ධා ච සේනාසනං අගථිතෝ අමූච්ඡිතෝ අනජ්ඣාපන්නෝ ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණප්පඤ්ඤෝ පරිභුඤ්ජති, තාය ච පන ඉතරීතරසේනාසනසන්තුට්ඨියා නෙවත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති. යෝ හි තත්ථ දක්ඛෝ හෝති අනලසෝ සම්පජානෝ පතිස්සතෝ, අයං වුච්චතාවුසෝ භික්ඛු පොරාණේ අග්ගඤ්ඤේ අරියවංසේ ඨිතෝති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු පහානාරාමෝ හෝති පහානරතෝ භාවනාරාමෝ හෝති භාවනාරතෝ, තාය ච පන පහානාරාමතාය පහානරතියා භාවනාරාමතාය භාවනාරතියා නෙව අත්තානුක්කංසෙති න පරං වම්භෙති. යෝ හි තත්ථ දක්ඛෝ අනලසෝ සම්පජානෝ, පතිස්සතෝ, අයං වුච්චතාවුසෝ භික්ඛු පොරාණේ අග්ගඤ්ඤේ අරියවංසේ ඨිතෝති.

චත්තාරි පධානානි: සංවරපධානං, පහානපධානං, භාවනාපධානං[1], අනුරක්ඛනාපධානං[2].

කතමඤ්චාවුසෝ සංවරපධානං? ඉධාවුසෝ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හෝති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී යත්වාධිකරණමේනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෝමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියේ සංවරං ආපජ්ජති. සොතේන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානේන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායේන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හෝති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී, යත්වාධිකරණමේනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෝමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති මනින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියේ සංවරං ආපජ්ජති. ඉදං වුච්චතාවුසෝ සංවරපධානං.

---

1. භාවනාපධානං (සී්‍ය), භාවකාපධානං (මජ්ඣං)
2. අනුරක්ඛණාපධානං (සී්‍ය), අනුරක්ඛකාපධානං (මජ්ඣං)
3. මනසි කරෝති (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙමේ ඉතරෙතර ශයනාසනයෙන් (ලැබුණු යම් කවර ද සෙනස්නෙකින්) තෘප්ත වෙයි, ඉතරෙතර ශයනාසනයෙන් තෘප්ත වීමෙහි ගුණ කියන සුලු ද වෙයි, ශයනාසන හෙතු කොට ගෙන නොසුදුසු අනෙෂණයකට නො පැමිණෙයි, ශයනාසන නොලැබීමෙන් ද නො කලකිරෙයි, ශයනාසන ලැබ ද එහි (ලොභයෙන්) නො ගැට ගැසුණේ, (අයිකතෘෂ්ණායෙන්) මුසපත් නොවූයේ, (තෘෂ්ණායෙන්) නො බැඳුණේ එහි දෙස් දක්නා සුලු වූයේ, නිඃශරණප්‍රඥා ඇත්තේ පරිභොග කෙරෙයි. ඒ ඉතරෙතර ශයනාසන සන්තොෂයෙන් තමා හුවා නො දක්වයි, මෙරමා හෙලා නො දකී. හේ වූ කලි ඉතරෙතර ශයනාසන සන්තොෂයෙහි ව්‍යක්ත වූයේ, අනලස් වූයේ, මනා නුවණින් දන්නේ, එළැඹසිටි සිහි ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ පැරණි වූ අග්‍ර යැ යි දන්නා ලද, ආර්යවංශ ධර්මයෙහි සිටියේ යැ යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙමේ (පංචවිධ) ප්‍රහාණයෙහි ඇලුම් ඇත්තේ, ප්‍රහාණයෙහි ඇලුණේ වෙයි, භාවනායෙහි ඇලුම් ඇත්තේ, භාවනායෙහි ඇලුණේ වෙයි. ඒ ප්‍රහාණාරාමතා හේතුයෙන්, ඒ ප්‍රහාණ රති හෙතුයෙන්, ඒ භාවනාරාමතා හෙතුයෙන්, ඒ භාවනාරති හෙතුයෙන් තමා නො ම හුවා තබයි, මෙරමා නො ම හෙලා දකී. හේ එහි ව්‍යක්ත වූයේ, අනලස් වූයේ මනා නුවණින් දන්නේ, එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි, මේ මහණ පැරණි වූ අග්‍රයැ යි දන්නා ලද, ආර්යවංශ ධර්මයෙහි සිටියේ යැ යි කියනු ලැබේ.

ප්‍රධානයෝ (උතුම් වීර්යයෝ) සතර දෙනෙක: සංවරප්‍රධානය ප්‍රහාණප්‍රධානය භාවනාප්‍රධානය අනුරක්ෂණප්‍රධානය යන සතර යැ.

ඇවැත්නි, සංවරප්‍රධාන නම් කවරේ යැ? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක එහි (කෙලෙස් ඉපැද්මට වස්තු වූ) නිමිත්තක් ගන්නා සුලු නො වෙයි. අනුව්‍යඤ්ජනයක් (හස්ත පාද හෝ සිනහ ආදි ආකාරයක්) ගන්නා සුලු නො වෙයි. යම් කරුණෙකින් චක්ෂුරින්ද්‍රියයෙහි සංවර නැති වැ වසනා තෙල පුහුලා ලාමක අකුශලධර්ම වූ අභිධ්‍යා දෞර්මනස්‍යයෝ ලුහුබඳින්නාහු ද එය හවුරුනු පිණිස පිළිපදී, චක්ෂුරින්ද්‍රියය රැකගනී, චක්ෂුරින්ද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කනින් හඬ අසා ... නාශාවෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස විඳ ... කයින් ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයක් පැහැස ... මනසින් ධර්මාලම්බනයක් සිතා එහි නිමිති ගන්නා සුලු නො වෙයි. අනුව්‍යංජනයක් ගන්නා සුලු නො වෙයි. යම් කරුණෙකින් මනඉන්ද්‍රියයෙහි සංවර නැති වැ වසන තෙල පුහුලා ලාමක අකුශල ධර්ම වූ අභිධ්‍යාදෞර්මනස්‍යයෝ ලුහුබඳනාහු ද, එය හවුරුනු පිණිස පිළිපදී, මන ඉන්ද්‍රියය රැකගනී මන ඉන්ද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. ඇවැත්නි, මෙය සංවරප්‍රධානයැ යි කියනු ලැබේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමඤ්චාවුසො පහානපධානං? ඉධාවුසො භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතක්කං නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති, උප්පන්නං බ්‍යාපාදවිතක්කං -පෙ- උප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං -පෙ- උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. ඉදං වුච්චතාවුසො පහානපධානං.

කතමඤ්චාවුසො භාවනාපධානං? ඉධාවුසො භික්ඛු සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති විවෙකනිස්සිතං විරාගනිස්සිතං නිරොධනිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං -පෙ- ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති -පෙ- විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති -පෙ- පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති -පෙ- පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති -පෙ- සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති -පෙ- උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගං භාවෙති විවෙකනිස්සිතං විරාගනිස්සිතං නිරොධනිස්සිතං වොස්සග්ගපරිණාමිං: ඉදං වුච්චතාවුසො භාවනාපධානං.

කතමඤ්චාවුසො අනුරක්ඛනාපධානං? ඉධාවුසො භික්ඛු උප්පන්නං භද්දකං[1] සමාධිනිමිත්තං අනුරක්ඛති අට්ඨිකසඤ්ඤං පුළවකසඤ්ඤං[2] විනීලකසඤ්ඤං විච්ඡිද්දකසඤ්ඤං උද්ධුමාතකසඤ්ඤං. ඉදං වුච්චතාවුසො අනුරක්ඛනාපධානං.

චත්තාරි සඞ්ගණිකානි: ධම්මෙ ඤාණං, අන්වයෙ ඤාණං, පරියායෙ[3] ඤාණං සම්මුතියා ඤාණං.''

අපරානි පි චත්තාරි සඞ්ගණිකානි: දුක්ඛෙ ඤාණං, දුක්ඛසමුදයෙ ඤාණං, දුක්ඛනිරොධෙ ඤාණං, දුක්ඛනිරොධගාමිනියා පටිපදාය ඤාණං.

චත්තාරි සොතාපත්තියඞ්ගානි: සප්පුරිසසංසෙවො, සද්ධම්මස්සවනං, යොනිසො මනසිකාරො, ධම්මානුධම්මපටිපත්ති.

චත්තාරි සොතාපන්නස්ස අඞ්ගානි: ඉධාවුසො අරියසාවකො බුද්ධෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්නාගතො හොති: ඉති පි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා'ති.

---

1. භද්‍රකං (මජ්ඣං)
2. පුළුවක සඤ්ඤං (මජ්ඣං), පුළවක සඤ්ඤං (PTS, සී්‍ය, කම්)
3. පරිවෙච (කම්), පරිවේණෙ (PTS, සී්‍ය, කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, ප්‍රහාණප්‍රධානය කවරේ ද? මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙමෙ උපන් කාමවිතර්කය නො ඉවසයි. හැර පියයි බැහැර කෙරෙයි, ක්ෂීණ කෙරෙයි, යලි නො හටගන්නා බවට පමුණුවයි. උපන් ව්‍යාපාදවිතර්කය ...උපන් විහිංසාවිතර්කය ... උපන් උපන් ලාමක අකුසල් දහමුන් නො ඉවසයි, හැරපියයි, බැහැරි කෙරෙයි, ක්ෂීණ කෙරෙයි, යලි නොහටගන්නා බවට පමුණුවයි. ඇවැත්නි, මෙය ප්‍රහාණප්‍රධාන යැ යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි, භාවනාප්‍රධානය කවරේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමෙ නුවණින් සලකා විවෙකය ඇසුරු කළ විරාගය ඇසුරු කළ නිරොධය ඇසුරු කළ, වොස්සග්ගය (ක්ලෙශත්‍යාගයට හා නිවන් පසක් කිරීම) අතට නැඹුරු ව මුහුකුරා යන ස්මෘතිසම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි ... ධර්මවිචය සම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි...වීර්ය සම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි...ප්‍රීතිසම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි ... ප්‍රශ්‍රබ්ධිසම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි ... සමාධිසම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි ... විවෙකය ඇසුරු කළ, විරාගය ඇසුරු කළ, නිරොධය ඇසුරු කළ, වොස්සග්ගය අතට නැඹුරු වැ මුහුකුරා යන උපෙක්ෂා සම්බොධ්‍යඞ්ගය වඩයි. ඇවැත්නි, මේ භාවනාප්‍රධානයැ යි කියනු ලැබේ.

ඇවැත්නි අනුරක්ෂණප්‍රධානය කවරේ ද? ඇවැත්නි මෙහි මහණ තෙමේ අට්ඨිකසඤ්ඤා ය පුලවකසඤ්ඤා ය විනීලකසඤ්ඤා ය විච්ඡිද්දක සඤ්ඤා ය උද්ධුමාතකසඤ්ඤා ය යන මොවුන්ගේ වශයෙන් උපන් යහපත් සමාධිනිමිත්තය (චිත්තසමාධිය) රැකගනී. ඇවැත්නි මෙය අනුරක්ෂණප්‍රධාන යැ යි කියනු ලැබේ.

ඥාන සතරෙක: සිවුසස් පිළිවිදුනා නුවණ, සිවුසස් නුවණ අනුව ගිය නුවණ, පර සිත් දන්නා නුවණ, සම්මතියෙහි නුවණ (උඩ කී තුන් නුවණින් ඉතිරි සියලු නුවණ.)

අන්‍ය වූ ද ඥාන සතරෙක: දුකෙහි නුවණ, දුක් උපදවන හෙතුයෙහි නුවණ, දුඃඛනිරොධයෙහි නුවණ, දුක් නැස්මට යන පිළිවෙත්හි නුවණ

ශ්‍රොත ආපත්‍යඞ්ග (සෝවන් මඟ ලබනුවට කරුණු) සතරෙක: සත්පුරුෂ සේවනය, බණ ඇසීම, උපාය මනස්කාරය, ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තිය.

ශ්‍රොත ආපන්නාඞ්ග (සෝවාන් වූවහුගේ අංග) සතරෙක: ඇවැත්නි, මෙහි ආර්ය ශ්‍රාවකයා බුදුරජු කෙරෙහි 'ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණින් අර්හත් ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාචරණ සම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථී ය, දෙව් මිනිස්නට ශාස්තෘ ය, බුද්ධ ය, භගවත් යැ' යි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ධම්මෝ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතෝ හොති: සඞ්ඛාතෝ භගවතා ධම්මෝ සන්දිට්ඨිකෝ අකාලිකෝ එහිපස්සිකෝ ඔපනායිකෝ[1] පච්චත්තං වෙදිතබ්බෝ විඤ්ඤූහීති.

සඞ්ඝෝ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතෝ හොති: සුපටිපන්නෝ භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ උජුපටිපන්නෝ භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ ඤායපටිපන්නෝ භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ සාමීචිපටිපන්නෝ භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ, යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි, අට්ඨ පුරිසපුග්ගලා. එස භගවතෝ සාවකසඞ්ඝෝ ආහුණෙය්‍යෝ පාහුණෙය්‍යෝ දක්ඛිණෙය්‍යෝ අඤ්ජලිකරණීයෝ අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලෝකස්සාති.

අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතෝ හොති අඛණ්ඩෙහි අච්ඡිද්දෙහි අසබලෙහි අකම්මාසෙහි භුජිස්සෙහි විඤ්ඤුපසත්ථෙහි අපරාමට්ඨෙහි සමාධිසංවත්තනිකෙහි.

චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි: සොතාපත්තිඵලං, සකදාගාමිඵලං, අනාගාමිඵලං, අරහත්තඵලං,

චත්තාරෝ ධාතුයෝ: පඨවීධාතු. ආපොධාතු, තෙජොධාතු, වායෝ ධාතු,

චත්තාරෝ ආහාරා: කබළීකාරෝ ආහාරෝ ඔළාරිකෝ වා සුඛුමෝ වා, එසෙසා දුතියෝ, මනොසඤ්චෙතනා තතියා, විඤ්ඤාණං චතුත්ථං.

චතස්සෝ විඤ්ඤාණට්ඨිතියෝ: රූපූපයං වා ආවුසෝ විඤ්ඤාණං තිට්ඨමානං තිට්ඨති, රූපාරම්මණං රූපපතිට්ඨං නන්දූපසෙවනං වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජති. වෙදනූපයං වා ආවුසෝ –පෙ– සඤ්ඤූපයං වා ආවුසෝ –පෙ– සංඛාරූපයං වා ආවුසෝ විඤ්ඤාණං තිට්ඨමානං තිට්ඨති, සඞ්ඛාරාරම්මණං සඞ්ඛාරපතිට්ඨං නන්දූපසෙවනං වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජති.

1. ඔපනෙයියකෝ (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ධර්මය කෙරෙහි 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මොනොවට (ත්‍රිවිධ කල්‍යාණාදි විසින්) මෙනොවට වදරන ලද්දේ ය. එය තමා විසින් දක්නා යුතු ය, කල් නොයවා පල දෙන්නේ ය, 'එව, බලව' යි විධානයට සුදුසු ය, භාවනා වශයෙන් තම සිතෑ එළැවීමට සුදුසු ය. (උද්ඝාටිතඥදි නුවණැත්තන් විසින්) තම තමා කෙරෙහි දත යුතු යැ'යි දැන පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

සඩ්ඝයා කෙරෙහි 'පුරුෂ යුගල සතරෙක් වූ, පුරුෂ පුද්ගල අට දෙනෙක් වූ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවක සඩ්ඝ තෙමේ මනා පිළිවෙතට පිළිපන්නේ වෙයි, භාග්‍යවතුන් වහන සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ සෘජු වූ පිළිවෙතට පිළිපන්නේ වෙයි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙමේ නිවන් පිණිස පිළිපන්නේ වෙයි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සඩ්ඝ තෙමේ සාමීචි කර්මයට සුදුසු වැ පිළිපන්නේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ ශ්‍රාවක සඩ්ඝ තෙමේ දුරැ සිටැ ද ගෙනවුත් සිල්වක්නට දියැ යුතු දන් පිළිගැන්මට සුදුසු ය, ආගන්තුක දානය පිළිගැන්මට සුදුසු ය, හැමට පළමු ව ගෙනවුත් පිදියැ යුතු දන් පිළිගන්නට සුදුසු ය, දක්-ෂිණාව (පරලොව සඳහා දියැ යුතු දන්) පිළිගන්නට සුදුසු ය, දෙහොත් මුදුනෑ තබා වැන්දැ යුතු ය, සියලු ලොවට නිරුත්තර පින්කෙත යැ' යි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි. මුලැ හෝ අගැ නොබුන් සිකපද ඇති, මැදැ නොබුන් සිකපද ඇති, පිළිවෙළින් දෙක තුන බැගින් නො-බුන් සිකපද ඇති, අතරතුරැ නොබුන් සිකපද ඇති, තෘෂ්ණාදාසත්වයෙන් මිදුණු බුද්ධාදි විඥයන් විසින් පසස්නා ලද තෘෂ්ණා දෘෂ්ටීන් විසින් පරා-මර්ශනය නො කරන ලද, සමාධිය පිණිස පවත්නා, ආර්යයනට ප්‍රිය මනාප වූ ශීලයන්ගෙන් සමන්විත වෙයි.

ශ්‍රාමණ්‍යඵල (මහණකමේ ඵල) සතරෙකි. ශ්‍රෝත ආපත්තිඵලය, සකෘදගාමිඵලය, අනාගාමි ඵලය, අර්හත්ත්ව ඵලය.

ධාතු සතරෙක: පෘථිවිධාතුව, ආපොධාතුව, තෙජොධාතුව, වායුධාතුව.

ආහාර සතරෙක: දළ වූ හෝ සියුම් වූ කබලීකාරාහාරය, දෙවෙනි ස්පර්ශාහාරය තෙවෙනි මනස්සඤ්චෙතනාහාරය, සතර වැනි විඥානාහාරය.

විඥානස්ථිතිහු (සිත සිටුනා තැන්) සතර දෙනෙක: ඇවැත්නි, (පඤ්ච-වොකාර භවයෙහි) රූපස්කන්ධය ඇසුරු කොට, රූපස්කන්ධය ගොදුරු කොටැ රූපස්කන්ධය ප්‍රතිෂ්ඨා කොට, තෘෂ්ණායෙන් තෙමන ලදු වැ අභිසංස්කාර විඥානය එළැඹ සිටිනුයේ සිටී, වැඩීමට වැවීමට මහත් බවට පැමිණේ. ඇවැත්නි, (චතුවොකාර භවයෙහි) වෙදනාස්කන්ධය ඇසුරු කොට ... හෝ සංඥස්කන්ධය ඇසුරු කොට ... හෝ සංස්කාරස්කන්ධය ඇසුරු කොට, සංස්කාර ස්කන්ධය ගොදුරු කොට, සංස්කාර ස්කන්ධය ප්‍රතිෂ්ඨා කොට තෘෂ්ණායෙන් තෙමන ලදු වැ අභිසංස්කාර විඥානය එළැඹ සිටිනුයේ සිටී, වැඩීමට වැවීමට මහත් බවට පැමිණෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

චත්තාරි අගතිගමනානි: ඡන්දාගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොහාගතිං ගච්ඡති, භයාගතිං ගච්ඡති.

චත්තාරො තණ්හුප්පාදා: චීවරහෙතු වා ආවුසො භික්ඛුනො තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති, පිණ්ඩපාතහෙතු වා ආවුසො භික්ඛුනො තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති, සෙනාසනහෙතු වා ආවුසො භික්ඛුනො තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති, ඉතිභවාභවහෙතු වා ආවුසො භික්ඛුනො තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති.

චතසෙසා පටිපදා: දුක්ඛා පටිපදා දන්ධාභිඤ්ඤා, දුක්ඛා පටිපදා ඛිප්පාභිඤ්ඤා, සුඛා පටිපදා දන්ධාභිඤ්ඤා, සුඛා පටිපදා ඛිප්පාභිඤ්ඤා.

අපරා පි චතසෙසා පටිපදා: අක්ඛමා පටිපදා, ඛමා පටිපදා, දමා පටිපදා, සමා පටිපදා,

චත්තාරි ධම්මපදානි: අනභිජ්ඣා ධම්මපදං, අබ්‍යාපාදො ධම්මපදං, සම්මාසති ධම්මපදං, සම්මාසමාධි ධම්මපදං.

චත්තාරි ධම්මසමාදානානි: අත්ථාවුසො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛඤ්චව ආයතිඤ්ච දුක්ඛවිපාකං, අත්ථාවුසො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නදුක්ඛං ආයතිං සුඛවිපාකං, අත්ථාවුසො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛං ආයතිං දුක්ඛවිපාකං, අත්ථාවුසො ධම්මසමාදානං පච්චුප්පන්නසුඛඤ්චව ආයතිං ච සුඛවිපාකං.

චත්තාරො ධම්මක්ඛන්ධා: සීලක්ඛන්ධො, සමාධික්ඛන්ධො, පඤ්ඤාක්ඛන්ධො, විමුත්තික්ඛන්ධො.

චත්තාරි බලානි: විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

චත්තාරි අධිට්ඨානානි: පඤ්ඤාධිට්ඨානං, සච්චාධිට්ඨානං, චාගාධිට්ඨානං, උපසමාධිට්ඨානං.

චත්තාරි පඤ්හබ්‍යාකරණානි: එකංසබ්‍යාකරණීයො පඤ්හො, පටිපුච්ඡාබ්‍යාකරණීයො පඤ්හො, විභජ්ජබ්‍යාකරණීයො පඤ්හො, ඨපණීයො පඤ්හො.

---

1. චත්තාරො පඤ්හාබ්‍යාකරණා (PTS, ස්‍යා, කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

අගතිගමන සතරෙක: ඡන්දයෙන් අගතියට යෙයි, ද්වේෂයෙන් අගතියට යෙයි, මෝහයෙන් අගතියට යෙයි, භීරුයන් අගතියට යේ.

තෘෂ්ණෝත්පාද (තෘෂ්ණාව උපදනට අරමුණු) සතරෙක: ඇවැත්නි, මහණහට සිවුරු නිසා හෝ තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ උපදී, පිණ්ඩපාතය නිසා හෝ මහණහට තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ උපදී, සෙනසුන් නිසා හෝ මහණහට තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ උපදී, ප්‍රත්‍යයයෙහි ප්‍රණීත බව ප්‍රණීතතර බව ආදි හේතුයෙන් ද මහණහට තෘෂ්ණාව උපදිනුයේ උපදී.

ප්‍රතිපත්ති සතරෙක: ලැසි වැ පැමිණෙන මාර්ගඥානය ඇති දුක සේ පිළිපදනා පිළිවෙත ය, වහා ලබන මාර්ගඥානය ඇති දුකසේ පිළිපදනා පිළිවෙත ය, ලැසි වැ ලබන මාර්ගඥානය ඇති සුව සේ පිළිපදනා පිළිවෙත ය, වහා ලබන මාර්ගඥානය ඇති සුව සේ පිළිපදනා පිළිවෙත යි.

අන්‍ය දු **ප්‍රතිපත්ති** සතරෙක: (ප්‍රධන් වීර්ය වැඩීමෙහි දී) ශීතාදිය නොඉවසන බව ඇති පිළිවෙතය, ශීතාදිය ඉවසන බව ඇති පිළිවෙත ය, ඉන්ද්‍රිය දමන සංඛ්‍යාත පිළිවෙතය, අකුශල විතර්ක සංසිඳුවීම නැමැති පිළිවෙතයි.

ධර්මපද (දහම් කොටස්) සතරෙක: අනභිධ්‍යා නම් වූ දහම් කොටස ය, අව්‍යාපාද නම් වූ දහම් කොටස ය, සම්‍යක්ස්මෘති නම් වූ දහම් කොටස ය, සම්‍යක් සමාධි නම් වූ දහම් කොටස යි.

ධර්මසමාදන සතරෙක: ඇවැත්නි, වත්මන්හි දුක් සහිත වූ ද මත්තෙහි දු දුක් විපාක ගෙන දෙන ධර්මසමාදනයෙක් ඇත. වත්මන්හි දුක් ඇති මත්තෙහි සැප විපාක ගෙන දෙන ධර්මසමාදනයෙක් ඇත, වර්තමානයෙහි සුව ඇති, මත්තෙහි දුක් ගෙන දෙන ධර්මසමාදනයෙක් ඇත, වත්මන්හි සුව ඇති මත්තෙහි දු සුව ගෙන දෙන ධර්මසමාදනයෙක් ඇති.

ධර්මස්කන්ධ සතරෙක: ශීලගුණය (ඵලශීලය), සමාධිගුණය (ඵලසමාධිය), ප්‍රඥාගුණය (ඵලප්‍රඥාව), විමුක්තිගුණය (ඵලවිමුක්තියි).

බල සතරෙක: වීර්ය බලය, ස්මෘතිබලය, සමාධිබලය, ප්‍රඥාබලයි.

අධිෂ්ඨාන (ගුණාධික පුරුෂයන් සිටුනා තැන්) සතරෙක: ප්‍රඥාධිෂ්ඨානය (රහත්පල නුවණ), සත්‍යාධිෂ්ඨානය (සත්‍ය වචනය), ත්‍යාගාධිෂ්ඨානය (ආමිෂ පරිත්‍යාගය), උපශමාධිෂ්ඨානයි (කෙලෙස් සංසිඳුවීම).

ප්‍රශ්නව්‍යාකරණ සතරෙක: එකාන්තයෙන් විසැඳියැ යුතු ප්‍රශ්නය, පිළිවිසැ විසැඳියැ යුතු ප්‍රශ්නය, බෙදා විසැඳියැ යුතු ප්‍රශ්නය, (නොවිසඳා) තබාලියැ යුතු ප්‍රශ්නයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

චත්තාරි කම්මානි: අත්ථාවුසෝ කම්මං කණ්හං කණ්හවිපාකං, අත්ථාවුසෝ කම්මං සුක්කං සුක්කවිපාකං, අත්ථාවුසෝ කම්මං කණ්හසුක්කං කණ්හසුක්කවිපාකං. අත්ථාවුසෝ කම්මං අකණ්හං අසුක්කං අකණ්හඅසුක්කවිපාකං කම්මක්ඛයාය සංවත්තති.

චත්තාරෝ සච්ඡිකරණීයා ධම්මා: පුඤ්ඤනිධානසෝ සත්තියා සච්ඡිකරණීයෝ, සඤ්ඤානං චුතූපපාතෝ චතුන්නං සච්ඡිකරණීයෝ, අට්ඨ විමොක්ඛා කායෙන සච්ඡිකරණීයා, ආසවානං ඛයෝ පඤ්ඤාය සච්ඡිකරණීයෝ.

චත්තාරෝ ඔඝා: කාමොඝෝ, භවොඝෝ, දිට්ඨොඝෝ, අවිජ්ජාඝෝ.

චත්තාරෝ යෝගා: කාමයෝගෝ, භවයෝගෝ, දිට්ඨියෝගෝ, අවිජ්ජායෝගෝ.

චත්තාරෝ විසඤ්ඤොගා: කාමයෝගවිසඤ්ඤොගෝ, භවයෝගවිසඤ්ඤොගෝ, දිට්ඨියෝගවිසඤ්ඤොගෝ, අවිජ්ජායෝගවිසඤ්ඤොගෝ.

චත්තාරෝ ගන්ථා: අභිජ්ඣා කායගන්ථෝ, ව්‍යාපාදෝ කායගන්ථෝ, සීලබ්බතපරාමාසෝ කායගන්ථෝ, ඉදංසච්චාභිනිවෙසෝ කායගන්ථෝ.

චත්තාරි උපාදානානි: කාමූපදානං, දිට්ඨුපාදානං, සීලබ්බතුපාදානං, අත්තවාදූපාදානං.

චතස්සෝ යෝනියෝ: අණ්ඩජයෝනි, ජලාබුජයෝනි, සංසෙදජයෝනි, ඔපපාතිකයෝනි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කර්ම සතරෙක: ඇවැත්නි, කළු වූ කළු විපාක ඇති කර්මයෙක් (දශ අකුශල කර්මපථය) ඇත. ඇවැත්නි, සුදු වූ සුදු විපාක ඇති කර්ම යෙක් (කුශලකර්මපථය) ඇත. ඇවැත්නි, කළු සුදු මිශ්‍ර වූ ද කළු සුදු විපාක ඇත්තාවූ ද කර්මයෙක් (සුවදුක් දෙන මිශ්‍ර කර්මයෙක්) ද ඇත. ඇවැත්නි, කළු නොවූ ද සුදු නොවූ ද කළු සුදු විපාක නැති යමෙක් කර්ම-ක්ෂයය පිණිස පවත්නේ ද එබඳු වූ කර්මයෙක් (සතර මාර්ගඥානය) ඇති.

සාක්ෂාත්කරණීය ධර්ම සතරෙක: පූර්වේනිවාසය (පෙර වුසු කඳ පිළිවෙළ) සිහියෙන් පසක් කළ යුතු, සත්වයන්ගේ චුතූ උපපත්ති දෙක දිවැසින් පසක් කළ යුතු, විමොක්ෂ අට සහජාත නාම කයින් පසක් කළ යුතු. ආස්‍රවයන් ගේ ක්ෂයය රහත්පල ප්‍රඥාවෙන් පසක් කළ යුතු.

ඔඝ (මහවතුරු) සතරෙක: කාම ඔඝය (පංචකාමගුණික රාගය), භව ඔඝය (රූපාරූපභවයන්හි ඡන්දරාගය), දෘෂ්ටි ඔඝය (දෙසැට මිස දිටු), අවිද්‍යා ඔඝය.

යෝග (සතුන් සසර යොදන බඳින අකුසල්) සතරෙක: කාමයෝගය, භවයෝගය, දෘෂ්ටියෝගය අවිද්‍යායෝගයි.

විසංයෝග (බැඳුම් ලිහැලුම්) සතරෙක: කාමයෝග විසංයෝගය (අනාගාමී මාර්ගයත් එය පාදක කොට ලැබූ අනාගාමී මාර්ගයත්), භවයෝග-විසංයෝගය (රහත්මහ), දෘෂ්ටියෝග විසංයෝගය (සෝවාන් මහ), අවිද්‍යා-යෝග විසංයෝගයි (රහත්මහ).

ග්‍රන්ථ (සසර නාමරූපයන් ගැට ගසන බඳින අකුසල්) සතරෙක: අභිධ්‍යාව (නාම කය හා රූප කය හා සසර ගැට ගසන) කාය ග්‍රන්ථ-යෙක, ව්‍යාපාදය කායග්‍රන්ථයෙක, ශීලව්‍රත දැඩි කොට ගැන්ම කාය ග්‍රන්ථ-යෙක, මෙය ම සත්‍ය යැ යි සෙස්ස හිස් යැ යි පැවැති දැඩි දෘෂ්ටිග්‍රාහය කායග්‍රන්ථයෙක.

උපාදාන (ඇලුම්) සතරෙක: කාමෝපාදානය (රාග නැමැති ග්‍රහණය), දෘෂ්ට්‍යුපාදානය (මිථ්‍යාදෘෂ්ටි නැමැති ග්‍රහණය), ශීලව්‍රතෝපාදානය (ශීල-ව්‍රතයෙන් ගැන්ම), ආත්මවාදෝපාදානය (ආත්මදෘෂ්ටිග්‍රහණය).

යෝනි (කොටස්) සතරෙක: අණ්ඩජ යෝනිය (බිත්තරවැටූ උපන් සත්ව වර්ගයා), ජලාබුජ යෝනිය (දැලබුයෙහි උපන් සත්ව වර්ගයා), සංස්වේ-දජ යෝනිය (ඇතුළත උණුහුමක් ඇති තැන උපන් සත්ව වර්ගයා) ඔප-පාතික යෝනිය (වෙගයෙන් අවුත් පැන්නවුන් බඳු වැ සොළොස් විය පත්තවුන් සේ වහා පහළ වන අත් බැව් ඇති සත්ව වර්ගයා.)

Free Distribution www.aathaapi.org

චතූසූපා ගබ්භාවක්කන්තියෝ: ඉධාවුසෝ එකච්චෝ අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මා නික්ඛමති. අයං පඨමා ගබ්භාවක්කන්ති.

පුන ච පරං ආවුසෝ ඉධේකච්චෝ සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මා නික්ඛමති. අයං දුතියා ගබ්භාවක්කන්ති.

පුන ච පරං ආවුසෝ ඉධේකච්චෝ සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, අසම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මා නික්ඛමති. අයං තතියා ගබ්භාවක්කන්ති.

පුන ච පරං ආවුසෝ ඉධේකච්චෝ සම්පජානෝ චේව මාතුකුච්ඡිං ඔක්කමති, සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මිං ඨාති, සම්පජානෝ මාතුකුච්ඡිස්මා නික්ඛමති. අයං චතුත්ථා ගබ්භාවක්කන්ති.

චත්තාරෝ අත්තභාවපටිලාභා: අත්ථාවුසෝ අත්තභාවපටිලාභෝ යස්මිං අත්තභාවපටිලාභෙ අත්තසඤ්ඤිතනා යෙව කමති නෝ පරසඤ්ඤිතනා. අත්ථාවුසෝ අත්තභාවපටිලාභෝ යස්මිං අත්තභාවපටිලාභෙ පරසඤ්ඤිතනා යෙව කමති නෝ අත්තසඤ්ඤිතනා. අත්ථාවුසෝ අත්තභාවපටිලාභෝ යස්මිං අත්තභාවපටිලාභෙ අත්තසඤ්ඤිතනා චෙව කමති පරසඤ්ඤිතනා ච. අත්ථාවුසෝ අත්තභාවපටිලාභෝ යස්මිං අත්තභාවපටිලාභෙ නෙව අත්තසඤ්ඤිතනා කමති නෝ පරසඤ්ඤිතනා.

චතූසූපා දකඛිණාවිසුද්ධියෝ: අත්ථාවුසෝ දක්ඛිණා දයකතෝ විසුජ්ඣති නෝ පටිග්ගාහකතෝ, අත්ථාවුසෝ දක්ඛිණා පටිග්ගාහකතෝ විසුජ්ඣති නෝ දයකතෝ, අත්ථාවුසෝ දක්ඛිණා නෙව දයකතෝ විසුජ්ඣති නෝ පටිග්ගාහකතෝ, අත්ථාවුසෝ දක්ඛිණා දයකතෝ චෙව විසුජ්ඣති පටිග්ගාහකතෝ ච.

චත්තාරි සඞ්ගහවත්ථූනි: දානං, පෙය්‍යවජ්ජං,[1] අත්ථචරියා, සමානත්තතා.

චත්තාරෝ අනරියවොහාරා: මුසාවාදෙ, පිසුණා වාචා, ඵරුසා වාචා, සම්ඵප්පලාපෙ.

---

1. පියවජ්ජ- (සී්‍ය, කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

ගර්භාවක්‍රාන්ති (ගැබැ පිළිසිඳුම්) සතරෙක: ඇවැත්නි, මෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් දැනුම් නැත්තේ මවු කුසට බසී, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසින් බිහි වෙයි. මේ පළමු ගර්භාවක්‍රාන්තිය ය.

තව ද ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුද්ගලයෙක් දැනුම් ඇත්තේ මවු කුසට බසී, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසින් බිහිවෙයි. මේ දෙවෙනි ගර්භාවක්‍රාන්තිය ය.

තව ද ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුද්ගලයෙක් දැනුම් ඇත්තේ මවු කුසට බසී, දැනුම් ඇත්තේ මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් නැත්තේ මවු කුසින් බිහිවෙයි. මේ තෙවෙනි ගර්භාවක්‍රාන්තිය ය.

තව ද ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුද්ගලයෙක් දැනුම් ඇත්තේ ම මවු කුසට බසී, දැනුම් ඇත්තේ ම මවු කුසැ වෙසෙයි, දැනුම් ඇත්තේ ම මවු කුසින් බිහි වෙයි. මේ සතර වන ගර්භාවක්‍රාන්තිය යි.

ආත්මභාව ප්‍රතිලාභ (අත්බව් ලැබීම්) සතරෙක: යම් අත්බව් ලැබීමෙක ආත්මසංචෙතනාව (තමා විසින් කරන ලද චෙතනාව ම) පවතී ද පරසඤ්චෙතනාව (මනඃප්‍රදූෂක දෙව්යන් ගේ සෙයින් අනුන් ගේ චෙතනාව) නො පවතී ද එබඳු අත්බව් ලැබීමෙක් ඇත. ඇවැත්නි, යම් අත්බව් ලැබීමෙක පරසඤ්චෙතනාව ම පවතී ද (ක්‍රීඩාප්‍රදූෂක දෙව්යන්ගේ සෙයින්) ආත්මසඤ්චෙතනාව නොපවතී ද එබඳු අත්බව් ලැබීමෙක් ඇත. ඇවැත්නි, යම් අත්බව් ලැබීමෙක ආත්මසංචෙතනාවත් පවතී ද පරසංචෙතනාවත් පවතී ද එසේ වූ අත්බව් ලැබීමෙක් ඇත. ඇවැත්නි, යම් අත්බව් ලැබීමෙක ආත්මසංචෙතනාවත් නො පවතී ද පරසංචෙතනාවත් නො ම පවතී ද එසේ වූ ආත්ම ප්‍රතිලාභයෙක් ඇත.

දක්ෂිණා විශුද්ධි (දනය පිරිසිදු කරන, මහත් පල කරන කරුණු) සතරෙක: ඇවැත්නි, පිළිගන්නහුගෙන් නොව දයකයාගෙන් පිරිසිදු වන දක්ෂිණාවෙක් (දනයෙක්) ඇත, දනයාගෙන් නොව පිළිගන්නහුගෙන් පිරිසිදු වන දක්ෂිණාවෙක් ඇත, දයකයාගෙතුදු පිළිගන්නහුගෙතුදු පිරිසිදු නොවන දක්ෂිණාවෙක් ඇත. දයකයාගෙතුදු පිළිගන්නාහුගෙතුදු පිරිසිදුවන දක්ෂිණාවෙක් ඇත.

සංග්‍රහවස්තු සතරෙකි: දනය, ප්‍රියවචනය, අර්ථචර්යාව, සමානාත්මතාව.

අනාර්ය (ලාමකයන් ගේ) **ව්‍යවහාර** සතරෙකි: බොරුකීම, කේලාම් කීම, පරුස් බස් බිණීම, හිස් බස් දෙඩීම.

Free Distribution www.aathaapi.org

චත්තාරෝ අරියවොහාරා: මුසාවාදා වෙරමණී,[1] පිසුණාය වාචාය වෙරමණී, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී, සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී.

අපරේ පි චත්තාරෝ අනරියවොහාරා: අදිට්ඨේ දිට්ඨවාදිතා, අසුතේ සුතවාදිතා, අමුතේ මුතවාදිතා, අවිඤ්ඤාතේ විඤ්ඤාතවාදිතා.

අපරේ පි චත්තාරෝ අරියවොහාරා: අදිට්ඨේ අදිට්ඨවාදිතා, අසුතේ අසුතවාදිතා, අමුතේ අමුතවාදිතා, අවිඤ්ඤාතේ අවිඤ්ඤාතවාදිතා.

අපරේ පි චත්තාරෝ: අනරියවොහාරා. දිට්ඨේ අදිට්ඨවාදිතා, සුතේ අසුතවාදිතා, මුතේ අමුතවාදිතා, විඤ්ඤාතේ අවිඤ්ඤාතවාදිතා.

අපරේ පි චත්තාරෝ අරියවොහාරා: දිට්ඨේ දිට්ඨවාදිතා, සුතේ සුතවාදිතා, මුතේ මුතවාදිතා, විඤ්ඤාතේ විඤ්ඤාතවාදිතා.

චත්තාරෝ පුග්ගලා: ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ අත්තන්තපෝ හොති අත්තපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තෝ, ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ පරන්තපෝ හොති පරපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තෝ, ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ අත්තන්තපෝ ච හොති අත්තපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තෝ පරන්තපෝ ච පරපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තෝ, ඉධ පනාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ නෙව අත්තන්තපෝ හොති න අත්තපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තෝ න පරන්තපෝ න පරපරිතාපනානුයොගමනුයුත්තෝ. සෝ අනත්තන්තපෝ අපරන්තපෝ දිට්ඨේව ධම්මේ නිච්ඡාතෝ නිබ්බුතෝ සීතිභූතෝ සුඛපටිසංවේදී බ්‍රහ්මභූතේන අත්තනා විහරති.

අපරේ පි චත්තාරෝ පුග්ගලා: ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ අත්තහිතාය පටිපන්නෝ හොති නෝ පරහිතාය, ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ පරහිතාය පටිපන්නෝ හොති නෝ අත්තහිතාය, ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ නෙව අත්තහිතාය පටිපන්නෝ හොති න පරහිතාය, ඉධාවුසෝ එකච්චෝ පුග්ගලෝ අත්තහිතාය චේව පටිපන්නෝ හොති පරහිතාය ච.

---

1. වෙරමණී (කෙසුවි)

Free Distribution www.aathaapi.org

ආර්ය (සත්පුරුෂයන්ගේ) ව්‍යවහාර සතරෙකි: මුසවායෙන් වැළැක්ම, කේලාම් කීමෙන් වැළැක්ම, පරොස් බසින් වැළැක්ම, හිස් බස් දෙඩුමෙන් වැළැක්ම.

අන්‍ය ද අනාර්ය ව්‍යවහාර සතරෙක: නො දුටු දැයෙහි දක්නා ලදැ යි කියන බව, නො ඇසූ දැයෙහි අසන ලදැ යි කියන බව, අමුතයෙහි (ආඝ්‍රාණ ආස්වාදන ස්පර්ශන නො කළ දැයෙහි) මුත යැ යි (ආඝ්‍රාණ ආස්වාදන ස්පර්ශන කරන ලදැ යි) කියන බව, අවිඥතයෙහි (නො සිතූ දැයෙහි) සිතන ලදැ යි කියන බව.

අන්‍ය ද ආර්යව්‍යවහාර සතරෙක: නොදුටු දැයෙහි නො දක්නා ලදැ යි කියන බව, නො ඇසුණු දැයෙහි නො ඇසිණැ යි කියන බව, අමුතයෙහි අමුත යැ යි කියන බව, අවිඥතයෙහි අවිඥත යැ යි කියන බව.

අන්‍ය ද ආර්ය ව්‍යවහාර සතරෙක: දුටු දැයෙහි දක්නා ලදැ යි කියන බව, ඇසූ දැයෙහි අසන ල ැ යි කියන බව, මුතයෙහි මුත යැ යි කියන බව, විඥතයෙහි විඥත යැයි කියන බව.

පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක: ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් ආත්මපරිතාපනානුයොගයෙහි (තමා තැවීමෙහි) යෙදුණේ ආත්මන්තප වෙයි, ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් පරපරිතාපනානුයොගයෙහි (අනුන් තැවීමෙහි) යෙදුණේ පරන්තප වෙයි. ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් ආත්මපරිතාපනානුයොගයෙහි යෙදුණේ ආත්මන්තප ද පරපරිතා-පනානුයොගයෙහි යෙදුණේ පරන්තප ද වෙයි. ඇවැත්නි, මෙහි එක්-තරා පුද්ගලයෙක් ආත්මපරිතාපනානු යොගයෙහි නො යෙදුණේ ආත්මන්තප ද නො වේ පරපරිතාපනානුයොගයෙහි නො යෙදුණේ පරන්තප ද නො වේ. හේ ආත්මන්තප නො වූයේ (තමා නො තවනුයේ), පරන්තප ද නො වූයේ (අනුන් නො තවනුයේ) මෙ අත්බව්හි ම තෘෂ්ණා නැත්තේ, කෙලෙස් නිවීමෙන් නිවුණේ, සිසිල් වූයේ (ධ්‍යාන සැප මාර්ග-සැප, ඵල සැප, නිවන් සැප යන) සුව විඳුනා සුලු වූයේ බ්‍රහ්මභූත වූ ආත්මයෙන් (ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ සිතින්) යුක්ත ව වෙසෙයි.

අන්‍ය වූ ද පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක: ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් තමහට මිස පරහට වැඩ පිණිස පිළිපන්නේ නොවෙයි, ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් පරහට මිස තමහට වැඩ පිණිස පිළිපන්නේ නො වෙයි. ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් තමහට ද පරහට ද වැඩ පිණිස පිළිපන්නේ නො වෙයි. ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුඟුලෙක් තමහට ද, පරහට ද වැඩ පිණිස පිළිපන්නේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

අපරේ පි චත්තාරෝ පුග්ගලා: තමොතමපරායනෝ, තමෝජෝති-පරායනෝ, ජෝතිතමපරායනෝ, ජෝතිජෝතිපරායනෝ.

අපරේ පි චත්තාරෝ පුග්ගලා: සමණසමවලෝ, සමණපදුමෝ, සමණ-පුණ්ඩරීකෝ, සමණේසු සමණසුඛුමාලෝ.

ඉමේ ඛෝ ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන වග්ගාරෝ ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සඞ්ඛෙඛෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

පඤ්චකං

11. අත්‍ථි ඛෝ ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පසසතා අරහතා සම්මා-සම්බුද්ධෙන පඤ්ච ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සඞ්ඛෙඛෙව සඞ්ගායිතබ්බං න විවදිතබ්බං, යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං, තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

කතමෙ පඤ්ච: පඤ්චකඛන්ධා- රූපක්ඛන්ධෝ, වෙදනාක්ඛන්ධෝ, සඤ්ඤාක්ඛන්ධෝ, සංඛාරක්ඛන්ධෝ, විඤ්ඤාණක්ඛන්ධෝ.

පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා: රූපූපාදානක්ඛන්ධෝ,[2] වෙදනූපාදානක්ඛන්ධෝ, සඤ්ඤූ-පාදානක්ඛන්ධෝ, සංඛාරූපාදානක්ඛන්ධෝ, විඤ්ඤාණූපාදානක්ඛන්ධෝ,

පඤ්ච කාමගුණා: චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා, සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා -පෙ- ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා -පෙ- ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා -පෙ- කාය-විඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරූපා කාමූපසංහිතා රජනීයා.

---

1. සීතිභූතෝ (කෙසුචි)
2. රූපූපාදානක්ඛන්ධෝ (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

අන්‍ය වූ ද **පුද්ගලයෝ** සතරදෙනෙක: අඳුරු වූයේ අඳුර ම පර ලොවැ ගතිය කොටැති (අඳුරින් අඳුරට යන) පුඟලා ය, අඳුරු වූයේ එළිය පරලොව ගතිය කොටැති (අඳුරෙන් එළියට යන) පුඟලා ය, එළිමත් වූයේ අඳුර පරලොව ගතිය කොටැති (එළියෙන් අඳුරට යන) පුඟලා ය, එළිමත් වූයේ එළිය ම පරලොව ගතිය කොටැති (එළියෙන් එළියට යන) පුඟලා ය.

අන්‍ය වූ **පුද්ගලයෝ** සතර දෙනෙක: අචලශ්‍රමණයා ය (සෝවාන් මහණ ය), ශ්‍රමණපද්මය හෙවත් පියුමක් බඳු මහණ ය (සකෘදගාමී මහණ ය), ශ්‍රමණපුණ්ඩරිකය හෙවත් හෙළ පියුමක් බඳු මහණ ය (අනාගාමී මහණය), ශ්‍රමණයන් අතුරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර ය හෙවත් සියුමැලි මහණ ය (රහත් මහණ තෙමේ ය.)

ඇවැත්නි, මොඟු දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට ම වදරන ලද සතර ධර්මයෝය. එය ... දෙව් මිනිස්නට යහපත පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස සියල්ලන් විසින් ම සමග වැ ගැයියැ යුතු.

පඤ්චකය

11. ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරන ලද පඤ්ච ධර්ම කෙනෙක් ඇත. යම්සේ මේ සස්න දීර්ඝ කාලයක් පැවැතිය හැකි වන්නේ ද, බොහෝ කලක් සිටිය හැකි වන්නේ ද එසේ වනු පිණිස, එහි කොප සියලු දෙනා ම විසින් සමග වැ ගැයියැ යුතු, විවිද නොකළ යුතු. එය බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පාව පිණිස, දෙව් මිනිස්නට යහපත පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය.

කවර පඤ්ච ධර්ම කෙනෙක් ද යත්: **ස්කන්ධ** පසෙක– රූපස්කන්ධය, වේදනාස්කන්ධය, සංඥස්කන්ධය, සංස්කාරස්කන්ධය, විඥානස්කන්ධයි.

උපාදානස්කන්ධ පසෙක: රූපොපාදානස්කන්ධය, වේදනොපාදානස්කන්ධය, සංඥෙපාදානස්කන්ධය, සංස්කාරොපාදානස්කන්ධය, විඥානොපාදානස්කන්ධයි.

කාමගුණ (කාම කොටස්) පසෙක: චක්ෂුර්විඥානයෙන් දත යුතු වූ ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මන වඩන්නා වූ ප්‍රියස්වභාවය ඇති කාම නිඃශ්‍රිත වූ ඇලුම් කටයුතු වූ රූපයෝ ය, ශ්‍රොත්‍ර විඥානයෙන් දත යුතුවූ ... ශබ්ද යෝ ය, ඝ්‍රාණ විඥානයෙන් දත යුතු වූ ... ගන්ධයෝ ය, ජිව්හාවිඥානයෙන් දතයුතු වූ ... රසයෝය, කායවිඥානයෙන් දත යුතු වූ ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ මන වඩන්නා වූ ප්‍රිය ස්වභාවය ඇති කාම නිඃශ්‍රිත වූ ඇලුම් කටයුතු වූ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පඤ්ච ගතියෝ: නිරයෝ, තිරච්ඡානයෝනි, පෙත්තිවිසයෝ, මනුස්සා, දේවා.

පඤ්ච මච්ඡරියානි: ආවාසමච්ඡරියං කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

පඤ්ච නීවරණානි: කාමච්ඡන්දනීවරණං, බ්‍යාපාදනීවරණං, ථීනමිද්ධනීවරණං, උද්ධච්චකුක්කුච්චනීවරණං, විචිකිච්ඡානීවරණං.

පඤ්චඋද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි: සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසෝ, කාමච්ඡන්දෝ, බ්‍යාපාදෝ.

පඤ්චඋද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි: රූපරාගෝ, අරූපරාගෝ, මානෝ, උද්ධච්චං, අවිජ්ජා.

පඤ්ච සික්ඛාපදානි: පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, කාමේසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී, මුසාවාදා වෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී.

පඤ්ච අභබ්බට්ඨානානි: අභබ්බෝ ආවුසෝ වීණාසවෝ භික්ඛු සංචිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතුං, අභබ්බෝ වීණාසවෝ භික්ඛු අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියිතුං, අභබ්බෝ වීණාසවෝ භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිතුං, අභබ්බෝ වීණාසවෝ භික්ඛු සම්පජානමුසා භාසිතුං, අභබ්බෝ වීණාසවෝ භික්ඛු සන්නිධිකාරකං කාමේ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරියභූතෝ.

පඤ්ච බ්‍යසනානි: ඤාතිබ්‍යසනං, භොගබ්‍යසනං, රොගබ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං. නාවුසෝ සත්තා ඤාතිබ්‍යසනහෙතු වා භොගබ්‍යසනහෙතු වා රොගබ්‍යසනහෙතු වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති. සීලබ්‍යසනහෙතු වා ආවුසෝ සත්තා දිට්ඨිබ්‍යසනහෙතු වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති."

Free Distribution www.aathaapi.org

ගති (කර්ම කළවුන් යෑ යුතු තැන්) පසෙක: නිරය, තිරිසන් යෝනිය, ප්‍රෙතලෝකය, මිනිස් ලොව, දෙවිලොව.

මාත්සර්ය (මසුරුබව්) පසෙක: ආවාසමාත්සර්යය, කුලමාත්සර්යය, ලාභමාත්සර්යය, වර්ණමාත්සර්යය, ධර්මමාත්සර්යය.

නීවරණ පසෙක: කාමච්ඡන්දනීවරණය, ව්‍යාපාදනීවරණය, ථීනමිද්ධ නීවරණය, උද්ධච්චකුක්කුච්ච නීවරණය, විචිකිච්ඡානීවරණය.

ඔරම්භාගිය සංයෝජන පසෙක: සත්කායදෘෂ්ටිය, විචිකිත්සාව, ශීලව්‍රතපරාමර්ශය, කාමච්ඡන්දය, ව්‍යාපාදය.

උද්ධම්භාගිය සංයොජන පසෙක: රූපරාගය, අරූපරාගය, මානය, උද්ධච්චය, අවිද්‍යාව.

ශික්ෂාපද (ශික්ෂා කොටස්) පසෙක: ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළැක්ම, අදත්තාදනයෙන් වැළැක්ම, කාමමිථ්‍යාචාරයෙන් වැළැක්ම, මුසාවාදයෙන් වැළැක්ම, මත්ඛවට ද ප්‍රමාදයට ද කාරණ වූ රහමෙර පිමෙන් වැළැක්ම.

අභව්‍ය (නොවියැ හැකි) කරුණු පසෙක: ඇවැත්නි, රහත් මහණ තෙමේ සිතා ප්‍රාණියකු දිවියෙන් නොර කරන්නට නො හැක්කේ ය, රහත් මහණ තෙමේ නො දුන් දයක් සොර සිතින් ගන්නට නො හැක්කේ ය, රහත් මහණ මෙවුන්දම් සෙවුනට නො හැක්කේ ය. රහත් මහණ තෙමේ-දැන මුසවා තෙපලන්නට නො හැක්කේ ය, රහත් මහණ තෙමේ පෙර ගිහි කාලයෙහි මෙන් රැස් කොට තබා ගෙන කාමවස්තූන් පරිභොග කරන්නට නො හැක්කේ ය.

ව්‍යසන පසෙක: ඤාතිව්‍යසනය, භොගව්‍යසනය, රොගව්‍යසනය, ශීල-ව්‍යසනය, දෘෂ්ටිව්‍යසනය. ඇවැත්නි, සත්වයෝ ඤාතිව්‍යසන හෙයින් හෝ භොගව්‍යසන හෙයින් හෝ රෝග ව්‍යසන හෙයින් හෝ කය බිඳී මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ දුකට ස්ථාන වූ විවස වැ පතිත වන තැන වූ නිරයට නො පැමිණෙත්. ඇවැත්නි, ශීලව්‍යසන හෙයින් හෝ දෘෂ්ටිව්‍යසන (මිථ්‍යාදෘෂ්ටි) හෙයින් හෝ සත්වයෝ කය බිඳී මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුකට ස්ථාන වූ විවස ව පතිත වන තැන වූ නිර-යට පැමිණෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

පඤ්ච සම්පදා: ඤාතිසම්පදා, භොගසම්පදා, ආරොග්‍යසම්පදා, සීලසම්පදා, දිට්ඨිසම්පදා. නාවුසෝ සත්තා ඤාතිසම්පදාහෙතු වා භොගසම්පදාහෙතු වා ආරොග්‍යසම්පදාහෙතු වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. සීලසම්පදාහෙතු වා ආවුසෝ සත්තා දිට්ඨිසම්පදාහෙතු වා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

පඤ්ච ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා: ඉධාවුසෝ දුස්සීලෝ සීලවිපත්තිනිදානං පමාදාධිකරණං මහන්තං භොගජානිං නිගච්ඡති. අයං පඨමෝ ආදීනවෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා.

පුන ච පරං ආවුසෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තිනිදානස්ස පාපකෝ කිත්තිසද්දෝ අබ්භුග්ගච්ඡති. අයං දුතියෝ ආදීනවෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා.

පුන ච පරං ආවුසෝ දුස්සීලෝ සීලවිපන්නෝ යඤ්ඤදේව පරිසං උපසඞ්කමති යදි ඛත්තියපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං අවිසාරදෝ උපසඞ්කමති මඞ්කුභූතෝ. අයං තතියෝ ආදීනවෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා.

පුන ච පරං ආවුසෝ දුස්සීලෝ සීලවිපන්නෝ සම්මුළ්හෝ කාලං කරොති. අයං චතුත්ථෝ ආදීනවෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා.

පුන ච පරං ආවුසෝ දුස්සීලෝ සීලවිපන්නෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමෝ ආදීනවෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා.

පඤ්ච ආනිසංසා සීලවතෝ සීලසම්පදාය: ඉධාවුසෝ සීලවා සීලසම්පන්නෝ අප්පමාදාධිකරණං මහන්තං භොගක්ඛන්ධං අධිගච්ඡති. අයං පඨමෝ ආනිසංසෝ සීලවතෝ සීලසම්පදාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ සීලවතෝ සීලසම්පන්නස්ස කල්‍යාණෝ කිත්තිසද්දෝ අබ්භුග්ගච්ඡති. අයං දුතියෝ ආනිසංසෝ සීලවතෝ සීලසම්පදාය.

Free Distribution www.aathaapi.org

සම්පත් පසෙක: ඥති සම්පත, භොග සම්පත, ආරොග්‍ය සම්පත, ශීල සම්පත, දෘෂ්ටි සම්පත. ඇවැත්නි, සත්වයෝ ඥති සම්පත් හෙයින් හෝ භෝග සම්පත් හෙයින් හෝ ආරෝග්‍ය සම්පත් හෙයින් හෝ කය බුන් මරණින් මතු සුවයට ස්ථාන වූ ස්වර්ග ලෝකයට නො පැමිණෙත්. ඇවැත්නි, ශීල සම්පත් හෙයින් හෝ දෘෂ්ටිසම්පත් (සම්‍යග් දෘෂ්ටි) හෙයින් හෝ සත්වයෝ කය බුන් මරණින් මතු සැපට ස්ථාන වූ ස්වර්ග ලෝකයට පැමිණෙත්.

දුසිල්හුගේ ශීලවිපත්තියෙහි (දුසිල්බවේ) දෙස් පසෙක: ඇවැත්නි, මෙහි දුසිල් තෙම ශීලවිපත්තියට පැමිණියේ, ප්‍රමාද කාරණයෙන් මහත් භොග (වස්තු) විනාශයට පැමිණෙයි. මේ දුසිල්හුගේ ශීලවිපත්තියෙහි පළමු දෙස යි.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, ශීලවිපත්තියට පැමිණි, දුසිල්හුගේ ලාමක කීර්තිශබ්දයෙක් (අපකීර්තියෙක්) උස් වැ නැහෙයි. මේ දුසිල්හුගේ ශීලවිපත්තියෙහි දෙවෙනි දෙස ය.

තව ද අනෙකෙක් ඇත. ඇවැත්නි, ශීලවිපත්තියට පැමිණි දුසිල් තෙම කැත් පිරිසක් හෝ බමුණු පිරිසක් හෝ ගැහැවිපිරිසක් හෝ මහණ පිරිසක් හෝ යම් යම් ම පිරිසක් කරා එළැඹෙන්නේ නම් අඥිත නො ව (බෑන සුලු ව) තෙද නැති ව එළැඹෙයි. මේ දුසිල්හුගේ ශීලවිපත්තියෙහි තුන් වැනි දෙස ය.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, ශීලවිපන්න වූ දුසිල් තෙමේ සිහි මුළා වූයේ කලුරිය කෙරෙයි. මේ දුසිල්හුගේ ශීලවිපත්තියෙහි සතර-වන දෙස ය.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, සීලවිපන්න වූ දුසිල් තෙම කය බුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුකට ස්ථාන වූ, විවශ වැ පතිත වන තැන වූ නිරයට පැමිණෙයි. මේ දුසිලහු ගේ ශීලවිපත්තියෙහි පස්වන දෙස යි.

සිල්වත්හුගේ ශීලසම්පත්තියේ අනුසස් පසෙක. ඇවැත්නි, මෙහි සිල්වත් තෙමේ ශීලයෙන් යුක්තවූයේ, නොපමා කරුණින් මහත් භොගරාශියක් ලබයි. මේ සිල්වත්හුගේ ශීලසම්පත්තියෙහි පළමු වන අනුසස ය.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, ශීලසම්පන්න වූ සිල්වත්හුගේ යහපත් කීර්ත්තිශබ්දයෙක් උස් වැ නැහෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ ශීල-සම්පත්හි දෙවෙනි අනුසස ය.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ සීලවා සීලසම්පන්නෝ යඤ්ඤදේව පරිස උපසඞ්කමති යදි ඛත්තියපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං විසාරදෝ උපසඞ්කමති අමඞ්කුභූතෝ. අයං තතියෝ ආනිසංසෝ සීලවතෝ සීලසම්පදය.

පුන ච පරං ආවුසෝ සීලවා සීලසම්පන්නෝ අසම්මූළ්හෝ කාලං කරොති. අයං චතුත්ථෝ ආනිසංසෝ සීලවතෝ සීලසම්පදය.

පුන ච පරං ආවුසෝ සීලවා සීලසම්පන්නෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමෝ ආනිසංසෝ සීලවතෝ සීලසම්පදය.

වොදකෙන ආවුසෝ භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්ම අජ්ඣත්තං උපට්ඨපෙත්වා පරෝ වොදෙතබ්බෝ: කාලෙන වක්ඛාමි නෝ අකාලෙන, භූතෙන වක්ඛාමි නෝ අභූතෙන, සණ්හෙන වක්ඛාමි නෝ ඵරුසෙන, අත්ථසංහිතෙන වක්ඛාමි නෝ අනත්ථසංහිතෙන, මෙත්තචිත්තෝ[1] වක්ඛාමි නෝ දොසන්තරෙනා ති. වොදකෙන ආවුසෝ භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන. ඉමෙ පඤ්ච ධම්ම අජ්ඣත්තං උපට්ඨපෙත්වා පරෝ වොදෙතබ්බෝ.

පඤ්ච පධානියඞ්ගානි: ඉධාවුසෝ භික්ඛු සද්ධෝ හොති, සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං: ඉතිපි සෝ භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ සුගතෝ ලොකවිදූ අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධෝ භගවා'ති, අප්පාබාධෝ හොති අප්පාතඞ්කෝ සමවෙපාකිනියා ගහණියා සමන්නාගතෝ නාතිසීතාය නාවුණ්හාය මජ්ඣිමාය පධානක්ඛමාය, අසඨෝ හොති අමායාවී යථාභූතං අත්තානං ආවිකත්තා සත්ථරි වා විඤ්ඤූසු වා සබ්‍රහ්මචාරීසු, ආරද්ධවීරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළ්හපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු, ධම්මෙසු, පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතෝ අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මාදුක්ඛක්ඛයගාමිනියා.

---

1. මෙත්තාචිත්තෙන (කෙසුචි)

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, ශීලයෙන් යුත් සිල්වත් තෙමේ කැත් පිරිසකට වේවයි බමුණු පිරිසකට වේවයි ගැහැවි පිරිසකට වේවයි මහණ පිරිසකට වේවයි යම් යම් ම පිරිසක් කරා එළැඹෙත්නේ නම්, අහිත වැ නෙදනි වැ එළැඹියි. මේ සිල්වත්හුගේ ශීලසම්පත්තියේ තෙවෙනි අනුසස ය.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, ශීලසම්පන්න වූ සිල්වත් තැනැත්තේ සිහි මුළා නොවූයේ කලුරිය කෙරෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ ශීල සම්පත්හි සතරවැනි අනුසස ය.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, ශීලයෙන් යුක්ත වූ සිල්වත් තෙමේ කා බුන් මරණින් මතු සැපයට ස්ථාන වූ සඟලොවට පැමිණෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ ශීලසම්පත්තියේ පස්වැනි අනුසස යි.

ඇවැත්නි, මෙරමාහට චෝදනා කරනු රිසි වොදක භික්ෂූහු විසින් ධර්ම පසක් තමා කෙරෙහි එළවා මෙරමාට වොදනා කළ යුතු: සුදුසු කාලයෙහි කියන්නෙමි, නොකල්හි නොකියන්නෙමි යි යන සිත, වූ දසින් (සත්‍යයෙන්) කියමි, නොවූ දයෙකින් නො කියමි යි යන සිත, මොළොක් බසින් කියමි, පරොස් බසින් නො කියමි යි යන සිත, ඔහුට වැඩ කැමැති සිතින් මිස අවැඩ කැමැති සිතෙකින් නො කියන්නෙමි යි යන සිත, මෙත්සිතින් මිස ද්වේෂ සහිත සිතින් නොකියන්නෙමි යන සිත. ඇවැත්නි, මෙරමාහට චෝදනා කරනු රිසි චෝදක මහණහු විසින් මේ ධර්ම පස තමා කෙරෙහි එළවා මෙරමාට චෝදනා කළ යුතු.

ප්‍රධානිකාඞ්ග (ප්‍රධන් වීර්ය වඩන මහණහු තුළ විය යුතු ඉණාඞ්ග) පසෙක; ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම සැදහැ ඇත්තේ වෙයි. ඒ භගවත් තෙමේ මේ මේ කරුණින් අර්හත් ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාචරණයෙන් හා වරණධර්මයන් ගෙන් සම්පූර්ණ ය, සුගත ය, ලෝකවිදූ ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථි ය, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ ය, බුද්ධ ය, භගවත්' යැ යි තථාගතයන් වහන්සේ ගේ බෝධිය (සතර මහ නුවණ) හදහයි. රෝග නැත්තේ නිදුක් වූයේ, ඉතා ශීත ද නොවූ ඉතා උෂ්ණ ද නොවූ මධ්‍යම වූ, ප්‍රධන් වීර්යය වැඩීමට යෝග්‍ය වූ, සම ලෙස අහර පැසවන උදරාග්නියෙන් යුක්ත වෙයි.

ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි හෝ නුවණැති සබ්රම්සරුවන් කෙරෙහි හෝ තත් වූ පරිදි සිය වරද හෙළි කරන්නේ ශඨ නොවූයේ මායා නැත්තේ වෙයි.

ශක්ති ඇත්තේ, දඩි උත්සාහ ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි බහා නොතැබූ වැර ඇත්තේ, අකුසල් දහමුන් පහ කරනු පිණිස, කුසල් දහමුන් ලැබගැන්ම පිණිස පිරිසුන් වීර්ය ඇත්තේ වෙසෙයි.

පිරිසිදු වූ, කෙලෙසුන් විදලීමට සමත්, මොනොවට දුක් වැනැසීමට යන නුවණින් යුක්ත වූයේ උදයාස්තගාමිනී ප්‍රඥායෙන් සමන්විතවූයේ, ප්‍රඥාවන් වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පඤ්ච සුද්ධාවාසා: අවිහා අතප්පා සුදස්සා සුදස්සී අකනිට්ඨා.

පඤ්ච අනාගාමිනො: අන්තරාපරිනිබ්බායී, උපහච්චපරිනිබ්බායී, අසංඛාරපරිනිබ්බායී සසංඛාරපරිබ්බායී, උද්ධංසොතො අකනිට්ඨගාමී.

පඤ්ච වෙතොබීලා: ඉධාවුසො භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති. යො සො ආවුසො භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, අයං පඨමො වෙතොබීලො.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු ධම්මෙ කඞ්ඛාති විචිකිච්ඡති -පෙ- සඞ්ඝෙ කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති, -පෙ- සික්ඛාය කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති -පෙ- සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතචිත්තො බීලජාතො. යො සො ආවුසො භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහත-

[illegible]

සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය

Free Distribution www.aanlaapi.org

ශුද්ධාවාස (අනාගාමී ද රහත් ද යන ශුද්ධ පුද්ගලයනට වාසස්ථාන) පසෙක: අවිහය, අතප්පය, සුදස්ස ය, සුදස්සී ය, අකනිට්ඨ ය.

අනාගාමීහු පස් දෙනෙක: අන්තරාපරිනිබ්බායී (ආයු කාලයේ මැදක් ද නො ඉක්මැ අතර දී ම රහත් බවට පැමිණියේ) ය, උපහච්චපරිනිබ්බායී [illegible]

[illegible]

සාහ ඇති ව වෙහෙසී රහත් වූයේ) ය, උද්ධංසොත අකනිට්ඨගාමී (අවිහය පටන් කොට සතර බඹලෝ ඉක්මැ අකනිටාවට ගොස් රහත් වූයේ) ය.

චේතොබීල (සිතැ තද බව) පසෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි සැක කෙරෙයි, විමති උපදවයි, නිශ්චිත නො වෙයි, නො පහදී. ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි සැක කෙරෙයි ද විමති උපදවයි ද නිශ්චිත නො වෙයි ද නො පහදී ද, ඔහු ගේ සිත වීර්ය කරනුවට, පුන පුනා වීර්යයෙහි යෙදෙනුවට, නිරතුරු වීර්ය වඩනුවට, ප්‍රධන් වීර්ය කරනුවට නො නැමෙයි. යමකු ගේ සිත වීර්ය කරනුවට, පුන පුනා වීර්යයෙහි යෙදෙනුවට නිරතුරු වීර්ය වඩනුවට ප්‍රධන් වීර්ය කරනුවට නො නැමෙයි ද, මෙය පළමු වන චේතොබීලය යි.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණෙක් (පර්යාප්ති ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේධ යන ත්‍රිවිධ) ධර්මයෙහි සැක කෙරෙයි, විමති කෙරෙයි..... (අෂ්ටාර්ය පුද්ගල වූ ආර්ය සංඝයා කෙරෙහි සැක කෙරෙයි, විමති කෙරෙයි ... (අධිශීල අධිචිත්ත අධිප්‍රඥා යන ත්‍රිවිධ) ශික්ෂකයෙහි සැක කෙරෙයි. විමති [illegible]

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු කායෙ අවිගතරාගෝ හොති –පෙ– රූපෙ අවිගතරාගෝ හොති –පෙ-

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යාවදත්ථං උදරාවභෙදකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං මිද්ධසුඛං අනුයුත්තෝ විහරති –පෙ–

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති 'ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවෝ වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරෝ වා'ති. යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති 'ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවෝ වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරෝ වා ති, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, අයං පඤ්චමෝ චෙතසෝ විනිබන්ධෝ.

පඤ්චින්ද්‍රියානි: චක්ඛුන්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං, ඝානින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං කායින්ද්‍රියං.

අපරානි පි පඤ්චින්ද්‍රියානි: සුඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං, දොමනස්සින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

අපරානි පි පඤ්චින්ද්‍රියානි: සද්ධින්ද්‍රියං, විරියින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං.

පඤ්ච නිස්සරණියා ධාතුයෝ: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනෝ කාමෙ මනසිකරොතෝ කාමෙසු චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති සන්තිට්ඨති න විමුච්චති නෙක්ඛම්මං ඛො පනස්ස මනසිකරොතෝ නෙක්ඛම්මෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං කාමෙහි, යෙ ච කාමපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා,[2] මුත්තෝ සෝ තෙහි, න සෝ තං වෙදනං වෙදෙති, ඉදමක්ඛාතං කාමානං නිස්සරණං.

---

1. නිසසාරණියා (PTS, සී., කම්)
2. විඝාත පරිළාහා (සී., කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක් ඇත. ඇවැත්නි, මහණෙක් සිය කය කෙරෙහි නො පහවූ ඇල්ම ඇත්තේ වෙයි... බාහිර රූපය කෙරෙහි නො පහ වූ ඇල්ම ඇත්තේ වෙයි...

තවද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, මහණෙක් රිසි තාක් කුස පුරා කා යහත් සුවය (සැප පහසු දෙන ඇඳ පුටු පරිහරණය), පාර්ශ්ව සුඛය (සුව පහසු ලැබෙන ලැබෙන සේ ඇලයෙන් ඇලයට පෙරළි පෙරළි හෝනා බව), නිදි සුව යන මෙහි යෙදුණේ වෙසෙයි...

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, මහණෙක් මේ ශීලයෙන් හෝ වුත-යෙන් හෝ තපයින් හෝ බඹසරින් මහඛලැති දෙවියෙක් හෝ වන්නෙමි, එක්තරා (ස්වල්ප බල ඇති) දෙවියෙක් හෝ වන්නෙමි'යි කිසි දෙව-මුළුවෙක ඉපැදීම පතා මහණදම් පුරයි. ඇවැත්නි, මේ ශීලයෙන් හෝ මේ වුතයෙන් හෝ මේ තපයින් හෝ මේ බඹසරින් මම මහ බලැති දෙවියෙක් හෝ වන්නෙමි, එක්තරා හෝ දෙවියෙක් වන්නෙමි' යි කිසි යම් දෙවමුළුවෙකැ ඉපැදීම පතා මහණදම් පුරයි ද, ඔහුගේ සිත කෙලෙස් තවන වැර වඩනු පිණිස, පුන පුනා වැර වඩනු පිණිස, ප්‍රධන් වඩනු පිණිස නො නැමෙයි. මෙය පස්වනු වේතොවිනිබන්ධය ය.

ඉන්ද්‍රිය පසෙක: චක්ඛුරින්ද්‍රියය, ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රියය, ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රියය, ජිව්හින්ද්‍රියය, කායෙන්ද්‍රියය.

අන්‍ය වූ ද ඉන්ද්‍රිය පසෙක: සුඛ ඉන්ද්‍රියය, දුඃඛ ඉන්ද්‍රියය, සෞමනස්‍ය ඉන්ද්‍රියය, දෞර්මනස්‍ය ඉන්ද්‍රියය, උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියය.

අන්‍ය වූ ද ඉන්ද්‍රිය පසෙක: ශ්‍රද්ධා ඉන්ද්‍රියය, වීර්ය ඉන්ද්‍රියය, ස්මෘති ඉන්ද්‍රිය, සමාධි ඉන්ද්‍රියය, ප්‍රඥා ඉන්ද්‍රියය.

නිඃසරණිය (විසංයුක්ත වූ) වෙන් වූ ස්වභාව පසෙක: ඇවැත්නි, මෙහි (අශුභධ්‍යානයෙන් නැගී සිට) කාමයන් මෙනෙහි කරන මහණහුගේ සිත කාමයන්හි නො පිවිසෙයි. (කාමයන්හි) නො පහදියි, නො රැඳෙයි, නො ඇලෙයි. වැලි දූ නෙක්ඛම්මය (දශ අශුභයන් වඩා ලබන ප්‍රථම ධ්‍යානය) මෙනෙහි කරන ඔහුගේ සිත නෙක්ඛම්මයෙහි පිවිසෙයි, එහි පහදී, එහි රැඳී සිටී, එහි ඇලෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත (අරමුණෙහි) මතා ව ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ, කාමයන් කෙරෙන් මොනොවට නැඹී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ, කාමයන් කෙරෙන් වෙන් වූයේ වෙයි. කාමයන් හෙතු කොට ගෙන යම් ආස්‍රව කෙනෙක්, යම් දුක් කෙනෙක්, යම් කාම දුවිලි කෙනෙක් උපදනාහු ද, ඔවුන් ගෙන් හේ මිදුණේ වෙයි. හේ ඒ (කාම වේදනා ද කාම පරිදහ වේදනා ද යන ද්විවිධ) වේදනා නොවිඳි. මේ (අශුභ ධ්‍යානය) කාමයන්ගේ නිඃසරණයැ (විසංයෝගයැ) යි කියන ලදී.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනො බ්‍යාපදං මනසිකරොතො බ්‍යාපාදෙ චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. අබ්‍යාපාදං බො පනස්ස මනසිකරොතො අබ්‍යාපාදෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං බ්‍යාපාදෙන. යෙ ච බ්‍යාපාදපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා මුත්තා සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං බ්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනො විහෙසං මනසිකරොතො විහෙසාය චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. අවිහෙසං බො පනස්ස මනසිකරොතො අවිහෙසාය චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං විහෙසාය. යෙ ච විහෙසාපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තා සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං විහෙසාය නිස්සරණං.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනො රූපෙ මනසිකරොතො රූපෙසු චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. අරූපං බො පනස්ස මනසිකරොතො අරූපෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සංතිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං රූපෙහි. යෙ ච රූපපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තා සො තෙහි න සො තං වෙදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං රූපානං නිස්සරණං,

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකක් කියම්. ඇවැත්නි, (මෛත්‍රීධ්‍යානයෙන් නැඟී සිට) ව්‍යාපාදය මෙනෙහි කරන භික්ෂුහු ගේ සිත ව්‍යාපාදයෙහි නො පිවිසෙයි, ව්‍යාපාදයෙහි නො පහදී, ව්‍යාපාදයෙහි නොසිටී, ව්‍යාපාදයෙහි නො ඇලෙයි. වැලි දු අව්‍යාපාදය (මෛත්‍රිය) මෙනෙහි කරන ඔහු ගේ සිත අව්‍යාපාදයෙහි (මෛත්‍රීධ්‍යානයෙහි) පිවිසෙයි, එහි සිටියි, එහි ඇලෙයි. ඔහු ගේ ඒ සිත (මෙත් අරමුණෙහි) මනා ව ගියේ, මනා ව වැඩුණේ, (ව්‍යාපාදය කෙරෙන්) මොනොවට නැඟී සිටියේ, (ව්‍යාපාදය කෙරෙන්) මොනොවට මිදුණේ, ව්‍යාපාදය කෙරෙන් වෙන් වූයේ වෙයි. ව්‍යාපාද හේතුයෙන් යම් ආසුව කෙනෙක්, යම් දුක් කෙනෙක්, යම් යම් පරිදහ (දැවිලි) කෙනෙක් උපදනාහු නම් ඔවුන් ගෙන් හේ මිදුණේ වෙයි. හේ ඒ (ව්‍යාපාද වේදනා ද එහි විපාක වූ පරිදහ වේදනා ද යන ද්විවිධ) වේදනා නො විඳී. මෙය ව්‍යාපාදයෙහි ගේ නිඃසරණ යැ (විසංයොගයැ) යි කියන ලදී.

තව ද අනෙකක් කියම්. ඇවැත්නි, (කරුණාධ්‍යානයෙන් නැඟී සිට) විහිංසාව මෙනෙහි කරන භික්ෂුහු ගේ සිත විහිංසායෙහි නො පිවිසෙයි, විහිංසායෙහි නො පහදී, විහිංසායෙහි නො සිටී, විහිංසායෙහි නො ඇලෙයි. වැලි අවිහිංසාව (කරුණාව) මෙනෙහි කරන ඔහුගේ සිත අවිහිංසායෙහි (කරුණා ධ්‍යානයෙහි) පිවිසෙයි, එහි සිටියි, එහි ඇලෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත (කරුණා අරමුණෙහි) මොනොවට ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ (විහිංසාව කෙරෙන්) මොනොවට නැඟී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ මොනොවට වෙන් වූයේ වෙයි. විහිංසා හෙතුයෙන් යම් ආසුව කෙනෙක්, යම් (විහිංසා වේදනා විහිංසා විපාක පරිදහ යැ යි) විවිධ වේදනා කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හෙ තෙමේ ඔවුන් කෙරෙන් මිදෙයි. හේ ඒ වේදනා නො විඳී. මෙය විහිංසාව ගේ නිඃසරණයැ (විසංයොගයැ) යි කියන ලදී.

තව ද අනෙකක් කියම්. ඇවැත්නි (අරූපධ්‍යානයෙන් නැඟී සිට) රූපයන් මෙනෙහි කරන භික්ෂුහු ගේ සිත රූපයන්හි නො පිවිසෙයි, නො පහදියි, නො සිටියි, නො ඇලෙයි. අරූප ධ්‍යානය මෙනෙහි කරන ඔහු ගේ සිත අරූපධ්‍යානයෙහි පිවිසෙයි, පහදී, සිටියි, ඇලෙයි. ඔහු ගේ ඒ සිත (අරූප අරමුණෙහි) මොනොවට ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ, රූපයන් කෙරෙන් මොනොවට නැඟී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ, මොනොවට වෙන් වූයේ වෙයි. රූප හේතුයෙන් යම් ආසුව කෙනෙක්, දුක් කෙනෙක්, පරිදහ (දැවිලි) කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හෙ තෙමේ ඒ වේදනා නො විඳී. මෙය රූපයන්ගේ නිඃසරණයැ යි කියන ලදී.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනො සක්කායං මනසිකරොතො සක්කායෙ චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති, සක්කාය-නිරොධං වො පනස්ස මනසිකරොතො සක්කායනිරොධෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං, සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං සක්කායෙන. යෙ ච සක්කායපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තො සො තෙහි න සො තං වෙදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං සක්කායස්ස නිස්සරණං.

පඤ්ච විමුත්තායතනානි: ඉධාවුසො භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සබ්‍රහ්මචාරී. යථා යථා ආවුසො භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සබ්‍රහ්මචාරි, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති. පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. ඉදං පඨමං විමුත්තායතනං.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනො න හෙව ඛො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානියො සබ්‍රහ්මචාරී. අපි ච ඛො යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. යථා යථා ආවුසො භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච තෙන ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථ පටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. ඉදං දුතියං විමුත්තායතනං.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකක් කියම්. ඇවැත්නි, (පලසමවතින් නැඟි සිට) සත්කාය-ය (උපාදානස්කන්ධ පස) මෙනෙහි කරන (ශුෂ්ක විදර්ශක රහත්) මහණ-හට සත්කායයෙහි (පංච උපාදානස්කන්ධයෙහි) සිත නො පිවිසෙයි, නො පහදී, නො සිටී, නො ඇලෙයි. වැලි සත්කාය නිරෝධය (නිවන) මෙනෙහි කරන ඔහු ගේ සිත සත්කාය නිරෝධයෙහි (නිවනෙහි) පිවිසෙයි, පහදී, රැඳි සිටී, ඇලෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත (නිවන් අරමුණෙහි) මොනොවට ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ, සත්කායය (උපාදානස්කන්ධය) කෙරෙහි මොනො-වට නැඹී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ, විසංයුක්ත (වෙන් වූයේ) වෙයි. සත්කායප්‍රත්‍යයයෙන් (උපාදාන ස්කන්ධ හේතු කොට ගෙන) යම් ආස්‍රව කෙනෙක්, යම් දුක් කෙනෙක්, යම් පරිදහ (දැවිලි) කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හේ ඔවුන් ගෙන් මිදුණේ වෙයි. මෙය සත්කායයා ගේ නිඃසරණය (උපාදාන ස්කන්ධයන්ගේ විසංයෝගය) යැ යි කියන ලදි.

විමුක්ත්‍යායතන (මිදීමට කරුණු) පසෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණක් හට ශාස්තෘ තෙමේ හෝ ගුරු තන්හි සිටි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ දහම් දෙසයි. ඇවැත්නි, ශාස්තෘ තෙමේ හෝ ගුරු තන්හි සිටි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ යම් යම් සේ ඒ මහණහට දහම් දෙසා ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් හෙ තෙම ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දනගන්නේ ද වෙයි, පාළිය දනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දන්නා පෙළ දන්නා ඔහුට ප්‍රමෝදය (සතුට) උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංහිඳෙයි. සංහිඳුණු නාම කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව ඇත්තහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ පළමු විමුක්ත්‍යා-යතනය යි.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, මහණකුහට ශාස්තෘ තෙමේ දහම් නො ම දෙසයි, ගුරුතන්හි වූ අන් සබ්‍රහ්මචාරියෙකුත් දහම් නො ම දෙසයි. එතෙකුදු වුවත් ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ඒ ධර්මය විස්තර වශයෙන් අනුනට දෙසයි. ඇවැත්නි, මහණ යමසේ යමසේ තමා ඇසූ පරිදී පුහුණු කළ පරිදි විස්තර වශයෙන් අනුනට දහම් දෙසන්නේ ද එසේ එසේ හේ ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දනගන්නේ ද පෙළ දනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දනගන්නාවූ පෙළ දනගන්නාවූ ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී, ප්‍රීතියට පැමිණි සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංහිඳේ. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව විඳින්නහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ දෙවෙනි විමුක්-ත්‍යායතනය යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ න හෙව බෝ සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, අපි ච බෝ යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති. යථා යථාවුසෝ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනෝ ධම්මපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං තතියං විමුත්තායතනං.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ න හෙව බෝ සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොතී, අපි ච බෝ යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං චෙතසා අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති මනසානුපෙක්ඛති. යථා යථා ආවුසෝ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං චෙතසා අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති මනසානුපෙක්ඛති, තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනෝ ධම්මපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං චතුත්ථං විමුත්තායතනං.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ නඅහෙව බෝ සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථා සුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං චෙතසා අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති මනසානුපෙක්ඛති, අපි ච ඛ්වස්ස අඤ්ඤතරං සමාධිනිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං, සුපධාරිතං සුපටිවිද්ධං පඤ්ඤාය, යථා යථා ආවුසෝ භික්ඛුනෝ අඤ්ඤතරං සමාධිනිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං සුපධාරිතං සුපටිවිද්ධං පඤ්ඤාය, තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනෝ ධම්මපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං පඤ්චමං විමුත්තායතනං.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, මහණකුහට ශාස්තෘ තෙමේ හෝ අන් කිසි ගුරු තන්හි වූ සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ නො ම දහම් දෙසයි. ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි අනුනට විස්තර වශයෙන් දහම් නො ද දෙසයි. එතෙ-කුදු වුවත් ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය විස්තරයෙන් සඣාය කෙරෙයි (පුන පුනා කියයි). ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි මේ පරිද්දෙන් යම් සේ ධර්මය විස්තරයෙන් සඣාය කෙරෙයි ද එසේ එසේ හේ එ දහමෙහි අරුත් දැනගන්නේ ද පෙළ දැනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දැනගන්නා පෙළ දැනගන්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිය උපන් සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංහිඳෙයි. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව විඳුනාහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ තෙවෙනි විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්ඉ, ශාස්තෘ තෙමේ හෝ ගුරුතන්හි වූ කිසි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ නො ම දහම් දෙසයි. ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය විස්තරයෙන් අනුනට නො ද දෙසයි. ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය විස්තරයෙන් නො ද සඣායනය කෙරෙයි. වැලි, ඇසූ පරිදි පුඉණු කළ පරිදි ධර්මය සිතින් පුන පුනා කල්පනා කෙරෙයි, පුන පුනා විමසයි, පුන පුනා සිතින් සලකා බලයි. ඇවැත්ඉ, ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය යම්සේ යම්සේ පුන පුනා සිතින් කල්පනා කෙරේ ද, පුන පුනා විමසා ද, පුන පුනා සිතින් බලා ද, එසේ එසේ හෙ තෙම ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දැනගන්නේ ද පෙළ දැනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දැනගන්නා පෙළ දැනගන්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතියට පැමිණි සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංසිඳෙයි. සංසුන් කාම කය ඇත්තේ සුව විඳි. සුව ඇත්තහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ සතර වන විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, ශාස්තෘ තෙමේ හෝ ගුරු තන්හි සිටි කිසි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ මහණහට නො ම දහම් දෙසයි, මහණ තෙම දහම ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි විස්තරයෙන් නො ද දෙසයි. ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි දහම විස්තර විසින් නො ද සඣායනය කෙරෙයි. ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය සිතින් පුන පුනා නො ම කල්පනා කෙරෙයි, නො ම විමසයි, පුන පුනා සිතින් නො ද බලයි. වැලිදු ඔහු විසින් එක්තරා සමාධියෙක් (ගුරුහු ගෙන් කමටහන් උගන්නා හා ම) මොනොවට උගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද්දේ, ප්‍රඥා-යෙන් මොනොවට සලකා බලන ලද්දේ, මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙන් මහණහු විසින් එක්තරා සමාධියෙක් මොනොවට උගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද්දේ, ප්‍රඥායෙන් මොනොවට සලකා බලන ලද්දේ, මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දේ වේ ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් හෙ තෙම ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දන්නේ ද පෙළ දන්නේ ද වෙයි. අරුත් දන්නා, පෙළ දන්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතියට පත් සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංහිඳේ. සංසුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විඳි. සුව විඳුනාහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ පස්වන විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පඤ්ච විමුත්තිපරිපාචනියා සඤ්ඤා: අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චෙ දුක්ඛ-සඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මා-සම්බුද්ධෙන පඤ්ච ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

ඡක්කං

12. අත්ථි ඛො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මා සම්බුද්ධෙන ඡ ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්ථ සබ්බෙ හෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙ ඡ:

ඡ අජ්ඣත්තිකානි ආයතනානි: චක්ඛායතනං, සොතායතනං, ඝානා-යතනං. ජිව්හායතනං, කායායතනං, මනායතනං.

ඡ බාහිරානි ආයතනානි: රූපායතනං, සද්දායතනං, ගන්ධායතනං, රසා-යතනං. ඵොට්ඨබ්බායතනං, ධම්මායතනං.

ඡ විඤ්ඤාණකායා: චක්ඛුවිඤ්ඤාණං, සොතවිඤ්ඤාණං, ඝානවිඤ්ඤාණං ජිව්හාවිඤ්ඤාණං, කායවිඤ්ඤාණං, මනොවිඤ්ඤාණං.

ඡ ඵස්සකායා: චක්ඛුසම්ඵස්සො, සොතසම්ඵස්සො, ඝානසම්ඵස්සො, ජිව්හාසම්ඵස්සො, කායසම්ඵස්සො, මනොසම්ඵස්සො.

ඡ වෙදනාකායා: චක්ඛුසම්ඵස්සජා වෙදනා, සොතසම්ඵස්සජා වෙදනා, ඝානසම්ඵස්සජා වෙදනා, ජිව්හාසම්ඵස්සජා වෙදනා, කායසම්ඵස්සජා වෙදනා, මනොසම්ඵස්සජා වෙදනා.

ඡ සඤ්ඤාකායා: රූපසඤ්ඤා, සද්දසඤ්ඤා, ගන්ධසඤ්ඤා, රසසඤ්ඤා, ඵොට්ඨබ්බසඤ්ඤා, ධම්මසඤ්ඤා.

Free Distribution www.aathaapi.org

විමුක්තිපාරිපවනීය (රහත් බව මුහුකුරුවන) **සංඥ පසෙක:** අනිත්‍ය සංඥාව (අනිත්‍යානුදර්ශන ඥානයෙහි උපන් සංඥාව) අනිත්‍යයෙහි දුඃඛ-සංඥාව (අනිත්‍ය දුය දුක් වශයෙන් දක්නා නුවණෙහි උපන් සංඥාව) දුකෙහි අනාත්මසංඥාව (දුක් වූ දුය අනාත්ම වශයෙන් දක්නා නුවණෙහි උපන් සංඥාව) ප්‍රහාණසංඥාව (ක්ලේශයන් ප්‍රහීණ කිරීම පුන පුනා දක්නා නුවණෙහි උපන් සංඥාව), විරාග සංඥාව (පංචවිධ විරාගය ම අරමුණු කොට උපන් සංඥාව).

ඇවැත්නි, මෙසේ ම දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක් සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ පස් දෙනෙක් දහම්හු මොනොවට වදරන ලදුහ. එහි සියල්ලන් විසින් ම සමග වැ ගැයිය යුතු ..... එය ..... දෙව මිනිස්නට යහපත පිණිස වැඩ පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය.

ෂට්කය

12. ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ විසින් සදෙනෙක් ධර්මයෝ මොනොවට වදරන ලද්දහු ඇත. එහි සියල්ලන් විසින් සමග ව ගැයියැ යුතු ..... එය ..... දෙව මිනිස්-නට යහපත පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය. කවර ස දෙනෙක් ධර්මයෝ ද යත්:

ආධ්‍යාත්මික ආයතන සයෙක: චක්ෂුරායතනය ශ්‍රොත්‍රායතනය, ඝ්‍රාණායතනය, ජිව්හායතනය, කායායතනය, මන ආයතනය.

බාහිර ආයතන සයෙක: රූපායතනය, ශබ්දයතනය ගන්ධායතනය, රසායතනය, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය, මන ආයතනය.

විඥානකාය (විඥානසමූහ) සයෙක: චක්ෂුර්විඥානය, ශ්‍රොත්‍රවිඥානය, ඝ්‍රාණවිඥානය, ජිව්හාවිඥානය, කායවිඥානය, මනොවිඥානය.

ස්පර්ශකාය (ස්පර්ශ සමූහ) සයෙක: චක්ෂුඃ සංස්පර්ශය (ඇස ඇසුරු කළ ස්පර්ශය) ශ්‍රොත්‍රසංස්පර්ශය, ඝ්‍රාණසංස්පර්ශය, ජිව්හාසංස්පර්ශය, කායසංස්පර්ශය, මනඃසංස්පර්ශය.

වේදනාකාය (වේදනා සමූහ) සයෙක: චක්ෂුස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව, ශ්‍රොත්‍ර ස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව, ඝ්‍රාණස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව, ජිව්හාස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව, කායස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව, මනඃස්පර්ශයෙන් උපදනා වේදනාව.

සංඥාකාය සයෙක: රූපසංඥාව, ශබ්දසංඥාව, ගන්ධසංඥාව, රස-සංඥාව, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යසංඥාව, ධර්මසංඥාව.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඡ **සඤ්චේතනාකායා:** රූපසඤ්චේතනා, සද්දසඤ්චේතනා, ගන්ධසඤ්චේතනා, රසසඤ්චේතනා, ඵොට්ඨබ්බසඤ්චේතනා, ධම්මසඤ්චේතනා.

ඡ **තණ්හාකායා:** රූපතණ්හා, සද්දතණ්හා, ගන්ධතණ්හා, රසතණ්හා, ඵොට්ඨබ්බතණ්හා, ධම්මතණ්හා.

ඡ **අගාරවා:** ඉධාවුසෝ භික්ඛු සත්ථරි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, ධම්මෙ අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සඞ්ඝ අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සික්ඛාය අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, අපමාදෙ අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, පටිසන්ථාරෙ අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ,

ඡ **සගාරවා:** ඉධාවුසෝ භික්ඛු සත්ථරි සගාරවෝ විහරති සපතිස්සවෝ, ධම්මෙ සගාරවෝ විහරති සපතිස්සවෝ, සඞ්ඝ සගාරවෝ විහරති සපතිස්සවෝ, සික්ඛාය සගාරවෝ විහරති සපතිස්සවෝ, අපමාදෙ සගාරවෝ විහරති සපතිස්සවෝ, පටිසන්ථාරෙ සගාරවෝ විහරති සපතිස්සවෝ.

ඡ **සොමනස්සූපවිචාරා:** චක්ඛුනා රූපං දිස්වා සොමනස්සට්ඨානියං රූපං උපවිචරති. සොතෙන සද්දං සුත්වා –පෙ– ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා –පෙ– ජිව්හාය රසං සායිත්වා –පෙ– කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා –පෙ– මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය සොමනස්සට්ඨානියං ධම්මං උපවිචරති.

ඡ **දෙමනස්සූපවිචාරා:** චක්ඛුනා රූපං දිස්වා දෙමනස්සට්ඨානියං රූපං උපවිචරති –පෙ– මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය දෙමනස්සට්ඨානියං ධම්මං උපවිචරති.

ඡ **උපෙක්ඛූපවිචාරා:** චක්ඛුනා රූපං දිස්වා උපෙක්ඛාට්ඨානියං රූපං උපවිචරති –පෙ– මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය උපෙක්ඛාට්ඨානියං[1] ධම්මං උපවිචරති.

1. උපෙක්ඛාවට්ඨානියං (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

සඤ්චේතනා සයෙක: රූපසඤ්චේතනා, ශබ්දසංචේතනා, ගන්ධසඤ්චේතනා, රසසඤ්චේතනා, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යසංචේතනා, ධම්සඤ්චේතනා.

තෘෂ්ණාකාය සයෙක: රූපතෘෂ්ණා, ශබ්දතෘෂ්ණා, ගන්ධතෘෂ්ණා, රසතෘෂ්ණා, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යතෘෂ්ණා, ධර්මතෘෂ්ණා.

අගෞරව සයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණෙක් ශාස්තෘහු කෙරෙහි ගෞරව නැත්තේ, යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, ධර්මයෙහි ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, සඩ්ඝයා කෙරෙහි ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, ශික්ෂාව කෙරෙහි ගෞරව නැතතේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, අප්‍රමාද ගුණයෙහි ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි. ප්‍රතිසංස්ථාරයෙහි (පිළිසඳරෙහි) ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවතුම් නැත්තේ වෙසෙයි.

ගෞරව සයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ශාස්තෘහු කෙරෙහි ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි, ධර්මයෙහි ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි, සඩ්ඝයා කෙරෙහි ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි, ශික්ෂායෙහි ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි, අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි. ප්‍රතිසංස්ථාරයෙහි (පිළිසඳරෙහි) ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි.

සොමනස්සූපවිචාරයෝ (සොමනස් සහගත විචාරණයෝ) ස දෙනෙක: ඇසින් රූපයක් දක සොම්නසට කරුණු වූ රූපයෙකැ යි (කල්පනා කොට) පිරිසිඳි යි, කනින් හඬක් අසා සොම්නසට කරුණු වූ හඬෙකැ යි පිරිසිඳියි. නාහැයෙන් ගඳක් අඟ සොම්නසට කරුණු වූ ගඳෙකැ යි පිරිසිඳියි, දිවෙන් රසක් විඳ සොම්නසට කරුණු වූ රසයෙකැ යි පිරිසිඳියි, කයින් හැපෙන දැයක් පැහැසැ සොම්නසට කරුණු වූ සප්‍රෂ්ටව්‍යයෙකැ යි පිරිසිඳියි. මනසින් දහමක් සිතා සොම්නසට කරුණු වූ දහමෙකැ යි පිරිසිඳියි.

දෙමනස්සූපවිචාරයෝ (දෙම්නස් සහගිය විචාරණයෝ) සදෙනෙක: ඇසින් රූපයක් දක දෙම්නසට කරුණුවූ රූපයෙකැ යි පිරිසිඳියි, කනින් හඬක් අසා දෙම්නසට කරුණු වූ හඬෙකැයි පිරිසිඳියි, නාහැයෙන් ගඳක් අඟ දෙම්නසට කරුණු වූ ගඳෙකැ යි පිරිසිඳියි, දිවෙන් රසක් විඳ දෙම්නසට කරුණු වූ රසෙකැ යි පිරිසිඳියි, කයින් හැපෙන දැයක් පැහැසැ දෙම්නසට කරුණු වූ සප්‍රෂ්ටව්‍යයෙකැ යි පිරිසිඳියි, මනසින් දහමක් සිතා දෙම්නසට කරුණු වූ දහමෙකැ යි පිරිසිඳියි.

උපෙකඛූපවිචාරයෝ (උපෙක්ෂා සහගත විචාරණයෝ) සදෙනෙක: ඇසින් රූපයක් දක උපෙක්ෂාවට කරුණු වූ රූපයෙකි යි පිරිසිඳි. කනින් හඬක් අසා උපේක්ෂාවට කරුණු වූ හඬෙකැයි පිරිසිඳි, නාහැයෙන් ගඳක් අඟ උපේක්ෂාවට කරුණු වූ ගඳෙකැ යි පිරිසිඳි, දිවෙන් රසක් විඳ උපේක්ෂාවට කරුණු වූ රසෙකැ යි පිරිසිඳි. කයින් හැපෙන දයක් පැහැසැ උපෙක්ෂාවට කරුණු වූ ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෙකැ යි පිරිසිඳි. මනසින් දහමක් සිතා උපෙක්ෂාවට කරුණු වූ දහමෙකැ යි පිරිසිඳියි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඡ සාරාණීයා ධම්මා: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනෝ මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී[1] චෙව රහෝ ච. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ, සංගහාය අවිවාදය අවිහෙසාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ මෙත්තං වචීකම්මං –පෙ–

මෙත්තං මනෝකම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවී චෙව රහෝ ච, අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා අන්තමසෝ පත්තපරියාපන්නමත්තම්පි, තථාරූපෙහි ලාභෙහි අපපටිවිභත්තභෝගී හොති සීලවන්තෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සාධාරණභෝගී, අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ, සඞ්ගහාය විවාදය අවිහෙසාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යානි තානි සීලානි අඛණ්ඩානි අච්ඡිද්දානි අසබලානි අකම්මාසානි භුජිස්සානි විඤ්ඤුපසත්ථානි අපරාමට්ඨානි සමාධිසංවත්තනිකානි තථාරූපෙසු සීලෙසු සීලසාමඤ්ඤගතෝ විහරති සබ්‍රහ්මචාරීහි ආවී චෙව රහෝ ච, අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියා නියාණිකා නියාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය, තථා රූපාය දිට්ඨියා දිසාවිමොක්ඛගතෝ විහරති සබ්‍රහ්මචාරීහි ආවී චෙව රහෝ ච. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදය අවිහෙසාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති.

ඡ විවාදමූලානි: ඉධාවුසෝ භික්ඛු කොධනෝ හොති උපනාහී. යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු කොධනෝ හොති උපනාහී, සෝ සත්ථරි පි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, ධම්මෙ පි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සඞ්ඝෙ පි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සික්ඛාය පි න පරිපූරකාරී[2] හොති.

---

1. ආවී (මජ්ඣං)
2. පරිපූරිකාරී (පාසා. කම)

Free Distribution www.aathaapi.org

සාරානීය (සංරක්ෂණීය) ධර්ම පසෙක; ඇවැත්නි, මෙහි මහණක්හුගේ මෛත්‍රී සහගත කායකර්මය සබ්රම්සරුවන් කෙරෙහි ප්‍රකට ව ද රහසේ ද එළැඹ සිටියේ වෙයි. මේ සාරානීය ධර්මය ද... ප්‍රිය කරන (ප්‍රිය කටයුත්තකු කරන), ගරුකරන (ගරු කටයුත්තකු කරන) මේ සාරානීය ධර්මය ද සගැන්ම පිණිස, අවිවාදය පිණිස, සමගිය පිණිස එකීභාවය (එක්මුතු බව) පිණිස පවතී.

ඇවැත්නි, තව ද මහණක්හු ගේ මෛත්‍රීසහගත වාක්කර්මය...

මෛත්‍රීසහගත මනඃ කර්මය සබ්රම්සරුන් කෙරෙහි ප්‍රකට වත් අප්‍රකට වත් එළැඹ සිටියේ වෙයි ද, මේ සාරානීය ධර්මය ද ප්‍රිය කටයුත්තකු කරන, ගරු කටයුත්තකු කරන, සංග්‍රහය පිණිස, අවිවාදය පිණිස, නොවෙහෙස පිණිස, සමගිය පිණිස, එකීභාවය (එක්මුතුබව) පිණිස පවතී.

තව ද ඇවැත්නි, මහණහට දැහැමි වූ, දැහැමින් ලද, යටත් පිරිසෙයින් පාත්‍රයට අන්තර්ගත ප්‍රමාණ වූ ද යම් ලාභ කෙනෙක් වෙත් ද, එ බඳු වූ ලාභයන්හි ආමිස විසින් ද පුද්ගල විසින් ද බෙදීමක් නැති ව පරිභොග කරනුයේ සිල්වත් සබ්රම් සරුවන් හා සාධාරණ පරිභොගී ව වළඳන්නේ වේ ද, මේ සාරානිය ධර්මය ප්‍රිය කටයුතු බව ඇති කරන, ගරු කටයුතු බව ඇති කරන, සංග්‍රහය පිණිස. අවිවාදය පිණිස, නොවෙහෙස පිණිස, සමගිය පිණිස එකී භාවය (එක්මුතුබව) පිණිස පවතී.

තව ද ඇවැත්නි, අඛණ්ඩ වූ මුලින් හෝ අගින් නොසිඳුණු, අච්ඡිද්‍ර වූ (මැදින් නො සිඳුණු) අසබල වූ (පිළිවෙළින් සිකපද කිහිපයක් නො සිඳුණු) අකල්මාෂ වූ (අතරින් අතර සිකපද සිඳී නොගිය) භූජිෂ්‍ය වූ (තෘෂ්ණාදාසත්වයෙන් මිදුණු) නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද්ද වූ, අපරාමෘෂ්ට වූ (තෘෂ්ණාදෘෂ්ට්‍යාදියෙන් ස්පර්ශ නොකරන ලද), කිසිවකු විසිනුත් දෙෂාරොපණවශයෙන් ගැහැට කළ නොහැකි සේ වූ, සමාධිය පිණිස පවත්නාවූ යම් ශීලධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, මහණ තෙම එසේ වූ ශීල විෂයයෙහි සබ්රම්සරුවන් හා ප්‍රකට ව ද අප්‍රකට ව ද ශීලසාමාන්‍යගත ව (ශීලයෙන් සමාන බවට පැමිණියේ) වෙසේ ද, මේ සාරානීය ධර්මය ද එකීභාවය (එකමුතුබව) පිණිස පවතී.

තව ද ඇවැත්නි, ආර්ය වූ නෛර්යාණික වූ යම්දෘෂ්ටියෙක් එය පිළිපදනාහට මොනොවට දුක් නැසෙනු පිණිස පවතී ද මහණ තෙම එබඳු වූ සම්‍යග්දෘෂ්ටියෙන් සබ්රම්සරුවන් හා ප්‍රකට ව ද අප්‍රකට ව ද දෘෂ්ටිසාමාන්‍ය ගත වැ (දෘෂ්ටියෙන් සමාන බවට පැමිණියෙක් වැ) වෙසෙයි ද, මේ සාරානීය ධර්මය ද ප්‍රියත්වය ඇති කරනුයේ, ගරු කටයුතු බව ඇතිකරනුයේ වෙයි. සංග්‍රහය පිණිස අවිවාදය පිණිස, නොවෙහෙස පිණිස, එකීභාවය පිණිස පවතී.

විවාදමූල සයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණෙක් කිපෙන සුලු ද වෙර බැඳගන්නා සුලු ද වෙයි. ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් කිපෙන සුලුත් වෙර බඳින සුලුත් වේ නම්, හේ ශාස්තෘහු කෙරෙහි ද ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, ධර්මය කෙරෙහි ද ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, සඞ්ඝයා කෙරෙහි ද ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, ශික්ෂාවේ ද පරිපූරකාරී නො වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු සප්පරි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, ධම්මේ -පෙ- සඞ්ඝේ -වෙ- සික්ඛාය න පරිපූරකාරී, සෝ සඞ්ඝේ විවාදං ජනෙති, යෝ හොති විවාදෙ බහුජනඅහිතාය බහුජනඅසුඛාය බහුනෝ ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපං වෝ තුම්හෙ ආවුසෝ විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ ආවුසෝ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපඤ්ච තුම්හෙ ආවුසෝ විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ ආවුසෝ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපජ්ජෙය්‍යාථ, එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවෝ හොති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු මක්ඛී හොති පලාසී -පෙ- ඉස්සුකී හොති මච්ඡරී -පෙ- සඨෝ හොති මායාවී -පෙ- පාපිච්ඡෝ හොති මිච්ඡාදිට්ඨී සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී. යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගී, සෝ සප්පරි පි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, ධම්මෙපි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සඞ්ඝෙ පි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සික්ඛාය පි න පරිපූරකාරී හොති. යෝ සෝ ආවුසෝ භික්ඛු සප්පරි අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, ධම්මෙ අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සඞ්ඝෙ අගාරවෝ විහරති අපතිස්සවෝ, සික්ඛාය න පරිපූරකාරී, සෝ සඞ්ඝේ විවාදං ජනෙති, යෝ හොති විවාදෙ බහුජනඅහිතාය බහුජනඅසුඛාය බහුනෝ ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපං වෙ තුම්හෙ ආවුසෝ විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ ආවුසෝ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපං වෙ තුම්හෙ ආවුසෝ විවාදමූලං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුම්හෙ ආවුසෝ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවාය පටිපජ්ජෙය්‍යාථ. එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං හොති, එවමෙතස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතිං අනවස්සවෝ හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් ශාස්තෘහු කෙරෙහි ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි ද, ධර්මය කෙරෙහි ... සඞ්ඝයා කෙරෙහි යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි ද, ශික්ෂාවෙහි පරිපූරකාරී නො වෙයි ද, හේ සඟ මැද විවාද උපදවයි ද, – යම් විවාදයෙක් බොහෝ දෙනාට අවැඩ පිණිස, බොහෝ දෙනාට නොසැප පිණිස, බොහෝ දෙනාට අනර්ථ පිණිස වේ ද, දෙවිමිනිස්නට අහිත පිණිස දුක් පිණිස වේ ද එ බඳු විවාදයෙකි – ඇවැත්නි, ඉදින් මෙබඳු විවාද මූලයක් තමන් කෙරෙහි හෝ තමන් ගෙන් පිටත්හි හෝ දක්නා හු නම්, ඇවැත්නි, එහි තෙපි ලාමක වූ ඒ විවාද මූලය ම දුරලනු පිණිස වෑයම් කරවු. ඇවැත්නි, ඉදින් තෙපි මෙබඳු විවාදමූලයක් තමන් කෙරෙහි හෝ බැහැර හෝ නො දක්නා හු නම්, ඇවැත්නි, තෙපි එහි ලාමක වූ ඒ විවාදමූලය ම මත්තෙහි නො හටගැන්ම පිණිස පිළිපදනා හු නම්, මෙසේ මේ ලාමක විවාදමූලයා ගේ ප්‍රහාණය වෙයි, මෙසේ මේ ලාමක විවාද මූලයා ගේ මත්තෙහි නො ඉපැද්ම වෙයි.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙම මෙරමා ගුණ මකන සුලු වූයේ යුගග්‍රාහී (එකට එක කරන සුලු වූයේ) වේ. ... ඊර්ෂ්‍යා කරන සුලු වූයේ මසුරු වූයේ වේ. ... කෛරාටික වූයේ කළ වරද සඟොවන සුලු වේ. ... තමා කෙරෙහි නැති ගුණයෙහි බුහුමන් කැමැත්තේ මිසදිටු වේ, ... තමා ගත් දෘෂ්ටිය ම දැඩි කොට ගත්තේ දෘඪග්‍රාහී වූයේ ගන්නා ලද්ද බැහැර කරනු නො හැක්කේ වේ. ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් තමා ගත් දෘෂ්ටිය ම දැඩි කොට ගත්තේ දෘඪග්‍රාහී වූයේ ගන්නා ලද්ද බැහැර කරනු නො හැක්කේ වේ ද, හේ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ද ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, ධර්මය කෙරෙහි ද ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, සඞ්ඝයා කෙරෙහි ද ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි, ශික්ෂාවෙහි පරිපූරකාරී නො වෙයි. ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහිත් ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි ද, ධර්මය කෙරෙහිත් ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි ද, සඞ්ඝයා කෙරෙහිත් ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි ද, ශික්ෂාවෙහි පරිපූරකාරීත් නො වෙයි ද, හේ සඞ්ඝයා අතුරෙහි විවාද උපදවයි. යම් විවාදයෙක් බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට නොසැප පිණිස, බොහෝ දෙනාට අවැඩ පිණිස, දෙවිමිනිස්නට අහිත පිණිස දුක් පිණිස වෙයි ද, එසේ වූ විවාදයෙකි. ඇවැත්නි, ඉදින් තෙපි මෙ බඳු විවාදමූලයක් තමන් කෙරෙහි හෝ බැහැර හෝ දක්නා හු නම්, ඇවැත්නි, එහි තෙපි ඒ ලාමක විවාද මූලය ම දුරු කරනු පිණිස වෑයම් කරවු. ඇවැත්නි, ඉදින් මෙබඳු විවාදමූලයක් තමන් කෙරෙහි හෝ බැහැර හෝ නො දක්නා හු නම්, ඇවැත්නි, තෙපි එහි ඒ විවාද මූලය ම මත්තෙහි නො හට ගන්නා පිණිස පිළිපදිවු. මෙසේ මේ ලාමක වූ විවාදමූලයා ගේ ප්‍රහාණය වේ, මෙසේ මේ ලාමක වූ විවාදමූලයා ගේ මත්තෙහි නො හටගැන්ම වේ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඡ ධාතුයො: පඨවීධාතු ආපොධාතු, තෙජොධාතු, වායොධාතු, ආකාසධාතු, විඤ්ඤාණධාතු.

ඡ නිස්සරණීයා ධාතුයො: ඉධාවුසො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: මෙත්තා හි ඛො මෙ ආවුසො චෙතොවිමුත්ති භාවිතා බහුලීකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා. අථ ච පන මෙ ඛ්‍යාපාදෙ චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති ති, සො 'මා හෙවන්ති'ස්ස වචනීයො, මා'යස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛී, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං මෙත්තාය චෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය; අථ ච පනස්ස ඛ්‍යාපාදෙ චිත්තං පරියාදය ඨස්සති ති නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසො ඛ්‍යාපාදස්ස යදිදං මෙත්තා චෙතොවිමුත්ති'ති.

ඉධ පන ආවුසො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය:– කරුණා හි ඛො මෙ ආවුසො චෙතොවිමුත්ති භාවිතා බහුලීකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා, අථ ච පන මෙ විහෙසා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති ති, සො මා හෙවන්ති'ස්ස වචනීයො: මා'යස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛී, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං කරුණාය චෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය අථ ච පනස්ස විහෙසා චිත්තං පරියාදය ඨස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසෙං විහෙසාය යදිදං කරුණා චෙතොවිමුත්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ධාතු සයෙක: පෘථිවී ධාතුව, අබ්ධාතුව, තේජෝ ධාතුව, වායු ධාතුව, ආකාශ ධාතුව, විඤ්ඤාන ධාතුව.

නිඃශරණීය ධාතු (අකුසලින් නික්මුණු ස්වභාව) සයෙක: 'ඇවැත්නි, එකාන්තයෙන් මා විසින් මෛත්‍රී චිත්තවිමුක්තිය භාවිතය, බහුලී කෘතය, යානයක් බදු ව කරන ලද්දේ ය. වාස්තුකෘත ය (ප්‍රතිෂ්ඨාවත් කරන ලද්දේ ය). අනුෂ්ඨිත ය (සම්පූර්ණ කරන ලද්දේ ය), පරිචිත ය (පුරුදු කරන ලද්දේ ය), සුසමාරබ්ධ ය (මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද්දේ ය). එතෙකුදු වුවත් වෙෂය මා සිත මැඩ ගෙන (ක්ෂීණ කොට) සිටී' යැ යි මෙහි මහණක් මෙසේ කියන්නේ නම්, හෙතෙම 'මෙසේ කියැ යුතු, වන්නේය. ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන නො කෙරේ වා (දෙස් නො නඟා වා), භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන කිරීම (දෙස් නැඟීම) නො මැනැව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදරන සේක, ඇවැත්නි, මෛත්‍රී චිත්ත විමුක්තිය (මෙත් වැඩීමෙන් අර්ණ වශයෙන් ලත් ත්‍රික චතුෂ්කධ්‍යාන) භාවිත කරන ලද කල්හි, බහුලීකෘත කල්හි, යානීකෘත කල්හි, වාස්තුකෘත කල්හි, අනුෂ්ඨිත කල්හි, පරිචිත කල්හි, සුසමාරබ්ධ කල්හි, එසේ කරන ලද නුමුදු ව්‍යාපාදය ඔහුගේ සිත හාත්පසින් ගෙන (හෝ ඔහුගේ කුශල සිත ක්ෂීණ කොට) සිටී යන මෙය නො කරුණෙක, අවකාශ නැති එකෙක. මේ කාරණය නැත්තේ ය, ඇවැත්නි, මෛත්‍රී චිත්ත විමුක්තිය යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ව්‍යාපාදයාගේ නිඃශරණය (නික්මීම) වේ' යැ යි මෙසේ ඔහුට කිය යුතු වන්නේ ය.

'ඇවැත්නි, මා විසින් කරුණා චිත්තවිමුක්තිය භාවිත ය (වඩන ලද්දේ ය), බහුලීකෘත ය (නැවැත නැවැත කරන ලද්දේ ය), යානීකෘත ය (යානයක් මෙන් කරන ලද්දේ ය), වාස්තුකෘත ය (වාස්තුවක් හෙවත් ප්‍රතිෂ්ඨාවක් කරන ලද්දේ ය), අනුෂ්ඨිත ය (පරිපූර්ණ කරන ලද්දේ ය), පරිචිත ය (පුරුදු කරන ලද්දේ ය), සුසමාරබ්ධ ය (මොනොවට වඩන ලද්දේ ය), එතෙකුදු වුවත් විහිංසා චෙතනාව මා සිත හාත්පසින් ගෙන (හෝ මා කුසල් සිත ක්ෂීණ කොට ගෙන) සිටී යැ යි මහණෙක් මෙසේ කියන්නේ නම්, හෙ තෙම මෙසේ කිය යුතු (ඔහුට මෙසේ කියැ යුතු) වන්නේ ය, ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන නො කෙරේ වා (දෙස් නො නඟා වා), භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන කිරීම (දෙස් නැඟීම) නො මැනැව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදරන සේක. ඇවැත්නි, කරුණා චිත්තවිමුක්තිය වඩන ලද කල්හි, බහුල වශයෙන් කරන ලද කල්හි, යානයක් මෙන් කරන ලද කල්හි, වාස්තුකෘත (ප්‍රතිෂ්ඨාවක් කරන ලද) කල්හි, අනුෂ්ඨිත (පරිපූර්ණ කරන ලද) කල්හි, පුරුදු කරන ලද කල්හි, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද කල්හි, එසේ කරන ලද නමුත් විහිංසා චෙතනාව ඔහු ගේ සිත හාත්පසින් ගෙන සිටින්නේ ය යන මෙය නො කරුණෙක, අවකාශ නැත්තෙක. ඇවැත්නි, කරුණාචිත්තවිමුක්තිය යන මෙය විහිංසාව ගේ **නිඃශරණය** (නික්මීම) යැ' යි (හේ මෙසේ කියැයුතු වන්නේය).

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉධාවුසෝ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: ''මුදිතා හි ඛෝ මේ ආවුසෝ චෙතෝවිමුත්ති භාවිතා බහුලීකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා, අථ ච පන මේ අරති චිත්තං පරියාදය තිට්ඨතී''ති සෝ 'මා හෙවන්ති'ස්ස වචනීයෝ, මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛී, න හි සාධු භගවතෝ අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමේතං ආවුසෝ අනවකාසෝ යං මුදිතාය චෙතෝවිමුත්තියා භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය, අථ ච පනස්ස අරති චිත්තං පරියාදය ඨස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ අරතියා, යදිදං මුදිතා චෙතෝවිමුත්ති.

ඉධ පනාවුසෝ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: උපෙක්ඛා හි ඛෝ මේ ආවුසෝ චෙතෝවිමුත්ති භාවිතා බහුලීකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා, අථ ච පන මේ රාගෝ චිත්තං පරියාදය තිට්ඨතී ති, සෝ 'මා හෙවන්ති'ස්ස වචනීයෝ, මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛී, න හි සාධු භගවතෝ අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමේතං ආවුසෝ අනවකාසෝ යං උපෙක්ඛාය චෙතෝවිමුත්තියා භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය, අථ ච පනස්ස රාගෝ චිත්තං පරියාදය ඨස්සති ති නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ රාගස්ස, යදිදං උපෙක්ඛා චෙතෝවිමුත්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

'ඇවැත්නි, මුදිතා චිත්තවිමුක්තිය මා විසින් වඩන ලද්දේ ය, බොහෝ සෙයින් කරන ලද්දේ ය, යානයක් බඳු කොට කරන ලද්දේ ය, වාස්තුකෘත ය (ප්‍රතිෂ්ඨාවක් කරන ලද්දේ ය), අනුෂ්ඨිත ය (වඩන ලද්දේ ය), පුරුදු කරන ලද්දේ ය, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද්දේ ය, එතෙකුදු වුවත් අරතිය (නො ඇල්ම) මා සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී' යැ යි මෙහි මහණෙක් මෙසේ කියන්නේ ද, 'එසේ නො කිය යුතු යැ' යි හෙ තෙම කිය යුතු වන්නේ ය. 'ආයුෂ්මත් තෙමේ එසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන නො කෙරේ වා (දෙස් නො නඟා වා), භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන කිරීම (දෙස් නැඟීම) නො මැනැව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදරන සේක. ඇවැත්නි, මුදිතා චිත්තවිමුක්තිය වඩන ලද කල්හි, බහුල වශයෙන් කරන ලද කල්හි, යානයක් බඳු කොට කරන ලද කල්හි, වාස්තුකෘත (ප්‍රතිෂ්ඨාවක් කරන ලද) කල්හි, අනුෂ්ඨිත (පරිපූර්ණ) කරන ලද කල්හි, පුරුදු කරන ලද කල්හි, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද කල්හි, එසේ කරන ලද නුමුත්, අරතිය ඔහුගේ සිත හාත්පසින් ගෙන සිටින්නේ ය යන මෙය නො කරුණෙක, අවකාශ (කාරණ) නැත්තෙක. මේ කරුණ නැත්තේ ය. ඇවැත්නි, මුදිතා චිත්තවිමුක්තිය යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය අරතියගේ නිඃශරණය යැ' යි මෙසේ හෙ තෙම කියැ යුතු වන්නේ ය (ඔහුට කිය යුතු වන්නේ ය.).

'ඇවැත්නි, උපෙක්ෂා චිත්තවිමුක්තිය වූ කලි මා විසින් වඩන ලද්දේ ය, බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ ය: යානයක් සේ කරන ලද්දේ ය, වාස්තුවක් (ප්‍රතිෂ්ඨාවක්) කරන ලද්දේ ය, අනුෂ්ඨිත (පරිපූර්ණ) කරන ලද්දේ ය, පුරුදු කරන ලද්දේ ය, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද්දේ ය, එතෙකුදු වුවත් රාගය මා සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී යැ' යි මෙහි භික්ෂු නමෙක් මෙසේ කියන්නේ වී නම්, 'එසේ නො කියැ යුතු යැ' යි හේ කිය යුතු වන්නේ ය. 'ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන නො කෙරේ වා (දෙස් නො කියා වා) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන කිරීම නො මැනැව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො ම වදරන සේක. ඇවැත්නි උපෙක්ෂා චිත්තවිමුක්තිය වඩන ලද කල්හි, බහුල කොට කරන ලද කල්හි, යානයක් මෙන් කරන ලද කල්හි, වාස්තුවක් (ප්‍රතිෂ්ඨාවක්) කරන ලද කල්හි, අනුෂ්ඨිත (පරිපූර්ණ) කරන ලද කල්හි, පුරුදු කරන ලද කල්හි, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද කල්හි, එසේ කරන ලද කල්හි පවා ඔහුගේ සිත රාග තෙමේ හාත්පසින් ගෙන සිටින්නේ ය යන මෙය නො කරුණෙක, අවකාශ නැත්තෙක. මේ කාරණය අවිද්‍යමාන ය, ඇවැත්නි, උපෙක්ෂා චිත්තවිමුක්තිය යන යමෙක් ඇද්ද, ඇවැත්නි, මෙය රාගයාගේ නිඃශරණය යැ' යි හෙ තෙම කියැ යුතු වන්නේ ය (ඔහුට කිය යුතු වන්නේ ය.).

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉධාවුසෝ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය "අනිමිත්තා භි බො මෙ ආවුසෝ චෙතොවිමුත්ති භාවිතා බහුලිකතා යානිකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා, අථ ච පන මෙ තං නිමිත්තානුසාරි විඤ්ඤාණං හොති'ති සො 'මා හෙවන්ති'ස්ස වචනියෝ. මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අභ්‍යාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතෝ අභ්‍යක්ඛානං. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසෝ අනවකාසෝ යං අනිමිත්තාය චෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය බහුලිකතාය යානිකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය, පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය, අථ ච පනස්ස නිමිත්තානුසාරි විඤ්ඤාණං භවිස්සති කි තෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ සබ්බනිමිත්තානං යදිදං අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්ති.

ඉධ පනාවුසෝ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය අස්මි'ති බො මෙ විගතං[1] අයමහමස්මි'ති න සමනුපස්සාමි. අථ ච පන මෙ විචිකිච්ඡා කථංකථා-සල්ලං චිත්තං පරියාදය තිට්ඨතී'ති, සො මා හෙව'න්තිස්ස වචනියෝ, 'මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අභ්‍යාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතෝ අභ්‍යක්ඛානං. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසෝ යං අස්මි'ති විගතෙ[1] අයමහමස්මි'ති අසමනුපස්සතෝ, අථ ච පනස්ස විචි-කිච්ඡාකථංකථාසල්ලං චිත්තං පරියාදය ඨස්සති'ති නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ විචිකිච්ඡාකථංකථාසල්ලස්ස, යදිදං අස්මි'මානස්ස සමුග්ඝාතෝ.

ඡ අනුත්තරියානි: දස්සනානුත්තරියං, සවනානුත්තරියං ලාභානුත්තරියං, සික්ඛානුත්තරියං පාරිචරියානුත්තරියං, අනුස්සතානුත්තරියං

ඡ අනුස්සතියෝනානි: බුද්ධානුස්සති, ධම්මානුස්සති, සඞ්ඝානුස්සති සීලානුස්සති, චාගානුස්සති, දෙවතානුස්සති.

1. විගතං (Pts,) විගතෙ (සහ)

Free Distribution www.aathaapi.org

'ඇවැත්නි: අනිමිත්ත චිත්තවිමුක්තිය (රහත්පල සමවත) මා විසින් වඩන ලද්දේ ය, බහුල වශයෙන් කරන ලද්දේ ය, යානයක් සේ කරන ලද්දේ ය, වාස්තු කරන ලද්දේ ය, අනුෂ්ඨාන කරන ලද්දේ ය, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද්දේ ය, එතෙකුදු වුවත් මගේ ඒ සිත (රාගනිමිත්තාදී) නිමිති අනුව යන්නේ වේ යැ' යි කියන්නේ නම්, 'එසේ නො කියා වා' යැ යි මේ කිය යුතු වන්නේ ය. 'ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නො කියා වා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන (දෝෂාරොපණ) නො කෙරේ වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අභ්‍යාඛ්‍යාන කිරීම නො මැනැව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො ම වදරන සේක. ඇවැත්නි, අනිමිත්ත චිත්තවිමුක්තිය වඩන ලද කල්හි, බහුල වශයෙන් කරන ලද කල්හි, යානයක් බඳු කරන ලද කල්හි, වාස්තුවක් (ප්‍රතිෂ්ඨාවක්) කරන ලද කල්හි අනුෂ්ඨිත (සම්පූර්ණ) කරන ලද කල්හි, පුරුදු කරන ලද කල්හි, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලද කල්හි, එසේ කරන ලද නුමුදු ඔහුගේ සිත නිමිති අනුව යන්නෙක් වන්නේ යැ යන මෙය නොකරුණෙක: මෙය අවකාශ (කරුණු) නැති එකෙක. මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ. ඇවැත්නි, යම් අනිමිත්ත චිත්තවිමුක්තියෙක් වේ ද, මෙය සියලු නිමිතින් ගේ නික්මීමෙක් වේ යැ යි මෙසේ හෙ තෙම කිය යුතු වන්නේ ය.

ඇවැත්නි, මෙහි මහණෙක් 'මම වෙමි' යි මගේ අස්මිමානය පහ විය. 'මේ මම වෙමි' යි නො දකිමි. එතෙකුදු වුවත් විචිකිච්ඡාව වූ 'කෙසේ ද? කෙසේ ද? යන' ශාංකා හුල තෙම මගේ සිත හාත් පසින් ගෙන සිටී යැ'යි මෙසේ කියන්නේ නම් 'එසේ නො කියන්නැ' යි හෙ තෙම කියැ යුතු වන්නේ ය. 'ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් නො කියන්න, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් කිම නො මැනැව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො ම වදරන සේක, ඇවැත්නි, 'වෙමි'යි අස්මිමානය පහ වූ කල්හි, 'මේ මම වෙමි'යි නො දක්නාහට (මෙසේ සැකයක් පහළ වීම යන) මෙය නො කරුණෙක, මෙය අවකාශ නැත්තෙක. එතෙකුදු වුවත් විචිකිච්ඡාව වූ කථංකථාසල්ලය ඔහු සිත හාත්පසින් ගෙන සිටින්නේ ය යන මේ කාරණය අවිද්‍යමාන ය. කවර හෙයින? යම් අස්මි මානයාගේ මුලින් සිඳීමෙක් වේ ද, මෙය විචිකිච්ඡා සංඛ්‍යාත කථංකථාශල්‍යයාගේ නිඃශරණය (නික්මීම) වේ' යැ යි මේ කියැ යුතු වන්නේ ය.

අනුත්තරිය (එයට වඩා උතුම් දැ යැ යි කියැ යුතු කිසිත් නැති) ධර්ම සයෙක: අනුත්තරිය දර්ශනය (උසස් ම දැක්ම), අනුත්තරිය ශ්‍රවණය (උතුම් ම ඇසීම), අනුත්තරිය ලාභය (උතුම් ම ලැබීම), අනුත්තරිය ශික්ෂාව (උතුම් ම හික්මීම), අනුත්තරිය පාරිචර්යාව (උතුම් ම උවටැන), අනුත්තරිය අනුස්මෘතිය (උතුම් ම සිහි කිරීම).

අනුස්මෘතිස්ථාන (සිහිකිරීම්) සයෙක: බුද්ධානුස්මෘතිය, ධර්මානුස්මෘතිය, සඞ්ඝානුස්මෘතිය, ශීලානුස්මෘතිය, ත්‍යාගානුස්මෘතිය, දෙවතානුස්මෘතිය.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඡ සතතවිහාරා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නෙව සුමනෝ හොති න දුම්මනෝ, උපෙක්ඛකෝ ච විහරති සතෝ සම්පජානෝ, සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නෙව සුමනෝ හොති න දුම්මනෝ, උපෙක්ඛකෝ ච විහරති සතෝ සම්පජානෝ.

ඡළාභිජාතියෝ: ඉධාවුසෝ එකච්චෝ කණ්හාභිජාතිකෝ සමානෝ කණ්හං ධම්මං අභිජායති. ඉධාවුසෝ එකච්චෝ කණ්හාභිජාතිකෝ සමානෝ සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධාවුසෝ එකච්චෝ කණ්හාභිජාතිකෝ සමානෝ අකණ්හං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති. ඉධාවුසෝ එකච්චෝ සුක්කාභිජාතිකෝ සමානෝ සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධාවුසෝ එකච්චෝ සුක්කාභිජාතිකෝ සමානෝ කණ්හං ධම්මං අභිජායති. ඉධාවුසෝ එකච්චෝ සුක්කාභිජාතිකෝ සමානෝ අකණ්හං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති.

ඡ නිබ්බධභාගියා සඤ්ඤා. අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරොධසඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන ඡ ධම්මා සම්මදක්ඛාතා, තත්‍ර සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

සත්තකං

13. අපි ච ඛො ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන සත්ත ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සබ්බෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අත්‍ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

කතමෙ සත්ත:

සත්ත අරියධනානි: සද්ධාධනං, සීලධනං, හිරිධනං, ඔත්තප්පධනං සුතධනං චාගධනං, පඤ්ඤාධනං.

Free Distribution www.aathaapi.org

සතතවිහාර (රහත්භූගේ නිත්‍ය විහරණ) සයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ඇසින් රූපයක් දක සතුටු ද නො ම වෙයි, නොසතුටු ද නො ම වෙයි. එළැඹ සිටී සිහි ඇත්තේ, නුවණින් යුක්ත වූයේ, අරමුණු මැදහත් වැ දකිනුයේ වෙසෙයි. කනින් හඬක් අසා, ... නාහැයෙන් ගඳක් ඇඟ ... දිවින් රසක් විඳ ... කයින් හැපෙන දෑ පැහැසැ ... මනසින් දහම් අරමුණක් සිතා සතුටු ද නො ම වෙයි, නොසතුටු ද නො ම වෙයි, එළැඹ සිටී සිහි ඇත්තේ නුවණින් යුක්ත වූයේ අරමුණ මැදහත් වැ දකිනුයේ වෙසෙයි.

අභිජාති (ඉපැදුම්) සයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි එකෙක් කළු උපත ඇත්තේ (හීන කුලයෙහි උපන්නේ) ම කළු දහම් (දස අකුසල්) උපදවයි. ඇවැත්නි, මෙහි එකෙක් කළු උපත් ඇත්තේ ම (හීන කුලයෙහි උපන්නේ ම) සුදු දහම් (පින්) උපදවයි. ඇවැත්නි, මෙහි එකෙක් කළු උපත් ඇත්තේ ම කළු ද නොවූ සුදු ද නොවූ නිවන් දහම් උපදවයි. ඇවැත්නි, මෙහි එකෙක් සුදු උපත් ඇත්තේ (උසස් කුලෙහි උපන්නේ ම) සුදු දහම් (පින්) උපදවයි. ඇවැත්නි, මෙහි එකෙක් සුදු උපත් ඇත්තේ ම (උසස් කුලෙහි උපන්නේ ම), කළු දහම් (පව්) උපදවයි. ඇවැත්නි, මෙහි එකෙක් සුදු උපත් ඇත්තේ ම නොකළු නොසුදු නිවන උපදවයි.

නිර්වේධභාගීය (නිවන් බුජන, නිවන් කරා එළැඹෙන) ධම් සයෙක: අනිත්‍යසංඥාව, අනිත්‍යයෙහි දුඃඛසංඥාව, දුකෙහි අනාත්මසංඥාව, ප්‍රහාණසංඥාව, විරාගසංඥාව, නිරෝධසංඥාව (නිරෝධානුපසසනා ඤාණයෙහි සංඥාව).

ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුදු වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ සදෙනෙක් ධම්යෝ මොනොවට වදරන ලද්දහු වෙත්. එහි සියල්ලන් විසින් ම ... එක් වැ ගැයිය යුතු ය. එය ... දෙව් මිනිස්නට හිත පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය.

සප්තකය

13. ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුදු වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සත් දහම් කෙනෙක් මොනොවට වදරන ලද්දහු වෙත්. එහි සියල්ලන් විසින් ම එක් ව ගැයිය යුතු ... එය ... දෙව් මිනිස්නට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි.

කවර දහම් සත් දෙනෙක් ද? යත්:

ආර්ය ධන සතෙක: ශ්‍රද්ධාධනය, ශීලධනය, හ්‍රීධනය, අපත්‍රපාධනය, ශ්‍රුතධනය, ත්‍යාගධනය, ප්‍රඥාධනය.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්ත සම්බොජ්ඣඞ්ගා: සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ, ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ, විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ, පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ, සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ, උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගෝ.

සත්ත සම්මාපරික්ඛාරා: සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසඞ්කප්පෝ සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තෝ, සම්මාආජීවෝ, සම්මාවායාමෝ, සම්මාසති.

සත්ත අසද්ධම්මා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු අස්සද්ධෝ හොති, අහිරිකෝ හොති, අනොත්තප්පී හොති, අප්පස්සුතෝ හොති, කුසීතෝ හොති, මුට්ඨස්සති හොති, දුප්පඤ්ඤෝ හොති.

සත්ත සද්ධම්මා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු සද්ධෝ හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පී හොති, බහුස්සුතෝ හොති, ආරද්ධවිරියෝ හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති, පඤ්ඤවා හොති.

සත්ත සප්පුරිසධම්මා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු ධම්මඤ්ඤූ ච හොති, අත්ථඤ්ඤූ ච, අත්තඤ්ඤූ ච, මත්තඤ්ඤූ ච, කාලඤ්ඤූ ච, පරිසඤ්ඤූ ච, පුග්ගලඤ්ඤූ ච.

සත්ත නිද්දසවත්ථූනි: ඉධාවුසෝ භික්ඛු සික්ඛාසමාදනෙ තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච සික්ඛාසමාදනෙ අවිගතපෙමෝ. ධම්මනිසන්තියා තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච ධම්මනිසන්තියා අවිගතපෙමෝ. ඉච්ඡාවිනයෙ තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච ඉච්ඡාවිනයෙ අවිගතපෙමෝ. පටිසල්ලානෙ තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච පටිසල්ලානෙ අවිගතපෙමෝ. විරියාරම්භෙ තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච විරියාරම්භෙ අවිගතපෙමෝ. සතිනෙපක්කෙ තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච සතිනෙපක්කෙ අවිගතපෙමෝ. දිට්ඨිපටිවෙධෙ තිබ්බවිජ්ජෙ හොති ආයතිඤ්ච දිට්ඨිපටිවෙධෙ අවිගතපෙමෝ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සම්බෝධ්‍යඞ්ග සතෙක: ස්මෘතිසම්බෝධ්‍යඞ්ගය, ධර්මවිචය සම්බෝ-ධ්‍යඞ්ගය, වීර්‍ය්‍ය සම්බෝධ්‍යඞ්ගය, ප්‍රීති සම්බෝධ්‍යඞ්ගය, ප්‍රශ්‍රබ්ධිසම්බෝ-ධ්‍යඞ්ගය, සමාධිසම්බෝධ්‍යඞ්ගය, උපෙක්ෂාසම්බෝධ්‍යඞ්ගය.

සමාධිපරිෂ්කාර ධර්ම (සමාධියට පිරිවර වූ දහම්) සතෙක: සම්‍යග්-දෘෂ්ටිය, සම්‍යක්සඞ්කල්පය, සම්‍යග්වචනය, සම්‍යක්කර්මාන්තය, සම්‍යගාජීවය, සම්‍යග්ව්‍යායාමය, සම්‍යක්ස්මෘතිය.

අසද්ධර්ම (ලාමක දෑ) සතෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණෙක් සැදැහැ නැත්තේ වෙයි, පවට ලජ්ජා නැත්තේ වෙයි, පවට බිය නැත්තේ වෙයි, අල්පශ්‍රැත (දහම් නොඋගත්තේ) වෙයි, අලස වෙයි, නටුවාවූ සිහි ඇත්තේ වෙයි, ප්‍රඥ නැත්තේ වෙයි.

සද්ධර්ම සතෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම සැදැහැ ඇත්තේ, වෙයි, පවට ලජ්ජා ඇත්තේ වෙයි, පවට බිය ඇත්තේ වෙයි, බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇත්තේ වෙයි, සම්පූර්ණ කරන ලද වීර්ය ඇත්තේ වෙයි. එළැඹ සිටි සිහි ඇත්තේ වෙයි.

සත්පුරුෂ ධර්ම සතෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ ධර්මඥ (සූත්‍ර ගෙය ආදි දහම් පෙළ දන්නේ) ද වෙයි, අර්ථඥ (වදාළ ධර්මයේ අර්ථ දන්නේ) වෙයි, ආත්මඥ (ශීලාදියෙන් මම් මෙ පමණ ඇත්තෙමි යි තමා පමණ දන්නේ) වෙයි, මාත්‍රඥ (ප්‍රත්‍යය පිළිගැනුම් වැළැඳුම් දෙකේ පමණ දන්නේ) වෙයි, කාලඥ (පරිපුච්ඡාදියට කල් දන්නේ) වෙයි. පර්ෂජඥ (අට වැදෑරුම් පිරිස දන්නේ) වෙයි, පුද්ගලඥ (සෙවියැ යුතු නොසෙවියැ යුතු පුඟුලන් දන්නේ) වෙයි.

නිර්දශ වස්තු සතෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ශික්ෂා සමා-දනයෙහි දැඩි කැමැත්තේ මත්තෙහිදු ශික්ෂා සමාදනයෙහි නො පහ වූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි, ධර්මනිශාන්තියෙහි (විදර්ශනායෙහි) දැඩි කැමැත්තේ මත්තෙහි ධර්මනිශාන්තියෙහි නො පහ වූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි, ඉච්ඡාවිනයයෙහි (තෘෂ්ණාව දුරලීමෙහි) දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි දු ඉච්ඡාවිනයයෙහි නො පහ වූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි, ප්‍රතිසංල්ලයනයෙහි (එකලා වැ හිඳීමෙහි) දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි දු ප්‍රතිසංලලයනයෙහි පහ නොවූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි. කායික චෛතසික වීර්‍ය්‍ය පිරීමෙහි දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි දු වීර්‍ය්‍යය පිරීමෙහි පහ නොවූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි. සිහියෙහිත් ස්ථානොචිත ප්‍රඥයෙහිත් දැඩි කැමැත්තේ මත්තෙහි දු සිහියෙහිත් ස්ථානොචිත ප්‍රඥයෙහිත් පහ නොවූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි. දෘෂ්ටිප්‍රතිවෙධයෙහි (මාර්ගදර්ශනයෙහි) දැඩි කැමැත්තේ මත්තෙහිදු දෘෂ්ටි-ප්‍රතිවෙධයෙහි පහ නොවූ ප්‍රෙමය ඇත්තේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්ත සඤ්ඤා: අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, අසුභසඤ්ඤා, ආදීනව-සඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරොධසඤ්ඤා.

සත්ත බලානි: සද්ධාබලං, විරියබලං, හිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

සත්ත විඤ්ඤාණට්ඨිතියෝ: සත්තාවුසෝ සත්තා නානත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චේ ච දෙවා එකච්චේ ච විනිපාතිකා. අයං පඨමා විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සත්තාවුසෝ සත්තා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනෝ සෙය්‍යථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාභිනිබ්බත්තා. අයං දුතියා විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සත්තාවුසෝ සත්තා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි දෙවා ආභස්සරා. අයං තතියා විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සත්තාවුසෝ සත්තා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභකිණ්හා. අයං චතුත්ථී විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සත්තාවුසෝ සත්තා සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝ-සඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තෝ ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනූපගා. අයං පඤ්චමී විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සත්තාවුසෝ සත්තා සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනූපගා. අයං ඡට්ඨී විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සත්තාවුසෝ සත්තා සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථී කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපගා. අයං සත්තමී විඤ්ඤාණට්ඨිති.

Free Distribution www.aathaapi.org

සංඥා සතෙක: අනිත්‍යසංඥාව, අනාත්මසංඥාව, අශුභසංඥාව, ආදීනවසංඥාව, ප්‍රහාණසංඥාව, විරාගසංඥාව, නිරෝධසංඥාව.

බල සතෙක: ශ්‍රද්ධාබලය, වීර්‍යබලය, හ්‍රීබලය, අපත්‍රපාබලය, ස්මෘතිබලය, සමාධි බලය, ප්‍රඥාබලය.

විඥානස්ථිති සතෙක: ඇවැත්නි, මිනිස්සු ද ඇතැම් දෙවියෝ ද ඇතැම් විනිපාතිකයෝ ද යි කායනානාත්වය (කයින් වෙනස් බවද) ඇති සංඥානානාත්වය (ප්‍රතිසන්ධි සංඥා වශයෙන් උතුනට වෙනස් බව) ද ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පළමු වැනි විඥාන ස්ථිතිය යැ.

ඇවැත්නි, ලොවැ කල්පාරම්භසමයයෙහි උපන් බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ යම්සේ ද එසේ වූ කායනානාත්වය ඇති ප්‍රතිසන්ධිසංඥාඑකත්වය ඇති (එක ම වර්ගයේ ප්‍රතිසන්ධි සිතින් උපන්) සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ දෙවෙනි විඥාන ස්ථිතිය යැ.

ඇවැත්නි, ආභාස්වරදෙවියන් සේ වූ කායෛකත්වය (එක් බඳු කය) ඇති, සංඥානානාත්වය (උත්පත්තිය සිදු කළ ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවගේ විවිධතාව) ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ තෙවෙනි විඥානස්ථිතිය යැ,

ඇවැත්නි, ශුභකෘත්ස්නක දෙවියන් සේ වූ කායෛකත්වය (කයින් එක් බඳු බව) ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවගේ ද එකත්වය ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සතර වැනි විඥානස්ථිතිය යැ.

ඇවැත්නි, රූපසංඥාවන් හැම ලෙසින් ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝසංඥාවන් දුරු වැ යෑමෙන්, නානාත්වසංඥාවන් නොමෙනෙහි කිරීමෙන් ආකාශ-ප්‍රඥප්තිය අනන්තයැ යි දැක, එහි සිත පිහිටුවා, ආකාශානන්ත්‍යායතන බඹ ලොවට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පස්වැනි විඥානස්ථිතිය යැ.

ඇවැත්නි, හැම ලෙසින් ම අනන්ත වූ කසිණුග්ඝාටිම ආකාසාරම්මණය ඉක්මැ, (ආකාශානන්ත්‍යායතන ධ්‍යාන) විඥානය අනන්තයැ යි ධ්‍යාන වඩා, විඥානන්ත්‍යායතන බඹලොවට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සවැනි විඥානස්ථිතිය යැ.

ඇවැත්නි, හැම ලෙසින් ම විඥානන්ත්‍යායතනය ඉක්මැ 'කිසිත් නැතැ'යි බවා ආකිංචන්‍යායතන බඹලොවට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සත්වැනි විඥානස්ථිතිය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්ත පුග්ගලා දක්ඛිණෙය්‍යා: උභතොභාගවිමුත්තෝ, පඤ්ඤා-විමුත්තෝ, කායසක්ඛී, දිට්ඨිප්පත්තෝ, සද්ධාවිමුත්තෝ, ධම්මානුසාරී, සද්ධානුසාරී.

සත්ත අනුසයා: කාමරාගානුසයෝ, පටිඝානුසයෝ, දිට්ඨානුසයෝ විචිකිච්ඡානුසයෝ, මානානුසයෝ, භවරාගානුසයෝ, අවිජ්ජානුසයෝ.

සත්ත සංයොජනානි: අනුනයසංයොජනං,[1] පටිඝසංයොජනං, දිට්ඨි-සංයොජනං, විචිකිච්ඡාසංයොජනං, මානසංයොජනං, භවරාගසංයොජනං, අවිජ්ජාසංයොජනං.

සත්ත අධිකරණසමථා: උප්පන්නුප්පන්නානං අධිකරණානං සමථාය වූපසමාය සම්මුඛා විනයෝ දාතබ්බෝ, සතිවිනයෝ දාතබ්බෝ, අමූළ්හවිනයෝ

Free Distribution www.aathaapi.org

Free Distribution www.sathsapi.org

අථ කුසීතවත්ථූනි: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනා කම්මං කාතබ්බං හොති. තස්ස එවං හොති: කම්මං ඛෝ මේ කාතබ්බං භවිස්සති, කම්මං ඛෝ

Free Distribution www.aathaapi.org

කුසීදවස්තු (කුසීදයාගේ කරුණු, කුසීද බවට කාරණ) අටෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහු විසින් (සිවුරු ව්‍යාරණාදී) කර්මයෙක් කළ යුතු වෙයි. මා විසින් කර්මයෙක් කළ යුතු වන්නේ ය. කළය කරන්නාවූ මගේ කය වෙහෙසන්නේ ය. එහෙයින් දැන් වැද හෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැදහෙයි. නොපැමිණි ධ්‍යානාදියකට පැමිණීමට හෝ නොලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට හෝ පසක් නොකළ ධ්‍යානාදියක් පසක් කරනුවට හෝ වැර නො වඩයි. මේ පළමු කුසීද වස්තුව ය.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, මහණහු විසින් කර්මයෙක් කරන ලද්දේ වෙයි. 'මම වනෘහි කර්මයක් කෙළෙමි. කර්මය කරන්නාවූ මගේ කය වෙහෙසුණේ ය. එ බැවින් මම වැදහෙමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක්වෙයි. හේ වැද හෙයි ... වැර නො වඩයි. මේ දෙවෙනි කුශීද වස්තුව ය.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණහු විසින් මහ යෑ යුතු වෙයි 'මා විසින් මහ යෑ යුතු ය, මහ යන මගේ වූ කලි කය වෙහෙසෙන්නේ ය. එහෙයින් මම වැදහෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැද හෙයි, නො පැමිණි ධ්‍යානාදියක් පැමිණෙනුවට හෝ නො ලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට හෝ පසක් නොකළ ධ්‍යානාදියක් පසක් කරනුවට හෝ හේ වැර නො වඩයි. මේ තෙවෙනි කුශීද වස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙකි. ඇවැත්නි, මහණහු විසින් මහ යන ලද්දේ වෙයි. 'මම වූ කලි මහ ගියෙමි. මහ යන්නා වූ මගේ කය එකාන්තයෙන් වෙහෙසුණේ ය. එ බැවින් මම වැද හෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැද හෙයි. නොපැමිණි ධ්‍යානාදියකට පැමිණීම පිණිස හෝ නොලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට හෝ නො පසක් කළ ධ්‍යානාදියක් පසක් කරනුවට හෝ වැර නො වඩයි. මේ සිවුවැනි කුශීද වස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙම ගමෙක හෝ නියම් ගමෙක පිඬු පිණිස හැසිරෙන්නේ රූක්ෂ වූ ප්‍රණීත වූ බොජුන් සෑහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ. නො ලබයි. 'මම වූ කලි ගමෑ හෝ නියම්ගමෑ පිඬු පිණිස සරනුයෙමි සෑහෙන පමණ, (කුස පිරෙන පමණ) රූක්ෂ හෝ ප්‍රණීත බොජුනක් නො ලද්දෙමි. ඒ මගේ කය ක්ලාන්ත ය, අකර්මණ්‍ය ය (පණ නැත). එ බැවින් මම වැද හෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැද හෙයි. හේ නොපැමිණි ධ්‍යානාදියකට පැමිණීමට හෝ නො ලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට හෝ නො පසක් කළ ධ්‍යානාදියක් පසක් කරනුවට හෝ වැර නො වඩයි. මේ පස් වැනි කුශීද වස්තුව යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ගාමංවා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ ලභති ඵැඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. තස්ස එවං හොති: 'අහං ඛෝ ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ අලත්ථං ඵැඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. තස්ස මේ කායෝ ගරුකෝ අකම්මඤ්ඤෝ. මාසාවිතං මඤ්ඤේ. හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති. න වීරියං ආරභති අපත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං ඡට්ඨං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ උප්පන්නෝ හොති අප්පමත්තකෝ ආබාධෝ. තස්ස එවං හොති: 'උප්පන්නෝ ඛෝ මේ අප්පමත්තකෝ ආබාධෝ. අත්ථි කප්පෝ නිපජ්ජිතුං, හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති න වීරියං ආරභති අපත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං සත්තමං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං, ආවුසෝ භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිතෝ[1] හොති, අචිරවුට්ඨිතෝ ගෙලඤ්ඤේ. තස්ස එවං හොති: අහං ඛෝ ගිලානා වුට්ඨිතෝ අචිරවුට්ඨිතෝ ගෙලඤ්ඤේ. තස්ස මේ කායෝ දුබ්බලෝ අකම්මඤ්ඤේ, අත්ථි කප්පෝ නිපජ්ජිතුං හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති න වීරියං ආරභති අපත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං අට්ඨමං කුසීතවත්ථු.

අට්ඨ ආරම්භවත්ථූනි: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනා කම්මං කාතබ්බං හොති. තස්ස එවං හොති: 'කම්මං ඛෝ මේ කාතබ්බං භවිස්සති, කම්මං ඛෝ පන මේ කරොන්තේන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසි කාතුං, හන්දාහං වීරියං ආරභාමි අපත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය'ති. සෝ වීරියං ආරභති අපත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං පඨමං ආරම්භවත්ථු,

1. ගිලානවුට්ඨිතෝ (ම්‍යා.)

Free Distribution www.aathaapi.org

තවද අනෙකෙක: ඇවැත්නි, මහණ තෙම ගමෑ හෝ නියම්ගමෑ පිඬු පිණිස හැසිරෙනුයේ රූක්ෂ හෝ ප්‍රණීත ආහාර සෑහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ ලබයි. 'මම ගමෑ හෝ නියම්ගමෑ පිඬු පිණිස සරනුයෙම් රූක්ෂ හෝ ප්‍රණීත ඛොජුන් සෑහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ ලදිමි. ඒ මගේ කය තෙක් මෑ සේ බර ය, අකර්මණ්‍ය ය. එ බැවින් මම වැද හෙමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැද හෙයි. නොපැමිණි ධ්‍යානාදියකට පැමිණෙන්නට හෝ නො ලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට හෝ පසක් නොකළ ධ්‍යානාදියක් පසක් කරනුවට හෝ වැර නො වඩයි. මේ ස වැනි කුශීද වස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණහට අල්පමාත්‍ර වූ ආබාධයෙක් උපන්නේ වෙයි. 'මට අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපන. වැද හෝනට සුදුසු බව ඇත. එ බැවින් මම වැද හෙමි'යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැද හෙයි. නොපැමිණි ධ්‍යානාදියකට පැමිණීමට, නොලත් ධ්‍යානාදියක් ලබන්නට, නො පසක් කළ ධ්‍යානාදියක් පසක් කරන්නට වැර නො වඩයි. මේ සත්වැනි කුශීද වස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියේ වෙයි, ගිලන් බැවින් නැඟී නො බෝ කල් ඇත්තේ වෙයි. ඔහුට, 'මම වනාහි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියෙමි, ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නො බෝ කල් ඇත්තෙමි වෙමි. ඒ මාගේ කය දුර්වල ය, අකර්මණ්‍ය ය, වැද හෙනුවට සුදුසු බව ඇත. එ බැවින් මම වැද හෙමි'යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ වැද හෙයි. නොපැමිණි ධ්‍යානාදියකට පැමිණීමට හෝ නො ලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට හෝ නො පසක් කළ ධ්‍යානා-දියක් පසක් කරනුවට හෝ වැර නො වඩයි. මේ අට වැනි කුශීද වස්තුව යැ,

ආරම්භවස්තු (වීර්යයට කරුණු) අටෙක: ඇවැත්නි, මහණක්හු විසින් කර්මයෙක් කළ යුතු වෙයි. "මා විසින් වූ කලී කර්මයෙක් කළ යුතු වන්නේ ය. කර්මයක් කරන මා විසින් බුදුරජුන්ගේ සත්න මෙනෙහි කරන්නට නො හැක්ක. එ හෙයින් මම නොපැමිණි ධ්‍යානා-දියට පැමිණෙනුවට, නොලත් ධ්‍යානාදිය ලබනු පිණිස, නො පසක් කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරනුවට වැර වඩමි" යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හෙ තෙම නොපැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙනුවට, නොලත් ධ්‍යානාදිය ලබනුවට, නො පසක් කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරනුවට වැර වඩයි. මේ පළමු වන ආරම්භවස්තුව යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසො, භික්ඛුනා කම්මං කතං හොති. තස්ස එවං හොති: අහං ඛො කම්මං අකාසිං. කම්මං ඛො පනාහං කරොන්නො නාසක්ඛිං බුද්ධානං සාසනං මනසි කාතුං. හන්දාහං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පයත්තිා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති. සො විරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං දුතියං ආරම්භවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනා මග්ගො ගන්තබ්බො හොති. තස්ස එවං හොති: 'මග්ගො ඛො මෙ ගන්තබ්බො භවිස්සති. මග්ගං ඛො පන මෙ ගච්ඡන්තෙන න සුකරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. හන්දාහං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති. සො විරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. ඉදං තතියං ආරම්භවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනා මග්ගො ගතො හොති තස්ස එවං හොති: 'අහං ඛො මග්ගං අගමාසිං. මග්ගං ඛො පනාහං ගච්ඡන්නො නාසක්ඛිං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. හන්දාහං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති. සො විරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, ඉදං චතුත්ථං ආරම්භවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්නො න ලභති ඵැඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. තස්ස එවං හොති: 'අහං ඛො ගාමං වා නිගමං පිණ්ඩාය චරන්නො

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ගමෙක හෝ නියම් ගමෙක හෝ පිඬු පිණිස සරනුයේ, රුක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ බොජුනක් සැහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ ලබයි. "මම වනාහි ගමු හෝ නියම්ගමු පිඬු පිණිස සරනුයෙම්, රුක්ෂ හෝ ප්‍රණීත වූ බොජුනක් සැහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ ලදිමි. ඒ මගේ කය ශක්තිමත් ය, කර්මණ්‍ය ය. එ බැවින් මම නොපැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙන්නට, නොලත් ධ්‍යානාදිය ලබන්නට නො පසක් කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරන්නට වැර වඩමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ නො පැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙන්නට, නො ලත් ධ්‍යානාදිය ලබන්නට, නො පසක් කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරන්නට වැර වඩයි. මේ සවැනි ආරම්භවස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණක්හට අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපන්නේ වෙයි. 'මට මම අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපන්නේ ම වෙයි. මගේ ආබාධය වැඩෙන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මෙ කරුණ විද්‍යමාන ය, එ බැවින් නො පැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙන්නට, නො ලත් ධ්‍යානාදිය ලබන්නට, පසක් නොකළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරන්නට මම වැර වඩමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ නොපැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙන්නට, නොලත් ධ්‍යානාදිය ලබන්නට, පසක් නො කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරන්නට වැර වඩයි. මේ සත් වැනි ආරම්භවස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණෙක් ගිලන් බැවින් නැගී සිටියේ, ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝ කල් ඇත්තේ වෙයි. 'මම් වූ කලි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියෙමි, ගිලන් බැවින් නැඟිසිටි නො බෝ කල් ඇත්තෙමි වෙමි. මගේ මේ ආබාධය වටාලා නැඟි එන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණ විද්‍යමාන ය. එ බැවින් මම නොපැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙන්නට නොලත් ධ්‍යානාදිය ලබන්නට, පසක් නො කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරන්නට වැර වඩමි' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ නොපැමිණි ධ්‍යානාදියට පැමිණෙන්නට, නොලත් ධ්‍යානාදිය ලබන්නට, නොපසක් කළ ධ්‍යානාදිය පසක් කරන්නට වැර වඩයි. මේ අටවැනි ආරම්භවස්තුව යැ.

දානවස්තු (දීමට කරුණු) අටෙක: පැමිණි අමුත්තාට වහා දන් දෙයි, බිය හේතු කොට ගෙන දන් දෙයි. 'මට මේ තෙම දුන්නේ යැ'යි දන් දෙයි. 'මට දෙන්නේ යැ'යි දන් දෙයි. 'දීම මැනැව'යි සලකා දන් දෙයි. 'මම පිසමි, මොහු නො පිසත්, මම පිසන්නෙමි නො පිසන්නහට දන් නොදෙන්නට නො සුදුස්සෙමි'යි දන් දෙයි. 'මේ දන් දෙන මා පිළිබඳ යහපත් කීර්තිශබ්දයෙක් උස් වැ නැඟේ' යැයි දන් දෙයි. ශමථවිදර්ශනා සිතට සැරසිල්ලක් කොට, ශමථ විදර්ශනා සිතට පිරිවර පිණිස දන් දෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

අථ දකූපපත්තියෝ: ඉධාවුසෝ එකච්චෝ දානං දෙති. සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සෝ යං දෙති තං පච්චාසිංසති. සෝ පස්සති ඛත්තියමහාසාලං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලං වා ගහපතිමහාසාලං වා පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමප්පිතං සමඞ්ගිභූතං පරිචාරයමානං. තස්ස එවං හොති 'අහෝවතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා ඛත්තියමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යා'නති. සෝ තං චිත්තං දහති, තං චිත්තං අධිට්ඨාති, තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං හීනෝ'ධිමුත්තං උත්තරිං අභාවිතං තත්‍රූපපත්තියා සංවත්තති. තඤ්ච ඛෝ සීලවතෝ වදමි නෝ දුස්සීලස්ස. ඉජ්ඣතාවුසෝ සීලවතෝ චෙතෝපණිධි විසුද්ධත්තා.

පුන ච පරං ආවුසෝ ඉධෙකච්චෝ දානං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං –පෙ– සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සෝ යං දෙති තං පච්චාසිංසති.[1] තස්ස සුතං හොති 'චාතුම්මහාරාජිකා දෙවා දීඝායුකා වණ්ණවන්තෝ සුඛබහුලා'ති. තස්ස එවං හොති ''අහෝ වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා චාතුම්මහාරාජිකානං[2] දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති''. සෝ තං චිත්තං දහති, තං චිත්තං අධිට්ඨාති තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං හීනෝ'ධිමුත්තං උත්තරිං අභාවිතං තත්‍රූපපත්තියා සංවත්තති. තඤ්ච ඛෝ සීලවතෝ වදමි නෝ දුස්සීලස්ස. ඉජ්ඣතාවුසෝ සීලවතෝ චෙතෝපණිධි විසුද්ධත්තා.

පුන ච පරං ආවුසෝ ඉධෙකච්චෝ දානං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං –පෙ– සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සෝ යං දෙති තං පච්චාසිංසති. තස්ස සුතං හොති චාතුම්මහාරාජිකා දෙවා –පෙ– යාමා දෙවා –පෙ– තුසිතා දෙවා –පෙ– නිම්මාණරතී දෙවා –පෙ– පරනිම්මිතවසවත්තී දෙවා දීඝායුකා වණ්ණවන්තෝ සුඛබහුලා'ති. තස්ස එවං හොති 'අහෝවතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා පරනිම්මිතවසවත්තීනං දෙවානං සහබ්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍යන්ති'. සෝ තං චිත්තං දහති තං චිත්තං අධිට්ඨාති, තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස චිත්තං හීනෝ'ධිමුත්තං උත්තරිං අභාවිතං තත්‍රූපපත්තියා සංවත්තති. තඤ්ච ඛෝ සීලවතෝ වදමි නෝ දුස්සීලස්ස. ඉජ්ඣතාවුසෝ සීලවතෝ චෙතෝපණිධි විසුද්ධත්තා.

---

1. පච්චාසිසති (මජසං)
2. චාතුම්මහාරාජිකානං (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

දුනොපපත්ති (දුන හේතුයෙන් ඇතිවන දෙවෙනි භව) අටෙක: ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුගුලෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ ආහාර පාන වස්ත්‍ර යාන මාලා ගන්ධ විලෙපන ශයන ආවාස පහන් තෙල් යන දුනවස්තු දෙයි. හේ යමක් දෙන්නේ ද, එය ලබන්නට පතයි. හෙ තෙම පංච කාමගුණයන්ගෙන් සමර්පිත වූ සමන්විත වූ එහි ඉදුරත් හසුරුවන (පස්කම් සුව විඳුනා) ක්ෂත්‍රිය මහාසාරයකු හෝ බ්‍රාහ්මණ මහාසාරයකු හෝ ගෘහපති මහාසාරයකු හෝ දකී. 'මමත් කා බුන් මරණින් මතු ක්ෂත්‍රිය මහාසාරයන් ගේ හෝ බ්‍රාහ්මණ මහාසාරයන් ගේ හෝ ගෘහපතිමහාසාරයන් ගේ හෝ එකී භාවයට පැමිණෙන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ ඒ සිත පිහිටුවයි. ඒ සිත ඉවයි, ඒ සිත වඩයි. හීන වූ පංචකාම ගුණයන්හි ඇලුණු, මත්තෙහි නො වඩන ලද ඔහුගේ ඒ සිත එහි ඉපැත්ම පිණිස පවතී. එ ද සිල්වත්හු ගේ සිත ම ය, දුසිලක්හුගේ සිත නො වේ යැ යි කියමි. ඇවැත්නි, පිරිසිදු බැවින් සිල්වත්හු ගේ චෙතස්ප්‍රණිධිය (පැතුම) සිද්ධ වේ.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුගුලෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ ආහාර පාන ... පහන්තෙල් යන මේ දෑ දන් දෙයි. හේ යමක් දෙන්නේ ද එය පතයි. සිවුමහරජයෙහි වැසි දෙවියෝ දීර්ඝායුෂ ඇත්තෝ යැ යි පැහැ සටහන් ඇත්තෝ යැ යි, සැප බහුල කොට ඇත්තෝ යැ යි ඔහු විසින් අසන ලද්දේ වෙයි. 'කා බුන් මරණින් මතු සිවුමහරජයෙහි දෙවියන් හා එක් වන බවට පැමිණෙන්නෙම් නම් යෙහෙකැ' යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ ඒ සිත පිහිටුවයි, ඒ සිත ඉවයි, ඒ සිත වඩයි. හීන වූ කම් සුවෙහි ඇලුණු, මත්තෙහි නො වඩන ලද ඔහුගේ ඒ සිත එහි ඉපැත්ම පිණිස පවතී. ඒ ද සිල්වත්හු ගේ සිත යැ යි, දුසිල්හුගේ සිත නො වේ යැ යි කියමි. ඇවැත්නි, පිරිසිදු බැවින් සිල්වත්හුගේ සිතේ පැතුම සිද්ධ වේ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුගුලෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ ආහාර පාන ... ශයන ආවාස පහන්තෙල් යන මේ දෑ දන් දෙයි. හේ යමක් දෙන්නේ ද එය පතයි. තව්තිසාවැසි දෙවියෝ ... යාම දෙවලෝ වැසි දෙවියෝ ... තුසි දෙවලෝ වැසි දෙවියෝ ... නිර්මාණරති දෙවලොව වැසි දෙවියෝ ... පරනිර්මිත වශවර්ත්ති දෙවලොව වැසි දෙවියෝ දීර්ඝායුෂ්කන යි වර්ණවත් හ යි, සුබ බහුල හ යි ඔහු විසින් අසන ලද්දේ වෙයි. 'කා බුන් මරණින් මතු පරනිර්මිත වශවර්ත්ති දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණියැ හෙන්නෙම් නම් යෙහෙකැ යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ එ සිත පිහිටුවයි, ඒ සිත ඉවයි, ඒ සිත වඩයි. හීන වූ කම් සුවෙහි ඇලුණු ඔහු ගේ ඒ සිත මත්තෙහි නො වඩන ලද්දේ එහි ඉපැත්ම පිණිස පවතී. 'ඒ ද සිල්වත්හු ගේ සිත ය, දුසිල්හු ගේ සිත නො වේ' යැ යි කියමි. ඇවැත්නි, පිරිසිදු හෙයින් සිල්වත්හු ගේ සිතැ පැතුම සිදු වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ ඉමඤ්ඤේව දානං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සෝ යං දෙති තං පච්චාසිංසති. තස්ස සුතං හොති 'බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා දීඝායුකා වණ්ණවන්තෝ සුඛබහුලා'ති. තස්ස එවං හොති 'අහෝ වතාහං කායස්ස භෙදා පරම්මරණා බ්‍රහ්මකායිකානං දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජෙය්‍ය'න්ති. සෝ තං චිත්තං දහති තං චිත්තං අධිට්ඨාති, තං චිත්තං භාවෙති. තස්ස තං චිත්තං භින්නෝ'ධිමුත්තං උත්තරිං අභාවිතං තත්‍රූපපත්තියා සංවත්තති. තඤ්ච ඛෝ සීලවතෝ වදමි නෝ දුස්සීලස්ස, විතරාගස්ස නෝ සරාගස්ස. ඉජ්ඣිතාවුසෝ සීලවතෝ චෙතොපණිධි විතරාගත්තා.

අටඨ පරිසා: ඛත්තියපරිසා, බ්‍රාහ්මණපරිසා, ගහපතිපරිසා, සමණපරිසා චාතුම්මහාරාජිකපරිසා, තාවතිංසපරිසා, මාරපරිසා, බ්‍රහ්මපරිසා.

අටඨ ලොකධම්මා: ලාභෝ ච, අලාභෝ ච, යසෝ ච, අයසෝ ච, නින්දා ච, පසංසා ච, සුඛඤ්ච, දුක්ඛඤ්ච.

අට්ඨ අභිභායතනානි: අජ්ඣත්තං රූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං පඨමං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති අප්පමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං දුතියං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං තතියං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති අප්පමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං චතුත්ථං අභිභායතනං

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මෙහි එක්තරා පුගුලෙක් මහණකුට හෝ බමුණකුට හෝ ආහාර පාන වස්ත්‍ර යාන මාලා ගන්ධ විලෙපන ශයන ආවාස පහන් තෙල් යන මේ දෑ දන් දෙයි. හේ යමක් දෙන්නේ ද, එය පතයි. ඔහු විසින් 'බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ දීර්ඝායුෂ්ක හ, වර්ණවත් හ, සුව බහුල කොවැත්තෝ හ' යි අසන ලද්දේ වෙයි. 'මම කා බුන් මරණින් මතු බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් ගේ සහභාවයට පැමිණියැ හෙන්නොමේ වීම නම් යෙහෙකැ යි මෙසේ සිතෙක් ඔහුට වෙයි. ඒ සිත පිහිටුවයි, ඒ සිත ඉටයි, ඒ සිත වඩයි. ඔහුගේ ඒ සිත පහත් බඹලොවෙහි ඇලුණේ, මත්තෙහි නො වඩනා ලද්දේ එහි උපත්ම

Free Distribution www.aathaapi.org

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදස්සනානි නීලනිභාසානි – සෙය්‍යථාපි නාම උමාපුප්ඵං නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදස්සනං නීලනිභාසං සෙය්‍යථා වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදස්සනං නීලනිභාසං එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදස්සනානි නීලනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පීතානි පීතවණ්ණානි පීතනිදස්සනානි පීතනිභාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම කණි-

[redacted]

පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං පීතං පීතවණ්ණං පීතනිදස්සනං පීතනිභාසං එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පීතානි පීතවණ්ණානි පීතනිදස්සනානි පීතනිභාසානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති ඉදං ඡට්ඨං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ලොහිතකානි ලොහිතකවණ්ණානි ලොහිතකනිදස්සනානි ලොහිතකනිභාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම බන්ධුජීවකපුප්ඵං ලොහිතකං ලොහිතකවණ්ණං ලොහිතකනිදස්සනං ලොහිතකනිභාසං. සෙය්‍යථා වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං ලොහිතකං ලොහිතකවණ්ණං ලොහිතකනිදස්සනං ලොහිතකනිභාසං එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ලොහිතකානි ලොහිතකවණ්ණානි ලොහිතකනිදස්සනානි ලොහිතකනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති

Free Distribution www.aathaapi.org

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ, නිල් වූ, නිල්-වන් වූ, නිල් දකුම් ඇති, නිල්පැහැති බාහිර වූ රූප දකී. නිල් වූ, නිල්වන් වූ, නිල් දකුම් ඇති, නිල්පැහැති දියමෙරලිය මලෙක් යම් සේ වේ ද, නිල් වූ නිල්වන් වූ නිල් දකුම් ඇති, නිල් පැහැති, දෙපිට ම මට සිලිටි වූ කසිවතෙක් යම් සේ වේ ද, එසේ ම නිල් වූ, නිල්වන් වූ, නිල් දකුම් ඇති නිල්පැහැති, බාහිර කසිණාලම්බන රූපයන් අධ්‍යාත්ම-රූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ දකී. ඒ රූප අභිභවා 'දනිමි දකිමි'යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ පස්වන අභිභායතනය යි.

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ, රන්වන් වූ, රන්වන් දකුම් ඇති, රන් පැහැති, බාහිර වූ පීත වර්ණ රූප දකී. රන්වන් වූ රන්වන් දකුම් ඇති, රන්පැහැති, පීතවර්ණ කිණිහිරි මලෙක් යම් බඳු වේ ද, දෙ පිට මට සිලිටි වූ, රන්වන් වූ, රන්වන් දකුම් ඇති, රන්පැහැති පීතවර්ණ කසි වතෙක් හෝ යම්බඳු වේ ද, එසේ ම රන්වන් වූ, රන්වන් දකුම් ඇති, රන්පැහැති, බාහිර පීතකසිණරූපයන් එකෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ දකී. ඔවුන් මැඩ, 'දනිමි'යි 'දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සවන අභිභායතනය යි.

එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, රතු වූ, රත්වන් වූ, රත්වන් දකුම් ඇති, රත්පැහැති බාහිර රූපයන් දකී. රතු වූ රත්වන් වූ, රත්වන් දකුම් ඇති, රත් පැහැ වූ බඳුවද මලෙක් යම් සේ වේ ද, දෙපස මට සිලිටි වූ, රතු වූ, රත්වන් වූ, රත්වන් දකුම් ඇති, රත්පැහැ වූ, කසිවතෙක් හෝ යම් සේ වේ ද, එසේ ම රතු වූ, රත්වන් වූ, රත්-වන් දකුම් ඇති, රත්පැහැ වූ බාහිර රූපයන්, අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි රූප සංඥා නැති එකෙක් දකී. ඔවුන් මැඩැ 'දනිමි' යි, 'දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සත්වන අභිභායතනය යි.

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූප සංඥා නැත්තේ සුදු වූ, සුදුවන් වූ, සුදුවන් දකුම් ඇති, සුදුපැහැති වූ බාහිර රූපාලම්බනයන් දකී. සුදු වූ සුදුවන් දකුම් ඇති, සුදුපැහැ වූ, ඔෂධි කාරකාව යම් සේ ද, දෙපස මට සිලිටි වූ, සුදු වූ, සුදුවන් වූ, සුදුවන් දකුම් ඇති, සුදුපැහැති කසි වතෙක් හෝ යම් සේ වේ ද එසේ ම සුදු වූ, සුදුවන් වූ, සුදු දකුම් ඇති, සුදු පැහැ වූ, බාහිර කසිණරූපයන්, එකෙක් අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ දකී. ඔවුන් මැඩ, 'දනිමි' යි 'දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ අටවන අභිභායතනය යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

අථඛ විමොක්ඛා: රූපී රූපානි පස්සති. අයං පඨමෝ විමොක්ඛෝ.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී බහිද්ධා රූපානි පස්සති. අයං දුතියෝ විමොක්ඛෝ.

සුභන්ත්වේව අධිමුත්තෝ හෝති. අයං තතියෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තෝ ආකාසෝ'ති ආකාසානඤ්චා-යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං චතුත්ථෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං පඤ්චමෝ විමොක්ඛෝ-

සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම 'නත්ථි කිඤ්චී'ති ආකිඤ්ච-ඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං ඡට්ඨෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ ආකිඤ්ඤඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං සත්තමෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිත නිරෝධං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං අට්ඨමෝ විමොක්ඛෝ.

ඉමේ ඛෝ ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන අට්ඨ ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගා-යිතබ්බං -පෙ- අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

නවකං

15. අට්ඨ ඛෝ ආවුසෝ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන නව ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගායි-තබ්බං -පෙ- අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

කතමෙ නව?

නව ආඝාත වත්ථූනි: අනත්ථං මෙ අචරීති ආඝාතං බන්ධති, අනත්ථං මෙ චරතීති ආඝාතං බන්ධති, අනත්ථං මෙ චරිස්සතීති ආඝාතං බන්ධති පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනත්ථං අචරි -පෙ- අනත්ථං චරති -පෙ- අනත්ථං චරිස්සතීති ආඝාතං බන්ධති, අප්පියස්ස මෙ අමනාපස්ස අත්ථං අචරි -පෙ- අත්ථං චරති -පෙ- අත්ථං චරිස්සතීති ආඝාතං බන්ධති.

Free Distribution www.aathaapi.org

විමොක්ෂ අටෙක: රූපධ්‍යාන ඇත්තේ නීලකසිණරූපාදි රූපයන් ධ්‍යාන ඇසින් දකී. මේ පළමුවන විමොක්ෂය යි.

අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි රූප සංඥා නැත්තේ බාහිර රූප දකී. මේ දෙවෙනි විමොක්ෂය යි.

දහන් ඇසින් පිරිසිදු කසිණ අරමුණු දක්නේ 'ශුභ යැ' යි ම එහි ඇලුණේ වෙයි. මේ තෙවෙනි විමොක්ෂය යි.

සර්ව ප්‍රකාරයෙන් රූප සංඥා ඉක්මීමෙන් ප්‍රතිඝසංඥාවන් පහ වැ යෑමෙන්, නානාත්වසංඥාවන් නොමෙනෙහිකිරීමෙන් 'අනන්ත යැ' යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සතරවන විමොක්ෂය යි.

සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ 'විඥානය අනන්ත යැ' යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස් වන විමොක්ෂය යි.

සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ, 'කිසිත් නැතැ' යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සවන විමොක්ෂය යි.

සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ අටවන විමොක්ෂය යි.

ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරා ලද අෂ්ට ධර්මයෝ මොහු ය. එහි සියල්ලන් විසින් ම එක් වැ ගැයිය යුතු ... එය දෙව් මිනිස්නට ප්‍රයෝජනය පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය.

නවකය.

15. ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරා ලද නව ධර්ම කෙනෙක් ඇත. එහි සියල්ලන් විසින් ම එක් වැ ගැයිය යුතු. ... එය දෙව් මිනිස්නට ප්‍රයෝජනය පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය.

කවර ධර්ම නව දෙනෙක් ද? යත්:

ආඝාත වස්තු (වෛරයට කරුණු) නවයෙක: මට අවැඩ කෙළේ යැ යි වෛර බඳී, මට දැන් අවැඩ කෙරේ යැයි වෛර බඳී, මට මතු අවැඩ කරතැ යි වෛර බඳී, මට ප්‍රිය මනාප පුද්ගලයාට අවැඩ කෙළේ යැ යි ... දැන් අවැඩ කෙරේ යැ යි ... මතු අවැඩ කරතැ යි වෛර බඳී. මට අප්‍රිය අමනාප පුද්ගලයාට වැඩ කෙළේ (අභිවාදනීය ඕදු කෙළේ) යැ යි ... දැන් වැඩ කෙරේ යැ යි ... මතු වැඩ කරතැ යි වෛර බඳී.

Free Distribution www.aathaapi.org

නව ආඝාතපටිවිනයා: අනත්ථං මෙ අචරී ති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භා ති ආඝාතං පටිවිනෙති, අනත්ථං මෙ චරිඝති ති තං කුතෙත්ථ ලබ්භා ති ආඝාතං පටිවිනෙති, අනත්ථං මෙ චරිඝති ති තං කුතෙත්ථ ලබ්භා ති ආඝාතං පටිවිනෙති, පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනත්ථං අචරි -පෙ- අනත්ථං චරති -පෙ- අනත්ථං චරිඝතීති තං කුතෙත්ථ ලබ්භා ති ආඝාතං පටිවිනෙති, අප්පියස්ස මෙ අමනාපස්ස අත්ථං අචරි -පෙ- අත්ථං චරති -පෙ- අත්ථං චරිඝති ති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භා ති ආඝාතං පටිවිනෙති.

නව සත්තාවාඝා: සන්තාවුසො, සත්තා නානත්තකායා නානත්ත සඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චෙ ච දෙවා එකච්චෙ ච විනිපාතිකා. අයං පඨමො සත්තාවාඝා.

සන්තාවුසො, සත්තා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි. දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාභිනිබ්බත්තා. අයං දුතියො සත්තාවාඝා.

සන්තාවුසො සත්තා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි දෙවා ආභස්සරා. අයං තතියො සත්තාවාඝා.

සන්තාවුසො, සත්තා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභකිණ්හා. අයං. චතුත්ථො සත්තාවාඝා,

සන්තාවුසො, සත්තා අසඤ්ඤිනො අප්පටිසංවෙදිනො සෙය්‍යථාපි දෙවා අසඤ්ඤසත්තා.[1] අයං පඤ්චමො සත්තාවාඝා.

සන්තාවුසො, සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තං ආකාසො ති ආකාසානඤ්චායතනූපගා. අයං ඡට්ඨො සත්තාවාඝා.

සත්තාවුසො, සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනූපගා. අයං සත්තමො සත්තාවාඝා.

---

1. අසඤ්ඤීසත්තා (සියා, කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

අඝාතප්‍රතිවිනය (වෛර දුරු ලත කරුණු) නවයෙක: හේ මට අවැඩ කෙළේ යැ යි (ඒ අවැඩ කිරීම නො වේ වා යි ඒ පුහුලා කෙරෙහි) එය කොයින් ලද හැකි ද යි සිතන්නේ වෛර දුරු ලයි. හේ මට දැන් අවැඩ කෙරේ යැ යි එය ඔහු කෙරෙහි කොයින් ලද හැකි දැයි සිතන්නේ වෛර දුරු ලයි. ඔහු මට මතු අවැඩ කරතැ යි යන එය (ඔහු කෙරෙහි) කොයින් ලද හැකි ද යි සිතනුයේ වෛර දුරු ලයි. මගේ ප්‍රිය මනාප පුහුලාට හේ අවැඩ කෙළේ යැ යි ... හේ දැන් අවැඩ කෙරේ යැ යි ... ඔහු මතු අවැඩ කරතැයි යන එය (ඔහු කෙරෙහි) කොයින් ලද හැකි ද යි සිතනුයේ වෛර දුරු ලයි. මට අප්‍රිය වූ අමනාප වූ පුහුලාට හේ වැඩ සිදු කෙළේ ය ... දැන් වැඩ සිදු කෙරෙයි ... මතු වැඩ සිදු කෙරෙතැ යි යන එය ඔහු කෙරේ කොයින් ලද හැකි ද යි සිතනුයේ වෛර දුරු ලයි.

සත්වාවාස (සත්වයනට වාසස්ථාන) නවයෙක: ඇවැත්නි, මිනිසුන් ද ඇතැම් දෙවියන් ද ඇතැම් විනිපාතිකයන් ද සේ කයැ වෙනස් බව ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥායෙහි ද වෙනස් බව ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පළමු සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි, කල්පාරම්භ සමයෙහි උපන් බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් සේ කයින් වෙනස් වූ ප්‍රතිසන්ධිසංඥායෙන් සමාන වූ සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ දෙවෙනි සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි, ආභස්සර දෙවියන් සේ වූ කයැ සමාන බව් ඇති ප්‍රතිසන්ධිසංඥායෙහි වෙනස් බව් ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ තෙවෙනි සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි, ශුභකෘත්ස්නක දෙවියන් සේ කයැ සමාන බව් ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවේ ද සමාන බව් ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සිවුවැනි සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි අසංඥසත්ව දෙවියන් සේ ප්‍රතිසන්ධිසංඥාව නැති, විඳුම් නැති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පස්වැනි සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි, හැම සැටියෙන් ම රූප සංඥාවන් ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝ සංඥාවන් අතුරුදහන් වීමෙන්, නානාත්වසංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන්, 'අහස අනන්ත යැ' යි සමාධි වඩා ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සවැනි සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි, හැම අයුරින් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ, 'විඤ්ඤාණය අනන්ත යැ' යි සමාධි වඩා විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සත්වැනි සත්වාවාසය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්තාවුසෝ, සත්තා සඤ්ඤසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථී කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපගා. අයං අට්ඨමෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ, සත්තා සඤ්ඤසෝ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම. නෝවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපගා. අයං නවමෝ සත්තාවාසෝ.

නව අකතඤ්ඤූ අසමයා බ්‍රහ්මචරියවාසාය: ඉධාවුසෝ, තථාගතෝ ච ලෝකෙ උපපන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ, ධම්මෝ ච දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ, අයං ච පුග්ගලෝ නිරයං උපපන්නෝ හොති. අයං පඨමෝ අකතඤ්ඤූ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ, තථාගතෝ ච ලෝකෙ උපපන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ. ධම්මෝ ච දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ. අයං ච පුග්ගලෝ තිරච්ඡානයෝනිං උපපන්නෝ හොති. අයං දුතියෝ අකතඤ්ඤූ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය -පෙ- පෙත්තිවිසයං උපපන්නෝ හොති -පෙ- අසුරකායං උපපන්නෝ හොති -පෙ- අඤ්ඤතරං දීඝායුකං දෙවනිකායං උපපන්නෝ හොති -පෙ- පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතෝ හොති මිලක්ඛෙසු[1] අවිඤ්ඤූතාරෙසු යත්ථ නත්ථී ගති භික්ඛූනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං උපාසිකානං. අයං ඡට්ඨෝ අකතඤ්ඤූ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ, තථාගතෝ ච ලෝකෙ උපපන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ. ධම්මෝ ච දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ. අයං ච පුග්ගලෝ මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතෝ හොති, සෝ ච හොති මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ විපරීතදස්සනෝ නත්ථී දින්නං, නත්ථී යිට්ඨං, නත්ථී හුතං, නත්ථී සුකටදුක්කටානං[2] කම්මානං ඵලං විපාකෝ, නත්ථී අයං ලෝකෝ, නත්ථී පරෝ ලෝකෝ, නත්ථී මාතා නත්ථී පිතා, නත්ථී සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථී ලෝකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා යෙ ඉමං ච ලෝකං පරං ච ලෝකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තීති. අයං සත්තමෝ අකතඤ්ඤූ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

---

1. මිලක්ඛකෙසු (සී॰, කම) මිලක්ඛිසු (කත්ථචි)
2. සුකතදුක්කතානං (ඔජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, හැම අයුරින් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ 'කිසිත් නැතැ' යි සමාධි වඩා, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ අටවැනි සත්වාවාසය යැ.

ඇවැත්නි, හැම අයුරින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ නෙව-සඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ නවවැනි සත්වාවාසය යි.

බ්‍රහ්මචර්යවාසයට නො සුදුසු කාල වූ අක්ෂණ නවයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ තථාගතයන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ සේක් වෙති. කෙලෙස් සංසිඳුවන, කෙලෙස් පිරිනිවන ගෙනැදෙන, මාර්ගඥානප්‍රතිවේධයට යන, සුගතයන් විසින් ප්‍රකාශිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබෙයි. එහෙත් මේ පුද්ගල තෙමේ නිරයට වන්නේ වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්යවාසයට නොසුදුසු කාලය වූ පළමු වැනි අක්ෂණය යැ.

තව ද අනෙකක් කියම්. ඇවැත්නි, අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ තථාගතයන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ සේක් වෙති. කෙලෙස් නිවන, කෙලෙස් පිරිනිවන ගෙනැ දෙන, මාර්ගඥාන ප්‍රතිවේධයට යන, සුගතයන් විසින් ප්‍රකාශිත දහම ද දෙසෙයි. එහෙත් මේ පුහුල් තෙමේ තිරිසන් යොනියට පැමිණියේ වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්යවාසයට නො සුදුසු කාලය වූ දෙවෙනි අක්ෂණය යැ.

... ප්‍රේත ලොකයට පැමිණියේ වෙයි ...

... අසුර නිකායයට පැමිණියේ වෙයි ...

... දීර්ඝායුෂ්ක දේවනිකායකට පැමිණියේ වෙයි ...

යම් තැනෙක මහණුන් ගේ මෙහෙණන් ගේ උවසුවන් ගේ උවැසියන් ගේ හැසිරීමෙක් නැති, පව් පින් දන්නවුන් නැති ප්‍රත්‍යන්තයෙහි වූ මිලේච්ඡ ජනපදයන්හි උපන්නේ වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්යවාසයට නො සුදුසු කාලය වූ සවැනි අක්ෂණය වෙයි.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ තථාගතයන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ සේක් වෙති. කෙලෙස් නිවන, කෙලෙස් පිරිනිවන ගෙනැ දෙන, මාර්ගඥානප්‍රතිවේධයට යන, සුගතයන් විසින් ප්‍රකාශිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබෙයි. මේ පුද්ගල තෙමේ මධ්‍යම ජනපද අතුරෙන් එකෙක උපන්නේ ද වෙයි. එහෙත් හෙ තෙමේ 'දුන් දෙයෙහි පල නැත, යාගයෙහි (මහ දන් හි) පල නැත, පූජායෙහි පල නැත, සුකෘත දුෂ්කෘත (කුශලාකුශල) කර්මයන්ගේ ඵල විපාක නැත, මෙ ලොව නැත, පර ලොව නැත, මවට කළ සත්කාරයෙහි පල නැත, පියාට කළ සත්කාර-යෙහි පල නැත, උපපාදුක (කම් වූ පරිදි මැරී උපදනා) සත්වයෝ නැත, සම කෙනෙක් මේ ලොව ද පර ලොව ද තුමූ වෙසෙසි නුවණින් දන, පසක් කොට පවසන්නාහු නම්, එසේ වූ සම්‍යග්ගත (නෙ වැරැදි මගින් ගිය) සම්‍යක්ප්‍රතිපන්න (නොවැරැදී මහැ පිළිපන්) මහණ බමුණෝ ලෙවහි නැතැ යි ගත් පෙරළුණු දෘෂ්ටි ඇති මිසදිටුවෙක් වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්යවාසය පිණිස නො සුදුසු කාල වූ සත්වැනි අක්ෂණය වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ, තථාගතෝ ච ලෝකෙ උප්පන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ ධම්මෝ ච දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ. අයං ච පුග්ගලෝ මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු-පච්චාජාතෝ හොති. සෝ ච හොති දූපපඤ්ඤෝ ජළෝ එළමූගෝ න පටිබලෝ සුභාසිතදුබ්භාසිතානමත්ථමඤ්ඤාතුං. අයං අට්ඨමෝ අක්ඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ, තථාගතෝ ච ලෝකෙ න උප්පන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ, ධම්මෝ ච න දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ, අයං ච පුග්ගලෝ මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පච්චාජාතෝ හොති සෝ ච හොති පඤ්ඤවා අජළෝ අනෙලමූගෝ පටිබලෝ සුභාසිතදුබ්භාසිතානමත්ථමඤ්ඤාතුං. අයං නවමෝ අක්ඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

නව අනුපුබ්බවිහාරා: ඉධාවුසෝ, භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

විතක්කවිචාරානං වූපසමා –පෙ– දුතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

පීතියා ච විරාගා –පෙ– තතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සුඛස්ස ච පහානා –පෙ– චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තං ආකාසොති ආකාසානඤ්චා යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

සබ්බසෝ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ තථාගතයන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ සේක් වෙති. කෙලෙස් නිවන, කෙලෙස් පිරිනිවන ගෙනැ දෙන, මාර්ගඥාන ප්‍රතිවේධයට යන, සුගතයන් විසින් ප්‍රකාශිත ධර්මය ද දෙසනු ලැබෙයි. මේ පුද්ගල තෙමේ මධ්‍යම ජනපද අතුරෙන් එකෙක උපන්නේ ද වෙයි. එහෙත් හේ නුවණ නැති, ජඩ වූ, කෙළකොලු වූ මොනොවට කී ද නපුරු කොට කී ද වචනයන්ගේ අර්ථ දැනගන්නට ප්‍රතිබල නො වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්‍යාවාසයට නො සුදුසු කාල වූ අටවැනි අක්ෂණය වේ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, අර්හත් වූ සම්‍යක් සම්බුද්ධ වූ තථාගතයන් වහන්සේ ලොවැ නො පහළ වූ සේක් වෙති. කෙලෙස් නිවන කෙලෙස් පිරිනිවන ගෙනැ දෙන, මාර්ගඥාන ප්‍රතිවේධයට යන, සුගතයන් විසින් ප්‍රකාශිත ධර්මය වූ කළී නො දෙසනු ලැබෙයි. මේ පුද්ගල තෙමේ මධ්‍යම ජනපද අතුරෙන් එකෙක උපන්නේ ද වෙයි. හේ ප්‍රඥා ඇත්තේ, ජඩ නො වූයේ, කෙළකොලු නො වූයේ, මොනොවට කී ද නපුරු කොට කී ද වචනයන්ගේ අර්ථ දැනගන්නට සමර්ථ වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්‍යවාසයට නො සුදුසු කාල වූ නව වැනි අක්ෂණය වෙයි.

අනුපූර්ව විහාර නවයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ කාමයන් ගෙන් වෙන් වැ ම, අකුසල් දහමුන් ගෙන් වෙන් වැ මැ, විතර්ක සහිත විචාර සහිත විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුව හා ඇති පළමු දහන ලැබ වෙසෙයි.

විතර්කවිචාරයන් සංඛිදිමෙන්... දෙවෙනි දහන ලැබ වෙසෙයි.
ප්‍රීතිය ද පහ වීමෙන්... තෙවෙනි දහන ලැබ වෙසෙයි.
සුඛවේදනාව ද දුරුලීමෙන්... සතර වන දහන් ලැබ වෙසෙයි.

හැම ලෙසින් රූප සංඥා ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝ සංඥාවන් අතුරුදහන් වීමෙන්, නානත්ව සංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් 'අඛය අනන්ත යැ' යි (සමාධි වඩා) ආකාසානඤ්චායතන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

හැම ලෙසින් අකාසානඤ්චායතනය ඉක් මැ, විඤ්ඤාණය අනන්ත යැ යි (සමාධි වඩා) විඤ්ඤාණඤ්චායතන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

හැම ලෙසින් විඤ්ඤාණඤ්චායතන ධ්‍යානය ඉක්මැ, 'කිසිත් නැතැ' යි (සමාධි වඩා) ආකිඤ්චඤ්ඤායතන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

හැම ලෙසින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

සඛසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිත-නිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති.

නව අනුපුබ්බනිරොධා: පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස කාමසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස විතක්කවිචාරා නිරුද්ධා හොන්ති, තතියං ඣානං සමාපන්නස්ස පීති නිරුද්ධා හොති, චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස අස්සාසපස්සාසා නිරුද්ධා හොන්ති, ආකාසානඤ්චා-යතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, ආකිඤ්චඤ්ඤා-යතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිඤ්ඤඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වෙදනා ච නිරුද්ධා හොන්ති.

ඉමේ ඛො ආවුසො තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මා-සම්බුද්ධෙන නව ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සඛෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අස්සාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

දසකං

16. අට්ඨි ඛො ආවුසො, තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන දස ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්‍ර සඛෙහෙව සඞ්ගායිතබ්බං -පෙ- අස්සාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

කතමෙ දස:

දස නාථකරණා ධම්මා: ඉධාවුසො, භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛ-සංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී. සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. යං අ වුසො භික්ඛු සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, අයම්පි ධම්මෙ නාථකරණෙ.

Free Distribution www.aathaapi.org

හැම ලෙසින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන ධ්‍යානය ඉක්මැ සඤ්ඤා-වෙදයිත නිරෝධයට පැමිණ වෙසෙයි.

අනුපූර්ව නිරෝධ (පිළිවෙළින් නිරුද්ධ වීම) නවයෙක: ප්‍රථම ධ්‍යානයට සමවන්නහුට කාම සංඥාව නිරුද්ධ වෙයි. ද්විතීය ධ්‍යානයට සමවන්නහුට විතර්ක විචාරයෝ නිරුද්ධ වෙත්. තෘතීය ධ්‍යානයට සමවන්නහුට ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වෙයි. චතුර්ථ ධ්‍යානයට සමවන්නහුට ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයෝ නිරුද්ධ වෙත්. ආකාසානඤ්චායතනයට සමවන්නහුට රූප සංඥාව නිරුද්ධ වෙයි. විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට සමවන්නහුට ආකාසානඤ්චායතන සංඥාව නිරුද්ධ වෙයි. ආකිඤ්ඤඤ්ඤායතනයට සමවන්නහුට විඤ්ඤා-ණඤ්චායතන සංඥාව නිරුද්ධ වෙයි. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවන්නහුට ආකිඤ්ඤඤ්ඤායතන සංඥාව නිරුද්ධ වෙයි. සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධයට සමවනුනහුට සංඥාව ද වේදනාව ද නිරුද්ධ වේ.

ඇවැත්නි, මොහු දන්නා දක්නා අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරන ලද නව ධර්මයෝ යැ. එහි සියල්ලන් විසින් ම සමග වැ ගැයියැ යුතු. එය... දෙව්මිනිස්නට ප්‍රයෝජන පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස පවති.

දශකය

16. ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරන ලද දශ ධර්මයෝ ඇත. එහි සියල්ලන් විසින් ම සමග වැ ගැයියැ යුතු... එය... දෙව්-මිනිස්නට ප්‍රයෝජන පිණිස, වැඩ පිණිස සුව පිණිස වෙයි.

කවර දශධර්ම කෙනෙක් ද යත්:

නාථකරණ (තම හට පිහිට සලසන) ධර්ම දශයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ සිල්වත් වෙයි, ප්‍රාතිමොක්ෂසංවර ශීලයෙන් හැවුරුණේ, ආචාර ගොවර සම්පන්න වැ සුළුපමාත්‍ර වරදෙහි ද බිය දක්නා සුලු වැ වෙසෙයි. සමාදන් කොට ගෙන සිකපදන්හි හික්මෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ සිල්වත් වෙයි, ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් හැවුරුණේ ආචාර ගොවර දෙකින් යුතු වැ, සුළුපමාත්‍ර දෙෂයන්හි ද බිය දක්නා සුලු වැ වෙසෙයි, සමාදන් කොට ගෙන සිකපදන්හි හික්මෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛු බහුස්සුතෝ හොති සුතධරෝ සුතසන්නිචයෝ. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා[1] කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපා'ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා[2] වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා. යම්පාවුසෝ, භික්ඛු බහුස්සුතෝ හොති –පෙ– දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණසහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කෝ. යම්පාවුසෝ, භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණසහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කෝ, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං. යම්පාවුසෝ, භික්ඛු සුවචෝ හොති –පෙ– පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යම්පාවුසෝ, භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං –පෙ– අලං සංවිධාතුං, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති පියසමුදාහාරෝ අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ. යම්පාවුසෝ, භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති–පෙ–අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

---

1. සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං (PTS සහ.)
2. ධාතා (මජ්ඣං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, තව ද අනෙකෙක. මහණ තෙම බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇත්තේ වෙයි, ඇසූ දහම් සිතැ දරන්නේ වෙයි, ඇසූ දහම් සිතින් රැස් කොට ගන්නේ වෙයි. ආදියෙහි යහපත් වූ, මැද යහපත් වූ, අවසනැ යහපත් වූ, අර්ථ සහිත වූ, ව්‍යංජන සහිත වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් හැම ලෙසින් පිරිපුන් වූ පිරිසිදු බඹසර ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද, එසේ වූ ධර්මයෝ ඔහු විසින් බෙහෙවින් අසන ලද්දහු, වචනයෙන් දරන ලද්දහු, වචනයෙන් පුරුදු කරන ලද්දහු, සිතින් පුන පුනා විමසන ලද්දහු, දෘෂ්ටි-යෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත්. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇත්තේ වෙයි.... දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත් යන මෙය ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්ගි, මහණ තෙමේ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ, කලණ යහලුවන් ඇත්තේ, කලණ මිතුරනට ම නැමුණේ වෙයි. ඇවැත්ගි, මහණ තෙමෙ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ, කලණ යහලුවන් ඇත්තේ, කලණ මිතුරනට ම නැමුණේ වේ යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමෙ සුවච වෙයි, සුවච බව කරන දහමුන් ගෙන් යුක්ත වූයේ, ඉවසනුයේ කරන අනුශාසනය ආදරයෙන් පිළිගන්නේ වෙයි, ඇවැත්නි, මහණ තෙමෙ සුවච වෙයි... අනුශාසනය ආදරයෙන් පිළිගන්නේ වේ යන යමෙක් වේ ද, මේ ද නාථ කරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, කුම් කෙරෙම් දැ යි අසා කළ යුතු වූ සබ්‍රම්සරුවන්ගේ යම් කුදු මහත් කටයුතු කෙනෙක් ඇද්ද, මහණ [illegible]

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හෝති ඉතරීතරේන චීවර-පිණ්ඩපාතසේනාසනගිලානපච්චයභේසජ්ජපරික්ඛාරේන, යම්පාවුසෝ, භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හෝති ඉතරීතරේන චීවරපිණ්ඩපාතසේනාසනගිලානපච්චය-භේසජ්ජපරික්ඛාරේන අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ඉතරෙතර (ලැබුණු යම් කවර හෝ) චීවර පිණ්ඩපාත ශයනාසන ග්ලාන ප්‍රත්‍යය භෙෂජ්‍ය-පරිෂ්කාරයන් ගෙන් සතුටු වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ තෙම ඉතරෙතර චීවර පිණ්ඩපාත ශයනාසන ග්ලානප්‍රත්‍යය භෙෂජ්‍ය පරිෂ්කාරයන් ගෙන් සතුටු වේ යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද නෑඵ කරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ අකුසල් දහමුන් පහ කරනුවට, කුසල් දහමුන් පිළිලබනුවට, ආරබ්ධ වීර්ය ඇත්තේ බල ඇත්තේ, දැඩි වැර ඇත්තේ, කුසල් දහම් ලබනුවට බහා නො කැඩූ වීර්ය ඇත්තේ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ... ආරබ්ධ වීර්ය ඇත්තේ... කුසල් දහම් ලබනුවට බහා නො කැඩූ වීර්ය ඇත්තේ වෙසෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද නෑඵ කරණ ධර්මයෙක.

Free Distribution www.aathaapi.org

දස අකුසලකම්මපථා : පාණාතිපාතො, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරො, මුසාවාදෙ, පිසුණා වාචා, ඵරුසා වාචා, සම්පප්පලාපො, අභිජ්ඣා, බ්‍යාපාදෙ, මිච්ඡාදිට්ඨි.

දස කුසලකම්මපථා : පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී, මුසාවාද වෙරමණී, පිසුණාය වාචාය වෙරමණී, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී, සම්පප්පලාපා වෙරමණී, අනභිජ්ඣා, අබ්‍යාපාදෙ, සම්මාදිට්ඨි,

දස අරියවාසා : ඉධාවුසො, භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති ඡළඞ්ගසමන්නාගතො එකාරක්ඛො චතුරාපස්සෙනො පනුන්නපච්චෙක-සච්චො සමවයසට්ඨෙසනො අනාවිලසංකප්පො පස්සද්ධකායසංඛාරො සුවිමුත්තචිත්තො සුවිමුත්තපඤ්ඤො.

කථඤ්ච ආවුසො, භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති: ඉධාවුසො, භික්ඛුනො කාමච්ඡන්දෙ පහීනො හොති, බ්‍යාපාදෙ පහීනො හොති, ථීනමිද්ධං පහීනං හොති, උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහීනං හොති, විචිකිච්ඡා පහීනා හොති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති.

කථඤ්ච ආවුසො, භික්ඛු ඡළඞ්ගසමන්නාගතො හොති: ඉධාවුසො, භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නෙව සුමනො හොති න දුම්මනො, උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො සම්පජානො. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නෙව සුමනො හොති න දුම්මනො, උපෙක්ඛකො ච විහරති සතො සම්පජානො. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු ඡළඞ්ගසමන්නාගතො හොති.

කථඤ්ච ආවුසො, භික්ඛු එකාරක්ඛො හොති: ඉධාවුසො, භික්ඛු සතාරක්ඛෙන චෙතසා සමන්නාගතො හොති. එවං ඛො ආවුසො, භික්ඛු එකාරක්ඛො හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

අකුශල කර්මපථ දශයෙක: ප්‍රාණඝාතය, අදත්තාදානය, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීම, මුසා බස් බිණීම, කේලාම් කීම, පරොස් බස් බිණීම, ප්‍රලාප දෙඩීම, අභිධ්‍යාව, ව්‍යාපාදය, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය.

කුශල කර්මපථ දශයෙක: පණිවායෙන් වැළැක්ම, අයිනාදනින් වැළැක්ම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්ම, මුසවායෙන් වැළැක්ම, පෙහෙසුන් තෙප්ලෙන් වැළැක්ම, පරොස් බසින් වැළැක්ම, ප්‍රලාප දෙඩීමෙන් වැළැක්ම, අනභිධ්‍යාව, අව්‍යාපාදය, සම්‍යග්දෘෂ්ටිය.

ආර්යවාස (උතුමන් ගේ විසුම්) දශයෙක: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ අඞ්ග පසෙකින් විප්‍රයුක්ත වූයේ, අඞ්ග සයෙකින් සමන්විත වූයේ, එක් ම ආරක්ෂාවක් ඇත්තේ, අපශ්‍රයණ සතරක් ඇත්තේ, මොනොවට බැහැරැ කරන ලද ප්‍රත්‍යෙකසත්‍ය ඇත්තේ, නො අඩු කොට මොනොවට දුරු කරන ලද එෂණා ඇත්තේ, නො කැළැඹුණු කල්පනා ඇත්තේ, සංහිඳුණු කායසංස්කාර ඇත්තේ, මොනොවට මිදුණු සිත් ඇත්තේ, මොනොවට මිදුණු ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමෙ කෙසේ නම් අඞ්ග පසෙකින් විප්‍රයුක්ත වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහුගේ කාමච්ඡන්දය ප්‍රහීණ වෙයි. ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ වෙයි, ථීනමිද්ධය ප්‍රහීණ වෙයි, උද්ධච්චකුක්කුච්චය ප්‍රහීණ වෙයි, විචිකිච්ඡාව ප්‍රහීණ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමෙ අංග පසෙකින් විප්‍රයුක්ත වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමෙ කෙසේ නම් අඞ්ග සයෙකින් සමන්විත වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමෙ ඇසින් රූපයක් දක නො ම සතුටු ද වෙයි, නො ම නොසතුටු ද වෙයි. සිහි ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ උපෙක්ෂක වැ වෙසෙයි. කනින් හඬක් අසා; ... නැහැයන් ගඳක් අසා, ... දිවින් රසක් විඳ, ... කයින් හැපෙන දැයක් පැහැසැ, ... මනසින් දහම් අරමුණක් සිතා නො ම සතුටු ද වෙයි, නො වෙයි, සිහි ඇත්තේ, නුවණින් ම නොසතුටු ද දන්නේ, උපෙක්ෂක ද වැ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ අඞ්ග සයෙකින් සමන්විත වෙයි.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ තෙමෙ එක ම ආරක්ෂාවක් ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමෙ සිහිය ම ආරක්ෂාව කොටැති සිතින් යුක්ත වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමෙ මෙසේ ම එක් ආරක්ෂාවක් ඇත්තේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කථඤ්ච ආවුසෝ, භික්ඛු චතුරාපස්සෙය්‍යෝ හොති, ඉධාවුසෝ, භික්ඛු සඞ්ඛායෙකං පරිවජ්ජෙති, සඞ්ඛායෙකං අධිවාසෙති, සඞ්ඛායෙකං විනොදෙති, සඞ්ඛායෙකං පරිවජ්ජෙති. එවං ඛෝ ආවුසෝ, භික්ඛු චතුරාපස්සෙය්‍යෝ හොති.

කථඤ්ච ආවුසෝ, භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනෝ හොති, ඉධාවුසෝ, භික්ඛුනෝ යානි තානි පුථුජ්ජනභූතස්ස අප්පහීනානි පුථුජ්ජනභූතානි සඤ්ඤොජනානි තානි තුය්හානි හොන්ති පඤ්චඞ්ගානි චත්තානි වන්තානි මුත්තානි පහීනානි පටිපස්සද්ධානි. එවං ඛෝ ආවුසෝ, භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනෝ හොති-

කථඤ්චාවුසෝ, භික්ඛු සමවයසට්ඨෙසනෝ හොති: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනෝ කාමෙසනා පහීනා හොති, භවෙසනා පහීනා හොති, බ්‍රහ්මචරියෙසනා පටිපස්සද්ධා හොති. එවං ඛෝ ආවුසෝ, භික්ඛු සමවයසට්ඨෙසනෝ හොති,

කථඤ්චාවුසෝ, භික්ඛු අනාවිලසඞ්කප්පෝ හොති: ඉධාවුසෝ, භික්ඛුනෝ කාමසඞ්කප්පෝ පහීනෝ හොති, බ්‍යාපාදසඞ්කප්පෝ පහීනෝ හොති, විහිංසාසඞ්කප්පෝ පහීනෝ හොති. එවං ඛෝ ආවුසෝ, භික්ඛු අනාවිලසඞ්කප්පෝ හොති.

කථඤ්චාවුසෝ, භික්ඛු පස්සද්ධකායසංඛාරෝ හොති: ඉධාවුසෝ, භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්ස-දොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං ඛෝ ආවුසෝ, භික්ඛු පස්සද්ධකාය-සඞ්ඛාරෝ හොති.

කථඤ්චාවුසෝ, භික්ඛු සුවිමුත්තචිත්තෝ හොති: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනෝ රාගා චිත්තං විමුත්තං හොති දෙසා චිත්තං විමුත්තං හොති මොහා චිත්තං විමුත්තං හොති. එවං ඛෝ ආවුසෝ, භික්ඛු සුවිමුත්ත-චිත්තෝ හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ අපශ්‍රයණ (ආධාර) සතරක් ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා එකක් සෙවිසි, නුවණින් බලා එකක් ඉවසයි, නුවණින් බලා එකක් පහ කරයි, නුවණින් බලා එකක් ඉවත් කෙරෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ අපශ්‍රයණ සතරක් ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම්, මහණ තෙමේ මොනොවට බැහැර කරන ලද ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, බොහෝ මහණ බමුණන් ගේ යම් බොහෝ ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය කෙනෙක් (මේ දර්ශනය ම සත්‍ය යැ' යි වෙන වෙන ම ඒ ඒ මහණබමුණන් විසින් දඩි කොට සත්‍ය වශයෙන් පිළිගන්නා ලද දැ) වෙත් ද, මේ සත්නෑ මහණහු විසින් ඔහු හැම බැහැර කරන ලද්දහු, දුරු කරන ලද්දහු, හැර දමන ලද්දහු, පහ කරන ලද්දහු, මුදන ලද්දහු, ඒ හෙයින් ම ප්‍රහීණ වූවාහු සංඛිදුණහු වෙත්, ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ මේසේ ම බැහැර කරන ලද ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් නො අඩු කොට මොනොවට දුරු කරන ලද එෂණා ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහුගේ කාම එෂණාව ප්‍රහීණ වෙයි, භව එෂණාව ප්‍රහීණ වෙයි, බ්‍රහ්මචර්යා එෂණාව සංසිදුණේ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ මොනොවට අනූන කොට දුරු කරන ලද එෂණා ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් නො කැළැඹුණු කල්පනා ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහු ගේ කාමසංකල්පය ප්‍රහීණ වෙයි, ව්‍යාපාදසඞ්කල්පය ප්‍රහීණවෙයි, විහිංසාසංකල්පය ප්‍රහීණ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ නො කැළැඹුණු සංකල්ප ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සංඛිදුණු සංස්කාර ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ සුඛවේදනාව ගේ ද ප්‍රහාණයෙන් දුඃඛවේදනාව ගේ ද ප්‍රහාණයෙන්, පළමු කොට ම සොම්නස් වේදනාවන් දුරු වීමෙන්, දුක් ද නොවූ සුව ද නොවූ උපෙක්ඛාව ගේ ද ස්මෘතිය ගේ ද පිරිසිදු බව ඇති සතර වන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ සංඛිදුණු කායසංස්කාරය ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් මොනොවට මිදුණු සිතැත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහු ගේ සිත රාගය කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි, ද්වේෂය කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි, මොහය කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ මොනොවට මිදුණු සිතැත්තේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කථඤ්චාවුසෝ භික්ඛු සුවිමුත්තපරිසෙසෝ හොති: ඉධාවුසෝ, භික්ඛු රාගෝ මේ පහීනෝ උච්ඡින්නමූලෝ තාලාවත්ථුකතෝ අනභාවං ගතෝ ආයතිං අනුප්පාදධම්මෝති පජානාති, දෝසෝ මේ පහීනෝ-පෙ-මෝහෝ මේ පහීනෝ උච්ඡින්නමූලෝ තාලාවත්ථුකතෝ අනභාවං ගතෝ ආයතිං අනුප්පාදධම්මෝති පජානාති. එවං ඛෝ ආවුසෝ භික්ඛු සුවිමුත්තපරිසෙසෝ හොති.

දස අසෙක්ඛා ධම්මා: අසෙක්ඛා සම්මාදිට්ඨි, අසෙක්ඛෝ සම්මා-සඞ්කප්පෝ, අසෙක්ඛා සම්මාවාචා, අසෙක්ඛෝ සම්මාකම්මන්තෝ, අසෙක්ඛෝ සම්මාආජීවෝ, අසෙක්ඛෝ සම්මාවායාමෝ, අසෙක්ඛා සම්මාසති, අසෙක්ඛෝ සම්මාසමාධි, අසෙක්ඛං සම්මා ඤාණං, අසෙක්ඛා සම්මාවිමුත්ති.

ඉමේ ඛෝ ආවුසෝ, තෙන භගවතා ඤාතෙන පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන දස ධම්මා සම්මදක්ඛාතා. තත්ථ සබ්බෙහෙව සඞ්ගායි-තබ්බං න විවදිතබ්බං යථයිදං බ්‍රහ්මචරියං අද්ධනියං අස්ස චිරට්ඨිතිකං. තදස්ස බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලෝකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති.

17. අථ ඛෝ භගවා වුට්ඨහිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි; "සාධු සාධු සාරිපුත්ත, සාධු ඛෝ ත්වං සාරිපුත්ත, භික්ඛූනං සඞ්ගීති-පරියායං අභාසී"ති.

ඉදමවොච ආයස්මා සාරිපුත්තෝ. සමනුඤ්ඤෝ සත්ථා අහොසි. අත්තමනා ච තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

සඩ්ගීතිසුත්තං නිට්ඨිතං දසමං.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් මොනොවට මිදුණු ප්‍රඥාව ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ 'මගේ රාගය ප්‍රහීණ ය, සිඳ දමන ලද මුල් ඇත්තේය,... උදුරා දමන ලද තල්රුකක් මෙන් කරන ලද්දේය, නැවැත නො ඉටගත්නා බවට පැමිණියේ ය, යලි නො-උපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ වේ' යැ යි දනී, ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ මෙසේ ම මොනොවට මිදුණු ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙයි.

අශෛක්ෂ (ඵලසම්ප්‍රයුක්ත) ධර්ම දශයෙක: අශෛක්ෂ සම්‍යග්දෘෂ්ටිය අශෛක්ෂ සම්‍යග්වචනය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්කර්මාන්තය, අශෛක්ෂ සම්‍යගාජීවය, අශෛක්ෂ සම්‍යග්ව්‍යායාමය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්ස්මෘතිය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්සමාධිය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්ඥානය, අශෛක්ෂ සම්‍යග්විමුක්තිය.

ඇවැත්නි, දන්නා දක්නා අර්හත් වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වදරන ලද දශ ධර්මයෝ මොහු ය. එහි සියල්ලන් විසින් ම, යම්සේ මේ බ්‍රහ්මචර්යාව දික්කලක් පැවැතිය හැකි වන්නේ ද, දික්කලක් සිටුණේ වන්නේ ද, එසේ වනු පිණිස එක් වැ ගැයිය යුතු, විවාද නො කළ යුතු. එය බොහෝ දෙනාට හිතපිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිස්නාට ප්‍රයොජන පිණිස, වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය.''

17. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නැඟී සිට, ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් අමතා, ''ශාරිපුත්‍රයිනි, මැනැව! මැනැව!! ශාරිපුත්‍රයිනි, තෙපි භික්ෂූනට මනා කොට ම සංගීතිපර්යායය (සමගියට කාරණ වූ ධර්මය) වදළහ'' යි වදළසේක.

ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ මෙය වදළාහ. ශාස්තෘන් වහන්සේ මොනොවට අනුදත් සේක් වූහ. ඒ භික්ෂූ ද සතුටු වූවාහු ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවන් ගේ වචනය පිළිගත්හ.

දශ වන සඩ්ගීති සූත්‍රය නිමියේ යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

34

දසුත්තරසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං:

එකං සමයං භගවා චම්පායං විහරති ගග්ගරාය පොක්ඛරණියා තීරෙ මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සඩිං පඤ්චමත්තෙහි භික්ඛුසතෙහි.

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමන්තෙසි: 'ආවුසො භික්ඛවො'ති. 'ආවුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

දසුත්තරං පවක්ඛාමි ධම්මං නිබ්බානපත්තියා,
දුක්ඛස්සන්තකිරියාය සබ්බගන්ථප්පමොචනං.

එකො ධම්මො

2. එකො ආවුසො ධම්මො බහුකාරො, එකො ධම්මො භාවෙතබ්බො, එකො ධම්මො පරිඤ්ඤෙය්‍යො, එකො ධම්මො පහාතබ්බො, එකො ධම්මො හානභාගියො, එකො ධම්මො විසෙසභාගියො, එකො ධම්මො දුප්පටිවිජ්ඣො, එකො ධම්මො උප්පාදෙතබ්බො, එකො ධම්මො අභිඤ්ඤෙය්‍යො, එකො ධම්මො සච්ඡිකාතබ්බො.

කතමො එකො ධම්මො බහුකාරො? අප්පමාදෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයං එකො ධම්මො බහුකාරො.

කතමො එකො ධම්මො භාවෙතබ්බො? කායගතාසති සාතසහගතා. අයං එකො ධම්මො භාවෙතබ්බො.

කතමො එකො ධම්මො පරිඤ්ඤෙය්‍යො? එස්සො සාසවො උපාදනියො. අයං එකො ධම්මො පරිඤ්ඤෙය්‍යො?.

Free Distribution www.aathaapi.org

34

දසුත්තර සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි:

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක් සමයෙක්හි භික්ෂූන් පන්සියයක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසඩ්ඝයා සමග චම්පා නුවර සමීපයෙහි ගර්ගරා පොකුණු තෙර වැඩ වසන සේක.

එහි දී වනාහි සැරියුත් තෙරණුවෝ 'ඇවැත් මහණෙනි' යි භික්ෂූන් ඇමැතුහ. 'ඇවැත්නි'යි කියා ම ඒ භික්ෂුහු සැරියුත් තෙරුනට පිළිවදන් දුන්හ. සැරියුත් තෙරණුවෝ මෙය වදළාහ:

නිවන් පැමිණෙනු පිණිස, දුක් කෙළවර කරනු පිණිස, සියලු කෙලෙස් ගැට ලිහන දශොත්තර ධර්මය (එකකය පටන් කොට දශකය තිම කොට සංඛ්‍යා විසින් නැඟී ගිය ධර්ම සමුදය වූ සූත්‍ර දෙශනාව) කියන්නෙමි.

ඒකධර්ම

2. ඇවැත්නි, බහුපකාර වූ එක් ධර්මයෙක. භාවයිතව්‍ය (වැඩියැ යුතු) එක් ධර්මයෙක. පරිඤ්ඤේය (පිරිසින්ද යුතු) එක් ධර්මයෙක. ප්‍රහාතව්‍ය (පහ කළ යුතු) එක් ධර්මයෙක. භානභාගික (පිරිහීම ඛජන, අපායගාමී) එක් ධර්මයෙක. විශෙෂභාගික (විශෙෂ ගුණ ලැබීම පිණිස පවත්නා) එක් ධර්මයෙක. දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය (දුකසේ පිළිවිදියැ යුතු) එක් ධර්මයෙක. උත්පාදයිතව්‍ය (ඉපැදවියැ යුතු) එක් ධර්මයෙක. අභිඤ්ඤේය (ඥතපරිඥයෙන් වෙසෙසින් දත යුතු) එක් ධර්මයෙක. සාක්ෂාත් කර්තව්‍ය එක් ධර්මයෙක.

බහුපකාර වූ එක් ධර්මය කවර යැ? කුසල්දහමහි අප්‍රමාදය යැ. මේ බහුපකාර වූ එක් ධර්මය යැ.

භාවයිතව්‍ය එක් ධර්මය කවර යැ? සුඛවෙදනාසම්ප්‍රයුක්ත කායගතා ස්මෘතිය ය (ආනාපාන චතුඉරියාපථ, සතිසම්පජඤ්ඤ, අවත්තිංසාකාර, චතුධාතුවවත්ථාන දසඅසුභ නවසිවථිකා, වුණ්ණිකමනසිකාර,[1] කෙසාදීන්හි වැඩූ සතර රූපධ්‍යාන යන මේ දෑ බැවීමෙහි උපන් සිහිය ය). මේ භාවයිතව්‍ය (වැඩියැ යුතු) ධර්මය යැ.

පරිඤ්ඤය (පිරිසින්ද යුතු) එක් ධර්මය කවර යැ? ආස්‍රව උපාදාන දෙකට ම ප්‍රත්‍යය වූ ස්පර්ශය යැ. මේ පරිඤ්ඤය එක් ධර්මය යැ.

1. වුණ්ණිකමනසිකාර

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ පහා තබ්බෝ? අසම්මොහෝ, අයං එකෝ ධම්මෝ පහාතබ්බෝ.

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ භාවනාභාගියෝ? අයෝනිසෝ මනසිකාරෝ අයං එකෝ ධම්මෝ භාවනාභාගියෝ.

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ විසෙසභාගියෝ? යෝනිසෝ මනසිකාරෝ අයං එකෝ ධම්මෝ විසෙසභාගියෝ.

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ දුප්පටිවිජ්ඣෝ? ආනඤ්ඤරිකෝ චෙතෝ-සමාධි. අයං එකෝ ධම්මෝ දුප්පටිවිජ්ඣෝ.

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ උප්පාදෙතබ්බෝ? අකුප්පං ඤාණං. අයං එකෝ ධම්මෝ උප්පාදෙතබ්බෝ.

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ අභිඤ්ඤෙය්‍යෝ? සබ්බෙ සත්තා ආහාරට්ඨිතිකා. අයං එකෝ ධම්මෝ අභිඤ්ඤෙය්‍යෝ.

කතමෝ එකෝ ධම්මෝ සච්ඡිකාතබ්බෝ? අකුප්පා චෙතොවිමුත්ති. අයං එකෝ ධම්මෝ සච්ඡිකාතබ්බෝ.

ඉති ඉමෙ දස ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

දෙවධම්මා

3. දෙව ධම්මා බහුකාරා, දෙව ධම්මා භාවෙතබ්බා? දෙව ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා, දෙව ධම්මා පහාතබ්බා, දෙව ධම්මා භාවනාභාගියා, දෙව ධම්මා විසෙසභාගියා. දෙව ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා, දෙව ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා, දෙව ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා, දෙව ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ දෙව ධම්මා බහුකාරා? සති ච සම්පජඤ්ඤං ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා බහුකාරා.

කතමෙ දෙව ධම්මා භාවෙතබ්බා? සමථෝ ච විපස්සනා ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා භාවෙතබ්බා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ප්‍රහාතව්‍ය (පහ කළ යුතු) එක් ධර්මය කවර යැ? අස්මිමානය යැ. මේ ප්‍රහාතව්‍ය එක් ධර්මය යැ.

භාවනාභාගික එක් ධර්මය කවර යැ? අයොනිසොමනස්කාරය යැ. මේ භාවනාභාගික එක් ධර්මය යැ.

විශෙෂභාගික එක් ධර්මය කවර යැ? යොනිසොමනස්කාරය යැ. මේ විශෙෂභාගික එක් ධර්මය යැ.

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය එක් ධර්මය කවර යැ? ආනන්තරික චිත්තසමාධිය (විදර්ශනාවට අනතුරු මාර්ගය) යැ. මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය එක් ධර්මය යැ.

උත්පාදයිතව්‍ය එක් ධර්මය කවර යැ? අකොප්‍ය ඥානය (ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණ ප්‍රඥව) යැ. මේ උත්පාදයිතව්‍ය එක් ධර්මය යැ.

අභිඥෙය එක් ධර්මය කවර යැ? සියලු සත්ත්ව ආහාරයෙන් (ප්‍රත්‍යයයෙන්) සිටුනාහු ය යන්න යැ. මේ අභිඥෙය එක් ධර්මය ය.

සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය (ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ යුතු) එක් ධර්මය කවර යැ? අකොප්‍ය චෙතොවිමුක්තිය (අර්හත්ඵලවිමුක්තිය) යැ. මේ සාක්ෂාත් කර්තව්‍ය එක් ධර්මය යැ.

මෙසේ භූත වූ (සැබැවින් ඇති) තථ්‍ය වූ (ඇති සැටි ම වූ) තථ (කි පරිදි ම වූ) අවිතථ (කි පරිදි ම මිස අන් සැටියක් නැති) අනන්‍යථ (අන්සැටියෙකින් නැති) මේ දශ ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මෙනොවට තමන් ම අවබෝධ කරන ලදහ.

දෙදෙනෙක් ධර්මයෝ

3. බහුපකාර වූ ධර්මදෙකෙක. භාවයිතව්‍ය ධර්මදෙකෙක. පරිඥෙය ධර්ම දෙකෙක. ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම දෙකෙක. භාවනාභාගික ධර්ම දෙකෙක. විශෙෂභාගික ධර්ම දෙකෙක. දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම දෙකෙක. උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම දෙකෙක. අභිඥෙය ධර්ම දෙකෙක සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම දෙකෙක.

බහුපකාරධර්ම දෙක කවර යැ? සතියත් (සිහියත්) සම්පජඤ්ඤයත් (තුවණත්) ය. මේ බහුපකාර ධර්ම දෙක යැ.

භාවයිතව්‍ය ධර්ම දෙක කවර යැ? ශමථයත් විදර්ශනාවත් යැ. මේ භාවයිතව්‍ය (වැඩියැ යුතු) ධර්ම දෙක යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ දෙව ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? නාමඤ්ච රූපඤ්ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ දෙව ධම්මා පහාතබ්බා? අවිජ්ජා ච භවතණ්හා ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ දෙව ධම්මා භාතභාගියා? දෙවචසතා ච. පාපමිත්තතා ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා භානභාගියා.

කතමෙ දෙව ධම්මා විසෙසභාගියා? සොවචසතා ච කල්‍යාණමිත්තතා ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා විසෙසභාගියා.

කතමෙ දෙව ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? යො ච හෙතු යො ච පච්චයො සත්තානං සංකිලෙසාය, යො ච හෙතු යො ච පච්චයො සත්තානං විසුද්ධියා ඉමෙ දෙව ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

කතමෙ දෙව ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා? දෙව ඤාණානි ඔයෙ ඤාණං අනුප්පාදෙ ඤාණං. ඉමෙ දෙව ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා.

කතමෙ දෙව ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? දෙව ධාතුයො: සඞ්ඛතා ච ධාතු අසඞ්ඛතා ච ධාතු. ඉමෙ දෙව ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ දෙව ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? විජ්ජා ච විමුත්ති ච. ඉමෙ දෙව ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

ඉති ඉමෙ වීසති ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

තයොධම්මා

4. තයො ධම්මා ඔඤ්ඤාරා, තයො ධම්මා භාවෙතබ්බා -පෙ- තයො ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

Free Distribution www.aathaapi.org

පරිඥෙය ධර්ම දෙක කවර යැ? නාමයත් රූපයත් යැ. මේ පරිඥෙය (පිරිසින්දැ යුතු) ධර්ම දෙක යැ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම දෙක කවර යැ? අවිද්‍යාවත් භවතෘෂ්ණාවත් යැ. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම දෙක යැ.

භානභාගික ධර්ම දෙක කවර යැ? දුර්වව බවත් පාපමිත්‍රයන් ඇති බවත්යැ. මේ භානභාගික ධර්ම දෙක යැ.

විශෙෂභාගික ධර්ම දෙක කවර යැ? සුවව බවත් කලණ මිතුරන් ඇති බවත් යැ. මේ විශෙෂභාගික ධර්ම දෙක යැ.

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය (දුක සේ පිළිවිදියැ යුතු) ධර්ම දෙක කවර යැ ? සත්වයන්ගේ කෙලෙසමට හෙතු වූ ප්‍රත්‍යය වූ යම් ධර්මයෙක් වේ නම් එය ද, සත්වයන්ගේ පිරිසිදු බවට හෙතු වූ ප්‍රත්‍යය වූ යම් ධර්මයෙක් වේ නම් එය ද යන දෙක ය. මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම දෙක ය.

උත්පාදයිතව්‍ය (ඉපදැවියැ යුතු) ධර්ම දෙක කවර යැ ? ක්ෂයයෙහි නුවණ (මාර්ගයිත්හි වූ කෙලෙස් නසන නුවණ) ත් අනුත්පාදයෙහි නුවණ (ඒ ඒ මඟින් කෙලෙස් නැසීමෙන් නැවැත ඔවුන් නො උපදනා බවට පත් වූ අවසනැ උපන් පලයිත්හි නුවණ) ත් ය. මේ උත්පාදයිතව්‍ය නුවණ දෙක යැ.

අභිඥෙය ධර්ම (වෙසෙසි නුවණින් දත යුතු දහම්) දෙක කවර යැ? සංස්කෘතධාතුවත් (පංචස්කන්ධයත්) අසංස්කෘතධාතුවත් (නිවනත්) ය. මේ අභිඥෙය ධර්ම දෙක යැ.

සාක්ෂාත් කර්තව්‍ය ධර්ම දෙක කවර යැ? විද්‍යාත් (පෙර ජාති දක්නා නුවණ, දිවැස, කෙලෙස් නසන නුවණ යන තුන් විද්‍යාත්) විමුක්තිත් (රහත් පලයත්) ය. මේ සාක්ෂාත් කළ යුතු ධර්ම දෙක යැ.

මෙසේ මේ භූත වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ විසි ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මොනොවට තමන් ම අවබෝධ කරන ලද්දහු යැ.

තිදෙනෙක් ධර්මයෝ

4. බහූපකාර වූ ධර්ම තුනෙක. භාවයිතව්‍ය ධර්ම තුනෙක. පරිඥෙය ධර්ම තුනෙක. ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම තුනෙක භානභාගික ධර්ම තුනෙක. විශේෂභාගික ධර්ම තුනෙක. දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම තුනෙක. උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම තුනෙක. අභිඥෙය ධර්ම තුනෙක. සාක්ෂාත් කර්තව්‍ය ධර්ම තුනෙක.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ තයෝ ධම්මා බහුකාරා? සප්පුරිසසංසෙවෝ, සද්ධම්මසවනං ධම්මානුධම්මපටිපත්ති. ඉමෙ තයෝ ධම්මා බහුකාරා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා භාවෙතබ්බා? තයෝ සමාධි: සවිතක්කසවිචාරෝ සමාධි, අවිතක්කවිචාරමත්තෝ සමාධි, අවිතක්ක අවිචාරෝ සමාධි. ඉමෙ තයෝ ධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? තිස්සො වෙදනා: සුඛා වෙදනා, දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා. ඉමෙ තයෝ ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා පහාතබ්බා? තිස්සො තණ්හා: කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා. ඉමෙ තයෝ ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා හානභාගියා? තීණි අකුසලමූලානි: ලොභෝ අකුසලමූලං, දෙසෝ අකුසලමූලං මොහෝ අකුසලමූලං. ඉමෙ තයෝ ධම්මා හානභාගියා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා විසෙසභාගියා? තීණි කුසලමූලානි: අලොභෝ කුසලමූලං, අදෙසෝ කුසලමූලං, අමොහෝ කුසලමූලං, ඉමෙ තයෝ ධම්මා විසෙසභාගියා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? තිස්සො නිස්සරණියා ධාතුයෝ: කාමානමෙතං නිස්සරණං යදිදං නෙක්ඛම්මං, රූපානමෙතං නිස්සරණං යදිදං ආරුප්පං, යං ඛො පන කිඤ්චි භූතං සඞ්ඛතං පටිච්චසමුප්පන්නං නිරොධො තස්ස නිස්සරණං. ඉමෙ තයෝ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා උපපාදෙතබ්බා? තීණි ඤාණානි. අතීතංසෙ ඤාණං, අනාගතං සෙ ඤාණං, පච්චුප්පන්නං සෙ ඤාණං. ඉමෙ තයෝ ධම්මා උපපාදෙතබ්බා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? තිස්සො ධාතුයෝ: කාමධාතු රූපධාතු, අරූපධාතු. ඉමෙ තයෝ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ තයෝ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? තිස්සො විජ්ජා: පුබ්බෙනිවාසානුස්සතිඤාණං විජ්ජා, සත්තානං චුතූපපාතෙ ඤාණං විජ්ජා, ආසවානං ඛයෙ ඤාණං විජ්ජා: ඉමෙ තයෝ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

Free Distribution www.aathaapi.org

බහූපකාර ධර්ම තුන කවුරු යැ? **සත්පුරුෂාශ්‍රයයත් සද්ධර්මශ්‍රවණයත්** ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තියත් යැ, මේ බහූපකාර ධර්ම තුන යැ.

භාවයිතව්‍ය ධර්ම තුන කවුරු යැ? සවිතර්ක සවිචාර සමාධියත් අවිතර්ක විචාරමාත්‍ර සමාධියත් අවිතර්ක අවිචාර සමාධියත් යැ. මේ භාවයිතව්‍ය ධර්ම තුන යැ.

පරිඥෙය ධර්ම තුන කවර යැ? සුඛවෙදනා දුඃඛවෙදනා අදුඃඛාසුඛ වෙදනා යන තුන් වෙදනාවෝ යැ. මේ පරිඥෙය ධර්ම තුන යැ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම තුන කවර යැ? කාමතෘෂ්ණා භවතෘෂ්ණා විභවතෘෂ්ණා යන තුන් තෘෂ්ණා යැ. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම තුන යැ.

හානභාගීය ධර්ම තුන කවර යැ? ලොභ නම් වූ අකුසල් මූල, දොෂ නම් වූ අකුසල් මූල, මොහ නම් වූ අකුසල් මූල යන තුන් අකුසල් මූල් යැ. මේ හානභාගීය ධර්ම තුන යැ.

විශෙෂභාගීය ධර්ම තුන කවර යැ? අලොභ නම් වූ කුසල් මූල, අදොෂ නම් වූ කුසල් මූල, අමොහ නම් වූ කුසල් මූලැ යි යන තුන් කුසල් මූල් යැ. මේ විශෙෂභාගීය ධර්ම තුන යැ.

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම තුන කවර යැ? නිඃශරණීය ධාතු තුන යැ: නෙක්ඛම්මය (අනාගාමී මාර්ගය) යන මෙය කාමයන්ගේ නිඃශරණය යැ, ආරූප්‍යය (රහත් මහය) යන මෙය රූපයන්ගේ නිඃශරණය යැ, ප්‍රත්‍යයයන් නිසා සකස්වූ, ප්‍රත්‍යයයන් එක් වැ පහළ වූ යම් කිසි දයෙක් ඇද්ද නිරොධය (රහත් පලය) එහි නිඃශරණ යැ. මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම තුන යැ.

උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම තුන කවර යැ? අතීතාංශය (අතීත ස්කන්ධ පංචකය) අරමුණුකොටැති නුවණ, අනාගතාංශය (අනාගත ස්කන්ධ) අරමුණු කොටැති නුවණ, ප්‍රත්‍යුත්පන්නාංශය (වර්තමාන ස්කන්ධ) අරමුණු කොටැති නුවණ යන තුන් ඥානයෝ යැ. මේ උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම තුන යැ.

අභිඥෙය ධර්ම තුන කවර යැ? කාමධාතු (කාමභවය), රූපධාතු (රූප භවය), අරූපධාතු (අරූප භවය) යන තුන යැ. මේ අභිඥෙය ධර්ම තුන යැ.

සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම තුන කවර යැ? ත්‍රි විද්‍යාවෝ යැ: පෙරවුසු කඳපිළිවෙළ දක්නා නුවණ විද්‍යාවෙක, සත්වයන්ගේ චුතිය උපපත්ති දක්නා නුවණ විද්‍යාවෙක, ආස්‍රවයන්ගේ ක්ෂයයෙහි නුවණ (සතර මහ නුවණ) විද්‍යාවෙක. මේ සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම තුන යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉති ඉමෙ තිංස ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

චත්තාරො ධම්මා

5. චත්තාරො ධම්මා බහුකාරා, චත්තාරො ධම්මා භාවෙතබ්බා—පෙ—චත්තාරො ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ චත්තාරො ධම්මා බහුකාරා? චත්තාරි චක්කානි: පතිරූප-දෙසවාසො, සප්පුරිසූපනිස්සයො,[1] අත්තසම්මාපණිධි, පුබ්බෙ ච කතපුඤ්ඤතා. ඉමෙ චත්තාරො ධම්මා බහුකාරා.

කතමෙ චත්තාරො ධම්මා භාවෙතබ්බා? චත්තාරො සතිපට්ඨානා: ඉධාවුසො භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං—පෙ—වෙදනාසු—පෙ—චිත්තෙ—පෙ—ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං. ඉමෙ චත්තාරො ධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ චත්තාරො ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? චත්තාරො ආහාරා: කබළීකාරො ආහාරො ඔළාරිකො වා සුඛුමො වා, ඵස්සො දුතියො, මනොසඤ්චෙතනා තතියා, විඤ්ඤාණං චතුත්ථං. ඉමෙ චත්තාරො ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ චත්තාරො ධම්මා පහාතබ්බා? චත්තාරො ඔඝා: කාමොඝො භවොඝො, දිට්ඨොඝො, අවිජ්ජොඝො. ඉමෙ චත්තාරො ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ චත්තාරො ධම්මා හානභාගියා? චත්තාරො යොගා: කාම-යොගො භවයොගො, දිට්ඨියොගො, අවිජ්ජායොගො. ඉමෙ චත්තාරො ධම්මා හානභාගියා.

කතමෙ චත්තාරො ධම්මා විසෙසභාගියා? චත්තාරො විසංයොගා: කාමයොගවිසංයොගො, භවයොගවිසංයොගො, දිට්ඨියොගවිසංයොගො අවිජ්ජායොගවිසංයොගො. ඉමෙ චත්තාරො ධම්මා විසෙසභාගියා.

---

1. සප්පුරිසූපසසයො (ස්‍යා. කම්)

Free Distribution www.aathaapi.org

මෙසේ මේ භූත වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ තිස් දහම්හු තථාගතයන් වහන්සේ විසින් තමන් ම මොනොවට වෙසෙසි නුවණින් අවබොධ කරන ලද්දහ.

චතුෂ්කය

5. බහූපකාර ධර්ම සතරෙක. භාවයිතව්‍ය ධර්ම සතරෙක... සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම සතරෙක.

බහූපකාර ධර්ම සතර කවරේ යැ? සතර සම්පත්ති චක්‍රයෝ යැ: සුදුසු රටැ විසීමය, සත්පුරුෂයන් ඇසුරු කිරීමය, තමා ශ්‍රද්ධාදි ගුණධර්මයන්හි පිහිටුවීම යැ, පෙර කළ පින් ඇති බව යැ. මේ බහූපකාර ධර්ම සතර යැ.

භාවයිතව්‍ය ධර්ම සතර කවරේ යැ? සතර සතිපට්ඨානයෝ යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ කෙලෙස් කවන වැර ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යා හා දෙම්නස් හා බැහැර කොට කයෙහි කායානුපස්සී ව වෙසෙයි, ... වේදනාවන්හි ... සිතෙහි චිත්තානුපස්සී වැ වෙසෙයි. කෙලෙස් කවන වැර ඇත්තේ, නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යා හා දෙම්නස් හා බැහැර කොට ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සී වැ වෙසෙයි. මේ භාවයිතව්‍ය සතර ධර්මයෝ යැ.

පරිඥෙය ධර්ම සතර කවරේ යැ? සතර ආහාරයෝ යැ: ඖදාරික වූ හෝ සියුම් වූ කබලිංකාරාහාරය, දෙවෙනි ස්පර්ශාහාර ය, තෙවෙනි මනඃසංචේතනාහාර ය, සතරවැනි විඤ්ඤාණාහාර යි. මේ පරිඥෙය වූ සතර ධර්මයෝ යැ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම සතර කවරේ යැ? කාම ඔඝ, භව ඔඝ, දෘෂ්ටි ඔඝ, අවිද්‍යා ඔඝ යන ඔඝ සතර යි. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම සතර යැ.

භානභාගික ධර්ම සතර කවර යැ? කාමයොග, භවයොග, දෘෂ්ටියොග, අවිද්‍යායොග යන සතර යොගයෝ යැ. මේ භානභාගික ධර්ම සතර යැ.

විශෙෂභාගික ධර්ම සතර කවර යැ? කාමයොගවිසංයොගය (කාමයොගයෙන් මිදීම—අගුහඩ්‍යානය හා එය පාදක කොට ලත් අනාගාමී ඵලය), භවයොග විසංයොගය (භවයොගයෙන් මිදීම, රහත්ඵල), දෘෂ්ටියොගවිසංයොගය (දෘෂ්ටිබන්ධනයෙන් මිදීම—සෝවාන් ඵල), අවිද්‍යායොගවිසංයොගය (අවිද්‍යාබන්ධනයෙන් මිදීම—රහත්බව) යන සතර විසංයොගයෝ යැ. මොහු විශෙෂභාගික ධර්ම සතර යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ චත්තාරෝ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? චත්තාරෝ සමාධයෝ: හානභාගියෝ සමාධි, ඨිතිභාගියෝ සමාධි, විසෙසභාගියෝ සමාධි, නිබ්බෙධභාගියෝ සමාධි. ඉමෙ චත්තාරෝ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

කතමෙ චත්තාරෝ ධම්මා උපපාදෙතබ්බා? චත්තාරි ඤාණානි, ධම්මෙ ඤාණං, අන්වයෙ ඤාණං, පරිය ඤාණං, සම්මුතියා ඤාණං. ඉමෙ චත්තාරෝ ධම්මා උපපාදෙතබ්බා.

කතමෙ චත්තාරෝ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? චත්තාරි අරියසච්චානි: දුක්ඛං අරියසච්චං, දුක්ඛසමුදයෝ අරියසච්චං, දුක්ඛනිරොධෝ අරියසච්චං, දුක්ඛනිරොධගාමිනිපටිපදා අරියසච්චං. ඉමෙ චත්තාරෝ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ චත්තාරෝ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? චත්තාරි සාමඤ්ඤඵලානි: සොතාපත්තිඵලං, සකදාගාමිඵලං, අනාගාමිඵලං, අරහත්තඵලං. ඉමෙ චත්තාරෝ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

ඉති ඉමෙ චත්තාරීසං ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

පඤ්ච ධම්මා

6. පඤ්ච ධම්මා බහුකාරා –පෙ– පඤ්ච ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා බහුකාරා? පඤ්ච පධානියඞ්ගානි: ඉධාවුසො භික්ඛු සද්ධෝ හොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං; ඉති පි සෝ භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ සුගතෝ ලොකවිදූ අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධෝ භගවා'ති, අප්පාබාධෝ හොති අප්පාතඞ්කෝ සම්මවෙපාකිනියා ගහණියා සමන්නාගතෝ නාතිසීතාය නාඋණ්හාය මජ්ඣිමාය පධානක්ඛමාය, අසඨෝ හොති අමායාවී යථාභූතං අත්තානං ආවිකත්තා සත්ථරි වා විඤ්ඤූසු වා සබ්‍රහ්මචාරීසු, ආරද්ධවීරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළ්හපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතෝ අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා බහුකාරා.

Free Distribution www.aathaapi.org

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම සතර කවර යැ? ඛානභාගික සමාධිය (නීවරණ ඇති බැවින් පිරිහීම භජනය කරන සමාධිය), සථිතිභාගික සමාධිය (පිරිහීම වැයීම නැති ව සථිතිය සෙවිනා සමාධිය) විශෙෂභාගික සමාධිය (මතු විශෙෂාධිගමයට ප්‍රත්‍යය වන සමාධිය), නිවේදභාගික සමාධිය (නිවන් සෙවුනා සමාධිය) යන සතර සමාධිහුය, මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම සතර යැ.

උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම සතර කවර යැ? ධර්මයෙහි ඥනය (සතර මහා සතර පලැ නුවණ), අන්වයයෙහි ඥනය (සිවුසස් පසක් කොට දැන් සේ ම අතීතයෙහිත් මොහු දුඃඛාදි විසින් වූහ යි ලත් අනුමානඥනය), පර්යයයෙහි (මෙරමා සිත් පිරිසිඳ දැන්මෙහි) නුවණ, සම්මුතියෙහි නුවණ (උඩ කී ඥන තුන හැර ඉතිරි සියලු දෑයෙහි නුවණ) යන ඥන සතර යැ. මේ උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම සතර යැ.

අභිඥෙය ධර්ම සතර කවර යැ? දුඃඛාර්යසත්‍යය, දුඃඛසමුදයාර්ය-සත්‍යය, දුඃඛනිරොධාර්ය සත්‍යය, දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදයාර්යසත්‍යය යි සතර ආර්ය සත්‍යයෝ යැ. මේ අභිඥෙය ධර්ම සතර යැ.

සාක්ෂාත්කතීව්‍ය ධර්ම සතර කවර යැ? ශ්‍රොත ආපත්තිඵලය, සකෘදගාම්ඵලය, අනාගාම්ඵලය, අර්හත්ත්වඵලය යන සතර ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලයෝ යැ. මේ සාක්ෂාත්කතීව්‍ය ධර්ම සතර යැ.

මෙසේ තථ්‍ය වූ, තථ වූ, අවිතථ වූ, අනන්‍යථ වූ සතළිස් ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මොනොවට වෙසෙසින් අවබොධ කරන ලදුහ.

පඤ්චකය

6. **බහූපකාර ධර්ම පඤසක..... සාක්ෂාත් කතීව්‍ය ධර්ම පඤසක.**

බහූපකාර ධර්ම පස කවර යැ? ප්‍රධානිකාඞ්ග (ප්‍රධන් වීර්ය වඩන මහණහු ගේ ඉණාඞ්ග) පස යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම සැදහැ ඇත්තේ වෙයි, ඒ භගවත්හු මේ මේ කරුණින් අරහත් ය, සම්‍යක්-සම්බුදධ ය, විද්‍යාචරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිත් යැ, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථී ය, දෙව් මිනිස්නට ශාස්තෘ ය, බුදධ ය, භගවත් යැ යි තථාගතයන් වහන්සේ ගේ බොධිය හදහයි. රොග නැත්තේ නිදුක් වූයේ, ඉතා ශීත ද නොවූ, ඉතා උෂ්ණ ද නොවූ, මධ්‍යම වූ, ප්‍රධන් වීර්‍ය වැඩීමට යොග්‍ය වූ, සම ලෙස අහර පැසවන උදරාග්නියෙන් යුක්ත වෙයි. ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි හෝ නුවණැති සබ්‍රම්සරුවන් කෙරෙහි හෝ තතු වූ පරිදි සිය වරද හෙළි කරන්නේ, ගය නොවූයේ, මායා නැත්තේ වෙයි. ශක්ති ඇත්තේ, දැඩි උත්සාහ ඇත්තේ, කුසල් දහමහි බහා නොතැබූ වැර ඇත්තේ, අකුසල් දහමුන් පහ කරනු පිණිස, කුසල් දහමුන් ලැබැගැන්ම පිණිස පිරිපුන් වීර්‍ය ඇත්තේ වෙසෙයි. කෙලෙසුන් විදලීමට සමත් වූ, පිරිසිදු වූ, මොනොවට දුක් වැනැස්මට යන නුවණින් යුක්ත වූයේ, සංස්කාරයන් ගේ ඉපැත්මත් නැස්මත් පිරිසිඳ දක්නට සමත් ප්‍රඥයෙන් සමන්විත වූයේ, ප්‍රඥවත් වෙයි. මේ බහූපකාර ධර්ම පස යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙතබ්බා? පඤ්චඞ්ගිකෝ සම්මාසමාධි; පීතිඵරණතා, සුඛඵරණතා, චෙතොඵරණතා, ආලොකඵරණතා, පච්චවෙක්ඛණනිමිත්තං. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා: සෙය්‍යථීදං රූපුපාදානක්ඛන්ධෝ, වෙදනුපාදානක්ඛන්ධෝ, සඤ්ඤුපාදානක්ඛන්ධෝ, සඞ්ඛාරුපාදානක්ඛන්ධෝ, විඤ්ඤාණුපාදානක්ඛන්ධෝ. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා පහාතබ්බා? පඤ්ච නීවරණානි: කාමච්ඡන්දනීවරණං, බ්‍යාපාදනීවරණං, ථීනම්ධනීවරණං, උද්ධච්චකුක්කුච්චනීවරණං, විචිකිච්ඡානීවරණං. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවනාභාගියා? පඤ්ච චෙතොඛීලා: ඉධාවුසො භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති යො සො ආවුසො භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, අයං පඨමො චෙතොඛීලො. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු ධම්මෙ කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්චති න සම්පසීදති -පෙ- සඞ්ඝෙ කඞ්ඛති -පෙ- සික්ඛාය කඞ්ඛති -පෙ- සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො. යො සො ආවුසො භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතො හොති අනත්තමනො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, අයං පඤ්චමො චෙතොඛීලො. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවනාභාගියා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා විසෙසභාගියා? පඤ්චින්ද්‍රියානි: සද්ධින්ද්‍රියං, විරියින්ද්‍රියං. සතින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා විසෙසභාගියා.

Free Distribution www.aathaapi.org

භාවයිතව්‍ය ධර්ම පස කවරයෑ? ප්‍රීතිය පතුරුවමින් උපදනා (ප්‍රථම විතීය ධ්‍යාන දෙක්හි) ප්‍රඥව, සුඛවෙදනාව පතුරුවමින් උපදනා (ප්‍රථම විතීය තෘතීය ධ්‍යාන තුනෙහි) ප්‍රඥව, චෙතඃස්එරණතා (පරචිත්ත විජානන) ප්‍රඥව, ආලෝකස්එරණතා (එළිය පැතිරවීමෙහි උපදනා දිව්‍යචක්ෂුස්) ප්‍රඥව, ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණ ඥනය යන අංග පසින් යුක් සමාධිය යි. එහි මේ භාවයිතව්‍ය ධර්ම පස යෑ.

පරිඥෙය ධර්ම පස කවර යෑ? රූපොපාදනස්කන්ධය යෑ, වෙදනොපාදනස්කන්ධය යෑ, සංඥෙපාදනස්කන්ධය යෑ, සංඝාරොපාදනස්කන්ධය යෑ, විඥනොපාදනස්කන්ධය යෑ යන උපාදනස්කන්ධ පස යි. මේ පරිඥෙය (පිරිසිඳෑ දත යුතු) ධර්ම පස යෑ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම පස කවර යෑ? කාමච්ඡන්ද නීවරණය, ව්‍යාපාද නීවරණය, ස්ත්‍යානමිද්ධ නීවරණය, ඖද්ධත්‍යකෞකෘත්‍ය නීවරණය, විචිකිත්සා නීවරණය යන පස යි. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම පස යෑ.

භාතභාගික ධර්ම පස කවර යෑ? චෙතොඛීල (සිතේ තද බව) පස යෑ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ ශාස්තෘහු කෙරෙහි සැක කෙරෙයි ද, කුකුස් කෙරෙයි ද, නිශ්චය නැත්තේ ද, නො පහදී ද, ඔහු ගේ සිත වීර්‍ය වැඩීම පිණිස, පුන පුනා භාවනා යොගය පිණිස, සතතයෙන් භාවනානුයොගය පිණිස, ප්‍රධන් වීර්‍ය පිණිස නො නැමෙයි. යමකු ගේ සිත වීර්ය වැඩීම පිණිස, පුන පුනා භාවනායොගය පිණිස, සතතයෙන් භාවනායෙහි යෙදෙනු පිණිස ප්‍රධන් වීර්‍ය පිණිස නොනැමෙයි ද, මෙය පළමු වන චෙතොඛීලය යි. ඇවැත්නි, තවද මහණෙක් ධර්මය කෙරෙහි සැක කෙරෙයි ද, කුකුස් කෙරෙයි ද, නිශ්චය නැත්තේ වෙයි ද, නො පහදී ද....., සඞ්ඝයා කෙරෙහි සැක කෙරෙයි ද..... ශික්ෂායෙහි සැක කෙරෙයි ද..... සබ්‍රහ්මචාරීන් කෙරෙහි කිපියේ නොසතුටු සිතැත්තේ, ආහතචිත්ත (ගැටුණු සිතැත්තේ) වෙයි ද, ඛීලජාත (තද) වෙයි ද, ඔහු ගේ සිත වීර්‍ය වැඩීම පිණිස, පුන පුනා භාවනානුයොගය පිණිස, සතතයෙන් භාවනානුයොගය පිණිස, ප්‍රධන් වීර්‍ය පිණිස නො නැමෙයි. යමකු ගේ සිත වීර්‍ය වැඩීම පිණිස පුන පුනා භාවනානුයොගය පිණිස, සතතයෙන් භාවනායොගය පිණිස, ප්‍රධන් වීර්‍ය පිණිස නො නැමෙයි ද, මෙය පස් වන චෙතොඛීලය යි. මේ භාතභාගික ධර්ම පස යෑ.

විශෙෂභාගික ධර්ම පස කවර යෑ? ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රියය, වීර්‍යෙන්ද්‍රියය, සෘතීන්ද්‍රියය, සමාධීන්ද්‍රියය, ප්‍රඥෙන්ද්‍රියය යන ඉන්ද්‍රිය පස යි. මේ විශෙෂභාගික ධර්ම පස යෑ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමේ පඤ්ච ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? පඤ්චනිස්සාරණියා ධාතුයෝ: ඉධාවුසෝ, භික්ඛුනෝ කාමේ මනසිකරොතෝ කාමෙසු චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. නෙක්ඛම්මං ඛෝ පනස්ස මනසිකරොතෝ නෙක්ඛම්මෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති, තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං කාමෙහි. යෙ ච කාමපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා මුත්තෝ සෝ තෙහි, න සෝ තං වේදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං කාමානං නිස්සරණං.

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛුනෝ බ්‍යාපාදං මනසිකරොතෝ බ්‍යාපාදෙ චිත්තං න පක්ඛන්දති, නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. අබ්‍යාපාදං ඛෝ පනස්ස මනසිකරොතෝ අබ්‍යාපාදෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං බ්‍යාපාදෙන. යෙ ච බ්‍යාපාදපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තෝ සෝ තෙහි, න සෝ තං වේදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං බ්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං.

පුන ච පරං ආවුසෝ, භික්ඛුනෝ විහෙසං මනසිකරොතෝ විහෙසාය චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. අවිහෙසං ඛෝ පනස්ස මනසිකරොතෝ අවිහෙසාය චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං විහෙසාය. යෙ ච විහෙසපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තෝ සෝ තෙහි, න සෝ තං වේදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං විහෙසාය නිස්සරණං.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ රූපෙ මනසිකරොතෝ රූපෙසු චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. අරූපං ඛෝ පනස්ස මනසිකරොතෝ අරූපෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං රූපෙහි. යෙ ච රූපපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තෝ සෝ තෙහි, න සෝ තං වේදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං රූපානං නිස්සරණං.

Free Distribution www.aathaapi.org

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධම් පස කවර යැ? නිඃසරණීය ධාතු (විසංයුක්ත ධර්ම) පස යැ: ඇවැත්නි, මෙහි කාමයන් මෙනෙහි කරන මහණහු සිත කාමයන්හි නො පිවිසෙයි, නො පහදී, නො පිහිටයි, නො ඇලෙයි. නෙක්ඛම්මය (අගුහ කර්මස්ථානයෙන් ලත් ප්‍රථම ධ්‍යානය) මෙනෙහි කරන මහණහු සිත නෙක්ඛම්මයෙහි පිවිසෙයි, පැහැදෙයි, පිහිටයි, ඇලෙයි. ඔහු ගේ ඒ සිත අරමුණෙහි මොනොවට ගියේ මොනොවට වැඩුණේ, කාමයන් කෙරෙන් මොනොවට නැඹී සිටියේ, කාමයන් කෙරෙන් මොනොවට මිදුණේ, කාමයන්ගෙන් වෙන් වූයේ වෙයි. කාම හෙතුයෙන් යම් ආස්‍රව කෙනෙක්, යම් දුක් කෙනෙක්, යම් කාමපරිදහ කෙනෙක් උපදනාහු ද, හේ ඔවුන් කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි, හේ ඒ වේදනා නො විඳි. මෙය කාමයන් ගේ නිඃසරණය නැමැයි කියන ලදි.

ඇවැත්නි, තව ද ව්‍යාපාදය මෙනෙහි කරන මහණහු ගේ සිත ව්‍යාපාදයෙහි නො පිවිසෙයි, නො පහදියි, නො රඳෙයි, නො ඇලෙයි. අව්‍යාපාදය (මෛත්‍රී ධ්‍යානය) මෙනෙහි කරන ඔහු සිත අව්‍යාපාදයෙහි පිවිසෙයි, පැහැදෙයි, සිටියි, ඇලෙයි. ඔහු ගේ ඒ සිත අරමුණෙහි මොනොවට ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ, (ව්‍යාපාදය කෙරෙන්) මොනොවට නැඹී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ, ව්‍යාපාදය කෙරෙන් වෙන් වූයේ වෙයි. ව්‍යාපාද හෙතුයෙන් යම් ආස්‍රව දුක් පරිදහ කෙනෙක් උපදින් ද, හේ ඔවුන් කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි. හේ ඒ වේදනාව නො විඳි. මේ ව්‍යාපාදයේ නිඃසරණයැ යි කියන ලදි.

තව ද ඇවැත්නි, විහිංසාව මෙනෙහි කරන මහණහු සිත විහිංසායෙහි නො පිවිසෙයි, නො පහදියි, නො සිටියි, නො ඇලෙයි. වැලි අවිහිංසාව (කරුණාධ්‍යානය) මෙනෙහි කරන ඔහු සිත අවිහිංසායෙහි (කරුණාධ්‍යානයෙහි) පිවිසෙයි, පැහැදෙයි, සිටියි, ඇලෙයි. ඔහු ගේ ඒ සිත අරමුණෙහි මොනොවට ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ, විහිංසාව කෙරෙන් මොනොවට නැඹී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ, මොනොවට වෙන් වූයේ වෙයි. විහිංසා හෙතුයෙන් යම් ආස්‍රව කෙනෙක්, දුක් කෙනෙක්, පරිදහ කෙනෙක් උපදනාහු ද, හේ ඔවුන් කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි, හේ ඒ වේදනාව නො විඳි. මේ විහිංසාව ගේ නිඃසරණයැ යි කියන ලදි.

ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙමේ රූපයන් මෙනෙහි කරන මහණහු ගේ සිත රූපයන්හි නො පිවිසෙයි, නො පහදියි, නො සිටියි, නො ඇලෙයි. වැලි දු අරූපධ්‍යානය මෙනෙහි කරන ඔහු සිත අරූපධ්‍යානයෙහි පිවිසෙයි, පහදියි, සිටියි, ඇලෙයි. ඔහු ගේ ඒ සිත අරමුණෙහි මොනොවට ගියේ, මොනොවට වැඩුණේ, රූපයන් කෙරෙන් මොනොවට නැඹී සිටියේ, මොනොවට මිදුණේ, වෙන් වූයේ වෙයි. රූප හෙතුයෙන් යම් ආස්‍රව කෙනෙක් දුක් කෙනෙක් පරිදහ කෙනෙක් උපදනාහු ද, හේ ඔවුන් කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි. හේ ඒ කාම වේදනා ද විඤ්ඤාතපරිදහ වේදනා ද නොවිඳී. මෙය රූපයන්ගේ නිඃසරණයැ යි කියන ලදි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛුනො සක්කායං මනසිකරොතො සක්කායෙ චිත්තං න පක්ඛන්දති නප්පසීදති න සන්තිට්ඨති න විමුච්චති. සක්කාය-නිරොධං ඛො පනස්ස මනසිකරොතො සක්කායනිරොධෙ චිත්තං පක්ඛන්දති පසීදති සන්තිට්ඨති විමුච්චති. තස්ස තං චිත්තං සුගතං සුභාවිතං සුවුට්ඨිතං සුවිමුත්තං විසංයුත්තං සක්කායෙන. යෙ ච සක්කායප්පච්චයා උප්පජ්ජන්නී ආසවා විඝාතා පරිළාහා, මුත්තො සො තෙහි. න සො තං වෙදනං වෙදෙති. ඉදමක්ඛාතං සක්කායස්ස නිස්සරණං ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා? පඤ්ච ඤාණිකො සම්මාසමාධි. අයං සමාධි පච්චුප්පන්නසුඛො චෙව ආයතිඤ්ච සුඛවිපාකො ති පච්චත්තඤ්ඤෙව ඤාණං උප්පජ්ජති, අයං සමාධි අරියො නිරාමිසො ති පච්චත්තඤ්ඤෙව ඤාණං උප්පජ්ජති, අයං සමාධි අකාපුරිසසෙවිතො ති පච්චත්තඤ්ඤෙව ඤාණං උප්පජ්ජති, අයං සමාධි සන්තො පණිතො පටිප්ප-ස්සද්ධලද්ධො එකොදිභාවාධිගතො න සඞ්ඛාරනිග්ගය්හවාරිතාවතොති[1] පච්චත්තඤ්ඤෙව ඤාණං උප්පජ්ජති, සො ඛො පනාහං ඉමං සමාධිං සතො'ව සමාපජ්ජාමි, සතො වුට්ඨහාමි'ති පච්චත්තඤ්ඤෙව ඤාණං උප්පජ්ජති. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? පඤ්ච විමුත්තායතනානි: ඉධාවුසො, භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨා-නිකො සබ්‍රහ්මචාරී. යථා යථා ආවුසො භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරො වා ගරුට්ඨානිකො සබ්‍රහ්මචාරී තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසං-වෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායො පස්සම්භති පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. ඉදං පඨමං විමුත්තායතනං.

1. සසඞ්ඛාරනිගගයහවාරිතගතො (මජ්ඣා)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, තව ද සත්කායය (සංස්කාර ධර්ම) මෙනෙහි කරන ශුෂ්ක විදර්ශක රහත්හු ගේ සිත සත්කායයෙහි නො පිවිසෙයි. නො පහදී, නො සිටියි, නො ඇලෙයි. වැලි, සත්කාය නිරොධය මෙනෙහි කරන ඔහුගේ සිත සත්කාය නිරොධයෙහි (නිවනෙහි) පිවිසෙයි, පැහැදෙයි, රැඳී සිටියි, ඇලෙයි. ඔහුගේ ඒ සිත අරමුණෙහි මොහොවට ගියේ, මොහොවට වැඩුණේ, සත්කායය කෙරෙන් නැඟී සිටියේ, මොහොවට මිදුණේ, වෙන් වූයේ වෙයි. සත්කාය හෙතුයෙන් යම් ආස්‍රව විඝාත පරිදාහ කෙනෙක් උපදනාහු ද, ඔවුන් කෙරෙන් හේ මිදුණේ වෙයි. හේ ඒ වෙදනාව නො විඳී. මේ සත්කායයාගේ නිඃසරණයැ යි කියන ලදි. මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය වූ ධර්ම පස යැ.

උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම පස කවර යැ? ඥන පසක් ඇති සම්‍යක්සමාධිය යැ. මේ සමාධිය (අර්හත්ව ඵලසමාධිය සමවන් සමවන් කෙණෙහි සුව ඉඟන දෙන බැවින්) වර්තමාන සැප විපාක ඇත්තේ ද (පළමු පළමු සමවත් සමාධිය මතු මතු සමාධිනට ප්‍රත්‍යය වන බැවින්) මත්තෙහි සැප විපාක ගෙනැ දෙන්නේ යැ යි තමා කෙරෙහි නුවණ උපදී. මේ සමාධිය ආර්‍ය්‍ය යැ (කෙලෙසුන්ගෙන් ඈත් ය), නිරාමිස යැ (කාමාමිස වට්ටාමිස ලොකාමිස යන තුන් ආමිසයන්ගෙන් තොර යැ) යි තමා තුළැ ම නුවණ උපදී. මේ සමාධිය අලාමක පුරුෂයන් විසින් (බුදු පසේ බුදු රහතුන් විසින්) සෙවනා ලද්ද යි තමා තුළ ම නුවණ උපදී. මේ සමාධිය ශාන්ත යැ යි ප්‍රණීත යැ යි කෙලෙස් සංසිඳීමෙන් ලද්දේ යැ යි, එක් නිවන් අරමුණෙහි ම සිත පිහිටුවීමෙන් ලබන ලද්දේ යැ යි සඝංස්කාර (ලෞකික සමාධි සෙයින් සප්‍රයොග) යිතින් කෙලෙසුන් මැඩ වළක්වා ලත් පැවැතුම් නැත්තේ යැ යි තමා කෙරෙහි ම නුවණ උපදී. ඒ මම වූ කලි යිහි ඇත්තෙම් ම මේ සමාධියට සමවදිමි, යිහි ඇත්තෙම් ම මේ සමාධියෙන් නැඟී සිටිමි යි තමා කෙරෙහි ම නුවණ උපදී. මේ උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම පස යැ.

අභිඥෙය ධර්ම පස කවර යැ? විමුක්ත්‍යායතන (මිදීමට කාරණ වූ ධර්ම) පස යැ: මෙහි මහණක් හට ශාස්තෘ තෙමේ හෝ ගුරු තන්හි සිටි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ දහම් දෙසයි. ඇවැත්නි, ශාස්තෘ තෙමේ හෝ ගුරු තන්හි සිටි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ යම් යම් සේ ඒ මහණහට දහම් දෙසා ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් හෙ තෙම ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දැනගන්නේ ද වෙයි, පෙළ දැනගන්නේ ද වෙයි, අරුත් දන්නා පෙළ දන්නා ඔහුට ප්‍රමොදය උපදී. ප්‍රමුදිතවූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිතැත්තහුගේ නාම කය සංඝිඳෙයි. සංඝිඳුණු නාම කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව ඇත්තහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ පළමු විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ න හෙව බෝ සද්ධා ධම්මං දෙසෙති. අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී, අපි ච බෝ යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. යථා යථා ආවුසෝ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථූපපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මූපපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථූපටිසංවෙදිනෝ ධම්මූපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං දුතියං විමුත්තායතනං.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ න හෙව බෝ සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී. නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, අපි ච බෝ යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති. යථා යථාවුසෝ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථූපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මූපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථූපටිසංවෙදිනෝ ධම්මූපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං තතියං විමුත්තායතනං.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ න හෙව බෝ සද්ධා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී, නාපි යථා සුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, අපි ච බෝ යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං චෙතසා අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති මනසානුපෙක්ඛති. යථා යථා ආවුසෝ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං චෙතසා අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති මනසානුපෙක්ඛති, තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථූපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මූපටිසංවෙදී ච, තස්ස අත්ථූපටිසංවෙදිනෝ ධම්මූපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං චතුත්ථං විමුත්තායතනං.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද ඇවැත්නි, ශාස්තෘ තෙමේ මහණකුට දහම් නො ම දෙසයි, ගුරු තන්හි වූ අන් සබ්‍රහ්මචාරියෙකුට දහම් නො ම දෙසයි, එතෙකුදු වුවත් ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ඒ ධර්මය විස්තර වශයෙන් අනුනට දෙයයි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ යම් යම් සේ තමා ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි විස්තර වශයෙන් අනුනට දහම් දෙසන්නේ ද, එසේ එසේ හේ ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දනගන්නේ ද පෙළ දනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දනගන්නාවූ පෙළ දනගන්නාවූ ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීත සිතැත්තහුගේ නාම කය සංසිඳේ. සංසිඳුණු නාම කය ඇත්තේ සුව වීදී. සුව විඳුනාහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ දෙවැනි විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, ශාස්තෘ තෙමේ හෝ අන් කිසි ගුරු තන්හි වූ සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ මහණකුට දහම් නො ම දෙසයි. ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි අනුනට විස්තර වසයෙන් දහම් නො ද දෙසයි. එතෙකුදු වුවත් ඇසූ පරිදි, පුහුණු කළ පරිදි, ධර්මය විස්තරයෙන් සඣායය කෙරෙයි (පුන පුනා කියයි). ඇවැත්නි, යම් සේ යම් සේ මහණ තෙම ඇසූ පරිදි පුහුණු කළ පරිදි ධර්මය විස්තරයෙන් සඣායය කෙරෙයි ද, එසේ එසේ හේ ඒ දහමෙහි අරුත් දනගන්නේ ද පෙළ දනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දනගන්නා පෙළ දනගන්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවාහට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීත සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංසිඳේ. සංසුන් නාම කය ඇත්තේ සුව වීදී. සුව විඳුනාහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ තෙවෙනි විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

තව ද අනෙකෙක, ඇවැත්නි, ශාස්තෘ හෝ ගුරු තන්හි සිටි කිසි සබ්‍රහ්මචාරියෙක් හෝ දහම් නො ම දෙසයි. ඇසූ පරිදි, පුහුණු පරිදි විස්තරයෙන් ධර්මය සඣායන ද නො ම කෙරෙයි. වැළි, ඇසූ පරිදි පුහුණු පරිදි ධර්මය සිතින් පුන පුනා කල්පනා කෙරෙයි. පුන පුනා විමසයි, සිතින් පුන පුනා සලකා බලයි. ඇවැත්නි, ඇසූ පරිදි පුහුණු පරිදි යම් යම් සේ ධර්මය සිතින් පුන පුනා කල්පනා කෙරෙයි ද, පුන පුනා විමසයි ද, පුන පුනා සිතින් සලකා බලයි ද, එසේ එසේ හෙ තෙමේ ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දන ගන්නේ ද පෙළ දනගන්නේ ද වෙයි. අරුත් දනගන්නා පෙළ දනගන්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවාහට ප්‍රීතිය උපදී, ප්‍රීත සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංසිඳේ. සංසුන් නාම කය ඇත්තේ සුව වීදී. සුව ඇත්තහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ සතරවන විමුක්ත්‍යායතනය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ න හෙව බෝ සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරෝ වා ගරුට්ඨානියෝ සබ්‍රහ්මචාරී, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, නාපි යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං චෙතසා අනුවිතක්කෙති අනුවිචාරෙති මනසානුපෙක්ඛති. අපි ච ඛ්වස්ස අඤ්ඤතරං සමාධිනිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං සූපධාරිතං සුපපටිවිද්ධං පඤ්ඤාය. යථා යථා ආවුසෝ භික්ඛුනෝ අඤ්ඤතරං සමාධිනිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං සූපධාරිතං සුපපටිවිද්ධං පඤ්ඤාය. තථා තථා සෝ තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච හොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනෝ ධම්මපටිසංවෙදිනෝ පාමුජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉදං පඨමං විමුත්තායතනං. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ පඤ්ච ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? පඤ්ච ධම්මක්ඛන්ධා: සීලක්ඛන්ධෝ, සමාධික්ඛන්ධෝ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෝ, විමුත්තික්ඛන්ධෝ, විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෝ. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

ඉති ඉමෙ පඤ්ඤස ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

ඡ ධම්මා

7. ඡ ධම්මා බහුකාරා -පෙ- ඡ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ ඡ ධම්මා බහුකාරා? ඡ සාරාණියා ධම්මා: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනෝ මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු ආවි චෙව රහො ච. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණියෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදාය අවිභෙසාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවත්තති.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, ශාස්තෘ හෝ ගුරු තන්හි සිටි කිසි සබ්‍රම් සරුවෙක් හෝ මහණහට නො ම දහම් දෙසයි, මහණ තෙම ඇසූ පරිදි ප්‍රගුණ කළ පරිදි විස්තරයෙන් දහම් නො ද දෙසයි, ඇසූ පුහුණූ කළ පරිදි විස්තර වියින් දහම සඣාධ්‍යයන ද නො ම කෙරෙයි, ඇසූ පුහුණූ කළ පරිදි ධර්මය සිතින් පුන පුනා නො ම කල්පනා කෙරෙයි, නො ම විමසයි, සිතින් පුන පුනා නො ද සලකා බලයි. වැළි දු ඔහු වියින් එක්තරා සමාධියෙක් (ගුරුහුගෙන් කමටහත් උගන්නා හා ම) මොනොවට උගන්නා ලද්දේ මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද්දේ ප්‍රඥයෙන් මොනොවට සලකා බලන ලද්දේ මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් යම් පරිද්දෙන් මහණහු වියින් එක්තරා සමාධියෙක් මොනොවට උගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙනෙහි කරන ලද්දේ, ප්‍රඥයෙන් මොනොවට සලකා බලන ලද්දේ, මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දේ වෙයි ද, ඒ ඒ පරිද්දෙන් හෙ තෙමෙ ඒ ධර්මයෙහි අරුත් දන්නේ ද පෙළ දන්නේ ද වෙයි. අරුත් දන්නා, පෙළ දන්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවාහට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිතැත්තහු ගේ නාම කය සංසිඳේ. සංසුන් නාමකය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව විඳුනාහු ගේ සිත එකඟ වෙයි. මේ පස් වනු විමුක්ත්‍යායතනය යැ. මේ අභිඥෙය ධර්ම පස යැ.

සාක්ෂාත් කතීව්‍ය ධර්ම පස කවර යැ? ශීලස්කන්ධය, සමාධිස්කන්ධය, ප්‍රඥාස්කන්ධය, විමුක්තිස්කන්ධය, විමුක්තිඥානදර්ශනස්කන්ධය යන ධර්මස්කන්ධ පස යැ. මේ සාක්ෂාත්කතීව්‍ය ධර්ම පස යැ.

මෙසේ මේ භූත වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ පනස් දහමිහු තථාගතයන් වහන්සේ වියින් තමන් ම මොනොවට වෙසෙසි නුවණින් අවබොධ කරන ලද්දහ.

ෂටකය

7. බහූපකාර ධර්ම සයෙක.....සාක්ෂාත් කර්තව්‍ය ධර්ම සයෙකි.

බහූපකාර ධම් සය කවර යැ? සාරාණිය (සංරඤ්ජනිය) ධර්ම සය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණක්හු ගේ මෛත්‍රී සහගත කායකර්මය සබ්‍රම් සරුවන් කෙරෙහි ප්‍රකට ව ද රහසේ ද එළැඹ සිටියේ වෙයි. මේ සාරාණිය ධර්මය ද ප්‍රිය කරන ප්‍රිය කටයුත්තකු කරන ගරුකරන ගරුකටයුතු කරන සංග්‍රහය පිණිස අවිවාදය පිණිස, අවිභංසාව පිණිස සමගිය පිණිස, එකමුතු බව පිණිස පවතී.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ මෙත්තං චේතෝවිමුත්තිං -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ මෙත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තිං -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා අණුමත්තා පඤ්ඤාපරියාපන්නමත්තාපි තථාරූපෙහි ලාභෙහි අපටිවිභත්තභොගී හොති සීලවන්තෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සාධාරණභොගී. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යානි තානි සීලානි අඛණ්ඩානි අච්ඡිද්දානි අසබලානි අකම්මාසානි භුජිස්සානි විඤ්ඤුපපසත්ථානි අපරාමට්ඨානි සමාධිසංවත්තනිකානි, තථාරූපෙසු සීලෙසු සීලසාමඤ්ඤගතෝ විහරති සබ්‍රහ්මචාරීහි ආවි චෙව රහො ච. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යා'යං දිට්ඨි අරියා නියානිකා නියාති තක්කරස්ස සම්මා දුක්ඛක්ඛයාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤගතෝ විහරති සබ්‍රහ්මචාරීහි ආවි චෙව රහො ච. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදාය අවිහෙසාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති. ඉමෙ ඡ ධම්මා බහුකාරා,

කතමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතබ්බා? ඡ අනුස්සතිට්ඨානානි: බුද්ධානුස්සති, ධම්මානුස්සති, සඞ්ඝානුස්සති, සීලානුස්සති, චාගානුස්සති, දෙවතානුස්සති. ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ ඡ ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? ඡ අජ්ඣත්තිකානි ආයතනානි: චක්ඛායතනං, සොතායතනං, ඝානායතනං, ජිව්හායතනං, කායායතනං, මනායතනං. ඉමෙ ඡ ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණහු ගේ මෛත්‍රී සහගත වාක්-කර්මය.....එකමුතු බව පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණහුගේ මෛත්‍රීසහගත මනඃකර්-මය.....එකමුතු බව පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණහට දැහැමි වූ, දැහැමින් ලැබුණු, යටත් පිරිසෙයින් පාත්‍රයට ප්‍රමාණ දෑ වූ ද යම් ලාභ කෙනෙක් වෙත් ද, එ බඳු වූ ලාභයන්ගෙන් අප්‍රතිවිභක්තභොගී (අමීස වඟයෙන් හෝ පුද්ගල වඟයෙන් බෙදීමක් නැති ව යළඳන්නෝ) වේ ද, සිල්වත් සබ්‍රහ්මචාරීහු හා සාධාරණ පරිභොගයෙන් එය වළඳන්නේ වේ ද, මේ සාරණීය ධර්මය ද, ප්‍රිය කරනු පිණිස ගරුකරනු පිණිස සංග්‍රහය පිණිස, අවිවාදය පිණිස, තොවෙහෙස පිණිස, සමඟිය පිණිස, එකමුතු බව පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, අඛණ්ඩ වූ අවිච්ඡිද්‍ර වූ අසබල වූ (අකල්මෂ වූ) භුජිෂ්‍ය වූ නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද, අපරාමෂ්ට වූ සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ, යම් ශීලධර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, මහණ තෙමේ එ බඳු වූ ශීලවිෂයයෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහු හා ප්‍රකට ව ද අප්‍රකට ව ද ශීලයෙන් සමාන බවට පැමිණියේ වෙසෙයි ද මේ සාරණීය ධර්මය ද ... ... එකී භාවය පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, ආර්ය වූ නෛර්යාණික වූ යම් දෘෂ්ටි-යෙක් එය පිළිපදනාහට මොනොවට දුක් නැසෙනු පිණිස පවතී ද, මහණ තෙමේ එබඳු දෘෂ්ටියෙන් සබ්‍රහ්මචාරීහු හා ප්‍රකට ව ද අප්‍රකට ව ද දෘෂ්ටි සාමාන්‍ය ගත වැ (දෘෂ්ටියෙන් සමාන බවට පැමිණියෙක් වැ) වෙසෙයි ද, මේ සාරණීය ධර්මය ද ප්‍රිය කරන ගරුකරන වෙයි, සංග්‍රහය පිණිස, අවිවාදය පිණිස, තොවෙහෙස පිණිස, එකී භාවය පිණිස, පවතී. මේ බහූපකාර ධර්ම සය යැ.

භාවයිතව්‍ය (වැඩියැ යුතු) ධර්ම සය කවර යැ? බුද්ධානුස්මෘතිය, ධර්මානුස්මෘතිය සංඝානුස්මෘතිය, ශීලානුස්මෘතිය, ත්‍යාගානුස්මෘතිය, දෙවතානුස්මෘතිය, යන අනුස්මෘති ස්ථාන සය යැ. මේ භාවයිතව්‍ය ධර්ම සය යැ.

පරිඥෙය ධර්ම සය කවර යැ? චක්ෂුරායතනය, ශ්‍රොත්‍රායතනය, ඝ්‍රාණායතනය, ජිව්හායතනය, කායායතනය, මනඃායතනය යන ආධ්‍යාත්-මික ආයතන සය යැ. මේ පරිඥෙය ධර්ම සය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ ඡ ධම්මා පහාතබ්බා? ඡ තණ්හාකායා, රූපතණ්හා, සද්දතණ්හා, ගන්ධතණ්හා, රසතණ්හා, ඵොට්ඨබ්බතණ්හා, ධම්මතණ්හා. ඉමෙ ඡ ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ ඡ ධම්මා භාවනාභාගියා? ඡ අගාරවා: ඉධාවුසො භික්ඛු සත්ථරි අගාරවො විහරති අපතිස්සවෙ, ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- සික්ඛාය -පෙ- අප්පමාදෙ -පෙ- පටිසන්ථාරෙ අගාරවො විහරති අපතිස්සවෙ. ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවනාභාගියා.

කතමෙ ඡ ධම්මා විසෙසභාගියා? ඡ ගාරවා: ඉධාවුසො භික්ඛු සත්ථරි සගාරවො විහරති සපතිස්සවෙ ධම්මෙ -පෙ- සඞ්ඝෙ -පෙ- සික්ඛාය -පෙ- අප්පමාදෙ -පෙ- පටිසන්ථාරෙ සගාරවො විහරති සපතිස්සවෙ. ඉමෙ ඡ ධම්මා විසෙසභාගියා.

කතමෙ ඡ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? ඡ නිස්සරණියා ධාතුයො: ඉධාවුසො, භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: මෙත්තා හි ඛො මෙ ආවුසො, චෙතොවිමුත්ති භාවිතා බහුලීකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරද්ධා, අථ ච පන මෙ ව්‍යාපාදෙ චිත්තං පරියාදය තිට්ඨතීති, සො 'මාහෙවන්ති'ස්ස වචනීයො, මා'යස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං මෙත්තාය චෙතොවිමුත්තියා භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය, අථ ච පනස්ස ව්‍යාපාදෙ චිත්තං පරියාදය ඨස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසො ව්‍යාපාදස්ස යදිදං මෙත්තාචෙතොවිමුත්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම සය කවර යැ? රූපතෘෂ්ණාව, ශබ්ද තෘෂ්ණාව, ගන්ධ තෘෂ්ණාව, රස තෘෂ්ණාව, ස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය තෘෂ්ණාව, ධර්ම තෘෂ්ණාව යන තෘෂ්ණාකාය සය යැ. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම සය යි.

භාතභාගික ධර්ම සය කවර යැ? අගෞරව සය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණෙක් ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැත්තේ, යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි: ධර්මය කෙරෙහි... සඞ්ඝයා කෙරෙහි... ශික්ෂාව කෙරෙහි... අප්‍රමාදයෙහි... පිළිසඳර කෙරෙහි ගෞරව නැත්තේ යටත් පැවැතුම් නැත්තේ වෙසෙයි. මේ භාතභාගික ධර්ම සය යි.

විශෙෂභාගික ධර්ම සය කවර යැ? ගෞරව සය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව ඇත්තේ යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි. ධර්මය කෙරෙහි... සංඝයා කෙරෙහි... ශික්ෂාව කෙරෙහි... අප්‍රමාදයෙහි... පිළිසඳරෙහි ගෞරව ඇත්තේ, යටත් පැවැතුම් ඇත්තේ වෙසෙයි. මේ විශෙෂභාගික ධර්ම සය යැ.

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම සය කවර යැ? නිඃසරනික ධාතු සය යැ 'ඇවැත්නි, මා විසින් මෛත්‍රී චිත්තවිමුක්තිය භාවිතය, බහුලීකෘත ය, යානීකෘත ය වාස්තුකෘත යැ අනුෂ්ඨිත යැ පරිචිත යැ (පුරුදු කරන ලද්දේ යැ), සුසමාරබ්ධ යැ එතෙකුදු වුවත් ව්‍යාපාදය මා සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී යැ' යි මෙසේ මෙහි මහණෙක් කියන්නේ නම්, 'මෙසේ නො කියා වා, ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් නො නහා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් නැඟීම නො මැනවි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො වදරන සේක, ඇවැත්නි, මෛත්‍රීචිත්ත විමුක්තිය භාවිත කල්හි, බහුලීකෘත කල්හි, යානීකෘත කල්හි, වාස්තුකෘත කල්හි, අනුෂ්ඨිත කල්හි, පරිචිත කල්හි, සුසමාරබ්ධ කල්හි, එසේ කලැ ව්‍යාපාදය ඔහුගේ සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී යන යමෙක් ඇද්ද, ඇවැත්නි, මෙය නො කරුණකැ, අවකාශ නැත්තෙක, මේ කාරණය අවිද්‍යමාන යැ' යි ඒ මහණ තෙමේ කියැ යුතු (ඒ මහණහට කියතු සුදුසු යැ). කවර හෙයිනැ? ඇවැත්නි, මෛත්‍රී චිත්ත විමුක්තිය යන යමෙක් ඇද්ද මෙය ව්‍යාපාදයා ගේ නිඃසරණය යැ, එහෙයිනි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉධ පනාවුසෝ, භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: කරුණාභි බෝ මෙ ආවුසෝ චෙතොවිමුත්ති භාවිතා බහුලිකතා යානීකතා වත්ථුකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරබ්ධා, අථ ච පන මෙ විහෙසා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති ති, සෝ'මා හෙවන්ති'ස්ස වචනීයෝ, මා'යස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අභිභාවිත්ථි, -පෙ- නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ, විහෙසාය යදිදං කරුණා චෙතොවිමුත්ති.

ඉධාවුසෝ, භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: මුදිතා භි බෝ මෙ ආවුසෝ චෙතොවිමුත්ති භාවිතා -පෙ- අථ ච පන මෙ අරති චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති ති, සෝ 'මාහෙවස්සී'ස්ස වචනීයෝ, මායස්මා එවං අවච -පෙ- නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ අරතියා යදිදං මුදිතා චෙතොවිමුත්ති.

ඉධ පන ආවුසෝ, භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: උපෙක්ඛා භි බෝ මෙ ආවුසෝ, චෙතොවිමුත්ති භාවිතා -පෙ- අථ ච පන මෙ රාගෝ චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති ති. -පෙ- නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ රාගස්ස යදිදං උපෙක්ඛා චෙතොවිමුත්ති.

ඉධ පනාවුසෝ, භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: අනිමිත්තා භි බෝ මෙ ආවුසෝ, චෙතොවිමුත්ති භාවිතා -පෙ- අථ ච පන මෙ තං නිමිත්තානුසාරි ඤාණං හොති ති -පෙ- නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ, සඞ්ඛනිමිත්තානං යදිදං අනිමිත්තා චෙතොවිමුත්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, මා විසින් කරුණා චිත්තවිමුක්තිය භාවිත යැ, බහුලීකෘත යැ, යානී කෘත යැ, වාස්තුකෘත යැ, අනුස්ථිත යැ, පරිචිත යැ, සුසමාරබ්ධ යැ. එතෙකුදු වුවත් විහිංසාව මා සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී යැ යි මෙහි මහණෙක් මෙසේ කියන්නේ නම්, 'මෙසේ නොං කියා වා, ආයුෂ්මත් තෙමේ මෙසේ නොං කියාවා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් නොං නහා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් නැඟීම නොං මැනැවි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නොං වදරන සේකැ..... යි ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය. කවර හෙයින? ඇවැත්නි, කරුණාවිත්තවිමුක්තිය යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය විහිංසාවගේ නිඃසරණය යැ. එහෙයිනි.

ඇවැත්නි, 'මා විසින් මුදිතා චිත්තවිමුක්තිය භාවිත යැ... එ තෙකුදු වුවත් අරතිය මා සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී යැ යි මෙහි මහණෙක් මෙසේ කියන්නේ නම් 'එසේ නොං කියා වා, ආයුෂ්මත් තෙමේ එසේ නහමක් කියා වා. ... යි හෙ තෙමේ මෙසේ කියැ යුතු වන්නේ ය. කවර හෙයින? ඇවැත්නි, මුදිතා චෙතොවිමුක්ති යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය අරතියගේ නිඃසරණය යැ. එහෙයිනි.

ඇවැත්නි, 'මා විසින් උපෙක්ෂා චෙතොවිමුක්තිය භාවිත යැ'. ... එතෙකුදු වුවත් රාගය මා සිත හාත්පසින් ගෙන සිටී යැ යි මෙහි මහණෙක් මෙසේ කියන්නේ නම්, 'එසේ නොං කියා වා' ආයුෂ්මත් තෙමේ එසේ නහමක් කියා වා...'යි මෙසේ ඒ මහණ තෙමේ කිය යුතු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින? ඇවැත්නි, උපෙක්ෂා චෙතොවිමුක්ති යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය රාගයාගේ නිඃසරණය යැ. එහෙයිනි.

ඇවැත්නි, මා විසින් අනිමිත්ත චෙතොවිමුක්තිය භාවිත යැ... එතෙකුදු වුවත් මගේ ඒ තුවණ (රාගනිමිත්තාදී) නිමිති අනුව යන්නේ වේ යැ' යි කියන්නේ නම්, 'එසේ නොං කියා වා, ආයුෂ්මත් තෙමේ නහමක් එසේ කියා වා...' යි මෙසේ ඒ මහණ තෙමේ කියැ යුතු වන්නේ ය. ඒ කවර හෙයින? ඇවැත්නි, අනිමිත්ත චෙතොවිමුක්ති යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය සියලු නිමිතීන් ගේ නිඃසරණය යැ එහෙයිනි.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉධ පන ආවුසෝ, භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: අසී ති ඛෝ මෙ විගතං, අයමහමස්මී ති න සමනුපස්සාමි. අථ ච පන මෙ විචිකිච්ඡා කථංකථාසල්ලං චිත්තං පරියාදය තිට්ඨතී ති. සෝ 'මා භෙවත්ථී'ස්ස වචනීයෝ, මා'යස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතෝ අබ්භක්ඛානං. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමේතං ආවුසෝ, අනවකාසෝ, යං අස්මීති විගතෙ අයමහමස්මීති අසමනුපස්සතෝ, අථ ච පනස්ස විචිකිච්ඡා කථංකථාසල්ලං චිත්තං පරියාදය ඨස්සතී ති, නෙතං ඨානං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආවුසෝ විචිකිච්ඡා කථංකථාසල්ලස්ස, යදිදං අස්මීති මානස්ස සමුඤ්ඡාතෝ. ඉමෙ ඡ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

කතමෙ ඡ ධම්මා උපපාදෙතබ්බා? ඡ සත්තවිහාරා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නෙව සුමනෝ හොති න දුම්මනෝ. උපෙක්ඛකෝ ච විහරති සතෝ සම්පජානෝ. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤය නෙව සුමනෝ හොති න දුම්මනෝ, උපෙක්ඛකෝ ච විහරති සතෝ සම්පජානෝ. ඉමෙ ඡ ධම්මා උපපාදෙතබ්බා.

කතමෙ ඡ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? ඡ අනුත්තරියානි: දස්සනානුත්තරියං, සවණානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං, සික්ඛානුත්තරියං, පාරිචරියානුත්තරියං, අනුස්සතානුත්තරියං. ඉමෙ ඡ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ ඡ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? ඡ අභිඤ්ඤා: ඉධාවුසෝ, භික්ඛු අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභොති -පෙ- යාව බ්‍රහ්මලොකා පි කායෙන වසං වත්තෙති, දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතික්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දූරෙ සන්තිකෙ වා පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච පජානාති සරාගං වා චිත්තං -පෙ- අවිමුත්තං වා චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති, සෝ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති-සෙය්‍යථීදං, එකම්පි ජාතිං දෙව පි ජාතියෝ -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මුපගෙ සත්තෙ පජානාති, ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතෝ-විමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉමෙ ඡ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, 'මම වෙමි' යන මගේ අස්මි මානය පහ වීය. 'මේ මම වෙමි' යි නො දකිමි. එතෙකුදු වුවත් මාගේ සැකය, කථංකථාගල්‍යය (කෙසේ ද කෙසේ ද'යි වීමති කරන සැක හුල) භාත්පසින් මගේ සිත ගෙන යිටී' යැ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, 'එසේ නො කියත්වා, ආයුෂ්මත් තෙමේ එසේ නො කියා වා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් නො කියන්න, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දෙස් කිම නො මැනැව. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ නො ම වදරන සේක. ඇවැත්නි, 'වෙමි' යි අස්මි-මානය පහ වූ කල්හි, මේ 'මම වෙමි' යි නො දක්නාහට මෙසේ සැක ඇති වීම යන මෙය නො කරුණෙක. මෙය අවකාශ නැත්තෙක. එතෙකුදු වුවත් විචිකිච්ඡාව වූ කථංකථාසල්ලය ඔහු සිත භාත්පසින් ගෙන යිටින්නේ ය යන මේ කාරණය නැත, මෙය අවිද්‍යමාන ය. කවර හෙයින ? යම් අස්මිමානයක ගේ මුල් සිදීමෙක් වේ ද, ඉමය විචිකිච්ඡා සංඛ්‍යාත කථංකථාසල්ලයාගේ නිඃසරණය වේ. එ හෙයිනි. මේ දුෂ්ප්‍රතිධ්‍යාධර්ම සය යැ,

උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම සය කවර යැ ? සතතවිහාර සය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ඇයින් රූවක් දක සතුටු ද නො ම වෙයි. නො සතුටු ද නො ම වෙයි, සිහි ඇත්තේ, නුවණින් දන්නේ, උපෙක්ෂක ව ම වෙසෙයි. කනින් හඬක් අසා,... නැහැයෙන් ගඳක් අසා..... දිවින් රසක් විඳ... කයින් ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යක් පැහැස... මනයින් දහමක් සිතා සතුටු ද නො ම වෙයි, නො සතුටු ද නො ම වෙයි, සිහි ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ උපෙක්ෂක ව ද වෙසෙයි. මේ උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම සය යැ.

අභිඥෙය ධර්ම සය කවර යැ ? අනුත්තරිය දර්ශනය, අනුත්තරිය ශ්‍රවණය, අනුත්තරිය ලාභය, අනුත්තරිය ශික්ෂාව, අනුත්තරිය පාරිවර්යාව, අනුත්තරිය අනුස්මෘතිය යන අනුත්තරිය සය යි. මේ අභිඥෙය ධර්ම සය යැ.

සාක්ෂාත් කර්තව්‍ය ධර්ම සය කවර යැ ? අභිඥා සය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ නොයෙක් සෘද්ධිවිධ ලබයි... බඹ ලොව දක්වා ද කයින් වශය පවත්වයි. මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපචාරය ඉක්මී පිරිසිදු දිව කනින් දුර වූ ද ළඟ වූ ද දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද යන දෙ භඬ ම අසයි. රාග සහිත සිත රාග සහිත සිතැ යි,.... නො මිදුණු සිත නොමිදුණු සිතැ යි දනී. මෙසේ අන් සතුන් ගේ අන් පුඟුලන් ගේ සිත් සිය සිතින් පිරිසිඳ දනී. එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් දැ ...යි අනෙකවිධ පෙර වුත්තු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි. මෙසේ ආකාර සහිත උද්දෙස සහිත, අනෙක විධ පූර්වෙනිවාසය සිහි කරයි, මිනිසුන් ගේ දර්ශනොපචාරය ඉක්මැ දක්ක හැකි පිරිසිදු දිවැසින් ...කම් වූ පරිදි මිය යන නැවත උපදනා සතුන් දුනගනී. ආශ්‍රවයන් ගේ විනාශයෙන් ආශ්‍රව රහිත වූ, චෙතොවිමුක්තිය ද (ඵල සමාධිය ද) ප්‍රඥා විමුක්තිය ද (ඵලඥානය ද) මේ අත්බවහි ම තෙමේ ම වෙසෙයි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසෙයි. මේ සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම සය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉති ඉමෙ සච්චි ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

සත්තකධම්මා

8. සත්ත ධම්මා බහුකාරා, සත්ත ධම්මා භාවෙතබ්බා, සත්ත ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා, සත්ත ධම්මා පහාතබ්බා, සත්ත ධම්මා ඤාණභාගියා, සත්ත ධම්මා විසෙසභාගියා, සත්ත ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා, සත්ත ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා, සත්ත ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා, සත්ත ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ සත්ත ධම්මා බහුකාරා? සත්ත අරියධනානි: සද්ධාධනං, සීලධනං, හිරිධනං, ඔත්තප්පධනං, සුතධනං, චාගධනං, පඤ්ඤාධනං. ඉමෙ සත්ත ධම්මා බහුකාරා.

කතමෙ සත්ත ධම්මා භාවෙතබ්බා? සත්තසම්බොජ්ඣඞ්ගා: සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගො, විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගො, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගො. ඉමෙ සත්ත ධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ සත්ත ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? සත්ත විඤ්ඤාණට්ඨිතියො: සන්තාවුසො සත්තා නානත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනො, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චෙ ච දෙවා එකච්චෙ ච විනිපාතිකා. අයං පඨමා විඤ්ඤාණට්ඨිති

සන්තාවුසො සත්තා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාභිනිබ්බත්තා, අයං දුතියා විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සන්තාවුසො සත්තා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි දෙවා ආභස්සරා. අයං තතියා විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සන්තාවුසො සත්තා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනො සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභකිණ්හා. අයං චතුත්ථා විඤ්ඤාණට්ඨිති.

සන්තාවුසො සත්තා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා -පෙ- අනන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනූපගා. අයං පඤ්චමී විඤ්ඤාණට්ඨිති.

Free Distribution www.aathaapi.org

මෙසේ මේ භූත වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ මේ සැටෙක් ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මොනොවට අවබෝධ කරන ලදුහ.

සප්තධර්මයෝ

8. බහුපකාර ධර්ම සතෙක, භාවයිතව්‍ය ධර්ම සතෙක, පරිඥෙය ධර්ම සතෙක, ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම සතෙක, භාතභාගිය ධර්ම සතෙක, විසෙසභාගිය ධර්ම සතෙක, දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම සතෙක, උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම සතෙක, අභිඥෙය ධර්ම සතෙක, සාක්ඡාත්කර්තව්‍ය ධර්ම සතෙක.

බහුපකාර ධර්ම සත කවර යැ? ශ්‍රද්ධාධනය, ශීලධනය, හිරිධනය, ඔත්තප්පධනය, ශ්‍රැත ධනය, ත්‍යාග ධනය, ප්‍රඥ ධනය යන ආර්ය ධන සත යැ. මේ බහුපකාර ධර්ම සත යැ.

භාවයිතව්‍ය ධර්ම සත කවර යැ? සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගය. ධම්මවිචය සම්බොජ්ඣඞ්ගය, විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගය, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගය, පස්සද්ධි-සම්බොජ්ඣඞ්ගය, සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගය, උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගය යන සප්ත සම්බොධ්‍යඞ්ගයෝ යැ. මේ භාවයිතව්‍ය ධර්ම සත යැ.

පරිඥෙය ධර්ම සත කවර යැ? විඤ්ඤාණට්ඨිති සත යැ: ඇවැත්නි, මිනිස්සු ද ඇතැම් දෙවියෝ ද ඇතැම් විනිපාතිකයෝ ද යි කායනානත්ථය (කයින් වෙනස් බව) ඇති, සංඥානානත්ථය (ප්‍රතිසන්ධිසංඥ වශයෙන් උනුනට වෙනස් බව) ද ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පළමු වන විඤ්ඤාණට්ඨිතිය යැ.

ඇවැත්නි, ලොවැ කල්පාරම්භසමයයෙහි උපන් බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ යම් සේ ද එසේ වූ කායනානත්ථය ඇති ප්‍රතිසන්ධි සංඥ එකත්ථය ඇති (එක ම වර්ගයේ ප්‍රතිසන්ධි යිතින් උපන්) සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ දෙවෙනි විඤ්ඤාණට්ඨිතිය යැ.

ඇවැත්නි, ආභාස්වර දෙවියන් සේ වූ, කායෙකත්ථය (කයින් එක් බදු බව) ඇති, සංඥානානත්ථය (ප්‍රතිසන්ධි සංඥාව ගේ විවිධතාව) ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ තෙවෙනි විඤ්ඤාණට්ඨිතිය යැ.

ඇවැත්නි, ශුභකෘත්ස්නක දෙවියන් සේ වූ කායෙකත්ථය (කයින් එක් බදු බව) ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවේ ද එක්බදු බව ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සතරවන විඤ්ඤාණට්ඨිතිය යැ.

ඇවැත්නි, රූපසංඥා හැම ලෙසින් ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝසංඥා දුරු වැ යෑමෙන්, නානත්වසංඥා නොමෙනෙහි කිරීමෙන්, ආකාශඅනන්ත්‍යායතන අනන්ත යැ යි දැක, එහි සිත පිහිටුවා, ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පස්වැනි විඤ්ඤාණට්ඨිතිය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්තාවසො සත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම

Free Distribution www.aathaapi.org

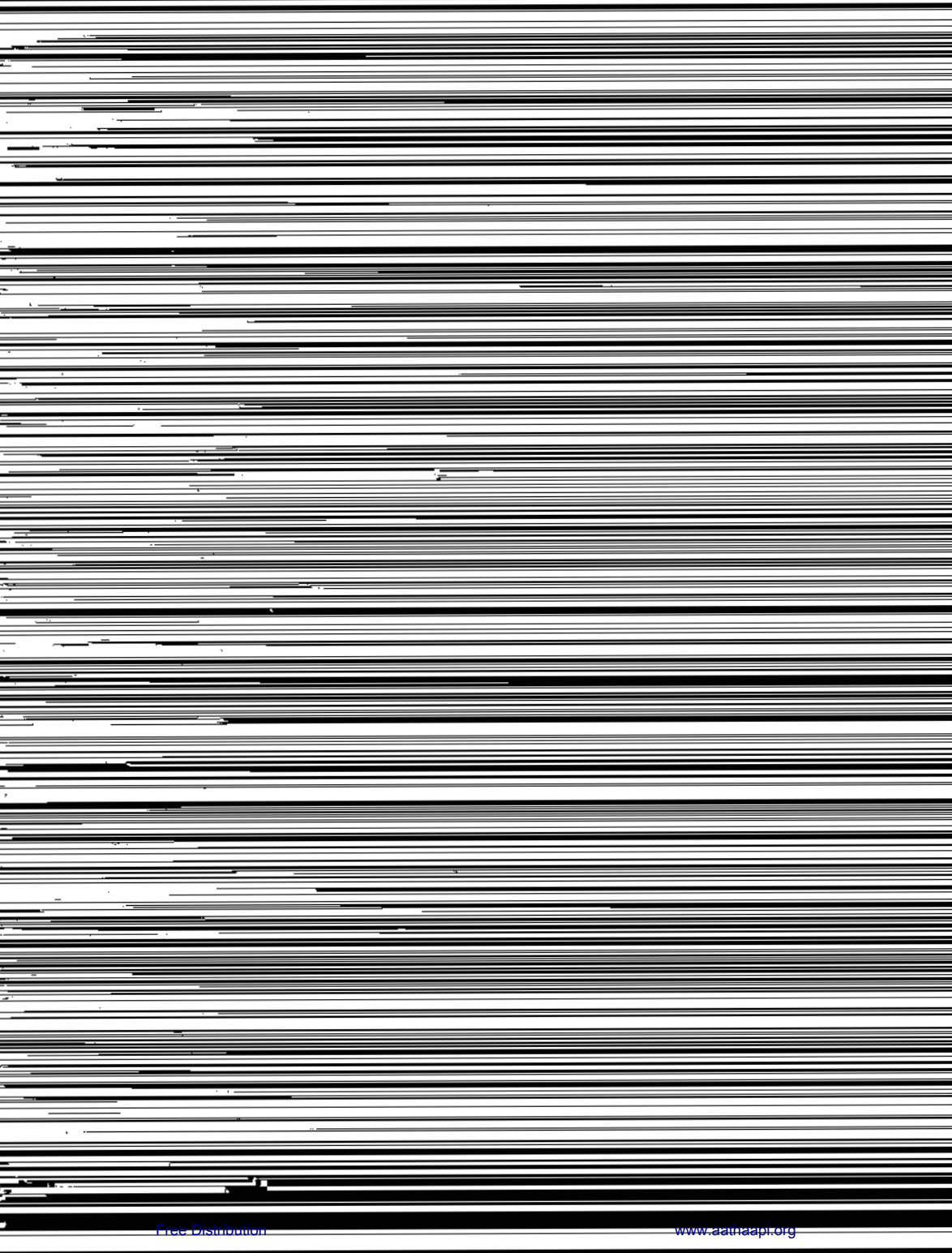

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමේ සත්ත ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? සත්ත නිද්දසවත්ථූනි: ඉධාවුසෝ

[redacted]

ඉච්ඡාවිනයෙ අවිගතපෙමෝ, පටිසල්ලානෙ තිබ්බඡන්දෝ හොති ආයතිඤ්ච
පටිසල්ලානෙ අවිගතපෙමෝ, විරියාරම්භෙ තිබ්බඡන්දෝ හොති ආයතිඤ්ච

Free Distribution www.maathaapi.org

අභිඥෙය ධර්ම සත කවර යැ? නිර්දශ වස්තු සත යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ශික්ෂා සමාදානයෙහි දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි ද ධර්ම නිශාන්තියෙහි නො පහ වූ ප්‍රේමය ඇත්තේ වෙයි, ඉවජාවිනයයෙහි දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි ද ඉවජාවිනයයෙහි නො පහ වූ ප්‍රේමය ඇත්තේ වෙයි, ප්‍රතිසංලලයනයෙහි (එකලා වැ හිඳීමෙහි) දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි ද ප්‍රතිසංලලයනයෙහි නො පහ වූ ප්‍රේමය ඇත්තේ වෙයි. කායික චෛතසික වීර්ය පිරීමෙහි දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි වීර්ය පිරීමෙහි පහ නොවූ ප්‍රේමය ඇත්තේ වෙයි. සිහියෙහිත් සඨානොවිත ප්‍රඥයෙහිත් දැඩි කැමැත්තේ මත්තෙහි ද සිහියෙහිත් සඨානොවිත ප්‍රඥයෙහිත් නොපහ වූ ප්‍රේමය ඇත්තේ වෙයි. දෘෂ්ටි ප්‍රතිවෙධයෙහි (මාර්ගඥානයෙහි) දැඩි කැමැත්තේ, මත්තෙහි ද දෘෂ්ටිප්‍රතිවෙධයෙහි පහ නොවූ ප්‍රේමය ඇත්තේ වෙයි. මේ අභිඥෙය ධර්ම සත යැ.

සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම සත කවර යැ? ක්ෂීණාශ්‍රව බල සතයැ: ඇවැත්නි, මෙහි ක්ෂීණාශ්‍රව (රහත්) භික්ෂුහු විසින් සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍ය වශයෙන් සම්‍යක්ප්‍රඥයෙන් තතු වූ පරිදි මොනොවට දක්නා ලද්දහු වෙත්. යම් බලයක් නිසා රහත් මහණ 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ'යි ආස්‍රවයන් ගේ විනාශය පිළින කෙරෙයි ද මේ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

තව ද අනෙකෙක් ඇත. ඇවැත්නි, රහත් මහණහු විසින් කාමයෝ ගිනි අඟුරු වළක් බදු හ යි සම්‍යක්ප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නා ලද්දහු වෙත්. ඇවැත්නි, යම් බලයක් නිසා 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ' යි ... පිළින කෙරෙයි ද, මෙත් රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, රහත් මහණහු ගේ සිත විවෙකයට (නිවනට) නැමුණේ, විවෙකයට නතු වූයේ, විවෙකයට බර වූයේ, විවෙකයෙහි (නිවනෙහි) පිහිටියේ නෛෂ්කාම්‍යයෙහි (නිවනෙහි) ඇලුණේ, ආස්‍රවයනට කරුණු වූ දැයින් (ත්‍රෛභූමක සංස්කාර කෙරෙන්) හැම සැටියෙන් ම ඉවත් වූයේ වෙයි. ඇවැත්නි, යම් බලයක් නිසා 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ' යි ... පිළින කෙරෙයි ද, මෙත් රහත් මහණහු ගේ බලයෙක් වෙයි.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, රහත් මහණහු විසින් සකර සතිපට්ඨානයෝ භාවිත වෙත්, මොනොවට වඩන ලද්දහු වෙත්. ඇවැත්නි, යම් බලයක් නිසා 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ' යි ... පිළින කෙරෙයි ද, මෙත් රහත් මහණහු ගේ බලයෙක් වෙයි.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, රහත් මහණහු විසින් පංච ඉන්ද්‍රියයෝ භාවිත වෙත්, මොනොවට වඩන ලද්දහු වෙත්. ඇවැත්නි, යම් බලයක් නිසා, 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ' යි ... පිළින කෙරෙයි ද මෙත් රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසො ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා. යම්පාවුසො -පෙ- 'ඛීණා මෙ ආසවා'ති.

පුන ච පරං ආවුසො ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො භාවිතො හොති සුභාවිතො. යම්පාවුසො ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො භාවිතො හොති සුභාවිතො. ඉදම්පි ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනො බලං හොති, යං බලං ආගම්ම ඛීණාසවො භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති 'ඛීණා මෙ ආසවා'ති,

ඉමෙ සත්ත ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

ඉති මෙ සත්තති ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

අට්ඨ ධම්මා

9. අට්ඨ ධම්මා බහුකාරා -පෙ- අට්ඨ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ අට්ඨ ධම්මා බහුකාරා? අට්ඨ හෙතු අට්ඨ පච්චයා ආදිබ්‍රහ්ම-චරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියොභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තන්ති. කතමෙ අට්ඨ:

ඉධාවුසො භික්ඛු සත්ථාරං වා උපනිස්සාය විහරති අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සබ්‍රහ්මචාරිං, යත්ථස්ස තිබ්බං හිරොත්තප්පං පච්චුපට්ඨිතං හොති, පෙමඤ්ච ගාරවො ච. අයං පඨමො හෙතු, පඨමො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්ම-චරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියොභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

තං බො පන සත්ථාරං උපනිස්සාය විහරති අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨානියං සබ්‍රහ්මචාරිං යත්ථස්ස තිබ්බං හිරොත්තප්පං පච්චුපට්ඨිතං හොති පෙමං ච ගාරවො ච, තෙ කාලෙන කාලං උපසඞ්කමිත්වා පරිපුච්ඡති පරිපඤ්හති ඉදං භන්තෙ කථං? ඉමස්ස කො අත්ථො ති? තස්ස තෙ ආයස්මන්තො අවිවටං චෙව විවරන්ති අනුත්තානීකතඤ්ච උත්තානීකරෙ න්ති අනෙකවිහිතෙසු ච කඞ්ඛාඨානියෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛං පටිවිනොදෙන්ති. අයං දුතියො හෙතු දුතියො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියොභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

Free Distribution www.aathaapi.org

කව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, රහත් මහණහු විසින් සප්ත බොධ්‍යඞ්ගයෝ භාවිත වෙත්, මොනොවට වඩන ලද්දහු වෙත්. ඇවැත්නි, යම් බලයක් නිසා ... 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ' යි පිළින කෙරෙයි ද, මේ ද රහත් මහණහුගේ එක් බලයෙක් වෙයි.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, රහත් මහණහු විසින් අරි අටැඟි මහ භාවිත වෙයි, මොනොවට වඩන ලද්දේ වෙයි. යම් බලයක් නිසා රහත් මහණ 'මගේ ආස්‍රවයෝ නටහ' යි ආස්‍රවක්ෂයය (රහත් බව) පිළින කෙරෙයි ද, මේ ද රහත් මහණහුගේ බලයෙක් වෙයි.

මේ සාක්ෂාත්කතව්‍ය ධර්ම සත යැ.

මෙසේ භූත (සත්‍ය) වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ සැත්තෑවෙක් ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මොනොවට විශිෂ්ටඥනයෙන් දන්නා ලදුහ.

අෂ්ට ධර්මයෝ

9. බහූපකාර ධර්ම අටෙක, ... සාක්ෂාත්කතව්‍ය ධර්ම අටෙක.

බහූපකාර ධර්ම අට කවර යැ? අට දෙනෙක් හෙතුහු අට දෙනෙක් ප්‍රත්‍යයයෝ නොලත් ආදිබ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥව ගේ (මාර්ග බ්‍රහ්මචර්යාවට හෙවත් අරි අටැඟි මහට පූර්වභාගයෙහි වූ තරුණ ශමථ විදර්ශනා ප්‍රඥව ගේ) ලැබීම පිණිස ද, ලත් එකී ප්‍රඥවගේ වැඩීම පිණිස, මහත් බව පිණිස, භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස පවතිත්. කවර අට දෙනෙක් ද යත්:

ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම, යමක්හු කෙරෙහි ඔහුගේ දැඩි හිරිඔතප් එළැඹ සිටියේ වේ ද, ප්‍රේමයත් ගෞරවයත් එළැඹ සිටියේ වේ ද, එසේ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ හෝ ගුරු තන්හි වූ එක්තරා සබ්රම් සරුවක්හු හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි. මේ පළමු හේතුව, මේ පළමු ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදි බ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥවගේ ලැබීම පිණිසත් ලත් එකී ප්‍රඥවගේ වැඩීම පිණිසත් මහත් බව පිණිසත් භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිසත් පවතී.

මහණ තෙම, යමක්හු කෙරෙහි ඔහුගේ හිරිඔතප් එළැඹ සිටියේ වේ ද, ප්‍රේමයත් ගෞරවයත් එළැඹ සිටියාහු වෙත් ද, එසේ වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ හෝ ගුරු තන්හි වූ එක්තරා සබ්රම් සරුවකු හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි, කලින්කලැ ඔවුන් කරා එළැඹ,'වහන්ස,මෙය කෙසේ ද? මෙහි අරුත් කිම ද'යි සුනපුනා විචාරයි, සුනපුනා ප්‍රශ්න කෙරෙපි. ඒ ආයුෂ්මත්හු ඔහුට හෙළි නො වූ දෑ හෙළි කෙරෙත්, අප්‍රකට දෑ ප්‍රකට කෙරෙත්, නොයෙක් අයුරු සැකයට කරුණු වූ දහමහි සැක දුරුලත්. මේ හෙතුව, මේ ප්‍රත්‍යයය වනාහි නො ලත් ආදි බ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥව ලබනු පිණිස ද ලත් එකී ප්‍රඥව වැඩෙනු පිණිස මහත්වනු පිණිස, භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස ද පවතී.

Free Distribution www.aathaapi.org

තං ඛො පන ධම්මං සුත්වා ද්වයෙන වූපකාසෙන සම්පාදෙති කායවූ-පකාසෙන ච චිත්තවූපකාසෙන ච. අයං තතියො හෙතු තතියො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මචරියිකායපඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෝ-භාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අනුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. අයං චතුත්ථො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්ම චරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෝභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නි-චයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසාන-කල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියා අභිවදන්ති, තථාරූපා'ස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා. අයං පඤ්චමො හෙතු පඤ්චමො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියොභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු ආරද්ධවීරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවං දළ්හපරක්කමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයං ඡට්ඨො හෙතු ඡට්ඨො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෝභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සති-නෙපක්කෙන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා. අයං සත්තමො හෙතු සත්තමො පච්චයො ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෝභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඒ ධර්මය අසා කායවිවේකයෙන් ද චිත්තවිවේකයෙන් ද යන විවේක දෙකින් එය සම්පාදනය කෙරෙයි. මේ තුන්වැනි හෙතුව තුන්වැනි ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදිබ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥව ලබනු පිණිස, ලද්දහු වැඩෙනු පිණිස, මහත් වනු පිණිස, භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරයෙන් හැවිරුණේ, ආචාරගොචර සම්පන්න වූයේ, සුළුපමාත්‍ර ද වරදෙහි බිය දක්නා සුලු වූයේ, සිල්වත් වෙයි. සමාදන්කොට ගෙන ශික්ෂාපදයන්හි හික්මෙයි. මේ සතරවන හෙතුව, සතරවන ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදිබ්‍රහ්ම-චර්යක ප්‍රඥව ලබනු පිණිස, ලද්දහු වැඩෙනු පිණිස මහත් වනු පිණිස භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ බහුශ්‍රැත (බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇත්තේ) වෙයි, ශ්‍රැතධර (ඇසූ දෑ සිතින් දරන්නේ) වෙයි, ශ්‍රැතසන්නිචය (ඇසූ දෑ සිතැ රැස් කොට ගෙන සිටිනුයේ)වෙයි, ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍ය කල්‍යාණ වූ පර්යවසාන කල්‍යාණ වූ, අර්ථ සහිත වූ ව්‍යංජන සහිත වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් හැම ලෙසින් පරිපූණ් වූ පිරිසිදු බ්‍රහ්මචර්යාව ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද, එසේ වූ ධර්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ සෙයින් අසන ලද්දහු ද සිතින් දරන ලද්දහු ද වචනයෙන් පුරුදු කරන ලද්දහු ද සිතින් යලි යලි බලන ලද්දහු ද දෘෂ්ටියෙන් (ප්‍රඥයෙන්) මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දහු ද වෙත්. මේ පස්වැනි හෙතුව, පස්වැනි ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදිබ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥව ලබනු පිණිස ද ලද්දහු වැඩෙනු පිණිස මහත් වනු පිණිස භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස ද පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ අකුසල් දහමුත් බැහැර කරනු පිණිස, කුසල් දහම් සැපයෙනු පිණිස ශක්ති ඇත්තේ දැඩි වීර්ය ඇත්තේ කුසල් දහමහි නො බහා තබූ ධුර (වීර්ය) ඇත්තේ කරන ලද් වීර්ය ඇත්තේ වෙයෙයි. සවැනි හෙතුව, සවැනි ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදිබ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥව ලබනු පිණිස, ලද්දහු වැඩෙනු පිණිස, මහත් වනු පිණිස, භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස පවතී.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ උතුම් සිහි නුවණින් සමන්විත වූයේ, බොහෝ කලකට පෙර කළ දෑ ද බොහෝ කලකට පෙර කී දෑ ද සිහිකරන්නේ අනුස්මරණය කරන්නේ සිහි ඇත්තේ වෙයි. මේ සත්වැනි හෙතුව, සත්වැනි ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදිබ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥව ලබනු පිණිස, ලද්දහු වැඩෙනු පිණිස, මහත් වනු පිණිස, භාවනායෙන් පරිපූණ් වනු පිණිස පවතී.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු පඤ්චසුපාදානක්ඛන්ධෙසු උදයබ්බයානුපස්සී විහරති ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයෝ, ඉති රූපස්ස අත්ථංගමෝ, ඉති වෙදනා ඉති වෙදනාය සමුදයෝ, ඉති වෙදනාය අත්ථංගමෝ. ඉති සඤ්ඤා. ඉතිසඤ්ඤාය සමුදයෝ, ඉති සඤ්ඤාය අත්ථංගමෝ, ඉති සඞ්ඛාරා ඉති සඞ්ඛාරානං සමුදයෝ, ඉති සඞ්ඛාරානං අත්ථංගමෝ. ඉති විඤ්ඤාණං ඉති විඤ්ඤාණස්ස සමුදයෝ, ඉති විඤ්ඤාණස්ස අත්ථංගමෝ ති අයං අට්ඨමෝ හෙතු අට්ඨමෝ පච්චයෝ ආදිබ්‍රහ්මචරියිකාය පඤ්ඤාය අප්පටිලද්ධාය පටිලාභාය පටිලද්ධාය භියෝභාවාය වෙපුල්ලාය භාවනාය පාරිපූරියා සංවත්තති. ඉමෙ අට්ඨ ධම්මා බහුකාරා.

කතමෙ අට්ඨ ධම්මා භාවෙතබ්බා? අරියෝ අට්ඨඞ්ගිකෝ මග්ගෝ

සෙය්‍යාථිදං: සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසංකප්පෝ, සම්මාවාචා, සම්මා කම්මන්තෝ, සම්මාආජීවෝ, සම්මාවායාමෝ, සම්මාසති සම්මාසමාධි. ඉමෙ අට්ඨධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ අට්ඨ ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා? අට්ඨ ලොකධම්මා: ලාභෝ ච, අලාභෝ ච, අයසෝ ච, යසෝ ච, නින්දා ච, පසංසා ච, සුඛං ච, දුක්ඛං ච. ඉමෙ අට්ඨ ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ අට්ඨ ධම්මා පහාතබ්බා? අට්ඨමිච්ඡත්තා: මිච්ඡාදිට්ඨි, මිච්ඡාසංකප්පෝ, මිච්ඡාවාචා, මිච්ඡාකම්මන්තෝ, මිච්ඡාආජීවෝ, මිච්ඡාවායාමෝ, මිච්ඡාසති, මිච්ඡාසමාධි. ඉමෙ අට්ඨ ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ අට්ඨ ධම්මා භාතභාගියා? අට්ඨ කුසීතවත්ථූනි: ඉධාවුසෝ භික්ඛුනා කම්මං කාතබ්බං හොති. තස්ස එවං හොති: කම්මං ඛො මෙ කාතබ්බං භවිස්සති, කම්මං ඛො පන මෙ කරොන්තස්ස කායෝ කිලමිස්සති, හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති, න විරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනධිගතස්ස අධිගමාය, අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය· ඉදං පඨමං කුසීතවත්ථු.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ 'රූපය මෙසේ යැ, රූපය හටගන්නා හෙතුව මෙසේ යැ, රූපය නැසී යෑම මෙසේ යැ, වේදනාව මෙසේ යැ, වේදනාව හටගන්නා හෙතුව මෙසේ යැ, වේදනාව නැසී යෑම මෙසේ යැ, සංඥාව මෙසේ යැ, සංඥාව උපදනා හෙතුව මෙසේ ය, සංඥාව නැසී යෑම මෙසේ යැ, සංස්කාරයෝ මෙසේ ය, සංස්කාරයන් උපදනා හෙතුව මෙසේ යැ, සංස්කාරයන් නැසී යෑම මෙසේ යැ, විඥානය මෙසේ යැ, විඥානය උපදනා හෙතු මෙසේ යැ, විඥානය නැසී යෑම මෙසේ යැ යි උපාදානස්කන්ධ පසෙහි ඉපැත්මත් නැස්මත් අනුව බලනසුලු ව වෙසෙයි. මේ අටවැනි හෙතුව අටවැනි ප්‍රත්‍යයය නොලත් ආදිබ්‍රහ්මචර්යක ප්‍රඥාව ලබනු පිණිස, ලද්දහු වැඩෙනු පිණිස, මහත් වනු පිණිස, භාවනායෙන් පරිපූර්ණ වනු පිණිස පවතී. මේ බහුපකාර ධර්ම අට යැ.

භාවයිතව්‍ය ධර්ම අට කවර යැ? ආර්ය අෂ්ටාඩ්ගික මාර්ගය යැ. එය මෙසේ යැ: සම්‍යග් දෘෂ්ටිය, සම්‍යක් සඩ්කල්පය, සම්‍යග් වචනය, සම්‍යක් කර්මාන්තය, සම්‍යගාජීවය, සම්‍යග්ව්‍යායාමය, සම්‍යක්ස්මෘතිය, සම්‍යක්සමාධිය යන අට යැ. මේ භාවයිතව්‍ය ධර්ම අට යැ.

පරිඥෙය ධර්ම අට කවර යැ? ලාභය ද අලාභය ද අයශස ද යශස ද නින්දව ද ප්‍රශංසාව ද සුව ද දුක ද යන අටලෝදහම් යැ. මේ පරිඥෙය (පිරිසිඳෑ දත යුතු) ධර්ම අට යැ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම අට කවර යැ? මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය, මිථ්‍යාසඩ්කල්පය, මිථ්‍යාවචනය, මිථ්‍යාකර්මාන්තය, මිථ්‍යාආජීවය, මිථ්‍යාව්‍යායාමය, මිථ්‍යා-ස්මෘතිය, මිථ්‍යාසමාධිය යන මිථ්‍යාත්ව අට යැ. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම අට යැ.

භාවනාභාගීය ධර්ම අට කවර යැ? කුශීදවස්තු අට යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණක්හු විසින් (කුසුමහත්) කටයුත්තක් කළ යුතු වෙයි. 'මා විසින් කටයුත්තක් කළ යුතු වන්නේ ය. ඒ කටයුත්ත කරන මගේ කය වෙහෙසෙන්නේ ය. එ බැවින් දන් මම සැතපෙම්'යි ඔහුට මෙසේ සිත් වෙයි. හේ වැදහෙයි. නොපැමිණි (ධ්‍යානාදියකට) පැමිණීමට, නොලත් ධ්‍යානාදියක් ලබනුවට, සාක්ෂාත් නො කළ (ධර්මයක්) සාක්ෂාත් කරනුවට වීර්ය නො කෙරෙයි. මේ පළමු වන කුශීදවස්තුව යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ කම්මං කතං හොති. තස්ස එවං හොති: අහං බෝ කම්මං අකාසිං, කම්මං බෝ පන මේ කරොන්තස්ස කායෝ කිලන්තෝ, හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති, න විරියං ආරභති -පෙ- ඉදං දුතියං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ මග්ගෝ ගන්තබ්බෝ හොති, තස්ස එවං හොති: මග්ගෝ බෝ මේ ගන්තබ්බෝ භවිස්සති, මග්ගං බෝ පන මේ ගච්ඡන්තස්ස කායෝ කිලමිස්සති, හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති, න විරියං ආරභති, -පෙ- ඉදං තතියං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ මග්ගෝ ගතෝ හොති. තස්ස එවං හොති: අහං බෝ මග්ගං අගමාසිං, මග්ගං බෝ පන මේ ගච්ඡන්තස්ස කායෝ කිලන්තෝ, හන්දාහං නිපජ්ජාමීති සෝ නිපජ්ජති, න විරියං ආරභති -පෙ- ඉදං චතුත්ථං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ න ලභති ඵාණිතස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. තස්ස එවං හොති: "අහං බෝ ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ නාලත්ථං ඵාණිතස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, තස්ස මේ කායෝ කිලන්තෝ අකම්මඤ්ඤෝ, හන්දාහං නිපජ්ජාමී''ති. -පෙ- ඉදං පඤ්චමං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ ලභති ඵාණිතස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. තස්ස එවං හොති අහං බෝ ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ අලත්ථං ඵාණිතස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං· තස්ස ,මේ කායෝ ගරුකෝ අකම්මඤ්ඤෝ මාසාචිතං මඤ්ඤේ. හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති. සෝ නිපජ්ජති -පෙ- ඉදං ඡට්ඨං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ උප්පන්නෝ හොති අප්පමත්තකෝ ආබාධෝ, තස්ස එවං හොති: උප්පන්නෝ බෝ මේ අයං අප්පමත්තකෝ ආබාධෝ, අත්ථි කප්පෝ නිපජ්ජිතුං, හන්දාහං නිපජ්ජාමී'ති සෝ නිපජ්ජති -පෙ- ඉදං සත්තමං කුසීතවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ගිලානෝ වුට්ඨිතෝ හොති, අචිරවුට්ඨිතෝ ගෙලඤ්ඤෝ, තස්ස එවං හොති: 'අහං බෝ ගිලානෝ වුට්ඨිතෝ, අචිරවුට්ඨිතෝ ගෙලඤ්ඤෝ, තස්ස මේ කායෝ දුබ්බලෝ අකම්මඤ්ඤෝ, අත්ථි කප්පෝ පනිජ්ජිතුං, හන්දාහං නිපජ්ජාමීති සෝ නිපජ්ජති, -පෙ- ඉදං අට්ඨමං කුසීතවත්ථු. ඉමේ අට්ඨ ධම්මා හානභාගියා.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ ලභති එබඝස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. තස්ස එවං හොති 'අහං ඛෝ ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය චරන්තෝ අලත්ථං එබඝස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, තස්ස මෙ කායෝ බලවා කම්මඤ්ඤෝ, හන්දාහං විරියං ආරභාමි' -පෙ- ඉදං ඡට්ඨං ආරම්භවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛුනෝ උප්පන්නෝ හොති අප්පමත්තකෝ ආබාධෝ. තස්ස එවං හොති 'උප්පන්නෝ ඛෝ මෙ අයං අප්පමත්තකෝ ආබාධෝ, ඨානං ඛෝ පනෙතං විජ්ජති යං මෙ ආබාධෝ පවඩ්ඪෙය්‍ය, හන්දාහං විරියං ආරභාමි' -පෙ- ඉදං සත්තමං ආරම්භවත්ථු.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ගිලානා වුට්ඨිතෝ හොති අචිරවුට්ඨිතෝ ගෙලඤ්ඤෙ, තස්ස එවං හොති 'අහං ඛෝ ගිලානා වුට්ඨිතෝ අචිරවුට්ඨිතෝ ගෙලඤ්ඤෙ, ඨානං ඛෝ පනෙතං විජ්ජති, යං මෙ ආබාධෝ පච්චුදවත්තෙය්‍ය, හන්දාහං විරියං ආරභාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති. සෝ විරියං ආරභති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති. ඉදං අට්ඨමං ආරම්භවත්ථු.

ඉමෙ අට්ඨ ධම්මා විසෙසභාගියා.

කතමෙ අට්ඨ ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? අට්ඨ අක්ඛණා අසමයා බ්‍රහ්මචරියවාසාය. ඉධාවුසෝ තථාගතෝ ච ලොකෙ උප්පන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ, ධම්මෝ ච දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ. අයඤ්ච පුග්ගලෝ නිරයං උප්පන්නෝ හොති, අයං පඨමෝ අක්ඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ තථාගතෝ ච ලොකෙ උප්පන්නෝ හොති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ, ධම්මෝ ච දෙසියති ඔපසමිකෝ පරිනිබ්බානිකෝ සම්බොධගාමී සුගතප්පවෙදිතෝ, අයඤ්ච පුග්ගලෝ තිරච්ඡානයොනිං උප්පන්නෝ හොති. අයං දුතියෝ අක්ඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණෙක් ගමෙක හෝ නියම් ගමෙක හෝ පිඬු පිණිස සරනුයේ, රූක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ ලබයි. ඔහුට 'මම වූ කලි ගමෑ හෝ නියම් ගමෑ හෝ පිඬු පිණිස සරනුයෙම්, රූක්ෂ වූ හෝ ප්‍රණීත වූ හෝ බොජුන් සැහෙන පමණ, කුස පිරෙන පමණ ලදිමි. ඒ මගේ සිරුර ශක්තිමත් යැ, කර්මණ්‍ය යැ. එබැවින් මම වැර වඩමි'යි ... වැර වඩයි. මේ සවන ආරම්භවස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණකුහට අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපන්නේ වෙයි. ඔහුට 'මට මේ අල්පමාත්‍ර ආබාධයෙක් උපන්නේ ම

විද්‍යමාන යැ. එබැවින් මම වැර වඩමි'යි ... වැර වඩයි. මේ සත්වන ආරම්භක වස්තුව යැ.

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, මහණෙක් ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියේ, ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝ කල් ඇත්තේ වෙයි. ඔහුට 'මම වූ කලි ගිලන් බැවින් නැඟී සිටියෙමි, ගිලන් බැවින් නැඟී සිටි නොබෝකල් ඇත්තෙමි වෙමි. මගේ මේ ආබාධය වටාලා නැඟී එන්නේ ය යන යමෙක් ඇද්ද. මේ කුරුණු විද්‍යමාන යැ. එබැවින් මම කොපාමිණි

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ -පෙ- පෙත්තිවිසයං උපපත්තෙකා හොති අයං තතියෝ අකඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ -පෙ- දීඝායුකං දෙවනිකායං උපපත්තෙකා හොති. අයං චතුත්ථෝ අකඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ -පෙ- පච්චන්තිමේසු ජනපදෙසු පච්චාජාතෝ හොති මිලක්ඛෙසු අවිඤ්ඤුතාරෙසු යත්ථ නත්ථි ගති භික්ඛූනං භික්ඛුණීනං උපාසකානං උපාසිකානං. අයං පඤ්චමෝ අකඛණෝ අසමයෝ බ්‍රහ්මචරියවාසාය.

පුන ච පරං ආවුසෝ -පෙ- අඤ්ඤතරා පුග්ගලා මජ්ඣිමේසු ජනපදෙසු පච්චාජාතෝ හොති. සෝ ච හොති මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ විපරිතදස්සනෝ 'නත්ථි දින්නං, නත්ථි දිට්ඨං, නත්ථි හුතං, නත්ථි සුකටදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකෝ, නත්ථි අයං ලෝකෝ, නත්ථි පරෝ ලෝකෝ, නත්ථි මාතා, නත්ථි පිතා, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකෙක. ඇවැත්නි ..... ප්‍රෙතලොකයට (උත්පත්ති වශයෙන්) පැමිණියේ වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්‍යාවාසයට අසමය වූ තෙවෙනි අක්ෂණ යෑ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්තූට්ඨසඤ්ඤායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ අසත්තූට්ඨසඤ්ඤස්ස.

පවිවිත්තසඤ්ඤායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ සඬ්ගණිකාරාමසඤ්ඤස්ස.

ආරද්ධවිරියසඤ්ඤායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ කුසීතසඤ්ඤස්ස.

උපට්ඨිතසතිසඤ්ඤායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ මුට්ඨස්සතිසඤ්ඤස්ස.

සමාහිතසඤ්ඤායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ අසමාහිතසඤ්ඤස්ස.

පඤ්ඤවතෝ අයං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ දුප්පඤ්ඤසඤ්ඤස්ස.

නිප්පපඤ්චසඤ්ඤායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ පපඤ්චාරාමසඤ්ඤස්ස, නිප්පපඤ්චරතිනෝ අයං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ පපඤ්චරතිනෝ'ති.

ඉමේ අට්ඨ ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා

කතමේ අට්ඨ ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? අට්ඨ අභිභායතනානි: අජ්ඣත්තං රූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං පඨමං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති අප්පමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං දුතියං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං තතියං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති අප්පමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං චතුත්ථං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදස්සනානි නීලනිභාසානි සෙය්‍යථාපි නාම උමාපුප්ඵං නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදස්සනං නීලනිභාසං, සෙය්‍යථා වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදස්සනං නීලනිභාසං, එවමෙවං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදස්සනානි නීලනිභාසානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං පඤ්චමං අභිභායතනං.

Free Distribution www.aathaapi.org

සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තං ආකාසෝ'ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං චතුත්ථෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං පඤ්චමෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං ඡට්ඨෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං සත්තමෝ විමොක්ඛෝ.

සබ්බසෝ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං අට්ඨමෝ විමොක්ඛෝ.

ඉමෙ අට්ඨ ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා'

ඉති ඉමෙ අයිති ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

නව ධම්මා

10. නව ධම්මා බහුකාරා, නව ධම්මා භාවෙතබ්බා. නව ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා. නව ධම්මා පහාතබ්බා. නව ධම්මා භාගභාගියා. නව ධම්මා විසෙසභාගියා නව ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා. නව ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා. නව ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා. නව ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ නව ධම්මා බහුකාරා? නව යොනිසොමනසිකාරමූලකා ධම්මා: යොනිසො මනසිකරොතො පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතිමනස්ස කායා පස්සම්භන්ති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදෙති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති, සමාහිතෙ චිත්තෙ යථාභූතං ජානාති. යථාභූතං ඤාණං පස්සං නිබ්බින්දති, නිබ්බින්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති. ඉමෙ නව ධම්මා බහුකාරා.

Free Distribution www.aathaapi.org

සවී ප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥා ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝසංඥා පහ වැ යෑමෙන්, නානත්වසංඥාවන් මෙනෙහි නොකිරීමෙන්, 'අහස අනන්තයැ'යි ආකාසානඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සතර වන විමොක්ෂය යැ.

සවී ප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ, 'විඥානය අනන්ත යැ'යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස්වන විමොක්ෂය යැ,

සවී ප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ, 'කිසිත් නැතැ'යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සවන විමොක්ෂය යැ.

සවී ප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි, මේ සත්වන විමොක්ෂය යැ.

සවී ප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධයට (නිරොධසමාපත්තියට) පැමිණ වෙසෙයි. මේ අටවන විමොක්ෂය යැ.

මේ සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම අට යැ.

මෙසේ මේ භූත වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ අසුවෙක් ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මනා කොට විශිෂ්ට කුවණින් දනගන්නා ලදුහ.

නවකය

10. බහූපකාර ධර්ම නවයෙක, භාවයිතව්‍ය ධර්ම නවයෙක, පරිඥෙය ධර්ම නවයෙක, ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම නවයෙක, භානභාගිය ධර්ම නවයෙක, විශෙෂභාගිය ධර්ම නවයෙක, දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම නවයෙක. උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම නවයෙක, අභිඥෙය ධර්ම නවයෙක, සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම නවයෙක.

බහූපකාර ධර්ම නවය කවර යැ? යොනිසොමනස්කාරය මුල් කොටැති ධර්ම නවය යැ; නිවැරැදි මඟින් (ධර්මයන්) මෙනෙහි කරන්නහුට ප්‍රමෝදය (සතුට) උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතැ ප්‍රීතිය ඇත්තහුගේ නාම කය සංසිඳේ. සංසුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විඳී. සුව ඇත්තහුගේ සිත සමාධි ගත වේ (අරමුණෙහි එකඟ වේ.) සිත එකඟවූ කල්හි තතු වූ පරිදි දනී. තතු වූ පරිදි දන්නේ දක්නේ (සංස්කාරයන්හි) කලකිරෙයි. කලකිරෙන්නේ (සංස්කාරයන්හි) නො ඇලෙයි. නො ඇලීම හෙයින් (සංස්කාරයන් කෙරෙන්) මිදෙයි. මේ බහූපකාර ධර්ම නවය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමේ නව ධම්මා භාවෙතබ්බා? නව පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගානි. සීලවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගං, චිත්තවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගං, දිට්ඨි-විසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගං, කඞ්ඛාවිතරණවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගං, මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගංපටිපදඤාණදස්සනවිසුද්ධි පාරිසු ද්ධිපදනියඞ්ගං, ඤාණදස්සනවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගං, පඤ්ඤාවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපදනියඞ්ගං, විමුත්තිවිසුද්ධි පාරිසුද්ධිපධානියඞ්ගං. ඉමේ නව ධම්ම භාවෙතබ්බා.

කතමේ නව ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා නව සත්තාවාසා. සත්තාවුසෝ සත්තා නානත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්චෙ ච දෙවා එකච්චෙ ච විනිපාතිකා. අයං පඨමෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි දෙවා බ්‍රහ්මකායිකා පඨමාභිනිබ්බත්තා. අයං දුතියෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි දෙවා ආභස්සරා. අයං තතියෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤිනෝ, සෙය්‍යථාපි දෙවා සුභකිණ්හා. අයං චතුත්ථෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා අසඤ්ඤිනෝ අපටිසංවෙදිනෝ, සෙය්‍යථාපි දෙවා අසඤ්ඤසත්තා. අයං පඤ්චමෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා, පටිස-ඝසඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා, නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා, අනන්තෝ ආකාසෝ'ති ආකාසානඤ්චායතනූපගා. අයං ඡට්ඨෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනූපගා. අයං සත්තමෝ සත්තාවාසෝ.

සත්තාවුසෝ සත්තා සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනූපගා, අයං අට්ඨමෝ සත්තාවාසෝ.

Free Distribution www.aathaapi.org

භාවයිතව්‍ය ධර්ම නවය කවර යෑ? පාරිසුද්ධි පධානියඞ්ග (පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයව) නවය යෑ: ශීල විශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, චිත්තවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, දෘෂ්ටිවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, කාංක්ෂාවිතරණවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, මාර්ගාමාර්ගඥානදර්ශනවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, ප්‍රතිපද්ඥානදර්ශනවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, ඥානදර්ශනවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, ප්‍රඥාවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක, විමුක්තිවිශුද්ධිය පිරිසිදු බවේ ප්‍රධාන අවයවයෙක. මේ භාවයිතව්‍ය (වැඩියෑ යුතු) ධර්ම නවය යෑ.

පරිඥෙය ධර්ම නවය කවර යෑ? සත්ත්වාවාස නවය යෑ: ඇවැත්නි, මිනිසුන් ද ඇතැම් දෙවියන් ද ඇතැම් විනිපාතිකයන් ද සේ කයෑ වෙනස් බව ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥයෙහි ද වෙනස් බව ඇති, සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පළමු සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි, කල්පාරම්භ සමයෙහි උපන් බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් සේ කයින් වෙනස් වූ ප්‍රතිසන්ධිසංඥයෙන් සමාන වූ සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ දෙවෙනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි, ආභස්සර දෙවියන් සේ වූ කයෑ සමාන බව ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥයෙහි වෙනස් බව ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ තෙවෙනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි ශුභකෘත්ස්නක දෙවියන් සේ කයෑ සමාන බව ඇති, ප්‍රතිසන්ධිසංඥාවේ ද සමාන බව ඇති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සිවුවැනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි, අසංඥසත්ව දෙවියන් සේ ප්‍රතිසන්ධි සංඥාව නැති, විඳුම් නැති සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ පස්වැනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි, හැම සැටියෙන් ම රූපසංඥාවන් ඉක්මීමෙන්, ප්‍රතිඝසංඥාවන් අතුරුදහන් වීමෙන්, නානාත්වසංඥාවන් නොමෙනෙහි කිරීමෙන්, 'අහස අනන්ත යෑ'යි සමාධි වඩා ආකාසානඤ්චායතනට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සවැනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි, හැම අයුරින් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ, 'විඤ්ඤාණය අනන්ත යෑ'යි සමාධි වඩා, විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ සත්වැනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

ඇවැත්නි, හැම අයුරින් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ, 'කිසිත් නැතැ'යි සමාධි වඩා, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත, මේ අටවැනි සත්ත්වාවාසය යෑ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සත්තාවුසෝ සත්තා සඛබසෝ ආකිඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනූපගා. අයං නවමෝ සත්තාවාසෝ.

ඉමෙ නව ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්‍යා.

කතමෙ නව ධම්මා පහාතබ්බා? නව තණ්හාමූලකා ධම්මා: තණ්හං පටිච්ච පරියෙසනා, පරියෙසනං පටිච්ච ලාභෝ, ලාභං පටිච්ච විනිච්ඡයෝ, විනිච්ඡයං පටිච්ච ඡන්දරාගෝ, ඡන්දරාගං පටිච්ච අජ්ඣොසානං, අජ්ඣොසානං පටිච්ච පරිග්ගහෝ, පරිග්ගහං පටිච්ච මච්ඡරියං, මච්ඡරියං පටිච්ච ආරක්ඛෝ, ආරක්ඛාධිකරණං පටිච්ච[1] දණ්ඩාදානසත්ථාදානකලහ-විග්ගහවිවාදතුවංතුවංපෙසුණ්‍යමුසාවාදා, අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සංවත්තන්ති. ඉමෙ නව ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ නව ධම්මා භාතභාගියා? නව ආඝාතවත්ථූනි: අනත්ථං මෙ අවරීති ආඝාතං බන්ධති, අනත්ථං මෙ චරතීති ආඝාතං බන්ධති, අනත්ථං මෙ චරිඝසතීති ආඝාතං බන්ධති, පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනත්ථං අවරී'ති -පෙ- අනත්ථං චරතීති -පෙ- අනත්ථං චරිඝසතීති ආඝාතං බන්ධති, අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අත්ථං අවරී'ති -පෙ- අත්ථං චරති'ති -පෙ- අත්ථං චරිඝසතීති ආඝාතං බන්ධති. ඉමෙ නව ධම්මා භාතභාගියා.

කතමෙ නව ධම්මා විසෙසභාගියා? නව ආඝාතපටිවිනයා. අනත්ථං මෙ අවරීති තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. අනත්ථං මෙ චරතීති තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. අනත්ථං මෙ චරිඝසතීති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භා'ති ආඝාතං පටිවිනෙති, පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනත්ථං අවරීති -පෙ- අනත්ථං චරති'ති -පෙ- අනත්ථං චරිඝසතීති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භා'ති ආඝාතං පටිවිනෙති, අපපියස්ස මෙ අමනාපස්ස අත්ථං අවරී'ති -පෙ- අත්ථං චරති'ති -පෙ- අත්ථං චරිඝසතීති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භා'ති ආඝාතං පටිවිනෙති. ඉමෙ නව ධම්මා විසෙසභාගියා,

---

1. ආරක්ඛාධිකරණං දණ්ඩාදාන... (මඤ්ඤං)

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, හැම අයුරින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනයට පැමිණි සත්ව කෙනෙක් ඇත. මේ නවවැනි සත්ත්ව වාසය යැ.

මේ පරිඥෙය (පිරිසිඳ දත යුතු) ධර්ම නවය යැ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම නවය කවර යැ? තෘෂ්ණාමූලක (තෘෂ්ණාව මුල් කොට ඇති) ධර්ම නවය යැ: තෘෂ්ණාව ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන පර්යේෂණය (චීවරාදි පසය සෙවීම) වේ. පර්යේෂණය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (චීවරාදි පසය) ලැබීම වේ. පසය ලැබීම ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන විනිශ්චයය (විතර්කණය) වේ. විනිශ්චයය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ඡන්දරාගය (දුර්වල වූ ද මහත් වූ ද තෘෂ්ණා) වේ. ඡන්දරාගය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන අධ්‍යවසානය (මම යැ යි ඛලවත් සනිටුහන) වේ. අධ්‍යවසානය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන පරිග්‍රහය (අත් කැරගැන්ම) වේ. පරිග්‍රහය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන මාත්සර්යය (මසුරුබව) වේ. මාත්සර්යය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන ආරක්ෂණය (ලත් දය රැක ගැන්ම) වේ. ආරක්ෂාධිකරණය (රකවල් කිරීම) ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන දඬු ගැනුම් අවි ගැනුම් කලහ භෙද විවාද ගැරහුම් කේලාම් කීම් මුසාවා බිණුම් ද නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්මයෝ ද පවතිත්. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම නවය යැ.

භාතභාගික ධර්ම නවය කවර යැ? නව ආඝාත වස්තු යැ: මට පෙර අනර්ථ කළැ යි වෙර බඳී, මට දැන් අනර්ථ කරතැයි වෙර බඳී, මට මතු අනර්ථ කරතැයි වෙර බඳී. මගේ ප්‍රිය මනාප කැනැත්තහුට අනර්ථ කළැයි... දැන් අනර්ථ කරතැ යි... මතු අනර්ථ කරතැ යි වෙර බඳී. මට අප්‍රිය වූ අමනාප වූ කැනැත්තහුට අර්ථ (වැඩ) සිදු කළැ යි.....දැන් වැඩ සිදු කරතැ යි.....මතු වැඩ සිදු කරතැ යි වෙර බඳී. මේ භාතභාගික ධර්ම නවය යැ.

විශෙෂ භාගික ධර්ම නවය කවර යැ? ආඝාත ප්‍රතිවිනය (වෙර සංසිඳුවන කරුණු) නවය යැ: මට අවැඩ කෙළේ ය යන එය කොයින් ලැබේ ද යි (සලකා) වෙර දුරු ලයි. දැන් මට අවැඩ කරතැ යි යන එය කොයින් ලැබේ ද යි වෙර දුරු ලයි, මතු මට අවැඩ කරතැයි යන එය කොයින් ලැබේද යි වෙර දුරුලයි. මගේ ප්‍රිය මනාප කැනැත්තහුට අවැඩ කෙළේ ය යන එය කොයින් ලැබේ ද යි වෙර දුරුලයි. මගේ ප්‍රිය මනාප කැනැත්තහුට දැන් අවැඩ කරතැ යි.....මතු අවැඩ කරතැ යි.....මට අප්‍රිය අමනාප කැනැත්තහුට වැඩ සිදු කෙළේ යැ යි.....මට අප්‍රිය අමනාප කැනැත්තහුට දැන් වැඩ සිදු කරතැ යි.....මට අප්‍රිය අමනාප කැනැත්තහුට මතු වැඩ සිදු කරතැ යි යන එය කොයින් ලැබේ ද යි වෙර දුරු ලයි. මේ විශෙෂභාගික ධර්ම නවය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමේ නව ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා? නව ඤාත්‍යත්‍තා: ධාතූනානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඵස්සනානත්තං, ඵස්සනානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති වේදනානානත්තං. වේදනානානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති, සඤ්ඤානානත්තං, සඤ්ඤානානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති, සඞ්කප්පනානානත්තං, සඞ්කප්පනානානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති ඡන්දනානත්තං. ඡන්දනානානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති පරිළාහනානත්තං, පරිළාහනානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති පරියෙසනානානත්තං, පරියෙසනානානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති ලාභනාත්‍යත්තං, ලාභනානත්තං පටිච්ච උප්පජ්ජති මඤ්ඤනානානත්තං, ඉමේ නව ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

කතමේ නව ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා? නව සඤ්ඤා: අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරේ පටික්කූලසඤ්ඤා, සබ්බලෝකෙ අනභිරතිසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චේ දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛේ අනත්තසඤ්ඤා, පහාණසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා. ඉමේ නව ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා.

කතමේ නව ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? නව අනුපුබ්බවිහාරා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, -පෙ- දුතියං ඣානං -පෙ- තතියං ඣානං -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තෝ ආකාසොති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤා-යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සබ්බසෝ නෙවසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවේදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉමේ නව ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා.

Free Distribution www.aathaapi.org

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය (දුක සේ පිළිවිද්දු යුතු) ධර්ම නවය කවර යැ? නානාත්ව නවය යැ: (චක්ෂුර්ධාත්වාදි) ධාතූන් ගේ නානාත්වය නිසා (චක්ෂු ස්පර්ශාදි) ස්පර්ශනානාත්වය උපදී. (චක්ෂුඃ ස්පර්ශාදි) ස්පර්ශ නානාත්වය නිසා (චක්ෂුඃස්පර්ශජවේදනාදි) වේදනානානාත්වය උපදී. වේදනානානාත්වය නිසා (කාමසංඥාදි) සංඥානානාත්වය උපදී. සංඥානානාත්වය නිසා (කාමසඞ්කල්පනාදි) සඞ්කල්පනානාත්වය උපදී. සඞ්කල්පනානාත්වය නිසා (රූපයෙහි ඡන්දය, ශබ්දයෙහි ඡන්දය යන ආදි විසින්) ඡන්දනානාත්වය උපදී. ඡන්දනානාත්වය නිසා (රූපපරිදහ ශබ්දපරිදහාදි) පරිදහනානාත්වය උපදී. පරිදහනානාත්වය නිසා (රූපපර්යේෂණ ශබ්දපර්යේෂණාදි) පර්යේෂණ නානාත්වය උපදී. පර්යේෂණනානාත්වය නිසා (රූපප්‍රතිලාභ ශබ්ද ප්‍රතිලාභාදි) ලාභනානාත්වය උපදී. ලාභනානාත්වය නිසා (රූප මඤ්ඤනා සද්දමඤ්ඤනාදි) මඤ්ඤනාවන්ගේ නානාත්වය උපදී. මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම නවය යැ.

උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම නවය කවර යැ? අශුභසංඥාව, මරණසංඥාව, ආහාරය කෙරෙහි ප්‍රතිකූලසංඥාව, සියලු ලොව කෙරෙහි අනභිරත (කලකිරුණු) සංඥාව, අනිත්‍යසංඥාව, අනිත්‍යයෙහි දුඃඛසංඥාව, දුකෙහි අනාත්මසංඥාව, ප්‍රහාණ සංඥාව විරාගසංඥාව, යන නව සංඥා යැ. මේ ඉපැදවියයුතු සංඥා නවය යැ.

අභිඥෙය ධර්ම නවය කවර යැ? අනුපූර්වවිහාර නවය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම, අකුසල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්වම විතර්ක සහිත, විචාර සහිත, විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීතිය හා සුඛවේදනාව ඇති, ප්‍රථම ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි....දෙවන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි,...තෙවන ධ්‍යානයලැබ වෙසෙයි,...චතුර්ථධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි.....හැම ලෙසින් රූපසංඥාවන් ඉක්මීමෙන් ප්‍රතිඝසංඥාවන් පහ වීමෙන්, නානාත්වසංඥාවන් මෙනෙහි නොකිරීමෙන් 'ආකාශය අනන්තයැ'යි (සමාධි වඩා) ආකාශානඤ්චායතනය ලබා වෙසෙයි. හැම ලෙසින් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ 'විඥානය අනන්තයැ'යි (සමාධි වඩා) විඤ්ඤාණඤ්චායතන ය ලැබ වෙසෙයි. හැම ලෙසින් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ 'කිසිත් නැතැ'යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ලැබ වෙසෙයි. හැම ලෙසින් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ලැබ වෙසෙයි. හැම ලෙසින් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධ සමාපත්තිය ලැබ වෙසෙයි. මේ අභිඥෙය (වෙසෙසා දත යුතු) ධර්ම නවය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ නව ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? නව අනුපුබ්බනිරොධා: පඨමං ඣානං සමාපන්නස්ස කාමසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, දුතියං ඣානං සමාපන්නස්ස විතක්කවිචාරා නිරුද්ධා හොන්ති, තතියං ඣානං සමාපන්නස්ස පීති නිරුද්ධා හොති. චතුත්ථං ඣානං සමාපන්නස්ස අස්සාසපස්සාසා නිරුද්ධා හොන්ති, ආකාසානඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස රූපසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපන්නස්ස ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපන්නස්ස ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤා නිරුද්ධා හොති, සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපන්නස්ස සඤ්ඤා ච වේදනා ච නිරුද්ධා හොන්ති. ඉමෙ නව ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

ඉති ඉමෙ නවුති ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා.

දස ධම්මා

11. දස ධම්මා බහුකාරා, දස ධම්මා භාවෙතබ්බා, දස ධම්මා පහාතබ්බා, දස ධම්මා භානභාගියා, දස ධම්මා විසෙසභාගියා, දස ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා. දස ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා. දස ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා. දස ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

කතමෙ දස ධම්මා බහුකාරා? දස නාථකරණා ධම්මා: ඉධාවුසො භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතෝ විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නෝ අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. යං ආවුසො භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතෝ විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නෝ අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු බහුස්සුතෝ හොති සුතධරෝ සුතසන්නිචයෝ, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපා'ස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා, යම්පාවුසො භික්ඛු බහුස්සුතෝ හොති සුතධරෝ සුතසන්නිචයෝ යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති තථා රූපා'ස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

Free Distribution www.aathaapi.org

සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම තවය කවර යැ? අනුපූර්ව නිරෝධ නවය යැ: ප්‍රථම ධ්‍යානයට සමවත්නහු ගේ කාමසංඥව නිරුද්ධ වෙයි, ද්විතීය ධ්‍යානයට සමවත්නහුගේ විතර්ක විචාරයෝ නිරුද්ධ වෙත්. තෘතීය ධ්‍යානයට සමවත්නහුගේ ප්‍රීතිය නිරුද්ධ වෙයි. චතුර්ථ ධ්‍යානයට සමවත්නහු ගේ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයෝ නිරුද්ධ වෙත්. ආකාසානඤ්චායතනයට සමවත්නහු ගේ රූපසංඥව නිරුද්ධ වෙයි. විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට සමවත්නහු ගේ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤව නිරුද්ධ වේ. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට සමවත්නහු ගේ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤව නිරුද්ධ වේ. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවත්නහුගේ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤව නිරුද්ධ වේ. සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධයට සමවත්නහු ගේ සංඥත් වෙදනාත් නිරුද්ධ වෙත්. මේ සාක්ෂාත් කටයුතු ධර්ම නවය යැ.

මෙසේ භූත වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ මේ අනුවෙක් ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මනා කොට විශිෂ්ට නුවණින් දැනගන්නා ලදුහ.

දශකය

11. බහූපකාර ධර්ම දසයෙක, භාවයිතව්‍ය ධර්ම දශයෙක, පරිඥෙය ධර්ම දශයෙක, ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම දශයෙක, භාවනාංගික ධර්ම දශයෙක, විශෙෂාංගික ධර්ම දශයෙක, දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම දශයෙක, උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම දශයෙක, අභිඥෙය ධර්ම දශයෙක, සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම දශයෙක.

බහූපකාර ධර්ම දශය කවරයැ? දශ නාථකරණ ධර්මයෝ යැ: ඇවැත්නි මෙහි මහණ තෙමේ සිල්වත් වෙයි, ප්‍රාතිමොක්ෂසංවර ශීලයෙන් හැවිරුණේ ආචාරගොචර සම්පන්න වැ ස්වල්පමාත්‍ර වරදෙහි ද බිය දක්නා සුලු වැ වෙසෙයි. සිකපද සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ සිල්වත් වෙයි, ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරයෙන් හැවිරුණේ ආචාර ගොචරදෙකින් යුතු වැ අල්පමාත්‍ර දෙයත්හි ද බිය දක්නා සුලු වැ වෙසෙයි, සිකපද සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි. යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියම්. ඇවැත්නි, මහණ තෙම බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇත්තේ වෙයි. ඇසූ දහම් සිතැ දරන්නේ වෙයි, ඇසූ දහම් සිතින් රැස් කොට ගන්නේ වෙයි. ආදියෙහි යහපත් වූ මැද යහපත් වූ අවසානැ යහපත් වූ, අර්ථ සහිත වූ ව්‍යඤ්ජන සහිත වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් හැම ලෙසින් පිරිපුන් වූ පිරිසිදු බඹසර ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද එසේ වූ ධර්මයෝ ඔහු විසින් බෙහෙවින් අසන ලද්දහු වචනයෙන් දරන ලද්දහු වචනයෙන් පුරුදු කරන ලද්දහු සිතින් සුනසුනා විමසන ලද්දහු දෘෂ්ටියෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත්. ඇවැත්නි මහණ තෙමේ බොහෝ ඇසූ පිරූ තැන් ඇත්තේ වෙයි ... දෘෂ්ටියෙන් පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත් යන මෙය ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණ-සහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කෝ. යම්පාවුසෝ භික්ඛු -පෙ- කල්‍යාණ-සම්පවඞ්කෝ, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං, යම්පාවුසෝ භික්ඛු -පෙ- අනුසාසනිං, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යම්පාවුසෝ භික්ඛු -පෙ- අලං ස්විධාතුං, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති පියසමුදහාරෝ, අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමුජ්ජෝ. යම්පාවුසෝ භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති -පෙ- පියසමුදහාරෝ අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ. අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති ඉතරීතරෙහි චීවර-පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙහි. යම්පාවුසෝ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති ඉතරීතරෙහි චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙහි, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

පුන ච පරං ආවුසෝ භික්ඛු ආරද්ධවිරියෝ විහරති, අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළහපරක්කමෝ, අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු. යම්පාවුසෝ භික්ඛු-පෙ-අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ, කලණ යහළුවන් ඇත්තේ කලණමිතුරතට නැවුණේ වෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ කලණ මිතුරන් ඇත්තේ කලණ යහළුවන් ඇත්තේ කලණමිතුරතට ම නැවුණේ වේ' යන යමෙක් ඇද්ද මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ සුවව වෙයි, සුවව බව කරන දහමුන් ගෙන් යුක්ත වූයේ ඉවසනුයේ කරන අනුශාසනය ආදරයෙන් පිළිගන්නේ වෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ සුවව වෙයි ... අනුශාසනය ආදරයෙන් පිළිගන්නේ වේ' යන යමෙක් ඇද්ද මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, 'කුම කෙරෙමි ද?'යි අසා කළ යුතු වූ සබ්රම්සරුවන් ගේ යම් කුදු මහත් කටයුතු කෙනෙක් ඇද්ද මහණ තෙමේ එහි දක්ෂ ද අනලස් ද එයට උපායමාර්ග වූ නුවණින් සමන්විත ද, එය කරනුයෙහි සමර්ථ ද එය පිළිබඳ විවාරණයෙහි සමර්ථ ද වෙයි. ඇවැත්නි, ... සබ්රම් සරුවන් ගේ යම් කුදු - මහත් කටයුතු කෙනෙක් ඇද්ද, ... එය පිළිබඳ විවාරණයෙහි සමර්ථ ද වේ යන යමෙක් ඇද්ද, මෙත් නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ධර්මය කැමැත්තේ වෙයි. ප්‍රිය සමුදහාර ඇත්තේ වෙයි. අභිධර්මයෙහි අභිවිනයයෙහි බහුල ප්‍රමොදය ඇත්තේ වෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ ධර්මය කැමැත්තේ වෙයි ... අභිධර්මයෙහි අභිවිනයයෙහි බහුල ප්‍රමොදය ඇත්තේ වෙයි' යන යමෙක් ඇද්ද මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ඉතරෙතර චීවර පිණ්ඩපාත ශයනාසන ග්ලානප්‍රත්‍යය භෛෂජ්‍ය පරිෂ්කාරයන් ගෙන් සතුටු වෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ ඉතරෙතර චීවර පිණ්ඩපාත ශයනාසන ග්ලාන ප්‍රත්‍යය පිණ්ඩපාත ශයනාසන ග්ලාන ප්‍රත්‍යය භෛෂජ්‍ය පරිෂ්කාරයන්ගෙන් සතුටු වේ' යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ අකුසල්දහමුන් පහ කරනුවට කුසල් දහමුන් පිළිලබනුවට ආරබ්ධ වීර්ය ඇත්තේ, බල ඇත්තේ, දැඩි වැර ඇත්තේ, කුසල් දහම් ලබනුවට බහා නො තැබූ වීර්ය ඇත්තේ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ... ආරබ්ධ වීර්ය ඇත්තේ... කුසල් දහම් ලබනුවට බහා නො තැබූ වීර්ය ඇත්තේ වෙසෙයි' යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

Free Distribution www.aathaapi.org

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපක්කෙන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා. යම්පාවුසො භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපක්කෙන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා, අයම්පි ධම්මො නාථකරණො.

පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. යම්පාවුසො භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා, අයම්පි ධම්මො නාථකරණො.

ඉමෙ දස ධම්මා බහුකාරා.

කත මෙ දස ධම්මා භාවෙතබ්බා? දස කසිණායතනානි: පථවී-කසිණමෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං, ආපොකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- තෙජොකසිණමෙකො සඤ්ජා-නාති -පෙ- වායොකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- නීලකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- පීතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ලොහිතකසිණ-මෙකො සඤ්ජානාති පෙ- ඔදාතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ආකාසකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- විඤ්ඤාණකසිණමෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං ඉමෙ දස ධම්මා භාවෙතබ්බා.

කතමෙ දස ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්යා? දසායතනානි: චක්ඛායතනං, රූපායතනං, සොතායතනං, සද්දායතනං, ඝානායතනං, ගන්ධායතනං, ජිව්හායතනං, රසායතනං, කායායතනං, ඵොට්ඨබ්බායතනං.

ඉමෙ දස ධම්මා පරිඤ්ඤෙය්යා.

කතමෙ දස ධම්මා පහාතබ්බා? දස මිච්ඡත්තා: මිච්ඡාදිට්ඨි, මිච්ඡා-සඞ්කප්පො, මිච්ඡාවාචා, මිච්ඡාකම්මන්තො, මිච්ඡාආජීවො, මිච්ඡා-වායාමො, මිච්ඡාසති, මිච්ඡාසමාධි, මිච්ඡාඤාණං, මිච්ඡාවිමුත්ති. ඉමෙ දස ධම්මා පහාතබ්බා.

කතමෙ දස ධම්මා භාතභාගියා? දස අකුසලකම්මපථා: පාණාති-පාතො, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරො, මුසාවාදෙ, පිසුණා වාචා, එරුසා වාචා, සම්ඵප්පලාපො, අභිජ්ඣා, බ්‍යාපාදෙ, මිච්ඡාදිට්ඨි. ඉමෙ දස ධම්මා භානභාගියා.

Free Distribution www.aathaapi.org

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ බොහෝ කලකට පෙර කළ දෑ ද, බොහෝ කලකට පෙර කී දෑ ද, සිහි කරනුයේ, සුනසුනා සිහි කරනුයේ උතුම් ම සිහියෙන් ද සථානොවිත ප්‍රඥයෙන් ද සමන්විත වූයේ, ස්මෘතිමත් වෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ සිහි කරනුයේ සුන සුනා සිහි කරනුයේ ස්මෘතිමත් වෙයි' යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

තව ද අනෙකක් කියමි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ ඉපැද්ම ද නැස්ම ද පිරිසිදිනු සමත් වූ, ලොභ ස්කන්ධාදීන් විදලනුයෙහි සමත් වූ, මොනොවට දුක් වැනැස්මට යන, පිරිසිදු ප්‍රඥයෙන් සමන්විත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. ඇවැත්නි, 'මහණ තෙමේ ඉපැද්මත් වැනැස්මත් පිරිසිදිනු සමත් වූ, ලොභ ස්කන්ධාදීන් විදලනුයෙහි සමත් වූ, මොනොවට දුක් වැනැස්මට යන පිරිසිදු ප්‍රඥයෙන් සමන්විත වූයේ ප්‍රඥාවත් වේ' යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද නාථකරණ ධර්මයෙක.

මේ බහුපකාර ධර්ම දශය යැ.

භාවයිතව්‍ය ධර්ම දශය කවර යැ? කසිණායතන දශය යැ: එකෙක් උඩ යට සරසැ දෙකක් නොවූ (එකක් ම වූ) පඨවී කසිණය භදුනයි. එකෙක්... ආපොකසිණය භදුනයි, එකෙක්... තෙජොකසිණය භදුනයි, එකෙක්... වායොකසිණය භදුනයි, එකෙක්... නීලකසිණය භදුනයි, එකෙක්... පීතකසිණය භදුනයි. එකෙක්... ලොහිතකසිණය භදුනයි, එකෙක්... ඔදතකසිණය භදුනයි, එකෙක්... ආකාසකසිණය භදුනයි, එකෙක් උඩ යටැ සර සැ දෙකක් නොවූ (එකක් ම වූ) අප්‍රමාණ වූ විඤඤණකසිණය භදුනයි. මේ භාවයිතව්‍ය ධර්ම දශය යැ.

පරිඥෙය ධර්ම දශය කවර යැ? චක්ඛුරායතනය රූපායතනය ශ්‍රොත්‍රායතනය ශබ්දයතනය ඝ්‍රාණායතනය ගන්ධායතනය ජිව්හායතනය රසායතනය කායායතනය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනය යන ආයතන දශය යැ.

මේ පරිඥෙය ධර්ම දශය යැ.

ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම දශය කවර යැ? මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය මිථ්‍යාසඞ්කල්පය මිථ්‍යාවචනය මිථ්‍යාකර්මාන්තය මිථ්‍යා ආජීවය මිථ්‍යාව්‍යායාමය මිථ්‍යාස්මෘතිය මිථ්‍යාසමාධිය මිථ්‍යාඥානය මිථ්‍යාවිමුක්තිය යන මිථ්‍යාත්වයෝ යැ. මේ ප්‍රහාතව්‍ය ධර්ම දශය යැ.

භානභාගික ධර්ම දශය කවර යැ? ප්‍රාණාතිපාතය අදත්තාදානය කාමමිථ්‍යාචාරය මෘෂාවාදය පිසුණවචනය පරුෂවචනය සම්ඵප්‍රලාපය අභිධ්‍යාව ව්‍යාපාදය මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය යන අකුශල කර්මපථ දශය යැ. මේ භානභාගික ධර්ම දශය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමෙ දස ධම්මා වීසෙසභාගියා? දසකුසලකම්මපථා: පාණාති-පාතා වෙරමණී, අදින්නාදනා වෙරමණී, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී, මුසාවාද වෙරමණී, පිසුණාය වාචාය වෙරමණී, එරුසාය වාචාය වෙරමණී, සම්ඵපලාපා වෙරමණී, අනභිජ්ඣා, අබ්‍යාපාදෙ, සම්මාදිට්ඨී. ඉමෙ දස ධම්මා වීසෙසභාගියා.

කතමෙ දස ධම්මා දූපවිවිජ්ඣා? දස අරියවාසා: ඉධාවුසො භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනෝ හොති ඡළඞ්ගසමන්නාගතෝ එකාරක්ඛෝ චතුරාපස්සතෝ පත්තුන්නපච්චෙකසච්චෝ සමවයසට්ඨෙසනෝ අන්නාවිලසඞ්කප්පා පසද්ධකායසඞ්ඛාරෝ සුවිමුත්තචිත්තෝ සුවිමුත්තපඤ්ඤ.

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනෝ හොති: ඉධාවුසො භික්ඛුනෝ කාමච්ඡන්දෝ පහීනෝ හොති, බ්‍යාපාදෙ පහීනෝ හොති. ථීනමිද්ධං පහීනං හොති, උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහීනං හොති, විචිකිච්ඡා පහීනා හොති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනෝ හොති,

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු ඡළඞ්ගසමන්නාගතෝ හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නෙව සුමනෝ හොති න දුම්මනෝ, උපෙක්ඛකෝ ච විහරති සතා සම්පජානා, සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නෙව සුමනෝ හොති න දුම්මනෝ, උපෙක්ඛකෝ ච විහරති සතෝ සම්පජානෝ. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු ඡළඞ්ගසමන්නාගතෝ හොති.

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු එකාරක්ඛෝ හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු සතාරක්ඛෙන චෙතසා සමන්නාගතෝ හොති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු එකාරක්ඛෝ හොති.

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු චතුරාපස්සතෝ හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු සඞ්ඛායෙකං පටිසෙවති, සඞ්ඛායෙකං අධිවාසෙති, සඞ්ඛායෙකං පරිවජ්ජෙති, සඞ්ඛායෙකං විනොදෙති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු චතුරාපස්සතෝ හොති.

Free Distribution www.aathaapi.org

විශෙෂභාගික ධර්ම දශය කවර යැ? ප්‍රාණවධයෙන් වැළැක්ම, අදත්තා-දානයෙන් වැළැක්ම, කාමමිථ්‍යාචාරයෙන් වැළැක්ම, බොරුකීමෙන් වැළැක්ම, කේලාම් කීමෙන් වැළැක්ම, පරොස් බසින් වැළැක්ම, සම්ඵ-ප්‍රලාපයෙන් වැළැක්ම, අනභිධ්‍යාව, අව්‍යාපාදය, සම්‍යග්දෘෂ්ටිය යන කුශල කර්මපථ දශය යැ. මේ **විශෙෂභාගික ධර්ම** දශය යැ.

දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම දශය කවර යැ? ආර්යවාස දශය යැ: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ අඩිග පසෙකින් වියුක්ත වූයේ, අඩිග සයෙකින් යුක්ත වූයේ, එක් ම ආරක්ෂාවක් ඇත්තේ, අපශ්‍රයණ සතරක් ඇත්තේ, මොනොවට බැහැරැ කරන ලද ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය ඇත්තේ, නො අඩු කොට මොනොවට දුරු කරන ලද එෂණා ඇත්තේ, නොකැලැඹුණු කල්පනා ඇත්තේ, සංසිඳුණු කායසංස්කාර ඇත්තේ, මොනොවට මිදුණු සිතැත්තේ, මොනොවට මිදුණු ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් අඩිග පසෙකින් වියුක්ත වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහුගේ කාමච්ඡන්දය ප්‍රහීණ වෙයි, ව්‍යාපාදය ප්‍රහීණ වෙයි, ථීනමිද්ධය ප්‍රහීණ වෙයි, උද්ධච්චකුක්කුච්චය ප්‍රහීණ වෙයි, විචිකිච්ඡාව ප්‍රහීණ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ අඩිග පසෙකින් වියුක්ත වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් අඩිග සයෙකින් යුක්ත වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දක නො ම සතුටු ද වෙයි, නො ම නොසතුටු ද වෙයි. සිහි ඇත්තේ නුවණින් දන්නේ උපෙක්ෂක වැ වෙසෙයි. කනින් හඬක් අසා ... නැහැයෙන් ගඳක් අසා ... දිවින් රසක් විඳ, ... කයින් හැපෙන දයක් පැහැසැ ... මනසින් දහම් අරමුණක් සිතා නො ම සතුටු ද වෙයි, නො ම නොසතුටු ද වෙයි. සිහි ඇත්තේ, නුවණින් දන්නේ, උපෙක්ෂක ද වැ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ අඩිග සයෙකින් යුක්ත වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් එක ම ආරක්ෂාවක් ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ සිහිය ම ආරක්ෂාව කොටැති සිතින් යුක්ත වෙයි. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ මෙසේ ම එක් ආරක්ෂාවක් ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ අපශ්‍රයණ සතරක් ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ නුවණින් සලකා එකක් සෙවියි, නුවණින් බලා එකක් ඉවසයි, නුවණින් බලා එකක් පහ කෙරෙයි, නුවණින් බලා එකක් ඉවත් කරයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ අපශ්‍රයණ සතරක් ඇත්තේ වෙයි.

Free Distribution www.aathaapi.org

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු පනුන්නපච්චෙකසච්චො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛුනො යානි හි පුථුසමණබ්‍රාහ්මණානං පුථුපපච්චෙකසච්චානි සබ්බානි තානි නුන්නානි හොන්ති පනුන්නානි චත්තානි වන්තානි මුත්තානි පහීනානි පටිප්පස්සද්ධානි, එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු පනුන්නපච්චෙකසච්චො හොති.

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු සමවයසට්ඨෙසනො හොති; ඉධාවුසො භික්ඛුනො කාමෙසනා පහීනා හොති, භවෙසනා පහීනා හොති, බ්‍රහ්මචරියෙසනා පටිප්පස්සද්ධා හොති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු සමවයසට්ඨෙසනො හොති.

කථඤ්චාවුසො භික්ඛු අනාවිලසඞ්කප්පො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛුනො කාමසඞ්කප්පො පහීනො හොති, ව්‍යාපාදසඞ්කප්පො පහීනො හොති, විහිංසාසඞ්කප්පො පහීනො හොති එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු අනාවිලසඞ්කප්පො හොති.

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු පස්සද්ධකායසඞ්ඛාරො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධං චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු පස්සද්ධකායසඞ්ඛාරො හොති.

කථඤ්චාවුසො භික්ඛු සුවිමුත්තචිත්තො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛුනො රාගාචිත්තං විමුත්තං හොති, දෙසා චිත්තං විමුත්තං හොති, මොහා චිත්තං විමුත්තං හොති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු සුවිමුත්තචිත්තො හොති.

කථඤ්චාවුසො භික්ඛු සුවිමුත්තපඤ්ඤො හොති: ඉධාවුසො භික්ඛු රාගො මෙ පහීනො උච්ඡින්නමූලො තාලාවත්ථුකතො අනභාවං කතො ආයතිං අනුප්පාදධම්මො'ති පජානාති, දෙසො -පෙ- මොහො -පෙ- පජානාති, එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු සුවිමුත්තපඤ්ඤො හොති.

ඉමෙ දස ධම්මා දුප්පටිවිජ්ඣා.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ මොනොවට බැහැරැ කරන ලද ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, බොහෝ මහණ බමුණන් ගේ යම් බොහෝ ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය ගකනෙක් වෙත් ද, මෙහි මහණහු විසින් ඔහු හැම බැහැරැ කරන ලද්දහු, දුරු කරන ලද්දහු, හැර දමන ලද්දහු, පහ කරන ලද්දහු, මුදන ලද්දහු, ඒ හෙයින් ම ප්‍රහීණ වූවාහු, සංසිදුණාහු වෙත්. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ මෙසේ ම බැහැරැ කරන ලද ප්‍රත්‍යෙක සත්‍ය ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් නො අඩු කොට, මොනොවට දුරු කරන ලද එෂණා ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහු ගේ කාම එෂණාව ප්‍රහීණ වෙයි, භව එෂණාව ප්‍රහීණ වෙයි, බ්‍රහ්මචර්යා එෂණාව සංසිදුණේ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ මොනොවට නො අඩු කොට දුරු කරන ලද එෂණා ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් නො කැලැඹුණු කල්පනා ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහුගේ කාම සංකල්පය ප්‍රහීණ වෙයි, ව්‍යාපාද සංකල්පය ප්‍රහීණ වෙයි, විහිංසා සංකල්පය ප්‍රහීණ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ නො කැලැඹුණු සංකල්ප ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සංසිදුණු සංස්කාර ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ සුඛවෙදනාවගේ ද ප්‍රහාණයෙන් දුඃඛවෙදනාවගේ ද ප්‍රහාණයෙන් පළමු කොට ම සොම්නස් දෙම්නස් වෙදනාවන් දුරු වීමෙන් දුක් ද නොවූ සුව ද නොවූ, උපෙක්ෂාවගේ ද ස්මෘතියගේ ද පිරිසිදු බව ඇති සතරවන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ සංසිදුණු කායසංස්කාර ඇත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් මොනොවට මිදුණු සිතැත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණහුගේ සිත රාගය කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි, ද්වේෂය කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි, මොහය කෙරෙන් මිදුණේ වෙයි. ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙමේ මොනොවට මිදුණු සිතැත්තේ වෙයි.

ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් මොනොවට මිදුණු ප්‍රඥව ඇත්තේ වේ ද යත්: ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙමේ 'මාගේ රාගය ප්‍රහීණ ය සිඳ දමන ලද මුල් ඇත්තේ ය, උදුරන ලද තල් රුකක් මෙන් කරන ලද්දේ යැ නැවැත නොඋපදනා බවට පැමිණියේ ය, යලි නො උපදනා ස්වභාවය ඇත්තේ වේ යැ' යි දනී. ඇවැත්නි, මහණ තෙමේ මෙසේ ම මොනොවට මිදුණු ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි.

මේ දුෂ්ප්‍රතිවිධ්‍ය ධර්ම දශය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

කතමේ දස ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා? දස සඤ්ඤා: අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙ පටිකූලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා නිරොධසඤ්ඤා. ඉමෙ දස ධම්මා උප්පාදෙතබ්බා.

කතමෙ දස ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා? දස නිජ්ජරවත්ථූනි: සම්මාදිට්ඨිස්ස මිච්ඡාදිට්ඨි නිජ්ජිණ්ණාභවති යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා භවන්ති. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසඞ්කප්පස්ස මිච්ඡාසඞ්කප්පො නිජ්ජිණ්ණා හොති, යෙ ච මිච්ඡාසඞ්කප්පපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාසඞ්කප්පපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනාපාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාවාචස්ස මිච්ඡාවාචා නිජ්ජිණ්ණා හොති, යෙ ච මිච්ඡාවාචපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාවාචපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාකම්මන්තස්ස මිච්ඡාකම්මන්තො නිජ්ජිණ්ණා හොති, යෙ ච මිච්ඡාකම්මන්තපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාකම්මන්තපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාආජීවස්ස මිච්ඡාආජීවො නිජ්ජිණ්ණා හොති, යෙ ච මිච්ඡාආජීවපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාආජීවපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

Free Distribution www.aathaapi.org

උත්පාදයිතව්‍ය ධර්ම දශය කවර යැ? අශුභසංඥව, මරණසංඥව, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥව, සියලු ලොවෙහි අනභිරත සංඥව, අනිත්‍ය-සංඥව, අනිත්‍යයෙහි දුඃඛසංඥව, දුඃඛයෙහි අනාත්ම සංඥව, ප්‍රහාණසංඥව, විරාගසංඥව, නිරෝධසංඥව යන දශ සංඥාවෝ යැ. මේ උත්පාදයිතව්‍ය දශ ධර්මයෝ යැ.

අභිඥෙය ධර්ම දශය කවර යැ? දශ නිර්ජර වස්තූහු (අකුසල් දිරා යෑමට කරුණු වන දැ) ය. සම්‍යග්දෘෂ්ටිකයා ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යා-දෘෂ්ටිය දිරාපත් වෙයි, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොඑක් ලාමක අකුශල ධර්මයෝ උපදනාහු ද ඔහුගේ සන්තානයෙහි ඒ අකුසල්හු ද දිරාපත් වෙත්. සම්‍යග්දෘෂ්ටි ප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුශල ධර්මයෝ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වයට යෙත්.

සම්‍යක්සඞ්කල්පනා ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාසඞ්කල්පය දිරා ගියේ වෙයි. මිථ්‍යාසඞ්කල්පප්‍රත්‍යයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්මයෝ උපදනාහු ද, ඔහුගේ (සන්තානයෙහි) ඒ අකුසල්හු ද දිරාගියාහු වෙත්. සම්‍යක්සඞ්කල්පප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුශල ධර්ම-යෝ භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වයට යෙත්.

සම්‍යග්වචන ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාවචනය දිරා ගියේ වෙයි. මිථ්‍යාවචන ප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙක් හටගන්නාහු ද, ඔහුගේ සතන්හි ඒ අකුසල්හු ද දිරා ගියාහු වෙත්. සම්‍යග්වචනප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනා-යෙන් පරිපූර්ණත්වයට යෙත්.

සම්‍යක්කර්මාන්ත ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාකර්මාන්තය දිරා ගියේ වෙයි. මිථ්‍යාකර්මාන්තප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙක් හටගන්නාහු ද, ඔහුගේ සන්තානයෙහි ඒ අකුසල්හු ද දිරා ගියාහු වෙත්. සම්‍යක්කර්මාන්තප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල්දහම්හු භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වයට යෙත්.

සම්‍යගාජීවය ඇත්තහුගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාආජීවය දිරාගියේ වෙයි. මිථ්‍යාජීවප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙක් හටගන්නාහු ද, ඔහුගේ (සන්තානයෙහි) ඒ අකුසල්හු ද දිරාගියාහු වෙත්, සම්‍යගාජීවප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනායෙන් පරිපූර්ණත්වයට යෙත්.

Free Distribution www.aathaapi.org

සම්මාවායාමස්ස මිච්ඡාවායාමෝ නිජ්ජිණ්ණෝ හොති. යෙ ච මිච්ඡාවායාමපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මා වායාමපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසතිස්ස මිච්ඡාසති නිජ්ජිණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡාසති-පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාසතිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසමාධිස්ස මිච්ඡාසමාධි නිජ්ජිණ්ණෝ හොති. යෙ ච මිච්ඡා-සමාධිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාසමාධිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාඤ්ඤස්ස මිච්ඡාඤ්ඤං නිජ්ජිණ්ණං හොති. යෙ ච මිච්ඡා-ඤ්ඤපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මාඤ්ඤපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාවිමුත්තිස්ස මිච්ඡාවිමුත්ති නිජ්ජිණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡා-විමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මා විමුත්තිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

ඉමෙ දස ධම්මා අභිඤ්ඤෙය්‍යා,

කතමෙ දස ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා? දස අසෙක්ඛා ධම්මා: අසෙක්ඛා සම්මාදිට්ඨි, අසෙක්ඛෝ සම්මාසඞ්කප්පෝ, අසෙක්ඛා සම්මාවාචා, අසෙක්ඛෝ සම්මාකම්මන්තෝ, අසෙක්ඛා සම්මාආජීවෝ, අසෙක්ඛෝ සම්මාවායාමෝ, අසෙක්ඛා සම්මාසති, අසෙක්ඛෝ සම්මාසමාධි, අසෙක්ඛං සම්මාඤ්ඤං, අසෙක්ඛා සම්මාවිමුත්ති.

ඉමෙ දස ධම්මා සච්ඡිකාතබ්බා.

Free Distribution www.aathaapi.org

සම්‍යග්ව්‍යායාමය ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාව්‍යායාමය දිරාගියේ වෙයි, මිථ්‍යාව්‍යායාමප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙකුත් හටගන්නාහු ද, ඒ අකුසල්හු ද ඔහුගේ (සන්තානයෙහි) දිරාගියාහු වෙත්. සම්‍යග්ව්‍යායාමප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනායෙන් පිරීමට යෙත්.

සම්‍යක්ස්මෘතිය ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාස්මෘතිය දිරාගියේ වෙයි. මිථ්‍යාස්මෘතිප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙකුත් හටගන්නාහු ද, ඔහු ගේ ඒ අකුශල්හු ද දිරාගියාහු වෙත්. සම්‍යක්ස්මෘතිප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනායෙන් පිරීමට යෙත්.

සම්‍යක්සමාධිය ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාසමාධිය දිරාගියේ වෙයි. මිථ්‍යාසමාධිප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙකුත් හටගන්නාහු ද, ඔහු ගේ ඒ අකුසල්හු ද දිරාගියාහු වෙත්. සම්‍යක්සමාධිප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනායෙන් පිරීමට යෙත්.

සම්‍යග්ඥානය ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාඥානය දිරාගියේ වෙයි. මිථ්‍යාඥානප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙකුත් හටගන්නාහු ද, ඔහුගේ ඒ අකුසල්හු ද දිරාගියාහු වෙත්. සම්‍යග්ඥානප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනායෙන් පිරීමට යෙත්.

සම්‍යග්විමුක්තිය ඇත්තහු ගේ (සන්තානයෙහි) මිථ්‍යාවිමුක්තිය දිරාගියේ වෙයි. මිථ්‍යාවිමුක්තිප්‍රත්‍යයයෙන් යම් නොයෙක් ලාමක අකුශල ධර්ම කෙනෙකුත් හටගන්නාහු ද, ඒ අකුසල්හු ද දිරාගියාහු වෙත්. සම්‍යග්විමුක්තිප්‍රත්‍යයයෙන් ද නොයෙක් කුසල් දහම්හු භාවනායෙන් පිරීමට යෙත්.

මේ අභිඥෙය (වෙසෙසි නුවණින් දත යුතු) ධර්ම දශය යැ.

සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම දශය කවර යැ? අශෛක්ෂ සම්‍යග්දෘෂ්ටිය, අශෛක්ෂසම්‍යක්සඞ්කල්පය, අශෛක්ෂ සම්‍යග්වචනය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්කර්මාන්තය, අශෛක්ෂ සම්‍යගාජීවය, අශෛක්ෂ සම්‍යග්ව්‍යායාමය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්ස්මෘතිය, අශෛක්ෂ සම්‍යක්සමාධිය, අශෛක්ෂ සම්‍යග්ඥානය, අශෛක්ෂ සම්‍යග්විමුක්තිය යන අශෛක්ෂ ධර්ම දශය යැ.

මේ සාක්ෂාත්කර්තව්‍ය ධර්ම දශය යැ.

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉති ඉමෙ සත ධම්මා භූතා තච්ඡා තථා අවිතථා අනඤ්ඤථා සම්මා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා'ති.

ඉදමවොචායස්මා සාරිපුත්තො. අත්තමනා තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

දසුත්තරසුත්තං නිට්ඨිතං එකාදසමං.

පාථිකවග්ගො[1] නිට්ඨිතො

තස්සුද්දානං:

පාටිකො ච' උදුම්බරං[2] චක්කවත්ති අග්ගඤ්ඤකං
සම්පසාදං ච පාසාදං[3] මහාපුරිසලක්ඛණං
සිගාලාටානාටියකං[4] සඞ්ගීති ච දසුත්තරං
එකාදසහි සුත්තෙහි පාථිකවග්ගො'ති වුච්චති,

නිට්ඨිතො දීඝනිකායො.

1. පාථිකවග්ගො (ෆ්‍රෑ ස්‍යා)
2. පාථිකංච (ස්‍යා) පාථිකොදුම්බරි වෙව ( )
3. සම්පසංදනපාසාදං (මජසං)
4. සිඞ්ගාලාටානටියක. (මජසං)

Free Distribution www.aathaapi.org

මෙසේ භූත වූ තථ්‍ය වූ තථ වූ අවිතථ වූ අනන්‍යථ වූ මේ සියලෙක් ධර්මයෝ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මනා කොට විශිෂ්ට ඥානයෙන් දනගන්නා ලදුහ".

ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ මෙය වදළහ. ආරාධිත සිත් ඇති ඒ මහණහු ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍රයන් ගේ වචනය මැනැවැ යි පිළිගත්හ.

එකොළොස්වන දශෝත්තර සූත්‍රය නිමියේ යැ.

පාථිකවර්ගය යි.

මේ එහි උද්දනය යැ:

පාථික සූත්‍රය ද උදුම්බර සූත්‍රය ද චක්‍රවර්ත්ති සූත්‍රය ද අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය ද සම්ප්‍රසාදන සූත්‍රය ද පාසාදික සූත්‍රය ද මහාපුරුෂලක්ෂණ සූත්‍රය ද ගෘහපති සූත්‍රය ද ආටානාටියක සූත්‍රය ද සඞ්ගීති සූත්‍රය ද දශෝත්තර සූත්‍රය ද යන එකොළොස් සූත්‍රයන් කරණ කොට ගෙන පාථික වර්ගය යැ යි කියනු ලැබේ.

දීඝනිකාය නිමියේ යි.

Free Distribution www.aathaapi.org

දීඝනිකායෙ-පාථිකවග්ගෙ

ගාථාදිපාද-සූචි

අ

අකණං අථුසං සුද්ධං 320, 340
අක්කොධඤ්ච අදිට්ඨහි අදසි 258
අක්කොසහණ්ඩන විහෙසකාරී 278
අක්ඛමහියො හොති
අගාරමාවසං 242
අක්ඛිත්ථියො වාරුණී නවව-
ගීතං 296
අක්ඛෙහි දිඛ්ඛන්නි සුරං-
පිඛන්නි 296
අඞ්ගීරසස්ස නමත්ථු 316,334
අඤ්ඤදත්ථුහරො මිත්තො 300
අඤ්ඤදත්ථුහරො හොති 298
අතිසීතං අතිඋණ්හං 296
අත්ථධම්ම සංහිතං පුරෙගිරං 252
අථ චෙ පඛ්ඛජති භවති
විපාකො 286
අථ චෙපි පඛ්ඛජති යො
මනුජො 274
අභියොගිනො ච නිපුණා 270
අමඤ්ඤී අනුවඞ්කමනං ...
අමනුස්සාපි තං වන්දන්නි 316, 318
320, 324, 336, 338, 342
අවිවාදවඩ්ඪනකාරීං සුගීරං 278

ඉ

ඉතො සා උත්තරා දිසා 324, 342
ඉතො සා දක්ඛිණා දිසා 324, 342
ඉත්ථිවාහනං කත්වා 322, 340
ඉධ මහීපතිස්ස කාමභොගී 264
ඉන්දො සොමො වරුණො ච
330, 342

උ

උට්ඨානකො අනලසො 314
උත්තරෙන කපිවන්තො 322, 340
උපකාරො ච යො මිත්තො 332
උබ්හමුප්පතිතලොමවාසසො 254
උස්සූරසෙය්‍යා පරදාරසෙවනා 296

එ

එකෙන භොගෙ භුඤ්ජෙය්‍ය 302
එණෙය්‍යජඞ්ඝොති තමාහු
පුග්ගලා 256
එතෙ ඛො සඞ්ගහා ලොකෙ 310
එතෙ නිමිත්තෙ චත්තාරො 292
එවං නං තත්ථ ජානන්නි 316, 320
336, 338
එවං භොගෙ සමාගන්ත්වා 302

කු

කුමාරිවාහනං කත්වා 322, 340
කුම්භණ්ඩානං ආධිපති 318, 336

කො

කොණාගමනස්ස නමත්ථු 314,334

ඛ

ඛජ්ජභොජනං අථ ලෙය්‍ය
සායියං 250
ඛත්තියො සෙට්ඨො ජනෙතස්මිං ...

ග

ගන්ධඛ්ඛානං ආධිපති 316, 336
ගන්ධඛ්ඛාසුරයක්ඛරක්ඛසෙහි
282

Free Distribution www.aathaapi.org

ගාථාදිපාද සූචි

ගා

ගාවිං එකඛුරං කත්වා 320

ගි

ගිහිනොපි ඉජ්ඣති යථාභණතො 280

ගිහිම්පි සන්තං උපවත්තති ජනො 276

ගිහීපි ධඤ්ඤෙන ධනෙන වඩ්ඪති 266

ගෙ

ගෙහමාවසති චෙ තථා විධෙ 254

ගෙහමාවසති නරො අපබ්බජ්ජ 260

ගො

ගොපාලො සුප්පගෙධො ච 330, 348

ච

චවිය පුන ඉධාගතො සමානො 248, 252

ජ

ජන්දු දෙසා භයා මොහා 290, 292

ජී

ජීවඤ්ජීවක සද්දෙත්ථ 324, 342

ඤා

ඤාතීහි මිත්තෙහි ච බන්ධවෙහි ච 266

ත

තත්ථ නිව්වඵලා රුක්ඛා 322, 342

තස්මා එවං වදෙමසෙ 316, 318 320 324, 336, 338, 342

තස්ස ච නගරා අහු 322, 340

තස්සොවාදකරා බහු ගිහී ච පබ්බජිතෙ ච 286

ත

තං කත්වා ඉතො චුතො දිවමුපපජ්ජි 282

තං කත්වාන ඉතො චුතො දිවං 260

තං කම්මං කත්වා කුසලං සුබුද්‍රයං 256

තං ගිහිස්සපි තදත්ථ ජොතකං 250

තං ලක්ඛණං නු බහවො සමාගතා 276

තං වෙය්‍යඤ්ජනිකා සමාගතා 286

තු

තුලිය පටිච්චිය චින්තයිත්වා 264

තෙ

තෙන සො සුචරිතෙන කම්මුනා 254

තෙනාහු නං අතිනිපුණා විචක්ඛණා 268

තෙනෙව සො සුගතීසු පෙච්චමොදති 268

ද

දනඤ්ච පෙය්‍යවජ්ජඤ්ච 310

දනම්පි වත්තචරියතඤ්ච 250

න

න ච විසටං නච විසාවී 270

න තෙ බීජං පවපන්නි 320, 340

න දිවා සොප්පසීලෙන 296

න පාණිදණ්ඩෙහි පනාථ ලෙඩ්ඩුනා 268

නා

නාගානං ආධිපති 320, 338

Free Distribution www.aathaapi.org

ප

පඤ්ඤාපටිලාභගතෙන කම්මුනා 258
පටිභොගියා මනුජෙසු ඉධ 272
පණ්ඩිතො සීලසම්පන්නො 302, 310
පනාදෙ ඔපමඤ්ඤෙ ච 330 348
පබ්බජන්ති ච අනොමනික්කමො 254
පහුතපුත්තො භවති තථාවිධො 262

පා

පාණාතිපාතං අදින්නාදානං 290
පාපමිත්තො පාපසඛො 296

පි

පියදස්සනො ගිහිපි සන්නො ච 272

පු

පුත්තාපි තස්ස බහවො 316, 318 320, 324, 336, 338, 342
පුබ්බඞ්ගමො සුචරිතෙසු අහූ 272
පුරෙ පුරත්ථා පුරිමාසු ජාතිසු 244, 256, 260

බ

බහුතරා පබ්බජිතස්ස ඉරීයතො 262
බහු විවිධ නිමිත්තලක්ඛණඤ්ඤූ 264
බ්‍යාකංසු වෙය්‍යඤ්ජනිකා සමාගතා 242, 246

භ

භවති පරිජනස්සවො විධෙය්‍යො 252
භවති යදි ගිහි විරං යපෙති 248

භූ

භූත්වාන හෙකෙ බළමූසිකායො 40

ම

මනසො පියා හදයගාමිනියො 280
මරණ වධභයත්තනො විදිත්වා 248

මා

මාතා පිතා දිසා පුබ්බා 308

මි

මිච්ඡාජීවඤ්ච අවස්සජි සමෙන වුත්තිං 284

ය

යක්ඛානං ආධිපති 324, 342
යතො උග්ගච්ඡති සුරියො 316, 334
යත්ථ වොග්ගච්ඡති සුරියො 318, 338
යදි ඛත්තියො භවති භූමිපති 278
යදි ච ජහති සබ්බකාමභොගං 252
යස්මා ච සඞ්ගහෙ එතෙ 310
යස්ස වුග්ගතෙ සුරියෙ 316,336
යස්ස වොග්ගතෙ සුරියෙ 318,338

යෙ

යෙ චාපි නිබ්බුතා ලොකෙ 316, 334
යෙන උත්තරකුරු රම්මා 320, 340
යෙන පෙතා පවුච්චන්ති 318, 336

යො

යොධ සීතඤ්ච උණ්හඤ්ච 296
යො චාරුණී අධනො අකිඤ්චනො 296

ර

රඤ්ඤෙ හොති බහුජනො 286

රා

රාජා හොති සුදුප්පධංසියො 282

Free Distribution www.aathaapi.org

ල

ලද්ධා මානුසකං භවං තතො 284

ලා

ලාභි අච්ඡාදන චත්ථමොක්ඛ-
පාපුරණානං 260

වි

විපස්සිස්ස නමත්ථු 314, 334

වෙ

වෙදිත්වා සො සුචරිතස්ස බලං
272, 280
වෙභූතියං සංහිතභෙදකාරිං 276
වෙස්සභුස්ස නමත්ථු 314, 334

ස

සග්ගෙ වෙදයති නරො සුඛඵලානි
284
සඞ්ගහනකො මිත්තකරො 310
සචෙ ච පඛ්ඛමුපෙති තාදිසො
244, 246, 256, 258
සචෙ න පඛ්ඛජ්ජමුපෙති තාදිසො
246, 258
සච්ච පටිඤ්ඤෙ පුරිමාසු ජාතියා 274
සච්චෙ ච ධම්මෙ ච දමෙ ච සංයමෙ
242
සද්ධාය සීලෙන සුතෙන බුද්ධියා
266
සත්තවුස්සදෙ ඉධාභිගච්ඡති 250
සම්පප්පලාපං න අබුද්ධතන්ති 280
ස සීහපුඛ්ඛද්ධ සුසණ්ඨිතො අහු 266
ස හි ච පන ඨිතො අනොන
මත්තො 264

සා

සාතාගිරො හෙමවතො 330, 348

සි

සිප්පෙසු විජ්ජාචරණෙසු කම්මෙසු
250

සී

සීහො ති අත්තානං සමෙක්ඛියාන ...

සු

සුකසාළිකසද්දෙත්ථ 324 ,342
සුගතිසු සො ඵලවිපාකං 270, 278
සුභුජො සුසු සුසණ්ඨිතො
සුජාතො 248

සෙ

සෙතා සුසුක්කා මුදුතුල සන්නිභා 274

සො

සො තෙන කම්මෙන තිදිවං
සමක්කමි 244
සො තෙන කම්මෙන දිවං
අපක්කමි 242, 262

හ

හත්ථියානං අස්සයානං 322, 340

හි

හිතං දෙවමනුස්සානං 316, 334

හො

හොති පානසඛා නාම 296

Free Distribution www.aathaapi.org

දීඝනිකායෙ – පාථිකවගෙග

සඤ්ඤානාමානුක්කමනිකා

අම්බර අම්බරවතියො	322	ජම්බුදීපො	132
ආටානාටා	314	ජාලියො	34, 40
ආටානාටීයං	313, 322, 324	ජීවංජීවක	324
ආළකමන්දා	322	තතොජසී	322
ආළවකො	330	තතොතලා	322
උට්ඨවච්ත්තකා	324	තතොලා	322
උත්තරකුරූ	320	තත්තලා	322
උදුම්බරිකාය	58	තාවතිංසා දෙවා	442
උදෙනං	16	තින්දුබාණු පරිබ්බාජකාරාමො	28
කකුසන්ධස්ස	314	තුසිතා	442
කපිවන්තො	322	තෙජසී	322
කලන්දකනිවාපෙ	288	දළ්හනෙමි	98
කස්සපස්ස	314	දෙවසූතො	330
කළාරමට්ඨුකො	14, 16	ධතරට්ඨො	316
කාමසෙට්ඨො	330	ධරණී	322
කුවෙරො	324	නවනවුතියො	322
කුවෙරස්ස	322	නාටපුරියා	322
කුවෙරනලිනී	324	නාතපුත්තො	194
කුසිනාටා	322	නාළන්දායං	166
කෙතුමතී	130	නිග්‍රොධො	58, 62
කොණාගම්නො	314	නිසණ්ඩු	330
කොරක්ඛත්තියං	10	නිම්මානරතිනො	442
බුලුසූ	10	නෙමි	320
බෙමා	304	පඤ්චාලචණ්ඩො	330
ගඟ්ගරාය	468	පනාදෙ	332
ගිජ්ඣකූටා	60,312	පරකුසිතනාටා	322
ගොතමකං	16, 142	පරකුසිනාටා	322
චන්දනො	330	පරනිම්මිතවසවත්තිනො	442
චම්පායං	468	පසෙනදී	142
චිත්තසෙනො	330	පාථිකපුත්තො	20
චුන්දස්ස	352	පාවා	352
චුන්දෙ	196	පාවායං	194

Free Distribution www.aathaapi.org

පාචාරිකම්බවනෙ 166
පාවෙය්‍යකානං 352
පුණ්ණකෝ 330
පුබ්බාරාමෙ 136
බාරාණසී 130
බාරාණසෙය්‍යකං 446
භගලවතී 322
භග්ගවගොත්තෝ 2,56
භාරුකච්ඡපෝ 136, 330
භීරණ්ඩම්භකෙ 12
මගධෙසු 96
මණී 330
මල්ලෙසු 2,352
මහානෙරු 320
මහාපනාදෙන 132
මාණී 330
මාතලී 330
මාතුලායං 96
මෙත්තෙය්‍යෝ 130
මිගාරමාතුපාසාදෙ 136
මුවලිඤ්ඤ 330
මොරනිවාපෝ 60
යාමා 442
රාජගහෙ 288, 312
වජ්ජිගාමෙ 8, 14, 16
වරුණෝ 330
වාසෙට්ඨභාරද්වාජා 136
විජිතාවී 236
විපස්සිස්ස 314
විරූළ්හෝ 318
විසාණා 322
වෙධස්සූ 194
වෙසාලියං 14
වෙසාලිං 16
වෙස්සභුස්ස 314
වෙස්සවණෙ 312, 314, 322
වෙස්සාමිත්තෝ 330
වෙළුවනෙ 288
සකෙකසු 194
සක්‍යප්පුක්‍කාසස 316
සක්‍යා 142
සඞ්ඛා 130
සත්තම්බං 16
සත්ථානෝ 56, 58
සාකාගිරෙ 330
සාමගාමෙ 196
සාරිපුත්තෝ 166
සාවත්‍ථියං 136
සිබිස්ස 311, 314
සිගාලකෝ 288
සීවකෝ 330
සුදස්සනෝ 320
සුනක්ඛත්තෝ 4
සුප්පගෙධෝ 330
සුමාගධාය 60
සුමුඛෝ 330
සෙරිස්සකෝ 330
සොමෝ 330

Free Distribution www.aathaapi.org

දීඝනිකායෙ පාථිකවග්ගෙ

පදනුක්කමනිකා

අ

අකඩ්ඩපාකිමං	320
අකඩ්ඩපාකො	150, 254
අකණං	320
අකණ්ණඅසුක්කවිපාකං	388
අකණ්ණො	150
අකම්මාසෙහි	384
අකසිරලාභී	190
අකිච්ඡලාභී	190
අකිත්තිසඤ්ජනනී	292
අකිඤ්චනො	296
අකුප්පං ඤාණං	470
අකුප්පා චෙතොවිමුත්ති	470
අකුලං	296
අකුසලකම්මපථා	462
අකුසලධාතුයො	362
අකුසලමූලානි	362, 474
අකුසලචිතක්කා	362
අකුසලසඞ්කප්පා	362
අකුසලසඤ්ඤා	362
අක්කොසන්ති	136
අක්ඛණා	452, 514
අක්ඛම්මානො	70
අක්ඛමා	386
අක්ඛානං	292
අක්ඛිත්ථියො	296
අක්ඛෙහි	296
අඛණ්ඩෙහි	384
අගතිගමනානි	306
අගමං	170
අගාරවා	414, 492

අ

අගාරිකභූතො	222
අගුත්තො	292
අග්ගඤ්ඤෙ	380
අග්ගඤ්ඤං	16, 40
අග්ගප්පත්තා	78, 84
අඟගී	366
අඞ්ගාරකාසූපමා	502
අඞ්ගීරසස්ස	316
අචිරකාරිතං	352
අචෙලකො	64
අචෙලො	10
අච්චං	42
අච්ඡන්ති	158
අච්ඡරියානං	308
අච්ඡාදෙසි	144
අච්ඡිද්දෙහි	384
අච්ඡින්නවුත්ති	310
අජායිසුං	274
අජිතො	24
අජිනක්ඛිපං	66
අජිනානි	66
අජෙළකං	118
අජ්ජවං	360
අජ්ඣත්තිකබාහිරානි	172
අජ්ඣත්තිකානි	412
අජ්ඣාවරිතුං	222
අජ්ඣායකං	158
අජ්ඣාවසති	236
අජ්ඣ සසං	60
අජ්ඣොපන්නො	68

Free Distribution www.aathaapi.org

අ

අජ්ඣුපගතා	136
අජ්ඣුපෙය්‍යං	36
අජ්ඣුපෙසි	36
අඤ්ජනවණ්ණානි	238
අඤ්ජලිකම්මං	142
අඤ්ඤවත්තිකෙන	56, 62
අඤ්ඤතිත්ථියා	222
අඤ්ඤත්‍රාචරියකෙන	62
අඤ්ඤත්‍රායොගෙන	56, 62
අඤ්ඤථාසඤ්ඤිනො	230
අඤ්ඤදත්ථු	86
අඤ්ඤදත්ථුදසො	46, 224
අඤ්ඤදත්ථුහරො	298
අඤ්ඤදිට්ඨිකෙන	56, 62
අඤ්ඤමඤ්ඤමහි	120
අඤ්ඤරුචිකෙන	56, 62
අඤ්ඤවිහිතකෙන	224
අඤ්ඤණත්ථං	94
අඤ්ඤතානං	168
අඤ්ඤවිත්තං	86
අට්ඨමහ	152
අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො	170, 508
අඩ්ඪතෙය්‍යවස්සසහස්සායුකා	116
අතච්ඡං	224
අතන්දිතො	178
අතික්කන්තමානුසකාය	60, 84
අතිධාතො	294
අතිපාතො	294
අතිඛ්‍යා	118
අතිමඤ්ඤන්ති	196
අතිවෙලං	150
අතිසායං	294
අතිසීතං	294
අතීතං අද්ධානං	14, 222
අතීරකං	222

අ

අත්තඤ්ඤ	428
අත්තාපි	224, 326
අත්තදීපා	96
අත්තත්තරො	392
අත්තපරිතාපන	392
අත්තභාවෙ	186
අත්තභාවපටිලාභා	390, 392
අත්තරූපාය	136
අත්තසරණා	96
අත්තසංවෙතනා	3
අත්තහිතාය	392
අත්තා	292
අත්තානුක්කංසෙති	68
අත්ථකාරණා	298
අත්ථක්ඛායී	300
අත්ථචරියා	310
අත්ථචරියාය	250, 306
අත්ථඤ්ඤ	428
අත්ථද්ධො	310
අත්ථපටිසංවෙදී	408
අත්ථසංහිතං	224, 226
අත්ථා	296
අත්ථුපෙතං	214
අථුසො	150
අදුං	80
අද්ධගතො	204
අද්ධමාසිකං	64
අද්ධා	168, 200, 202, 364
අද්ධුනො	144
අද්ධෙජ්ඣවාවො	274
අධම්මරාගො	116
අධම්මසම්මතං	150
අධිකරණසමථා	432
අධිගණ්හාති	240
අධිච්චසමුප්පන්නං	54, 228

Free Distribution www.aathaapi.org

අ

අධිජේගුච්ඡේ 62
අධිට්ඨානානි 386
අධිපඤ්ඤත්ති 230
අධිමුත්තං 442
අධිමුත්තො 448
අධොකෙසමත්ථුකා 174
අනගාරියං 48
අනජ්ඣාවුත්ථුං 352
අනඤ්ඤථා 470
අන ඤ්ඤ 236
අනඤ්ඤසරණා 96
අනතික්කමනීයා 222
අනතිවරියාය 306
අනත්තමනතං 10, 108
අනත්ථුතා 296
අනත්ථුසංහිතං 224
අනන්තරා 142
අනභාවං ගමෙති 382
අනභිනන්දිත්වා 214
අනභිභූතො 46, 224
අනභිරති 46
අනභිසම්භුනමානා 158
අනයං 44
අනරියවොහාරා 390, 392
අනවජ්ජතා 216
අනවමතෙන 200
අනවමානනාය 306
අනවයහං 326
අනසනං 128
අනස්සාම 86
අනාගාමිනො 402
අනාදීනවදස්සාවී 68
අනාවටද්වාරතාය 308
අනාවත්තිධම්මො 180
අනාවිලසඞ්කප්පො 462

අ

අනාසවා ඉද්ධි 188
අනික්ඛිත්තධුරො 400, 460
අනිමිත්තා 424
අනිස්සරණපඤ්ඤෙ 68
අනිය්‍යානිකො 114, 196, 198
අනීකට්ඨා 108
අනුකම්පති 306
අනුක්කමමානා 168
අනුගච්ඡෙය්‍ය 326
අනුවඩ්ඪමනං 40
අනුවඩ්ඪමිංසු 136
අනුජානන්ති 298
අනුඤ්ඤෙය්‍යං 70
අනුත්තරියානි 368, 424, 496
අනුත්ථුනිංසු 146
අනුද්ධතො 80
අනුධම්මචාරී 196, 198
අනුනෙතා 310
අනුපධිකාඉද්ධි 188
අනුපනාහී 76
අනුපරියායපථං 168
අනුපසමසංවත්තනිකො 194, 196, 198
අනුපියා 2
අනුපුබ්බවිහාරා 454
අනුපුබ්බනිරොධා 530, 456
අනුපපත්තසදත්ථො 140, 164, 222
අනුපපදස්සාමි 156, 304
අනුපපදෙති 300
අනුපපදයී 110
අනුපපාදෙ ඤාණං 360
අනුපපියභාණී 298
අනුයන්ති 320
අනුයුත්තා 142, 220
අනුයුත්තෙසු 100

Free Distribution www.aathaapi.org

අ

අනුයොගමණ්ඩාය 48, 174
අනුයොගාය 402
අනුරක්ඛනපධානං 382
අනුවත්තති 194
අනුවිචරිතං 224
අනුවිචාරෙති 410
අනුවිතක්කෙති 410
අනුවිලොකෙති 36
අනුසයා 432
අනුසාසනවිධා 180
අනුසොචති 294
අනුස්සතිට්ඨානානි 424, 490
අනුස්සරති 224
අනෙළකං 144
අනොත්තප්පං 358
අනොනමන්තො 238
අන්තරධානං 202
අන්තලික්ඛවරා 46, 144
අන්තළික්ඛ 322
අන්තමන්තානි 86
අන්තමන්තානෙව 60
අන්තරාපරිනිබ්බායී 402
අන්තා 364
අසිනෙතවාසිකම්‍යතා 94
අන්ධකාරතිමිසා 144
අන්ධකාරා 144
අන්ධහි 242
අන්ධයෙ 382
අන්ධායිකො 272
අන්ධාස්සවෙය්‍යුං 380
අපක්කමි 14
අපචායමානො 100
අපත්ථිතො 294
අපදානං 152
අපනුදිතා 244

අ

අපරංකාරො 228
අපරජ්ජා 30
අපරිග්ගහා 320
අපරිසාවචරො 60
අපසාදෙතබ්බො 214
අපසාදෙතා 70
අපායමුඛානි 292
අපායසහායො 298
අපිසුණා 316
අපෙත්තෙය්‍යතා 116
අප්පච්චයං 16, 258
අප්පටිකකූලසඤ්ඤී 188
අප්පටික්කොසිත්වා 214
අප්පටිනිස්සජ්ජිත්වා 22
අප්පටිභාණා 94
අප්පටිවාණිතා 360
අප්පටිවිරතා 314
අප්පටිසරණෙ 194
අප්පතිට්ඨිතං 176
අප්පධංසියො 280
අප්පනිගෙසාසානි 60, 314
අප්පමඤ්ඤ 376
අප්පමාදමණ්ඩාය 48
අප්පමාදාධිකරණං 398
අප්පමාදෙ 468
අප්පසද්දකාමා 58
අප්පසද්දවිනිතා 58
අප්පසද්දං 58
අප්පසද්දනි 314
අප්පසත්තා 312
අප්පාතංකො 268
අප්පාබාධො 268
අප්පායුකතරා 48
අප්පිච්ඡස්ස 516
අප්පිච්ඡතා 192

Free Distribution www.aathaapi.org

අ

අපෙතකවෙව	312
අපෙවනාම	58
අබ්බොච්ඡින්නං	176
අබ්භනුජානාති	190
අබ්භනුමොදිතා	260
අබ්භන්තරෙහි	242
අබ්භාවික්ඛාමි	192
අබ්භුක්කිරි	104
අබ්භොකාසං	80, 136
අබ්භොකාසිකො	66
අබ්‍යත්තා	224
අබ්‍යාකතං	226
අබ්‍යාපන්නචිත්තො	80
අබ්‍රහ්මඤ්ඤතා	116
අභබ්බට්ඨානානි	396
අභබ්බො	22, 222
අභවෙන	300
අභිකඩ්ඪී	26
අභික්ඛණං	192
අභිජානියො	426
අභිජායති	426
අභිජ්ඣාව්‍යාපාද	116
අභිඤ්ඤ	496
අභිඤ්ඤෙය්‍යො	58, 172, 468, 502
අභිණ්හසො	318
අභිධම්මෙ	458
අභිනිවජ්ජෙත්වා	188
අභිනිවජ්ජෙය්‍යාසි	102
අභිනිවුත්ථපුබ්බො	186
අභිනීලනෙත්තො	238, 270
අභිපාලෙති	316
අභිභායතනානි	414, 518
අභිභූ	46, 224
අභියොගිනො	270
අභිරුතා	322

අ

අභිවදන්ති	530
අභිවාදනං	142
අභිවිජිය	236
අභිවිනයෙ	458
අභිවිස්සජි	258
අභිසම්පරායෙ	142
අභිසම්බුද්ධා	470
අභිහටං	64
අභිහරති	84
අභූතවචනං	292
අභූතෙන	192
අමත්තෙය්‍යතා	116
අමනුස්සා	324
අමමා	320
අමුළ්හවිනයො	432
අම්බවනෙ	352
අයිරකෙන	308
අයොඨිලො	222
අයොනිසොමනසිකාරො	470
අරක්ඛෙය්‍යානි (තථාගතස්ස)	364
අරඤ්ඤෙ	314
අරඤ්ඤායතනෙ	158
අරහති	20
අරිට්ඨො	322
අරියකන්තෙහි	384
අරියධනානි	426, 498
අරියවංසෙ	380
අරියවාසා	462
අරියවොහාරා	392
අරියසච්චානි	478
අරියස්ස විනයෙ	288
අරියා ඉද්ධි	188
අරූපිසු	186
අලඞ්කාරානුප්පදානෙන	306
අලජ්ජි	24

Free Distribution www.aathaapi.org

අ

අලමන්නො 308
අලමරියසඞ්ඛාතං 135, 136
අලම්පතෙය්‍යා 118
අලසකෙන 12
අලං 458
අලිකං 274
අලලකෙසො 288
අලලවත්ථො 288
අලීනං 30
අලීනා 62
අවවාසිං 86, 90
අවත්ථිතසමාදානො 240
අවරුද්ධා 326, 328
අවිඤ්ඤඛ්ගියො 242
අවිඤ්ඤෙපො 360
අවිවිණ්ණං 194
අවිජ්ජා 358
අවිතථා 470
අවිනිපාතධම්මො 180
අවිරළ දන්නො 233
අවිවයහං 326
අවිසංවාදකො 274
අවිසංවාදනතාය 306
අවිහිංසා 314, 360
අසංඛ්ඛාරපරිනිඛ්ඛායී 402
අසජ්ජමානො 188
අසඤ්ඤසත්තා 54
අසඤ්ඤීසු 184
අසද්ධම්මා 428
අසද්ධම්මෙ 150
අසනිවක්කං 70
අසන්තුට්ඨිතා 360
අසමයා 452
අසමයො 58

අ

අසම්පජ්ඤ්ඤං 360
අසම්පවෙධී 222
අසම්පායන්නො 16
අසම්මාසම්බුද්ධප්පවෙදිතෙ 194, 196, 198
අසයංකාරො 228
අසස්සතො 228
අසහිතං 194
අසංහාරියා 142
අසාමඤ්ඤතා 116
අසාහසෙ 242
අසුරකායො 12
අසෙක්ඛා 466
අසෙවිතබ්බා 135
අස්සෙමභිජාති 170
අස්මිමානො 470
අස්මිතිමානස්ස 424
අස්සවො 252
අස්සාම 120
අස්සාසප්පත්තා 60, 62
අහානධම්මතං 266
අහිරිකං 358
අහො වත 46

ආ

ආකඞ්ඛති 224
ආකඞ්ඛමානා 136
ආකොටෙසි 14
ආඝාතපටිවිනයා 450, 526
ආඝාතවත්ථූනි 448, 526
ආඝාතො 120
ආචරියකං 44
ආචරියපාචරියානං 88
ආචරියභරියා 118
ආචාමභක්ඛො 64

Free Distribution www.aathaapi.org

ආ

ආවික්ඛති 300
ආතප 216
ආතප්පමන්වාය 48
ආතප්පාය 402
ආදස්සයමානො 70
ආදිබ්‍රහ්මචරියකං 60, 206
ආදියති 80, 172
ආදියන්ති 326, 328
ආදියාපෙති 80
ආදීනවදස්සාවී 380
ආදෙසනවිධා 172
ආධිපතෙය්‍යානි 370
ආනන්තරිකො සමාධි 470
ආනුකම්පකො 300
ආනුතප්පො 202
ආපත්තිකුසලතා 358
ආපදසු 300, 306
ආපාතකනිසාදී 70, 76
ආපානකත්තමනුයුත්තො 66
ආපානකො 66
ආපායිකො 8
ආපූරති 292
ආහස්සරකායා 144
ආහස්සරසංවත්තනිකා 46
ආභිචෙතසිකාන 190
ආමිසානුප්පදානෙන 308
ආමො 44
ආයතනකුසලතා 360
ආයතනං 120, 292
ආයතනානි 412, 534
ආයතනපඤ්ඤත්ති 172
ආයතපණ්ඩී 238
ආරකා 300
ආරක්ඛනප්පධානං 332
ආරම්භවත්ථු 436, 512

ආ

ආරම්මණං 96
ආරුප්පං 376
ආරොපිතො 194
ආලස්සානුයොගො 292
ආලිඞ්ඝිත්වා 120
ආලොකඵරණතා 480
ආලොකසඤ්ඤී 80
ආවාහවිවාහකානං 294
ආවිඤ්ඡෙය්‍ය 34
ආවිසති 328
ආවීකත්තා 478
ආවීභාවං 188
ආවුධානි 368
ආසඟී 166, 168
ආසවට්ඨානියෙහි 502
ආසාදිම්හසෙ 16
ආසජ්ජ 440
ආසනපටික්ඛිත්තො 66
ආසයා 36
ආසවා 364
ආසවානං 216
ආසාදනා 38
ආසාදෙතබ්බං 40
ආහතචිත්තො 402, 480
ආහාරට්ඨිතිකා 358, 470
ආහාරා 384, 476
ආහාසි 152
ආහාරෙති 64

ඉ

ඉඞ්ඝ 86
ඉච්ඡා 128
ඉච්ඡාවිනයෙ 428
ඉට්ඨා 394
ඉතරිතරෙන 380

Free Distribution www.aathaapi.org

ඉ

ඉත්ථත්තං 46
ඉත්ථිලිඞ්ගං 150
ඉද්ධං 206
ඉද්ධිපාදං 132, 170, 372
ඉදධිවිධං 188
ඉදධිවිධායො 188
ඉද්ධො 130
ඉන්දබීලො 222
ඉන්දනාමා 316
ඉන්දො 330
ඉන්ද්‍රියානි 368
ඉඛෙහා 136
ඉස්සරකුත්තා 44
ඉස්සරියවොස්සග්ගෙන 306
ඉස්සාමච්ඡරියං 70

උ

උක්කුටිකප්පධානං 66
උක්කුටිකො 66
උක්කොටන 282
උච්චාසද්දමහාසද්දය 58
උජුජාතිකො 90
උජ්ඣාපෙතබ්බං 330
උට්ඨානකො 310
උට්ඨානදෙස්සිනා 296
උට්ඨානෙන 304
උණ්ණා 238, 274
උතුනියො 136
උතුපරිස්සයවිනොදනං 216
උත්තරකා 10
උත්තරිං 172
උත්තරිංඅභික්ඛ්‍යෙය්‍යං 188
උදකොරොහණානුයොගං 66
උත්තර ත්තරං 170
උත්තානිකතං 204

උ

උත්තාසං 244
උදයත්ථගාමිනියා 400, 460
උදරාවදෙහකං 404
උදිකඛිතා 270
උද්දීස්සකටං 64
උද්ධග්ගලොමො 238
උද්ධග්ගිකං 110
උද්ධච්චකුක්කුච්චං 80, 82
උද්ධම්භාගියානි 396
උද්ධරති 240
උද්ධං පාදතලා 174
උපක්කිලෙසෙ 66, 80
උන්නාදිනියා 58
උපකාරො 300
උපක්කමිංසු 110, 146
උපට්ඨපෙත්වා 400
උපට්ඨානෙන 304
උපචිතත්තා 240
උපඩ්ඪපථං 20
උපතිට්ඨෙය්‍ය 326
උපනිපජ්ඣායති 52, 150
උපනිපජ්ජෙය්‍ය 322
උපනිබ්බත්තං 156
උපනිසීදෙය්‍ය 322
උපපජ්ජමානො 186
උපලිප්පති 238
උපවත්තති 274
උපවාදකා 84
උපවිචරති 414
උපසමසංවත්තනිකෙ 202
උපහච්චපරිනිබ්බායි 402
උපාදානක්ඛන්ධා 480
උපාදානානි 388
උපාදනියො 468
උපෙක්ඛා 422

Free Distribution www.aathaapi.org

උ

උපෙක්ඛාසහගතෙන	80
උපෙක්ඛූපවිචාරා	414
උපොසථූපවාසෙ	240
උප්පාදෙතබ්බො	468
උබ්බෙගං	244
උබ්භට්ඨකො	66
උබ්භතකං	352
උබ්භමුප්පතිතලොමවා	254
උභතොභාගවිමුත්තො	176
උභයවොකිණ්ණෙසු	140
උභොහි	238
උම්මුජ්ජනිමුජ්ජං	188
උලුකපක්ඛං	66
උස්සද	248
උස්සඞ්ඛපාදෙ	238
උස්සන්කත්තා	240
උස්සාදෙතබ්බො	214
උස්සුරසෙය්‍යා	296
උළාරපාමොජ්ජා	458
උළාරා	312

ඵ

ඵකබ්බුරං	320
ඵකච්චං	190
ඵකච්චානං	120
ඵකද්වාරං	168
ඵකද්ඵිහිකාය	12
ඵකනාමා	316
ඵකන්තනිබ්බිදය	220
ඵකපස්සයිතො	66
ඵකංසො	166
ඵකාගාරිකො	64
ඵකාරක්ඛො	462
ඵකාලොපිකො	64

එ

එකාහිකං	64
එකෙකලොමො	238
එකොදකීභූතං	144
එණිජ්ඣාං	238
එතදනුත්තරියං	170
එරයං	252
එසනා	364
එසිකට්ඨායි	182
එළකමන්තරං	64

ඔ

ඔක්කමති	390
ඔක්කමී	144
ඔඝා	388, 476
ඔජසි	322
ඔතාරං	96
ඔත්තප්පං	358
ඔදනකුම්මාසං	14
ඔදහන්ති	86
ඔදතවසනා	194
ඔධාරිතා	22
ඔපපාතිකො	180
ඔපසමිකො	452, 514
ඔපායිකරානි	214
ඔරම්භාගියානි	182, 396
ඔරොධෙය්‍යාම	60
ඔරසො	142
ඔවරණං	312
ඔසක්කන්ති	98
ඔසධීතාරකා	520
ඔසරන්ති	156
ඔස්සක්කිතං	98
ඔහිතභාරො	140, 164, 222

Free Distribution www.aathaapi.org

ක

කඞ්ඛා	192, 364
කඤ්චනසන්නිභත්තවො	238
කටසීසු	40
කණ්ඨසක්ඛො	64
කණො	136
කණිකාරපුප්ඵං	520
කණ්ටකාපස්සෙ	66
කණ්ටතාපස්සයිකො	66
කණ්ඨවිපාකා	135, 388
කණ්ඨසුක්කසප්පටිභාගො	170
කණ්ඨාභිජාතිකො	426
කතකරණීයෙ	140, 164
කත්තා	46
කථංකථාසල්ලං	424
කථං විහිතකං	44
කථාපාභතං	196
කථාවත්ථූනි	370
කන්දරං	80
කප්පං	132
කප්පාවසෙසං	132
කප්පාසිකසුබුමානං	258
කප්පො	436
කමති	390
කම්මකිලෙසා	290
කම්මන්තසංවිධානෙන	308
කම්මන්තෙ	110, 160
කම්මානි	388
කම්මාරපුත්තස්ස	352
කරතියො	330
කරවිකභාණී	238
කරහවි	46
කරුණා	420

ක

කරුණාසහගතෙන	80
කරෙහි	264
කලම්බුකා	148
කලහජාතා	194
කලහප්පවඩ්ඪනී	292
කලොපිමුඛා	64
කල්‍යාණ පටිභාණො	178
කල්‍යාණෙ	300
කල්‍යාණමිත්තතා	358
කල්‍යාණසභායො	498
කල්ලංවචනාය	142
කසිණායතනානි	460, 534
කාණා	86
කාමගුණා	394
කාමූපපත්තියො	366
කාමූපසංහිතා	394
කායගතාසති	468
කායවූපකාසෙන	506
කායසක්ඛී	176
කායානුපස්සී	96
කාලකංජිකා	12
කාලඤ්ඤු	428
කාලස්සෙව	288
කාළපක්ඛ	296
කාහිති	296
කිච්චකරණීයෙ	300
කිච්චාපදෙස බහුලස්ස	294
කිඤ්චන	366
කිඤ්චරහි	168
කිත්තිවණ්ණහරා	308
කින්නිසණ්ඩු	330
කිලිස්සෙය්‍යුං	254

Free Distribution www.aathaapi.org

කු

කුකුත්ථකුකා	324
කුක්කුටසම්පත්තිකා	130
කුක්කුටසූකරා	118
කුක්කුරවතියො	10
කුටට්ඨො	182
කුණ්ඩලාවත්තානි	238
කුද්‍රූසකො	118
කුම්භණ්ඩපවාරො	326
කුම්භණ්ඩපොතකො	326
කුම්භණ්ඩපොතිකා	326
කුම්භණ්ඩසෙනාය	312
කුම්භණ්ඩපාරිසජ්ජො	326
කුම්භණ්ඩමහාමත්තො	326
කුම්භණ්ඩානං	318
කුම්භණ්ඩි	326
කුම්භථූනං	292
කුම්භීමුඛා	64
කුලවංසං	304
කුලෙජෙට්ඨාපවායිනො	116, 240
කුසවීරං	66
කුසලකම්මපථා	462
කුසලතා	360
කුසලධාතුයො	362
කුසලමූලානි	362, 474
කුසලවිතක්කා	362
කුසලසඞ්කප්පා	362
කුසලසඤ්ඤා	362
කුසීතවත්ථූනි	434, 508
කුහකො	178
කුළීරකා	324
කූටාගාරසාලායං	14

කෙ

කෙවලකප්පං	311
කෙසකම්බලං	66
කෙසමස්සුලොවකො	66
කෙසමස්සුලොවනානුයොග-මනුයුත්තො	66
කොකිලාදිහි	322
කොඤ්ච	322
කොණපානි	40
කොත්ථු	40
කොපීනනිදංසනී	292
කොසල්ලානි	370
කොසොහිතවත්ථගුයහ	238
ක්ව	292

ඛ

ඛත්තියො	158
ඛන්ති	360
ඛන්තිසොරච්චෙ	102
ඛමා	386
ඛම්භනා	242
ඛයෙ ඤාණං	360
ඛරත්තං	148, 150
ඛරස්සරෙන	110
ඛළමූසිකායො	40
ඛිඩ්ඩාපදෙසිකා	50
ඛිඩ්ඩාරතියො	242
ඛිප්පාභිඤ්ඤා	178
ඛීණාසවබලානි	502
ඛීණාසවා	140
ඛීණසවො	222
ඛීයිතබ්බං	156
ඛීයෙය්‍ය	156
ඛීලජාතො	402, 480
ඛුද්දකමධු	144
ඛොමසුඛුමානං	258

Free Distribution www.aathaapi.org

ග

ගණකා 108
ගණනාය 186
ගතිමා 178
ගතියො 396
ගථිතො 68
ගන්ථා 386
ගන්ථේ 158
ගන්ධබ්බපවාරො 326
ගන්ධබ්බපාරිසජ්ජො 326
ගන්ධබ්බපොතකො 326
ගන්ධබ්බපොතිකා 326
ගන්ධබ්බමහාමත්තො 326
ගන්ධබ්බසෙනාය 312
ගන්ධබ්බි 326
ගන්ධබ්බො 330
ගම්භාවක්කන්ති 172, 390
ගබ්භිනී 64, 136
ගම්භීරනෙමො 222
ගරහා 156
ගරහිතබ්බං 156
ගරහෙය්‍ය 156
ගරුට්ඨානිකො 484, 408
ගහණියා 268, 478
ගහපතිනෙවයිකා 20
ගාමසාමන්තං 158
ගාමසාතකං 110
ගාරවා 414
ගාරවී 492
ගාරයහං 192
ගාවිං 320
ගාළ්ඛබන්ධනං 110
ගිරිගුහං 80

ගි

ගිලානුපට්ඨානෙන 308
ගිහිනියො 206

ගු

ගුත්තද්වාරතා 360
ගුත්තියා 314
ගුම්බං 312
ගුයහං 300

ගො

ගොවරෙ 96
ගොත්තපටිසාරිනො 164
ගොපාලො 330
ගොපබුමො 238, 270
ගොමයං 150
ගොමයහක්ඛො 64

ස

සාසමෙසානා 158

ච

චක්කවත්තිවත්තං 100
චක්කවත්ති 130, 236
චක්කානි 238
චක්ඛුමන්තස්ස 314
චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා 394
චක්ඛුනි 368
චණ්ඩ 326
චතුරාපස්සෙනො 404, 462, 536
චතුභිකං 64
චත්තාලීස දන්තා 238
චන්දිමසූරියා 146
චවමානෙ 186
චාතුකුණ්ඩිකො 10
චාතුම්මහාරාජිකා 442

Free Distribution www.aathaapi.org

චා

චාතුයාමසංවරසංවුතො 78
චාතුරන්තො 98, 236
චාරිකං 352
චාවෙතුං 40

චි

චිතන්තරංසො 238, 266
චිත්තවූපකාසෙන 506
චිත්තසමාධි 132
චිත්තානුපස්සී 96
චිරට්ඨිතිකං 358
චිරපබ්බජිතො 204
චිරප්පනට්ඨෙ 260

චු

චුතූපපාතඤාණෙ 186

චෙ

චෙතසො උපක්කිලෙසෙ 168
චෙතසො විනිබන්ධා 402
චෙතොබීලා 402, 480
චෙතොපණිධි 442
චෙතොපරියඤ්ඤාණං 168
චෙතොඵරණතා 480
චෙතොවිමුත්ති 420
චෙතොසමාධිං 48, 176
චොදකෙන 400
චොදනාවත්ථූනි 366

ඡ

ඡන්දසමාධිපධාන-
සංඛාර සමන්නාගතං 132
ඡන්දගති 222
ඡමා 10
ඡවදුස්සානි 66

ජ

ජවො 38
ජවිමංසං 176
ජළඞ්ඝසමන්නාගතො 462
ජාභිකං 64

ජ

ජණ්ණුකානි 238, 264
ජනපදත්ථාවරියප්පන්නො 98, 236
ජනෙසභො 330
ජනොසං 322
ජයාපෙක්ඛො 178
ජරසිඟාලො 38
ජරා 128
ජාගරියානුයොගා 178
ජාතිජරාමරණියා 94
ජාලහත්ථපාදෙ 238
ජනං 318
ජුතපමාදට්ඨානානුයොගො 292

ඣ

ඣානානි 574
ඣායකා 158

ඤා

ඤාණදස්සනං 222
ඤාණවාදෙ 20
ඤාතික්ඛයං 120
ඤාණානි 474, 478, 382

ඨ

ඨාති 170
ඨානකුසලතා 360
ඨිතකො 238

ඩ

ඩංස 216

Free Distribution www.aathaapi.org

ත

තගස	136
තච්ඡං	224
තච්ඡා	174
තණ්ඩුලඵලං	320
තණ්ඩුලඵලො	150
තණ්හා	362, 364, 474
තණ්හාකායා	444, 492
තණ්හාමූලකා	526
තණ්හුප්පාද	386
තත්ථපරිනිබ්බායි	10
තථා	470
තථාකාරී	204
තථාගතො	224, 226
තථාවාදී	224
තථෙන	274
තදඤ්ඤා	156
තදත්ථජෝතකං	242
තද්දිගුණං	300
තපං	66
තපස්සීතාය	80
තපස්සී	76
තපො උපකකිලෙසා	66
තපොජිගුච්ඡා	62
තමොතමපරායනො	394
තස්සපාපිය්‍යසිකා	432
තාවතකං	224
තාවදෙව	94
තිණගහණං	120
තිණහක්ඛො	64
තිණා (භීය්‍යො)	296
තිණවත්ථාරකො	432
තිණානි	110
තිබ්බජන්දෙ	428, 502
තිබ්බො	120

ති

තිරච්ඡානකථා	58
තිරිටානි	66
තිරොභාවං	188
තීහිකං	64
තුච්ඡකුම්හි	60, 86
තුණ්ඩිකීරෙ	320
තුලාකූට	282
තුලියං	264
තෙලං	118

ථ

ථණ්ඩිලසෙය්‍යා	66
ථාමවතා	190
ථීනමිද්ධං	80
ථූසො	152
ථූසොදකං	64
ථෙතො	274
ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං	110
ථෙරා	366

ද

දක්ඛිණා	110
දක්ඛිණාවිසුද්ධියො	390
දක්ඛිණෙය්‍යා	432
දණ්ඩමන්තරං	64
දණ්ඩමාණවකානි	324
දත්තියා	64
දද්දුලභක්ඛො	64
දන්තකූටං	70
දන්ධාභිඤ්ඤ	178
දමා	386
දමෙ	242
දයාපන්නො	246
දසකුසලකම්මපථා	118
දසසඤ්ඤ	540

Free Distribution www.aathaapi.org

ද

දස්සනසමාපත්ති 174
දහති 442
දහන්ති 56
දළාපාකාරතොරණං 168
දළාසමාදනො 240
දළහුද්දපං 681

ද

දනවත්ථුනි 440
දනසංවිභාගෙ 240
දනූපපත්තියො 442
දයකතො 390
දයජ්ජං 304
දරහරණාය 294
දරුපත්තිකත්තෙවාසී 34
දරො 118
දසකම්මකරා 308
දළිද්දියං 110

දි

දිට්ඨං 224
දිට්ඨධම්මිකානං 216
දිට්ඨවාදිතා 392
දිට්ඨා 120
දිට්ඨානුගති 144
දිව්‍යගතං 12
දිව්‍යනිස්සයා 230, 234
දිට්ඨිපටිවෙධ 428
දිට්ඨිපපත්තො 176
දිට්ඨිවිපත්ති 360
දට්ඨිවිසුද්ධි 360
දිට්ඨිසම්පද 360
දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ 142
දිත්තො 38
දිත්තාදයිතො 308

දි

දිප්පිස්සන්ති 118
දිබ්බන්ති 296
දිබ්බාය සොතධාතුයා 60
දිබ්බෙන චක්ඛුනා 84
දිවසො 316
දිවාසොප්පං 296
දිසා 288
දිසොදිසං 320
දීඝඩගුලි 238
දීඝායුකතරො 48
දීඝො 330

දු

දුක්ඛතා 364
දුක්ඛධම්මෙන 148
දුක්ඛා පටිපද 178
දුච්චරිතානි 362
දුප්පටිවිජ්ඣා 468,482,492
දුප්පවෙදිතො 196,198
දුබ්බණ්ණතරා 146
දුබ්බණ්ණා 114
දුබ්බලීකරණී 292
දුබ්බලීකරණෙ 80
දුරක්ඛාතෙ 194
දුස්සීලො 398
දෙමනසසුපච්චාරා 414
දෙවචස්සතා 356
දෙවාරිකො 108,168
දෙසන්තරෙන 400
දෙසාගතිං 222
දවාගාරිකො 64
දවාලොපිකො 64
දවාහිකං 64
දෙවහිකජාතා 194

Free Distribution www.aathaapi.org

ධ

ධනජානි	292,294
ධම්මකායො	142
ධම්මකෙතු	100
ධම්මක්ඛන්ධා	386,488
ධම්මජො	142
ධම්මඤ්ඤූ	428
ධම්මදීපා	96
ධම්මද්ධජො	100
ධම්මනිම්මිතො	142
ධම්මනිසන්තියා	428
ධම්මන්ථයො	168
ධම්මපදානි	386
ධම්මපටිසංවෙදී	408
ධම්මභූතො	142
ධම්මයාගී	252
ධම්මසමත්තාගතං	50
ධම්මසමාදානානි	386
ධම්මසම්මතං	150
ධම්මසරණා	96
ධම්මසංහිතං	226
ධම්මා (අටඨ)	504
ධම්මා (ඉද්ධිපාටිහාරියා)	6
ධම්මානුධම්මපටිපත්ති	382, 474
ධම්මානුධම්මපටිපත්තො	106,196
ධම්මානුපස්සී	96
ධම්මානුසාරී	176
ධංසතෙ	296
ධංසයන්ති	296
ධාතුකුසලතා	360
ධාතුයො	312,384,420,474
ධිතිමා	178
ධුත්තා	292,294
ධුවො	48
ධූමායිත්වා	42

න

නඵභිභදන්තිකො	64
නක්ඛත්තානි	144
නතිට්ඨභදන්තිකො	64
නදීවිදුග්ගා	120
නන්දුපසෙවනං	384
නමත්ථු	314
නවට්ඨානානි	222
නවනීතං	118
නළවනං	100
නළො	330
නාගපවාරො	326
නාගපාරිසජ්ජො	326
නාගපොතකො	326
නාගපොතිකා	326
නාගමහාමත්තො	326
නාගසෙනාය	312
නාගිනී	326
නාගො	326
නාතපුත්තියෙසු	194
නාථකරණා	456,530
නානාගොත්තා	142
නානාජව්වා	142
නානත්තා	528
නානාකුලා	142
නානාතිත්ථියා	28
නානාදිජගණා	322
නානානාමා	102
නානුබ්‍යංජනග්ගාහී	380
නාභිසජ්ජී	258
නාමං	358
නාලං	60,294
නිකති	282
නිකිණ්ණං	10
නිකෙතං	240
නික්ඛිපති	240

Free Distribution www.aathaapi.org

න

නිකකුජ්ජෙය්‍යුං	326
නිග්ගහීතං	194
නිගණ්ඨා	194
නිගමඝාතං	110
නිගමසාමන්තං	158
නිග්‍රොධපරිමණ්ඩලො	238
නිච්චඵලා	322
නිච්ඡාතො	392
නිජිහිංසනකො	178
නිජ්ජරවත්ථූනි	504
නිජ්ජිණ්ණා	540
නිට්ඨං	170
නිදංසෙති	252
නිද්දසවත්ථූනි	428, 502
නිදදිසති	224
නිධානවතිං	178
නිපච්චකාරං	142
නිප්පෙසිකා	178
නිබ්බින්නරූපා	194
නිබ්බුතා	316
නිබ්බෙඨෙහි	126, 194
නිබ්බෙධිකාය	400
නිමන්තනං	64
නිමිත්තග්ගාහී	380
නිමිත්තානුසාරී	424
නිමිත්තෙන	172
නිම්මාතා	46
නියතො	180
නිය්‍යන්ති	326
නිය්‍යාතෙන්ති	304
නිරත්ථකෙන	298
නිවාතවුත්ති	310
නිවාරෙතා	168

න

නිවිට්ඨො	142
නිවුසිතත්තා	46
නිවෙසෙති	300
නිසන්තියා	214
නිසෙධෙති	110
නිසෙධෙය්‍ය	110
නිස්සරණපඤ්ඤෙ	380
නිස්සරණියා	474, 492, 482
නිස්සරණියා ධාතුයො	420, 404
නිහීනසෙවී	296
නිහීයති	290
නිහීයරෙ	296
නීයන්ති	320
නීවරණානි	396, 408
නීවාරහක්ඛො	64
නුන්නානි	464
නෙකතිකා	294, 318
නෙක්ඛම්මජ්ඣාභිරතො	44
නෙත්ති	330
නෙවසඤ්ඤනාසඤ්ඤී	186
නහාතකස්ස	314

ප

පක්කං	150
පක්ඛන්දති	404
පග්ගහනිමිත්තං	360
පග්ගාහො	360
පච්චත්තං	180
පච්චත්ථිකෙහි	242
පච්චනුහොති	188
පච්චන්තිමං	168
පච්චයා (අට්ඨ)	504
පච්චයිකො	274
පච්චවෙක්ඛණනිමිත්තං	480

Free Distribution www.aathaapi.org

ප

පච්චවෙක්ඛති	174
පච්චාසිංසති	442
පච්චුට්ඨානං	142
පච්චුට්ඨාසි	94
පච්චුපට්ඨාතබ්බා	304, 306
පච්චුපට්ඨිතා	304, 306
පච්චුපට්ඨිතො	120
පච්චුප්පන්නසුඛො	484
පච්චෙසන්නො	322
පච්ඡා	194
පච්ඡානිපාතිනො	308
පච්ඡාබාහං	110
පජාපති	330
පජ්ජන්නො	330
පජ්ජලිත්වා	42
පඤ්චක්ඛන්ධා	394
පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො	462
පඤ්චඤ්ඤණිකො	484
පඤ්චබලානි	170
පඤ්චාභිකං	64
පඤ්චින්ද්‍රියානි	120, 404, 480
පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා	394
පඤ්ජලිකො	288
පඤ්ඤාවිමුත්තො	176
පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණී	166
පඤ්ඤාවෙය්‍යත්තියං	60
පඤ්ඤාඛ්‍යාකරණානි	386
පටාකං	192
පටිකූලෙ	188
පටිග්ගාහකතා	390
පටිසාතාය	216
පටිච්චසමුප්පාදකුසලතා	60
පටිච්ඡන්නා	70,304
පටිජානිස්සති	10
පටිඤ්ඤාය	432

ප

පටිපච්ඡාමි	304
පටිපදා	178,386
පටිභයං	300
පටිවානරූපා	194
පටිවිරතො	140
පටිවිරූළ්හං	150
පටිසඞ්ඛානබලං	360
පටිසන්ථරති	298
පටිසන්ථාරො	360
පටිසල්ලානසාරුප්පානි	60,314
පටිසල්ලානා	136
පටිසල්ලීනො	58
පටිසෙවන්ති	314
පටිසඞ්ඛාමි	216
පඨමො සස්සතවාදෙ	184
පණ්ඩෙන	110
පණීතපණීතං	170
පණ්ණකුටීසු	158
පතායති	322
පතිත්ථියි	258
පත්තක්ඛන්ධා	94
පත්තපරියාපන්නමත්තං	410
පත්තයොගක්ඛෙමා	201,206
පත්තං	224
පදක්ඛිණග්ගාහී	458
පදක්ඛිණාවත්තකජාතානි	238
පදුට්ඨවිත්තො	326
පධානක්ඛමාය	268,478
පධානමත්වාය	48
පධානස්මිං	360
පධානියඞ්ගානි	400,478
පධානෙසු	176
පනුන්නපච්චෙකසච්චො	462
පන්නානි	60,314

Free Distribution www.aathaapi.org

ප

පත්ථදූහනං	110
පන්තමුසලා	156
පපං	296
පපටිකප්පත්තා	78
පබ්බතවිසමං	120
පබ්බන්ති	108
පබ්බාජනං	158
පබ්බාජෙතබ්බා	156
පබ්බාජෙය්‍ය	156
පමත්තං	300, 306
පයොජෙසුං	160
පයොජෙහි	110
පරකතං	228
පරදරසෙවනා	296
පරන්නපො	392
පරපුග්ගලවිමුත්තික්ඛණ	8
පරප්පවාදං	204
පරම්මුඛා	298
පරසඤ්ඤෙතනා	390
පරසෙනප්පමද්දනා	98, 236
පරහිතාය	392
පරාභිභූ	242
පරාභූතරූපො	30
පරිකඛිණභවසංයොජනො	140, 164, 222
පරිගුහනි	300
පරිඤ්ඤෙය්‍යා	480, 498, 508, 468, 490
පරිණතො	54
පරිතස්සනා	46
පරිනිබ්බායිස්සති	102
පරනෙත්වා	110
පරිනිබ්බානිකො	452, 514
පරිපඤ්ඤෙය්‍යාසි	102
පරිපති	14

ප

පරිපුච්ඡෙය්‍යානි	102
පරිපුණ්ණසංකප්පො	66
පරිපුණ්ණාය	136
පරිපූරං	204
පරිබ්බාජකා	222
පරිබ්බාජකාරාමෙ	58
පරිභාසන්ති	136
පරිභාසාය	136
පරිභුඤ්ජති	320
පරිභූතො	294
පරිමුඛං	80
පරිමජ්ජති	188, 238
පරිමසති	188, 238
පරියන්තවාරිනී	86
පරියායහත්තභොජනානුයොගං	64
පරියායං	262
පරියායෙ	382
පරියුට්ඨිවිත්තා	94
පරියෙසිතං	224
පරියොදපෙන්ති	308
පරියොනද්ධි	152
පරිරක්ඛුන්තො	154
පරිවජ්ජෙය්‍ය	300
පරවිතක්කං	10
පරිසඤ්ඤු	428
පරිසා	444
පරිහරෙය්‍යුං	192
පරිහිතො	18
පරිළාහො	150
පරොසහස්සං	236
පලාලපුඤ්ජං	80
පවත්තඵලභොජී	64
පවපන්ති	320
පවරො	252
පවස්සන්ති	322

Free Distribution www.aathaapi.org

ප

පවෙසෙතා 168
පසටමුජුමනො 270
පසංසති 202
පසාසතෙ 108
පසුං 320
පස්සද්ධකායසංඛාරො 462
පහතබ්බා 468,480,492 508,526
පංසුකූලානි 66
පංසුං 150
පහානප්පධානං 382
පහානරතො 380
පහානාරාමො 380
පහුතජිවහතා 238
පහොසි 194
පාකාරවිවරං 168
පාකාරසන්ධිං 168
පාටිහාරියානි 370
පාණමතිපාතෙති 80
පාණසමා 296
පාණිනා 156
පාණිස්සරං 292
පාතබ්‍යතං 150
පාතරාසාය 150
පාදගණ්ඨී 254
පානසබා 296
පාප ආචාරගොචරො 296
පාපමිත්තා 296
පාපමිත්තතා 358
පාපමිත්තානුයොගො 290, 292, 294
පාපසබා 296
පාමුජ්ජං 408
පායමානාය 64
පාරිචරියාය 304
පාරිසජ්ජා 108
පාරිසුද්ධිපධානියංගානි 524
පාවළා 20

ප

පාසණ්ගිකො 248
පාසංසා 118
පාසාදපච්ඡායායං 136
පිඤ්ඤාකභක්ඛො 64
පිච්ඨිමංසිකා 318
පිපාසා 294
පිපාසො 296
පියසමුදාචාරො 458
පිසුණා 318
පීඨකං 30
පීතිඵරණතා 480
පීතිභක්ඛා 46, 144
පුග්ගලඤ්ඤු 428
පුග්ගලප ණ්ණත්ති 176
පුග්ගලා 366, 392
පුඤ්ඤකිරිය වත්ථූනි 306
පුත්තදරා 292
පුථුදිසා 288
පුථුපවෙචකසච්චානි 464
පුරිසථාමෙන 190
පුරිසලිඞ්ගං 150
පුරිසවිසෙසං 262
පුරෙවචනීයං 194
පොක්ඛරසාතකා 324

ඵ

ඵරුසා වාචා 116
ඵලකචීරං 66
ඵලකසෙය්‍යං 66
ඵස්සකායා 412
ඵස්සො 468
ඵාණිතං 118
ඵාලෙසුං 326
ඵාසුවිහාරාය 314
ඵීතං 206
ඵීතො 130
ඵෙගගුප්පත්තා 84

Free Distribution www.aathaapi.org

බ

බදලතා	148
බන්ධුජීවකපුප්ඵං	446, 520
බන්ධුපාදපච්චෙ	136
බලකායස්මිං	100
බලානි	386, 430
බහුකරණයා	330
බහුකාරා	468, 490, 498, 504
බහුකිච්චා	330
බහුජනපියායිතො	272
බහුපුත්තං	16
බාහිරානි	412
බාහිරෙහි	242
බාහුජඤ්ඤං	206
බාහෙන්ති	158
බීජං	320
බුද්ධතන්තිං	280
බොජ්ඣඩ්ගා	170, 382, 498
බොධිජං ඤාණං	224
බ්‍යගෙසා	40
බ්‍යඤ්ජනානි	214, 396
බ්‍යඤ්ජනූපෙතං	214
බ්‍යන්තිකරොති	382
බ්‍යාකතං	228
බ්‍යාකතො	12
බ්‍යාපජ්ජී	258
බ්‍යාපාදපදෙසං	80
බ්‍යාමො	238
බ්‍රහ්මකායො	142
බ්‍රහ්මකුත්තං	44
බ්‍රහ්මචරියවාසාය	452, 514
බ්‍රහ්මජා	136
බ්‍රහ්මදයාද	136
බ්‍රහ්මඤ්ඤතාය	240
බ්‍රහ්මනිම්මිතා	136
බ්‍රහ්මභූතො	142, 392

බ

බ්‍රහ්මවිමානං	46
බ්‍රහ්මස්සරො	238
බ්‍රහ්මුජ්ජුගත්තො	238
බ්‍රහ්මුනා	164
බ්‍රාහ්මණා	158
බ්‍රාහ්මණකුලීනා	136
බ්‍රාහ්මණජච්චා	136

භ

භක්ඛයිත්වා	36
භක්ඛසං	10
භණ්ඩනජාතා	194
භතො	304
භත්තවෙතනානුප්පදානෙන	308
භමුකන්තරෙ	274
භයාගතිං	222
භරියා	306
භවතණ්හා	358
භවදිට්ඨි	358
භවං	240
භවා	364
භවෙන	300
භස්සසමාචාරෙ	178
භාවනප්පධානං	382
භාවනා	368
භාවනාබලං	360
භාවනාරතො	380
භාවනාරාමො	380
භාවිතමාසිංසති	80
භාවෙතබ්බා	468, 490, 498 508
භික්ඛුභාවං	136
භිඞ්කාරං	104
භින්නථූපෙ	194
භියොභිඤ්ඤතරො	166
භුජිස්සෙ	384

Free Distribution www.aathaapi.org